Predici la Duminica a V-a a Sfântului şi marelui post (a Sfintei Maria Egipteanca)

Sfânta Maria Egipteanca (344-422) (1 aprilie):

https://www.academia.edu/42923946/Sf%C3%A2nta_Maria_Egipteanca_344_422_1_aprilie_

https://archive.org/details/sfanta-maria-egipteanca

***

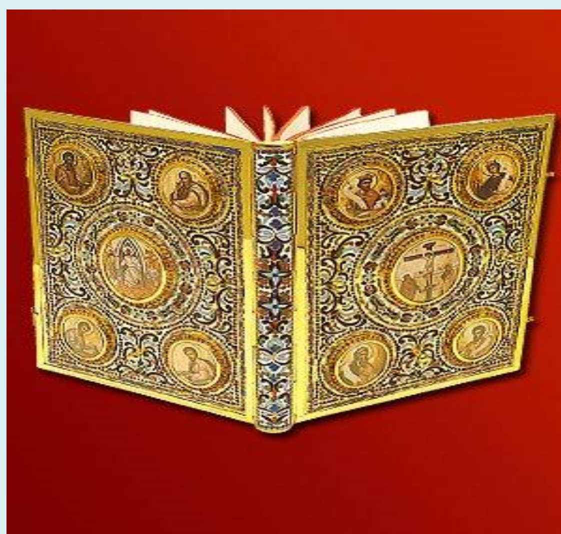
Duminica a V-a din Postul mare este închinată Sfintei cuvioase Maria Egipteanca. Aceasta a trăit între anii 355- 431 şi încă de tânără a căzut în patima desfrânării. Aflând că la Ierusalim se află lemnul Sfintei Cruci, a venit aici ca să i se închine, dar nu a reuşit să intre în biserică. Înţelegând că aceasta se datorează vieţii sale păcătoase, Maria Egipteanca ia hotărârea de a se îndrepta şi petrece timp de 47 de ani în asceză şi rugăciune în pustiul Iordanului.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

Ev. Marcu 10, 32-45

În vremea aceea:
32. Şi erau pe drum, suindu-se la Ierusalim, iar Iisus mergea înaintea lor. Şi ei erau uimiţi şi cei ce mergeau după ei se temeau. Şi luând la Sine, iarăşi, pe cei doisprezece, a început să le spună cele ce aveau să I se întâmple:
33. Că, iată, ne suim la Ierusalim şi Fiul Omului va fi predat arhiereilor şi cărturarilor; şi-L vor osândi la moarte şi-L vor da în mâna păgânilor.

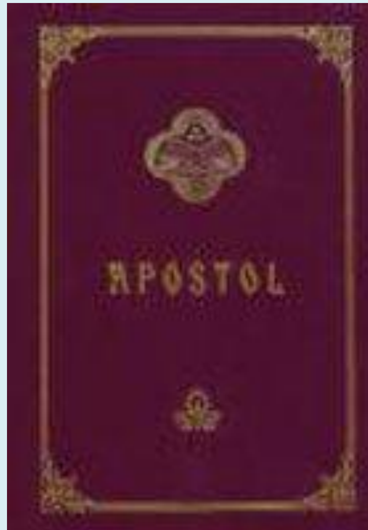
34. Şi-L vor batjocori şi-L vor scuipa şi-L vor biciui şi-L vor omorî, dar după trei zile va învia.
35. Şi au venit la El Iacov şi Ioan, fiii lui Zevedeu, zicându-I: Învăţătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine.
36. Iar El le-a zis: Ce voiţi să vă fac?
37. Iar ei I-au zis: Dă-ne nouă să şedem unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stânga Ta, întru slava Ta.
38. Dar Iisus le-a răspuns: Nu ştiţi ce cereţi! Puteţi să beţi paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezaţi cu botezul cu care Mă botez Eu?
39. Iar ei I-au zis: Putem. Şi Iisus le-a zis: Paharul pe care Eu îl beau îl veţi bea, şi cu botezul cu care Mă botez vă veţi boteza.
40. Dar a şedea de-a dreapta Mea sau de-a stânga Mea, nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregătit.
41. Şi auzind cei zece, au început a se mânia pe Iacov şi pe Ioan.
42. Şi Iisus, chemându-i la Sine, le-a zis: Ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc.
43. Dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mai mare între voi, să fie slujitor al vostru.
44. Şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă.
45. Că şi Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-Şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi.

Ev. Luca 7,36-50

În vremea aceea:
36.Unul din farisei L-a rugat pe Iisus să mănânce cu el. Şi intrând în casa fariseului, a şezut la masă.
37.Şi iată era în cetate o femeie păcătoasă şi aflând că şade la masă, în casa fariseului, a adus un alabastru cu mir.
38.Şi stând la spate, lângă picioarele Lui, plângând, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui şi cu părul capului ei le ştergea. Şi săruta picioarele Lui şi le ungea cu mir.
39.Şi văzând, fariseul, care-L chemase, a zis în sine: Acesta, de-ar fi prooroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă.
40.Şi răspunzând, Iisus a zis către el: Simone, am să-ţi spun ceva. Învăţă-torule, spune, zise el.
41.Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci.
42.Dar, neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Deci, care dintre ei îl va iubi mai mult?
43.Simon, răspunzând, a zis: Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai judecat.

44.Şi întorcându-se către femeie, a zis lui Simon: Vezi pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta şi apă pe picioare nu Mi-ai dat; ea însă, cu lacrimi, Mi-a udat picioarele şi le-a şters cu părul ei.
45.Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă de când am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele.
46.Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir Mi-a uns picioarele.
47.De aceea îţi zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puţin, puţin iubeşte.
48.Şi a zis ei: Iertate îţi sunt păcatele.
49.Şi au început cei ce şedeau împreună la masă să zică în sine: Cine este Acesta care iartă şi păcatele?
50.Iar către femeie a zis: Credinţa ta te-a mântuit; mergi în pace.

Apostol

Epistola către Evrei a Sfântului apostol Pavel

Evrei 9, 11-14

Fraţilor:
11. Iar Hristos, venind Arhiereu al bunătăţilor celor viitoare, a trecut prin cortul cel mai mare şi mai desăvârşit, nu făcut de mână, adică nu din zidirea aceasta;
12. El a intrat o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfintelor, nu cu sânge de ţapi şi de viţei, ci cu însuşi sângele Său şi a dobândit o veşnică răscumpărare.
13. Căci dacă sângele ţapilor şi al taurilor şi cenuşa junicii, stropind pe cei spurcaţi, îi sfinţeşte spre curăţirea trupului,
14. Cu cât mai mult sângele lui Hristos, care, prin Duhul cel veşnic, S-a adus lui Dumnezeu pe Sine, jertfă fără de prihană, va curăţi cugetul vostru de faptele cele moarte, ca să slujiţi Dumnezeului celui viu?

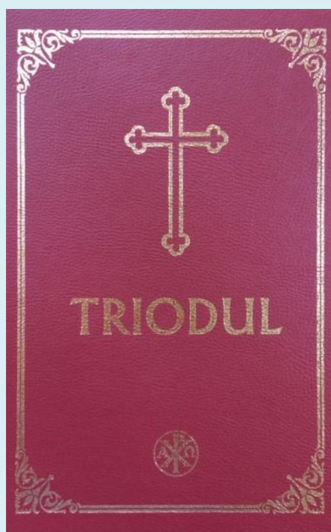
Epistola către Galateni a Sfântului apostol Pavel

Galateni 3,23-29

Fraţilor:
23.Iar înainte de venirea credinţei, noi eram păziţi sub Lege, fiind închişi pentru credinţa care avea să se descopere.
24.Astfel că Legea ne-a fost călăuză spre Hristos, pentru ca să ne îndreptăm din credinţă.
25.Iar dacă a venit credinţa, nu mai suntem sub călăuză.
26.Căci toţi sunteţi fii ai lui Dumnezeu prin credinţa în Hristos Iisus.

27.Căci, câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat.
28.Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este nici rob, nici liber; nu mai este parte bărbătească şi parte femeiască, pentru că voi toţi una sunteţi în Hristos Iisus.
29.Iar dacă voi sunteţi ai lui Hristos, sunteţi deci urmaşii lui Avraam, moştenitori după făgăduinţă.

Duminica a cincea a Sfântului şi marelui Post în care se pomeneşte cuvioasa maica noastră Maria Egipteanca (Triod)

La Vecernie, Sâmbăta seara

Rânduiala este asemenea ca şi la celelalte Duminici, cântând şi rânduiala Sfântului de la Minei, ce se va întâmpla. Iar alţii mai pe urmă au aşezat să se cânte în această Duminică slujba cuvioasei maicii noastre Maria Egipteanca. După Psalmul începător şi obişnuita Catismă, la, Doamne strigat-am..., punem Stihirile pe 10: cântând trei Stihiri ale Învierii, din Octoih, trei ale lui Anatolie şi patru ale cuvioasei, repetând una. Glasul al 6-lea.

Podobia: Toată nădejdea punându-şi în ceruri...

Te oprea vederea celor cinstite, întinăciunea cea mai dinainte, ce se trăgea din spurcăciuni; dar înţelepciunea ta şi cunoştinţa de cele ce s-au lucrat de tine, maică de Dumnezeu înţelepţită, s-a făcut ţie întoarcere spre cele mai bune; că privind spre icoana binecuvântatei fiicei lui Dumnezeu şi căindu-te de toate păcatele tale de mai înainte, prea lăudată, cu îndrăzneală te-ai închinat cinstitului lemn.

Închinându-te sfintelor locuri cu bucurie, ai luat de acolo darul călătoriei spre fapta bună cea de mântuire; ai alergat grabnic cu bună călătorie şi trecând râul Iordanului, în locaşul Botezătorului te-ai sălăşluit cu osârdie; şi sălbăticia patimilor o ai întunecat cu viaţa ta cea bună, împuţinând prin înfrânare înfierbântările trupului, maică pururea fericită.

Locuind în pustie, ai lepădat chipurile patimilor din sufletul tău, întipărindu-ţi închipuirea lui Dumnezeu, cuvioasă, prin feluri de bunătăţi; şi atâta ai strălucit, încât şi peste ape uşor ai trecut, fericită, şi te-ai ridicat de pe pământ cu ruga-

ciunile tale către Dumnezeu; şi acum stând cu îndrăzneală înaintea lui Hristos, prea lăudată Marie roagă-te pentru sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 4-lea*

Puterea Crucii Tale, Hristoase, a făcut minune; că şi ceea ce mai înainte era căzută de tot, s-a nevoit cu nevoinţă pustnicească. De unde şi lepădând neputinţa, vitejeşte a stătut împotriva diavolului. Pentru aceasta luând şi dar de biruinţă, se roagă pentru sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei) *cea întâia a glasului; Dogmatica*

La Stihoavnă

Stihirile Octoihului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a cuvioasei, glasul al 2-lea*

Vânările sufletului şi patimile trupului le-ai tăiat cu sabia postului; greşalele gândului cu izvorul sihăstriei le-ai înecat; şi cu curgerile lacrimilor tale ai adăpat toată pustia şi ne-ai odrăslit nouă roduri de pocăinţă. Pentru aceasta cinstim pomenirea ta, cuvioasă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei), *glas acelaşi*

O, minune mai nouă decât toate minunile cele de demult! Că cine a cunoscut maică să nască fără bărbat, și să poarte în brațe pe Cel ce cuprinde toată făptura? A lui Dumnezeu este voia, Cel ce S-a născut; pe care ca pe un prunc, prea curată, în brațele tale purtându-L, și îndrăzneală de Maică spre Dânsul câștigând, nu înceta rugându-L pentru cei ce te cinstesc, ca să miluiască și să mântuiască sufletele noastre.

Troparul Învierii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a cuvioasei, glasul al 8-lea*

Întru tine maică cu osârdie s-a mântuit Cel după chip, că luând Crucea ai urmat lui Hristos şi lucrând ai învăţat să nu se uite la trup, căci este trecător; ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta şi cu îngerii împreună se bucură, cuvioasă Marie, duhul tău.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei)

Cel ce pentru noi Te-ai născut din Fecioară şi răstignire ai răbdat, Bunule, care cu moartea pe moarte ai prădat şi Învierea ai arătat ca un Dumnezeu, nu trece cu vederea pe cei ce i-ai zidit cu mâna Ta; arată iubirea Ta de oameni, Milostive, primeşte pe Născătoarea de Dumnezeu, ceea ce Te-a născut pe Tine, care se roagă pentru noi şi mântuieşte Mântuitorule, pe poporul cel deznădăjduit.

Acestea le zicem și la Dumnezeu este Domnul..., Şi cealaltă, rânduială, după obicei.

La Utrenie

După toată rânduiala obişnuită, trei Canoane: Al învierii cu al Născătoarei de Dumnezeu, pe 6; acesta al Triodului, pe 4 şi al cuvioasei, pe 4.

Canon asupra bogatului şi a lui Lazăr

Cântarea 1-a

Irmos: Apa trecând-o ca pe uscat şi din răutatea Egiptului scăpând israeliteanul, striga: Mântuitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Lăsatu-m-ai în bogăţia dulceţilor, veselindu-mă în toate zilele cu desfătarea bogatului. Dar Te rog pe Tine, Mântuitorule, scapă-mă de foc ca pe Lazăr.

Îmbrăcatu-m-am, Mântuitorule, cu desfătările, ca cel ce se îmbracă cu vison şi cu haină aurită; ci să nu mă trimiţi pe mine în foc, ca pe acela.

Se veselea bogatul de demult cu bogăţia şi cu desfătarea, în viaţa cea stricăcioasă; pentru aceasta s-a osândit la munci; iar Lazăr cel sărac s-a răcorit.

A Născătoarei

Cetele îngereşti şi omeneşti te laudă neîncetat Maică, care nu ştii de mire; că ai ţinut pe Făcătorul ca prunc în braţele tale.

Alt Canon, al cuvioasei Maria Egipteanca

Cântarea 1-a

Irmos: Pe Cel ce a acoperit oarecând, cu valul mării, pe prigonitorul tiran, sub pământ l-au ascuns feciorii celor mântuiţi. Iar noi ca fecioarele să cântăm Domnului, căci cu slavă S-a prea slăvit.

Trimite-mi lumină mie, celui ce prăznuiesc cu dragoste pomenirea ta cea purtătoare de lumină şi dumnezeiască, cuvioasă, ceea ce stai înaintea lui Hristos, lumina cea neapropiată, mântuindu-mă din toate ispitele vieţii.

Cela ce ai venit cu trupul la egipteni, Cel necuprins şi mai înainte de veci Te-a arătat din Egipt stea prea luminoasă Domnul, cel ce ştie toate mai înainte de facerea lor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Neştiind dumnezeieştile porunci, prea cinstită, ai întinat chipul cel dumnezeiesc; dar prin dumnezeiască purtare de grijă, iarăşi l-ai curăţit, îndumnezeindu-te, cuvioasă, prin faptele tale cele dumnezeieşti.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

O! Milostivirea Ta cea multă, Dumnezeul meu, şi smerenia Ta cea nespusă. Cum ai asemănat cu îngerii pe păcătoasa de mai înainte, ca pe o curată şi fără prihană? Prin rugăciunile Maicii Tale.

Catavasie: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul, şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei bucurându-mă.

Canon asupra bogatului şi a lui Lazăr

Cântarea a 3-a

Irmos: Tu eşti Întărirea celor ce aleargă la Tine, Doamne, Tu eşti Lumina celor din întuneric şi pe Tine Te laudă duhul meu.

Precum ai mântuit, Hristoase, pe Lazăr din văpaie, aşa să mă mântuieşti şi pe mine nevrednicul robul Tău din focul gheenei.

Bogat sunt, Doamne, de patimi şi de desfătări; dar sărac ca Lazăr de averea bună-tăţilor; ci mă mântuieşte!

Cu roşu şi cu vison se îmbracă cel bogat, adică cu desfătările şi cu păcatele; pentru aceasta arde în văpaie.

A Născătoarei

Dă-ne nouă ajutor cu rugăciunile tale Preacurată, gonind năvălirile primejdiilor celor cumplite.

Alt Canon, al cuvioasei Maria Egipteanca

Cântarea a 3-a

Irmos: Pe Tine, Cel ce ai spânzurat fără de ţinere tot pământul pe ape, văzându-Te făptura spânzurat, în locul căpăţânii, de multă spaimă fiind cuprinsă, striga: nu este sfânt afară de Tine, Doamne!

Către porţile pierzării apropiindu-te prin faptele cele necuvioase, ţi-a deschis ţie porţile pocăinţei prea cinstită, Cel ce a sfărâmat mai-nainte cu puterea Dumnezeirii porţile iadului; fiind însuşi poarta vieţii.

Pe ceea ce se făcuse mai-nainte armă păcatului o ai arătat, prin închinarea armei dumnezeieştii cruci, atotbiruitoare tuturor armelor şi vicleniilor drăceşti, îndelung răbdătorule îndurate.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cela ce şi-a vărsat sângele mai-nainte pentru mântuirea tuturor, cu baia lacrimilor te-a făcut curată pe tine, ceea ce boleai cumplit cu stricăciunea faptei celei rele; Cela ce a dat cu adevărat fiinţă tuturor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Mai presus de tot cuvântul este minunea ce s-a făcut întru tine Fecioară; că Cuvântul Tatălui întru tine dumnezeieşte s-a sălăşluit; dând numai cu Cuvântul, tuturor celor ce păcătuiesc, dezlegarea greşalelor.

Sedelnă, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Toate săltările trupului înfrânându-ţi cu ostenelile sihăstreşti, ţi-ai arătat înţelepciunea sufletului tău, vitează; că poftind să vezi Crucea Domnului, te-ai răstignit singură pe tine lumii, prea mărită. Drept aceea şi spre râvna vieţii înge-

reşti cu dragoste te-ai îndemnat singură, prea fericită; roagă-te lui Hristos Dumnezeu, să dăruiască iertare de greşale, celor ce cinstesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei)

Pe ceea ce este uşă cerească şi scrin, munte cu totul sfânt, nor strălucit, să o lăudăm; scară cerească, rai cuvântător, mântuirea Evei şi vistierie mare a toată lumea; că într-însa s-a lucrat mântuirea lumii şi iertarea greşalelor celor de demult. Pentru aceasta strigăm către dânsa: Roagă pe Fiul tău şi Dumnezeu, să dăruiască iertare de greşale celor ce se închină cu credinţă prea sfintei naşterii tale.

Canon asupra bogatului şi a lui Lazăr

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am Doamne Taina iconomiei Tale, înţeles-am lucrurile Tale şi am prea slăvit Dumnezeirea Ta.

Se dezmierda bogatul cu mâncarea şi cu îmbrăcămintea, veselindu-se; iar Lazăr poftea să se sature din sfărâmăturile mesei acestuia.

Câinii lingeau rănile lui Lazăr săracul, făcându-se mai milostivi decât mintea bogatului către sărac.

Înaintea porţii bogatului se tăvălea de demult Lazăr, Mântuitorule, muncindu-se în nevoile sărăciei; pentru aceasta acum se prea măreşte.

A Născătoarei

Roagă, Preacurată, pe Cel ce L-ai născut, să scoată din robia vrăjmaşului pe cei ce te laudă; că tu singură eşti folositoarea noastră.

Alt Canon, al cuvioasei Maria Egipteanca

Cântarea a 4-a

Irmos: Dumnezeiasca Ta plecăciune...

Ca un Ziditor al firii omeneşti, ca un izvor al milei şi ca o bogăţie a milostivirii, Te-ai milostivit Iubitorule de oameni, spre ceea ce a năzuit la Tine; şi o ai răpit de la fiara cea pierzătoare.
Sârguindu-te să vezi crucea, te-ai luminat Marie cu lumina Crucii Celui ce a pătimit pe Cruce; răstignindu-te lumii, cu voia dumnezeiască, ca o vrednică de minuni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ceea ce era mai-nainte pricina răutăţilor a multora, pentru pofta cea rea, ca soa-rele strălucind s-a arătat povăţuitoare cuvioasa, celor ce greşesc.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Covârşit-ai mintea celor cereşti, cerule cel înţelegător al Împăratului tuturor; că afară de legile firii ai născut, Preacurată, pe Dătătorul de lege şi Făcătorul tu-turor.

Canon asupra bogatului şi a lui Lazăr

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti lumină neapusă? Că m-a acoperit întunericul cel vrăjmaş pe mine, ticălosul. Ci, Te rog, întoarce-mă şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele.

Dacă a văzut bogatul pe Lazăr în sânurile lui Avraam, în lumină şi în slavă veselindu-se, a strigat: părinte Avraame, miluieşte-mă pe mine, cel ce sunt osândit din foc şi cumplit mi se arde limba.

Avraam a zis bogatului: Te-ai dezmierdat, veselindu-te cu bogăţie lumească; pentru aceasta aici te munceşti în foc, în veci, iar Lazăr cel sărac se bucură întru veselia cea nesfârşită.

Bogat m-am făcut cu înşelăciunea lumii, cheltuindu-mi toată viaţa întru pofte ca şi bogatul, Iubitorule de oameni, ci mă rog îndurărilor Tale, să mă mântuiesc de foc, precum s-a mântuit Lazăr.

A Născătoarei

Având îndrăzneală către Fiul tău, prea curată, ca o Maică, nu trece cu vederea purtarea de grijă cea pentru noi cei de un neam, rugămu-ne; că pe tine singură te punem rugătoare bine primită, noi, creştinii către Stăpânul.

Alt Canon, al cuvioasei Maria Egipteanca

Cântarea a 5-a

Irmos: Dumnezeiasca arătare, Hristoase...

Moise s-a prea mărit oarecând în Sinai, văzând tainic spatele lui Dumnezeu, prea lăudatul, însemnând taină străină; iar acum Maria cu osârdie căzând la prea curata icoană a năstrapei care ţine mană, a luat viaţă îngerească.

Dorind să vadă frumuseţea casei Tale, precum zice psalmistul, ceea ce a spurcat sălăşluirea Ta, s-a făcut locaş înţelegător slavei Tale. Prin rugăciunile cele înţelegătoare, ale celei ce nu ştie de bărbat, care s-a făcut locaş al Tău, Hristoase, fă-mă şi pe mine locaş Duhului Celui atotfăcător.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ceea ce a vânat pe mulţi cu undiţa trupului, adică cu ochii, şi i-a făcut mâncare diavolului, prin scurtă dulceaţă, s-a vânat cu tot adevărul de dumnezeiescul dar al cinstitei cruci, făcându-se mâncare dulce lui Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

O taină cunoscând ceata profeţilor, taina ce s-a făcut întru tine, Preacurată, în multe chipuri mai-nainte au grăit de tine cu dumnezeieşti cuvinte de taină; iar acum căzând Maria la prea curată icoana năstrapei, care a ţinut mana, te-a rugat pe tine să fii chezăşuire păcătoşilor către Dumnezeu.

Canon asupra bogatului şi a lui Lazăr

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele şi Te rog, ridică-mă din adâncul răutăţilor; căci către Tine am strigat şi mă auzi, Dumnezeul mântuirii mele.

Bogatul s-a osândit pe sine la văpaia focului, prin viaţa cea dezmierdată; iar Lazăr cel sărac, alegându-şi sărăcia în viaţa de aici, s-a învrednicit bucuriei celei nesfârşite.

Lazăr s-a învrednicit în sânurile lui Avraam, desfătându-se Hristoase, cu viaţa cea veşnică; iar bogatul s-a osândit, să se muncească în foc cu trupul şi cu sufletul.

Bogatul s-a osândit în foc pentru Lazăr; iar pe mine păcătosul rogu-mă să nu mă osândeşti, Doamne, Iubitorule de oameni; ci mă învredniceşte ca pe Lazăr, luminii Tale.

A Născătoarei

Să ne mântuim de greşalele cele cumplite, curată, prin rugăciunile tale, Născătoare de Dumnezeu, şi să dobândim, prea curată, strălucirea cea dumnezeiască a Fiului lui Dumnezeu, celui ce s-a întrupat din tine, precum nu se poate spune.

Alt Canon, al cuvioasei Maria Egipteanca

Cântarea a 6-a

Irmos: Adâncul cel mai de jos al păcatelor m-a înconjurat şi se sfârşeşte duhul meu; ci, întinzându-Ţi, Stăpâne, braţul tău cel înalt, ca pe apostolul Petru, Îndreptătorule, mântuieşte-mă.

Bucură-se, Marie, Oştile îngereşti, văzând întru tine prea cuvioasă viaţă întocmai cu a lor şi strigă: Slavă fie Domnului.

Înfricoşează-se adunările întunecaţilor draci de tăria ta cea răbdătoare; că femeie fiind, goală şi singură, cu prea mărire i-ai ruşinat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Strălucit-ai ca soarele, prea lăudată Marie, şi toată pustia o ai luminat cu minunile; pentru aceasta luminează-mă şi pe mine cu lumina ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Luminându-se îngerii cu slava Celui născut al tău, Fecioară, au strigat: Pace nouă tuturor şi pe pământ, oamenilor bunăvoire.

Condac glasul al 3-lea:

Podobie: Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de fiinţă naşte şi pământul peştera Celui Neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc şi magii cu Steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut Prunc Tânăr, Dumnezeu, cel mai înainte de veci.

Ceea ce erai plină de tot felul de păcate mai-nainte, astăzi te-ai arătat aleasă lui Hristos, prin pocăinţă urmând vieţii îngereşti, şi cu arma Crucii pierzi pe draci. Pentru aceasta te-ai arătat mireasă împărăţiei, Marie prea lăudată.

Icos: Pe tine, mieluşeaua şi fiica lui Hristos, astăzi cu cântări te lăudăm, Marie pururea slăvită, care te-ai arătat crescând între egipteni şi din toată rătăcirea lor ai scăpat; şi de acolo te-ai adus bună şi desăvârşită odraslă Bisericii, prin post şi prin rugăciune. Că nevoindu-te mai presus de măsura firii omeneşti, te-ai înălţat întru Hristos, prin viață şi prin fapte. Pentru aceasta te-ai arătat mireasă Împărăţiei Cerurilor, Marie prea lăudată.

În loc de Sinaxar, citim viaţa cuvioasei maicii noastre Maria Egipteanca.

Canon asupra bogatului şi a lui Lazăr

Cântarea a 7-a

Irmos: Din Iudeea, mergând tinerii...

Precum a fost de demult Iov în răni, cu viermi şi în gunoi, aşa a şezut şi Lazăr înaintea porţii bogatului, strigând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Zăcând înaintea porţii nemilostivului bogat, Lazăr de demult aştepta măcar fărâmături din masa lui şi nimenea nu-i da; dar în locul acelora a aflat sânul lui Avraam.

Izbăveşte-mă de partea nemilostivului bogat, Hristoase al meu, rogu-mă şi, rânduindu-mă împreună cu Lazăr cel sărac, mă învredniceşte a striga Ţie cu mulţumire: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

A Născătoarei

Întrupându-Te din pântece fecioresc, Te-ai arătat spre mântuirea noastră; pentru aceasta ştiind pe Maica Ta Născătoare de Dumnezeu, strigăm Ţie cu mulţumire: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Alt Canon, al cuvioasei Maria Egipteanca

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii, în Babilon, au călcat...

Marele între părinţi, înţeleptul Zosima, înconjurând pustia, s-a învrednicit a vedea pe cuvioasa şi a strigat: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Pentru ce ai venit, părinte, să vezi o femeie înstrăinată de toată bunătatea cea lucrătoare? Strigat-a către bătrânul, cuvioasa şi a cântat: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Omorându-ţi, fericită, săltările patimilor tale, te odihneşti acum în limanul nepătimirii, strigând: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Zămislit-ai cu chip negrăit, rămânând Fecioară prea curată, şi ai născut mântuirea lumii, pe Hristos Dumnezeul nostru. Pentru aceasta toţi credincioşii pe tine cu cântări te slăvim.

Canon asupra bogatului şi a lui Lazăr

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori cuptorul, chinuitorul haldeilor, l-a ars nebuneşte, pentru cinstitorii de Dumnezeu; dar văzându-i pe aceştia mântuiţi de o putere mai mare, Făcătorului şi Izbăvitorului a strigat: Tineri, binecuvântaţi-L, preoţi lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Cu veşmânt roşu, cu vison şi cu porfiră se îmbrăca de demult, luminat, bogatul cel ticălos; iar Lazăr cel sărac rău zăcea la poarta lui, poftind să se sature din fărâmăturile ce cădeau din masă şi nimenea nu-i da lui; pentru aceasta împărăţeşte acum întru slavă împreună cu Hristos.

La poarta bogatului zăcea Lazăr cu trupul putred de răni şi poftea să se sature de fărâmături şi nimenea nu-i da lui; iar câinii cu milostivire îi lingeau cu limba bubele lui şi rănile. Pentru aceasta s-a învrednicit în Raiul desfătării.

Îmbogăţitu-m-am şi eu, Multmilostive, cu dulceţuri, întru desfătarea vieţii acesteia, ca şi bogatul de demult, ce se îmbrăca în toate zilele în porfiră; şi însumi eu mă judec spre pierzare, pentru desfătările şi înşelăciunile mele. Pentru aceasta, Hristoase, mă rog Ţie, să mă scuteşti de focul cel veşnic întru toţi vecii.

A Treimii

Pe Dumnezeirea cea întreit luminătoare, care slobozeşte o rază din o fire în trei feţe, pe Tatăl cel fără început, pe Cuvântul Tatălui, cel de o fire, şi pe Duhul cel de o fiinţă, carele împreună împărăţeşte, tineri binecuvântaţi-L, preoţi lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Alt Canon, al cuvioasei Maria Egipteanca

Cântarea a 8-a

Irmos: Înfricoşează-te şi te teme...

Cela ce cerci adâncurile inimii şi ştii toate ale noastre mai-nainte de a fi, Mântuitorule, ai răpit din viaţa cea silnică pe ceea ce a alergat la iubirea Ta de oameni, care strigă neîncetat: Preoţi binecuvântaţi, popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci.

O, cât este de cinstită schimbarea mutării tale către cele mai bune, cuvioasă! O, dragoste dumnezeiască a ta, care ai urât dulceţile trupeşti! O, credinţa ta cea fierbinte şi dumnezeiască, prea lăudată Marie! Care cu o credinţă o lăudăm şi o prea înălţăm întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Aflat-ai plata durerilor şi răsplătirea ostenelilor tale, cinstită Marie, prin care ai surpat pe vrăjmaşul cel ucigaş; şi acum strigi împreună cu îngerii cântare fără tăcere, lăudând şi prea înălţând pe Hristos întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Pe mine tot m-a înnoit pentru bunătate, în pântecele tău, Preacurată; nestricând osebirile amândurora firi, ca un Stăpân al tuturor vecilor. Pentru aceasta pe tine, ca pe o pricină a mântuirii noastre, cu cântări te lăudăm întru toţi vecii.

Canon asupra bogatului şi a lui Lazăr

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe tine Maica lui Dumnezeu şi Fecioara cea neispitită de nuntă, pe tine ceea ce ai născut mai presus de minte, prin cuvânt, pe Dumnezeu Cel Adevărat, pe tine cea mai înaltă decât prea curatele Puteri, cu slavoslovii, fără de tăcere, te mărim.

Fă-mă, Hristoase, sărac ca Lazăr, rogu-mă, fugărind poftele desfătărilor mele, ca un Dumnezeu din fire; iar întru bunătăţi mă fă bogat; ca prin credinţă, cu cântări să Te slăvesc.

Bogat şi nemilostiv fiind, nu m-am uitat prin credinţă la mintea mea, lepădat fiind înaintea porţilor poruncilor Tale, Iubitorule de oameni; ci ca un îndurat şi iubitor, ridică-mă ca şi de demult pe Lazăr, prietenul Tău cel mort de patru zile.

Toţi am înţeles pilda Stăpânului; deci, toţi credincioşii să urâm nemilostivirea bo-gatului, ca să scăpăm de muncă şi să săltăm pururea în sânurile lui Avraam.

A Născătoarei

Pe tine, ceea ce ai ţinut în braţe pe Dumnezeu cel nevăzut, carele este lăudat în cer de toată făptura şi prin tine ne dăruieşte nouă pururea mântuire, cu credinţă te slăvim.

Alt Canon, al cuvioasei Maria Egipteanca

Cântarea a 9-a

Irmos: Nu te tângui, Maică, văzându-Mă în groapă pe Mine, Fiul tău, pe care M-ai zămislit în pântece, fără de sământă! Că Mă voi Ridica şi Mă voi Preaslăvi şi voi înălţa întru mărire, neîncetat, ca un Dumnezeu, pe cei ce cu credinţă şi cu dragoste te măresc pe tine.

Lesne ai răbdat maică osteneala pustiei, îndreptându-te cu puterea cea tare a lui Hristos; că gândurile cele spurcate ce-ţi veneau le-ai stins, prea cinstită, cu izvoarele dumnezeieştilor lacrimi, ceea ce eşti vârful sihaştrilor, lauda cuvio-şilor.

Cu raze prea luminoase te-a luminat pe tine Fecioara şi prea curata, ceea ce una a născut pe Hristos lumina, făcându-te înfricoşată vrăjmaşilor pe tine, cinstită. Şi tuturor arătându-te, Marie, a fi podoaba pustnicilor, întărirea cuvioşilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Lăsând înţelepţeşte toate cele pământeşti, te-ai arătat sălăşluire cinstită Duhului; ci roagă pe singur Mântuitorul Hristos să scape de răutăţile lumeşti pe cei ce să-vârşesc cu credinţă dumnezeiască pomenirea ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Tăindu-te de legile fireşti, Fecioară, ai născut curată mai presus de fire prunc tânăr pe pământ, pe Cel ce este dătător de lege şi Vechi de zile, ceea ce eşti cer înţelegător al Făcătorului tuturor. Pentru aceasta cu credinţă şi cu dragoste pe tine te fericim.

Luminânda Învierii

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a cuvioasei*

Podobia: Cel ce ai împodobit cerul cu stele, ca un Dumnezeu, şi prin îngerii Tăi tot pământul luminezi, Făcătorule a toate, mântuieşte pe cei ce Te laudă pe Tine.

Pildă de pocăinţă avându-te pe tine, cuvioasă Marie roagă pe Hristos să ne dăruiască nouă aceasta în vremea postului; ca prin credinţă şi prin dragoste să te lăudăm pe tine cu cântări.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Ceea ce eşti îndulcirea îngerilor, bucuria celor scârbiţi, părtinitoare creştinilor, Fecioară, Maica Domnului, sprijineşte-mă şi mă izbăveşte de muncile cele veşnice.

La Laude

Patru **Stihiri** ale învierii, din Octoih, şi patru ale lui Anatolie; apoi cântăm:

Stih: Scoală-Te, Doamne, Dumnezeul meu, înalţă-se mâna Ta, nu uita pe săracii Tăi până în sfârşit.

Glasul 1, singur glasul: Nu este împărăţia lui Dumnezeu mâncarea şi băutura, ci dreptatea şi nevoinţa cu sfinţenie. Pentru aceasta, nici bogaţii nu vor intra într-însa, ci numai câţi pun averile lor în mâinile săracilor; acestea învaţă şi David proorocul, zicând: Bărbat drept este cel ce miluieşte în toate zilele, cel ce se desfătează întru Domnul, umblă în lumina Lui şi carele nu se va poticni. Acestea toate s-au scris, spre învăţătura noastră; ca postind, să facem bunătate şi aşa va da nouă Domnul, în locul celor pământeşti, cele cereşti.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. *Tot aceasta.* ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei)***

Prea binecuvântată eşti...

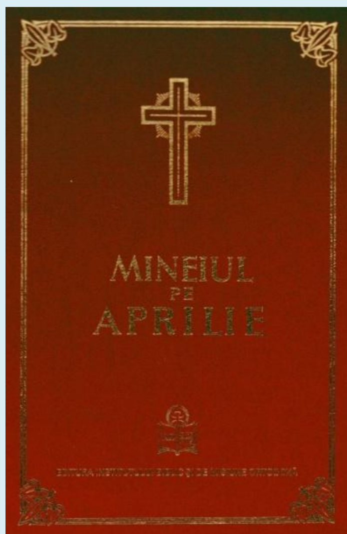
Doxologia mare, Ecteniile şi Apolisul. La Litie, Stihira Evangheliei şi celelalte.

La Liturghie

Fericirile glasului, Prochimenul glasului şi al sfintei, glasul al 4-lea. Minunat este Dumnezeu întru sfinţii Săi, Dumnezeul lui Israil. Stih: Întru adunări bine-cuvântaţi pe Dumnezeu. Apostolul zilei, din cartea către Evrei, şi al cuvioasei, din cartea cea către Galateni. Evanghelia zilei, de la Marcu, şi a cuvioasei, de la Luca. Chinonicul: Lăudaţi pe Domnul..., Altul: Întru pomenirea veşnică va fi...

Iar la masă ne ospătăm ca şi în celelalte Duminici.

În această lună (aprilie), ziua întâia - Pomenirea prea cuvioasei maicii noastre Maria Egipteanca (Minei)

La Vecernie

La Doamne strigat-am..., **Stihirile** Triodului şi ale sfintei, glasul al 6-lea:

Podobie: Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Întinăciunea cea mai de înainte, ce se trăgea din spurcăciuni te oprea pe tine de vederea celor cinstite; iar înţelepciunea şi cunoştinţa ta, de cele ce s-au lucrat de tine, ţi-au făcut ție întoarcere spre cele mai bune, ceea ce eşti de Dumnezeu înţelepţită; că privind spre icoana binecuvântatei Fiicei lui Dumnezeu, şi căindu-te de toate păcatele tale cele mai dinainte, prea lăudată, cu îndrăzneală te-ai închinat cinstitului Lemn.

Cu bucurie închinându-te sfintelor locuri de acolo, ai luat dar de călătorie spre fapta bună cea mântuitoare, şi cu bună călătorie tare ai alergat, şi trecând râul Iordanului, în locaşul Botezătorului cu osârdie te-ai sălăşluit, şi cu viața ta cea bună, ai îmblânzit sălbăticia patimilor, prin înfrânare supunând înfierbântările trupului, maică pururea pomenită.

Locuind în pustie, ai lepădat chipurile patimilor din sufletul tău, prin feluri de bunătăţi zugrăvindu-ţi în suflet, închipuire lui Dumnezeu cuvioasă, şi atât ai strălucit, cât şi peste ape uşor ai trecut fericită; şi prin rugăciunile tale te-ai ridicat de pe pământ către Dumnezeu. Și acum cu îndrăzneală stând înaintea lui Hristos, prea mărită Marie, roagă-te pentru sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*
Vânările sufletului şi patimile trupului le-ai tăiat cu sabia postului, greşelile cugetului cu izvorul sihăstriei le-ai înecat, şi cu curgerile lacrimilor tale ai adăpat toată pustia, şi ne-ai odrăslit nouă roduri de pocăinţă. Pentru aceasta prăznuim pomenirea ta cuvioasă Marie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei)

Podobie: Când de pe lemn, mort Te-ai pogorât, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase şi cu dragoste s-a îndemnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, iubitorule de oameni!

Când îmi aduc aminte de greşelile mele dintru adâncul sufletului suspin Fecioară şi îmi bat pieptul, strigând: Greşit-am şi cad la tine Stăpână, căutând să mă pocăiesc. Dar iarăşi nesimţitor fiind, mă îmboldesc de obişnuirea cea rea, vai mie! Izbăveşte-mă de aceasta degrab, şi spre mântuire mă povăţuieşte.

A Crucii, a Născătoarei

Cu întuneric s-a îmbrăcat odinioară soarele văzându-Te spânzurat pe lemn Mântuitorule, şi toate cele dedesubtul pământului s-au cutremurat. Morţii s-au sculat, pietrele s-au despicat, şi toate cele cereşti s-au înfricoşat; iar prea curata Fecioară stând lângă Crucea Ta, plângea lăudându-Te, Iubitorule de oameni.

Tropar, glasul al 8-lea: Întru tine maică cu osârdie s-a mântuit cel după chip; că luând crucea, ai urmat lui Hristos; şi lucrând, ai învăţat să nu se uite la trup, că este trecător; ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta şi cu îngerii împreună se bucură, cuvioasă Marie, duhul tău.

La Utrenie

Canoanele al sfintei şi ale Triodului după rânduiala postului.

Canonul Sfintei

Cântarea 1-a, glasul al 2-lea

Irmos: Întru adânc a aşternut de demult toată oastea lui Faraon puterea cea prea într-armată, iar întrupându-Se Cuvântul a pierdut păcatul cel prea rău, Domnul cel prea slăvit că cu slavă S-a proslăvit.

Aflând tu acum strălucirea frumuseţii cea plină de luciri, şi a razei celei dătătoare de lumină, luminează-mi sufletul meu cel întunecat de patimi rogu-mă, prin rugăciunile tale cele către Domnul, mărită Marie.

Omorându-ți odinioară sufletul, prin sfătuirea cea rea a şarpelui, şi alunecându-te la fapte fără socoteală, şi pogorându-l întru adâncimea pierzării, ai ales cele mai bune, şi cele vremelnice le-ai defăimat.

Cu cugete necuvioase prin patimi mai înainte spurcându-ţi bunul neam al sufletului şi nerobirea, şi purtând îmbrăcămintea cea prea murdară a stricăciunii, ţi-a fost uitat de slava cea mai presus de minte, a Celui ce te-a zidit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Hrănindu-ţi gândul cu neoprirea şi cu deşertăciunea dezmierdărilor, amăgind pe îndrăgitori, te-ai depărtat pe sineţi de împărtăşirea cea mai bună, punând împotriva ei semeţia a tot păcatul, vrednică de laudă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Fiindu-mi cugetul întinat de patimi, şi rănit de păcate, şi cumplit tulburându-se, ceea ce eşti plină de dar, care ai născut nestricăciunea cea înfiinţată, şi izvorâtoare de viaţă, curăţeşte-mă şi mă mântuieşte de păcate.

Cântarea a 3-a

Irmos: Pe piatra credinţei...

Cu dragostea cea prea îndumnezeită te-ai într-aripat, şi lepădându-te de mărirea cea trecătoare, te-ai apropiat la Stăpânul, strigând: Nu este sfânt ca Dumnezeul nostru, şi nu este drept afară de Tine, Doamne.

Apropiindu-te mai înainte către lemnul păcatului, şi învăţându-te minte aducătoare de moarte, ai alergat către Lemnul cel purtător de viaţă Hristos, strigând: Tu eşti Dumnezeul nostru, şi nu este drept afară de Tine, Doamne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dorit-ai de vărsarea Luminii celei negrăite, şi defăimând toate cele vremelnice, te-ai înălţat către privirea cea fără materie, strigând cu credinţă: Tu eşti Dumnezeul nostru, şi nu este drept afară de Tine, Doamne.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Împreunatu-ne-am cu dumnezeieşti cetele îngerilor, prin naşterea ta de Dumnezeu Născătoare; că ai zămislit întru tine negrăit pe Ziditorul, şi ai întrupat pe Cel necuprins. Pentru aceasta toţi te cinstim pe tine, Născătoare de Dumnezeu.

Irmosul: Pe piatra credinţei întărindu-mă, lărgit-ai gura mea asupra vrăjmaşilor mei, că s-a veselit duhul meu a cânta: Nu este sfânt ca Dumnezeul nostru, şi nu este drept, afară de Tine, Doamne.

Sedealna, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Toate săltările trupului înfrânându-ţi prin ostenelile cele sihăstreşti, ţi-ai arătat înţelepţia sufletului tău vitează; că poftind să vezi Crucea Domnului, te-ai răstignit singură pe tine lumii, prea mărită. Drept aceea şi spre râvna vieţii îngereşti cu dragoste te-ai îndemnat singură, prea fericită. Pentru aceasta noi credincioşii cinstind pomenirea ta, cerem iertare de greşeli, să se dăruiască lumii, prin rugăciunile tale, Marie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei)

În noroiul păcatelor am căzut, şi nu este întru mine chipul fiinţei, că m-am înecat în viforul păcatelor mele cumplit; ci tu ceea ce ai născut Cuvântul, pe Cel singur Iubitor de oameni, caută spre mine Fecioară, şi mă mântuieşte de tot păcatul, şi de patimi pierzătoare de suflet, şi de toată răutatea vrăjmaşului celui cumplit; ca să cânt veselindu-mă: Roagă-te Ziditorului şi Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce năzuiesc cu credinţă la acoperământul tău.

A Crucii, a Născătoarei

Pe Mielul şi Păstorul şi Mântuitorul, văzându-L Mieluşeaua pe Cruce spânzurând pe nedrept, tânguindu-se striga: Vai mie prea iubite Fiule! Ce este această prea mare şi înfricoşată şi străină taină pe care o văd; mă sfărâm la cele dinlăuntru, şi a suspina nu am virtute, şi nu pot a suferi ca să Te văd mort. Ci fie-Ți milă Stăpâne de suspinurile cele de Maică, şi precum ai zis, umple-mă de bucurie, înviind din mormânt ca un Dumnezeu.

Cântarea a 4-a

Irmos: Te laud pe tine, că glas am auzit, Doamne, şi m-am spăimântat, că ai venit până la mine căutându-mă, pe mine cel rătăcit; pentru aceea proslăvesc multă bunătatea Ta, cea către mine, mult Milostive.

Mutatu-te-ai din patria ta mărită maică, plutind prin purtarea de grijă cea de sus către pământul Sionitenilor după dorirea ta, întru care prin mărturisire ai aflat dezlegare faptelor tale.

Împingându-te înapoi nevăzut mărită, şi nevăzând de aproape vederea cea mai bună, darea Luminii celei negrăite, punând cugetul îndreptător nearătării, ai cunoscut cele ascunse.

Întărindu-te cu darul cel mântuitor, şi văzând dumnezeiască şi purtătoare de lumină strălucire, ţi-ai apropiat ochii şi inima de cinstita Cruce, şi de acolo te-ai împărtăşit mântuirii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu bucurie văzând chipul cel prea luminos al Fecioarei şi de Dumnezeu Născătoarei, cu lacrimi ai alergat către dânsa, punând înaintea ei toate tocmelile vieţii tale prea fericită.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Cela ce a înfiinţat toate cu voirea, S-a unit cu omul după fiinţă prin negrăita voire, şi prin neasemănată purtare de grijă; şi ieşind din tine purtând trup, cu totul mă înnoieşte pe mine prin voinţă, Preacurată.

Cântarea a 5-a

Irmos: Luminarea celor ce zac întru întuneric, mântuirea celor deznădăjduiţi, Hristoase Mântuitorul meu, către Tine mânec Împăratul păcii, luminează-mă cu strălucirea Ta că alt Dumnezeu afară de Tine nu ştiu.

Prin închipuire mutându-te din viaţă, sârguindu-te către calea cea dumnezeiască a nepătimirii, cu dragoste ai trecut apele cele vestite ale Iordanului, şi ai dobândit slavă negrăită, de Dumnezeu cugetătoare, Marie.

Având suflet bărbătesc, ai năvălit către nevoinţe, pătimind prea tare, şi bărbăteşte suferind cea anevoie oprită lupta celor potrivnice, Marie ceea ce eşti podoaba înfrânării.

Cu gând întărit lepădând firea cea femeiască, şi spălându-ţi patimile prin înfrânare, petrecând în pustie ca într-o grădină dumnezeiască, te bucurai Maică, văzând frumuseţea Ziditorului tău.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cel ce a înşelat pe Eva cu cuvinte în Rai, şi cu multe feluri de meşteşuguri o a izgonit, dintru acea veşnică desfătare, acum s-a surpat, şi s-a călcat de luptele tale cele prea vitejeşti, cuvioasă Marie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Răsărit al Soarelui slavei, şi căruţă purtătoare de lumină a Împăratului, pe tine te ştim Fecioară, întru care a şezut Fiul Celui Preaînalt, şi sicriu al bunătăţii, care ai adus în lume pe Hristos.

Cântarea a 6-a

Irmos: De adâncul greşelilor...

Cu toată mijlocirea te-ai îndulcit prea fericită de dragostea lui Hristos, şi întărindu-te cu dragostea Lui, ai lepădat năpădirea patimilor, cuvioasă Maică.

Luminându-te cu frumuseţea faptelor tale, ai risipit năvălirea întunericului, şi feţele vrăjmaşilor le-ai întunecat prin ostenelile sihăstriei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tare îţi întindeai ochiul tău, rugându-te Celeia ce singură este curată, întărindu-te totdeauna către dânsa, prea lăudată.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Arătatu-te-ai scaun al Împăratului mai presus de ceruri, Preacurată, încăpând trupeşte plinirea dumnezeieştii stăpânirii Lui.

Irmosul: Întru adâncul greşelilor fiind înconjurat, chem adâncul milostivirii Tale cel neurmat, din stricăciune, Dumnezeule, scoate-mă.

Condac, glasul al 3-lea:

Podobie: Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de fiinţă naşte şi pământul peştera Celui Neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc şi magii cu Steaua călă-

toresc. Că pentru noi s-a născut Prunc Tânăr, Dumnezeu, cel mai înainte de veci.

Ceea ce erai mai înainte plină de tot felul de curvii, astăzi te-ai arătat mireasă lui Hristos prin pocăinţă urmând vieţii îngereşti, şi cu arma Crucii pierzi pe draci. Pentru aceasta te-ai arătat mireasă Împărăţiei Cerului, Marie prea mărită.

Icos: Pe tine mieluşeaua şi fiica lui Hristos astăzi cu cântări te lăudăm, Marie pururea mărită, care te-ai arătat creştere între egipteni, şi din toată rătăcirea lor ai scăpat, şi de acolo te-ai adus bună şi desăvârşită odraslă Bisericii, prin post şi prin rugăciuni, nevoindu-te mai presus de măsura firii omeneşti, prin care te-ai şi înălţat întru Hristos, prin viaţă şi prin faptă. Pentru aceasta te-ai arătat mireasă Împărăţiei cerului, Marie prea mărită.

Sinaxar

În ziua întâia, pomenirea prea cuvioasei maicii noastre Maria Egipteanca.

Stih: S-a înălţat duhul, trupul de demult părăsind,
Zosima trupul cel mort al Mariei ascunde-l în pământ.
În întâia zi a lui Aprilie,
A murit Maria lauda pustiei.

Aceasta a fost din Egipt, care mai înainte trăia cu neînfrânare şi cu neastâmpărare, şi chema sufletele multor oameni spre pierzare la desfătarea împreunării curveşti. Deci petrecând ea şaptesprezece ani întru necurăţie, că dintâi-aşi dată de mică a fost căzută în faptele cele rele, pe urmă s-a dat cu totul spre nevoinţe şi spre bunele fapte.

Şi atâta s-a înălţat prin nepătimire, cât trecea şi apa Iordanului pe deasupra, şi când sta pe pământ la rugăciune se ridica, şi se înălţa în sus.

Iar pricina întoarcerii ei a fost aceasta: Când a fost pe vremea închinării cinstitei Cruci, mergând mulţi din multe locuri la Ierusalim, a mers şi ea împreună cu tineri desfrânaţi. Şi sosind acolo, şi fiind oprită nevăzut de la intrarea cinstitei Biserici, puse chezaş pe prea curata Fecioară Maica lui Dumnezeu, cum că de se va lăsa să intre înlăuntru, să-şi aleagă a trăi cu înţelepciune, şi a nu mai sluji în viaţa cea rea, şi în poftele şi în dezmierdările cele trupeşti.

Deci dobândindu-şi dorinţa după rugăciunea ei n-a minţit la făgăduinţa ce a făcut, ci trecând Iordanul, şi mergând în pustiu, s-a nevoit patruzeci şi şapte de ani, neavând pe nici un om, ca să o vadă, fără numai pe Dumnezeu. Prin mij-

locul căruia s-a depărtat de la firea omenească, şi a dobândit îngerească petrecere, şi mai presus de om pe pământ.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru şi mărturisitorului, Macarie egumenul Pelechitului.

Stih: Macarie fericit în viaţă fiind,
Fericit acum întru fericită viaţă este locuind.

Acest întru Sfinţi părintele nostru Macarie, în Constantinopol fiind născut, şi prunc sărman rămânând după părinţii săi, s-a crescut de un adevărat moş al său, de acesta fiind dat la învăţătura Sfintelor Scripturi şi având firească isteţime, şi multă osârdie arătând, în scurtă vreme petrecând toată Scriptura; a cunoscut nimicnicia, şi grabnica stricăciune a celor vremelniceşti, precum şi veşnicia celor cereşti.

Pentru care ieşind din cetate, s-a dus la mănăstirea numită Pelechiti, şi amestecându-se pe sine cu monahii de acolo, lepădând numele Hristofor, căci aşa se numea mai-nainte, Macarie de acum înainte s-a numit.

Deci acesta slujind mai întru toate trebuinţele Chinoviei şi săvârşind bunătăţile prin multa smerenie, s-a făcut începător, împreună şi făcător de minuni prea minunat. Căci patimi nevindecate Dumnezeu prin el a vindecat, şi ploaie din Cer, a pogorât pe pământ prin rugăciune, şi mare şi vestit făcându-se el în zilele acelea, multă mulţime năzuia către el. Unii adică durerile sufleteşti prin el curăţindu-le; iar alţii trupeşti vindecări dobândind; însă alţii sufleteşte împreună şi trupeşte de el întărindu-se, se întorceau pe la casele lor.

Deci auzind vestea aceasta, Tarasie prea sfântul patriarh al Constantinopolului, a trimis de l-a chemat pe el, ca să vindece pe Pavel Patriciul, ce avea boală primejdioasă, şi era deznădăjduit de vindecare. Deci sfântul l-a vindecat. După aceea şi soţia sa de asemenea boală pătimind, şi deznădăjduită fiind de doctori, iarăşi s-a vindecat de sfântul. Pe care şi binecuvântându-l patriarhul, l-a făcut slujitor Domnului, căci nu bolea cu boala neascultării precum cei mulţi.

Deci ducându-se la mănăstirea sa, smerenia ce o avea, mai mult înmulţită o a pus în lucrare.

Atuncea lucrătorul de sminteli diavolul, sădind în Bizanţ împărat tiran, da cinstitele icoane în foc şi în apă. Acesta era Leon Armeanul, care a trimis în surghiunie pe prea sfântul patriarh Nichifor, şi care muncea pe arhierei şi arhimandriţi cu izgoniri şi închisori, şi cu cumplite bătăi.

Atuncea şi minunatul acesta bărbat, unul fiind din pomeniţii mai sus Sfinţi părinţi, la feluri de munci a fost dat, şi în închisoare a petrecut până la sfârşitul spurcatului aceluia împărat.

Iar după acela împărăţind Mihail Travrul, şi acesta de aceeaşi spurcată credinţă fiind, scoţând pe sfântul de la închisoare, şi prin alţii mult măgulindu-l şi îngrozindu-l, nimic a isprăvit. Pentru care şi izgonindu-l la Ostrovul Afusie îl avea în pază. Iar sfântul suferindu-le pe toate vitejeşte, mulţumea lui Dumnezeu. Deci zăbovind în acea izgonire şi mult nevoindu-se, şi de minuni făcător acolo făcându-se, s-a mutat către Domnul.

Tot în această zi, pomenirea Sfinţilor mucenici Gherontie şi Vasilid, care prin sabie s-au săvârşit.

Stih: Gherontie prin sabie împreună cu Vasilid,
De răsplătirile împăratului a toate s-au împărtăşit.

Tot în această zi, Sfântul şi dreptul Ahaz.

Stih: Ahaz stând aproape de Dumnezeu,
A zis: Nu voi ispiti pe Dumnezeul meu.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Chipul cel de aur în câmpul Deira cinstindu-se, cei trei tineri au defăimat porunca cea prea fără de Dumnezeu, şi fiind aruncaţi în mijlocul focului, răcorindu-se au cântat: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Vrăjmaşul cel ce se lăuda, şi peste măsură se semeţea, vrând să biruiască tot pământul, s-a biruit el de femeie, şi cel ce a omorât pe om şi l-a izgonit afară din desfătarea cea de viaţă, se vede omorât.

Cel ce prea mărit a hrănit odinioară pe norod în pustie, Acesta ţi s-a făcut ție odihnă şi mângâiere, hrănindu-te şi adăpându-te cu putere negrăită, de Dumnezeu cugetătoare pe tine care strigai: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Tare îngrădindu-te cu Crucea, ai scuturat întreitele valuri ale patimilor, tăindu-le ca pe o mare, asemenea ca şi văzătorul de Dumnezeu; şi fără patimă trecând către pământul făgăduinţei, arătat ai primit moştenirea cea netrecătoare.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Vrăjmaşul celor bine credincioşi, prin nenumărate năvălirile lui nu a putut să biruiască răbdarea ta cea tare şi nemişcată. Pentru aceea te ridicai asupra pierzării lui, strigând: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Dumnezeu cel necuprins s-a întrupat din tine Maică Fecioară cinstită, şi ca un Bun în pântecele tău a zidit de iznoavă pe om. Pentru aceea lăudându-te pe tine ca pe o mijlocitoare tainelor celor înfricoşate, zicem: Bine eşti cuvântată, ceea ce ai născut pe Dumnezeu cu trup.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Dumnezeu cel ce...

Cu razele bunătăţilor fiind luminată, în chip de lumină, vestirea isprăvilor tale a străbătut acum toată lumea. Pentru aceea cu credinţă prea mărim pomenirea ta, maică.

De bucurie negrăită s-a învrednicit de Dumnezeu cugetătorul Zosima, arătat pândindu-te pe tine în pustiu, şi strigând: Lăudaţi făpturile pe Domnul, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Împărtăşindu-te de daruri şi învrednicindu-te de dumnezeiască răsplătire, ţi-ai adus aminte de plecarea lui Zosima de Dumnezeu purtătoare, şi cu dânsul împreună cântând, ziceai: Pe tine Te prea înălţăm Hristoase în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Ca să răpeşti pe om Dumnezeule de la ucigaşul de om, Te-ai arătat pe pământ, purtând trup cu adevărat, Mântuitorule, păzind curată, pe ceea ce Te-a născut. Pentru aceea Te lăudăm întru toţi vecii.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe Dumnezeu, care S-a pogorât în cuptorul cel cu foc la tinerii evreieşti, şi văpaia întru răcoreală o a prefăcut, ca pe Domnul lăudaţi-L lucrurile, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cu dragoste împărtăşindu-te tainelor, şi umplându-te de lumina cea strălucitoare, şi câştigând darul cel negrăit al Mirelui tău, te-ai învrednicit de dumnezeiască şi fericită mutare.

Cântarea a 9-a

Irmos: Ceea ce negrăit...

Cunoscându-ţi mutarea ta cea negrăită, ai umblat pe ape neudată, de Dumnezeu purtătoare, şi de pe pământ te-ai mutat, ajungând la frumuseţea cea neajunsă, şi la veselia Ziditorului tău prea cinstită.

Purtând făclie, şi fiind înfrumuseţată cu strălucirea bunătăţilor, priveşti la Scaunul Împăratului tuturor, şi te veseleşti de frumuseţea Lui cea dulce, dănţuind împreună cu drepţii, de Dumnezeu cuprinsă maică.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Primind multe daruri de la Dumnezeu pentru ostenelile şi trudele voastre, Marie, împreună cu de Dumnezeu cugetătorul Zosima, îmblânziți-L şi acum nouă tuturor, ca să ne dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Arătatu-te-ai mai înaltă decât toate făpturile, Doamnă şi Stăpână, ca una ce în pântecele tău ai purtat cu trup pe Stăpânul tuturor mai presus de cuvânt, şi L-ai hrănit cu lapte, precum se cuvine unei Maici. Pentru aceasta toţi pe tine te slăvim.

Irmosul: Ceea ce negrăit ai întrupat din coapsele tale cele fecioreşti pe Dumnezeu luminătorul, cel ce a răsărit mai înainte decât soarele, şi a venit la noi în trup, binecuvântată eşti Preacurată; pentru aceea după vrednicie te slăvim.

Luminânda

Podobie: Lumina cea neschimbată...

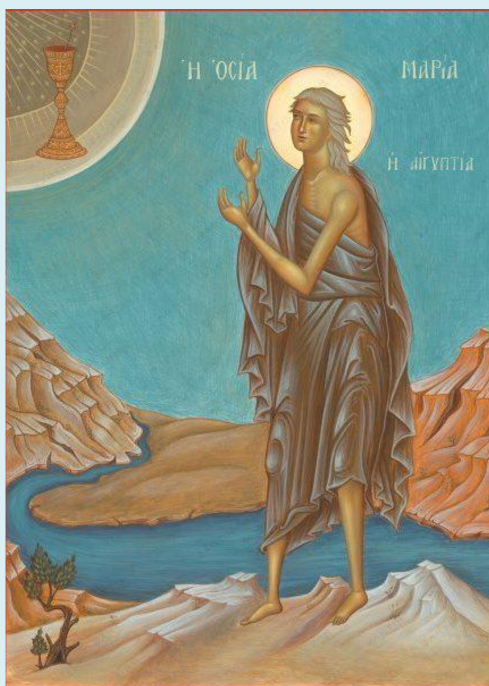
Făcutu-te-ai nouă chip pocăinţei Marie, căci cu umilinţa ta cea călduroasă, ţi-ai dobândit biruinţe folositoare, câştigând pe Maria, Născătoarea de Dumnezeu, cu care împreună roagă-te pentru noi.

A Născătoarei

Lumina cea fără de ani strălucind din Tatăl mai-nainte de veci, acum pe urmă în ani S-a arătat din tine Fecioară, spre mântuirea lumii, către care nu înceta rugându-te pentru popoarele tale.

Stihoavna Triodului. Şi cealaltă slujbă a Utreniei după rânduiala postului şi Otpustul.

Canon de rugăciune către Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca (1 aprilie)

Canon prea cuvioasei noastre Maria Egipteanca (audio):
https://schitulclosca.ro/canonul-preacuvioasei-maicii-noastre-maria-egipteanca-audio/

***

Troparul Sfintei cuvioase Maria Egipteanca, glasul al 8-lea: Întru tine, maică, cu osârdie s-a mântuit cel după chip; că, luând crucea, ai urmat lui Hristos; şi lucrând, ai învăţat să nu se uite la trup, căci este trecător; ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta şi cu îngerii împreună se bucură, prea cuvioasă maică Maria, duhul tău.

Cântarea 1, glasul al 2-lea

Irmos: Întru adânc a aşternut de demult toată oastea lui Faraon, puterea cea prea într-armată, iar Întrupându-Se Cuvântul a pierdut păcatul cel rău, Domnul cel Preaslăvit, că singur cu slavă S-a prea slăvit.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Aflând tu acum strălucirea frumuseţii cea plină de luciri şi a razei celei dătătoare de lumină, luminează-mi, te rog, sufletul meu cel întunecat de patimi, prin rugăciunile tale cele către Domnul, mărită Marie.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Omorându-ţi odinioară sufletul, prin sfătuirea cea rea a şarpelui şi alunecând la fapte fără socoteală şi pogorându-l întru adâncimea pierzării, ai ales cele mai bune şi cele vremelnice le-ai defăimat.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu cugete necuvioase, prin patimi mai înainte spurcându-ţi bunul neam al sufletului şi nerobirea şi purtând îmbrăcămintea cea murdară a stricăciunii, ai uitat de slava cea mai presus de minte, a Celui ce te-a zidit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Hrănindu-ţi gândul cu neoprirea şi cu deşertăciunea dezmierdărilor, amăgind pe îndrăgitori, te-ai depărtat pe sineţi de împărtăşirea cea mai bună, punând împotriva ei semeţia a tot păcatul, vrednică de laudă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Fiindu-mi cugetul întinat de patimi şi rănit de păcate şi cumplit tulburându-se, curăţeşte-mă şi mă miluieşte de păcate, Ceea ce eşti plină de har, care ai născut Nestricăciunea cea înfiinţată şi izvorâtoare de viaţă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Pe piatra credinţei...

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dragostea cea îndumnezeită te-ai într-aripat şi lepădându-te de mărirea cea trecătoare, te-ai apropiat de Stăpânul, strigând: nu este sfânt ca Dumnezeul nostru şi nu este drept afară de Tine, Doamne.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Apropiindu-te mai înainte către lemnul păcatului şi învăţându-te cunoştinţa aducătoare de moarte, ai alergat către Lemnul cel purtător de viaţă, Hristos, strigând: Tu eşti Dumnezeul nostru şi nu este drept afară de Tine, Doamne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dorit-ai de vărsarea Luminii celei negrăite şi defăimând toate cele vremelnice, te-ai înălţat către privirea cea fără materie, strigând cu credinţă: Tu eşti Dumnezeul nostru şi nu este drept afară de Tine, Doamne.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Împreunatu-ne-am cu dumnezeieştile Cete ale îngerilor, prin naşterea ta de Dumnezeu Născătoare, că ai zămislit întru tine în chip de negrăit pe Ziditorul şi ai Întrupat pe Cel Necuprins. Pentru aceasta toţi te cinstim pe tine, Născătoare de Dumnezeu.

Irmosul: Pe piatra credinţei întărindu-mă, lărgit-ai gura mea asupra vrăjmaşilor mei, că s-a veselit duhul meu a cânta: nu este sfânt ca Dumnezeul nostru şi nu este drept afară de Tine, Doamne.

Cântarea a 4-a

Irmos: Te laud pe Tine, că glas am auzit, Doamne şi m-am înspăimântat, că ai venit la mine căutându-mă, pe mine cel rătăcit. Pentru aceasta preaslăvesc multă bunătatea Ta, cea către mine, Mult Milostive.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mutatu-te-ai din patria ta, maică, plutind prin purtarea de grijă cea de sus către pământul sionitenilor după dorirea ta, întru care prin mărturisire ai aflat dez-legare faptelor tale.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Împingându-te înapoi în chip nevăzut, mărită şi nevăzând de aproape vederea cea mai bună, darea Luminii celei negrăite, punând cugetul îndreptător neară-tării, ai cunoscut cele ascunse.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întărindu-te cu harul cel mântuitor şi văzând dumnezeiască şi purtătoare de Lumină strălucire, ţi-ai apropiat ochii şi inima de prea cinstita Cruce şi de acolo te-ai împărtăşit de mântuire.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu bucurie văzând chipul cel prea luminos al Fecioarei şi de Dumnezeu Născătoarei, cu lacrimi ai alergat către dânsa, punând înaintea ei toate tocmelile vieţii tale, prea fericită.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cel ce a înfiinţat toate cu voirea, s-a unit cu omul după fiinţă prin negrăita voire şi prin neasemănata purtare de grijă; şi ieşind din tine purtând Trup, cu totul mă înnoieşte pe mine prin voinţă, Preacurată.

Cântarea a 5-a

Irmos: Luminarea celor ce zac întru întuneric, mântuirea celor deznădăjduiţi, Hristoase Mântuitorul meu, către Tine alerg, Împăratul păcii, luminează-mă cu strălucirea Ta, că alt dumnezeu afară de Tine nu ştiu.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Prin închipuire mutându-te din viaţă, sârguindu-te către calea cea dumnezeiască a nepătimirii, cu dragoste ai trecut apele cele vestite ale Iordanului şi ai dobândit mărire negrăită, de Dumnezeu cugetătoare maică Marie.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Având suflet bărbătesc, ai năvălit către nevoinţe, pătimind tare şi bărbăteşte ai îndurat lupta cea anevoie oprită a celor potrivnice, Marie, ceea ce eşti podoaba înfrânării.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu gând întărit lepădând firea cea femeiască şi spălându-ţi patimile prin înfrânare, petrecând în pustiu ca într-o grădină dumnezeiască, te bucurai, maică, văzând frumuseţea Ziditorului tău.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cel ce a înşelat pe Eva cu cuvinte în Rai şi cu multe feluri de meşteşugiri a izgonit-o din acea veşnică desfătare, acum s-a surpat şi a fost călcat de luptele tale cele vitejeşti, cuvioasă maică Marie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Răsărit al Soarelui slavei şi car purtător de lumină al Împăratului, te ştim pe tine, Fecioară, întru care a şezut Fiul Celui Preaînalt şi sicriu al bunătăţii, care ai adus în lume pe Hristos.

Cântarea a 6-a

Irmos: De adâncul greşelilor...

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe deplin te-ai îndulcit, prea fericită, de arătarea lui Hristos şi întărindu-te cu dragostea Lui, ai alungat năpădirea patimilor, prea cuvioasă maică.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Luminându-te cu frumuseţea faptelor tale, ai risipit năvălirea întunericului şi feţele vrăjmaşilor le-ai întunecat prin ostenelile sihăstriei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tare îţi întindeai ochiul tău, rugându-te celei ce singură este Preacurată, sprijinindu-te totdeauna către dânsa, prea lăudată.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Arătatu-te-ai scaun al Împăratului mai presus de ceruri, Preacurată, cuprinzând trupeşte plinirea dumnezeieştii Lui stăpâniri.

Irmosul: De adâncul greşelilor fiind înconjurat, chem adâncul milostivirii Tale cel neurmat: din stricăciune, Dumnezeule, scoate-mă.

Condac, glasul al 3-lea:

Podobie: Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de fiinţă naşte şi pământul peştera Celui Neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc şi magii cu Steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut Prunc Tânăr, Dumnezeu, cel mai înainte de veci.

Ceea ce erai mai înainte plină de tot felul de desfrânări astăzi te-ai arătat mireasă a lui Hristos, prin pocăinţă urmând vieţii îngereşti şi cu arma Crucii pierzi pe demoni. Pentru aceasta te-ai arătat mireasă Împărăţiei Cerului, prea cuvioasă maică Marie, prea cinstită.

Cântarea a 7-a

Irmos: Cei trei tineri au călcat porunca cea potrivnică lui Dumnezeu, de a se închina chipului de aur din câmpul Deira; şi aruncaţi în mijlocul focului, răcorindu-se au cântat: bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Vrăjmaşul cel ce se lăuda şi peste măsură se semeţea, vrând să biruiască tot pământul, a fost biruit el de femeie şi cel ce a omorât pe om şi l-a izgonit afară din desfătarea cea de viaţă dătătoare se vede omorât.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cel ce în chip minunat a hrănit odinioară pe popor în pustiu, Acesta ţi s-a făcut ţie odihnă şi mângâiere, hrănindu-te şi adăpându-te cu Putere de negrăit, de Dumnezeu cugetătoare, ţie care strigai: bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Tare îngrădindu-te cu Crucea, ai scuturat furtunile patimilor, tăindu-le aşa cum a tăiat marea văzătorul de Dumnezeu; şi fără patimă trecând către pământul făgăduinţei, ai primit moştenirea cea netrecătoare.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Vrăjmaşul celor bine credincioşi, prin nenumăratele lui năvăliri nu a putut să biruiască răbdarea ta cea tare şi nemişcată. Pentru aceea te ridicai asupra pieriiciunii lui, strigând: bine eşti cuvântat, Dumnezeu părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Dumnezeu Cel Necuprins S-a Întrupat din tine, Maică Fecioară prea cinstită şi ca un Bun în pântecele tău a zidit din nou pe om. Pentru aceea lăudându-te pe tine ca pe o mijlocitoare a Tainelor celor înfricoşătoare, strigăm: bine eşti cuvântată, ceea ce ai născut pe Dumnezeu cu Trup.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Dumnezeu, cel ce S-a pogorât...

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu razele virtuţilor fiind luminată, vestirea isprăvilor tale a străbătut acum în chip de lumină toată lumea. Pentru aceea cu credinţă mărim pomenirea ta, prea cuvioasă maică.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De bucurie negrăită s-a învrednicit de Dumnezeu cugetătorul Zosima, pândindu-te pe tine în pustiu, şi strigând: lăudaţi făpturile pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Împărtăşindu-te de daruri şi învrednicindu-te de dumnezeiască răsplătire, ţi-ai adus aminte de plecarea lui Zosima, de Dumnezeu purtătoare şi cu dânsul împreună cântând, ziceai: pe Tine Te prea înălţăm Hristoase în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Ca să răpeşti pe om, Dumnezeule, de la ucigaşul de om, Te-ai arătat pe pământ, purtând Trup cu adevărat, Mântuitorule, păzind curată pe Ceea ce Te-a născut. Pentru aceea Te lăudăm întru toţi vecii.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe Dumnezeu, cel ce S-a pogorât în cuptorul cel cu foc la tinerii evreieşti şi văpaia întru răcoreală a prefăcut-o, ca pe Domnul lucrurile lăudaţi-L şi prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Ceea ce în chip de negrăit...

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dragoste împărtăşindu-te Tainelor cu dorinţa şi umplându-te de Lumina cea strălucitoare şi câştigând harul cel de negrăit al Mirelui tău, te-ai învrednicit de dumnezeiască şi fericită mutare.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cunoscând Taina mutării tale, ai umblat pe ape neudată, de Dumnezeu purtătoare şi de pe pământ te-ai mutat, ajungând la frumuseţea cea neajunsă şi la veselia Ziditorului tău, prea cinstită.

Stih: ***Sfântă cuvioasă Maria, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Purtând făclie şi fiind înfrumuseţată cu strălucirea virtuţilor, priveşti la scaunul Împăratului tuturor şi te veseleşti de frumuseţea Lui cea dulce, dănţuind împreună cu drepţii, de Dumnezeu insuflată maică.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Primind multe daruri de la Dumnezeu pentru ostenelile şi trudele voastre, Marie, împreună cu de Dumnezeu cugetătorul Zosima, înduplecaţi-L şi acum pentru noi toţi, ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Arătatu-te-ai mai înaltă decât toate făpturile, Fecioară şi Stăpână, ca una ce în pântecele tău ai purtat cu Trup pe Stăpânul tuturor mai presus de cuvânt şi l-ai hrănit cu lapte, precum se cuvine unei maici. Pentru aceasta toţi pe tine te mărim.

Irmosul: Ceea ce în chip de negrăit ai întrupat din coapsele tale cele feciorești pe Dumnezeu Luminătorul, Cel ce a Răsărit mai înainte decât soarele şi a venit la noi în Trup, binecuvântată eşti Preacurată; pentru aceea după vrednicie te mărim.

Sedealna, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Toate săltările trupului înfrânându-ţi prin ostenelile cele sihăstreşti, ai arătat înţelepţirea sufletului tău, vitează; că poftind să vezi Crucea Domnului, te-ai răstignit singură pe tine lumii, cea vrednică de a fi cântată. Drept aceea şi spre râvna vieţii îngereşti cu dragoste te-ai îndemnat singură, prea fericită. Pentru aceasta noi credincioşii, cinstind pomenirea ta, cerem să se dăruiască lumii iertare de greşeli, prin rugăciunile tale, prea cuvioasă maică Marie.

Sedealna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte

lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

În noroiul păcatelor am căzut şi nu este întru mine chipul fiinţei, că m-am înecat cumplit în viforul păcatelor mele; ci tu, ceea ce ai născut pe Cuvântul, Cel Singur Iubitor de oameni, caută spre mine, Fecioară şi mă miluieşte de tot păcatul şi de patimile cele pierzătoare de suflet şi de toată răutatea vrăjmaşului celui cumplit; ca să cânt veselindu-mă: roagă-te lui Dumnezeu şi Ziditorului să dăruiască iertare de greşeli celor ce năzuiesc cu credinţă la sfânt acoperământul tău.

Sedealna Sfintei Cruci şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.
Pe Mielul şi Păstorul şi Mântuitorul, văzându-L Mieluşeaua pe Cruce spânzurat pe nedrept, tânguindu-se, striga: vai mie, Preaiubite Fiule! Ce este această mare, înfricoşătoare şi străină Taină pe care o văd? Mă sfărâm la cele dinlăuntru şi a suspina nu am putere şi nu pot suferi ca să Te văd mort. Ci, fie-Ţi milă, Stăpâne, de suspinurile cele de maică şi precum ai zis, umple-mă de bucurie, Înviind din mormânt ca un Dumnezeu.

Canonul cuvioasei maicii noastre Maria Egipteanca

Troparul Sfintei cuvioase Maria Egipteanca, glasul al 8-lea: Întru tine maică, cu osârdie s-a mântuit cel după chip că luând crucea ai urmat lui Hristos şi lucrând ai învăţat să nu se uite la trup, că este trecător ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta şi cu îngerii împreună se bucură, cuvioasă maică Marie, duhul tău.

Cântarea 1

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Ca ceea ce stai înaintea lui Hristos, Lumina cea neapropiată, lumină trimite mie cuvioasă, ca să prăznuiesc cu dragoste a ta dătătoare de lumină şi sfântă pomenire! Mântuieşte-mă dintru ale vieţii toate ispitele.

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Necuprinsul şi mai'naintele de veci, Domnul, cela ce după întrupare printre egipteni a locuit,Cela ce pe toate ştie mai-nainte de a fi ele, din Egipt adusu-te-a stea cu totul luminoasă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Neştiind dumnezeieştile porunci, întinat-ai a lui Dumnezeu asemănarea, dar prin a Sa purtare de grijă, iarăşi o ai curăţit, întru tot cinstită cuvioasă, îndumnezeindu-te, prin ale tale sfinte făptuiri!

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. A Născătoarei de Dumnezeu.

O, cea multă a Ta milostivire, Dumnezeul meu, şi bunătatea Ta cea nespusă! Că prin mijlocirile Maicii Tale, pe păcătoasa de mai înainte, curată şi nepătată precum îngerii ai făcut.

Cântarea 3

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Prin ale tale necuvioase fapte, către ale pierzării porţi te-ai apropiat, dar Cela ce mai înainte a sfărâmat porţile iadului cu puterea dumnezeirii Sale, deschis-a ţie ale pocăinţei porţile, preacinstită, Însuşi a vieţii Poartă fiind.

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Schimbat-ai femeia ce unealtă păcatului se făcuse, prin arma Sfintei tale Cruci, îndelung răbdătorule şi îndurate Doamne; că prin închinarea Crucii, doborât-a toate armele şi vicleniile demonilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Cela ce toate a făcut să fie, şi Şi-a vărsat sângele răscumpărare tuturor, curăţatu-te-a prin apa lacrimilor tale, când erai bolnavă de cumplita stricăciune a păcatului.

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. A Născătoarei de Dumnezeu.

De negrăit ceea ce întru tine s-a petrecut,Fecioară este căci în chip dumnezeiesc, Cuvântul Tatălui întru tine s-a sălăşluit, dăruind numai cu cuvântul Său, iertare de greşale tuturor celor ce păcătuiesc.

Sedealna:

Potolitu-ţi-ai prin lucrarea nevoinţei toate ale cărnii protivnice porniri, vădind a sufletului tău bărbăţia.

Căci Crucea Domnului poftind a vedea, cinstită maică, răstignitu-te-ai lumii prin sfinţenie şi cu osârdie ai căutat îngerescul chip al vieţuirii a urma.

Pentru aceasta, cu credinţă cinstim pomenirea ta, fericită Marie, rugându-ne ca deplin iertare de păcate să dobândim prin ale tale mijlociri.

Cântarea 4

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Făcătorule al firii omeneşti, izvorule al milei şi comoară a îndurării, milostivitu-te-ai de cea care la Tine a năzuit răpindu-o de la fiara cea pierzătoare, ca Cela ce eşti Iubitorul omenirii.

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Crucea sârguindu-te a vedea, Marie, luminată ai fost de lumina ei, cu dumnezeiască rânduiala Domnului celui Răstignit, însuţi pe tine lumii răstignindu-te, ca o vrednică de minuni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Ceea ce oarecând prin pofta cea rea pe mulţi întru netrebnicie a purtat, precum soarele strălucind acum întru sfinţenia sa, călăuzitoare către ceruri,celor greşiţi s-a arătat.

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. A Născătoarei de Dumnezeu.

Cer înţelegător al Împăratului tuturor, întrecut-ai întru înţelegere şi puterile cereşti, că peste ale firii legile, Preacurată, zămislit-ai pe Dătătorul de Lege şi Făcătorul tuturor.

Cântarea 5

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Precum în tainica vedere pe Sinai, Moise privit-a al lui Dumnezeu spatele, de slavă strălucind şi nedesluşit arătând neînţeleasă taina ce-a văzut, aşa Maria a căzut dinaintea prea curatei icoane a Maicii lui Dumnezeu: acela în vasul de aur mană primind, iar aceasta viaţă îngerească luând.

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Tânjind, precum psalmistul, măreţia Bisericii Tale a vedea şi al slavei Tale duhovnicesc lăcaş, ceea ce a întinat Biserica Ta a strigat: O, Hristoase, cu du-

hovniceştile rugăciuni ale Fecioarei, ce Ţie s-a făcut Biserică, lăcaş mă fă al Duhului celui Atoatefăcător.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Ceea ce pe mulţi bărbaţi robi făcând, prin momeala undiţei cărnii şi plăcerea ochilor, mâncare diavolului pe ei aducând prin cea scurtă a plăcerii dulceaţă; pe sine acum, în adevăr, roabă se face şi prin dumnezeiescul har al Sfintei Cruci prea dulce înainte punere lui Hristos aduce-se.

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. A Născătoarei de Dumnezeu.

A prorocilor ceată, cu de Dumnezeu însuflate şi tainice cuvinte în celei dintru tine taine învăţaţi fiind, neprihănită Maică a lui Dumnezeu, în multe chipuri, de tine mai înainte au grăit! Iar acum, cea dintru Egipt Maria, la prea curata icoană a năstrapei ce mană a primit, căzând, chezăşuire către Dumnezeu, pentru cei păcătoşi se face.

Cântarea 6

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Oştile îngereşti se bucură, întru tine văzând întocmai cu a lor viaţă, şi strigă, Sfântă Marie, slavă aducând Domnului!

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Înfricoşează-se adunările demonilor de tăria răbdării tale! Că femeie fiind, goală şi singură, în chip minunat ai ruşinat pe ei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Strălucit-ai, prea lăudată Marie, precum soarele, şi ai luminat pustia cu strălucirea ta. Străluceşte şi peste mine, ca mărit să fiu cu lumina ta.

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. A Născătoarei de Dumnezeu.

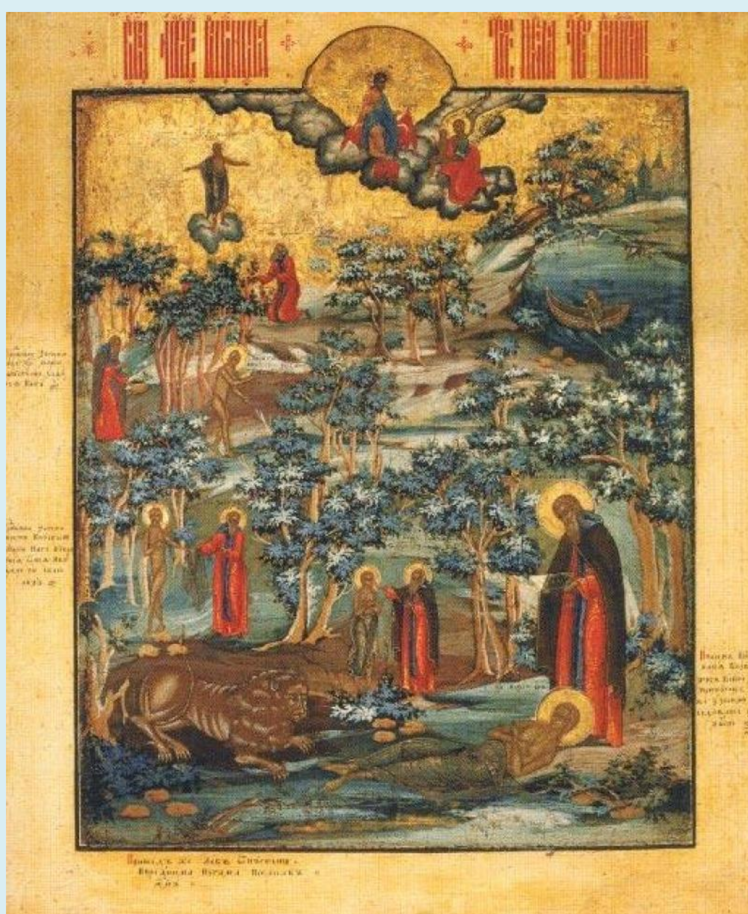
Luminaţi fiind îngerii cu slava Celui născut al tău, Fecioară, au strigat: Pace nouă tuturor şi pe pământ, oamenilor bunăvoire.

Condac, glasul al 3-lea: Ceea ce mai înainte de tot felul de întinări erai plină, arătatu-te-ai lui Hristos aleasă, prin pocăinţa vieţii îngereşti urmând, şi cu a

Crucii armă pe demoni călcând. Pentru aceasta, Împărăţiei Cerurilor mireasă te-ai arătat, Marie prea lăudată.

Icos: Pe tine, mieluşeaua şi fiica lui Hristos, astăzi cu cântări lăudăm, Marie pururea vrednică de cântare. Cea care între egipteni te-ai arătat crescând şi dintru a lor toată rătăcirea ai scăpat, adusu-te-ai Bisericii aleasă şi cinstită odraslă. Prin post şi rugăciune, nevoindu-te mai presus de a firii omeneşti măsură prin viaţă şi prin fapte, de Hristos înălţată fiind, mireasă Împărăţiei Cerurilor te-ai arătat, cuvioasă Marie, mult lăudată.

Sinaxarul cuvioasei maicii noastre Maria Egipteanca din Mineiul pe luna aprilie

În această lună (aprilie), în ziua întâi, pomenirea prea cuvioasei maicii noastre Maria Egipteanca.

Această prea cuvioasă maică a fost din Egipt şi mai înainte trăia cu neînfrânare şi cu neastâmpăr, chemând sufletele multor oameni spre pierzare la desfătarea împreunării desfrânate. Petrecând ea şaptesprezece ani întru necurăţie, ca dintâiaşi dată de mică a fost căzută în faptele cele rele, pe urmă s-a dat cu totul spre nevoinţe şi virtute. Şi atâta s-a înălţat prin nepătimire, cât trecea şi apa

Iordanului pe deasupra şi când stătea pe pământ la rugăciune, era ridicată şi înălţată în sus.

Iar pricina întoarcerii ei a fost aceasta: când a fost pe vremea închinării cinstitei Cruci, mergând mulţi din multe locuri la Ierusalim, a mers şi ea împreună cu tineri desfrânaţi. Sosind acolo şi fiind oprită în chip nevăzut de la intrarea cinstitei biserici, a pus chezaş pe prea curata Fecioară Maica lui Dumnezeu că de va fi lăsată să intre înăuntru, va trăi cu înţelepciune şi nu va mai sluji vieţii celei rele şi nici poftelor şi dezmierdărilor trupeşti. Dobândindu-şi dorinţa după rugăciunea ei, n-a minţit la făgăduinţa ce a făcut, ci trecând Iordanul şi mergând în pustiu, s-a nevoit patruzeci şi şapte de ani, neavând pe nici un om ca să o vadă, fără numai pe Dumnezeu, cu ajutorul Căruia s-a depărtat de la firea omenească şi a dobândit îngereasca petrecere, cea mai presus de om, pe pământ.

Iar Sfântul Zosima, care a împărtăşit-o şi îngropat-o pe Sfânta Maria Egipteanca este prăznuit pe 4 aprilie.

Cântarea 7

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Înţeleptul Zosima, mai marele între părinţi, prin pustie rătăcind, învrednicitu-s-a pe sfânta a vedea şi a strigat: Binecuvântat eşti, Dumnezeule, cel al părinţilor noştri!

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Pentru ce, părinte, venit-ai a vedea o înstrăinată femeie de toată cea lucrătoarea virtute? strigat-a către bătrânul, cuvioasa şi a cântat: Binecuvântat eşti, Dumnezeule, cel al părinţilor noştri!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Omorându-ţi, întru tot fericită, ale patimilor tale săltările, la limanul nepătimirii ajungând acum, strigi: Binecuvântat eşti, Dumnezeule, Cel al părinţilor noştri!

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. A Născătoarei de Dumnezeu.

Zămislit-ai în chip negrăit, Preacurată şi ai rămas fecioară, iară lumii mântuirea ai născut, pe Hristos, Dumnezeul nostru. Pentru aceasta, toţi credincioşii cu cântări pe tine mărim.

Cântarea 8

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Cela ce cerci ale inimii adâncurile şi ale noastre cunoşti mai înainte de a fi, pe ceea ce a alergat la Tine, Mântuitorule, o ai scăpat din cea silnică viaţă; pe cea care, cu netăcut glas strigă iubirii Tale: Preoţi binecuvântaţi-L, noroade prea înălţaţi pe Dânsul întru toţi vecii!

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

O, cât e de cinstită schimbarea mutării tale spre cele mai bune! O, a ta dumnezeiască dragoste, care urât-ai ale cărnii plăcerile! O, fierbinte credinţă! Fericimu-te prea lăudată Marie şi te prea înălţăm întru toţi vecii!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Aflat-ai durerilor răsplata şi ostenelilor tale schimb, cinstită Marie, prin care înfrânt-ai pre cel ucigaş vrăjmaş; iar acum, dimpreună cu îngerii strigi, fără tăcere cântare, lăudând şi prea înălţând pe Hristos întru toţi vecii!

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. A Născătoarei de Dumnezeu.

Cu totul m-a făcut din nou, întru iubirea Sa de oameni, ca un Stăpân al tuturor veacurilor, în pântecele tău, Preacurată, nestricând osebirile amânduror firile! Pentru aceasta pe tine, ca pe o pricinuitoare a mântuirii noastre, cu cântări te lăudăm întru toţi vecii!

Cântarea 9

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Întărită cu a lui Hristos tărie, Maică, cu lesnire ai răbdat chinuirile pustiei, căci cu şuvoaiele de Dumnezeu dăruitelor lacrimile tale, gândurile cele întinate ce-ţi veneau ai stins, ceea ce eşti a pustnicilor culme şi sfinţilor slavă!

Stih: ***Cuvioasă maică Marie roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!***

Cu prea luminoase raze, strălucit-a peste tine prea curata Fecioară,ceea ce singură Maica lui Hristos-Lumină este, pe tine făcându-te vrăjmaşilor înfricoşătoare, cinstită Marie şi tuturor arătându-te a fi a pustnicilor podoabă şi cuvioşilor întărire!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh

Toate cele pământeşti înţelepţeşte părăsind, arătatu-te-ai cinstită sălăşluire a Duhului; deci roagă pe Unul izbăvitorul nostru Hristos, de cele lumeşti răutăţi să scape pe cei ce cu dumnezeiască credinţă săvârşesc sfântă pomenirea ta.

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. A Născătoarei de Dumnezeu.

De cele fireşti legi, curată Fecioară, scăpând, născut-ai mai presus de fire, Prunc tânăr pe pământ, pe Cela ce este Dătător de Lege şi Cel vechi de zile. Pentru aceasta, cerule cel înţelegător al Făcătorului tuturor, cu credinţă şi cu dragoste pe tine te fericim!

Sursa:
https://www.crestinortodox.ro/slujbe-randuieli/canonul-cuvioasei-maicii-noastre-maria-egipteanca-72903.html

http://www.nistea.com/maria-egipteanca-canon.htm

Acatistul Sfintei Maria Egipteanca

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .

Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Îngerului luminii şi luceafărului pustiei cele de laudă să-i aducem, noi, care ne minunăm de nevoinţele ei cele mai presus de fire. Iar tu, ca ceea ce ai biruit pe Veliar cu puterea Crucii şi cununa slavei ai dobândit-o de la Dumnezeu, roagă-te Stăpânului Hristos, ca să ne ierte de păcate, nouă, celor ce-ţi cântăm: ***Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!***

Icosul 1

Înger pământesc ai fost, prea cuvioasă maică, iar acum eşti om ceresc, bucurându-te negrăit de Lumina dumnezeirii, în care pururea te veseleşti, iar noi, cei ce ne minunăm de frumuseţea harului tău, te lăudăm aşa:
Bucură-te, a lui Hristos pentru vecie mireasă;
Bucură-te, maică prea înţelepţită;
Bucură-te, a Egiptului rază luminoasă;
Bucură-te, fiică a Maicii Domnului prea iubită;
Bucură-te, că în nevoinţele tale ai fost mângâiată;
Bucură-te, că Împărăţia Cerească ai câştigat;
Bucură-te, că puterea Sfintei Cruci te-a ajutat;
Bucură-te, că în ceata prea cuvioşilor părinţi de cerească lumină străluceşti;
Bucură-te, că împreună cu Sfintele mironosiţe şi cu toate cuvioasele femei te veseleşti;
Bucură-te, învăţătoarea înfrânării;
Bucură-te, cununa Bisericii;
Bucură-te, a pustnicilor îmbărbătare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 2-lea

Lucrurile lui Dumnezeu tăinuite în plăcuţii săi a le descoperi spre folosul sufletesc bine este, cugeta Sfântul Sofronie, auzind de la cuviosul Zosima prea luminatele tale fapte, prea cuvioasă maică Maria Egipteanca, iar noi, neputincioşii, mult minunându-ne de cele mai presus de fire ale tale aspre nevoinţe, întru mare umilinţă îi strigăm lui Dumnezeu, Cel ce minunat se proslăveşte întru sfinţii Săi: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

În veşnica fericire din ceruri voind Dumnezeu a te aşeza, din Egipt la pustnicească viaţă te-a chemat şi ascultând tu chemarea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ai petrecut patruzeci şi şapte de ani în cea mai adâncă pustie a Iordanului, întru multe şi mari nevoinţe, ţi-ai închinat viaţa lui Hristos, Mirele tău, pentru care noi, smeriţii, împreună cu Puterile Cereşti te lăudăm aşa:
Bucură-te, că de desfrânare te-ai lepădat;
Bucură-te, că părăsind Egiptul, la Ierusalim ai alergat;
Bucură-te, că prea curatei Fecioare rugându-te, cu lacrimi fierbinţi în biserică cu multă usurinţă ai intrat;
Bucură-te, că cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci te-ai închinat;
Bucură-te, că atunci ochii sufletului tău s-au luminat;
Bucură-te, că Maica Domnului din icoană ţi-a vorbit;
Bucură-te, că ea trecerea Iordanului ţi-a poruncit;
Bucură-te, maică Maria, prea lăudată;
Bucură-te, că în pustie de Duh Sfânt ai fost luminată;
Bucură-te, stea de lumină purtătoare;
Bucură-te, a celor ce te cinstesc, apărătoare;
Bucură-te, duh de rugăciune cu dulce alinare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 3-lea

Trupul ţi-a fost robit de patimi timp de şaptesprezece ani, dar prin aspră petrecere, prin lacrimi de pocăinţă şi rugăciune neancetată către Preasfânta Fecioară, al ei ajutor ai primit şi întru smerenia inimii îi cânţi lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Părăsind păcatul, în pustia Iordanului ai alergat, unde numai cu două pâini şi jumătate te-ai hrănit timp de şaptesprezece ani, ducând cele mai grele lupte cu foamea, cu setea, cu bântuielile necuratelor gânduri şi cu duhul desfrânării care te mistuia, dar după aceste încercări, cu totul te-ai uşurat şi te-ai hrănit treizeci de ani cu rădăcini şi cu ierburi, petrecând ca un înger în trup, pentru care noi te fericim cu umilinţă, cântând aşa:
Bucură-te, cuvioasă maică cerească;
Bucură-te, fiică a Egiptului, de Maica Domnului aleasă;
Bucură-te, că de păcat cu totul te-ai lepădat;
Bucură-te, că uscându-ţi trupul cu foamea şi cu setea, de urâtele patimi ai scăpat;
Bucură-te, că Sfintei Fecioare te-ai rugat;
Bucură-te, că al ei grabnic ajutor ai căpătat;
Bucură-te, că prin viaţa ta curată pustia s-a sfinţit;
Bucură-te, că mult ostenindu-te cununa slavei ai primit;
Bucură-te, povăţuitoare prea înţeleaptă;

Bucură-te, locuitoarea pustiei cea minunată;
Bucură-te, de lacrimi duhovniceşti izvorâtoare;
Bucură-te, a duhurilor rele înfricoşătoare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 4-lea
Prin viaţă pustnicească ţi-ai luminat cugetul şi firea de relele porniri ţi-ai curăţit. ***Ajută-ne, prea cuvioasă Maică, să ne ridicăm şi noi din păcat, prin post şi prin rugăciuni, să ne sfinţim firea, ca împreună cu tine, să-i cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!***

Icosul al 4-lea
Tu eşti nădejdea şi întărirea celor deznădăjduiţi, prea cuvioasă maică Maria, că văzând noi alegerea ta, de la păcătoasa vieţuire, la înalta duhovnicească trăire, nădăjduim în a sufletului mântuire şi cântăm lăudându-te aşa:
Bucură-te, a noastră mângâiere;
Bucură-te, duhovnicească alinare;
Bucură-te, că ai biruit pe omul cel vechi cu înfrânarea;
Bucură-te, cetate neînvinsă;
Bucură-te, uşă către Rai deschisă;
Bucură-te, că de Duhul Sfânt ai fost luminată;
Bucură-te, casă sufletească pe stâncă ridicată;
Bucură-te, că ai biruit puterea vrăjmaşului;
Bucură-te, bună mireasmă a pustiului;
Bucură-te, că ai răbdat frigul nopţii şi arsiţa soarelui;
Bucură-te, a noastră povăţuitoare;
Bucură-te, a celor ce se roagă ţie, de patimi izbăvitoare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 5-lea
Cuviosul Zosima, pustia Iordanului străbătând, în aspră postire şi neîncetate rugăciuni petrecând, aflându-te pe tine, prea cuvioasă maică Maria, înger în trup, îmbrăcată cu dumnezeiască lumină, s-a sârguit a striga cu lacrimi către Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea
Când te-ai rugat prea cuvioasă maică, erai înălţată de la pământ şi cu faţa prea luminată, iar cuviosul Zosima, căzând la pământ, a cerut ca de tine să fie binecuvântat şi cu frică ţi-a strigat:
Bucură-te, înger pământesc;
Bucură-te, om ceresc;
Bucură-te, mireasma raiului dumnezeiesc;
Bucură-te, minune prea slăvită;

Bucură-te, prea cuvioasă Maria, de Dumnezeu iubită;
Bucură-te, a mea umilinţă;
Bucură-te, strig către tine cu credinţă;
Bucură-te, de cuviosul Zosima mult cinstită;
Bucură-te, maică duhovnicească;
Bucură-te, că pe toţi îi înveţi să se mântuiască;
Bucură-te, a vrăjmaşilor îngrozire;
Bucură-te, stea luminoasă între popoare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 6-lea
Ispitele sufletului şi patimile trupului le-ai tăiat cu sabia postului, păcatele gândului cu tăcerea sihăstriei le-ai înecat şi cu curgerile lacrimilor tale ai adăpat toată pustia şi ne-ai odrăslit nouă roadele pocăinţei. Pentru aceasta cinstim pomenirea ta şi Îi cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea
Minunată cu adevărat a fost viaţa ta, prea cuvioasă maică, iar noi, ştiind a ta sfântă vieţuire, ne întărim şi te lăudăm, zicând:
Bucură-te, pildă aleasă de vieţuire duhovnicească;
Bucură-te, a noastră învăţătură pentru trăire creştinească;
Bucură-te, a Egiptului floare aleasă;
Bucură-te, că din pustie roditoare ai fost culeasă;
Bucură-te, a sihaştrilor lumină;
Bucură-te, a celor nevoitori odihnă;
Bucură-te, nădejdea creştinilor;
Bucură-te, lauda monahilor;
Bucură-te, mângâierea sufletului meu;
Bucură-te, a mea mijlocitoare către Dumnezeu;
Bucură-te, a călugărilor îmbărbătare;
Bucură-te, a păcătoşilor pildă de urmare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 7-lea
Chip al pocăinţei te-ai arătat, prea cuvioasă maică Maria, că din roabă a diavolilor prin păcat, înger al Luminii te-ai arătat şi pe cei mai nevoitori pustnici i-ai întrecut, iar acum cu cetele cuvioşilor îi cânţi lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea
Din lume nemaiştiind nimic de patruzeci şi şapte de ani, prea cuvioasă maică şi nici chip omenesc sau fiare sălbatice în acest timp nemaivăzând, pe cuviosul Zosima l-ai întrebat: Cum vieţuiesc creştinii astăzi? Cum este păzită Biserica? Şi te-ai bucurat cu duhul auzind că sunt în pace, cu rugăciunile sfinţilor pustnici

şi cu ale celor ce prin mănăstiri se nevoiesc. De a ta trăire numai în Dumnezeu, deşi pe pământ erai şi în trup omenesc vieţuiai, bucurându-ne, noi, nevrednicii, cu umilinţă te lăudăm:
Bucură-te, de Duhul Sfânt purtătoare;
Bucură-te, smirnă bine mirositoare;
Bucură-te, că de lume cu totul te-ai despărţit;
Bucură-te, că liniştea pustiei mult ai iubit;
Bucură-te, că patruzeci şi şapte de ani te-ai nevoit în pustie;
Bucură-te, a Duhului Sfânt odraslă vie;
Bucură-te, că la ocrotirea Maicii Domnului ai alergat;
Bucură-te, că în relele ispite, ea te-a ajutat;
Bucură-te, că în seara Cinei Domnului, de Sfânta Împărtăşanie te-ai învrednicit;
Bucură-te, că locul de îngropare leul ţi l-a pregătit;
Bucură-te, a Bisericii ocrotitoare;
Bucură-te, a celor ce aleargă la tine mângâietoare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 8-lea
Neputincios este cuvântul, iar mintea nu poate să priceapă dumnezeiasca lucrare ce s-a făcut cu tine, prea cuvioasă maică Maria, că din prăpastia păcatelor ai ieşit îndată şi din izvorul vieţii ai fost adăpată, cântând cu bucurie în Duhul Sfânt: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea
Minunată cu adevărat este taina întoarcerii tale din căile pierzării la viaţa sfântă şi curată, prin nevoinţe mai presus de fire, Dumnezeu, cu marea Sa milostivire, în cerească Lumină te-a îmbrăcat, pentru care noi, cu lacrimi, întru smerenia inimii, te lăudăm zicând:
Bucură-te, nădejdea mântuirii păcătoşilor;
Bucură-te, nesfârşită bucurie a creştinilor;
Bucură-te, a fecioarelor trezire;
Bucură-te, a noastră către Dumnezeu fierbinte rugătoare;
Bucură-te, a părinţilor cucernici bucurie;
Bucură-te, a tinerilor înţelepciune;
Bucură-te, a văduvelor cinstire;
Bucură-te, a celor primejduiţi izbăvire;
Bucură-te, ocrotitoarea celor ce trăiesc în feciorie;
Bucură-te, cerească nepătimire;
Bucură-te, a celor ispitiţi răbdare;
Bucură-te, a noastră, către Domnul, fierbinte rugătoare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 9-lea

Tu îmi dai dar luminător de Sus, prea cuvioasă maică, din osârdia ta cea dumnezeiască, ca să scap de întunericul patimilor şi să laud din inimă faptele tale cele prea frumoase, cântând Domnului întru bucurie: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Cu osârdie şi cu dragoste ai alergat către Hristos, urmând calea de întoarcere a păcătosului, în pustiile cele neumblate mult nevoindu-te şi poruncile dumnezeieşti împlinindu-le, pentru care noi cu smerenie şi cu lacrimi te lăudăm:
Bucură-te, a nevoitorilor prea minunată cunună;
Bucură-te, ceea ce dăruieşti sfaturi de taină;
Bucură-te, odrăslie duhovnicească a pustiei;
Bucură-te, focul dumnezeiesc al râvnei;
Bucură-te, tainică lucrare a mântuirii;
Bucură-te, că îndemni la pocăinţă;
Bucură-te, alungarea deşertăciunii lumeşti;
Bucură-te, făclie nestinsă a pustiei;
Bucură-te, izgonitoarea patimilor omeneşti;
Bucură-te, a sufletelor creştine luminare;
Bucură-te, fulgerul care arzi duhurile satanei;
Bucură-te, cetate nejefuită a credinţei;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 10-lea

Cine va putea tâlcui bucuria îngerilor pentru întoarcerea ta, că ai avut trupul scufundat în desfrânare şi cugetul robit de înşelare, dar mai pe urmă, prin pocăinţă şi lacrimi arzătoare, te-ai făcut a lui Hristos mireasă şi a Duhului Sfânt sălăşluire prea aleasă, iar noi, avându-te pe tine mijlocitoare, slăvim pe Dumnezeu şi cu umilinţă îi cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Fiică a Luminii celei neapropiate, pe tine Lumina lumii luminându-se, la Sine te-a chemat şi darul Duhului Sfânt ai aflat, maică prea cuvioasă, pentru care noi, fericindu-te, te lăudăm zicând:
Bucură-te, că Sfintele Scripturi de îngeri ai fost învăţată;
Bucură-te, că de cuviosul Zosima ai fost lăudată;
Bucură-te, că de îngeri ai fost întâmpinată;
Bucură-te, înţelepciune dumnezeiască;
Bucură-te, a noastră lumină sufletească;
Bucură-te, al rugăciunii izvor;
Bucură-te, al duhovniceştii nevoinţe spor;
Bucură-te, a pustiei lumină;
Bucură-te, a virtuţilor monahiceşti grădină;
Bucură-te, minte luminată de Duhul Sfânt;

Bucură-te, că la rugăciune te-ai înălţat de pe pământ;
Bucură-te, a monahilor călăuzitoare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 11-lea
Toate cetele îngereşti şi adunările omeneşti le-ai bucurat cu viaţa ta cea luminată, că tu firea covârşind şi ca cei fără de trup vieţuind, înger al pustiei şi lumină omenirii te-ai arătat, cântând lui Dumnezeu neîncetat: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea
Prea cuvioasă maică, ceea ce împreună cu îngerii şi cu sfinţii în Ceruri petreci, roagă pe Milostivul Dumnezeu, ca să ne izbăvească de necazurile ce ne împresoară, ca plini de recunoştinţă să-ţi cântăm:
Bucură-te, a noastră mângâiere;
Bucură-te, a celor ce sufleteşte pătimesc, dulce alinare;
Bucură-te, că vieţuieşti cu puterile îngereşti;
Bucură-te, că împreună cu Sfintele femei te veseleşti;
Bucură-te, a cuvioşilor cunună prea slăvită;
Bucură-te, prea cuvioasă Maria, lauda Egiptului;
Bucură-te, că făcându-ţi semnul Sfintei Cruci, ai păşit peste apele Iordanului;
Bucură-te, viaţă tăinuită în pustie;
Bucură-te, că prin aceasta, ai dobândit cerească Împărăţie;
Bucură-te, că pentru noi te rogi cu multă ardoare;
Bucură-te, a păcătoşilor ridicare;
Bucură-te, a demonilor izgonitoare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul al 12-lea
Rugăciune cu osârdie aducând şi acum, prea cuvioasă maică Maria, către prea curata Născătoare de Dumnezeu, deschide şi nouă dumnezeieştile îndurări, pentru a cânta, întru bucuria inimii, prea milostivului Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Lăudând nevoinţele tale, îl slăvim pe Dumnezeu, cel ce te-a învrednicit să fii mijlocitoare pentru noi, care-ţi cântăm:
Bucură-te, înţelepciune duhovnicească;
Bucură-te, ambrozie dumnezeiască;
Bucură-te, flacără serafimică;
Bucură-te, rugăciune într-aripată;
Bucură-te, smerenie adâncă;
Bucură-te, înger cu fire omenească;
Bucură-te, al nostru dar ceresc;
Bucură-te, credinţă desăvârşită prin faptă;

Bucură-te, maică de Dumnezeu fericită;
Bucură-te, cuvioasă Maria, de Maica Domnului mult iubită;
Bucură-te, a noastră mijlocitoare;
Bucură-te, a inimilor mângâietoare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

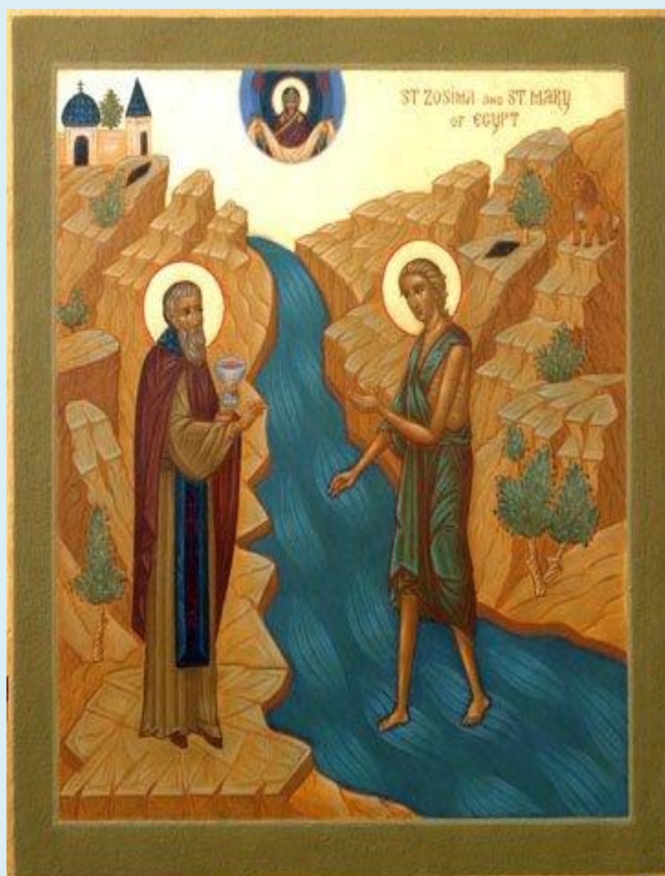
Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, prea cuvioasă maică Maria Egipteanca, ceea ce în Lumina dumnezeirii strălucești, roagă-L pe Milostivul Dumnezeu să ne dea iertare de păcate, ca în cereasca Împărăţie, împreună cu sfinţii şi îngerii de-a pururi să-I cântăm: ***Aliluia, Aliluia, Aliluia!***

Apoi iarăşi se zice:

Icosul 1
Înger pământesc ai fost, prea cuvioasă maică, iar acum eşti om ceresc, bucurându-te negrăit de Lumina dumnezeirii, în care pururea te veseleşti, iar noi, cei ce ne minunăm de frumuseţea harului tău, te lăudăm aşa:
Bucură-te, a lui Hristos pentru vecie mireasă;
Bucură-te, maică prea înţelepţită;
Bucură-te, a Egiptului rază luminoasă;
Bucură-te, fiică a Maicii Domnului prea iubită;
Bucură-te, că în nevoinţele tale ai fost mângâiată;
Bucură-te, că Împărăţia Cerească ai câştigat;
Bucură-te, că puterea Sfintei Cruci te-a ajutat;
Bucură-te, că în ceata prea cuvioşilor părinţi de cerească lumină străluceşti;
Bucură-te, că împreună cu Sfintele mironosiţe şi cu toate cuvioasele femei te veseleşti;
Bucură-te, învăţătoarea înfrânării;
Bucură-te, cununa Bisericii;
Bucură-te, a pustnicilor îmbărbătare;
Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!

Condacul 1
Îngerului luminii şi luceafărului pustiei cele de laudă să-i aducem, noi, care ne minunăm de nevoinţele ei cele mai presus de fire. Iar tu, ca ceea ce ai biruit pe Veliar cu puterea Crucii şi cununa slavei ai dobândit-o de la Dumnezeu, roagă-te Stăpânului Hristos, ca să ne ierte de păcate, nouă, celor ce-ţi cântăm: ***Bucură-te, prea cuvioasă maică Maria, mult folositoare!***

Paraclisul cuvioasei Maria Egipteanca

(1 aprilie /a 5-a Duminică din postul Paştelui)

[Preotul: face obişnuitul început, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru.]

Citeţul: Amin. Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

Rugăciunile începătoare:

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Apoi: **Psalmul 142**
1. Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta.
2. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta.
3. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri.
4. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu.
5. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit.
6. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat.
7. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt.

8. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu.
9. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne.
10. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii.
11. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu.
12. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori), *apoi:*

Troparul: Întru tine maică, cu osârdie s-a mântuit cel după chip că luând crucea ai urmat lui Hristos şi lucrând ai învăţat să nu se uite la trup, că este trecător ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta şi cu îngerii împreună se bucură, cuvioasă maică Marie, duhul tău.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, *asemenea*

Nu vom tăcea niciodată, Născătoare de Dumnezeu, a vesti puterile tale noi nevrednicii; că de nu ai fi stătut tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi izbăvit pe noi dintru atâtea primejdii? Sau cine ne-ar fi păzit până acum slobozi? Nu ne vom depărta de la tine, Stăpână, că tu mântuieşti pe robii tăi pururea din toate nevoile.

Psalmul 50
1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.

11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul cuvioasei Maria Egipteanca

Cântarea I

Irmos: Pe Faraon, cel ce se purta în car, l-a cufundat toiagul lui Moise, cel ce a făcut minuni oarecând, în chipul Crucii lovind şi despărţind marea şi pe Israel fugăritul şi mergătorul pedestru l-a izbăvit; pe cel ce cântă cântare lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Din adâncul patimilor te-a tras mâna nevăzută a Proniei şi în pustie sălăşluindu-te, viaţă îngerească ai vieţuit, cântând cu îngerii cântarea întreit sfântă, care fă să se audă şi în urechile inimilor noastre, ca să ne izbăvim de tulburarea patimilor.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca într-o temniţă prinzându-te vrăjmaşul întru patima desfrânării se bucura că te va duce în temniţele iadului, dar slobozindu-te de amândouă prin pocăinţă, a rămas tulburat urzitorul pierzării oamenilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pildă prea înfricoşătoare de pocăinţă ai rămas în cartea amintirii oamenilor, pentru aceasta şi pe mine, cel ce am întrecut şi duhurile răutăţii întru fărădelegi, mă scoate la limanul dumnezeieştii umilinţe, cuvioasă Marie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Scoate-mă din adâncul păcatelor, Ceea ce ai născut pe Adâncul milostivirii şi mă izbăveşte de toate cursele vrăjmaşilor, care caută neîncetat să mă tragă în adâncul deznădăjduirii.

Cântarea a III-a

Irmos: Tu eşti tăria mea, Doamne, Tu şi puterea mea, Tu, Dumnezeul meu, Tu bucuria mea, Cel ce n-ai lăsat sânurile părinteşti şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta, cu profetul Avacum, strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Crucea lui Hristos ţi-a fost ca o scară pe care ai urcat din adâncul păcatelor către înălţimea răstignirii patimilor împreună cu Hristos, cel ce a venit să cheme pe toţi la înălţimea pocăinţei.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cetele îngerilor s-au minunat de viaţa ta cea nematerialnică, fericită, căci veşmântul patimilor lepădând, te-ai încins cu desăvârşita curăţie stând întru rugăciuni neîncetate înaintea Izvorulului curăţirii tuturor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Înăbuşit-ai toată pofta cea trupească cu puterea lui Hristos şi cu roua rugăciunii ai stins văpaia gândurilor rele, luminându-te cu darul lui Dumnezeu, cu care străluceşte şi sufletele noastre întinate în păcate grozave.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu se pricepe toată mintea a aduce laudă vrednică de frumuseţea Ta, căci ai întrecut toate cetele îngereşti cu strălucirea virtuţilor, iar acum eşti nouă izvor de luminare.

Stihiri:

Pe cărările ascultării de poruncile Domnului ai ales să mergi, luând în spate Crucea lui Hristos, cu care nimicind toate urzelile păcatului, te-ai înălţat întru lumina nepătimirii şi te rogi acum pentru noi, cei cufundaţi în multe păcate grele.

Maica Vieţii, corabia mântuirii tuturor, du-mă către limanurile cele line ale pocăinţei, mai înainte de apusul vieţii, ca să nu fiu eu dat mâncare celui viclean în adâncurile cele mai de jos.

Sedealna:

Podobie: Ceea ce eşti rugătoare caldă şi zid nebiruit, izvor de milă şi lumii scăpare, cu de-adinsul strigăm către tine Născătoare de Dumnezeu, Stăpână: Vino degrab şi ne izbăveşte pe noi din nevoi, ceea ce eşti singură grabnic folositoare.

Carte a pocăinţei ai fost arătată lumii, căci munţii păcatelor i-ai nimicit şi te-ai suit pe Taborul înţelepciunii întru îmbrăţişarea neîncetată a rugăciunii către Hristos.

Cântarea a IV-a

Irmos: Nepăzind poruncile Tale Stăpâne, cu mintea mea intrând în patimile desfătărilor, am fost golit de har şi pentru răni zac gol; ci mă rog Ţie, Mântuitorule, mântuieşte-mă!

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Lepădând toată povara poftelor trupeşti, ca un înger te-ai făcut, înălţând jertfe de rugăciuni pentru toată lumea şi bine înmiresmând pustia cu mireasma cuvintelor dumnezeieşti dăruite prin Duhul.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Învrednicitu-te-ai a te închina cinstitei cruci a lui Hristos prin rugăciunile Celei fără de prihană şi ai alergat în pustie, ca să mergi pe urmele Înaintemergătorului, bine plinind testamentul pocăinţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Deschide-mi porţile pocăinţei cu cheia rugăciunii cuvioasei Maria, ca să nu rămân eu afară în întunericul necazurilor, neavând om ca să ridice sarcina neputinţelor mele.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Maica Cuvântului, scoate-mă din robia patimii, ca una ce eşti vas ales a toată înţelepciunea şi sfinţeşti inimile robilor tăi ca râuri de gânduri dumnezeieşti.

Cântarea a V-a

Irmos: Căutând cu ochiul Tău cel neadormit, milostiveşte-Te spre mine, cel cuprins de dormitarea trândăviei, şi care slujesc somnului desfătărilor în patul patimilor; Cel ce ţi-ai plecat capul pe Cruce şi Te-ai trezit de bunăvoie, micşorând Hristoase, noaptea păcatului, Cel ce eşti lumina dreptăţii.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Foamea şi setea şi năvălirea poftelor de multe feluri ai îndurat, hrănindu-te cu dorirea Cuvântului, iar acum hrăneşte şi sufletele noastre cu dorirea curăţiei şi a toată virtutea mântuitoare.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pustia ai luminat cu rugăciunile tale necontenite şi nevoinţa îngerilor bine săvârşind, te-ai aflat pe muntele doririlor dumnezeieşti, iar acum întinde-ne mâna ta cuvioasă, ca să ne scoţi din adâncul înşelăciunii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Toată cugetarea cea păcătoasă lepădând, te-ai făcut privelişte îngerilor, iar noi, lăudând faptele tale minunate, luăm mare milă prin rugăciunile tale necontenite către Izvorul vieţii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

De multe păcate fiind biruit, sunt aproape de căderea în prăpastia deznădăjduirii, dar scoate-mă Preacurată, de la vrăjmaşii mei, ca să nu ajung eu mâncare celui viclean în adâncurile cele mai dedesubt.

Cântarea a VI-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune mâhnirile mele; că sufletul meu s-a umplut de răutăţi şi viaţa mea s-a apropiat de iad. Dar ca Iona mă rog: Dumnezeule, din stricăciune scoate-mă.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cuviosul Zosima te-a aflat pe tine fericită, ca pe o mireasă prea înfrumuseţată de virtuţi a lui Hristos, şi s-a minunat de faptele tale, vestind tuturor înălţimea pocăinţei care ridică pe om din adâncul greşelilor.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întru rugăciune erai înălţată de la pământ, căci scara nevoinţelor ai suit-o până la treptele cele mai înalte, iar acum întinde mână de ajutor şi nouă, celor ce pururea cădem şi de pe prima treaptă a rugăciunii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe valurile apei ai mers cu puterea lui Hristos, iar acum cuvioasă maică, poartă-ne pe noi deasupra valurilor ispitelor, ca să nu fim înghiţiţi de adâncul răutăţilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Egiptul te poartă ca pe un crin binecuvântat al pocăinţei, iar noi, umplându-ne de mireasma rugăciunilor tale, rugăm pe Hristos să ne dăruiască îndreptare vieţii şi mare milă.

Stihiri:

De patruzeci şi şapte de ani nemaiştiind nimic din cele din lume, ai întrebat pe cuviosul Zosima despre vieţuirea creştinilor şi dând slavă lui Dumnezeu pentru pacea Bisericii, te-ai rugat pentru întărirea acesteia, pentru care te roagă şi acum.

Preacurată, care, prin cuvânt, negrăit ai născut pe Cuvântul în zilele cele mai de apoi, roagă-te Lui, ca una ce ai îndrăznire de Maică.

Condacul: De toate felurile de întinări fiind mai înainte plină, astăzi te-ai arătat mireasă lui Hristos prin pocăinţă, urmând vieţii îngereşti, şi cu arma Crucii pierzi pe draci. Pentru aceasta te-ai arătat mireasă Împărăţiei Cerurilor, Marie prea mărită.

Prochimenul: Cinstită este înaintea Domnului, moartea cuviosului Său.

Stih: Fericit bărbatul cel ce se teme de Domnul...

Evanghelia după Matei

Matei 11, 27-30:
Zis-a Domnul ucenicilor Săi:
27. Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu şi nimeni nu cunoaşte pe Fiul, decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaşte nimeni, decât numai Fiul şi cel căruia va voi Fiul să-i descopere.

28. Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi.
29. Luaţi jugul Meu asupra voastră şi învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi găsi odihnă sufletelor voastre.
30. Căci jugul Meu e bun şi povara Mea este uşoară.

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după mare mila ta şi după mulţimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegea mea.***

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pentru rugăciunile cuvioasei Tale, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum şi pururea şi-n vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Podobie: Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Stih: ***Miluieşte-ne Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegile noastre.***

Bucurie s-a făcut în cer pentru întoarcerea ta la pocăinţă, căci din roabă celui viclean te-ai făcut înger luminat al pustiei, iar acum cu glasul pocăinţei veseleşti pustia inimilor, chemând pe toţi la vieţuirea cea curată.

[Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, cercetează lumea Ta cu milă şi cu îndurări, înalţă fruntea creştinilor ortodocşi şi trimite peste noi milele Tale cele bogate; pentru rugăciunile prea curatei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria; cu puterea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci; cu ocrotirile cinstitelor, cereştilor netrupeşti Puteri; pentru rugăciunile cinstitului, măritului prooroc, Înaintemergătorului şi Botezătorului Ioan; ale Sfinţilor, măriţilor şi întru tot lăudaţilor apostoli; ale tuturor sfinţilor sfinţiţilor ierarhi; ale sfinţilor, măriţilor şi bunilor biruitori mucenici; ale prea cuvioşilor şi de Dumnezeu purtătorilor părinţilor noştri, ale Sfinţilor (N), a căror pomenire o săvârşim, ale cuvioasei Maria Egipteanca, ale Sfinţilor şi drepţilor dumnezeieşti părinţi Ioachim şi Ana şi pentru ale tuturor sfinţilor; rugămu-ne, Multmilostive Doamne, auzi-ne pe noi păcătoşii, care ne rugăm Ţie, şi ne miluieşte pe noi.
Doamne, miluieşte (de 12 ori).]

Cântarea a VII-a

Irmos: Chipului celui de aur neînchinându-se tinerii lui Avraam, s-au lămurit ca aurul în topitoare; că, în cuptorul cel de foc, ca într-o cămară luminată, dănţuiau, cântând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Veşmântul întinat al sufletului l-ai lepădat prin osteneli mai presus de fire şi în haina Luminii te-ai îmbrăcat, luminând întunericul pustiei şi risipind întunericul cel greu al patimilor celor ce ţi se roagă ţie.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pustia a înflorit, căci ai adăpat-o din destul cu apa rugăciunilor tale, iar acum adapă şi pustia inimilor noastre, ca să odrăslească florile gândurilor dumnezeieşti, alungând mirosul cel greu al patimilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Nu înceta a aduce tămâia rugăciunilor tale pentru toată lumea, ca să se dăruiască pace Bisericii şi risipirea sfaturilor celor viclene, toţi împreună aducând slavă Celui mai presus de lume.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu mă depărta pe mine de la faţa Ta, Preacurată, căci sunt neputincios şi gârbovit de multe păcate, ci cu toiagul rugăciunii tale mă sprijineşte, ca să biruiesc cursele ispitelor.

Cântarea a VIII-a

Irmos: Văzându-Te soarele întins pe Cruce, şi-a strâns razele şi tot pământul s-a clătinat cu cutremur, Împărate al tuturor, văzându-Te de voie pătimind, Cel ce eşti din fire nepătimitor. Pentru aceasta, Te rog Hristoase: Tămăduieşte ca un doctor patimile sufletului meu!

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe ramurile minţii tale au înflorit gândurile cele dumnezeieşti, care au bine înmiresmat pustia şi pe îngerii împreună petrecători cu tine, împreună cu care roagă-te să mă izbăvesc eu din robia patimii.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu sabia postului ai tăiat toate gândurile cele trupeşti şi te-ai izbăvit de ispitele potrivnicului, pe care cu săgeata rugăciunilor tale îl alungă de la noi, ca bine să te lăudăm, fericită maică.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Cu secerea gândului smerit ai tăiat toţi spinii păcatului din grădina inimii tale şi ai sădit flori de gânduri dumnezeieşti, cu care bine înmiresmând pustia, te-ai făcut bucurie îngerilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

De patimi cumplite sunt biruit şi nu aflu odihnă sufletului meu, dar te rog pe tine Maică, să mă ajuţi a ajunge la limanul pocăinţei.

Cântarea a IX-a

Irmos: Eva adică, prin păcatul neascultării, blestem înăuntru a adus, iar tu Fecioară de Dumnezeu Născătoare, prin odrasla purtării în pântece, lumii binecuvântare ai înflorit; pentru aceasta toţi te slăvim.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Faptele tale cele minunate cine la va putea povesti, căci te-ai ridicat deasupra firii cu nevoinţa şi ai luat cununa vieţii veşnice din mâna lui Hristos, pe care roagă-L să ne mântuiască pe noi.

Stih: ***Sfântă cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

În pustia Iordanului ai mers pe urmele Înaintemergătorului, refăcând drumul pocăinţei, întru care îndreptează şi paşii gândurilor noastre, ca să fim prinşi de lupii înţelegători ai păcatelor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Crucea pe umerii tăi luând, ai trecut peste toate valurile poftelor şi ajungând la adâncul milostivirii, ţi-ai potolit setea de îndumnezeire, făcându-te privelişte înfricoşătoare îngerilor, împreună cu care te roagă pentru mântuirea noastră.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu te depărta de sufletele noastre, când ne mâhnim cumplit întru adâncul neputinţelor, ci dă-ne mână de ajutor, ca să scăpăm şi de osândirea cea veşnică.

Cuvine-se cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și prea nevinovată și Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

"Ceea ce eşti mai cinstită...".

Bucură-te, floarea cea cu bună mireasmă a pocăinţei, care ai bine înmiresmat bucuria îngerilor, cartea cea nescrisă a umilinţei, scara de foc prin care noi cei greşiţi urcăm la înălţimea Cuvântului, nu înceta a mijloci pentru toţi roade vrednice de pocăinţă, ca şi de întunericul cel veşnic să scăpăm şi să lăudăm împreună cu tine pe Treimea cea făcătoare de viaţă.

Floare a pustiei, sădeşte şi în inimile noastre florile gândurilor de pocăinţă, ca să ne învrednicim a ne desfăta de mireasma smeritei cugetări şi să biruim pe vrăjmaşii care pururea ne necăjesc.

Cine nu te va ferici pe tine, maică Marie, căci ca o pasăre ai scăpat din cursa vrăjmaşului şi cu cetele îngerilor te-ai înălţat la cer, unde te rogi pentru pacea lumii şi mântuirea sufletelor noastre.

Pe Maica Domnului având-o ocrotitoare prea tare, ai scăpat de asuprelile potrivnicului şi pustia inimii o ai prefăcut în rai înţelegător, mutându-te cu bucurie către Raiul cel nevăzut.

Stinge săgeţile vicleanului cele năpustite cu putere asupra noastră, ca să rămânem nerăniţi de păcat şi la vremea cuvenită să îţi înălţăm cântare de mulţumire şi de laudă pentru mijlocirile tale.

S-a tulburat vrăjmaşul şi s-au veselit îngerii de îndreptarea ta maică Marie, căci ai lepădat toată pofta trupească şi cu legătura iubirii lui Hristos te-ai încins, rugându-te acum Lui să se mântuiască şi sufletele noastre.

Cetele puterilor netrupeşti, cu Botezătorul, cu apostolii lui Hristos, cu Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca şi cu Născătoarea de Dumnezeu Maria, faceţi rugăciune ca să ne mântuim.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Veniţi să încununăm cu cântări de laudă pe maica noastră, cuvioasa Maria, căci împărăteasă a pustiei s-a făcut, stăpânind peste patimile trupului şi adăpându-se din izvorul Cuvântului, pe care Îl şi roagă acum să dea sufletelor noastre pace şi mântuire.

Podobie: Când de pe lemn, mort Te-ai pogorât, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase şi cu dragoste s-a îndemnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, iubitorule de oameni! - vreme în care ne închinăm icoanei sfântului.

Toată pofta cea rea lepădând, te-ai unit cu Hristos în cămara inimii prin rugăciune, iar acum întru cămările cele cereşti petrecând, aduci jertfe de rugăciuni pentru cei ce te cinstesc pe tine.

Stăpână, primeşte rugăciunile robilor tăi şi ne izbăveşte pe noi de toată nevoia şi necazul.

Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Sursa:
https://www.crestinortodox.ro/comunitate/group_discussion_view.php?group_id=857&grouptopic_id=7979

Comentarii patristice - Evanghelia femeii păcătoasei

(Lc. 7, 36) Unul din farisei L-a rugat pe Iisus să mănânce cu el. Şi intrând în casa fariseului, a şezut la masă.

Înțelegeți că Hristos a venit la masa fariseului nu ca să-și sature trupul cu mâncare, ci pentru a săvârși în continuare lucrarea cerului cât timp se mai afla cu trupul pe acest pământ.

(Fericitul Augustin,Predica 93,traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 36) Unul din farisei L-a rugat pe Iisus să mănânce cu el. Şi intrând în casa fariseului, a şezut la masă.

Matei înfățișează această femeie turnând mir pe capul lui Hristos (Mt. 26, 13) și poate că de aceea a ezitat să o numească păcătoasă. După Luca, o păcătoasă a uns cu mir picioarele lui Hristos. Ea nu poate fi una și aceeași femeie, decât dacă evangheliștii par să se contrazică… dacă înțelegeți această deosebire, veți vedea pe această femeie ca fiind fericită oriunde va fi propovăduită Evanghelia. Ea va fi pomenită pentru totdeauna, pentru că a turnat mireasma dreptelor lucrări și mirul faptelor bune pe capul lui Hristos (Mt. 26, 13).

(Sfântul Ambrozie al Milanului,Tâlcuire la Evanghelia după Luca 6, 14-15, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 37) Şi iată era în cetate o femeie păcătoasă şi, aflând că şade la masă, în casa fariseului, a adus un alabastru cu mir.

Şi iată – se spune – era în cetate o femeie păcătoasă. Cine este această femeie? Fără îndoială că este Biserica… .

Ea auzit că Hristos a venit în casa fariseului, adică la sinagogă. A auzit că acolo, la paştele iudeilor, Hristos a aşezat taina pătimirilor Sale, a împărtășit din taina Trupului și a Sângelui Său și a descoperit taina mântuirii noastre. Ea a socotit pe cărturari ca fiind doar nişte simpli păzitori ai uşilor. Vai vouă, învăţătorilor de Lege! (Lc. 11, 52). Ea a sfărâmat ușile certurilor și a nesocotit chiar și superioritatea fariseilor. Arzând, alergând și asudând, și-a croit calea în marea cameră din mijlocul ospățului legii. Acolo, a aflat de pătimirile lui Hristos ce vor urma și că a fost vândut la un ospăț al iubirii, printre pahare dulci.
(Petru Hrisologul, Predica 95, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Lc. 7, 38)Şi, stând la spate, lângă picioarele Lui, plângând, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui, şi cu părul capului ei le ştergea. Şi săruta picioarele Lui şi le ungea cu mir.

Fericit cel ce poate unge picioarele lui Hristos, chiar și cu untdelemn. Simon încă nu-L unsese, dar mai fericită este ea, cea care unge cu mir. Harul mai multor flori strânse într-un buchet împrăștie o altă dulceață a miresmei. Doar Biserica mai face această ungere. Ea are nenumărate flori, cu felurite miresme. Ea a trebuit să-și asume asemănarea unei păcătoase, pentru că și Hristos și-a luat asemănare de păcătos.

(Sfântul Ambrozie al Milanului,Tâlcuire la Evanghelia după Luca 6, 21, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Lc. 7, 38)Şi, stând la spate, lângă picioarele Lui, plângând, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui, şi cu părul capului ei le ştergea. Şi săruta picioarele Lui şi le ungea cu mir.

Femeia aceea nu intrase în comuniune cu Cuvântul, pentru că era încă păcătoasă. Ea a arătat cinstea cuvenită Stăpânului cu cel mai de preț lucru al ei, adică cu buna mireasmă, și a șters ceea ce a rămas din parfum cu podoaba capului, cu părul. Apoi, a turnat lacrimi de pocăință și astfel, păcatele sale au fost iertate.

Acesta este un simbol al învățăturii Domnului și al suferințelor Sale. Ungerea picioarelor cu mir cu bună mireasmă sugerează învățătura dumnezeiască, al

cărei bun miros şi nume s-a răspândit până la marginile pământului: în tot pământul a ieşit vestirea lor şi la marginile lumii cuvintele lor (Ps. 18, 4). Mai mult decât atât, picioarele unse ale Domnului îi simbolizează pe apostoli, iar dulcea mireasmă a mirului prefigurează pogorârea Sfântului Duh peste ei. Vreau să spun că imaginea picioarelor Mântuitorului trebuie să fie atribuită apostolilor, care au mers în toată lumea pentru a propovădui Evanghelia.

(Clement Alexandrinul, Hristos Învățătorul 2, 8, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Lc. 7, 38)Şi, stând la spate, lângă picioarele Lui, plângând, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui, şi cu părul capului ei le ştergea. Şi săruta picioarele Lui şi le ungea cu mir.

Cu mâinile faptelor bune, Biserica ține picioarele celor ce predică Împărăția Mântuitorului. Ea le spală cu lacrimile milosteniei, le sărută cu buzele rugăciunii și varsă întregul mir al milei, până când Hristos se va întoarce la ea. Aceasta înseamnă că El va veni înapoi la ea și-i va spune lui Simon, fariseilor, celor care-L resping, și evreilor: am intrat în casa ta şi apă de spălat pe picioare nu Mi-ai dat.

Când va rosti aceste cuvinte? Le va rosti atunci când va veni în slava Tatălui și va despărți pe cei drepți de cei nedrepți, precum desparte un păstor oile de capre. Va spune: căci flămând am fost şi nu Mi-aţi dat să mănânc; însetat am fost şi nu Mi-aţi dat să beau, Străin am fost şi nu M-aţi primit (Mt. 25, 42). Este același lucru cu a spune: Dar această femeie, în timp ce îmi spăla picioarele, mi le unge și le sărută, a făcut slujitorilor ceea ce tu nu ai făcut Stăpânului. Ea a făcut picioarelor ceea ce tu ai refuzat să faci Capului. Ea a cheltuit pe cele mai de jos mădulare ceea ce tu ai refuzat Creatorului tău. Atunci, Hristos va spune Bisericii: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit.

(Petru Hrisologul, Predica 95, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Lc. 7, 39) Şi văzând, fariseul, care-L chemase, a zis în sine: Acesta, de-ar fi prooroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă.

Observați a cui era această casă. Femeia păcătoasă este slăvită în casa fariseului și mai departe, Biserica este îndreptățită în casa Legii și a proorocilor și nu în cea a fariseilor. Fariseul a fost necredincios, iar femeia a fost credincioasă. Fariseul a spus: Acesta, de-ar fi prooroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă. Iudeea este casa legii care nu este scrisă pe piatră, ci pe tablele de carne ale inimii. Biserica este desăvârşită, fiind mai mare

decât Legea, pentru că Legea nu cunoaşte iertarea păcatelor, iar Biserica o cunoaște. Legea nu deţine taina prin care păcatele ascunse sunt curăţite; de aceea, ce lipseşte din Lege se află în Evanghelie.

(Sfântul Ambrozie al Milanului,Tâlcuire la Evanghelia după Luca 6, 23, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 39) Şi văzând, fariseul, care-L chemase, a zis în sine: Acesta, de-ar fi prooroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă.

Ea nu se va gândi că, dacă i-a fost iertat puțin, să iubească la fel de puțin și ignorând dreptatea lui Dumnezeu și căutând-o pe a sa, să nu se supună dreptății lui Dumnezeu (Rom. 10, 3). Simon era prins în mrejele păcatelor sale, iar femeia, căreia multe păcate i s-au iertat pentru că mult iubise, l-a întrecut. Ea mai cu putere și mai cu adevărat va socoti că toate păcatele de la care a oprit-o Dumnezeu vor fi numărate ca unele iertate.

(Fericitul Augustin, Sfânta feciorie 41, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Lc. 7, 39) Şi văzând, fariseul, care-L chemase, a zis în sine: Acesta, de-ar fi prooroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă.

Domnul nostru a săvârșit minuni asupra lucrurilor obișnuite ca să știm că cei ce nesocotesc minunile sunt lipsiți de cunoașterea lor. Dacă o vindecare ca aceasta a fost câștigată în taină, cu atât mai mult, Hristos ar fi fost capabil de acelea pe care le-a săvârșit cu cuvântul Său de față cu ceilalți. Dacă au devenit sfinte niște buze necurate doar sărutându-I picioarele, oare cu cât mai mult nu vor deveni sfinte buzele prin sărutarea gurii Sale? Prin sărutările ei, femeia păcătoasă a primit un dar de la binecuvântatele Sale picioare, care i-au adus iertarea păcatelor. Ea ungea cu grijă picioarele Doctorului său, Care cu grijă a adus și El comoara vindecării pentru suferințele ei. Cel care satură pe cei flămânzi nu a fost invitat, dar Cel ce iartă pe păcătoși S-a invitat singur, datorită pocăinței femeii celei păcătoase.

(Sfântul Efrem Sirul, Omilii despre Domnul nostru 13-19, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Lc. 7, 41) Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci.

Cine să fie cei doi datornici dacă nu cele două popoare, cel al evreilor și celălalt al neamurilor, datornici către Creditorul comorilor cerești? Acestui Creditor nu-I datorăm bogății materiale, ci Îi suntem datori cu fapte bune și nenumărate virtuți. Greutatea ascultării, asemănarea dreptății și sunetul mărturisirii măsoară valoarea acestei bogății. Vai mie, dacă nu am păstrat ceea ce mi s-a dat, căci cu greu poate plăti cineva întreaga datorie acestui Creditor. Vai mie, dacă nu cer: iartă-mi datoria! Domnul nu ne-ar fi învățat să ne rugăm pentru iertarea păcatelor (vezi Mt. 6, 12) dacă nu ar fi știut că unii nu-și vor putea plăti datoria decât cu mare greutate (Lc. 11, 4). Nu putem plăti cu nimic care să fie pe măsura durerilor trupului pe care Și l-a asumat, pentru loviturile, crucea, moartea și îngropare Sa. Vai mie, dacă nu am iubit! Îndrăznesc să spun că Petru nu a plătit înapoi datoria, dar știm prin aceasta că mult a iubit. Nici Pavel nu și-a plătit-o. Cu siguranță, a plătit moartea cu moarte, dar nu și-a plătit alte datorii, pentru că datora mult. Îl ascult spunând aceasta, pentru că nu plătise înapoi: sau cine mai înainte I-a dat Lui un dar şi va lua înapoi de la El? (Rom. 11, 35). Chiar dacă am fi plătit crucea cu cruce, moartea cu moarte, am putea plăti noi, oare, cele de la El, prin El și în El? (Rom. 11, 36). Să ne plătim datoriile iubind, darurile fiind milostivi și lăudând pe Dumnezeu pentru bogățiile primite. Celui care i se dă mult, mult va iubi.

(Sfântul Ambrozie al Milanului,Tâlcuire la Evanghelia după Luca 6. 24, 26, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Lc. 7, 41-43) Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci. Dar, neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Deci, care dintre ei îl va iubi mai mult? Simon, răspunzând, a zis: Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai judecat.

Domnul a spus un cuvânt care a fost precum o săgeată. A așezat drept câștig împăcarea și a uns-o cu dragoste pentru a alina mădularele trupului. Fără pregetare a tras-o spre cel păcătos, ca păcatul să fie schimbat în virtute. Imediat după ce Domnul se smerise spunând: Simone, am să-ţi spun ceva, el, care se lepădase, a răspuns: Învăţătorule, spune! Un cuvânt dulce a pătruns o minte împietrită și a scos la iveală o roadă înmiresmată. El, cel care era un clevetitor înainte de cuvântul Mântuitorului, a adus laudă publică după el. Smerenia cu un grai dulce biruiește până și pe dușmanii Săi ca să aducă și ei laudă. Smerenia nu cearcă celelalte virtuți, ci pe cei care urăsc manifestarea roadelor sale.

(Sfântul Efrem Sirul, Omilii despre Domnul nostru 24, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 44) Şi întorcându-se către femeie, a zis lui Simon: Vezi pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta şi apă pe picioare nu Mi-ai dat; ea însă, cu lacrimi, Mi-a udat picioarele şi le-a şters cu părul ei.

Vindecarea bolnavului este slava doctorului. Domnul a săvârșit aceasta pentru a mări și mai mult necinstirea fariseului, care defăima slava Doctorului nostru. Hristos săvârşise minuni pe străzi și avea să săvârşească minuni și mai mari îndată ce avea să intre în casa fariseului, decât cele săvârșite afară. Pe stradă vindecase trupuri bolnave, însă în casă a vindecat suflete bolnave. Afară, a dat viață adormitului Lazăr, înăuntru, a dat viață femeii păcătoase care era adormită. A redat sufletul viu trupului mort din care plecase și a îndepărtat păcatul de moarte de la femeia păcătoasă în care sălășluise. Acel fariseu orb, pentru care minunile nu fuseseră de ajuns, a nesocotit lucrurile de rând pe care le-a văzut din cauza lucrurilor minunate pe care nu reușit să le vadă.

(Sfântul Efrem Sirul, Omilii despre Domnul nostru 42, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 45) Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă de când am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele.

Sărutul este semnul iubirii… .

Sărută cu adevărat picioarele lui Hristos cel care, citind Evanghelia, recunoaște faptele Domnului nostru Iisus și le cinstește cu o sfântă dragoste. Cu un smerit sărut, mângâie urmele pașilor lui Hristos. Sărutăm pe Hristos, în sărutul Sfintei Împărtășanii: cine citeşte să înţeleagă (Mt. 24, 15).

Biserica nu încetează să sărute picioarele lui Hristos și cere nu una, ci mulțime de sărutări în Cântarea Cântărilor (Cânt. 1, 2). Precum Preasfânta Maria Îi ascultă fiecare cuvânt, primește în inima sa fiecare cuvânt al Său când sunt citite Evanghelia și profețiile și ține toate aceste cuvinte în inima sa (Lc. 2, 51). Numai Biserica are și primește aceste sărutări, precum o mireasă, căci sărutul este garanția nunții și darul căsătoriei.

(Sfântul Ambrozie, Scrisoarea 62, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 46) Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir Mi-a uns picioarele.

Biserica spală picioarele lui Hristos, le șterge cu părul ei, le unge cu untdelemn și toarnă mir pe ele. Nu numai că se îngrijește de cei răniți și alină pe cei

osteniți, dar îi și îmbălsămează cu dulcea mireasmă a harului. Ea varsă acest har nu numai peste cei bogați și puternici, ci și peste cei neputincioși, cântărește totul în egală măsură. La același sân îi strânge pe toți și pe toți îi alintă cu aceeași îmbrățișare.

O singură dată a murit Hristos. O dată a fost îngropat. Însă asta nu însemnă că nu vrea ca în fiecare zi să fie unse cu mir picioarele Sale. Cine sunt picioarele pe care le mirungem? Picioarele lui Hristos sunt cei despre care El însuși a spus: Adevărat zic vouă, întrucât aţi făcut unuia dintr-aceşti fraţi ai Mei, prea mici, Mie Mi-aţi făcut (Mt. 25, 40). Femeia din Evanghelie spală aceste picioare, le udă cu lacrimile ei atunci când păcatul celor mai josnice persoane este iertat, când greșeala lor este ștearsă și le este oferită iertarea. Sărută aceste picioare cei care iubesc chiar și pe cei mai din urmă oameni ai lui Dumnezeu. Cel care este milostiv cu cei neputincioși unge cu mir picioarele lui Iisus, căci Însuși Domnul Iisus spune că I se aduce cinstire prin acești mucenici și apostoli.

(Sfântul Ambrozie, Scrisoarea 62, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 46) Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir Mi-a uns picioarele.

Ea, prin dragostea sa, a adus fățiș lacrimile ce zăceau ascunse în străfundul ochilor săi, iar Domnul, pentru curajul său, a adus fățiș gândurile care erau ascunse în fariseu… . Domnul nostru, stând în mijlocul lor, a rostit o pildă despre aceștia doi, ca femeia să fie întărită prin aceasta, iar fariseul să fie descoperit prin tâlcuirea ei.

(Sfântul Efrem Sirul, Comentariu la Diatesaronul lui Tațian 7.18, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 49) De aceea îţi zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puţin, puţin iubeşte”.

Hristos a venit să ierte datornicilor și mult și puțin, și ca să arate milă față de cel mic și de cel mare și ca să nu mai rămână nimeni care să nu se fi împărtășit din bunătatea Sa. Ca o chezășie și exemplu al harului Său, a eliberat pe această femeie desfrânată din multele sale păcate, spunând: Iertate sunt păcatele tale! Un cuvânt ca acesta este cu adevărat vrednic numai de Dumnezeu! Este un cuvânt împletit cu o autoritate supremă. Dacă Legea condamna pe cei aflați în păcat, cine, mă-ntreb eu, ar fi putut spune lucruri mai presus de Lege, decât Cel care le-a poruncit? El de-ndată a eliberat pe femeie și a îndreptat atenția fariseului și a celor care cinau împreună cu el către lucruri mai mărețe și mai

înalte. Ei au aflat că Cuvântul, fiind Dumnezeu, nu era precum unul dintre proroci, ci era cu mult mai înalt decât oamenii, chiar dacă se făcuse Om.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Luca, Omilia 40, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 49) De aceea îţi zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puţin, puţin iubeşte".

O primă iertare este cea prin care suntem botezați pentru iertarea păcatelor (Lc. 11, 41). O a doua iertare este la primirea muceniciei. O a treia este cea dată atunci când săvârșim milostenie, căci Însuși Mântuitorul spune: Daţi mai întâi milostenie cele ce sunt înlăuntrul vostru şi iată, toate vă vor fi curate (Lc. 11, 41). O a patra iertare a păcatelor ne este dată prin faptul că iertăm și noi greșelile fraților noștri. Domnul și Mântuitorul spune: Că de veţi ierta oamenilor greşelile lor, ierta-va şi vouă Tatăl vostru Cel ceresc; iar de nu veţi ierta oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greşelile voastre (Mt. 6, 14-15). El ne-a învățat să ne rugăm, spunând: și ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri (Mt. 6, 12). O cincea iertare este atunci când cineva va converti un păcătos de pe calea greșelii sale. Sfânta Scriptură spune: să ştie că cel ce a întors pe păcătos de la rătăcirea căii lui îşi va mântui sufletul din moarte şi va acoperi mulţime de păcate (Iac. 5, 20). O a șasea iertare vine din mulțimea dragostei; Însuși Domnul a spus: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit, iar Sfântul Apostol Petru spune: Dragostea acoperă mulţime de păcate (1 Pt. 4, 8). Există și o a șaptea iertare a păcatelor, cea prin penitență, deși este fără îndoială grea și ostenitoare. Păcătosul spală în lacrimi așternutul său (Ps. 6, 6) iar lacrimile sale îi devin pâine ziua şi noaptea (Ps. 41, 4).

(Origen, Omilii la Levitic 2.4.5, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 49) De aceea îţi zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puţin, puţin iubeşte".

Se întâmplă ca omul, fie el în orice stadiu al vieții sale, să poată uneori să aducă rugăciune curată și fierbinte. Chiar și din locul cel mai de jos, când un om se pocăiește de teama pedepsei și a judecății ce va să vină, cererile sale îl pot îmbogăți cu aceeași râvnă a duhului precum cea a omului care a atins curăția inimii, care privește la binecuvântările lui Dumnezeu și care este umplut de o covârșitoare bucurie. Precum și Domnul a spus: Cel care știe că i s-a iertat mult începe să iubească mult.

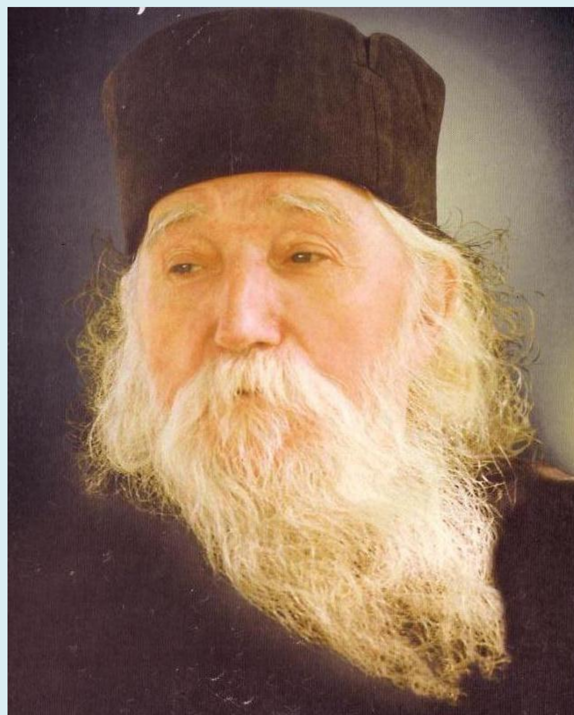
(Sfântul Ioan Casian, Dialoguri 2.9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 7, 49) De aceea îţi zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puţin, puţin iubeşte".

Hristos este dragostea noastră. Dragostea este folositoare pentru că s-a jertfit pe sine în fața morții pentru păcatele noastre. Dragostea este bună pentru că a iertat păcatele. Sufletul nostru să se înveșmânteze cu dragostea care e mai tare decât moartea (Cânt. 8, 6). Precum moartea este sfârșirea păcatelor, la fel este și dragostea sfârșitul lor, pentru că cel care iubește pe Domnul încetează să mai păcătuiască. Căci dragostea nu gândește răul și nu se bucură de nedreptate, ci toate le suferă (1 Cor. 13, 5-7). Iar dacă cineva nu caută binele său, cum îl va putea el căuta pe cel al aproapelui? (1 Cor. 13, 5). Acea moarte prin baia botezului, prin care fiecare păcat este îngropat, este atât de puternică încât iartă fiecare greșeală. Cu o asemenea dragoste a venit la Hristos femeia din Evanghelie, iar El spune că: Multele sale păcate i-au fost iertate pentru că mult a iubit. Moartea mucenicilor este și ea de o aceeași tărie, căci șterge greșelile de dinainte. Pentru că cere o dragoste la fel ca cea a mucenicilor, moartea suferită după chinuri asemenea celor îndurate de ei este la fel de puternică pentru a opri pedeapsa păcatelor.

(Sfântul Ambrozie al Milanului, Isaac sau sufletul 8. 75-76, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

Părintele Ilie Cleopa - Predica la Duminica a V-a a Sfântului şi marelui Post (a Sfintei Maria Egipteanca) - Despre slava deşartă şi mânie

Ce voiţi să vă fac? Iar ei I-au zis: Dă-ne nouă să şedem unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stânga Ta, întru slava Ta (Marcu 10, 36-37)

Iubiţi credincioşi, dacă aţi ascultat cu atenţie şi evlavie citirea Sfintei Evanghelii de azi, pe lângă alte sfinte învăţături care izvorăsc din cuvintele Mântuitorului, aţi auzit şi de cererea celor doi Apostoli, Iacob şi Ioan, fiii lui Zevedeu. Iată ce au cerut: ***Învăţătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine. Iar El le-a zis: Ce voiţi să vă fac? Iar ei au zis: Dă-ne nouă să şedem unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stânga Ta întru slava Ta*** (Marcu 10, 35-37).

Vedeţi, fraţii mei, ispita slavei deşarte cum a îndrăznit a se apropia chiar şi de ucenicii Domnului? Nu este de nici o mirare acest lucru, căci diavolul încă în Rai fiind a ispitit pe protopărinţii noştri Adam şi Eva tot cu ispita mândriei şi a slavei deşarte. Că auziţi ce spune şarpele Evei: ***Nu, nu veţi muri! Dar Dumnezeu ştie că în ziua în care veţi mânca din el vi se vor deschide ochii şi veţi fi ca Dumnezeu, cunoscând binele şi răul*** (Facere 3, 4-5).

Diavolul şi îngerii lui au fost izgoniţi din cer tot pentru păcatul mândriei şi al slavei deşarte, căci cugetau să se facă asemenea cu Ziditorul lor, Care i-a adus din nefiinţă întru fiinţă. Iată ce zice dumnezeiasca Scriptură despre aceasta: ***Tu care ziceai în cugetul tău: Ridica-mă-voi în ceruri şi mai presus de stelele Dumnezeului celui puternic voi pune jilţul meu! În muntele cel sfânt voi pune***

sălaşul meu, în fundurile laturei celei de miazănoapte. Sui-mă-voi deasupra norilor şi asemenea Celui Prea Înalt voi fi (Isaia 14, 13-14). Vedeţi, fraţilor că păcatul mândriei şi al slavei deşarte a fost pricina căderii satanei şi a îngerilor celor de un gând cu el?

Cu acest păcat greu şi urât de Dumnezeu a înşelat diavolul şi pe strămoşii noştri în Rai, iar de atunci şi până azi nu încetează a ispiti pe oameni cu tot felul de încercări, dar mai ales cu ispita mândriei şi a slavei deşarte, pe care Preabunul Dumnezeu o urăşte atât de mult.

Aşa a ispitit şi pe ucenicii Mântuitorului din Evanghelia de azi. Însă aţi auzit cu câtă blândeţe şi înţelepciune i-a îndreptat Mântuitorul; nu i-a certat, nu i-a blestemat, nu i-a pedepsit, ci cu blândeţe le-a zis: **Nu ştiţi ce cereţi!** (Marcu 10, 38). Ca unor copii neştiutori le spune că nu ştiu ce vor. După aceea le-a amintit de paharul sfintelor Sale patimi şi le-a zis: ***Nu ştiţi ce cereţi! Puteţi să beţi paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezaţi cu botezul cu care Mă botez Eu?*** (Marcu 10, 38), iar ei au zis: "***Putem***", la care Iisus le-a adăugat: ***Paharul pe care Eu îl beau îl veţi bea şi cu botezul cu care Mă botez vă veţi boteza*** (Marcu 10, 39). Într-adevăr, Iacob a fost ucis de Irod, iar pe Ioan l-a surghiunit în Patmos Domiţian, păgânul împărat al Romei.

În acest fel amândoi apostolii au băut paharul suferinţei pentru Domnul şi pentru Evanghelia Lui. Dar a şedea de-a dreapta Mea, nu este al meu a da, ci celor pentru care s-a pregătit (Marcu 10, 40). Dar de ce a zis: ***Nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregătit de către Tatăl Meu*** (Matei 20, 23). ***Nimenea să nu socotească aici ca Arie ereticul că Mântuitorul este mai mic ca Dumnezeire decât Tatăl. Nu, ci acum Mântuitorul vorbeşte ca om. Că se socotea mai mic după omenire nu după dumnezeire. Căci după dumnezeire era şi este în vecii vecilor egal cu Tatăl.*** La fel în alt loc al Sfintei Evanghelii ne învaţă, zicând: ***Iar Eu şi Tatăl Meu una suntem*** (Ioan 10, 30); şi iar zice: ***Toate câte are Tatăl ale Mele sunt; de aceea am zis că din al Meu iau şi vă voi vesti vouă. Şi toate ale Mele sunt ale Tale şi ale Tale sunt ale Mele şi M-am preaslăvit întru ei*** (Ioan 16, 15; 17, 10). Iar în alt loc zice: ***Nu crezi tu că Eu sunt întru Tatăl şi că Tatăl este întru Mine?*** (Ioan 14, 10).

Dar să mergem mai departe pe drumul cuvântului spre a auzi ce zice Sfânta Evanghelie: ***Auzind cei zece, au început a se mânia pe Iacob şi pe Ioan*** (Marcu 10, 41). Vedeţi fraţilor că pentru ispita mândriei celor doi Apostoli, pe ceilalţi zece i-a ajuns ispita mâniei. Prea Înduratul nostru Mântuitor, iarăşi, ca pe niştecopii care nu ştiu ce fac, chemându-i la Sine, le-a zis: ***Ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru. Şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor***

slugă (Marcu 10, 42-44). ***O bunătate şi dragoste fără margini a Mântuitorului nostru, că şi pe cei dintâi, care erau ispitiţi de patima slavei deşarte şi pe ceilalţi zece, care se mâniau asupra celor doi, cu mare blândeţe şi înţelepciune îi îndreaptă şi îi învaţă***, să nu fie ca stăpânitorii lumii, care cu multă trufie şi slavă deşartă conduc popoarele şi le domnesc.

De aceea îi învaţă, zicând: ***Şi care vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă*** (Marcu 10, 44). ***Prin aceste preasfinte învăţături alungă din mintea lor şi slava deşartă şi mânia, căci aceste patimi sunt amândouă fiice ale mândriei.*** Slava deşartă este începutul, iar mândria este sfârşitul! Însă şi la spălarea picioarelor la Cina cea de Taină, aceeaşi învăţătură împotriva slavei deşarte i-a învăţat: ***Voi Mă numiţi pe Mine Învăţătorul şi Domnul, şi bine ziceţi, căci sunt. Deci dacă Eu, Domnul şi învăţătorul, v-am spălat vouă picioarele şi voi sunteţi datori ca să spălaţi picioarele unii altora; că v-am dat vouă pildă, ca, precum v-am făcut Eu vouă, să faceţi şi voi*** (Ioan 13, 13-15).

Ce este slava deşartă? După învăţătura sfinţilor Părinţi, **slava deşartă este începutul mândriei** şi "***numai atâta deosebire este între ele, câtă deosebire are copilul de bărbatul desăvârşit şi grâul de pâine***" (Filocalia, vol IX, Sfântul Ioan Scărarul, Cuvântul 22, Bucureşti, 1980). Pe slava deşartă cu "vaiul" o ameninţă Domnul zicând: ***Vai vouă, când toţi oamenii vă vor vorbi de bine*** (Luca 6, 26). "***Gândul slavei deşarte este prea subţire şi cu lesnire stă pe ascuns lângă isprăvile faptelor bune şi nu mică nevoinţă trebuie spre a se izbăvi cineva de slava deşartă***" (Ibidem). ***Cum poate cineva a se izbăvi de fiara aceasta cu multe capete a slavei deşarte?*** După **învăţătura Sfântului Ioan Scărarul**, ***slava deşartă o izgoneşte de la sine, cel ce în tot locul şi lucrul se defaimă pe sine, cel ce suferă cu vitejie ocările şi defăimările altora, cel ce trece fără de vătămare pe lângă laude şi cel care aleargă spre slava cea de sus, iar pe cele de aici le socoteşte gunoaie.***

Zice acelaşi sfânt că "***începutul neslavei deşarte este păzirea gurii şi iubirea de necinstiri, mijlocul este încetarea tuturor ispitirilor gândite ale slavei, iar sfârşitul este că pe cele ce ajută la necinstire să fie primite înaintea oamenilor din inimă***" (Ibidem). Numai acela are înţelepciune smerită, care lucrează toată fapta bună cu scopul de a plăcea lui Dumnezeu, după cum ne învaţă şi Sfântul Apostol Pavel, zicând: ***Ori de mâncaţi, ori de beţi, ori altceva de faceţi, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceţi*** (I Corinteni 10, 31; Coloseni 3, 18).

La fel şi **Sfântul Efrem Sirul** ne învaţă următoarele despre slava deşartă: "***Sârguieşte-te să fii defăimat şi te vei umple de cinstea lui Dumnezeu. Nu căuta să fii cinstit, plin fiind înăuntru de răni. Ocărăşte-te pe tine, ca să fii cinstit şi să n-o doreşti ca să nu te necinsteşti***". Apoi zice: "***Cel ce aleargă după cinste, ea fuge dinaintea lui, iar cel ce fuge de dânsa, cinstea aleargă***

după el şi propovăduitor al smereniei lui i se face înaintea tuturor oamenilor. Fugi de slavă şi vei fi slăvit. Teme-te de mândrie şi te vei mări. Dacă urăşti slava, fugi de cei ce o caută" (Filocalia X, Sfântul Isaac Sirul, 1981, Cuvântul 5. Pentru lepădarea de lume).

Iubiţi credincioşi, până aici am vorbit despre răutatea slavei deşarte, cu care au fost ispitiţi cei doi Apostoli Iacob şi Ioan. În cele ce urmează vom vorbi puţin despre păcatul mâniei, care nu puţin ne vatămă în această viaţă.

Mai întâi să vedem ce este mânia şi de câte feluri este. "***Mânia este sutaşul raţiunii, răzbunătorul poftei. Când dorim un lucru şi suntem împiedicaţi de cineva, ne mâniem asupra lui ca unii ce suntem nedreptăţiţi***" (**Sfântul Ioan Damaschin**, Dogmatica, Bucureşti 1938, cap. 14). "***Mânia este aducerea aminte a urii ascunse, adică a pomenirii de rău. Mânia este dorinţa de a face rău celui ce ne-a mâniat***" (Filocalia IX, **Sfântul Ioan Scărarul**, Cuvântul 8).

Felurile mâniei sunt patru.

- Primul fel de mânie se cheamă "**iritare**",
- al doilea fel de mânie se cheamă "**pizmă**";
- al treilea fel de mânie se cheamă "**zavistie**", adică cea care zace mult în sufletul omului şi caută răzbunare;
- iar al patrulea fel este **mânia cea dreaptă a lui Dumnezeu**.

Dumnezeu ne învaţă în **Sfânta Scriptură** să oprim mânia noastră cea rea: ***Părăseşte mânia şi lasă iuţimea*** (Psalm 36, 8). La fel şi **marele Apostol Pavel**, zice: ***Lepădaţi şi voi toate acestea: Mânia, iuţimea, răutatea, hula, cuvântul de ruşine din gura voatră*** (Coloseni 3, 8). În alt loc arătând acelaşi lucru, zice: ***Orice amărăciune şi supărare şi mânie şi izbucnire şi defăimare să piară de la voi împreună cu orice răutate*** (Efeseni 4, 31).

Sfântul Ioan Scărarul ne arată prin ce faptă bună putem să gonim de la noi mânia cea rea şi pătimaşă, zicând: "***Precum apa în văpaie câte puţin adăugindu-se, desăvârşit pe văpaie o stinge, aşa şi lacrima plânsului celui adevărat pe toată văpaia mâniei şi a iuţimii face s-o ucidă***" (Filocalia IX, op. cât., p. 68).

Cât priveşte mânia cea dreaptă a lui Dumnezeu s-a arătat prin multe feluri de pedepse, după cum despre aceasta ne arată **dumnezeiasca Scriptură**, zicând: ***Cu mulţimea slavei Tale ai surpat pe cei potrivnici. Trimis-ai mânia Ta şi i-a mistuit ca pe nişte paie. La suflarea nărilor Tale s-a despărţit apa. Strânsu-s-au la un loc apele ca un perete şi s-au închegat apele în inima mării. Vrăjmaşul zicea: Goni-i-voi şi-i voi ajunge; pradă voi împărţi şi-mi voi sătura sufletul de răzbunare; voi scoate sabia şi mânia mea îi va stârpi. Dar ai trimis***

Tu duhul Tău şi marea i-a înghiţit; afundatu-s-au ca plumbul, în apele cele mari (Ieşire 15, 7-10).

În alt loc, despre mânia cea dreaptă a lui Dumnezeu, auzim aşa: ***Şi i-a lepădat Dumnezeu din pământul lor cu mânie, cu iuţime şi cu aprindere mare şi i-a aruncat în alt pământ, cum vedem acum*** (Deuteronom 29, 28). Iar **dumnezeiescul şi marele Prooroc Isaia**, arătând despre mânia cea dreaptă şi sfântă a lui Dumnezeu care va fi la sfârşitul lumii, zice aşa: ***Pentru aceasta voi prăbuşi cerurile; şi pământul se va clătina din locul lui, din pricina furiei Domnului Savaot în ziua iuţimii mâniei Lui. Atunci, ca o gazelă sperioasă şi o turmă pe care nimeni nu poate s-o adune, fiecare se va întoarce la poporul său şi fiecare va fugi în pământul său*** (Isaia 13, 13-14).

Fraţii mei, acum să arătăm ce **virtuţi** sunt **împotriva mâniei**.

Cea dintâi faptă bună care stinge şi potoleşte mânia este blândeţea. **Mântuitorul nostru Iisus Hristos**, voind să ne înveţe prin ce putem linişti tulburarea mâniei a zis: **Luaţi jugul Meu asupra voastră şi învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi găsi odihnă sufletelor voastre** (Matei 11, 29). În alt loc **dumnezeiasca Scriptură** ne învaţă, zicând: ***Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul*** (Matei 5, 5). Tot dumnezeiasca Scriptură ne învaţă, zicând: ***Răspunsul blând domoleşte mânia*** (Pilde 15, 1; 16, 14; 25, 15). **Sfântul Apostol Petru** ***arată că blândeţea are mare preţ înaintea lui Dumnezeu*** şi zice: ***Să fie omul cel tăinuit al inimii, întru nestricăcioasă podoabă a duhului, blând şi liniştit, care este de mare preţ înaintea lui Dumnezeu*** (I Petru 3, 4). Încă şi **Sfântul Apostol Pavel** ne arată că trebuie să sfătuim cu blândeţe pe cei care vor cădea în oarecare păcat şi zice: ***Fraţilor, chiar de va cădea vreun om în vreo greşeală, voi cei duhovniceşti îndreptaţi pe unul ca acela cu duhul blândeţii*** (Galateni 6, 1).

Am însemnat acestea din dumnezeiasca Scriptură, ca să vă aduc aminte că ***cel mai bun leac împotriva mâniei este blândeţea şi nepomenirea de rău, căci aceste fapte bune şi pe cei răi îi pot face buni şi îi pot aduce la pocăinţă.*** În această privinţă am să vă reamintesc nişte **istorioare din Pateric**.

Au venit odată hoţii la chilia unui bătrân şi i-au zis: "Am venit să-ţi luăm toate câte ai în chilia ta".

Iar el le-a zis: "Câte vă place, fiilor, luaţi".

Şi ei au luat toate lucrurile bătrânului pe care le avea în casa sa. Însă au uitat un săculeţ care era atârnat într-un cui. Deci bătrânul luându-l, alerga după ei, zicând: "Fraţilor, luaţi cele ce aţi uitat în chilia voastră!"

Iar aceia, umilindu-se pentru nerăutatea bătrânului au adus înapoi în chilia lui toate cele luate şi s-au pocăit, zicând întru dânşii: "Cu adevărat, omul lui Dumnezeu este acesta".

Iarăşi citim în Pateric că ***doi monahi locuiau într-un loc şi s-a dus la dânşii un bătrân ca să încerce viaţa lor şi luând un toiag, a început a sfărâma verdeţurile unuia. Iar fratele văzând, s-a ascuns până le-a sfărâmat toate. După ce a rămas numai o rădăcină, a zis fratele către bătrân: "De voieşti, lasă pe aceasta să o fierb ca să gustăm din ea împreună!" Aceasta auzind bătrânul, a pus metanie fratelui, zicând: "Pentru această nerăutate a ta se odihneşte Duhul Sfânt peste tine, frate!"***

A zis **dumnezeiescul Iov**: ***Pe cel fără de minte îl ucide mânia*** (Iov 5, 2). Iar **Apostolul Pavel** ne învaţă: ***Soarele să nu apună peste mânia voastră*** (Efeseni 4, 26). ***Cu adevărat, pe cel fără de minte îl ucide mânia, dacă nu va părăsi din inimă pomenirea de rău şi răzbunarea asupra celui ce l-a supărat, altfel având ură asupra fratelui, ajunge să fie ca un ucigaş de oameni***. Căci, după mărturia Sfintei Scripturi, ***oricine urăşte pe fratele său este ucigaş de oameni şi ştiţi că orice ucigaş de oameni nu are viaţă veşnică*** (I Ioan 3, 15). Iată fraţilor, în ce chip, pe cel fără de minte îl ucide mânia. Căci de nu va părăsi mânia şi ţinerea de minte a răului ajunge la ură şi prin ură se face ucigaş de oameni şi aşa îşi ucide prin mânie şi răzbunare sufletul său.

Iubiţi credincioşi, astăzi este Duminica a cincea a Postului Mare. Fiecare zi în post trebuie să fie o nouă treaptă care ne urcă spre cer şi ne apropie de Învierea lui Hristos. De aceea suntem datori, fraţii mei, să ne silim zi cu zi la rugăciune, la înfrânare, la post, la împăcare duhovnicească cu toţi oamenii, la milostenie, la părăsirea păcatelor prin spovedanie şi la unirea cu Hristos prin Sfânta Împărtăşanie.

Astăzi am vorbit de două păcate foarte răspândite la noi: slava deşartă şi mânia. Cel mai potrivit timp de pocăinţă şi despătimire pentru noi toţi este Postul Mare.

- ✓ *Acum să ne ostenim.*
- ✓ *Acum să ne rugăm mai mult.*
- ✓ *Acum să părăsim mândria, mânia, ura, îndoiala, desfrânarea, necredinţa şi tot păcatul.*
- ✓ *Acum să ne împăcăm cu Dumnezeu, până mai avem viaţă şi timp de pocăinţă.*

Nu vedem cu toţii câtă suferinţă este în lume şi câţi mor fără nici o pregătire creştinească? Cum vor fi izbăviţi de osândă cei ce mor în beţie şi desfrâu, cei ce mor în ură şi procese, cei ce mor în secte şi în întunericul necredinţei? Cine îi va

elibera din chinurile iadului, dacă o viaţă de om pe pământ nu le-a ajuns să creadă cum trebuie în Dumnezeu şi să facă fapte bune de pocăinţă? Să ne ferească Mântuitorul de un asemenea sfârşit înfricoşător, fără salvare.

Tot în Duminica de astăzi Biserica Ortodoxă face pomenirea Sfintei Maria Egipteanca, pe care ne-o dă ca model de pocăinţă pentru toţi. Această cuvioasă a fost în tinereţe o mare păcătoasă. Dar ajungând la Mormântul Domnului nu putea să intre în biserică pentru păcatele ei cele cumplite. Atunci, venindu-şi în fire a început să plângă cu amar pentru păcatele sale şi după ce s-a închinat, s-a făcut pustnică în pustiul Iordanului. Acolo s-a nevoit singură 47 de ani, răbdând grele ispite, foame, gânduri, frig şi lupte de la diavoli. La urmă, fiind descoperită de cuviosul Zosima, un sihastru sfânt, acesta a spovedit-o, a împărtăşit-o cu Sfintele Taine şi după încă un an, a aflat-o adormită în Domnul şi a înmormîntat-o acolo. Pomenirea ei se face la 1 aprilie. Vedeţi câţi ani s-a pocăit ea pentru păcatele făcute la tinereţe?

Să urmăm şi noi pe calea pocăinţei, că fără aceasta degeaba trăim; ne cheltuim şi viaţa în zadar, ne pierdem şi sufletul. Mai avem o săptămână până la Duminica Floriilor. Este foarte bine ca în aceste zile să vă spovediţi, iar la Florii să primiţi Trupul şi Sângele lui Hristos.

Continuaţi cu postul şi cu rugăciunea. Dar cereţi numai cele de folos pentru mântuire. Împăcaţi-vă cu Dumnezeu şi cu oamenii şi aveţi mare grijă pentru copii. Să rugăm pe Bunul nostru Mântuitor să ne scape de tot păcatul şi să ne primească, dincolo, de-a dreapta Sa, cu toţi sfinţii Săi. Amin.

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la Duminica a cincea a marelui Post (Puterea Rugăciunii)

"Cereţi şi vi se va da" (În.16,24)

"Desigur, nimic nu este mai puternic decât rugăciunea. Un împărat în haină de porfiră nu e mai mărit decât rugătorul pe care îl împodobeşte vorbirea sa cu Dumnezeu. Precum un om, vorbind cu împăratul în prezenţa întregii oştiri, a comandanţilor şi a domnilor, prin aceasta atrage asupra-şi ochii tuturor şi capătă însemnătate, aşa se întâmplă şi cu cel ce se roagă. Socoteşte numai ce înseamnă când un om, în prezenţa tuturor Îngerilor, Arhanghelilor, Serafimilor, Heruvimilor şi a tuturor puterilor cereşti, cu toată bucuria şi siguranţa, se apropie de împăratul împăraţilor şi cutează a vorbi către Dânsul?

Care cinste s-ar putea asemăna cu aceasta? Dar nu numai cinste, ci şi un mare folos urmează pentru noi din rugăciune, chiar înainte de a fi primit lucrul pentru care ne rugăm. ***Adică îndată ce ridică cineva mâinile sale la cer şi cheamă pe Dumnezeu, deodată retrage inima sa de la toate lucrurile cele pământeşti şi se strămută cu duhul în viaţa cea viitoare. El atunci gândeşte numai la cele cereşti şi în timpul rugăciunii nu are nimic comun cu viaţa cea pământească, dacă încă se roagă bine.***

Dacă cumva se aţâtă mânia lui, ea uşor se potoleşte prin rugăciune; dacă poftele lui se aprind, focul lui lesne se stinge; de l-ar chinui însă şi pizma, el lesne o va alunga, întâmplându-se ceea ce zice profetul despre răsăritul soarelui. Dar ce zice el? ***" Pus-ai întuneric şi s-a făcut noapte, când se mişcă toate fiarele pădurii; puii leilor ţipă după pradă şi cer de la Dumnezeu hrana lor; când însă răsare soarele, ele fug şi se târăsc în culcuşurile lor"*** Ps.103,20-22). Deci precum la ivirea razelor soarelui toate fiarele pădurii o iau la fugă şi se ascund în culcuşurile lor , ***tot aşa rugăciunea, ca raza soarelui, iese din gura noastră***

şi se luminează sufletul nostru, fug toate patimile cele fără de minte şi dobitoceşti, ascunzându-se în cotloanele lor, însă numai dacă ne rugăm cu râvnă şi trezvie. De ar veni atunci chiar satana, el va trebui să se depărteze.

Adică, precum stăpânul când vorbeşte cu o slugă a sa, nu cuteză o altă slugă a se apropia şi a-l stingheri, aşa cu atât mai puţin cutează duhurile cele rele a ne stingheri când vorbim cu Dumnezeu cu râvnă cuviincioasă.

Rugăciunea este un liman pentru cei zbuciumaţi de furtună, o ancoră pentru cei goniţi de valuri, un toiag pentru cel ce se clătină, o comoară pentru cei săraci, o siguranţă pentru cei bogaţi, un ajutor împotriva bolilor şi o ocrotire pentru sănătate.

Rugăciunea face nepieritoare bunurile ce le avem şi cu toată graba goneşte relele ce ne bântuiesc. De vine vreo ispită, ea uşor se alungă, de se întâmplă pierderea averii, sau altceva ce tulbură sufletul, rugăciunea vindecă şi aceasta curând. ***Rugăciunea este scăpare contra tristeţii, temelia veseliei, pricină de bucurie statornică, muma adevăratei înţelepciuni.***

Cine se poate ruga cu toată puterea, fie el cel mai sărac om, el totuşi va fi cel mai bogat dintre toţi; aceluia însă, căruia îi lipseşte rugăciunea, de ar şedea chiar pe scaun împărătesc, tot este cel mai sărac dintre toţi.

Ahab nu era oare împărat, nu avea el oare aur şi argint cu prisosinţă? Dar fiindcă era lipsit de rugăciune, nu s-a dus el oare să-l caute pe Ilie, pe un om care nu avea locuinţă, nici alta haină decât un simplu cojoc? Vezi că Ilie era mai bogat decât Ahab? Că până ce el a vorbit şi a rugat ploaia de la Dumnezeu, împăratul cu toată oastea sa, se aflau în mare nevoie. Aceasta este puterea rugăciunii!

Rugăciunea este arma cea mai tare, vistierie care niciodată nu se deşartă, bogăţie nesecată, liman fără valuri, temelia păcii, rădăcină, izvorul, mama tuturor bunătăţilor, mai puternică decât o împărăţie.

Adeseori domnitori împodobiţi cu coroană au zăcut doborâţi de friguri, chinuiţi de arşiţa cea arzătoare; doctorii, soţiile, slugile şi generalii stăteau împrejurul lor, dar nici meşteşugul doctorilor, nici altceva asemenea, n-a putut să aducă vreo ameliorare bolnavului. Atunci venea un om care şi-a pus încrederea sa în Dumnezeu, numai se atingea de trupul celui bolnav săvârşind o rugăciune curată şi toată boala se îndepărta. Ceea ce nu putuse nici bogăţia, nici mulţimea slujitorilor, nici meşteşugul şi cercarea doctorilor, nici mărirea puterii împărăteşti, foarte adeseori a săvârşit rugăciunea unui singur sărac şi nevoiaş.

Aşa puterea rugăciunii a stins şi puterea focului, precum la cei trei tineri în cuptorul cel înfocat; a domolit turbarea leilor, precum la Daniil, a pus capăt războaielor, a curmat bătăile, a alungat furtunile, a izgonit duhurile cele rele, a deschis porţile cerului, a spart cătuşele morţii, a alungat bolile, a abătut paguba şi nenorocirea, a întărit cetăţile cele zguduite, a înlăturat şi ridicat pedepsele cele dumnezeieşti şi panditurile cele omeneşti.

Eu însă vorbesc de rugăciunea care nu zace numai pe buze, ci se ridică din adâncul inimii. Căci precum copacii cei înrădăcinaţi adânc nu se răstoarnă şi nu se smulg nici de înmiitele năvăliri ale vijeliei, tocmai pentru că rădăcinile cele înfipte adânc în pământ sunt tari, aşa şi ***rugăciunea care se naşte din adâncul sufletului se suie cu siguranţă la înălţime, pentru că rădăcina sa e tare şi nu poate fi răsturnată de nici o furtună a gândurilor.*** De aceea zice şi profetul: ***" dintr-un adânc am strigat către Tine , Doamne."*** Ps.129,1.

Dar atât mai sus se înalţă rugăciunea când iese dintr-o inimă strâmtorată şi evlavioasă. Precum apa când curge pe un câmp şes şi se poate lăţi pe o mai mare întindere, nu se suie la înălţime, dar când se strânge şi se apasă, ţâşneşte la înălţime mai iute ca săgeata, tot aşa şi duhul omenesc, când se îndulceşte de o liberare mare, se împrăştie oricum; dar când se strânge sau se apasă prin vreo nenorocire, atunci transmite la înălţime o rugăciune curată şi binesunătoare.

Şi, ca să ştii că rugăciunea care se săvârşeşte în nevoie mai întâi decât toată ascultarea, ascultă pe profetul ce zice: "***În necazul meu am chemat pe Domnul şi m-a auzit"*** (Ps. 119.1). ***Rugăciunea totodată uşurează sufletul cel necăjit. Căci dacă cel necăjit capătă oarecare alinare când el poate povesti altor oameni nenorocirea lui şi a o descrie, fiindcă prin această grăire el depărtează oarecum patimile, apoi nu oare cu atât mai vârtos vei afla mare mângâiere şi alinare, când vei spune Domnului, patimile sufletului tău? Unui om adeseori îi este împovărător cel ce se jeluieşte de suferinţele sale şi voieşte a plânge pe sânul său; se fereşte de el şi îl împinge la sine; la Dumnezeu nu e aşa, El lasă pe oricine, ba încă îl atrage şi cu cât mai îndelungat îi vei povesti suferinţele tale , cu atât mai mult te iubeşte şi se pleacă la rugăciunea ta. Aceasta ne-o spune însuşi Hristos, când zice : " veniţi la mine toţi cei osteniţi şi însărcinaţi şi eu vă voi odihni"*** Mt.11,28. ***Aşadar El ne cheamă la Sine ne cheamă la Sine, pentru aceea nu ne lasă neascultaţi; ne atrage la Sine nu ne respinge şi de am avea asupra- ne intunerice de păcate, cu atât mai grabnic să alergăm spre Dânsul; că El a venit nu ca să-i cheme pe cei drepţi, ci pe cei păcătoşi*** (Matei 9,13).

Numai noi înşine să ne predăm Lui, numai noi să alergăm la Dânsul şi să nu ne mai lăsăm de El şi ne vom încredinţa cât de adevărat este graiul: că nimica în lume nu ne poate în adevăr tulbura, când noi ne rugăm cu râvnă şi cu

sinceritate. Întâmplă-se orice, totul se va depărta uşor prin rugăciune. Şi ce este de mirat că rugăciunea poate depărta necazurile omeneşti, când ea aşa de uşor stârpeşte şi dezrădăcinează păcatul?

Deci pentru ca noi să petrecem cu norocire viaţa aceasta de faţă, totodată să ne eliberăm de păcatele noastre şi să putem oricând cu bucurie a ne înfăţişa la scaunul Judecăţii lui Hristos, de-a pururea să ne gătim nouă pentru acest scop locul cel mântuitor al rugăciunii amestecându-l cu lacrimi, cu râvnă, cu îndelungă răbdare. Atunci noi vom dobândi o îndestulare statornică şi îndulcirea de bunătăţile cele cereşti, de care fie ca noi toţi să ne împărtăşim, prin harul şi iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, se cuvine laudă în vecii vecilor! Amin."

(Extras din cartea: Sfântul Ioan Gură de Aur - Omilii la Postul mare)

Sfântul Nicolae Velimirovici - Predică la Duminica a V-a din Postul mare a Sfintei Maria Egipteanca - Evanghelia despre slujirea şi patimile Fiului lui Dumnezeu

(Marcu 10:32-45)

Smerenia Domnului nostru Iisus Hristos este un lucru de mare măreţie, fiindcă minunile Sale sunt o mare uimire, dimpreună cu Învierea Sa - acea minune a minunilor. Luând trup împuţinat şi strâmt, de rob, El a ajuns slujitorul robilor Săi.

De ce încearcă oamenii să pară mai mari şi mai buni decât sunt? Iarba de pe câmp nu încearcă aceasta şi nici peştii din apă sau păsările din văzduh. Atunci, de ce oamenii fac aceasta? Pentru că, odinioară, ei au fost cu adevărat mai mari şi mai buni decât sunt acum şi umbra acestei amintiri îi îndeamnă la exagerarea măreţiei şi bunătăţii lor - pe o coardă întinsă prea tare şi să fie mânuiţi de demoni.

Dintre toate lucrurile pe care trebuie să le înveţe omul, smerenia este lucrul cel mai greu. De aceea, Domnul Iisus Şi-a făcut cunoscută învăţătura Lui despre semerenie în termenii cei mai limpezi cu putinţă, atât în cuvânt, cât şi în faptă, aşa încât nimeni să nu poată pune la îndoială însemnătatea de nemăsurat şi de neînlăturat a smereniei, în lucrarea de mântuire a omului. De aceea a venit El îmbrăcat în trup omenesc stricăcios, întocmai aşa cum se făcuse cel al lui Adam, ca pedeapsă pentru căderea lui în păcat. El, Domnul Cel fără de păcat şi Făcătorul heruvimilor minunaţi şi strălucitori, S-a îmbrăcat în veşmânt gros, stricăcios, de întemniţat vinovat. ***Nu este aceasta, în sine, o lecţie destul de limpede, despre smerenia pe care trebuie să o înveţe oamenii cei păcătoşi?***

Domnul a repetat această lecţie

- *prin naşterea Lui în peştera păstorilor, în locul unei curţi împărăteşti, aflându-Se în preajma păcătoşilor şi săracilor care erau batjocoriţi,*
- *prin spălarea picioarelor ucenicilor Lui, luând de bunăvoie patima Lui asupra Lui şi*
- *în cele din urmă, răstignindu-Se pe Cruce, prin înghiţirea până la fund a paharului suferinţei celei mai amare.*

Cu toate acestea, oamenii au socotit că învăţătura despre smerenie este cea mai grea de priceput şi la fel este să o pună în lucrare.

Chiar şi ucenicii lui Hristos, care fuseseră dimpreună cu bunul şi smeritul lor Domn în fiecare zi, nu au fost în stare să înţeleagă bunătatea Lui şi nici să înveţe smerenia Lui.

Preocuparea pe care o aveau pentru ei şi situaţia lor, slava şi răsplata lor, s-a pus în privelişte chiar în clipele cele mai hotărâtoare, când ei ar fi trebuit să se gândească cel mai puţin la aceste lucruri. Dar ***aceste slăbiciuni li s-au arătat în acele clipe cu îngăduinţa lui Dumnezeu, astfel ca neamuri de-a rândul să vadă toate slăbiciunile, căderea păcătoasă şi nimicnicia firii omeneşti.***

De exemplu,

- *când Domnul a rostit cuvinte grele despre bogaţi: **"Mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în împărăţia lui Dumnezeu"**, Petru L-a întrebat pe Domnul despre răsplata pentru fiecare ucenic: **"Cu noi oare ce va fi?"** (Matei 19:24, 27).*
- *Cu un alt prilej, când Domnul a vorbit ucenicilor Lui despre vindere, chinuire şi moartea Fiului lui Dumnezeu, ucenicii mergeau în urma Lui, vorbind între dânşii care era mai mare. Cunoscându-le gândurile şi auzind vorbirea lor şoptită, Hristos, luând un copil, l-a pus în mijlocul lor şi, luându-l în braţe, i-a mustrat pentru cearta lor despre întâietate, folosind copilul drept exemplu (Marcu 9:31-37).*
- *Iarăşi, în ultima Lui călătorie la Ierusalim, când Domnul vorbea mai amănunţit despre suferinţa Lui, spunând dinainte că Fiul Omului va fi dat în mâinile păgânilor: **"Şi-L vor batjocori şi-L vor biciui şi-L vor omorî, dar după trei zile va învia."** - în ceasul acela însemnat şi îngrozitor, când Domnul Slavei vestea umilirea Lui de la urmă, şarpele mândriei a mai ridicat o dată capul şi a îndemnat pe doi dintre ucenicii apropiaţi să rostească o întrebare linguşitoare, care părea mai mult o batjocură faţă de mările şi îngrozitoarele suferinţe ale Domnului.*

Evanghelia de astăzi vorbeşte despre întâmplarea cea din urmă. Şi luând la Sine, iarăşi, pe cei doisprezece, a început să le spună cele ce aveau să I se întâmple.

Nu era acum nici prima, nici a doua, nici ultima oară când Mântuitorul le vestea dinainte despre Patima Lui care urma să vină.

Urcând din Galileea la Ierusalim, ca să nu Se mai întoarcă pe calea aceea în haina cea trupească, Domnul a repetat ucenicilor Săi lucrurile pe care El le mai spusese lor de câteva ori. ***De ce repetă El acelaşi lucru de atâtea ori? Pentru a scoate din rădăcină şi ultima încolţire a mândriei pe care El o mai putea vedea înlăuntrul lor şi care se arăta în clipa aceea.*** Mai mult, pentru ca ei să nu fie luaţi, fără să-şi dea seama, de valul acestor întâmplări îngrozitoare şi să fie aruncaţi în deznădejde, năruindu-li-se toată nădejdea pe care o aveau în inimile lor. În felul acesta, zicerea cu limpezime a vestirilor tuturor întâmplărilor care urmau să se întâmple, le va aduce lumină ucenicilor Săi, ca o rază neobişnuită şi tainică, luminându-le şi încălzindu-le sufletele în vremea celor mai întunecate clipe ale scurtei biruinţe a păcătoşilor asupra Celui singur drept.

În sfârşit şi pentru a-i pregăti pentru propria lor suferinţă şi cruce, ***"Căci dacă fac acestea cu lemnul verde, cu cel uscat ce va fi?"*** (Luca 25:31). ***"Dacă M-au prigonit pe Mine şi pe voi vă vor prigoni."*** (Ioan 15:20). ***El este primul care primeşte suferinţa, dând exemplu tuturor.***

În ultima Lui călătorie către Ierusalim, Domnul a arătat aceasta ucenicilor Săi, nu numai prin cuvinte, ci şi prin faptele Sale, căci Evanghelistul Marcu aduce această lămurire uimitoare chiar înainte de începerea Evangheliei de astăzi: ***şi erau pe drum, suindu-se la Ierusalim, iar Iisus mergea înaintea lor. Şi ei erau uimiţi şi cei ce mergeau după El se temeau.*** (Marcu10:32). Se pare că în chip cu totul deosebit faţă de obiceiul Lui, El mergea înaintea lor, ca să le arate grăbirea de bunăvoie către patima Sa şi supunerea Sa faţă de voia Tatălui Său, şi ca să le mai arate exemplul Său de a fi primul la suferinţă. Şi atunci, ucenicii trebuie să-şi urmeze Domnul lor Cel sfânt, care este primul în suferinţă şi de bunăvoie, îi îndeamnă şi pe ei către sfârşitul lor mucenicesc.

Dar ucenicii erau uimiţi, pentru că ei nu pricepeau umilirea şi moartea Celui Unul care, de atâtea ori de arătase în privelişte lor, ca fiind mai puternic decât oamenii, decât natura şi decât legiuni întregi de draci. Şi ei, urmându-L pe El, se temeau, pentru că, deşi nu înţelegeau, totuşi ei simţeau că toate lucrurile acelea cumplite şi de neînchipuit despre care vorbise El de atâtea ori, urmau să se întâmple.

"Că iată, ne suim la Ierusalim şi Fiul Omului va fi predat arhiereilor şi cărturarilor şi-L vor osândi la moarte şi-L vor da pe mâna păgânilor. Şi-L vor batjocori şi-L vor biciui şi-L vor omorî, dar după trei zile va învia." Acestea toate urmau să se petreacă pas cu pas, cuvânt cu cuvânt, numai după

puţine zile. ***Prevestirea dată de El era atât de adevărată, cum numai El putea face, căci ochii Lui puteau vedea în acelaşi timp prezentul şi viitorul, El fiind Cel care vede la fel de limpede ceea ce trebuie să se întâmple şi ceea ce s-a întâmplat deja. Înălţat deasupra tuturor celor ale firii, Domnul Iisus Se ridică şi deasupra veacurilor. Întâmplările tuturor vremurilor I se arătau în privelişte, la fel cum toate întâmplările care au loc pe stradă, sunt limpezi pentru ochii omului obişnuit care se află de faţă. Cel care putea vedea întregul trecut al femeii samarinence şi viitorul întregii lumi până la sfârşitul veacurilor, putea să vadă lesnicios şi limpede, ceea ce urma să I se întâmple Lui după ce urca dealurile Iudeii spre Ierusalim, pentru ultima oară. În vreme ce ucenicii aşteptau de la El, în felul lor omenesc, minuni tot mai mari şi mai mari şi slavă tot mai mare şi mai mare, El Se vedea în mijlocul mulţimii de popor, legat, batjocorit, scuipat, sângerând şi răstignit pe cruce.***
Înainte de a ajunge la ultima şi cea mai mare minune a Sa, El trebuia să ajungă să fie murdăria lumii, un fleac pe care să-l scuipe cei mai murdari păcătoşi, pe care i-a cunoscut lumea. Înainte de Înălţarea Sa la cer, El trebuia să Se pogoare în adâncul cel mai de dedesubt al pământului, mai adânc decât mormintele, chiar până în adâncurile iadului. Înainte de a intra în slava cea cerească şi de a-Şi lua locul pe tron ca Judecător al cerului şi al pământului, El trebuia să îndure bătaie şi ruşine.

"Dacă grăuntele de grâu, când cade în pământ, nu va muri, rămâne singur; iar dacă va muri, aduce multă roadă." (Ioan 12:24). Fără suferinţă, nu există înviere; fără umilire nu există preamărire. El desluşise aceasta ucenicilor Săi vreme de trei ani întregi şi acum, chiar înainte de a Se despărţi de ei, era limpede că ei nu L-au înţeles. Fiindcă vedem acum doi dintre ucenicii Săi cei mai apropiaţi venind la El, cu o cerere de felul acesta: ***Şi au venit la El Iacov şi Ioan, fiii lui Zevedeu, zicându-I: Învăţătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine. Iar El le-a zis: Ce voiţi să vă fac? Iar ei i-au zis: Dă-ne nouă să şedem unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stânga Ta, intru slava Ta.***

Acestea erau gândurile şi doririle care îi urmăreau pe aceşti doi ucenici chiar în ajunul sfârşitului cumplit, pe care avea să-l îndure Învăţătorul lor! ***Aceasta este firea omului învârtoşată, grosolană, pe care Domnul, Vindecătorul, caută să o înmoaie şi să o îndumnezeiască!*** După ce întărise şi tot repetase că "şi mulţi dintre cei dintâi vor fi pe urmă şi din cei de pe urmă întâi", această învăţătură a fugii de mărirea şi de slava lumească, după ce dăduse pilda supunerii faţă de Voia lui Dumnezeu şi în cele din urmă, după prevestirea cumplită a ultimei Sale umiliri şi suferinţe nedrepte - aceşti doi ucenici ai Săi, care erau dintre cei mai apropiaţi, se osândesc pe ei, prin căutarea răsplătirii şi slavei lor de la Domnul! Gândurile lor zboară de la suferinţele cumplite prevestite ale Domnului, ei se gândesc numai la slava Lui cea mai dinainte spusă. Ei cer partea leului din

această slavă, numai pentru dânşii: să stea unul de-a dreapta şi celălalt de-a stânga Domnului când El va veni să împărăţească!

Ce fel de prieteni sunt aceştia care nu sunt prinşi de suferinţă, la gândul tuturor suferinţelor prietenului lor, care aveau să vină? "Voi sunteţi prietenii Mei!" (Ioan 15:14), le-a spus Domnul. ***Iar ei se poartă cu atâta necugetare faţă de suferinţele Lui şi îşi cer partea lor - şi aceasta pare foarte îndestulătoare - a slavei care va fi a Lui, numai după umilirea, sudoarea, vărsarea de sânge, suferinţa şi durerea prin care avea să treacă. Ei nu cer să fie părtaşi la suferinţele Lui, ci numai la slava Lui. Dar pe ce bază învinuim noi pe aceşti doi fraţi?*** S-au întâmplat toate astea pentru a scoate la iveală stricăciunea adâncă a firii omeneşti.

Căutarea slavei fără suferinţă de către Iacov şi Ioan este căutată de către toţi urmaşii lui Adam - întotdeauna slavă fără suferinţă. ***Ori de câte ori vorbea Domnul despre slava Lui viitoare, El vorbea întotdeauna şi despre suferinţa care va fi mai înainte. Dar Apostolii Lui, ca şi ceilalţi oameni, voiau să sară peste suferinţa în slavă, în chip nemijlocit.*** Oamenii de până în ziua de astăzi, care nu cunoşteau tainele suferinţei lui Hristos, legătura dintre suferinţă şi viaţă, între durere şi slavă, nu puteau pricepe ce se întâmplă. Ei îşi doreau mereu să vină o zi când se va despărţi viaţa şi slava de suferinţă şi durere, binecuvântând şi însuşindu-şi cu tărie doar partea cea dintâi, dar hulind şi neprimind cealaltă parte. ***Aceasta au încercat să facă Iacov şi Ioan în această împrejurare şi, făcând aşa, ei au dat la iveală nu numai propria lor slăbiciune, ci slăbiciunea întregii omeniri.*** Şi Domnul nostru dorea ca slăbiciunile nici unuia dintre ucenicii Săi să nu rămână nescoase la iveală, pentru ca astfel să poată primi ajutor întreaga omenire. El a venit ca Doctorul şi Izvorul Tămăduirii. Slăbiciunea omului a fost descoperită prin Apostoli şi în sfârşit, vindecarea şi puterea lui Hristos se făceau văzute prin ei. Cu acest prilej, Domnul i-a pus încă o dată pe Apostoli faţă în faţă cu chipul suferinţei Lui şi al slavei Lui. ***Pentru fiii lui Zevedeu, aceasta a fost o ispită la care nu s-au putut împotrivi şi au căzut: ei au ales slava şi nu au primit suferinţa.***

Domnul a dorit să smulgă ultima urmă de trândăvire din sufletele ucenicilor Săi, înainte de răstignirea Sa. Cuvintele Lui despre suferinţă şi slăvire au apăsat cu putere mare asupra sufletelor celor doi şi prin această apăsare, El a curăţit din sufletele lor ultima rămăşiţă puturoasă a mândriei. Domnul a săvârşit această lucrare duhovnicească asupra sufletelor celor mai iubiţi prieteni ai Săi, atât pentru sănătatea lor, cât şi pentru a noastră. ***Nimeni dintre noi să nu creadă că este deja vindecat de slăbiciunea sa păcătoasă, chiar dacă acesta s-a ţinut departe de rele vreme îndelungată şi a postit şi a făcut milostenii, chemându-L pe Domnul Iisus în ajutor.***

Aceşti doi Apostoli petrecuseră trei ani în preajma Domnului întrupat; ei L-au văzut la faţă, au primit învăţătură din gura Lui, au fost de faţă la minunile Lui, au mâncat şi au băut dimpreună cu El şi apoi, după toate astea şi-au arătat rănile lor încă nevindecate ale deşertăciunii, ale iubirii de sine, ale cunoaşterii nelucrătoare lumeşti şi ale neputinţei duhovniceşti. Ei mai aveau încă gândirea de evrei, nu de Creştini: ei mai credeau într-o împărăţie pământească pentru Mesia, în biruinţa Lui pământească asupra vrăjmaşilor Lui şi în puterea şi slava Lui lumească, ca şi puterea şi slava purtată de către David şi Solomon.

O, creştinilor, gândiţi-vă şi hotărâţi: cum vă veţi vindeca de rănile voastre şi cum veţi ajunge la desăvârşirea smereniei şi ascultării faţă de Voia lui Dumnezeu, când aceşti doi fraţi minunaţi nu au fost în stare să dobândească aceasta în cei trei ani, pe care i-au petrecut în legătură neîntreruptă, nemijlocită, cu Dumnezeul Cel viu? Ei au dobândit aceasta mai târziu, când Duhul lui Dumnezeu a pogorât în chip de limbi de foc în inimile lor, aprinzându-i cu iubire pentru Hristos. Atunci, ei nu au râvnit slavă fără de suferinţă, dar, ruşinându-se de mândria lor de odinioară, au împărtăşit de bunăvoie suferinţele Domnului lor, pironindu-şi inimile pe Crucea Prietenului lor.

Să ascultăm atunci răspunsul Domnului la cererea ucenicilor Săi aceştia: ***Dar Iisus le-a răspuns: Nu ştiţi ce cereţi! Puteţi să beţi paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezaţi cu botezul cu care Mă botez Eu? Iar ei I-au zis: Putem. Şi Iisus le-a zis: Paharul pe care Eu îl beau îl veţi bea şi cu botezul cu care Mă botez vă veţi boteza, dar a şedea de-a dreapta mea, nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregătit.***

Ce bun şi blând este Domnul! Oricare învăţător obişnuit, muritor, s-ar fi mâniat pe asemenea ucenici şi ar fi ţipat la ei: "Plecaţi de la mine; nu sunteţi vrednici să vă dau învăţătura duhovnicească! De trei ani de zile vă tot spun şi vă explic şi voi mai vorbiţi ca şi cum nu înţelegeţi nici măcar un lucru!" ***Totuşi, Domnul le-a răspuns lor lămurit, dar tot cu blândeţe şi cu bunătate: "Nu ştiţi ce cereţi." Asta înseamnă: voi vă gândiţi la Mine în chip materialnic, nu duhovnicesc; voi nu căutaţi slava lui Dumnezeu, ci pe a voastră. Voi încă nu aţi înţeles desăvârşit cine sunt Eu şi care este Împărăţia Mea. Voi tot numai ca Mesia al poporului evreu Mă vedeţi şi credeţi că Împărăţia Mea ar fi asupra acestui neam. De aceea voi cutezaţi să căutaţi mărire în această împărăţie. Dar Eu sunt Mesia tuturor neamurilor, Mântuitorul celor vii şi al celor morţi şi Împăratul Împărăţiei celei nevăzute, în care toate neamurile şi popoarele una sunt. Cete de îngeri fără de număr se bucură că se pot numi slujitori în această Împărăţie. Serafimii şi heruvimii, pe care se sprijină tronul lui Dumnezeu, nici nu visează să caute mărire în această Împărăţie. Cel mai mic în această Împărăţie a Mea este mai mare şi mai slăvit decât cel mai mare şi***

cel mai măreţ dintre împăraţii lumii acesteia. Voi nu ştiţi, atunci, ce cereţi. Dacă aţi cunoaşte Împărăţia Mea, nu v-aţi gândi că în ea să aveţi vreo mărire, ci numai la o cale ce duce spre aceasta: a suferinţei şi a durerii despre care v-am vorbit de fiecare dată, când v-am vorbit despre Împărăţie. De aceea, Eu vă cer vouă aceasta - ceea ce este de preţ mai mare şi de folos mai mare decât preocupările şi doririle voastre deşarte: "Puteţi să beţi paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezaţi cu botezul cu care Mă botez Eu?" Domnul se gândeşte acum la paharul morţii şi la botezul cu sânge - prin mucenicie. Acesta este cel de-al treilea botez; primul a fost botezul lui Ioan cu apă, cel de-al doilea este botezul lui Hristos, cu apă şi cu Duh - şi numai unora le este dat botezul cu sânge: cununa muceniciei.

Este de netăgăduit faptul că botezul cu sânge este legat de jertfa cea mai mare, dar este legat şi de slava cea mai mare. Apostolii lui Hristos trebuie să se boteze cu acest botez şi de aceea Domnul a dat cea mai mare grijă pregătirii ucenicilor Săi pentru viitoarea mucenicie, fiindcă nu este nimic mai cumplit sau ucigător de suflet decât să slăbească sub chinuire şi să se lepede de Hristos.

De îndată ce Iuda a simţit apropiata umilire şi suferinţă a Învăţătorului său, acesta s-a lepădat de El şi făcând aşa, s-a dat pierzării pentru veşnicie. El era unul dintre cei care aşteptau în deşert să-L vadă pe Hristos împărăţind în Ierusalim şi să-şi primească propria sa slavă pentru partea sa, în aceasta. Cu toate acestea, când el a văzut că, în locul cununei împărăteşti, Hristos va purta cunună de spini, el s-a întors de la el şi s-a dat de partea celor care dădeau impresia că sunt mai bogaţi şi mai slăviţi în lumea aceasta decât Mântuitorul.

Iacov şi Ioan au răspuns la întrebarea lui Hristos fără şovăire: "Putem." Totuşi, acest răspuns arată cât de mult Îl iubeau ei pe Domnul lor. Este limpede faptul că întrebarea cumplită a lui Hristos despre pahar şi despre botez, a făcut o mare impresie asupra fraţilor, precum doctoria amară asupra omului bolnav, pentru că ei şi-au venit în sine degrabă şi s-au ruşinat de gândurile lor de mărire, tocmai atunci când gândurile lor trebuiau să se adâncească asupra suferinţei. ***Având o pricepere fără de asemănare în călăuzirea sufletului omenesc, Domnul, într-o clipă a îndreptat sufletele lui Iacov şi Ioan, întorcându-le de la dorirea de mărire la primirea de îndată a suferinţei şi a morţii.***

Ce învăţătură minunată, desăvârşită, este aceasta pentru noi toţi, creştinii! Ori de câte ori ne închipuim în Împărăţia fără de moarte a lui Hristos şi umblăm pe acolo, căutându-ne locul nostru şi mărirea noastră, Domnul ne pune aceeaşi întrebare pe care a pus-o fiilor lui Zevedeu: puteţi să beţi paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezaţi cu botezul cu care Mă botez Eu? El ne călăuzeşte întotdeauna către dreapta socoteală, nu a cetăţii cereşti unde noi nu am ajuns încă, ci a căii pe care noi încă nu am călătorit ca să ajungem

acolo. Trebuie să răbdăm suferinţa înainte de a ajunge la slavă. Visele noastre de slavă sunt deşarte, dacă suferinţa vine asupra noastră şi ne găseşte nepregătiţi, şi ne lepădăm de Domnul. Atunci ne va aştepta ruşinea în locul slavei şi pieirea veşnică în locul vieţii. Binecuvântaţi sunt aceia dintre noi care, la întrebarea lui Hristos dacă putem bea paharul suferinţei pentru El, sunt pregătiţi oricând cu răspunsul: "Doamne, putem!"

Dar cine va sta la dreapta sa şi la stânga Sa nu este important să cunoaştem. Domnul, în smerenia Lui, răspunde: "Nu este al Meu a da." Numai după ce El a înviat şi S-a înălţat, El va fi ca Dumnezeu, Judecătorul celor vii şi al celor morţi. Acum, El încă Se află în trup, muritor şi fără slavă, în starea umilă de rob pentru întreaga lume; şi acum, când Îl aşteaptă cea mai mare încercare de smerenie şi desăvârşire a ascultării Lui, faţă de Voia Tatălui Său, înainte de venirea chinurilor de umilire şi suferinţă, El nu va lua hotărâri despre felul locului şi al cinstirii din viitoarea Lui Împărăţie. Ca om, El nu va primi ceea ce este a Lui, ca Dumnezeu. Numai după ce va fi băut paharul Său cel amar şi Se va fi botezat cu botezul sângelui, chiar la răstignirea Sa pe Cruce, El va cuteza să făgăduiască Raiul tâlharului pocăit - pentru ca, prin asemenea lucrare, să-i înveţe pe oameni smerenia, smerenia singură, fără de care întreaga zidire a mântuirii se va fi ridicat fără temelie.

Ceea ce Domnul spune: "Nu este al Meu a da" nicidecum nu se poate tălmăci să însemne că Fiul lui Dumnezeu este mai puţin Dumnezeiesc decât Tatăl în Împărăţia Cerurilor, cum au înţeles unii eretici. Pentru că Cel care a spus: ***"Eu şi Tatăl Meu una suntem"*** (Ioan 10:30) nu s-ar putea lepăda de Sine. Cuvintele "nu este al Meu a da" se pot înţelege corect numai atunci când se socoteşte în termeni vremelnici, nu veşnici - într-o vreme trecătoare, în starea Sa de umilire ca om în trup.

Mai mult, în clipa dinaintea celei mai mari umiliri, Domnul Iisus, din voia Sa liberă şi pentru învăţătura şi mântuirea noastră, nu Şi-a făcut cunoscute toată dreptatea şi puterea întreagă, pe care urma să le aibă Domnul Cel biruitor mai târziu, după înviere şi slăvire. Numai după Învierea Sa şi după ce a fost slăvit în trup şi după ce a fost biruitor asupra lui Satan, asupra lumii şi a morţii, Domnul a spus către ucenicii Săi: ***"Datu-Mi-s-a toată puterea în cer şi pe pământ."*** (Matei 28:18). Dar la toată această lămurire, noi trebuie să mai adăugăm ceva, ceva ce arată grija cea mai înţeleaptă şi atotvăzătoare a Domnului, în rânduiala mântuirii omului. El doreşte să arate că nu se află aici nici o pagubă, nici o părtinire, căci nu este părtinire la Dumnezeu (Romani 2:11). ***Domnul vrea să spună că Apostolii nu trebuie să fie încrezători în mântuirea şi slăvirea lor doar pentru că au fost chemaţi la apostolat. Căci, chiar şi printre Apostoli se afla unul care va pieri. Împărăţia este pregătită pentru toţi cei care, în viaţa aceasta, se arată vrednici de ea, fără să socotească în vreun fel chemarea sau***

apropierea de la suprafaţă faţă de Hristos, sau vreo legătură de sânge cu El, aşa cum era situaţia cu aceşti doi fraţi - Iacov şi Ioan.

Umilirea până la batojocura de sine şi dragostea până la moarte - acestea sunt cele două pilde pe care Domnul a căutat să le sădească în inimile ucenicilor Săi, scoţându-le din rădăcină buruienile mândriei, ale părerii bune despre sine şi deşertăciunea înfumurării.

Şi auzind cei zece, au început a se mânia pe Iacov şi pe Ioan. Mânia celorlalţi zece împotriva celor doi nu s-a ivit din înţelegerea lor mai duhovnicească şi mai desăvârşită a Împărăţiei lui Hristos, decât înţelegerea lui Iacov şi Ioan, ci din curata pizma omenească. Ne va face această întrebare să socotim că înţelegerea vinderii lui Hristos şi a Împărăţiei Sale este mai desăvârşită decât înţelegerea lui Iacov şi Ioan?

"De ce să se socotească Iacov şi Ioan pe o treaptă mai ridicată decât noi ceilalţi?" - aceasta era întrebarea cea ascunsă, principalul izvor al mâniei şi răzvrătirii lor împotriva celor doi. Prin mânia lor pizmuitoare, cei zece Apostoli au dat la iveală pe neştiute, faptul că ei pricepeau la fel de puţin că Iacov şi Ioan sau, mai degrabă, că nu înţelegeau Împărăţia duhovnicească a lui Hristos şi slava Lui cea cerească. ***Dar noi ştim că Domnul Iisus nu a ales pe cei mai înţelepţi dintre înţelepţii lumii acesteia ca să-I fie ucenici, ci, dimpotrivă, cu adevărat erau cei mai simpli dintre cei simpli.***

- *El i-a ales pe cei mai împuţinaţi ca să-i facă cei mai mari:*
- *El i-a ales pe cei mai simpli ca să-i facă cei mai înţelepţi;*
- *El i-a ales pe cei mai slabi ca să-i facă cei mai tari;*
- *El i-a ales pe cei mai nesocotiţi ca să-i facă cei mai slăviţi.*

Şi Domnul a izbutit în această treabă anevoioasă în chip la fel de minunat, ca în toate celelalte. Puterea Lui făcătoare de minuni nu s-a arătat aici mai puţin, decât în potolirea furtunii sau înmulţirea pâinilor. ***Arătându-se slăbiciunile ucenicilor, Evangheliştii insuflaţi de Dumnezeu, ai lui Hristos, săvârşesc un scop îndoit:***

- *mai întâi, ei ne arată în felul acesta propria noastră slăbiciune; şi*
- *în al doilea rând, ei arată măreţia puterii lui Dumnezeu şi înţelepciunea mijloacelor Sale de tămăduire şi mântuirea oamenilor.*

Acum, ***când ceilalţi zece ucenici au dat la iveală faptul că ei nu pricepeau slava lui Hristos şi au mai arătat în acelaşi timp că sufereau de pizmă omenească obişnuită, Domnul a folosit prilejul pentru a le mai da o pildă de smerenie: Şi Iisus, chemându-i la Sine, le-a zis: Ştiţi că cei ce se socotesc***

cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mai mare între voi să fie slujitor al vostru şi care va vrea să fie întâi între voi să fie tuturor slugă.

Aici este o nouă stare de lucruri! Aici este o nouă rânduială a oamenilor, neştiută şi neauzită în lumea păgână, înainte de Hristos. Între păgâni, căpeteniile şi-au pus în lucrare puterea prin silire şi cârmuitorii au stăpânit prin tăria puterii lor, prin moştenire sau bogăţie. Ei au cârmuit şi au stăpânit şi toţi ceilalţi le ştiau de frică şi le slujeau cu înfricoşare. Ei se socoteau cei dintâi, cei mai mari, mai preamăriţi şi mai buni, numai pentru că erau ridicaţi deasupra celorlalţi prin locul ocupat între oameni, puterea şi cinstea lor. Locul dintre oameni, puterea şi bogăţiile erau măsură de măsurare a preamăririi printre oameni. Domnul Iisus nu primeşte această socotinţă şi statorniceşte slujirea ca mijloc de mărire între cei care cred în El. Ochii oamenilor nu-l văd ca fiind cel mai înălţat, pe cel care este cel dintâi, ci pe cel pe care inimile oamenilor îl simt că este bun.

Într-un popor creştin, cununa nu aduce locul cel dintâi prin dreptul pe care îl are în sine şi cu bogăţiile este acelaşi lucru şi puterea nu dă preţuire persoanei. Chemarea şi locul rămân chipuri goale dacă nu sunt întregite cu adevărata slujire a celorlalţi, în numele lui Hristos. Toate semnele şi simbolurile de suprafaţă ale preamăririi sunt numai o aparenţă fără conţinut, dacă preamărirea nu a fost câştigată şi îndreptăţită prin slujire.

Cel care se aşează în vârf prin putere, se află într-un loc foarte primejdios; şi atunci când cade, el ajunge în locul cel mai de jos. Cel care îşi cumpără un loc de vază îşi va primi răsplata de pe buzele oamenilor şi din mâinile oamenilor, dar va fi batjocorit în inimile oamenilor. Cel care prin putere s-a ridicat în fruntea oamenilor, va şedea pe un vulcan de ură şi pizmuire - până când vulcanul erupe şi acesta piere în lavă.

"Dar între voi nu trebuie să fie aşa" este porunca Domnului. O asemenea rânduială socială vine de la diavol, nu de la Dumnezeu. Fiii întunericului vieţuiesc aşa, nu fiii luminii. Şi voi sunteţi fii ai luminii. Între voi să domnească întâietatea dragostei şi tăria dragostei să-şi arate puterea. Acela dintre voi, care îi va sluji cel mai mult pe fraţii săi, din dragoste, acela va fi cel dintâi în ochii lui Dumnezeu şi întâietatea lui va dăinui atât în lumea aceasta, cât şi în cea viitoare.

Moartea nu are nici o putere asupra dragostei, nici asupra a ceea ce a zidit dragostea. Cel care ajunge la întâietate prin dragoste în viaţa aceasta, asemenea o va păstra şi în viaţa cea viitoare: aceasta nu i se va lua de la el, ci va spori şi se va întări cu tărie care nu trece. Cel care ştie cât de mult rău s-a adus în lume şi încă se aduce prin lupta de mărire, va pricepe că această învăţătură a lui Hristos

aduce pace. Prin aceasta s-a pus început celei mai mari şi mai binecuvântate revoluţii din societatea omenească - începând de la cea dintâi societate omenească.

Gândiţi-vă ce-ar însemna pentru oameni dacă asemuirea şi rangul lor ar depinde de slujire şi de dragoste, în locul puterii, bogăţiei, îndestulării sau învăţăturii înşelătoare. O, câţi dintre cei care se socotesc că sunt cei dintâi, se vor afla dintr-o dată cei de pe urmă; şi câţi care se socotesc cei de pe urmă, vor fi cei dintâi! O, ce bucurie ar umple inimile oamenilor - şi câtă rânduială, pace şi armonie ar fi! Cu toţii s-ar întrece în slujirea celorlalţi, decât să stăpânească peste ei. Cu toţii s-ar grăbi să dăruiască şi să ajute, decât să ia şi să zidească împiedicări. Fiecare inimă va fi plină de bucurie şi lumină în locul răutăţii şi întunecimii. Atunci diavolul ar lua o lumânare şi ar căuta un necredincios în toată lumea - dar nu ar găsi nici unul; acolo unde domneşte dragostea, Dumnezeu este lesne de înţeles şi de văzut, pentru toţi. Şi faptul că această învăţătură nu este o utopie - un vis de nepriceput - se arată prin ultimele cuvinte ale lui Hristos din pericopa Evanghelică de astăzi: "Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-Şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi."

Domnul nostru nu a dat nici măcar o singură poruncă oamenilor, pe care chiar El să nu o împlinească cu desăvârşire şi în aceasta El ne-a lăsat tuturor o pildă. Domnul a împlinit porunca despre slujirea oamenilor de-a lungul întregii Sale existenţe pământeşti - şi chiar în felul în care a venit pe pământ - în moartea Lui şi în sfârşit, în lucrarea Lui neîncetată, plină de dragoste pentru oameni, prin Duhul Sfânt, după moartea Sa şi Învierea Sa cea slăvită. Prin moartea Lui, El Şi-a dat sufletul Său "răscumpărare pentru mulţi". El nu spune "pentru toţi", ci "pentru mulţi", ceea ce înseamnă că există unii care nu vor primi dragostea Lui sau nu vor preţui jertfa Lui.

Slujirea Lui cu dragoste L-a dus la suferinţă şi moarte, căci cine slujeşte din dragoste, iar nu doar dintr-un simţ al datoriei, nu se va împuţina prin moarte. De asemenea, pentru că slujirea lui Hristos pentru oameni nu este mărginită de vremelnicie, suferinţă sau moarte, are, prin urmare, toate semnele unei jertfe desăvârşite, izbăvitoare. Prin această slujire, Domnul a scos omenirea de sub puterea diavolului, a păcatului şi a morţii. Dar ***Domnul nu ar fi putut nici să săvârşească nici să desăvârşească asemenea slujire fără umilirea Lui cea mare şi de neîntrecut.*** Fiind Cel Dintâi în toată veşnicia, El S-a făcut cel de pe urmă, venind în lume ca rob şi slugă, pentru ca, prin slujirea oamenilor, să ajungă încă o dată la preamărirea de neîntrecut şi prin aceasta, să arate oamenilor calea către mărirea cea adevărată, către înţelepciunea preamărită şi dăinuitoare.

Unii bărbaţi au pus în inima lor această pildă dată de Fiul lui Dumnezeu şi urmându-L pe El şi în numele Lui, s-au dat cu totul slujirii oamenilor cu dragoste, dar alţii au nesocotit pilda Lui şi învăţătura Lui.

Ce s-a întâmplat cu cei dintâi şi ce s-a întâmplat cu cei din urmă? Vedem răspunsul în grăirea Apostolilor lui Hristos: Iuda nu a primit nici pilda, nici învăţătura Lui şi a sfârşit viaţa sa pământească în chip josnic şi ruşinos: spânzurându-se; dar ceilalţi unsprezece Apostoli, care au pus în inima lor cuvintele despre smerenie din pericopa Evanghelică de astăzi şi au pornit să urmeze pilda Învăţătorului lor de slujire cu dragoste, sunt slăviţi pe pământ şi în cer, vremelnic şi veşnic.

Toţi cei care nu au primit învăţătura şi pilda lui Hristos, au mers pe urmele lui Iuda, dar toţi cei care au primit această învăţătură mântuitoare şi au urmat această pildă de neîntrecut, au mers pe urmele celor unsprezece Apostoli. Istoria lumii a consemnat mii de Iuda, dar şi mii de mii de ucenici adevăraţi şi credincioşi şi următori ai Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Aşa cum Domnul a fost biruitor la sfârşitul scurtei Sale vieţi pământeşti, tot aşa El va fi Biruitorul la sfârşitul întregii şi îndelungatei istorii a lumii. Armata următorilor mântuiţi şi slăviţi ai Săi va fi neasemuit mai mare, decât aceea a vrăjmaşilor Săi - prietenii diavolului şi vrăjmaşii lui Dumnezeu.

O, să dea Dumnezeu să ne aflăm în acea armată a mântuiţilor şi slăviţilor! O, Domnul Iisus să ne milostivească pe noi în Ziua cea de Apoi, când soarele pământesc se va întuneca, fără să mai strălucească vreodată!

O, Doamne Dumnezeule preadulce şi de viaţă dătător, iartă-ne nouă păcatele noastre, înainte de venirea Zilei aceleia! Îndepărtează toate lucrările noastre cele necurate şi fără de folos şi ne mântuieşte pe noi în nemăsurata Ta milostivire, prin care Tu ai venit pe pământ ca să ne mântuieşti, deşi noi suntem nevrednici. Slavă Ţie, o, Doamne Dumnezeule, care eşti mare şi minunat, dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt - Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, acum şi pururea şi-n vecii vecilor.

Amin.

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică la Duminica Sfintei Maria Egipteanca (I)

De ce a refuzat Domnul cererea Sfinţilor apostoli Iacov şi Ioan şi a mamei lor? Doar ceruseră un lucru deloc rău şi anume un loc în împărăţia lui Hristos Mântuitorul: ***Fă ca să şadă unul de-a dreapta şi unul de-a stânga Ta, întru împărăţia Ta*** (Mt. 20, 21).

Ce, nu poate omul să se roage pentru asta? Doar s-a şi poruncit: ***„Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu"*** şi pe toţi ne învaţă Sfânta Biserică să ne rugăm: „Nu ne lipsi pe noi, Doamne, de veşnica Ta împărăţie".

Şi atunci, care este pricina pentru care au fost refuzaţi? După aceea, doar, tot au primit împărăţia şi au fost proslăviţi. ***Pricina e aceea că ei îşi însuşiseră cu de la sine putere dreptul la împărăţie şi nu doar la împărăţie, ci şi la un anume loc: cel mai de cinste din împărăţie. Iar a-ţi însuşi cu de la sine putere nu doar o anumită treaptă de slavă din împărăţie, ci chiar şi împărăţia în general, nu e îngăduit: fiindcă darul acesta este la buna voie a Tatălui Ceresc, pe care nu avem cum să o ştim nici dacă am împlinit cu stricteţe toate poruncile. „Nu este al Meu a da, ci celui căruia i se va da de către Tatăl Meu Cel Ceresc".***

Aşadar iată şi învăţătura Evangheliei de astăzi: să nu ne însuşim cu de la sine putere împărăţia şi lucrând cu toată osârdia pentru primirea ei, primirea în sine să o lăsăm la voia lui Dumnezeu, s-o aşteptăm ca pe o milă a Cerescului nostru Tată, să slujim întru aşteptare, fără pretenţii, spunându-ne că suntem robi netrebnici, chiar dacă am fi făcut tot ceea ce ni s-a poruncit. Este neapărată nevoie să ne amintim de asta, fiindcă altfel îndată ce ne vom fi ostenit puţin vom şi începe să trâmbiţăm înaintea noastră şi să ne punem în rândul sfinţilor şi oamenilor mari şi chiar dacă vorbim despre noi în chip smerit, în inimă simţim

altfel şi ne dăm singuri pierzării prin asta din nechibzuinţă şi lipsă de prevedere. Cu frică şi cutremur se cuvine nouă a săvârşi mântuirea noastră, iar nu a pune lege lui Dumnezeu cu obrăznicie să ne-o dăruiască. Aşadar fugiţi de această boală pierzătoare, tâlcuind în lumina smereniei, nu a îngâmfării, ceea ce poate părea un temei pentru un asemenea drept şi o asemenea încredinţare.

Ce i-a făcut pe fiii lui Zevedei şi pe mama lor să se adreseze Domnului cu o asemenea cerere?

- *în primul rând, faptul că erau dintre credincioşi, cărora li se dăduseră mari făgăduinţe;*
- *în al doilea rând, faptul că îl slujiseră pe Domnul, de-a lungul petrecerii Sale pământeşti, cu deosebită osârdie, căci mama îi slujise din averea sa, împreună cu altele;*
- *în al treilea rând, faptul că primiseră deja de la Domnul semne de bunăvoinţă şi apropiere deosebită. Toate acestea ni se pot potrivi şi nouă: însă ele nu sunt un pretext pentru a ridica pretenţii, ci numai un imbold către smerenie şi mai multă râvnă pentru primirea împărăţiei.*

Şi între noi se află câte unul care îşi însuşeşte împărăţia în virtutea faptului că este creştin, iar creştinilor li s-a zis: ***Cel ce crede în Fiul are viaţă veşnică*** (In 3, 36). într-adevăr, aşa este. Creştinilor le aparţine împărăţia lui Dumnezeu. Ea a şi fost întocmită tocmai pentru creştini; dar trebuie să fii adevărat creştin pentru a-ţi însuşi ceea ce s-a făgăduit creştinilor. ***Să stabilească dacă este adevărat creştin nu poate singur, însă, nici unul dintre noi. Singurul care o va face - şi asta în viitor - este însuşi Domnul, când va spune unora: „Slugă bună", iar altora: „Slugă leneşă şi vicleană". Aşadar faptul că suntem creştini nu este un temei pentru pretenţii, ci un imbold spre smerenie, frică şi mai mare râvnă pentru a ne arăta creştini adevăraţi.***

Şi între noi se află câte unul care îşi însuşeşte împărăţia în virtutea faptului că săvârşeşte nu ştiu ce slujire pentru Domnul: posteşte, merge la biserică, se roagă acasă, dă milostenie, clădeşte un azil şi mai ştiu eu ce osteneli face pentru Domnul - şi începe să creadă că a ajuns deja în rândul sfinţilor şi îşi însuşeşte luminatele locaşuri cereşti. Vrednice de laudă sunt ostenelile acestea şi neapărat trebuincioase în lucrarea mântuirii. ***Domnul, însă, nu Se mulţumeşte numai cu ele; dar ce zice? „Fiule, dă-Mi inima ta!" Afară de faptele cucerniciei şi ostenelile facerii de bine, Domnul vrea să îi închinăm şi toate simţămintele inimii; iar dacă aceste simţăminte îi sunt închinate Lui sau nu, asta o poate stabili precis doar ochiul cel atoatevăzător al lui Dumnezeu, iar de noi adevărul în această privinţă este ascuns de egoismul nostru.*** Aşadar din faptul că ne-am ostenit nu trebuie să tragem concluzia că este drept să ne însuşim vrednicia de apropiaţi ai lui Dumnezeu, ci să vedem în asta un imbold spre temerea: „Oare alergăm aşa cum trebuie, oare nu ne-am ostenit în zadar?"

Pentru a ne înălţa de la această cugetare la râvnă, trebuie să priveghem cu osârdie asupra mişcărilor inimii şi să ne străduim a le îndrepta şi a le întoarce către Domnul, pentru a nu iubi nimic în afara Lui şi dacă ne trage inima spre ceva, să ne tragă doar pentru Domnul.

Şi între noi se află câte unul care îşi însuşeşte împărăţia pe temeiul că primeşte uneori semne ale unei deosebite bunăvoinţe sau apropieri dumnezeieşti, cum ar fi: o deosebită adâncire în rugăciune, o deosebită luminare a gândurilor, căldură a inimii, simţirea unei tării morale şi ocrotirea lui Dumnezeu în treburile lumeşti şi obşteşti. Toate acestea se întâmplă şi sunt, cu adevărat, un semn al unei deosebite bunăvoinţe şi mile dumnezeieşti; dar asta nu trebuie să ne facă să credem că am ajuns deja la ţintă, ci să ne înflăcăreze şi mai mult cu râvna de a ajunge acolo, asemenea apostolului, care şi după ce primise darul spunea: Alerg, ca doar să şi ajung (Filip. 3, 12), adică „năzuiesc din ce în ce mai mult, doar-doar voi ajunge".

Când tatăl îşi mângâie copilul pe cap sau îi dă bomboane pentru că începe să deosebească literele, asta înseamnă că îl socoate pe copil desăvârşit? Şi copilul ar face bine, oare, dacă, închipuindu-şi că se poate deja măsura cu un citeţ bun, s-ar lăsa de abecedar? Iată, aşa e şi cu noi. Semnele deosebitei bunăvoinţe dumnezeieşti se dau nu pentru a vădi desăvârşirea definitivă a celui ce le primeşte, ci pentru a-1 stârni la din ce în ce mai multă râvnă în ceea ce a început - în încredinţarea că nu aleargă în zadar; dar dacă va ajunge la sfârşitul cursei, dacă va primi ceva sau nu, asta ţine de voia Stăpânului de obşte al tuturor.

Deci nu sunt temeiuri care să ne dea dreptul a ne însuşi împărăţia. „Păi cum?", vor spune unii - „asta poate să taie orice râvnă. De ce să ne mai ostenim?" Osteneşte-te aşteptând să primeşti, dar fără a-ţi însuşi drepturi şi pretenţii. Calea pe care alergăm e neamăgitoare şi duce drept în Împărăţia Cerurilor. Şi întoarce-ţi toată râvna spre scopul de a alerga pe această cale în chip nerătăcit, fără abateri - şi vei ajunge negreşit la porţile împărăţiei; însă nu-ţi însuşi asta dinainte. Dă acest drept Stăpânului, spre a primi aceasta de la El ca pe o milă.

Iată, priviţi cum lucrau în această privinţă Sfinţii lui Dumnezeu.

***

Un oarecare sfânt strălucea prin mari virtuţi, însă pe patul de moarte plângea.

Fraţii l-au întrebat: „Oare şi tu te temi, Părinte?"

El a răspuns: „Toată viaţa mea am avut râvnă să merg pe calea cea adevărată, dar nu ştiu ce va hotărî cu privire la mine Milostivul Stăpân".

***

Pe un alt sfânt, satana se străduia în fel şi chip a-1 ispiti să-şi însuşească mântuirea cu de la sine putere. Când acesta trăgea să moară, satana îi spunea: „M-ai biruit" (asta fiind acelaşi lucru cu a te mântui şi a intra în Împărăţia Cerurilor).

Sfântul a răspuns: „Tu minciună eşti şi minţi atunci când spui că te-am biruit, încă nu a venit vremea să spun asta".

Pe când trecea el prin vămi, satana iarăşi îi zice Sfântului: „M-ai biruit".

„Pleacă, înşelare vicleană", a răspuns sfântul, „încă nu a venit vremea să spun asta".

Când sfântul a intrat pe porţile împărăţiei, satana a strigat din depărtare: „M-ai biruit".

Sfântul a răspuns: „Acum cred că eşti biruit; însă nu eu te-am biruit, ci Domnul meu Iisus Hristos te-a biruit în mine, nevrednicul".

Iată cum trebuie să fugim de ispita însuşirii cu de la sine putere a împărăţiei, oricâte osteneli am fi făcut pentru a o primi: aceasta, însă, nicidecum pentru a slăbi în râvna noastră sau pentru a ne abate spre lipsa nădejdii de a primi împărăţia, ci pentru ca, lucrând mântuirea noastră cu frică şi cutremur, să ne aprindem din ce în ce mai mult de râvna de a o primi.

Osteneşte-te fără a-ţi cruţa puterile şi viaţa: însă nu te uita la ceea ce ai făcut şi nu visa la ceea ce ţi se cuvine să primeşti pentru aceasta, ci întoarce-ţi toată luarea-aminte spre ceea ce ai încă de făcut şi teme-te ca nu cumva să scapi din vedere ceva din ceea ce trebuie să faci. Osteneşte-te aşteptând fără îndoială, dar fără să îţi însuşeşti. A deznădăjdui, însă, nu trebuie.

Uitaţi-vă la Maria Egipteanca. Ei îi este închinată Duminica de astăzi. După întoarcerea din viaţa păcătoasă către Domnul, ce osteneli n-a purtat ea? Dar până la moarte tot spunea: „Sunt o păcătoasă netrebnică, nevrednică de nici o milă a lui Dumnezeu" - şi asta chiar atunci când, având darul străvederii, ştia fără să i se spună şi numele lui Zosima. Şi altminteri nici nu se poate.

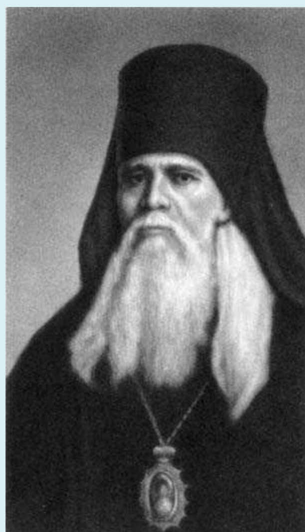
Cel ce se osteneşte cu adevărat, acela vede limpede că fără ajutorul lui Dumnezeu nu faci nimic. Întrucât această lecţie se repetă toată viaţa, în inimă

se formează convingerea că doar ceea ce este rău e al nostru, iar ce e bun este de la Domnul. Şi atunci, ce ne mai rămâne? Ne rămâne doar să strigăm: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!" - însă fără nici o mişcare de disperare sau chiar renunţare la aşteptare.

Iată şi Domnul, atunci când le-a pus fiilor lui Zevedei condiţia: ***„Puteţi să beţi paharul pe care îl voi bea Eu?"*** şi ei au făgăduit: ***„Putem"***, adică au primit condiţia, nu le-a spus: „Nu veţi primi", ci le-a spus numai: ***„Nu este al Meu să dau, ci al celui căruia a binevoit Tatăl Meu să-i dea".*** Adică: „Beţi paharul, purtaţi toate ostenelile ce însoţesc urmarea Mea, însă primirea în schimb a împărăţiei şi treptei de slavă în împărăţie lăsaţi-o în voia Tatălui Meu Ceresc". Iar asta e totuna cu: „Osteneşte-te întru aşteptare, fără să-ţi însuşeşti cu de la sine putere". Iată, aşa să alergaţi şi voi, fraţilor, în aşa chip ca să ajungeţi la ţintă!

9 aprilie 1861

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică la Duminica Sfintei Maria Egipteanca (II)

Pilda pocăinţei Sfintei Maria Egipteanca este atât de cuprinzătoare şi de pilduitoare, încât Sfânta Biserică vrea în mod deosebit sa o întipărească in inimile noastre. (…) S-ar părea că sunt destule imbolduri pentru a ne opri luarea-aminte asupra întoarcerii ei la Dumnezeu şi a trage învăţătură din ea. Să ascultăm, deci, această lecţie.

Nu voi intra în amănuntele vieţii cuvioasei. ***Mă voi opri asupra primei lucrări săvârşite asupra ei de către harul lui Dumnezeu, care a trezit-o din somnul păcatului*** - şi mă opresc nu pentru a vă pofti să îi urmaţi (căci cum aţi putea urma ceea ce nu depinde de voi), ci ***pentru a vă arăta că fiecare poate şi trebuie să dobândească dorire de a câştiga acelaşi har.***

Convertirea Sfintei Maria Egipteanca ţine de convertirile extraordinare. Vedeţi că ea era cu totul cufundată în păcat şi nici cu gândul nu gândea să-l părăsească: dar ***vine harul şi prin lucrarea sa covârşitoare, o trezeşte din aţipirea păcatului. Deşteptată, ea vede cât de pierzătoare e starea sa şi se hotăreşte să se schimbe în bine.***

Cu ea s-a întâmplat acelaşi lucru ca şi când cineva ar fi cufundat în noroi şi altcineva, venind, l-ar smulge cu mână tare din adâncul mlaştinii şi l-ar pune slobod pe pământ tare. La fel au fost convertirea Sfântului apostol Pavel şi a multor altora.

Însă ceea ce ţine de lucrările aparte, extraordinare, ale lui Dumnezeu, prin însăşi firea sa nu poate fi de obşte tuturor; şi ***dacă cineva, întemeindu-se pe aceste pilde, ar refuza cu totul orice grijă de întoarcere a sa la Dumnezeu si orice silinţă, parcă spunând harului:* „Vino, ia-mă – şi o să merg cu tine”*, acela ar***

fi nedrept şi s-ar da singur pierzării, dându-se pe mâna căderii sale. Calea de obşte a tuturor este aceasta: „Căutaţi şi veţi găsi; bateţi şi vi se va deschide“. Oricum, şi la cei ce merg pe această cale lucrarea harului care întoarce la Dumnezeu este aşijderea însemnată de o zguduire; pentru ea însă, este nevoie de pregătire prin osteneală personală, trebuie să ne rugăm pentru ea, este smulsă, parcă, de la Domnul. Domnul vede osteneala cea dureroasă şi dă după osteneală. De la cei ca Sfânta Maria, El nu aşteaptă această osteneală, ci lucrează de-a dreptul; osteneala urmează după aceea. ***Aşa lucrează Domnul asupra aleşilor Săi deosebiţi; iar noi trebuie să mergem pe calea cea de obşte şi să ne silim pe noi înşine a ne întoarce la Dumnezeu, atunci când avem vremea bineprimită şi străbatem zilele de mântuire.***

Dar ce trebuie să facem cu noi înşine pentru a merita acest har al întoarcerii la Dumnezeu, ***cu ce trebuie să ne ostenim, la ce trebuie să ne silim pentru a-I arăta Atoatevăzătorului Dumnezeu că dorim şi căutăm şi însetăm de atotlucrarea Lui cea mântuitoare în noi?***

Vă voi arăta asta pe scurt. Să îl luăm pe om în starea în care i-a venit numai gândul simplu**:** ***„Chiar să nu mă ocup deloc de mine şi să nu mă gândesc la îndreptarea vieţii mele?“*** Un simplu gând, fără nici o încuviinţare a omului faţă de el, nici dorinţa de a urma imboldurilor lui. Aşa, doar o cerinţă a raţiunii: însă ***oricât ar cere raţiunea asta, omul nu va trece la fapte până când nu se va trezi râvna, energia conştiinţei adormite.*** Tocmai spre aprinderea acestei râvne să ne purtăm acum sufletul pe care l-a cercetat nu se ştie cum, ca un oaspete nepoftit, gândul la mântuire. ***Aşadar a venit gândul îndreptării: conştiinţa l-a insuflat sau îngerul păzitor l-a adus – nu-l lepăda, ci apucă-te de el îndată şi începe să-ţi faci nişte operaţii, ca să zic aşa, care să dea acestui gând putinţa de a pune stăpânire pe toate puterile fiinţei tale.***

Să lucrezi în cursul acestei experienţe în mod opus celui în care lucrează păcatul, în general în mod opus acelei rânduieli a dispoziţiilor sufleteşti care îl ţin pe om în păcat. Păcatul încurcă sufletul în multe curse ori se ascunde de el sub multe văluri – fiindcă el este slut în sine şi de la început ar putea să facă pe oricine să fugă de el. ***Vălurile acestea sunt: vălul cel mai adânc şi apropiat de inimă, alcătuit din amăgirea de sine, nesimţire şi nepăsare; deasupra lor şi mai aproape de suprafaţa sufletului şade împrăştierea împreună cu grija de multe; urmează vălul de deasupra – precumpănirea trupului şi rânduiala vieţii exterioare, văl hrănit de păcate şi patimi.*** Păcatul trăieşte în inimă, de acolo pune stăpânire pe tot sufletul, pătrunde în trup şi în toate faptele şi relaţiile noastre, altfel spus în întreaga purtare. ***Aşadar începe să înlături aceste văluri unul după altul, cu scopul de a scoate la lumină duhul încurcat în ele, aşa cum din pământ se înlătură strat după strat pentru a se ajunge la comoara ascunsă.***

Începe chiar de la vălul dinafară.Curmă pentru o vreme treburile şi relaţiile tale obişnuite, mai ales pe cele din care se hrăneşte patima ta stăpânitoare. Ochi, ureche, limbă – iată principalele canale pe care vine mâncarea păcătoasă. Taie-le prin ***însingurare****. **După aceea, apucă-te de trup: refuză-i nu numai plăcerile, ci micşorează-i îndestularea chiar şi în trebuinţele indispensabile ale somnului şi mâncării. Vei subţia trupul, sufletul se va elibera din legăturile materiei, va deveni mobil, mai uşor şi mai receptiv faţă de impresiile bune. Tocmai asta va fi urmarea postirii cu dreaptă socotinţă***.*

Însingurarea şi postirea uşurează sufletului întoarcerea către sine însuşi. Intrând în sine, el întâlneşte acolo, însă, o tulburare cumplită, pricinuită de grija de multe şi de împrăştierea cugetului. Grijile ba de una, ba de cealaltă se îngrămădesc în inimă şi nu lasă sufletul să se ocupe de sine, nu-l lasă să se oprească, ci îl tot gonesc înainte. ***Iată, este nevoie să le înăbuşim, să le alungăm din suflet şi din inimă, măcar pe vremea postului. Câtă vreme nu am făcut lucrul acesta, nu putem face în continuare nici un fel de lucrări asupra noastră sau aceste lucrări vor rămâne cu totul neroditoare.*** Grija strânge sau roade inima; dar şi când n-avem griji, gândurile deşarte hoinăresc prin cap unul după altul, sau unul împotriva altuia şi pricinuiesc acolo o tulburare ca un vifor sau o furtună. ***Într-o astfel de stare nu se poate semăna în suflet nimic temeinic şi statornic. Ca atare, trebuie să adunăm pe fiii noştri cei împrăştiaţi – gândurile noastre – laolaltă, aşa cum adună păstorul oile sau cum o lentilă convexă adună razele împrăştiate ale soarelui, şi să îi întoarcem pe toţi asupră-ne. Asta se săvârşeşte prin luare-aminte sau trezvie.*** **În fine, grijile să se ostoiască, gândurile să se liniştească, mintea să se adune în sine şi să se statornicească asupra unui singur lucru.** Trei sau patru văluri au fost deja ridicate. Înaintea ta se află omul tău cel lăuntric, cufundat în somnul nepăsării, nesimţirii şi orbirii. Apropie-te acum cu bărbăţie şi osteneşte-te fără lenevie.

Începe lucrarea principală – trezirea din somn. Înainte de toate, grăbeşte-te să ridici de pe ochii minţii vălurile care o ţin în orbire. De ce nu se teme omul şi nu se îngrijeşte pentru sine însuşi? Fiindcă nu vede primejdia pe care o presupune starea sa. Dacă ar vedea-o, n-ar putea să rămână liniştit, aşa cum nu poate sta liniştit în casă cel care vede că e cuprinsă de flăcări casa.

Iar omul păcătos nu vede primejdia pe care o presupune starea sa pentru că, ***din oarecare amăgire, se vede într-o stare mulţumitor de bună. Se furişează în el închipuiri mincinoase care îl linguşesc, care-i încurcă mintea precum o plasă şi îl ascund pe om de sine însuşi.*** Aceste închipuiri sau gânduri subţiri sunt foarte multe.

- *Unii, de pildă, spun: „Eu sunt creştin“, şi rămân liniştiţi, asemenea iudeilor care spuneau: „Sământa lui Avraam suntem“; îşi însuşeşte*

întâietăţile şi făgăduinţele creştineşti fără creştinism, altfel spus pune pe seama numelui, locului şi a hainelor ceea ce se poate întemeia numai pe putere şi pe vrednicia lăuntrică.

- *Altora le vine în gând starea îmbunătăţită dinafară sau le cad sub ochi calităţile lor trupeşti – puterea şi frumuseţea – dimpreună cu înzestrările sufleteşti – intelectuale şi estetice, care îi orbesc cu atât mai puternic, cu cât se deosebesc mai mult prin ele de cei ce-i înconjoară.*
- *Alţii sunt orbiţi de oarecare fapte văzute sau chiar virtuţi făptuitoare, cum ar fi înţelepciunea şi chibzuinţa – mai ales când acestea i-au atras cinstire, uneori nu doar din partea celor simpli.*
- *Iar alţii, în fine, se întemeiază pe faptul că nu sunt singuri: „Şi cutare este la fel ca mine, şi cutare, şi chiar cutare"; se amăgeşte cu faptul că obiceiurile păcătoase sunt răspândite, de parcă mulţimea celor care păcătuiesc face mai puţin păcătos păcatul.*

Gândurile acestea şi cele asemănătoare lor ţin mintea în orbire. Ca atare, intrând în tine însuţi şi adunându-ţi luarea-aminte, începe să îndepărtezi aceste temeiuri ale orbirii, să strici aceste nădejdi deşarte sau, altfel spus, „îndreptăţiri ale răspunsurilor celor din păcate", împotriva cărora se ruga Prorocul David.

Scoate-o la mijloc cu gândul pe fiecare dintre ele şi loveşte-o cu sănătoasa cugetare creştinească. Convinge-te de următorul lucru: nu contează că eşti creştin dacă trăieşti rău; calităţile tale, dacă nu sunt întoarse spre slava lui Dumnezeu, mai mult te vor osândi decât te vor îndreptăţi; nici cinstirea, nici răutatea celorlalţi nu îţi vor ajuta. Chibzuind astfel, încetul cu încetul îţi vei uni gândurile şi te vei înfăţişa unit înaintea privirii minţii şi conştiinţei, care vor ridica glas puternic împotriva ta, mai ales atunci când, ***comparând ceea ce eşti cu ceea ce ar trebui să fii, vor afla că nu eşti bun de nimic. Dacă în urma acestui fapt vei începe să simţi teamă pentru tine însuţi, e un semn bun – e prevestirea fugii de păcat,*** aşa cum clătinarea rândurilor de ostaşi vesteşte grabnica fugă a întregii oştiri.

În acest fel, ***odată cu vederea de sine în lumina cea adevărată ia naştere instinctul conservării duhovniceşti. Ca atare, neîntrerupând cugetările care îţi dau în vileag orbirea, în urma primei mişcări loveşte-te şi mai mult şi zguduie inima ta cu idei ce pot să te întoarcă de la păcat şi să-ţi stârnească dezgustul faţă de el.***

Închipuie-ţi cât mai viu ce este păcatul în sine. Este o boală, cea mai rea dintre toate bolile:

- *el îl desparte pe om de Dumnezeu,*
- *aruncă în neorânduială sufletul şi trupul,*

- *dă conştiinţa chinurilor,*
- *îl supune pe om necazurilor în viaţă, în moarte şi după moarte,*
- *îi închide Raiul, îl aruncă în iad.*

Poate că prin aceste gânduri se va înfiripa în inimă dezgustul faţă de acest monstru.

Cercetează legătura dintre păcat şi diavol şi vezi ce prieten şi despot slut îţi dobândeşti prin păcat. Diavolul este în vrăjmăşie cu Dumnezeu. El pare că Îi spune Celui Preaîndurat: „*Tu le dai toate, dar ei tot se abat de la voia Ta; iar eu nu le dau nimic, însă îi fac să îmi lucreze cu atâta osârdie*". ***El este un amăgitor. Acum, aruncându-ne în păcate, făgăduieşte în schimbul lor oarecare dulceaţă, iar dincolo ne va pune în faţă aceleaşi păcate, râzând răutăcios, dacă nu ne vom pocăi. El se cutremură de bucurie răutăcioasă atunci când cineva îi cade în gheare. Adu-ţi aminte toate acestea, poate că vei simţi şi tu ură faţă de acest urător al nostru şi al lucrării lui în noi, care este păcatul.***

Întoarce-te, în fine, către Dumnezeu şi judecă ce este păcatul înaintea Lui, Atoateştiutorului şi Pretutindenea-Fiitorului, Preabunului şi Preaînduratului, Purtătorului de grijă şi Răscumpărătorului nostru. ***După ce ţi-ai scos la lumină nelegiuita neluare-aminte, nefrica şi nerecunoştinţa faţă de El, poate că vei stârni în tine jale mântuitoare şi întristare după Dumnezeu.***

Atunci când, în acest chip, ne vom înghesui în inimă unul după altul, cu de-a sila, ***simţămintele care frâng inima – fie dezgustul şi ura faţă de păcat, fie frica şi groaza de începătorul păcatului, fie jalea şi întristarea în Domnul – inima se va încălzi şi pune în mişcare, puţin câte puţin***. Curentul electric împărtăşeşte trupului o anumită încordare şi excitabilitate; aerul curat şi răcoros împărtăşeşte o anumită prospeţime şi vioiciune: aşa şi simţămintele acestea pun în mişcare energia adormită a puterilor lucrătoare, în fine, ele dau naştere în om dispoziţiei de a se scula şi a lucra spre mântuirea sa. Acestea sunt primele mişcări ale grijii de mântuirea sufletului. Când vor avea loc, ***nu întârzia să lucrezi asupra ta şi din această parte: alungă somnul nepăsării. Sileşte-te în fel şi chip să-ţi încordezi puterile sufletului şi să te apuci de treabă pe loc, fără întârziere***. ***Dacă vei amâna, mai rău va fi: mai mult te vei deprinde cu păcatul, păcatul va da în tine ramuri din ce în ce mai stufoase, iar lanţurile păcatului vor deveni din ce în ce mai încurcate.*** Până la urmă, păcatul te va împovăra atât de mult, că nici nu o să te mai scoli: te vei duce pe urma diavolului, de unde poate că nu va mai fi întoarcere. Deci grăbeşte-te!

Adu-ţi aminte, totodată, de „cele mai de pe urmă ale tale". Spune-ţi: „Iată moartea; unul, altul mor lângă tine; iată că acum-acum vine şi rândul tău. Lovitura morţii stă gata ca o sabie asupra capului şi te va lovi pe neaşteptate.

După aceea vine judecata; cele tăinuite ale tale se vor vădi înaintea îngerilor şi a tuturor Sfinţilor. Acolo vei fi singur cu faptele tale. *În urma lor vei fi îndreptăţit sau osândit – vei ajunge fie în Rai, fie în iad. Ia seama: în Rai nu se intră cu păcate, iar iadul este pecetluit cu pecetea lepădării dumnezeieşti. Acolo este chin fără sfârşit şi fără bucurie.* ***Oare nu este vremea să lepezi această povară, care îţi pregăteşte asemenea necaz?“***

Pentru ca lucrarea tuturor acestor gânduri să aibă cât mai mari sorţi de reuşită, ***adună-le pe toate într-un chip oarecare şi poartă-le în minte ca pe un imbold statornic.***

Închipuie-ţi, spune **Sfântul Tihon**, ***că deasupra ta este sabia dreptăţii dumnezeieşti, sub tine este iadul, gata să te înghită, înaintea ta moartea, înapoi adâncul păcatelor, de-a stânga şi de-a dreapta mulţime de vrăjmaşi răi.*** Dacă îţi vei pune o asemenea rânduială în minte, vei auzi neîncetat înăuntrul tău un glas îndemnător: ***„Oare se cade ţie să fii în nepăsare?”*** Prin asemenea cugetări şi lucrări şi prin cele asemenea lor ***se ridică, în fine, şi ultimul văl al păcatului, alcătuit din nepăsare, nesimţire şi orbire.*** Acum, omul păcătos este descoperit în faţa ochilor săi, nu mai este nesimţitor faţă de primejdia stării sale şi nu arareori năzuieşte să se scoale şi să meargă; însă prin asta nu a fost făcut totul. Aici lipseşte – este limpede – lucrul de căpetenie: imboldul haric. ***Osteneala a fost întrebuinţată, căutarea a fost descoperită: însă toate acestea alcătuiesc doar strădanii în vederea atragerii harului de partea noastră, însă nicidecum însuşi lucrul pe care îl căutăm.*** Căutăm şi batem - însă dăruirea este la voia Împărţitorului darurilor, Care împarte ca un stăpânitor cui vrea El. ***Aşadar, întrebuinţând cu osârdie toate mijloacele amintite, umblă aşteptând să te cerceteze Dumnezeu – Care, deşi este totdeauna gata, nu vine niciodată cu preaviz. Ca atare, creează condiţiile în care obişnuieşte harul să lucreze, ieşi, cum ar veni, întru întâmpinarea lui.***

Mergi la biserică şi ia parte la toate slujbele, citeşte ori ascultă cuvântul lui Dumnezeu, discută cu oameni temători de Dumnezeu, începe oarecare facere de bine sau osteneală, şi mai presus de toate roagă-te. Roagă-te şi la biserică şi acasă, silind prin stăruinţa ta pe Cel Îndurat să îţi dăruie, ca pe o pâine spre fiinţă, ajutor haric spre mântuire. Astfel să te osteneşti, să te încordezi, să cauţi – şi vei găsi. Astfel să baţi, şi ţi se va deschide. Domnul Mântuitorul va vedea această osteneală a ta spre mântuire şi-ţi va trimite ajutorul Său cel mântuitor, care, venind, va rupe toate legăturile păcatului şi va da sufletului libertatea de a merge pe calea Domnului fie întru însingurarea pustiei, fie în sfera obştească. Va veni, adică, ceea ce i s-a dat Sfintei Maria Egipteanca pe degeaba.

Ce se cuvine să facem pe urmă ne va învăţa însuşi harul, cercetătorul sufletelor, aşa cum a învăţat-o pe Maria Egipteanca**,** aşa cum învaţă pe oricine se învredniceşte de el şi se supune lui.

Judecând după tot ce este neapărată nevoie să facem cu noi înşine ca să aflăm acest har ce insuflă la întoarcerea către Dumnezeu, puteţi vedea că ***cea mai bineprimită vreme pentru acest lucru sunt sfintele posturi şi în primul rând Sfânta Patruzecime. Acesta este, pe scurt, „programul" pregătirii cuvenite pentru spovedanie şi primirea Sfintei Împărtăşanii.***

Pilda sfintei Maria Egipteanca ni se propune acum, între hotarele postului, tocmai pentru a ne aminti, pentru a ne face să cercetăm cu grijă dacă ne-am pregătit de spovedanie şi de împărtăşire şi dacă am făcut-o aşa cum se cuvine. Cel ce s-a pregătit de spovedanie şi de împărtăşire aşa cum se cuvine trebuie să se simtă însufleţit, înviat, încordat spre sforţări în lucrarea mântuirii. Acest scop al său este fie de a dobândi harul, fie de a-l recâştiga dacă l-a pierdut, fie de a stârni mai tare focul lui, care a început să se stingă - nu numai de a merge la biserică şi de a posti.

Şi rânduiala aceasta exterioară e necesară, însă principalul stă în schimbarea rânduielii lăuntrice. Dacă s-a învrednicit cineva de asta, să mulţumească Domnului; dacă nu s-a învrednicit, mai este timp. ***Intră în arena mântuitoare a ostenelii cu tine însuţi – şi vei primi. Domnul este aproape. Te vei apropia şi tu de El şi fără îndoială că va avea loc împreunarea dintre Domnul, Cel Iubitor de împărtăşire şi sufletul tău, cel zidit după chipul şi asemănarea Lui, care este căutat de El şi care îl caută.***

Amin!

5 aprilie 1865

(din: Sfântul Teofan Zăvorâtul, "Predici", Editura Sophia, Bucureşti, 2009)

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică la Duminica Sfintei Maria Egipteanca (III)

De câte săptămâni cântăm: „Uşile pocăinţei deschide-mi mie, Dătătorule de viaţă"! Şi de fiecare dată primim de la Domnul răspuns mângâietor şi însufleţitor la pocăinţă: fie în citirile din Evanghelie, fie în pomenirile legate de Duminici. Lucrarea pocăinţei este ceva ca şi cum Stăpânul casei şade în cămările dinăuntru şi unii, căutând intrare la El, strigă de afară: „Deschide-ne nouă, deschide-ne nouă uşile!" Iar Stăpânul casei îi răspunde dinăuntru unuia: „Vino, uşa este deschisă", altuia: „Vino, uşa nu este zăvorâtă, e doar închisă, deschide-o şi intră", altuia: „Cheia este afară; caut-o, găseşte-o, bag-o în lacăt, descuie şi intră".

Oameni feluriţi, răspunsuri felurite şi felurite osteneli pentru a intra: dar toţi, intrând pe uşă, merg înăuntru cu îndrăznire, se apropie de Stăpânul casei, se aruncă la picioarele Lui, sunt învredniciţi de milostiva Lui îmbrăţişare şi sunt aşezaţi aproape de El - ca să se mângâie cu această apropiere atotfericitoare.

Oare vă este limpede această pildă? Stăpânul casei este Domnul, Care primeşte pe păcătoşii ce se pocăiesc şi iarăşi îi apropie de Sine.

Dintre cei care vin la El, cine sunt cei dintâi, care află uşa deschisă? Sunt cei ce după spovedania şi împărtăşirea dinainte s-au păzit curaţi de tot păcatul, nu şi-au spurcat gândurile şi simţămintele cu nici o necurăţie şi au păstrat nestins focul osârdiei.

Cine sunt cei ce au găsit uşa închisă, dar nu şi zăvorâtă? Sunt cei ce câteodată au mai slăbit în râvna de a plăcea lui Dumnezeu, s-au lăsat uneori pradă nepăsării şi nelucrării şi cu toate că s-au păzit de păcatele de moarte,

nu şi-au păstrat întotdeauna curate gândurile şi simţămintele înaintea Domnului.

Cine sunt cei pentru care uşa e zăvorâtă şi cheia aruncată, aşa încât mai trebuie şi găsită? Sunt cei căzuţi în păcate de moarte, care s-au robit patimilor şi obiceiurilor păcătoase şi prin aceasta au căzut în nesimţire împietrită, în nepăsare şi orbire.

De care dintre aceste tagme ţinem şi noi? De cea în rândul căreia ne vom pune. De prima? Se va găsi, oare, cineva de felul acesta? De a doua? Şi aceştia sunt rari. Rămâne să ne punem în rândul celei de-a treia. ***Fericiţi sunt cei dintâi; nu e cu totul rău nici de cei din a doua tagmă; să nu deznădăjduim,însă, nici noi, cei împovăraţi cu păcatele şi încurcaţi în patimi. Şi pe noi este gata să ne primească Domnul, şi ne cheamă, şi ne primeşte şi ne îngăduie la Sine.*** Chiar dacă uşa este zăvorâtă şi cheia e închisă nu se ştie unde, să căutăm şi vom găsi; să deschidem uşa şi să intrăm la Domnul.

Chezăşia reuşitei este, iată, Sfânta Maria Egipteanca, a cărei pomenire se săvârşeşte astăzi. Pentru ea era cu neputinţă să se apropie de uşă şi să intre pe ea: dar Domnul i-a dăruit înţelepţire ca să poată intra. Să mergem pe urmele ei, şi vom dobândi toate.

Ce s-a întâmplat cu ea, că uşa pe care mai înainte nu putea intra i s-a făcut deodată cu putinţă de trecut? Doar ea n-a întreprins nimic deosebit. Stătea şi ea mai într-o parte şi tot stătea şi nimeni n-auzea nici un sunet din gura ei - şi într-o clipă a mers şi a aflat trecere prin uşa care mai înainte era cu neputinţă de străbătut. Asta înseamnă că în aceeaşi clipă a aflat cheia, a şi deschis uşa şi a şi înlăturat toate piedicile. Tocmai la această clipă trebuie să privim şi noi mai cu stăruinţă şi să pricepem puterea ei.

Ce s-a întâmplat atunci? Vedeţi şi voi că pe dinafară pare să nu se fi întâmplat nimic, ci totul s-a săvârşit prin schimbarea lăuntrică a gândurilor şi simţămintelor. ***„Am văzut", spune ea, „întregul adânc al păcatului şi m-a cuprins groaza în urma simţirii mâniei lui Dumnezeu, care era gata să mă lovească pentru păcatele mele. M-a dezgustat patima mea, care mă dăduse pierzării; m-am întors de la ea cu inima şi am urât-o - şi am dat făgăduinţă Domnului să nu mă mai întorc la urâciunile dinainte, ci să-I slujesc doar Lui în toate zilele vieţii mele, luând-o drept chezaşă pe Preacurata Stăpână, ceea ce L-a născut".***

Iată ce s-a întâmplat! Priviţi, şi veţi afla aici şi cheia, şi descuierea uşii, şi deschiderea ei.

Care e cheia de la uşa pocăinţei? Simţămintele dureroase de pocăinţă: simţământul păcătoşeniei proprii şi al vinovăţiei pentru ea, simţământul mâniei lui Dumnezeu pentru păcate şi al groazei de ea, simţământul frângerii inimii şi al părerii de rău pentru toate păcatele.

Ce alcătuieşte întoarcerea cheii, care descuie uşa zăvorâtă? Dezgustarea de păcat, urârea lui, întoarcerea inimii de la el către Dumnezeu şi lucrurile plăcute Lui.

Ce alcătuieşte deschiderea uşii pocăinţei? Hotărârea tare şi neclintită de a nu ne mai întoarce la faptele netrebnice dinainte şi legământul nefăţarnic de a sluji de acum înainte numai Domnului în toate zilele vieţii noastre.

Iată: recunoaşterea păcatelor, frângerea inimii şi necazul pentru ele, întoarcerea de la ele către Domnul, împreună cu legământul de a nu mai arăta îngăduinţă patimilor - şi uşa e deschisă. ***Dar ce, dacă toate acestea au fost făcute, asta înseamnă că vom şi intra îndată? Nu încă, trebuie să primim îngăduinţa de a intra. Îngăduinţa aceasta se cumpără prin mărturisirea de către noi a păcatelor noastre şi ni se înmânează prin dezlegarea de păcate primită de la părintele nostru duhovnic. După aceea, rămâne numai să intrăm, să ne apropiem de Stăpânul casei, să ne învrednicim de îmbrăţişarea Lui şi de starea în apropierea Lui. Asta se săvârşeşte prin primirea Sfintei Împărtăşanii.***

Iată, Sfânta Maria Egipteanca ne-a arătat care e cheia de la uşa cea zăvorâtă a pocăinţei, cum poate fi aflată ea, cum trebuie întoarsă în uşă, cum să descuiem, cum să deschidem şi în cele din urmă, să intrăm. Deci urmaţi această cale toţi cei ce aveţi nevoie. Dar cine nu are nevoie? Să mergem, aşadar, cu toţii. Nimeni să nu se dea în lături, nimeni să nu rămână în urma celorlalţi, nimeni să nu cadă în deznădejde. Pe toţi îi cheamă Stăpânul casei şi pe toţi îi aşteaptă. Să mergem, împingându-ne şi îndemnându-ne unii pe alţii. Să spunem celui care stă pe loc: „Tu de ce stai, nu cumva vrei să rămâi fără fericitul Lui Sânge de-ţi înfigi picioarele în pământ şi nu te mişti din loc? Oare nu strigi şi tu împreună cu Biserica, sau strigi numai cu limba, nu şi cu inima: „Uşile pocăinţei deschide-mi mie, Dătătorule de viaţă"? De ce stai, deci? Apucă-te de treabă. Totul îţi e la îndemână. Puţină osteneală, şi vei afla toate, şi vei reuşi în toate. Iată şi cheia: uite cum trebuie întoarsă, uite cum trebuie deschisă uşa şi dobândită îngăduinţa de intrare. Iată, priveşte prin uşa deschisă celorlalţi şi braţele Părinteşti, care stau întinse spre tine şi sunt gata să te primească. Oare tot vei mai amâna, privind nepăsător încoace şi încolo, pierzând fără folos vremea scurtă şi preţioasă?"

Da, fraţilor, scurtă este deja vremea noastră cea preţioasă! Scumpă vreme e vremea postului şi pocăinţei: iar din ea nu au mai rămas decât o săptămână şi ceva. Ai lăsat-o să treacă: oare o vei mai apuca? Asta o spun celor ce încă nu s-au împăcat cu Domnul şi se văd împovăraţi cu o mulţime de păcate - şi o spun ca pe o preîntâmpinare, ca nu cumva cineva, amânând de la o săptămână la alta pregătirea pentru spovedanie şi împărtăşanie, să o amâne de tot şi în acest post: drept care se va chinui un an întreg sub povara păcatelor şi a mâniei lui Dumnezeu care stă să cadă asupra lor.

Şi încă este bine dacă vom mai trăi până la următoarea vreme bineprimită: altfel vom merge nemiluiţi şi în lumea cealaltă, unde ne vor deschide uşa şi fără ca noi să facem ceva pentru asta, dar deja nu spre pocăinţă, ci ne vor îmbrânci pe ea şi ne vor întemniţa pentru totdeauna; dincolo de ea nu ne vor mai aştepta braţele Părinteşti, ci focul cel nestins, viermele cel neadormit şi duhurile răutăţii, ce ne urăsc.

De acestea aducându-ne aminte, să ne grăbim, fraţilor, a ne deschide uşile pocăinţei, aşa cum ne-o arată Sfânta Maria Egipteanca, cu ale cărei rugăciuni fie ca Domnul să ne înţelepţească în această lucrare atât de trebuincioasă pentru noi. Amin!

21 martie 1865

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică la Duminica Sfintei Maria Egipteanca (IV)

Acum e proslăvită Sfânta Maria Egipteanca, dintre marile păcătoase o mare dreaptă. Aşadar, bucuraţi-vă, păcătoşilor! Vă e deschisă nu numai uşa pocăinţei, ci şi cămara slavei! Uitaţi-vă ce era Maria şi ce a ajuns şi însufleţiţi-vă spre a alerga cu bărbăţie pe calea ei.

Domnul a chemat-o, ea s-a sculat şi a mers - şi mergând, nu s-a mai întors să privească înapoi. Şi pe noi toţi ne cheamă acum Domnul - şi cine n-a răspuns la această milostivă chemare a Lui ? Aproape toţi s-au pregătit pentru primirea sfintelor Taine, s-au spovedit şi s-au împărtăşit, adică au răspuns chemării şi s-au sculat. Deci, să mergem acum neabătut şi pe calea pe care a mers Maria, ca să ajungem şi acolo unde a ajuns ea în cele din urmă.

Sfânta Maria, pocăindu-se, a lăsat tot şi trecând Iordanul, petrecând acolo în pustie vieţuire cumplit de aspră, s-a curăţit de patimi şi s-a mântuit. Iată pildă! Pregătiţi-vă să-i urmaţi.

Poate că nimeni dintre noi nu a făgăduit să facă chiar la fel; dar toţi suntem datori să facem tocmai la fel, dacă este să ţinem seama nu de înfăţişarea dinafară a faptelor sfintei, ci de duhul şi de puterea lor.

Depărtându-se în pustie, sfânta Maria s-a rupt de înşelările lumii şi prin aceasta a înlăturat toate ispitele din partea lor. După aceasta, păcatul putea să o atragă doar prin trup. Dar nici trupul n-avea odihnă în pustie. Postul, culcarea pe jos, arşiţa şi gerul îl istoveau.

Şi iată două mijloace puternice prin care sfânta a ţinut piept în luptă şi a învins păcatul: depărtarea de lume şi istovirea trupului.

Istovirea trupului este un mijloc lesne de înţeles şi la îndemână pentru noi toţi. Micşorează raţia de hrană, rânduieşte-ţi mai multă osteneală şi mai puţină odihnă şi somn, în locul moliciunii alege asprimea, în locul căldurii frigul, în locul moleşelii încordarea, în locul tuturor mângâierilor trupeşti chinuirea de sine - şi vom istovi trupul nostru, iar prin aceasta vom istovi patimile ce-şi au în el sălaşul.

Dar cum să ne îndepărtăm de lume noi, cei care trăim în lume ? Este o îndepărtare de lume cu trupul - aceasta este îndepărtarea în pustie; dar ***este şi o îndepărtare de lume fără a ieşi din lume: îndepărtarea de felul ei de viaţă.*** Prima nu e la îndemâna tuturor şi nu stă în puterea tuturor; a doua e de datoria tuturor şi trebuie împlinită de către toţi. Şi iată, tocmai la aceasta ne chema sfântul Andrei în canonul său atunci când sfătuia să ne îndepărtăm în pustie prin legiuirea bună.

Aşadar, ***leapădă năravurile lumeşti, şi fiecare faptă a ta, fiece pas al tău, să le săvârşeşti aşa cum porunceşte legea cea bună a Evangheliei: şi ai să vieţuieşti în mijlocul lumii ca în pustie.*** Această bună legiuire se va face între tine şi lume ca un perete despărţitor, din pricina căruia nu vei vedea lumea. Ea va fi înaintea ochilor tăi, însă ca şi cum nu ar fi. În lume vor continua schimbările ei, iar tu vei avea rânduielile tale.

Lumea va merge la teatru, tu la biserică; ea va dansa, tu vei bate metanii; ea va fi la plimbare, tu acasă, în însingurare; ea va fi întru grăire deşartă şi glume, tu întru tăcere şi slavoslovire a lui Dumnezeu; ea va fi în plăceri, tu în osteneli; ea va citi romane deşarte, tu vei citi Dumnezeieştile Scripturi şi scrierile Sfinţilor Părinţi; ea va fi la petreceri, tu vei sta de vorbă cu cei de un cuget cu tine sau cu părintele duhovnicesc; ea îşi va face socoteli egoiste, tu vei face jertfă de sine; ea va fi în visări pătimaşe, tu în cugetare la cele Dumnezeieşti.

Şi astfel, în toate trasează-ţi reguli şi introdu-ţi rânduieli de viaţă potrivnice obiceiurilor lumeşti - şi vei fi în lume în afara lumii, ca în pustie. Nici tu nu vei fi văzut în lume, nici lumea nu se va vedea în tine. ***Vei fi în lume pustnic - şi vei deveni următor al sfintei Maria, fără a te îndepărta în pustie.***

Dacă, precum am amintit, vei adăuga la aceasta şi ţinerea trupului tău în post, în osteneli, în priveghere şi, îndeobşte, în lipsa de orişice odihnă, vei stăpâni amândouă mijloacele cu care şi-a biruit patimile Sfânta Maria şi s-a mântuit.

Pe scurt, în două vorbe: ***fugi de odihna trupului şi pune-ţi rânduieli de viaţă potrivnice obiceiurilor lumeşti***, altfel spus îngrădeşte-te cu legiuirea cea bună. Fă aşa: vei birui patimile şi tu, te vei mântui.

Căci, iată, **potrivit învăţăturii Sfântului Isaac**, ***ce va fi cu tine dacă vei stăpâni amândouă aceste mijloace: supunere a simţurilor, trezvie a minţii, blândeţe a gândurilor, mişcări luminoase ale minţii, sârguinţă la fapte, gânduri înalte şi subţiri, lacrimi ce nu cunosc măsură, pomenire a morţii, întreaga înţelepciune curată, departe de orice închipuire ce ispiteşte gândul, înţelegere de taină, la care mintea ajunge cu ajutorul cuvintelor Dumnezeieşti, frica ce taie lenevia şi nepăsarea şi stinge orice poftă - iar în cele din urmă, libertatea omului adevărat, bucuria şi învierea sufletească împreună cu Hristos întru împărăţia Lui. Iată şi mântuirea.***

Iar dacă cineva se va arăta nepăsător faţă de aceste două mijloace, să ştie următorul lucru: nu doar că se va vătăma pe sine în toate privinţele, ci va clătina şi însăşi temelia virtuţilor. Acestea, dacă le va păstra în sine şi va rămâne întru ele, sunt începutul şi capul lucrării Dumnezeieşti în suflet, uşa şi calea către Hristos: aşijderea, dacă cineva se rupe şi se depărtează de ele, ajunge la patimile potrivnice lor: răsfăţul trupului şi rătăcirea trupească, adică umblarea după obiceiurile lumii, care deschid intrare în suflet tuturor păcatelor şi tuturor patimilor.

Căci arată numai îngăduinţa faţă de obiceiurile lumii, care nu sunt altceva decât rătăcire trupească - arată numai îngăduinţă faţă de această rătăcire şi să vezi ce o să iasă ! Alunecări nepotrivite şi neaşteptate (continui cuvântul sfântului Isaac), care apropie de căderi, viforul simţirilor [senzaţiilor] puternice stârnite prin văz, grabnica aprindere ce pune stăpânire pe trup, gândurile neînfrânate, ce tind către cădere, răcirea dragostei faţă de cele Dumnezeieşti şi desăvârşită părăsire a regulilor vieţii tale noi, reînnoirea faptelor rele care fuseseră uitate şi deprinderea altora, pe care înainte nu le cunoscusei. Şi patimile care, cu harul lui Dumnezeu, fuseseră deja omorâte în suflet şi nimicite prin uitarea aducerilor aminte păstrate în minte, încep să se pună iar în mişcare şi să silească sufletul la lucrarea lor.

Iată ce se întâmplă în tine ca urmare a primei îngăduinţe faţă de păcat, adică a rătăcirii trupului după năravurile lumii şi a nerăbdării în suferirea petrecerii necăjite în noua rânduială de viaţă.

Iar cele ce au loc ca urmare a facerii pe placul trupului şi mai ales pe placul pântecelui, sunt cu neputinţă chiar a fi înşirate: greutate în cap, mare împovărare în trup şi slăbiciune în muşchi, părăsirea pravilelor de rugăciune, lenevia de a face metanii, întunecarea şi răcirea inimii, îngroşarea minţii şi gândurilor, o

ceaţă groasă şi de nepătruns, ce se întinde în tot sufletul, o puternică trândăvire şi plictiseală în orişice lucrare după Dumnezeu, precum şi neputinţa de a gusta în vremea citirii dulceaţa cuvintelor Dumnezeieşti, rătăcirea gândurilor pe tot pământul, privelişti spurcate ce umplu sufletul şi aprind pofta; neîncetată şi nesuferită aprindere în tot trupul, de unde vin noi gânduri amăgitoare, cu care împreunându-se sufletul, cade în patimi de ocară, la început în sine însuşi - prin încuviinţare - apoi şi în afară - prin faptă. ***Iată roadele amare care se nasc din rătăcirea după năravurile lumii şi din toată odihna trupului!***

Ştie vrăjmaşul că cel ce i se va supune va fi pradă lui sigură. Ca atare, se străduieşte în fel şi chip fie să strice noile rânduieli de viaţă bună, fie să ne plece spre a face oarecare îngăduinţă trupului. Faci o asemenea îngăduinţă, cazi în alta - şi în nici una dintre ele nu vei scăpa de căderea în păcat şi de întoarcerea patimilor dinainte. Fii îngăduitor faţă de trup şi el te va aduce la îngăduinţă şi faţă de năravurile lumii. Un vrăjmaş te va da pe mâna altuia, fără a înceta să te lucreze şi el; şi în doi te vor duce de fiecare dată la cădere. Ştiind de acest necaz, să ţii piept cu tărie în ceea ce ai început.

Pentru trup va lupta iubirea de această viaţă, pentru lume - dorinţa de a plăcea oamenilor. Adu împotriva lor ajutoare: în chinuirea trupului simţirea vieţii celei adevărate, şi în respingerea obiceiurilor lumii - tovărăşia cu oamenii adevăraţi. Trupul va începe să se smiorcăie şi sufletul să tânjească ? Înarmează-te cu răbdare, însufleţeşte-te cu acest gând: că te aşteaptă moartea, îngăduinţa faţă de trup şi de năravurile lumii naşte moartea prin căderea în păcat: moartea cea adevărată şi veşnică. Şi trupul dimpreună cu lumea îi sperie cu moartea pe cei ce merg împotriva cerinţelor lor, însă această moarte e părută - nu adevărată, ci născocită de vrăjmaş ca să bage în sperieţi. Mai bine să fim gata de această moarte spre mântuire, pentru a scăpa de moartea cea pierzătoare.

Bineînţeles, acesta e un lucru greu. De asta se şi cheamă calea aceasta “calea strâmtă şi necăjită”: numai că Dumnezeu, Cel Nemincinos, a unit-o cu făgăduinţa mângâietoare că ea duce la viaţă.

Numai nebunii, spune sfântul Isaac, preferă o mică odihnă din faţa lor unei împărăţii îndepărtate, neştiind că mai bine este să rabzi chinuri în nevoinţă decât să te odihneşti pe patul împărăţiei pământeşti şi să fii osândit pentru lenevie.
Cei înţelepţi vor mai bine moartea, numai să nu cadă sub învinuirea că au împlinit vreuna din faptele lor fără trezvie. ***Nu fii trândav atunci când este vorba de ceea ce te face viu cu adevărat*** şi nu te lenevi să mori pentru aceasta.

Cu asemenea gânduri şi asemenea poveţe Părinteşti [patristice] întăriţi-vă hotărârea de a rezista în noile rânduieli bune de viaţă, în împotrivirea faţă de năravurile lumii şi de a nu face grijă de trup spre pofte. Prin asta veţi scăpa de

lucrul cel chinuitor - de robia păcatului şi veţi intra degrabă în libertatea fiilor lui Dumnezeu, atunci când, întăriţi fiind de puterea lui Dumnezeu, veţi începe să umblaţi deja fără împiedicare, fără sforţări, fără jertfe deosebite, întru poruncile Domnului, aşa cum umblă fii în casa tatălui lor.

Amin.

13 martie 1866
(din ” Pregătirea pentru spovedanie şi pentru Sfânta Împărtăşanie – Predici la Triod”, Sfântul Teofan Zăvorâtul)

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Tâlcuiri din Sfânta Scriptură - Duminica Sfntei Maria Egipteanca

[Evr. 9,11-14; Mc. 10,32-45].

Păcătoasa, auzind că Mântuitorul se află în casa lui Simon, a mers acolo cu un vas de mir şi căzând la picioarele Domnului, a început să plângă şi a spălat cu lacrimi picioarele Sale, apoi le-a şters cu părul capului său, le-a sărutat şi le-a uns cu mir (Lc. 7, 36-39).

Ea nu a zis nimic, ci doar a făptuit şi prin faptele sale a arătat cea mai gingaşă dragoste către Domnul. Pentru aceasta s-a şi zis despre dânsa: ***"Iartă-se păcatele ei cele multe, pentru că mult a iubit"*** (Lc. 7, 47).

O, de-am vorbi şi noi mai puţin şi am făptui mai mult, mărturisindu-ne prin fapte iubirea către Domnul!

Vei zice: "Daca ar fi Domnul de faţă, aş fi şi eu gata să fac totul pentru El". El însă este aici, nevăzut ca Ipostas, însă văzut în toţi creştinii şi mai cu seamă în cei nevoiaşi. Unge pe Domnul Cel nevăzut cu rugăciunea iubitoare a minţii şi a inimii, iar pentru Cel văzut fă tot ce-ţi stă în putinţă pentru cei aflaţi în nevoie şi va fi ca pentru Dumnezeu.

Sfântul Ignatie Briancianinov - Predică în Duminica Sfintei Maria Egipteanca - Îmbinarea postului cu milostenia şi rugăciunea

"Domnul ne-a arătat mijlocul prin care putem şi suntem datori să întărim neputinţa firii omeneşti atunci când vin necazurile. El S-a rugat cu osârdie. Ucenicilor biruiţi de somn le-a poruncit: ***Privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu intraţi în ispită*** *(Matei 26, 41).* ***Ca necazul venit să nu pună stăpânire pe el, să nu-l înghită, este neapărată nevoie de rugăciune. Este neapărată nevoie în vremea necazului de acea putere duhovnicească, de acea pace dumnezeiască pe care le aduce rugăciunea.*** Pentru a-l birui pe satana, ce năzuieşte ca prin gândurile de întristare şi deznădejde să-l clatine şi să îl piardă pe omul supus necazului cu îngăduinţa lui Dumnezeu, ***pentru a nu se împuţina credinţa noastră în vremea necazului, este nevoie de rugăciune.*** Avem nevoie de ea ca în chiar mijlocul necazului să putem simţi, după spusa Apostolului, ***toată bucuria pe care ne-a poruncit el s-o avem când cădem în multe feluri de ispite*** *(*Iac. 1, 2*).* ***Mângâierea harică ce vine din rugăciune poate fi primită doar de cel curăţit prin post şi poate fi păstrată numai de cel ce sprijină prin post curăţia sa.***

Pildei Domnului i-au urmat şi îi urmează adevăraţii robi ai Domnului.

- *Încă pe vremea Vechiului Legământ, Sfântul David, mânat de Duhul lui Hristos,* ***îşi sporea postul şi rugăciunile în împrejurările grele ale vieţii*** *(II Împ. 12, 16; Ps. 34, 12).*
- *Asemenea lui, Prorocul Daniil, înţelegând din cartea Prorocului Ieremia că se împlinise numărul anilor rânduiţi de Dumnezeu pentru petrecerea iudeilor robiţi în Babilon, că venise vremea întoarcerii lor în Ierusalim, s-a întors spre Dumnezeu cu rugăciune încordată pentru izbăvirea iudeilor, întărindu-şi rugăciunea prin post:* ***Dat-am faţa mea către Domnul Dumnezeu, spune el, ca să cerc cu cerere, cu rugăciune, cu***

posturi, cu sac şi cu cenuşă; şi m-am rugat către Domnul Dumnezeul meu, şi m-am mărturisit *(Dan. 9, 3-4).*

Starea în care îl aduc pe om postul şi rugăciunea este deosebit de bună pentru primirea binefacerilor dumnezeieşti şi a descoperirilor dumnezeieşti.

Astfel, de pildă, ***milosteniile, rugăciunile şi posturile sutaşului Cornelie au ajuns înaintea lui Dumnezeu şi i-au adus cel mai mare bine: cunoaşterea lui Hristos. Eram postind şi rugându-mă întru al nouălea ceas în casa mea, îi povestea sutaşul despre sine Apostolului Petru, şi iată un bărbat a stătut înaintea mea în haină luminată. Acela era un înger*** *(Fapte 10, 30)*. De asemenea, Apostolului Petru, care postea şi flămânzea, ***i s-a arătat o faţă de masă mare, pogorâtă din ceruri, care închipuia lumea păgână, primită de Dumnezeu la credinţa în Hristos şi la mântuirea întru Hristos*** (*Fapte 10, 11)*; Apostolilor, ***care slujeau Domnului şi posteau*** (*Fapte 13, 2*),

Sfântul Duh le-a descoperit că alesese pe Pavel şi pe Varnava pentru a propovădui creştinismul păgânilor, le-a poruncit să-i osebească şi să-i trimită la această slujire. Apostolii, auzind în vremea rugăciunii şi postirii porunca Sfântului Duh, mai înainte de a o împlini postesc şi se roagă iar, pentru ca porunca primită cu împreună-lucrarea postului şi a rugăciunii să fie împlinită tot cu împreună-lucrarea lor. Atunci, ***postind şi rugându-se şi punându-şi pe ei mâinile, i-au slobozit*** (*Fapte 13, 3*), grăieşte scriitorul Faptelor Apostolilor.

Toată lumea ştie ce izbânzi au încununat slujirea lui Pavel şi a lui Varnava! Ea a fost încununată de sădirea creştinismului în toată lumea cunoscută pe atunci. ***Nenumărate sunt mărturiile şi pildele faptului că toţi bineplăcuţii lui Dumnezeu se învrednicesc de dumnezeieştile descoperiri tocmai atunci când prin post se desfac de materie, iar prin rugăciunea curată, cu minţile goale, neîntinate de nici o închipuire, neîmprăştiate de nici un gând străin, se înfăţişează întru adâncă evlavie şi pace lui Dumnezeu, Celui nevăzut şi nepătruns cu mintea.***

Iubiţi fraţi! ***După ce am cunoscut însemnătatea şi puterea armelor duhovniceşti care sunt milostenia, postul şi rugăciunea, să ne grăbim a ne încinge cu aceste arme! Să dobândim milă, să ne îmbrăcăm în bunătate, după povaţa şi îndemnul Apostolului (Coloseni 3, 12).***

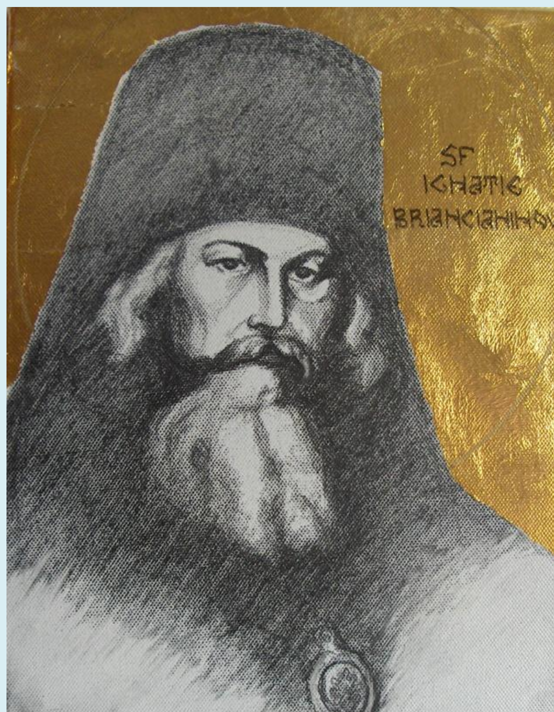
Trăsătura aparte a caracterului nostru, trăsătura aparte de totdeauna a purtării noastre să fie milostivirea. În afara milostivirii să nu căutăm dreptate. Mila ce vine din firea omenească vătămată de cădere este potrivnică dreptăţii: mila ce se revarsă din poruncile Evangheliei se află, cu toată

îmbelşugarea sa, în legătură nedespărţită cu dreptatea dumnezeiască, ce se şi arată prin ea (Ps. 84, 11-14; 88, 15).

Nu numai pe timpul sfintelor posturi rânduite de Sfânta Biserică să ne smerim trupurile prin întrebuinţarea cu măsură a mâncării – mai ales a mâncării de un anumit fel – ***ci şi în restul timpului să întrebuinţăm mâncarea cu înţelepciune, potrivit nevoilor noastre adevărate, pentru a ne păstra puterile trupeşti şi sănătatea trupească***“.

(Sfântul Ignatie Briancianinov, *Predici la Triod si Penticostar*, Ed. Sophia)

Sfântul Ignatie Briancianinov - Sfânta Maria Egipteanca - model de pocăinţă şi îndreptare

Dar va spune cineva: ***“Maria Egipteanca, model de urmat?! Oare chiar trebuie ca toată lumea să fugă în pustie, în locuri nelocuite, în munţi?”*** Nu, nu toată lumea. Dar toţi trebuie să o aibă drept model în truda ei de autoîndreptare, în hotărârea ei neclintită de a-şi schimba viaţa şi în felul cum a ajuns la această hotărâre.

Iată părţile care trebuie urmate! ***Cum a ajuns Cuvioasa Maria la hotărârea de a-şi schimba viaţa? Domnul a adus-o.*** Pentru ce? Deoarece, în pofida patimii năprasnice care o stăpânea, ea nu se gândise niciodată să rămână pentru totdeauna în această amară robie. Ea a suferit silnicia cărnii şi a vrăjmaşului care lucra prin această carne şi s-a lăsat pradă pasiunii, dar nu până la sfârşit. ***Domnul S-a milostivit de suferinţele făpturii şi a venit s-o elibereze din legăturile care o chinuiau. Aceasta este învăţătura la care să luăm aminte din viaţa Sfintei Maria Egipteanca.***

Aşadar, de are cineva nefericirea să se afle în robia vreunei patimi trupeşti sau sufleteşti, să aibă măcar atâta tărie ca să nu se robească ei fără putinţă de întoarcere, să nu se asemene acelora care, căzuţi prada deznădejdii, se dedau preacurviei.

Patima îl leagă pe om şi îl duce legat spre fapte pe placul ei; dar tu, fiind chiar în lanţurile robiei, manifestă-ţi măcar dorinţa de a nu face asemenea lucruri, rămâi

măcar nemulţumit de ele. Să nu spui: “Ei, nu-i nimic, probabil,… Să rămână cum a fost sau să meargă lucrurile ca până acum”. Ci, la fel ca cel ce este dus legat şi nu are putere să se împotrivească, dar măcar se propteşte cu picioarele, aşa şi tu, indiferent de tăria patimii care te stăpâneşte, arată-ţi măcar prin ceva revolta faţă de ea şi spune: “E pentru ultima oară, nu mă mai las”; şi, de cazi iarăşi, spune la fel, şi tot aşa, dar spune nu doar cu limba, ci şi cu inima şi strigă după Domnul spre ajutor. Aşa cum cel ce a fost legat şi dus prizonier de vrăjmaş, având, totuşi, posibilitatea de a striga, strigă, doar, doar l-o auzi cineva şi l-o elibera, la fel strigă şi tu către Domnul: “Doamne! Mai înainte de a muri, izbăveşte-mă! Doamne, înainte de obştescul sfârşit, dăruieşte-mi pocăinţă!” şi vei fi auzit.

După cum pruncul înfăşat, culcat în leagăn, care nu poate să-şi mişte nici mâinile, nici picioarele, îşi apucă, totuşi, mama de inimă prin ţipătul său şi o atrage, ca vrăjită spre el, dacă la fel vei striga şi tu, îl vei atrage pe Domnul, Cel ce a spus că mai degrabă mama îşi va uita pruncul, decât îi va uita El pe cei care îl cheamă.

Când, în sfârşit, Domnul va veni la tine, ia aminte, atunci, frate, să nu-ţi îngădui să nu te foloseşti cum se cuvine de aceasta mare milostivire a lui Dumnezeu faţă de tine. Te vei asemăna atunci Sfintei Maria, pe când era în faţa intrării în mormântul Domnului şi fusese prinsă de judecata lui Dumnezeu. După cum ea, lovită de o putere nevăzută, nu stătu mult pe gânduri, ci înţelese imediat motivul, care era păcatul ei, şi luă imediat hotărârea să părăsească acest păcat păgubitor şi să nu se mai întoarcă la el niciodată, aşa trebuie să faci şi tu.

Ia aminte, deci! Atunci când o puternică remuşcare a conştiinţei, sau frică de judecată şi de moarte, sau apropierea unui pericol atârnând ca o sabie deasupra capului tău, sau sentimentul măreţiei lui Dumnezeu şi al marii Lui bunătăţi, sau orice altceva îţi va cutremura profund inima şi îţi va scutura toate încheieturile, astfel încât vei simţi că ţi-au căzut toate lanţurile care te strâmtorau până atunci, să ştii că s-a atins de tine harul lui Dumnezeu şi că te slobozeşte să calci pe calea binelui, slobozenie care până atunci îţi lipsea. Ia aminte! Acest moment este foarte preţios! Ceea ce simţi atunci este lucrarea harului… Adaugă aici şi lucrarea ta, adică spune aşa: “Murdar am trăit, făcând pe plac patimilor… De acum nu voi mai face aşa”. Apoi, mărturisindu-te şi primind dezlegare, ţine-te de făgăduinţa făcută…

Aşa a făcut Sfânta Maria. Nu şi-a amânat pe mâine hotărârea de a-şi schimba viaţa, ci s-a hotărât imediat şi aşa făcu. La fel trebuie să facă fiecare. Harul, când vine, dezleagă imediat legăturile patimii, dar dacă cineva nu se hotărăşte imediat să părăsească faptele păcătoase, atunci se leagă din nou în aceleaşi lanţuri.

Când îngerul se arată Apostolului Petru în închisoare, acestuia îi căzură lanţurile, dar dacă apoi nu l-ar fi urmat pe înger afară din temniţă ci ar fi rămas înăuntru, ar fi venit paznicul temniţei, l-ar fi pus iarăşi în fiare şi ar fi încuiat temniţa… Şi ar fi rămas Sfântul Petru prizonier mai departe.

Aşa îl leagă la loc lanţurile patimii pe acela care, simţind lucrarea harului lui Dumnezeu slobozindu-l din patimi, nu se hotărăşte imediat să-şi schimbe viaţa, ci amână pentru altă dată. Nu amâna, frate! Căci nu ştii de va mai veni vreodată un moment atât de prielnic.

Luând hotărârea neclintită de a te îndrepta, trebuie cu adevărat să începi imediat îndreptarea, aşa cum a făcut Sfânta Maria. Lăsându-le pe toate, întărită cu Sfintele Taine, călăuzită de sfaturile părintelui duhovnicesc, ea se îndreptă spre pustia de dincolo de Iordan, în însingurare, post şi rugăciune, pentru a dezrădăcina deprinderile păcătoase însămânţate în ea şi cultivate de viaţa vicioasă. Apucă-te şi tu imediat de trudă şi de nevoinţe.

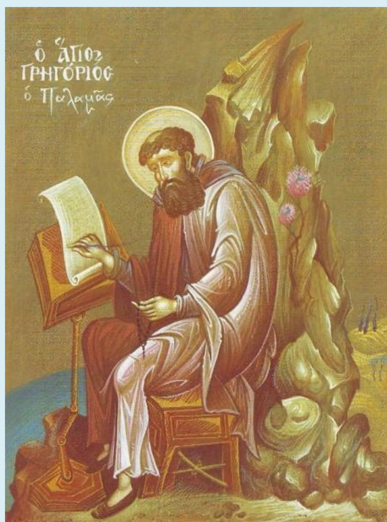
Desigur, nu toţi au aceeaşi cale de întoarcere. Unul se îndepărtează în pustie şi trăieşte în însingurare; altul se duce la mânăstire şi se mântuieşte printre fraţi; altul rămâne în rânduiala vieţii civile şi de familie, comune tuturor. Mulţi au parcurs deja toate aceste căi; pe fiecare dintre ele au mers cei care s-au mântuit şi mulţi oameni mari.

Ce cale să aleagă fiecare să hotărască fiecare, după înclinaţia sa, după inspiraţia harului lui Dumnezeu şi după sfatul părintelui său duhovnicesc. Trebuie numai să ştii că fără muncă nu poţi face nimic. Pe toţi cei ce vor să biruie carnea ce se luptă cu ei îi aşteaptă un mare război. Câte nu a răbdat Cuvioasa Maria!… Pe fiecare îl aşteaptă strădania! Trebuie, cum am spus mai înainte, să îndepărtăm tot ceea ce poate să ne hrănească patimile; iar aceasta cere destul efort. Trebuie să lucrăm tot ceea ce poate hrăni şi întări noua noastră viaţă; dar nici aceasta nu se face fără efort. Trebuie să ne povăţuim în adevărul lui Dumnezeu, să ne aflăm cât se poate de des sub lucrarea Sfintelor Taine, participând la sfintele slujbe ale Bisericii, să ne luptăm cu patimile şi să facem fapte bune, opuse deprinderilor păcătoase; dar toate acestea sunt muncă. Iar, ceea ce este cel mai important: să nu rămânem niciodată singuri… Lipeşte-te de părintele tău duhovnicesc, găseşte-ţi pe cineva de aceleaşi convingeri cu tine, adânceşte-te în povăţuirile sfinţilor părinţi şi nu întreprinde nimic fără să te interesezi pe la toate aceste surse. Nu încerca s-o copiezi în toate pe Cuvioasa Maria. Ea a trăit singură, dar calea ei a fost special aleasă astfel de Dumnezeu. Nouă ne este mai bine să ne ţinem de rânduiala generală a vieţii.

Vulturul pluteşte singuratic în înalturi, atât de sus, că se întâmplă să nu-l vedem. Dar el este vultur… Aşadar, imită trudele de îndreptare ale Cuvioasei Maria,

statornicia ei în această luptă şi devotamentul ei neclintit faţă de făgăduinţa făcută… Iar în celelalte, mergi pe calea obştească a celor ce se mântuiesc. Însă fii tare, nu-ţi permite să te moleşeşti şi după ce te-ai trudit puţin, să nu-ţi închipui că ai făcut totul, căci sfârşitul încununează opera. Întipăreşte-ţi în minte de pe acum acest sfârşit fericit şi mergi spre el, după cuvântul Apostolului, uitându-le pe cele vechi şi năzuind spre cele dinainte, până când vei ajunge la lăcaşul de odihnă, pregătit de Domnul tuturor truditorilor Săi. Amin.

Sfântul Grigorie Palama - Omilie la a cincea Duminică a Păresimilor, despre milostivire

1. Sunt unele părţi din mare care hrănesc monştri uriaşi, ce au înfăţişarea unor balene, iar corăbierii ce plutesc pe acolo atârnă clopote de corăbii, pentru că, speriaţi de zgomotul lor, să fugă aceşti monştri.

Însă şi marea vieţii noastre hrăneşte monştri mulţi şi îndestul de fioroşi, vreau să spun patimile cele rele şi demonii încă şi mai răi care le poartă de grijă. Navighează pe marea aceasta ca o corabie Biserica lui Dumnezeu şi, în loc de clopote, are pe învăţătorii cei duhovniceşti, ca să îndepărteze, prin sunetele cele sfinte ale învăţăturii lor, fiarele cele din cugetare. Aceasta închipuia şi veşmântul lui Aaron, căci avea clopoţei frumos sunători atârnaţi de el. Şi aceasta era o vestire dumnezeiască, al cărei glas trebuia auzit în vremea când slujea Aaron lui Dumnezeu.

2. Noi însă, prefăcând litera în duh, vom face să vă răsune vouă acum în chip duhovnicesc şi mai cu seamă în timpul postului, atunci când fiare văzute şi nevăzute ne asaltează cu îndârjire. Fiarele văzute sunt lăcomia pântecelui şi beţiile şi celelalte de acest fel; iar alte fiare într-ascuns stau la pândă: slava deşartă şi îngâmfarea şi buna părere despre sine şi făţărnicia. Dar [cuvintele] acestea sunt sunetul şi scăparea înaintea unor asemenea fiare şi paza temeinică a celor ce se nevoiesc postind.

3. Aşadar postul şi neînfrânarea sunt potrivnice între ele, precum potrivnice sunt viaţa şi moartea. Iar postul este o poruncă a vieţii, de o vârstă cu firea omenească, întrucât obârşia şi-o trage din Rai, dat fiind de către Dumnezeu lui Adam, drept pază a vieţii şi a harului celui dumnezeiesc. Iar neînfrânarea este chip al morţii trupului şi a sufletului, fiind dată de către diavol lui Adam în Eden, cu viclenie, prin Eva, spre căderea de la viaţa de veci şi spre înstrăinarea

de la harul cel dumnezeiesc. Fiindcă Dumnezeu nu a făcut moartea, nici nu se bucură de pieirea celor vii. ***Vrea cineva să găsească viaţă şi har în Dumnezeu şi de la Dumnezeu? Să fugă atunci de neînfrânarea aducătoare de moarte şi să vină degrabă la postul cel dumnezeiesc şi la cumpătare, ca să se întoarcă el întru bucuria Raiului.***

4. Moise, postind patruzeci de zile pe munte, s-a înălţat spre culmea vederii lui Dumnezeu şi a primit tablele cuvioşiei. Poporul iudeilor, jos, îmbătându-se, a alunecat către nelegiuire, căci au făcut, topind aur, un idol în chip de viţel, asemenea zeului Apis al egiptenilor, iar dacă Moise nu ar fi stat [rugător] înaintea lui Dumnezeu, milostivindu-se mai înainte din pricina uciderii celei fără de milă a celor de acelaşi neam, nu i-ar fi cruţat câtuşi de puţin pe ei [vezi Ieşirea 32].

Aşadar, dacă şi noi avem trebuinţă de milostivirea lui Dumnezeu, să nu ne îmbătăm cu vin, nici să nu ne îmbuibăm peste măsură, căci de aici se trag desfrâul şi nelegiuirea. Văzător al lui Dumnezeu a fost şi Ilie, dar mai înainte s-a curăţit şi el prin post. A dobândit şi Daniel vederea lui Dumnezeu şi arătarea unuia dintre arhangheli, înfăţişând ce i-a desluşit lui cele ce aveau să fie, dar mai întâi a rămas în post şi nemâncare douăzeci de zile întregi [Daniel 10:2]. Iar alt prooroc a fost ucis de un leu, dar el a mâncat împotriva poruncii lui Dumnezeu.

Cunoaşteţi cu toţii pe Isav, fiul lui Isaac, care din pricina lăcomiei pântecelui a pierdut şi celelalte drepturi ale celor dintâi născuţi şi binecuvântarea părintească. Să ne temem şi noi ca nu cumva, dedându-ne la această lăcomie a pântecelui, să cădem de la binecuvântarea aceea făgăduită nouă şi de la moştenirea Tatălui celui Prea înalt. Şi să vă amintiţi spre pildă de cei trei tineri care, învrednicindu-se cu postul, au călcat în picioare, cu tălpile goale şi nevătămate, focul de şapte ori aprins în Babilon împotriva lor.

5. Dacă şi noi ne vom osteni cu postul cel adevărat şi vom călca în picioare jăratecul patimilor şi-l vom stinge şi vom străbate nevătămaţi cuptorul încins ce va să fie, când focul va pune la încercare lucrarea fiecăruia dintre noi, ce va spune oare Domnul Dumnezeul proorocilor, Cel Care, luând trup pentru noi, S-a făcut om, arătându-ne nouă chipul biruinţei împotriva diavolului, căci postind pe deplin l-a biruit pe acela, deşi diavolul îl îmboldise cu tot felul de ispite.

Grăit-a Domnul către ucenicii Săi, cu privire la demonul acela surd şi mut: ***„Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieşi, decât numai cu rugăciune şi cu post”*** [Marcu 9:29; vezi şi Omilia 12].

6. Dar vă voi arăta acum vouă, fraţilor, care este postul cel plăcut lui Dumnezeu şi adevărat. Pe acesta se cuvine să-l cunoaşteţi, ca să nu aducem noi lauda postului celui trupesc în sine şi pentru sine, ci să-l lăudăm ca lucrător pentru alte virtuţi, de folos sufletului. Pentru că şi dumnezeiescul Pavel spune că osteneala trupească este de puţin folos [I Timotei 4:8].

De aceea şi Părinţii cei purtători de Dumnezeu, care grăiesc din cele trăite de ei, nu îngăduie posturile prea îndelungate, ci ei socotesc că este mai de cinste şi mai bine primit a mânca o singură dată pe zi şi a nu se sătura. Şi pe acesta îl numesc post măsurat şi cumpănit, ceea ce spune şi Sfânta Scriptură: „să nu fim înşelaţi de săturarea pântecului şi de plăcerea gâtlejului", ci să ne lepădăm de dorinţa de a mai mânca şi alte bucate, ca să fie cantitatea şi calitatea hranei potrivite puterii şi constituţiei celui hrănit, spre a se păstra, pe cât este cu putinţă, sănătatea sa. Căci, dacă se hrăneşte cu măsură cel slăbit din bucatele ce i se aşează înainte şi care să fie pe potriva slăbiciunii sale, atunci fapta aceasta nu înlătură sfinţenia lui. Cel slăbit nu va adăuga la bucatele neapărat trebuincioase altele ce sunt foarte de prisos, ci el trebuie să caute hrana şi nu trufia, potolirea setei şi nu beţia, folosul cumpănit al hranei şi nu lipsa de măsură, şi neînfrânarea, şi abuzul de hrană.

7. Aşadar acesta este începutul postului celui adevărat şi plăcut lui Dumnezeu, iar rostul pentru care a fost rânduit creştinilor şi cinstit de către ei este curăţirea sufletului.

- → *Care este folosul lepădării de hrana trupească, dacă eşti biruit de cugetări şi de patimi trupeşti?*
- → *Care este folosul să te abţii de la vin şi să fii chinuit de sete, dacă chiar neîmbătându-te cu vin – după cuvântul celui ce spune: „Vai de cei ce nu se îmbată cu vin!" – ai sufletul tulburat de invidie şi de mânie?*
- → *Care este folosul să te înfrânezi de la o masă plăcută şi bogată, dar să ai sufletul lipsit de smerenie?*
- → *Sau care este folosul să-ţi ungi trupul cu untdelemn, dar să nu-ţi smereşti sufletul cu post, după cuvântul lui David?*
- → *Care este folosul să fugim de mireasma împrăştiată din multe mâncăruri, dar să avem mintea păgubită prin gânduri şi cugetări deşarte şi să fim lipsiţi de folosul rugăciunilor noastre către Dumnezeu?*

8. Din această pricină este un post bun acela săvârşit spre slăbirea poftei, pentru smerirea sufletului, pentru abaterea urii, pentru stingerea mâniei, pentru ştergerea ţinerii de minte a răului, pentru lucrarea curată a minţii şi a rugăciunii. Dacă ai de toate şi eşti avut, să dai tu din prisosul hranei tale pentru mângâierea celor lipsiţi şi nevoiaşi. De vei posti în felul acesta, nu numai că vei muri lumii cu Hristos, dar împreună cu El vei învia şi vei împărăţi în veacul

veacurilor. Căci vei avea aceeaşi fire cu El printr-un astfel de post, asemănându-te morţii Lui, dar făcându-te părtaş şi învierii Lui, spre moştenirea vieţii întru El. Cel ce posteşte, dacă este ispitit, biruieşte pe ispititor. Dacă nu este ispitit însă, păstrează pacea sufletului şi a trupului său, dar, după Pavel, el îşi răneşte trupul, chinuindu-l şi supunându-1 robiei [I Corinteni 9:27], din teama ca nu cumva să fie nepus la încercare.

Iar dacă Pavel se teme, nu se cuvine oare cu atât mai mult să ne înfricoşăm noi? Deci acela care posteşte supune robiei trupul său şi face să fie încercat sufletul său; iar cel ce îngraşă trupul său, care după puţin timp va fi nimicit, nemâncând ca să trăiască, ci mai degrabă trăind ca să mănânce, precum vieţuitoarele cele necuvântătoare pregătite pentru junghiere şi acela care adaugă celor neapărat trebuincioase ceea ce prisoseşte, sau acela care mânat de pofte îşi aţâţă trupul, sau pur şi simplu îl dă iubirii de plăcere cuibărite în trupurile omeneşti, acela nu face nimic altceva decât să pregătească viermilor din pământ o hrană mai îmbelşugată. Aşadar bine cântă şi David în Psalmi: ***„Ce folos ai de sângele meu, de mă cobor în stricăciune?”*** [Psalmi 29:9]. 9.

9. Prin urmare, postind şi hrănindu-te cu înfrânare, fără să pui deoparte pentru mâine ceea ce prisoseşte azi şi precum Domnul sărăcind ne-a făcut pe noi bogaţi, tot astfel şi tu, cititorule, flămânzind în chip nesilit, să saturi pe cel ce este flămând fără de voia sa. Atunci postul îţi va fi ca un porumbel ce poartă o ramură de măslin şi care binevesteşte sufletului tău izbăvirea din potop. Căci aşa grăieşte marele prooroc Isaia: ***„Dacă tu îndepărtezi din mijlocul tău asuprirea, ameninţarea cu mâna şi cuvântul de cârtire; dacă dai pâinea ta celui flămând şi saturi sufletul amărât, lumina ta va răsări în întuneric şi bezna ta va fi ca miezul zilei”*** [Isaia 58:9-10].

Dacă nu vrei să dai cele ce sunt ale tale, măcar, abţine-te să iei cele străine şi să nu dobândeşti lucruri care nu îţi aparţin, răpind şi strângând, în chip potrivnic Legii, de la cei săraci, ca nu cumva să auzi că ţi se spune, pe bună dreptate, de către Prooroc: „Este oare acesta un post care îmi place?”, zice Domnul. ***„Să-şi plece capul ca o trestie, oare acesta se cheamă post? Rupeţi lanţurile nedreptăţii, dezlegaţi legăturile jugului, daţi drumul celor asupriţi şi sfărâmaţi jugul lor. Atunci lumina ta va răsări ca zorile şi tămăduirea ta se va grăbi. Dreptatea ta va merge înaintea ta, iar în urma ta slava lui Dumnezeu”*** [prescurtare după Isaia 58:5-8].

10. Prin urmare, dacă nu vei da din ale tale celui sărac, deşi ale tale îţi prisosesc, cel puţin să nu le răpeşti pe acestea de la cel sărac. Pentru că Stăpânul tuturor, Hristos, trimiţând foc peste cei puşi de-a stânga Sa şi părăsindu-i blestemului, nu îi osândeşte totuşi pe aceştia ca răpitori, ci ca pe unii care,deşi sunt datornici, nu dau ce datorează. Aşadar răpitorii şi cei nedrepţi nu se vor înfăţişa la judecată

şi nu-i vor sta înainte [Judecătorului], ci vor merge pe dată la osândă foarte mare, ca unii ce nici aici, pe cât se pare, n-au prea stat înaintea lui Dumnezeu. Fiindcă spune Scriptura: ***„Cei ce mănâncă pe poporul Meu ca pâinea, pe Domnul nu L-au chemat”*** [Psalmi 13:4].

Cel bogat, căruia i-a rodit ţarina şi cel ce este înveşmântat în porfiră şi în vizon, vor fi osândiţi, pe bună dreptate, nu ca unii ce au nedreptăţit pe cineva şi ca unii care nu au împărţit celor săraci cele dobândite. Pentru că cele adunate în vistierii sunt obşteşti, din hambarele rapturilor lui Dumnezeu. Cum să nu fie hrăpăreţ şi nesăţios cel ce acaparează cele obşteşti, chiar dacă nu este precum acela ce fură cele ce sunt ale altora în chip vădit? Dacă cel dintâi va răbda ca un slujitor rău împărţirea înfricoşătoare, cel de al doilea – vai! – va fi supus unor pedepse mai cumplite şi mai grele încă şi nici unul dintre ei nu va fi în stare să scape de acestea, de nu vor primi, în chip prietenesc, pe cei săraci; de cel dintâi nu va administra bine cele încredinţate lui de către Dumnezeu şi de celălalt nu va cheltui bine cele adunate în chip mârşav.

11. Marele Pavel, scriind tesalonicenilor (ce sunt negreşit strămoşi ai noştri) cu privire la iubirea de fraţi, spune: ***„Despre iubirea frăţească nu aveţi trebuinţă să vă scriu, pentru că voi înşivă sunteţi învăţaţi de Dumnezeu ca să vă iubiţi unul pe altul”*** [I Tesaloniceni 4:9].

12. Domnul a grăit aşadar către unii: ***„Dacă aţi fi fii ai lui Avraam, aţi face faptele lui Avraam”*** [Ioan 8:39]. Să ne temem şi noi înşine de cuvântul acesta, care aici nu este grăit către noi, ci cu privire la ziua aceea înfricoşătoare, care să nu se ivească, zi în care înrudirea se judecă din asemănarea celor săvârşite. Când toţi cei care au îndrăgit sărăcia întru Hristos sau pe cei săraci, cei care au dispreţuit slava, cei care au îndrăgit înfrânarea, cei care au fost nu doar ascultători ai poruncilor din Evanghelii, ci şi împlinitori ai lor, aceia vor fi una, în chip minunat, căci spune Scriptura: ***„Şi slava pe care Tu Mi-ai dat-o, le-am dat-o lor, ca să fie una, precum Noi una suntem”*** [Ioan 17:22]. Atunci, în chip lămurit, sabia cea drept judecătoare a Duhului va despărţi pe fiu de tatăl său şi pe fiică de mama sa şi va face să fie separaţi de cei ce nu sunt asemănători prin purtările şi năravurile lor. Dar, dacă acolo va fi aşa, cu atât mai mult va fi aici, unde cel ce pe toate le ştie spune: „Nu vă cunosc pe voi”, grăind către cei ce nu se aseamănă cu El prin virtute. Pentru că ei nu se învrednicesc, pe cât se pare, de chipul Celui ceresc. Ei nu se fac milostivi, precum este Tatăl tuturor; ei nu pun laolaltă cele ce le aparţin cu cei lipsiţi şi săraci, precum Acela Care dă tuturor în dar bunătăţile Sale. Ei nu s-au făcut binefăcători celor apropiaţi lor, nici nu i-au făcut pe cei îndepărtaţi de ei, prin facerea de bine, să le devină apropiaţi şi, din pricina acestei deosebiri, Cel bun nici nu îi cunoaşte, nici nu locuieşte în cei asemenea lor. Dacă Acela este aşa, la fel sunt şi cei ce vieţuiesc aici potrivit cu

El, iar cei care împărătesc cu El acolo vor grăi desigur aceleaşi cuvinte, chiar şi celor înrudiţi după sânge, dacă aceia nu li se vor vădi apropiaţi prin virtute.

13.Deci dacă cineva ar spune: „Eu sunt copilul tău”, sau „Acelaşi tată avem”, sau „Eu sunt frate cu tine”, atunci acel cineva ar auzi, vai, că fratele nu este răscumpărat şi izbăvit [doar pentru că este rudă de sânge] şi că tată nu e nimeni altul decât Unul Dumnezeu! Dacă ai fi copil al meu, mi-ai urma mie; acum însă eşti al acelui tată ale cărui pofte le lucrezi; pleacă şi rămâi cu el în veacul veacurilor, căci eu nu te cunosc pe tine, pentru că toate ale lui Dumnezeu sunt ale mele, însă tu nu eşti al lui Dumnezeu!

Aceste vorbe, „ale mele” şi „ale tale”, sunt izgonite dintru cele de aici, iar noi le-am urât pentru tot restul vieţii, drept care am şi devenit moştenitori ai împărăţiei acesteia. Deoarece acest fel de a vorbi, după părerea dumnezeieştilor Părinţi, este rece, lipsit de legătura dragostei, ca unul din care Hristos a fost izgonit. Şi celor stăpâniţi de patima aceasta [a posesiei], ea le pricinuia atunci iubirea de sine, iubirea de arginţi, ura faţă de fraţi şi tot soiul de alte răutăţi, iar acum îi dă de ruşine.

14. Să ne temem, fraţilor, rogu-vă, de asemenea fapte; căci sunt cu adevărat înfricoşătoare! Să ne îngrijim de cele ale noastre după cum este plăcut lui Dumnezeu; să le părăsim, ca să fim iertaţi, să fim milostivi, ca însutit să fim miluiţi. Căci Acela Care pentru noi a sărăcit până la capăt, primind milostivirea pentru Sine, fiind El plin de cele mai mari daruri, a înmulţit mult darul hărăzit nouă ca răsplată. Aşadar să fie cineva sărac precum a fost El şi să trăiască împreună cu El, sau să se facă părtaş cu săracii cei pentru El şi să se mântuiască prin aceştia. Să dobândim milostivirea, dând de bună voie şi de la noi semn şi mărturie de dragoste frăţească şi de mulţumire faţă de Tatăl nostru şi Stăpânul nostru obştesc. Căci nu va găsi nimeni un răstimp mai potrivit decât zilele acestea de post pentru asemenea mulţumiri. Căci legând milostivirea sa de post, tot păcatul va fi şters, creştinul se va închina de bună voie patimilor celor mântuitoare ale Domnului şi se va bucura împreună cu toţi de învierea lui Hristos şi va avea parte de izbăvirea cea veşnică.

15. Pe care fie ca noi toţi să o dobândim întru Hristos însuşi, Dumnezeul nostru, Căruia I se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, dimpreună cu Tatăl Său cel fără de început şi cu Prea Sfântul şi bunul şi de viaţă făcătorul Său Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Sursa: Sfântul Grigorie Palama, „Omilii”, volumul I, traducere din limba greacă de Dr. Constantin Daniel, revăzută de Laura Pătraşcu şi stilizată de Răzvan Condrescu, Editura Anastasia, Bucureşti, 2000, pp. 181-191., preluare)

Sfântul Luca al Crimeei - Cuvinte în cea de-a cincea Duminică a Postului mare - Întoarceţi-vă la Mine cu toată inima voastră

Astăzi, Sfânta Biserică le aduce ca pildă tuturor celor care se pocăiesc pe cuvioasa Maria Egipteanca, una dintre cele mai mari sfinte, a cărei viaţă este atât de uimitoare şi plină de învăţături, atât de adânci încât trebuie să ştim tot ce se poate despre ea.

În tinereţe, Maria Egipteanca era de o frumuseţe strălucitoare. Ea locuia în Alexandria, ducând o viaţă desfrânată. Odată, plimbându-se pe malul mării, a văzut o corabie care pleca spre Palestina, ducând pelerini la praznicul Înălţării Crucii Domnului. Pe corabie erau numeroşi tineri şi i-a venit în gând să meargă împreună cu ei ca să-i ademenească. După sosirea în Palestina, toţi pelerinii au mers la Ierusalim, la biserica Învierii lui Hristos. A mers acolo şi Maria - dar când a vrut să intre în biserică laolaltă cu toţi ceilalţi, a simţit că o putere nevăzută o împinge, nelăsând-o să intre. De trei ori a încercat şi de trei ori a fost oprită de acea putere tainică. Maria s-a cutremurat până în adânc, neputând pricepe ce înseamnă aceasta: de ce toţi intră în biserică, iar ea nu poate să-i treacă pragul?

Într-o stare de adâncă tulburare sufletească, ea şi-a ridicat ochii şi a văzut icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, în acea clipă a început pentru prima dată să se roage fierbinte, cerându-i Maicii Domnului s-o lase în biserică. După această rugăciune fierbinte nimic n-a mai oprit-o şi a intrat fără împiedicare. A fost adânc cutremurată de slujba praznicului Înălţării Crucii Domnului şi după

ce aceasta s-a sfârşit a trecut Iordanul şi a mers în inima pustiei, unde a trăit nevăzând pe nimeni patruzeci şi şapte de ani.

Ea i-a povestit despre viaţa sa cuviosului Zosima, care din purtarea de grijă a lui Dumnezeu a întâlnit-o în pustie; i-a povestit că în primii şaptesprezece ani de viaţă în pustie suferinţele ei au fost din cale-afară de grele: a suferit de arşiţă şi foame în timp ce i se năluceau mâncăruri şi băuturi alese şi toată viaţa ei desfrânată din Alexandria. Vreme de şaptespreze ani s-a luptat ea cu nălucirile acestea şi doar în cel de-al optsprezecelea an a dobândit tihnă adâncă, după care a trăit în pustie încă treizeci de ani, devenind un adevărat înger în trup - fiindcă atunci când se ruga se înălţa de pe pământ şi plutea în văzduh.

Nu este o legendă. Noi nu ne îndoim de asta, fiindcă şi alţi sfinţi mari s-au învrednicit de asemenea rugăciune. Dar cum se poate explica ea? Cum poate trupul omenesc să se ridice deasupra pământului şi să plutească în văzduh? ***Singura explicaţie este că duhul omenesc luminat de rugăciunea neîncetată şi de postire dobândeşte o uriaşă stăpânire asupra trupului, fiindcă trupul nostru este unealta duhului şi poate fi supus poruncilor acestuia. Trupul poate deveni atât de subţire şi de uşor încât devine în stare să plutească în văzduh.***

După ce a terminat de vorbit cu cuviosul Zosima, cuvioasa Maria i-a poruncit să vină la Iordan peste un an şi s-o aştepte acolo cu Sfintele Daruri, ceea ce el a şi făcut, întorcându-se după un an, a văzut-o în depărtare pe cuvioasa Maria, care se apropia de el; a văzut cum aceasta s-a apropiat de râu, l-a însemnat cu semnul crucii şi a venit la el pe apă. Şi a împărtăşit-o monahul Zosima cu frică şi cutremur, iar cuvioasa Maria i-a poruncit să vină iarăşi peste un an în locul unde o văzuse prima dată.

A trecut anul, iar cuviosul Zosima a mers acolo şi a văzut-o pe Sfânta Maria zăcând pe pământ moartă. Pe nisip stătea scris: „Păcătoasa Maria a murit pe întâi aprilie; înmormântează-o”. Cuviosul Zosima a prohodit-o, însă era în încurcătură, neştiind cum s-o înmormânteze, căci nu avea cu ce să sape groapa. Atunci s-a petrecut o nouă minune: a venit un leu, a săpat cu ghearele o groapă adâncă şi a plecat. Aşa a înmormântat-o monahul Zosima pe cuvioasa Maria.

Minunată viaţă, care nu seamănă deloc cu vieţile oamenilor obişnuiţi! În ea uimesc mai ales două lucruri, în primul rând, harul lui Dumnezeu, neasemuita Lui milostivire şi prevedere a faptului că jalnica desfrânată va deveni o sfântă dintre cele mai mari. Al doilea - repeziciunea, neaşteptata adâncime şi hotărâre a întoarcerii cuvioasei Maria de la viaţa sa păcătoasă dinainte la nevoinţa ei neasemuită din pustie.

Cuvioasa Maria a împlinit lucrul despre care vorbeşte prorocul: ***Întoarceţi-vă la Mine din toată inima voastră, cu post, cu plângere şi cu rugăciune şi sfâşiaţi inimile voastre, iar nu hainele voastre, şi vă întoarceţi la Domnul Dumnezeul vostru, că Milostiv şi îndurat este, Îndelung-Răbdător şi Mult-milostiv şi Îi pare rău de răutăţi*** (Ioil 2, 12-13). Şi Sfânta Maria şi-a sfâşiat inima şi s-a întors din toată inima, deodată, la Dumnezeu. Ea a împlinit şi lucrul despre care vorbeşte Sfântul Prooroc Iezechiel: Vă veţi aduce aminte acolo de căile voastre, întru care v-aţi pângărit şi veţi bate feţele voastre pentru toate răutăţile voastre (lez. 20, 43).

Şi s-au împlinit asupra ei cuvintele lui Dumnezeu şi a aflat de milostivirea Lui nesfârşită, despre sfinţenia Lui nemărginită, când Domnul a făcut cu ea nu după faptele ei, ci după mila Sa, pentru sfânt numele Său. Iată cum e adevărata pocăinţă, iată cum trebuie să se poarte toţi cei împovăraţi de păcate grele: să se întoarcă într-o clipă, din toată inima, la Dumnezeu, să se scârbească de viaţa lor dinainte, să se scârbească de ei înşişi, să părăsească fără amânare toate păcatele dinainte şi să se pocăiască toată viaţa, cum s-a pocăit Sfânta Maria Egipteanca.

Vedeţi ce adâncime nemăsurată a avut pocăinţa ei, în ce măsură fără seamăn a avut conştiinţa propriei nevrednicii, cât de uimitoare a fost puterea voinţei ei în lupta cu patimile, cât de mult timp a petrecut în sfânta pocăinţă şi în postire. Nu ştim cu ce s-a hrănit cuvioasa Maria în adâncul pustiei patruzeci şi şapte de ani, dar ea a petrecut acolo vreme îndelungată şi a ajuns la sfinţenie mare. Ea le-a arătat tuturor celor ce merg pe calea răului, pe calea propriilor patimi, pildă a felului care trebuie să o rupă cu viaţa păcătoasă, a felului în care trebuie să se pocăiască şi să ceară iertare de la Dumnezeu.

Din Vieţile Sfinţilor cunoaştem multe alte pilde ale unei pocăinţe neobişnuit de adânci. O asemenea pocăinţă este obligatorie pentru toţi creştinii ce se întorc la Dumnezeu. Dar ce să spun despre noi, creştinii de rând, care nu putem fi numiţi „foarte mari" păcătoşi, care n-am trăit în curvie, nu ne-am murdărit în desfrâu, beţie, fărădelegi, hoţie? Oare trebuie să ne pocăim, sau ne putem spune aşa cum spun mulţi dintre noi: „Dar eu ce mari păcate am? Acolo, nişte păcate obişnuite, omeneşti”. Oare pentru a pune început pocăinţei trebuie să facem păcate drăceşti? Oare aceste păcate omeneşti nu înseamnă nimic? Oare Hristos nu cere să fim desăvârşiţi, pentru că Tatăl nostru Cel Ceresc desăvârşit este (v. Mt. 5, 48)? Oare nu ameninţă El cu pedepse grele chiar şi pentru orice cuvânt rău (v. Mt. 12, 36)? Asta în vreme ce sunt destui care curvesc şi zic liniştiţi: „Şi ce-i cu asta, ce, e vreun păcat mare? Slăbiciune omenească”, nădăjduind în iubirea de oameni a lui Dumnezeu, în faptul că El le va ierta toate păcatele. Dar au ei dreptul la o asemenea nădejde? Bineînţeles că nu. Domnul nu este numai Iubitor de oameni, El e şi Drept Judecător - El iartă doar păcatele pe care le-am conştientizat adânc şi pentru care ne-am pocăit din toată inima

şi atunci iartă cu uşurinţă uimitoare.

În Evanghelia de astăzi aţi ascultat cum Domnul a iertat-o pe curva care a spălat picioarele Lui cu lacrimi şi le-a şters cu părul său. A iertat-o îndată, întrucât ea îl îndrăgise din toată inima. Domnul trebuie iubit din toată inima, trebuie să ne temem chiar de cele mai mici păcate, trebuie să năzuim a fi asemănători cu acei sfinţi nevoitori ce n-au avut păcate grele, dar şi-au petrecut toată viaţa în pocăinţă. Mulţi sfinţi au plâns neîncetat, după cuvântului proorocului Ieremia: ***Să cercetăm căile noastre, luând aminte şi întorcându-ne la Domnul! Să ridicăm inimile şi mâinile noastre la Domnul din cer: noi am păcătuit şi ne-am răzvrătit*** (Plângerile 3, 40-42). Ei căutau în inima lor cu mare stăruinţă orice necurăţie, se pocăiau tot timpul şi se mâhneau pentru păcatele lor.

Aveau aşezarea sufletească aşa cum porunceşte Sfântul Apostol Iacov: ***Întristaţi-vă şi jeliţi. Râsul întoarcă-se în plâns şi bucuria voastră în întristare*** (Iac. 4, 9). Această poruncă îi priveşte nu numai pe marii păcătoşi, ci ne priveşte pe noi toţi. Într-o astfel de pocăinţă adâncă pentru păcatele lor au vieţuit toţi cei ce s-au întors din toată inima la Domnul Iisus Hristos.

Sfântul Apostol Pavel spune: ***Întristarea după Dumnezeu pocăinţă spre mântuire fără părere de rău lucrează, iar întristarea lumii moarte lucrează*** (2 Cor. 7, 10-11). ***Ce este întristarea după Dumnezeu?*** ***Este dorul de Dumnezeu, dorul de curăţie, de sfinţenie, e întristarea care umple inima omului care vede necurăţia şi nevrednicia sa. Această întristare este mântuitoare.***

Dar ce e întristarea lumii? Întristarea pentru bunurile lumeşti, pentru toate nereuşitele noastre în lupta pentru o viaţă bogată şi sătulă, pentru toate pierderile pe care le suferim în această goană după bunurile lumeşti. Aşadar, aşezarea de totdeauna a inimii creştinului trebuie să fie întristarea după Dumnezeu. Râsul este departe de cel ce are o asemenea aşezare; el nu va năzui spre veselie. Atunci, dacă va fi cuprins de o singură năzuinţă - cea către Dumnezeu, către curăţie, către sfinţenie - va deveni înţelept, liniştit şi blând până în adânc.

Preaînţeleptul împărat Solomon a spus un cuvânt foarte adânc despre cel ce a dobândit o astfel de înţelepciune: ***Inima înţelepţilor în casa plângerii, iar inima nebunilor în casa veseliei*** (Ecl. 7, 5). Locul nostru nu e în casa veseliei - locul nostru este, de-a lungul întregii noastre vieţi, în casa plângerii, în tovărăşia celor ce plâng şi se întristează, în tovărăşia celor ce îşi frâng inimile înaintea lui Dumnezeu, ce îşi dau seama de necurăţia lor. Iată calea arătată oamenilor obişnuiţi, creştinilor de rând - dar mulţi dintre noi merg pe această cale, mulţi dintre noi realizează atât de adânc însemnătatea pocăinţei? Nicidecum. Cei mai mulţi cred că este de ajuns să te pocăieşti pentru păcatele grele, de care îţi dai seama limpede. Aceasta însă nu este deloc de ajuns, fiindcă păcatele de care ne

dăm seama tulbure sunt mult mai multe decât păcatele „grele” şi totdeauna trebuie să căutăm orice necurăţie din inima noastră, nu trebuie să fim nepăsători în lucrarea mântuirii noastre, fiindcă nepăsarea înseamnă moarte duhovnicească.

Se întâmplă însă ca oamenii să cadă în cealaltă extremă: cei cu păcate grele se deznădăjduiesc de mântuirea lor, de milostivirea lui Dumnezeu. Ei cred că este deja prea târziu ca să se pocăiască, şi satana le şopteşte: „Da, da, aşa e, în zadar te mai pocăieşti, nu pierde vremea cu asta”. Aceşti oameni, căzând în deznădejde, lepădându-se de pocăinţă, nu ştiu ce este scris în cartea proorocului Iezechiel: ***Şi cel fărădelege, de se va întoarce de la toate fărădelegile sale, pe care le-a făcut, şi va păzi toate poruncile Mele şi va face dreptate şi milă, viu va fi şi nu va muri. Toate nedreptăţile lui, câte le-a făcut, nu se vor pomeni, ci întru dreptatea sa pe care a făcut-o va fi viu. Au cu vrere voiesc moartea celui fărădelege, zice Domnul, şi nu mai vârtos să se abată el de la calea sa cea rea şi să fie viu ?*** (Iez. 18, 21-23)? Dumnezeu nu voieşte moartea păcătosului, ci mântuirea lui. A crede că milostivirea lui Dumnezeu este neîndestulătoare pentru iertarea păcatelor grele este totuna cu a spune că dacă arunci în mare un pumn de nisip murdar, ea se va murdări. Nu, ci marea va spăla acel nisip murder şi el va pieri în adâncul ei fără fund. Iar milostivirea lui Dumnezeu este fără margini, este nemăsurat mai mare decât oceanul nesfârşit, şi în această milostivire dumnezeiască putem cu uşurinţă îneca toate păcatele grele dacă ne vom pocăi pentru ele din toată inima.

Mulţi oameni lasă pentru bătrâneţe marea lucrare a pocăinţei. „Păi cum, o să mă distrez şi eu cât sunt tânăr, o să mă bucur de viaţă, iar când o să îmbătrânesc o să am timp să mă pocăiesc”, spun ei. Oare este înţelept să faci aşa? Oare ştie vreunul dintre noi când va veni ceasul morţii? Oare te poţi bizui pe faptul că o să ajungi la bătrâneţe?

Trebuie să te pocăieşti neîntârziat, îndată ce a fost săvârşit păcatul, fără să amâni nici cu o zi, nici cu un ceas. Trebuie să-ţi aminteşti cuvintele pe care le spunea Sfântul Ioan Botezătorul la Iordan chemând poporul la pocăinţă: ***Iată, securea stă la rădăcina pomilor şi tot pomul care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc*** (Mt. 3, 10). Deci, să ne temem de aceasta şi să ne amintim că la rădăcina pomului stă deja securea: dacă nu vom aduce roadele bunătăţii, iubirii şi curăţiei, vom fi tăiaţi de această secure când nici nu vom gândi. Să se cutremure inima noastră, temându-se de nepăsarea faţă de păcatele neiertate, şi fie ca întotdeauna să stea în faţa noastră uimitorul chip îngeresc al cuvioasei Maria Egipteanca, ce ne-a arătat o asemenea cale minunată, desăvârşită spre pocăinţă. Cu sfintele ei rugăciuni, fie ca Domnul să ne învrednicească de pocăinţă adevărată şi de iertarea păcatelor noastre. Amin.

Sfântul Luca al Crimeei - Cuvinte în cea de-a cincea Duminică a Postului mare - Lumina lină a cunoaşterii lui Dumnezeu în inimile cuvioase

Iată că se apropie sfârşitul Sfintei Patruzecimi. Să ne adunăm gândurile şi să cercetăm: oare a fost atins scopul sfântului post? ***Pentru ce a fost rânduit Postul mare, care este obligatoriu pentru toţi creştinii?*** ***Pentru a ne putea pregăti ca să întâmpinăm cu vrednicie cea mai mare zi din istoria omenirii, ziua mântuirii neamului omenesc - a preaslăvitei Învieri a Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos după moartea Lui pe Cruce.***

Cu trei săptămâni înainte de începutul Postului mare, Sfânta Biserică începe cu grijă să ne pregătească pentru această întâlnire, amintindu-ne pildele evanghelice şi chemându-ne să pătrundem în tâlcul lor, iar apoi, în duminicile Patruzecimii, amintindu-ne evenimente din istoria Bisericii, legate mai ales de numele unor mari sfinţi.

În cea de-a cincea săptămână se înalţă înaintea noastră uluitorul chip al unei femei care a început ca noian a tot păcatul şi a toată necurăţia, pentru a deveni în cele din urmă înger în trup: chipul cuvioasei Maria Egipteanca, întoarsă fulgerător de Dumnezeu de pe calea cea pierzătoare a vieţii desfrânate, a vieţii de curvie, ea a devenit pentru noi toţi pildă a pocăinţei.

Ea nu ştia Sfânta Scriptură, nu a citit-o niciodată; a intrat în pustie fără cărţi şi totuşi, cum povesteşte bătrânul Zosima, l-a uimit prin adânca cunoaştere a Scripturii. Dumnezeu însuşi a învăţat-o, fiindcă ea auzea în inima sa cuvintele Sfintei Scripturi. Dumnezeu i-a dat străvedere, pe care nu o au oamenii obişnuiţi: cunoştea numele monahului Zosima, ştia că este preot.

Ea ne-a arătat cea mai uluitoare dintre toate pildele de pocăinţă, chemându-ne şi pe noi pe această cale: fiindcă atunci când auzim de ea, de viaţa ei chinuitoare din pustie, trebuie să ne ruşinăm dacă nu ne pocăim deloc, dacă nu ne îngrijim de curăţirea inimii noastre.

Să ne amintim încă o pildă de mare pocăinţă, pe care a săvârşit-o făcătorul de minuni şi marele postitor care a fost sihastrul Iacov. După ce a săvârşit două păcate foarte grele, cumplite, el a căzut în deznădejde, vrând să lase vieţuirea sa şi să plece în lume - dar Domnul l-a repus pe calea pocăinţei, încât a petrecut zece ani într-o peşteră plină de oase omeneşti, plângând cu lacrimi de sânge păcatul său înfricoşător. Şi a fost miluit de Dumnezeu, Care i-a înapoiat darul facerii de minuni. Aceste pilde strălucitoare de pocăinţă ale cuvioşilor ne îndeamnă şi pe noi să ne pocăim de păcatele noastre.

Şi astăzi vreau să vă spun câteva cuvinte despre cuvioşi în general. ***Cuvioşii sunt sfinţii monahi şi pustnici.*** Din păcate, demult au început să fie osândiţi cu asprime şi grosolănie toţi monahii, chiar să fie numiţi paraziţi, depravaţi, să se spună cu dispreţ că ei se îngrijesc numai de mântuirea propriului suflet, că nu le pasă de suferinţele şi de răul din lume. Să fie adevărat? Nicidecum! Este o minciună grosolană, fiindcă cei ce sălăşluiau în mănăstirile Egiptului, Palestinei, iar apoi şi în cele ale Rusiei, s-au ostenit foarte mult în slujirea adusă de ei lui Dumnezeu. Da, într-adevăr, ei se ocupau numai de curăţirea propriei inimi. Da, într-adevăr, ei năzuiau numai să intre în împărtăşirea personală cu Dumnezeu.

Oare lucrul acesta nu este însemnat, nu este necesar pentru lume? Ba da, este cât se poate de necesar, fiindcă cei care şi-au închinat viaţa lui Dumnezeu, istovindu-şi trupul în rugăciune şi postire, au devenit cu adevărat mari. Despre ei Sfântul Apostol Pavel spune în Epistola către evrei: ***De care lumea nu era vrednică*** (Evr. 11, 38). ***Şi însuşi Domnul Iisus Hristos spune că ei sunt lumina lumii, ei sunt sarea pământului*** (v. Mt. 5, 13-14).

Ce adevăr adânc stă în aceste spuse! Prin viaţa lor îngerească ei luminează în întunericul păcatului ca stelele cerului, arătându-ne calea pe care trebuie să mergem. Ei ne-au arătat icoana a ceea ce trebuie să fie, măcar într-o mică măsură, fiecare creştin. Asupra lor sau împlinit uluitoarele cuvinte ale Domnului nostru Iisus Hristos: ***Amin, amin zic vouă: cel ce crede întru Mine va face şi el lucrurile pe care le fac Eu, şi mai mari decât acestea va face*** (In. 14, 12).

În cei care citesc pentru întâia dată cuvintele acestea răsare îndoiala: „Cum, poate cineva să facă minuni ca cele ale lui Hristos şi chiar mai mari?” Da, nu vă îndoiţi de asta, fiindcă au fost mari cuvioşi care au făcut lucruri asemenea celor pe care le-a făcut însuşi Domnul nostru Iisus Hristos. Mulţi cuvioşi au înviat

morţi - de pildă, cuviosul Macarie cel Mare, cuviosul Eftimie cel Mare, cuviosul Serghie din Radonej (acesta a înviat un băiat pe care tatăl său îl adusese mort).

Au fost alţi cuvioşi mari care, asemenea Domnului Iisus Hristos, Care a săturat cu puţină pâine patru mii şi cinci mii de oameni, au săturat, fără să aibă mâncare la îndemână, multe sute de oameni flămânzi, care veniseră în mănăstire. Cu rugăciunile lor, magaziile mănăstireşti se umpleau în chip minunat cu grâne şi cu pâine atunci când fraţii flămânzeau şi erau gata să se împrăştie ca să nu moară de foame.

Oare nu vă amintiţi de minuni asemănătoare făcute de cuvioşii Serghie din Radonej, Macarie cel Mare, Eftimie cel Mare, Sava cel Sfinţit şi mulţi alţii? Cu rugăciunea lor, ei umpleau deodată hambarele pustii, încât hrăneau nu numai obştea, ci şi pe flămânzii şi pe săracii care veneau în mănăstire.

Iar Sfântul Teodosie cel Mare a făcut o minune cu adevărat ca cele ale lui Hristos, săturând poporul în mănăstire când se terminaseră cu desăvârşire proviziile de hrană. În Rai, înainte de cădere, strămoşii noştri, Adam şi Eva, aveau stăpânire asupra tuturor fiarelor. Stăpânirea aceasta a fost pierdută de către ei atunci când neamul omenesc a căzut în stricăciune.

S-au aflat însă oameni mari care au recăpătat-o. Cuvioşii Serafim din Sarov şi Serghie din Radonej hrăneau din mână urşi, iar urşii îi ascultau, îi înţelegeau. Cuvioşilor Gherasim şi Chiriac le-au slujit toată viaţa nişte lei, iar cuviosul Zosima, care mai târziu a devenit mucenic, trăia în mijlocul unei haite de fiare sălbatice. Stătea de vorbă cu ele, ele îl înţelegeau, îl iubeau, iar când a sosit ceasul muceniciei lui, din pustie a venit un leu uriaş şi a pus capăt chinurilor.

Cuviosul Sava a mers într-o peşteră din pustie, unde trăia un leu şi s-a sălăşluit acolo. Când leul s-a întors, nu s-a atins de sfânt, ci doar a început să-l tragă de poala dulamei ca să-l scoată din peşteră. Cuviosul Sava i-a propus leului să locuiască împreună. „Dacă nu vrei”, i-a spus, „pleacă tu, fiindcă înaintea lui Dumnezeu eu sunt mai bun ca tine”. Şi leul a plecat.

Alt leu s-a tras din drum ca să-i facă loc cuviosului Ioan Sihastrul. Astfel, cuvioşii noştri Părinţi au recăpătat stăpânirea asupra fiarelor, care a fost pierdută de strămoşii Adam şi Eva. Câte pilde uimitoare a căii pe care trebuie s-o urmăm ne-au arătat alţi cuvioşi!

Marele făcător de minuni Macarie Egipteanul, care învia morţii, a fost clevetit de o curvă, care spunea că a rămas însărcinată cu el. Pe atunci era tânăr şi minciuna a fost crezută. Tot satul, mâniat de păruta nelegiuire, s-a aruncat asupra lui şi l-a bătut până ce l-au lăsat mai mult mort decât viu, fiindcă el nici

n-a încercat să se dezvinovăţească. Atunci când a venit vremea să nască, clevetitoarea s-a chinuit cinci zile, până când s-a pocăit pentru învinuirea mincinoasă adusă dreptului. Locuitorii satului s-au speriat şi au mers la cuviosul ca să-şi ceară iertare, însă el a fugit în pustie ca să nu fie lăudat, ca să nu-şi ceară oamenii iertare de la el.

Dar cât de mare a fost cuviosul Dula, care întreaga viaţă a răbdat ocări de la fraţii ce nu-l aveau la inimă şi a arătat mare blândeţe faţă de toţi cei ce îl duşmăneau!

Iar acelora dintre noi care, suferind din pricina bolilor, se descurajează, să le fie pildă cuvioasa Singlitichia, care până la bătrâneţea cea mai adâncă a dus o viaţă aspră, ascetică, în timp ce suferea de o boală cumplită, de neîndurat: până şi cei din jur simţeau mirosul urât care ieşea din carnea ei putredă.

Să ne fie pildă şi cuviosul Pimen din Lavra Peşterilor, care din copilărie zăcea bolnav, dar a fost tuns monah în chip minunat de către îngerii lui Dumnezeu, care i s-au arătat în chipul stareţului şi al fraţilor.

Nouă, care ne îngrijim atât de mult de trupul nostru, care îl spălăm şi îl încălzim, îl hrănim peste măsură, îl împodobim cu haine luxoase, să ne fie pildă oamenii minunaţi despre care citim în Vieţile Sfinţilor.

Cuviosul Daniil Stâlpnicul nici pe gerul cel mai crunt, când sufla viscolul îngheţat şi troienea, nu s-a coborât de pe stâlpul său, ci a stat două zile în viscol acoperit doar cu nişte zdrenţe şi aproape că a degerat;

Procopie din Ustiug, nebunul pentru Hristos, când a fost întrebat cum a petrecut o noapte de iarnă acoperit numai cu nişte zdrenţe, desculţ, a răspuns: „Păi aproape că am murit de frig, dar un înger ceresc s-a atins de mine cu o floricică din Rai, şi am simţit căldură în toate mădularele”.

Acum prăznuim pomenirea unui mare ierarh: patriarhul Nichifor al Constantinopolului, iar ieri am prăznuit pomenirea Cuviosului Teofan Mărturisitorul. Ei au trăit pe vremea împăratului Leon, crunt prigonitor al celor care cinsteau icoanele, au fost mărturisitori şi au suferit pedepse foarte grele.

Odată, când Teofan dădea învăţătură ucenicilor săi, le-a poruncit pe neaşteptate să aprindă lumânări, să aducă tămâie şi a început să cădească, după care a făcut o metanie mare. Când ucenicii au întrebat miraţi de ce s-a închinat cu lumânările aprinse, Sfântul Teofan a răspuns: „Iată, pe mare pluteşte spre locul de surghiun Sfântul Patriarh Nichifor. Lui mă închin”. Iar Patriarhul, care se afla

atunci pe corabie, a făcut o închinăciune adâncă şi când a fost întrebat de ce se închină a răspuns: „Mă închin Cuviosului Teofan, care m-a heretisit”.

Din Viaţa Cuviosului Serghie din Radonej se ştie că el, prânzind cu fraţii, a făcut pe neaşteptate o închinăciune până la pământ ierarhului Ştefan al Fermului când acesta, în drum spre Moscova, a poposit la treizeci de verste depărtare de Lavra Sfintei Treimi. Cuviosul a răspuns astfel la heretisirea ierarhului.

Iată ce străvedere aveau cuvioşii! Ei citeau în inimile oamenilor, ştiau numele celor pe care îi vedeau pentru prima dată. Nu rareori răspundeau la întrebări încă nerostite, cum s-a întâmplat în multe rânduri cu cuviosul nostru Părinte Serafim din Sarov.

Să ne amintim, de asemenea, cât de mişcător îl ruga strămoşul Avraam pe Dumnezeu, Care i Se arătase în chipul celor trei călători, să cruţe cetăţile Sodoma şi Gomora de nimicire dacă s-ar fi găsit în ele cincizeci, patruzeci, treizeci sau măcar zece drepţi (v. Fac. 18, 24 şi următoarele).

Cuvioşii, drepţii, sfinţii sunt cei pentru care Dumnezeu cruţă până acum lumea păcătoasă, care s-a lepădat de El şi de poruncile Lui. Are vreunul dintre oameni o misiune mai înaltă? Şi sfintele noastre mănăstiri - Kievo-Pecerskaia, Troiţe-Serghieva, Sarovskaia, Poceaevskaia, Solovetkaia şi multe altele - au fost mărgăritare de preţ, din care lumina lină a cunoaşterii lui Dumnezeu, ce licărea în inimile marilor nevoitori din ele, lumina Rusia multpătimitoare.

Iată cine sunt cuvioşii. Iată cine sunt monahii şi pustnicii. Să nu cutezăm a repeta cuvintele celor care-i batjocoresc! Să plecăm inimile noastre în faţa acestor mari bineplăcuţi ai lui Dumnezeu! Să ne fie pildă a tot binele pe care-1 putem face şi noi. Iar acum, când vine vremea pocăinţei, să ne fie pildă tuturor cuvioasa noastră Maică Maria Egipteanca, cu ale cărei rugăciuni să ne păzească Domnul nostru Iisus Hristos, a căruia este slava şi stăpânirea în veci. Amin.

Sfântul Dimitrie al Rostovului: Adevărata pocăinţă - Osteneli mai mari decât păcatele!

“***Adevărata pocăinţă este, ca nu numai să ne mărturisim cu adevărat păcatele noastre, ci şi să nu ne întoarcem încă la cele mai dinainte lucruri rele şi întru îndreptarea vieţii noastre după aceea să petrecem.*** Nu numai neîntorcându-ne la cele mai dinainte, ***ci şi cu inima înfrântă să ne fie jale*** pentru cele ce le-am făcut înainte. Şi nu numai să ne fie jale, ci şi prin mari osteneli ale pocăinţei a ne împăca pentru păcatele cele făcute, întrucât a nu fi asemenea (ostenelile) cu păcatele cele lucrate, ***ci încă să le întreacă pe ele.***

Pentru că deşartă se pare a fi pocăinţa aceluia care nu cu cea lungă înfrânare de bucate şi cu postirea cea o dată pe zi vrea să-şi acopere cele multe îmbuibări şi beţii. Deşartă este pocăinţa aceluia care, prin scurta şi uşoara oarecare omorâre a trupului, i se pare a-şi curăţi cele multe şi grele păcate de moarte. ***Nedreaptă este pocăinţa aceluia care nu cu multe suspinuri şi loviri în piept se nădăjduieşte a se îndrepta de cele multe nedreptăţi, de furtişaguri, de ucideri, de jafuri, de răpiri, de asuprelile fraţilor şi de cele asemenea cu acestea.*** Neadevărată este iertarea păcatelor aceluia care numai prin puţine lacrimi, afară de altele cuviincioase pocăinţei sale adevărate nevoinţe şi osteneli, aşteaptă să-şi spele spurcăciunile cele mari şi fărădelegile şi să scape de muncile cele veşnice.

Multe lacrimi au vărsat Ninivitenii şi mare pocăinţă au arătat, că se îmbrăcau în saci de la mic până la mare şi au poruncit post nu numai la oameni, ci şi la dobitoace şi au strigat către Dumnezeu lungindu-şi rugăciunea şi s-a întors

fiecare din calea sa cea rea. ***Însă neîncredinţaţi erau de mântuirea lor, pentru că ziceau: "Cine ştie, oare se va căi, sau se va milostivi Dumnezeu şi oare îşi va întoarce iuţimea mâniei Sale, ca să nu pierim"*** (Iona 3).

Şi dacă aceia, atâta pocăinţă arătând, neadeveriţi erau de milostivirea lui Dumnezeu şi de iertarea păcatelor lor, ***apoi ce fel de adeverire va avea, cel ce prin puţina pocăinţă aşteaptă şi nu prin multe lacrimi ca să se curăţească de cele multe şi grele păcate?***

Dar vei zice: Ninivitenii erau păgâni, neştiind Scriptura ceea ce zice: ***"Inima înfrântă şi smerită Dumnezeu n-o va urgisi"*** (Psalmul 50); şi ***"Aproape este Domnul de cei umiliţi cu inima şi pe cei smeriţi cu duhul îi va mântui***"; şi: "***Zis-am: Mărturisi-voi asupra mea fărădelegea mea Domnului şi Tu ai lăsat păgânătatea inimii mele"*** (Psalmii 18, 33 şi 31). Iar noi credincioşii, nădăjduim, că şi cele puţine lacrimi cu mărturisirea păcatelor, pot să câştige de la Dumnezeu Mila şi iertarea păcatelor.

Răspund eu: ***Pot numai întru aceia care sunt la sfârşitul cel de moarte, cărora nu este vreme spre mai multe lacrimi şi spre a se împăca prin pocăinţă pentru păcate.*** Unora ca acelora pentru o sfărâmare a inimii Milostiv li se va face Domnul. Chip este tâlharul cel de pe Cruce, care la sfârşitul său nu multe cuvinte cu mărturisire şi cu inimă înfrântă a zis. Şi îndată a auzit de la Domnul, milostivul acel cuvânt: ***"Astăzi vei fi cu Mine în Rai"***. ***Iar de la omul cel sănătos şi care are vreme spre pocăinţă îi cere Dumnezeu multe lacrimi şi multe osteneli şi nevoinţe (Luca 23), până ce ostenelile pocăinţei se vor asemăna, iar mai ales vor şi întrece pe păcatele ce au fost mai înainte.***

Încă pentru lacrimi şi aceasta să se zică: ***Sunt unii, care se şi umilesc la o vreme de păcatele lor şi plâng, iar a greşi nu încetează, pe unii ca aceia nu-i foloseşte chipul cel umilit, când năravul lor neîndreptat petrece.*** Alţii şi la pocăinţă vin, mărturisindu-şi cu lacrimi păcatele lor, iar după o vreme iarăşi la aceleaşi spurcăciuni de păcate se întorc şi unora ca acelora ***ce folos le este de spălarea lacrimilor, când iarăşi cu dragoste întru acea mai dinainte tină intră? Deci nu este de ajuns singură umilinţa şi sfărâmarea inimii, ceea ce la o vreme se face fără de adevărată pocăinţă, ca adică nu numai să-i fie jale şi să plângă pentru păcate, ci nici să nu se mai întoarcă la păcate şi pentru cele făcute să sufere cuviincioasa osteneală.***

Pomeneşte Apostolul de Isav, fiul lui Isaac (Evr. 12, 17), cum că n-a aflat pocăinţa loc, măcar deşi cu lacrimi a căutat-o pe ea. ***Pentru ce lacrimile păcătosului celuia nu i s-au socotit întru pocăinţă şi neprimite i-au fost lui Dumnezeu, nici nu i-a iertat păcatele de care păcătosul acela a plâns?*** Răspunde Sfântul Gură de Aur în trimiterea către Evrei, 83, Cuvântul 31:

“N-a aflat pocăinţă, fiindcă **n-a arătat cea vrednică pocăinţă.** ***Şi ne sfătuieşte de aici pe noi, păcătoşii, zicând: Câţi socotesc a greşi fără curmare (nădăjduindu-se că fără cea cuviincioasă obosire şi chinuire să dobândească iertarea păcatelor lor) acestea să le gândească: Pentru ce Isav n-a câştigat iertare? Pentru că nu s-a pocăit precum se cădea. Oare voieşti să vezi pocăinţă cu deadinsul (adevărată, cuviincioasă), ascultă pocăinţa lui Petru cea după lepădare. Pentru că ne spune nouă pentru dânsul evanghelistul zicând:*** **Ieşind afară a plâns cu amar** ***(Mt. 26, 75). Pentru aceasta i s-a şi iertat lui un păcat ca acela, fiindcă s-a pocăit cu chipul care i se cădea”.*** Până aici Sfântul Gură de Aur.

Iarăşi va zice cineva: Sfântul Petru un ceas plângând, a câştigat iertare greşelii sale, deci şi mie de voi plânge un ceas înaintea Domnului, mi se vor ierta păcatele, fără de multe şi îndelungate osteneli ale pocăinţei. Unuia ca aceluia îi răspunde ucenicul lui Petru, Sfântul Clement Papa, zicând pentru dânsul, la Cuvântul de la Matei, cap. 20: ***„Că în toate nopţile auzind glasul cocoşului cântând, îndată*** **îşi aducea aminte de lepădarea aceea cu care de Hristos se lepădase şi se arunca la pământ şi multe lacrimi vărsa, plângând cu amar** ***şi aşa făcea toată viaţa sa”.***

Şi pentru aceea **Nichifor, scriitorul faptelor Bisericeşti**, ***Cartea 2, cap. 26, scrie de dânsul, că ochii lui îi erau însângeraţi, iar aceasta din cea prea multă plângere era, de acest fel a fost pocăinţa Sfântului Petru după greşeala lui. Iar tu cel ce te nădăjduieşti ca într-un ceas să-ţi plângi păcatele tale, oare poţi să plângi aşa cu amar precum a plâns Petru? Şi în toate nopţile a te tângui ca şi dânsul? Şi iarăşi: Oare poţi tu să suferi ca acele osteneli şi nevoinţe precum a suferit Petru, răsplătind lui Hristos Domnului său pentru lepădarea sa, până la cea cu capul în jos răstignire a sa? Deci să nu te nădăjduieşti la cea puţină oarecare umilinţă a inimii, care ţi se face la o vreme, nici să cutezi la cea mai mică osteneală a ta şi la nevoinţa cea scurtă. Ci întocmai cu păcatele tale, iar mai ales şi mai multă, o, păcătosule, să-ţi arăţi înaintea Domnului cu multe lacrimi pocăinţa şi atunci să aştepţi de la Dânsul milă.***

Învaţă Sfântul Gură de Aur în Cuvântul 10 la Evanghelia de la Matei 3, 8, scriind aşa: “Pocăinţa zic: Ca nu numai de cele mai dinainte rele a se depărta, ci şi mai mari bunătăţi a arăta: Pentru ca să faceţi roduri vrednice de pocăinţă, iar cum să le facem? **De vom începe a face cele potrivnice păcatelor, precum aş zice:** ***De ai răpit cele străine, dă dar şi pe ale tale. Ori multă vreme ai curvit, înfrânează-te dar şi de a ta femeie, la rânduite zile, deprinzându-te cu înfrânarea. Ori ai ocărât şi ai bătut pe cei ce-ţi învinuiau, deci binecuvântează pe cei ce te dosădesc şi fă bine celor ce te rănesc pe tine.*** Pentru că nu ne este destulă sănătatea nouă ca numai să scoatem săgeata, ci şi doftorii să ne punem pe rană. Ori te-ai desfătat şi te-ai îmbătat în vremea cea mai dinainte, posteşte

acum şi la băutura apei ia aminte, ca să ridici vătămarea ce ţi s-a adus ţie din beţie. Ori ai căutat cu ochi curveşti la frumuseţe străină, apoi să nu mai cauţi nicidecum la feţe femeieşti, întru cea mai multă păzire rânduindu-te pe sineţi după ranele ce le-ai luat, până ce te vei întări întru bine, pentru că ***"Abate-te de la rău şi fă bine"*** (Ps. 33,13). Până aici Gură de Aur.

Şi Apostolul sfătuieşte la Romani 6, 19: ***"Precum aţi pus de faţă mădularele voastre slujitoare necurăţiei şi fărădelegii întru fărădelege, aşa şi acum să vă puneţi de faţă mădularile voastre slujitoare dreptăţii întru sfinţenie".***

Iar Sfântul Grigorie Dialogul, numind pe om pom ce se cunoaşte după roadele sale, zice în Cartea 6, cap. 15, de la Ioan cap. 13: ***"Deci din roduri, iar nu din frunze, sau din rădăcină are să se cunoască pocăinţa, fiindcă şi Domnul a blestemat pe pomul ce avea numai frunzele, iar nu şi roduri. Că mărturisirea n-o primeşte (care se face numai cu cuvintele) şi fără de rodurile obosirii trupului".*** Până aici Grigorie Dialogul.

Iar noi să luăm aminte. ***Precum pomul cel bun nu din rădăcină şi din frunze, ci din rodurile cele bune se cunoaşte, aşa adevărata pocăinţă din faptele şi părerea de rău.*** **Pom de gând este omul şi are rădăcină a pocăinţei sale: gândul şi voinţa mărturisirii păcatelor. Iar frunze: singură mărturisirea păcatelor.** Care cu cuvintele iată se face spre Dumnezeu înaintea Părintelui Duhovnicesc şi făgăduinţa de îndreptare, ***iar rodurile acelui pom sunt ostenelile îndestulatei pocăinţe.*** Deci se cunoaşte adevărata pocăinţă ***nu din rădăcina gândului, nici din frunzele mărturisirii şi ale făgăduinţei, ci din singure ostenelile îndestulatei pocăinţe.*** Întăreşte-ţi gândul ca o rădăcină, înmulţeşte-ţi cuvintele ca nişte frunze. De nu vei avea roduri vrednice de pocăinţă, nevoinţe ostenitoare – zic – şi osârdnică sârguinţă pentru îndestulata pocăinţă de păcate, nu vei fi pom de binecuvântare vrednic, ci de blestem să te temi.

Pe doi păcătoşi îi aflăm în Sfintele Scripturi care se pocăiesc de faptele lor cele rele şi şi-au mărturisit păcatele lor la Dumnezeu: Saul şi David, dar n-au câştigat amândoi de la Dumnezeu iertare. A zis Saul: (1 Regi 15, 24): "***Am greşit că am călcat cuvântul Domnului***". A zis şi David: (II Regi 12, 13): ***"Am greşit Domnului meu!" Deci David a câştigat iertare şi s-a mântuit, iar Saul nu s-a învrednicit de iertare şi în mânia Domnului a rămas şi a pierit.*** Pentru ce***? Au doară nedrept este Domnul, că pe un păcătos ce s-a mărturisit Lui l-a miluit, iar pe altul l-a lepădat? Să nu fie! Pentru că*** **drept este Domnul întru toate lucrurile Sale** (Psalm 144, 18). ***Ci pricina este numai a celui neiertat păcătos Saul, căci mărturisindu-şi păcatul său, nu s-a căit cu îndestulare de dânsul, adevărata pocăinţă şi îndreptare nearătând, măcar deşi îndestulată vreme a avut spre pocăinţă şi îndreptare.***

Iar David după mărturisirea păcatului său, o, cât de mult s-a ostenit întru pocăinţă! ***În toată noaptea aşternutul său cu lacrimile udându-şi în miezul nopţii sculându-se, cenuşă ca pâinea mâncând şi băutura cu plângerea amestecându-şi de postire slăbind şi obosindu-şi trupul său şi smerindu-se înaintea Domnului în sac şi în cenuşă multă vreme, pentru aceea nu numai de păcat s-a iertat, ci şi iubit lui Dumnezeu s-a făcut.*** Iar Saul cel ce a făcut numai singură mărturisire de păcat, iar în pocăinţă nu s-a ostenit, a rămas neiertat în veci.

Deci să nu se nădăjduiască nimeni că se va curăţi de păcatele sale cele mari numai cu singură mărturisirea şi cu puţină umilinţă, fără de ostenelile şi nevoinţele cele ce se cuvin la adevărata pocăinţă, când are vreme spre îndreptarea sa şi spre întreaga pocăinţă pentru păcate şi se leneveşte a se osteni.

Bine este a urma lui David celui ce grăieşte: ***"Fărădelegea mea eu o voi vesti şi mă voi griji de păcatul meu" (Psalm 37, 19)***. Iată nu se îndestulează David numai cu singură mărturisirea fărădelegii sale, ci şi de întreaga pocăinţă se grijeşte**.** Mărturisi-voi păcatul meu – zice – şi mă voi osteni până ce deplin mă voi pocăi de dânsul. ***Pentru că ce foloseşte a descoperi rana, iar doftoria cea cuviincioasă la rană a nu o pune? Ce folos este a-ţi mărturisi păcatele, iar canon a nu purta pentru ele, nici a-ţi îndrepta viaţa ta?".***

(Hronograf, traducere: mitropolitul Veniamin Costache, Pelerinul Român, Oradea, 2005, p. 82-86).

Mitropolit Augustin de Florina - Predică la Duminica a V-a din Post – Maria Egipteanca, o pildă de pocăinţă – “Pocăiţi-vă!”

Biserica noastră, iubiţii mei, Sfânta Biserică Ortodoxă nu este o plăsmuire omenească. Dacă era aşa, în urma atacului sălbatic la care a fost şi este supusă de către duşmanii ei mai vechi şi mai noi, ar fi trebuit să fi fost nimicită, n-ar mai fi existat. Însă lupta aceasta dovedeşte tocmai faptul că ***Biserica lui Hristos e vie şi lucrează.*** Pentru că nimeni nu luptă împotriva morţilor. Luptă împotriva celor vii. ***Biserica deci se menţine, e vie, împărăţeşte şi triumfă în lume.***

De ce? Am spus: pentru că nu este o ficţiune omenească, nu au confecţionat-o oamenii, ci este o instituţie dumnezeiască. Este – ca să vorbim mai simplu – un copac pe care nu l-a sădit vreo mână omenească; l-a sădit însuşi Dumnezeu, Sfânta Treime. De aceea, toţi demonii iadului, de toate culorile şi nuanţele, nu pot să o dezrădăcineze.

Biserica este necesară. Cât de necesară este? Ca pâinea pe care o mâncăm zi de zi, ca razele soarelui care ne luminează şi ne încălzesc, ca aerul pe care-l respirăm în fiecare clipă. Poţi să trăieşti fără aer? Poţi să trăieşti fără soare? Poţi să trăieşti fără pâine? Tot aşa, nu poţi să trăieşti fără Biserică, fără Dumnezeu.
Şi Biserica noastră are o mare destinaţie. Care este destinaţia ei? Biserica este un spital. Aşa cum atunci când se îmbolnăveşte omul se duce la spital şi cere medicamente pentru a se vindeca, aşa şi Biserica noastră – spune Sfântul Ioan Gură de Aur – este un spital duhovnicesc pentru păcătoşii de pe pământ. Bolnavii aleargă pentru vindecarea trupului şi păcătoşii aleargă la Biserică pentru vindecarea sufletului şi trupului. Doar dacă cineva nu este păcătos, acela nu are nevoie de Biserică. ***Dar există om în lume care să nu fie păcătos? Nu. Toţi suntem păcătoşi. Unul singur a fost fără păcat, Domnul nostru Iisus Hristos. Aşadar toţi ceilalţi, ca păcătoşi ce suntem, avem nevoie de Biserica lui Hristos.***

Hristos, când era pe pământ, îi chema pe păcătoşi să se pocăiască, să se întoarcă la El şi le dădea iertare. Dar şi până astăzi şi până la sfârşitul veacurilor Hristos îi cheamă şi îi va chema pe toţi la pocăinţă.

Astăzi, Biserica ne cheamă să ne întoarcem la Hristos cu totul, punându-ne înainte ca minunată pildă de pocăinţă o femeie. Este vorba despre Cuvioasa Maria Egipteanca, care este sărbătorită de două ori pe an: astăzi, când este sărbătoarea ei mobilă – în Duminica a V – a din Post şi pe 1 aprilie.

Cuvioasa Maria Egipteanca a trăit în veacul al VI – lea, în anii împăratului Iustinian (527-565), în marea cetate pe care a zidit-o Alexandru cel Mare şi se numeşte Alexandria. Există până astăzi şi este unul din cele mai mari porturi în Mediterana. Acolo s-a născut. Dar a deviat de mică. S-a încurcat în anturaje rele şi s-a stricat. A devenit o femeie comună. Din cauza frumuseţii ei câştigase mulţi admiratori şi dispunea de bani. Purta mătăsuri, era întotdeauna împodobită cu bijuterii scumpe. Devenise regina plăcerii, ispita, magnetul Alexandriei.

Aşadar, în timp ce îşi continua viaţa păcătoasă, într-o zi, cum istoriseşte viaţa ei, a coborât în port. A văzut acolo o corabie. L-a întrebat pe căpitan unde merge şi el i-a răspuns: la Sfintele Locuri. Maria s-a hotărât să călătorească cu acea corabie. Aşa s-a şi întâmplat. A ajuns la Sfintele Locuri şi s-a dus la biserică în ziua Înălţării Cinstitei Cruci ca să se închine. Dar în clipa în care a încercat să intre, o putere nevăzută a împiedicat-o. Atunci a conştientizat starea ei, a conştientizat că este păcătoasă, că nu este vrednică să intre în biserică.

Iubiţii mei, oare noi acum intrăm în biserică cu vrednicie? Dacă la uşă ar sta un înger şi ar controla pe fiecare, va găsi pe vreunul vrednic să intre? Intrăm prin mila lui Dumnezeu. Noi suntem păcătoşi, viermi murdari şi necuraţi, iar Hristos ne primeşte în Biserica Sa.

Aşadar, Maria şi-a simţit păcătoşenia. A rugat-o atunci pe Preasfânta (Fecioară Maria) s-o lase să intre, iar Preasfânta i-a ascultat rugăciunea: Maria a intrat în Biserică. A îngenunchiat, a plâns, s-a închinat Crucii şi a făcut o făgăduinţă înaintea lui Dumnezeu că de acum înainte îşi va schimba purtarea. S-a pocăit. A intrat neagră şi a ieşit albă. Fugind din biserică, s-a îndreptat spre Iordan şi după ce a trecut râul, a ajuns în pustie, în pustia nesfârşită, unde doar fiarele sălbatice trăiau şi doar glasurile lor se auzeau. Acolo, această femeie, care era obişnuită cu luxul şi bogăţia Alexandriei, avea să-şi schimbe cu desăvârşire de atunci încolo modul de viaţă. A trăit patruzeci de ani întregi în asprime, rugându-L pe Dumnezeu să o ierte.

În acea vreme trăia un ascet care se numea Zosima. Era învăţat, dar diavolul i-a aruncat o idee. Zosima – i-a spus – de ani de zile te nevoieşti în pustnicie, te

rogi, studiezi, te împărtăşeşti cu Preacuratele Taine. Ca tine nu mai există altul… Un gând mândru. Şi mândria este cel mai mare păcat. Însă glasul lui Dumnezeu i-a răspuns: Zosima, greşeşti. Există un alt suflet mai înalt decât tine… A ieşit atunci ascetul în pustie şi în timp ce mergea vede deodată ceva ca o fantomă. Nu era fantomă; era Maria Egipteanca care ajunsese numai piele şi oase. A căzut la picioarele lui Zosima, i-a spus numele şi viaţa ei. După ce s-a mărturisit de păcatele ei, l-a rugat pe Sfântul Zosima să-i aducă Dumnezeiasca Împărtăşanie. Într-adevăr, Zosima i-a adus Preacuratele Taine şi când a împărtăşit-o lacrimile acesteia cădeau în Sfântul Potir.

Aşa se împărtăşeau odată creştinii, cu emoţie şi teamă. Este mare şi dumnezeiască Taina Împărtăşaniei. Noi acum, vai, ne împărtăşim nesimţiţi şi indiferenţi, fără dragoste şi dor după Dumnezeu, fără dragoste dumnezeiască.

Ea se împărtăşea mărturisită şi cu simţire. Apoi l-a rugat pe Zosima să revină. Şi s-a dus bătrânul după un an acolo şi a căutat-o. Dar a găsit-o moartă, întinsă pe nisip. Era ca un înger. Alături însemnase cuvintele: „Îngroapă, părinte Zosima, trupul păcătoasei Maria”. Sfântul Zosima a cântat slujba de înmormântare şi a venit clipa să o îngroape. Târnăcop nu avea. Cum a săpat? În momentul acela, din pustie - să nu creadă necredincioşii, noi credem! - a venit un leu, a săpat cu ghearele, a făcut o groapă şi a fost el însuşi groparul. Acolo a fost îngropată cuvioasa.

Aceasta este în puţine cuvinte viaţa Sfintei Maria Egipteanca, pe care o sărbătoreşte astăzi Biserica noastră. Ce ne învaţă? ***Că Hristos îi primeşte pe toţi şi pe cei mai mari păcătoşi. Oricâte păcate ar face omul, Hristos îl iartă, dacă se pocăieşte.*** Aşadar, „Pocăiţi-vă!”, ne strigă astăzi cuvioasa Maria. Dar în fiecare zi şi în fiecare ceas ne strigă Hristos: ***„Pocăiţi-vă!”*** (Matei 3, 2). Ne cheamă să ne schimbăm şi noi vieţuirea, precum şi-a schimbat-o Maria Egipteanca şi toţi sfinţii.

- *„Pocăiţi-vă!”, ne strigă toate stihiile naturii, fulgerele şi tunetele şi vai!, dacă nu auzim.*
- *„Pocăiţi-vă!”, ne strigă dezastrele naturale, inundaţiile care fac râurile să se umfle şi să ameninţe cu înecarea lumii, cutremurele care dărâmă case, incendiile care mistuiesc pădurile, bolile care seceră.*
- *„Pocăiţi-vă”, ne strigă mormintele şi moartea, care vine în fiecare zi.*

Oamenii însă rămân nesimţiţi, nu se pocăiesc. Trec anii, părul i se albeşte, îi cad dinţii, trupul i se veştejeşte, ajunge la sfârşit şi nici atunci omul nu zice „Mă căiesc”. ***Am spus-o şi altădată: Nu ne va judeca Dumnezeu pentru că am păcătuit, ci ne va judeca pentru că nu ne-am pocăit.***

În aceste sfinte zile ne cheamă în mod deosebit. Cum alergăm la spital când ne îmbolnăvim, aşa mici şi mari să alergăm la spitalul duhovnicesc al Pocăinţei, la Sfânta Mărturisire. Şi atunci realmente vom avea cu noi pe Hristos.

Cine se mărturiseşte şi se împărtăşeşte – nu e minciună! – Îl primeşte în sine pe Dumnezeu. Şi cine Îl are pe Dumnezeu, nu se teme de nimic. El va avea binecuvântarea Bisericii prin mijlocirile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi ale Cuvioasei Maria Egipteanca, a cărei sfântă pomenire o sărbătorim astăzi.

(Omilie a Mitropolitului de Florina, părintele Augustin Kandiotis, în Sfânta Biserică a Sfântului Vasilie, Filota - Amintaios, 23.03.1980 dimineaţa)

(Sursa: Cartea "Ne vorbeşte Părintele Augustin, Mitropolitul de 104 ani" - vol. al II-lea)

Sfântul Teodor Studitul - Predici la Duminica a cincea din Post

Cuvântul 61: Miercuri în a cincea săptămână din Post: despre purtarea de grijă la împărtăşirea cu Sfintele Taine

Fraţilor şi părinţilor, ieri când a venit la mănăstirea noastră omul împăratului, îndată ne-am tulburat cu toţii şi la multe gânduri am intrat din pricina venirii lui fără de veste, şi tocmai după ce am aflat că n-a venit pentru noi, am scăpat de frică şi de cutremur. Deci, vă întreb pentru care pricină ne-am înfricoşat atâta şi ne-am tulburat când am văzut pe trimisul împăratului? Este lucru arătat că, ştiind noi că nu suntem prieteni împăratului, ci vrăjmaşi mari, pentru că nu facem voia şi porunca lui ca să ne unim cu eresul iconomahiei, de aceea ne-am spăimântat. Căci de am fi fost prietenii şi iubiţii lui ne-am fi bucurat foarte, cunoscând că trimisul lui a venit pentru vreo facere de bine şi folosul nostru.
Iată acum pentru ce v-am spus aceasta. Orice suflet ce se va învrednici prin bună vieţuire să aibă pe Dumnezeu milostiv la vremea ieşirii din trup, când va veni îngerul trimis de Dumnezeu să-l ia, nu se va tulbura nici nu se va teme, ci-l va primi cu dragoste şi cu bucurie îl va urma la stăpânul lui. Iar sufletul care nu se va afla gătit în acel ceas, se va tulbura şi va plânge fără mângâiere, văzând că de la, nimeni n-are ajutor. Căci în viaţa de aici poate să ajute prietenul şi fratele pe om în luptele lui şi să-l facă fără frică, dar atunci nici un ajutor n-are, căci cu hotărâre şi fără milă îngerul răpeşte degrab sufletul ticălos.

O, ce grijă şi ce cutremur va fi atunci! Deci, fraţilor, dacă ne înfricoşăm numai la aducerea aminte de acel ceas, ce vom face când va veni vremea, şi cum va sta sufletul înaintea înfricoşatului scaun al lui Hristos? Ascultaţi ce zice proorocul

Daniil despre această judecată: „Râu de foc curge înaintea Lui, mii de mii stau împrejurul Lui şi milioane de milioane îi slujesc Lui; judecătorul este înfricoşător şi nimic nu se poate ascunde de ştiinţa Lui; cercetează cu amănuntul, până şi pentru cuvântul deşert, precum zice şi Evanghelia" Cum va putea îndura sufletul aceasta? În adevăr înfricoşat lucru este să ajungă muritorul în mâinile Dumnezeului cel viu şi de trei ori înfricoşat pentru cel care va auzi hotărârea, prin care va fi osândit la chinul veşnic.

Drept aceea, fraţilor, să ne îndreptăm şi să ne pregătim înainte de moarte, să îmblânzim pe Dumnezeu prin pocăinţă, ca să fie milostiv către noi; să câştigăm prieteni pe îngerii, care vor veni să ne ia, ca să privegheze totdeauna ochii gândului nostru şi mintea noastră şi să stea cu vitejie împotriva patimilor şi a păcatelor, nicidecum să nu ne lase să fim supuşi de ele. Iar de se va întâmpla să ne clătească cineva, degrab să ne ridice, şi potolind noi cu lacrimi săgeţile aprinse ale dia-volului, să îmbrăţişăm dragostea lui Hristos.

Iată ce zice apostolul Iacob: „Mult poate rugăciunea ce se face de către omul drept“. Pentru aceasta avem trebuinţă fiecare de rugăciunea altuia şi mai ales de a preoţilor şi de învăţăturile dascălilor Bisericii care sunt arhiereii, că ne sunt de mare folos. Tot aşa lacrimile de umilinţă mult ajutor aduc, iar peste toate acestea, Sfânta împărtăşanie este cel mai mare dar dumnezeiesc. Cu toate acestea noi nu purtăm grijă să ne împărtăşim destul de des, şi mult mă mir, pentru ce să ne cuminecăm numai duminica, iar în altă zi, când se întâmplă Liturghie, nu. Căci se cuvine mai ales monahilor care se află în sânul vieţii de obşte, în toate zilele să se
împărtăşească, însă aceasta o zic despre cei curaţi şi cu sufletul şi cu trupul, dar cu nebăgare de seamă şi fără mare cercare şi luare aminte, să nu îndrăznească cineva. Că zice apostolul Iacob: ,,Să se cerceteze omul pe sine de este vrednic şi atunci să se cuminece; căci cel ce mănâncă şi bea trupul şi sângele lui Hristos cu nevrednicie, păcat şi osândă mare pricinuieşte sufletului său" Că Sfânta cuminecătură este pâinea vieţii. Această pâine dă viaţă veşnică şi fericit este cel care o mănâncă, ştiind că este fără prihană. Adică fără poftă rea sau vrăjmăşie, beţie, lăcomie, iubire de argint, sau orice altă necurăţie.

Şi iată ce zice Hristos: „Eu sunt pâinea vieţii, care M-am pogorât din cer şi cel ce va mânca trupul Meu şi va bea sângele Meu este împreună cu Mine şi Eu împreună cu el“.

Vedeţi fraţilor ce dar nespus şi milă nemărginită, că nu numai a murit pentru noi Hristos, dar încă şi trupul şi sângele Său ni L-a dat să-L mâncăm şi să-L bem. Oare ce semn poate fi mai mare, decât acesta, despre dragostea lui către noi, şi ce altă dovadă, că doreşte mântuirea noastră a tuturor, poate fi mai luminată decât aceasta? Şi dacă cel ce este oprit de la masa de obşte se mâhneşte şi-i pare

rău, cu cât oare mai mult se cade să se mâhnească, să plângă şi să se tânguie cel ce se opreşte el însuşi de la masa dumnezeiască, fie pentru necurăţie, fie pentru neînfrânare, ori pentru neascultare, sau pentru orice altă patimă. Căci nu se lipseşte de hrană proastă şi trecătoare, ci de pâinea vieţii şi de paharul mântuirii şi, mai adevărat să zic, de însuşi Hristos; că de este în Hristos cel ce se împărtăşeşte cu Sfintele taine şi Hristos este în el. Iată dar că, cel ce nu se împreună cu Sfintele taine, este despărţit de Hristos.

Iar de n-am urmat până acum aceasta, de acum înainte să ne îndreptăm. Cunoscând puterea darului şi curăţindu-ne, când ne este cu putinţă, să ne împărtăşim cu prea curatele taine, spre sănătatea trupului şi a sufletului şi spre moştenirea vieţii veşnice.

De se va întâmpla să fim chiar la muncă şi ascultare afară şi vom auzi toaca Bisericii, să lăsăm treaba şi să alergăm cu multă sârguinţă să ne cuminecăm, şi mult ajutor vom câştiga. Căci cu această grijă fiind de-a pururea, ne vom feri de orice păcat şi vom fi gata totdeauna, iar dacă nu avem grija de a ne împărtăşi cădem în multele patimi ale păcatelor.

Aşadar se cade fraţilor totdeauna să ne gătim, ca să ne facem părtaşi vieţii veşnice, învrednicindu-ne să o câştigăm cu darul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, a Căruia este slava şi puterea, împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cuvântul 62: În Vinerea săptămânii a cincea: despre lucrarea cu osârdie a faptelor bune

Fraţilor şi părinţilor, fapta bună este lucrarea ce nu încetează nici conteneşte vreodată, ci totdeauna merge înainte, în acest chip bărbaţii drepţi se înalţă la măsurile cele mai de sus ale faptelor bune. De aceea zice apostolul: „Nu cunosc că am luat dar şi nu cunosc care este săvârşirea faptei bune, ci alerg să ajung la cea cu care m-a liberat şi m-a miluit pe mine Hristos Iisus" Şi iarăşi zice: „Faptele bune cele trecute pe care le-am făcut, le-am uitat şi la cele dinainte mă nevoiesc; cu nădejdea alerg către darul chemării de sus a lui Dumnezeu în Hristos Iisus" ***Adică bunătatea nu are niciodată sfârşit, că după ce încetează bunătatea, începe răutatea să lucreze.***

Deci şi noi fraţilor, să nu rămânem înapoi, nici să nu încetăm a merge pe calea faptelor bune, ci totdeauna să fim lesne porniţi şi întăriţi în osârdie, ca să mergem din putere în putere, până vom ajunge bărbaţi desăvârşiţi şi la măsura vârstei plinirii lui Hristos. Şi nu vom putea săvârşi aceasta prin alt mijloc, decât petrecând toată ziua şi tot ceasul cu osârdie.

Adică la ceasul Utreniei, să ne sculăm îndată din somn şi să ne aflăm la rugăciune; la sfârşitul utreniei, să începem cu bucurie lucrul obişnuit şi în inima noastră să zicem dumnezeieştile cuvinte ale citirii, împreună lucrând şi mâinile şi gândul. A venit seara, să ne culcăm cu cuvenită mulţumire şi cu umilinţă, săvârşind canoanele, fără tulburare, cu plecarea genunchilor la pământ şi apoi să dormim, păzindu-ne de nălucirile şi arătările viclene.

Cu această gătire şi petrecere a zilei şi nopţii, se împlineşte ceea ce zice dumnezeiescul David: „Ziua zilei vesteşte graiul, şi noaptea, nopţii, priceperea". Să nu treacă ziua cu vorbe netrebnice, cu râsete şi cu leneviri, nici noaptea cu gânduri de desfrânări şi de necurăţie. Şi nu numai trupul, ci şi sufletul să-l păzim, că Domnul voieşte ca amândouă să fie curate de gândurile viclene.

De va zice cineva că-l supără patima poftei, apoi ce este mai dulce decât fapta bună. Pe aceasta să o poftească şi la ea să râvnească, pentru că dulceaţa ei este foarte poftită şi fără saţiu. Dacă ne ispiteşte dragostea frumuseţii şi podoaba ei, apoi ce este mai frumos decât Domnul nostrum Iisus Hristos, cu a Cărui frumuseţe toate lucrurile se împodobesc şi se înfrumuseţează. Iar poftele rele sălbăticesc sufletul şi-l urzesc mai rău decât al fiarelor necuvântătoare, căci nu pricinuiesc veselie sau bucurie, ci tiranie, scârbă şi viaţă amărâtă.

„Nu vă înşelaţi, zice Scriptura, că trup şi sânge, Împărăţia lui Dumnezeu nu vor moşteni, nici stricăciunea nestricăciune“. Pe care om nu l-a necinstit păcatul şi nu l-a dat morţii, şi dimpotrivă, pe care om nu l-a înălţat fapta bună şi nu l-a arătat minunat în lume!

Să lăsăm pe cei mulţi şi să vorbim numai de doi, de Iosif cel frumos şi de fiul cel
întâi născut al lui David. Amon pentru că a desfrânat cu sora sa, a fost omorât. Iar Iosif a ajuns ca şi împărat al Egiptului pentru că a iubit mult fecioria.

În adevăr fapta bună este râvnitoare şi mântuitoare, iar răutatea este rea şi urâtă. Dar, cu tot adevărul, noi oamenii ne amăgim cu mare înşelăciune şi alegem mai bine moartea, decât viaţa, mai mult iubim întunericul, decât lumina şi stricăciunea, decât nestricăciunea.

Şi zic unii, că şi noi am pofti să iubim binele, dar nu putem. Nu este adevărat, ci pentru că nu voim, pentru aceea nu-l iubim; dar să nu ni se pară că voim, ci din toată inima să voim. Căci fiind singurii stăpânitori ai minţii şi voii noastre, ceea ce voim, aceea facem. Precum se vede, obiceiul rău din tinereţe a întărit patimile în noi şi pentru aceea ni se pare că foarte greu ne putem izbăvi de ele.

Dar iată ce zice apostolul: „Omenesc lucru vă grăiesc, pentru neputinţa trupului vostru, că precum aţi făcut mădularele voastre a fi supuse necurăţiei şi nelegiuirii spre pierzare, aşa faceţi-le acum, faceţi-le zic, mădulare supuse dreptăţii spre sfinţenie”.

Drept aceea, fraţilor, trebuie cu răbdare şi cu rugăciune să batem la uşă şi în adevăr ne va deschide uşa Dumnezeul nostru cel bun, făcând în noi cele plăcute înaintea Lui şi dându-ne nouă viaţa veşnică în Hristos Iisus Domnul nostru, a Căruia este slava şi puterea împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cuvântul 63: Duminica a cincea din Post: despre negrăitul dar ce vor dobândi cei ce suferă, fără întristare, scârbele vieţii şi despre pomenirea Sfântului Platon

Fraţilor şi părinţilor, orice fel de slujbă va începe omul, lucrează la început cu greutate, dar după ce o săvârşeşte, află bucurie şi veselie. Aşa face şi lucrătorul ţarinei, seamănă cu lacrimi şi seceră cu bucurie. Şi ostaşul când pleacă la război merge mâhnit, dar când se întoarce, vine vesel.

Deci şi noi, fraţilor, fiindcă am ajuns la sfârşitul sfântului post, să nu ne mai aducem aminte de pătimirea ce am petrecut, ci să ne bucurăm de bunătăţile făgăduite şi să slăvim pe Stăpânul Hristos, rugând pe Dumnezeu ca şi de acum înainte să ne învrednicească a ne împodobi viaţa cu astfel de nevoinţe. Şi iată, înaintea lui Dumnezeu mărturisesc, că aţi petrecut vremea postului cu pace, cu răbdare şi cu umilinţă. Fiecare, slujba sa a făcut-o deplin şi fără greşală.Şi slavă Sfântului Dumnezeu, că ne-a întărit să săvârşim bine calea sfântului post.

Deci să luăm această pildă fraţilor şi pentru sfârşitul acestei vieţi vremelnice, când fiecare va înceta lucrurile sale, când se va arăta Hristos, viaţa noastră, şi va da lui Dumnezeu şi Tatălui împărăţia, precum este scris, când va strica toate stăpânirile şi puterile lumii. Atunci sfinţii nu-şi vor mai aduce aminte de ostenelile şi de patimile rele pe care le-au răbdat aici, căci vor câştiga bunătăţile veşnice. Şi aceştia sunt drepţii cei mai înainte de lege, adică Abel, Set, Enoh, Noe, Avraam şi ceilalţi: cei din lege, adică slăviţii prooroci Moisi, Ilie şi ceilalţi toţi, cei ce sunt din darul cel nou, adică sfinţii apostoli, mucenicii şi toată ceata sfinţilor şi îndeosebi marele Mergător înainte Ioan, căruia a urmat şi cuviosul Părintele nostru Platon, care s-a învrednicit a dobândi vitejia sufletească şi a mustrat pe împăratul cel desfrânat şi a căruia zi o prăznuim astăzi.

Dar de vreme ce ucenicii dascălului bun voiesc să fie şi ei buni, ca să se cunoască pomul după rodul său, pentru aceea vă rog fraţilor ca în faptele în care au umblat el şi ceilalţi părinţi, în acelea să umblăm şi noi. Să nu ne lenevim la

osteneli, ori să ne sfiim la mărturisirea Sfintelor icoane; pentru că aţi auzit de ticălosul Alexandru, cum s-a lepădat de ascultare şi de mărturisire şi ştiţi pentru ce a pătimit aceasta. Nu din altceva, numai pentru că umbla singur, după voia lui şi pentru că şi-a robit sufletul său iubirii de argint, şi s-a făcut vânzător ca Iuda; căci acela a vândut pe Hristos evreilor, iar Alexandru, iconomahilor, care se aseamănă cu evreii. De aceea vă poruncesc tuturor să nu vă amăgiţi şi să urmaţi lui. Cu toată dreptatea strigă şi zice apostolul, că „rădăcina tuturor răutăţilor este iubirea de argint" prin care unii au căzut în mari ispite şi scârbe. Şi asupra acestui lucru vreau să vă înfrunt şi eu cu cuviinţă, pentru că ştiţi bine că acel ticălos iubea slava şi şederea mai sus şi vrând să glumiţi cu dânsul îi ziceaţi, că este vrednic să se facă şi preot, iar el a socotit gluma adevăr şi l-a orbit trufia diavolului. O, ce a pătimit ticălosul! S-a afundat şi s-a lepădat de credinţă, a pierdut dreapta mărturisire, s-a păgubit de bogăţia faptelor bune, ne-a întristat şi pe noi smeriţii şi însăşi Biserica lui Hristos.

Dar Dumnezeul cel bun Care nu voieşte moartea păcătosului, ci doreşte întoarcerea lui ca să fie viu, să-i dea şi lui luminare să vadă în ce adâncime a pierzării a căzut şi să-şi vie în cunoştinţă. Şi pe voi să vă ierte pentru cuvintele nepricepute şi pentru glumele ce aţi grăit, şi pe toţi să ne învrednicească Împărăţiei lui cereşti, în Hristos Iisus Domnul nostru, a Căruia este slava şi puterea împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Extras din cartea: Sfântul Teodor Studitul - Cuvântări duhovniceşti)

Cuviosul Iustin Popovici - Omilia la Duminica Sfintei Maria Egipteanca – "Doamne, înainte de sfârşit, până ce nu pier, mântuieşte-mă!"

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.

Iată a V-a Duminică din marea patruzecime, ***duminica [ce pecetluieşte săptămâna] marilor privegheri şi marilor nevoinţe, săptămâna marilor tânguiri şi suspine,*** Duminica celei mai mari sfinte între sfintele femei, a Cuvioasei Maicii noastre Maria Egipteanca…

Patruzeci şi şapte de ani a vieţuit în pustie, şi Domnul i-a dăruit ceea ce rareori dăruieşte cuiva dintre sfinţi. Ani întregi nu a gustat pâine şi apă. La întrebarea Avvei Zosima, ea a răspuns: *„**Nu numai cu pâine va trăi omul**"* (Matei 4, 4). Domnul a hrănit-o într-un mod deosebit şi a îndrumat-o la viaţa pustnicească, la nevoinţele pustniceşti.

Şi care a fost urmarea? ***Sfânta a preschimbat iadul ei în Rai! L-a biruit pe diavol şi a urcat sus la Dumnezeu!*** Cum, cu ce? *Cu postul şi cu rugăciunea, cu postul şi cu rugăciunea!* Pentru că **postul împreună cu rugăciunea, este o putere care biruieşte totul.**

Un imn minunat din Marea Patruzecime spune: *„**Să urmăm Mântuitorului sufletelor noastre, Care prin post ne-a arătat biruinţa împotriva diavolului**".* Prin post ne-a arătat biruinţa împotriva diavolului… Nu există o altă armă, nu există un alt mijloc.

Postul! Iată mijlocul pentru a-l birui pe diavolul, pe orice diavol. Exemplu de biruinţă, Sfânta Maria Egipteanca. Ce putere dumnezeiască este postul! Postul nu este nimic altceva decât să-ţi răstigneşti trupul, să-ţi răstigneşti trupul, să te răstigneşti singur pe tine însuţi.

De vreme ce există crucea, biruinţa este sigură. Trupul fostei desfrânate din Alexandria, Maria, prin păcat s-a predat robiei diavolului. Dar când a îmbrăţişat crucea lui Hristos, când a luat această armă în mâinile ei, l-a biruit pe diavol.

Postul este învierea sufletului din morţi. ***Postul şi rugăciunea deschid ochii omului, ca să se zărească şi să se înţeleagă după adevăr pe el însuşi, să se vadă pe el însuşi.*** Vede atunci că fiecare păcat în sufletul lui este mormântul lui, mormântul, moartea lui. ***Înţelege că păcatul în sufletul lui nu face nimic altceva decât să transforme în leşuri toate câte aparţin sufletului: gândurile lui, sentimentele lui şi dispoziţiile lui; un şir de morminte.*** Şi atunci…, se dezlănţuie din suflet un strigăt jalnic: ***„Înainte de sfârşit, până ce nu pier, mântuieşte-mă”.*** Acesta este strigătul nostru în această sfântă săptămână: ***Doamne, înainte de sfârşit, până ce nu pier, mântuieşte-mă.*** Astfel ne-am rugat în această săptămână Domnului, astfel de strigăte rugătoare ne-a predat, în Canonul său cel Mare, marele sfânt părinte al nostru Andrei Criteanul.

„Doamne, înainte de sfârşit, până ce nu pier, mântuieşte-mă”**.** Acest strigăt ne priveşte pe noi toţi, pe toţi câţi avem păcate. Cine nu are păcate? Este imposibil să priveşti în tine însuţi şi să nu afli undeva, în vreun ungher al sufletului tău, să nu localizezi în vreun colţ al lui un păcat poate uitat. ***Şi… fiecare păcat, pentru care nu te-ai pocăit, este mormântul tău, este moartea ta.*** Şi tu, ca să poţi să te mântuieşti şi să te înviezi pe tine însuţi din mormântul tău, strigă cu strigătele tânguitoare şi rugătoare ale Marii Patruzecimi: *„*Doamne, înainte de sfârşit, până ce nu pier, mântuieşte-mă”.

Să nu ne batem joc de noi înşine, fraţilor, să nu ne lăsăm înşelaţi. Şi chiar dacă un singur păcat ar rămâne în sufletul tău şi tu nu te pocăieşti şi nu-l mărturiseşti, ci îl laşi înăuntrul tău, acest păcat te va duce în împărăţia iadului. Pentru păcat nu există loc în Raiul lui Dumnezeu. Pentru păcat nu există loc în Împărăţia Cerurilor. Pentru a te învrednici de Împărăţia Cerurilor, îngrijeşte-te să izgoneşti din tine orice păcat, să dezrădăcinezi din tine prin pocăinţă orice păcat. ***Pentru că nimic nu izbăveşte decât pocăinţa omului. O astfel de putere a dat Domnul Sfintei Pocăinţe.***

Priviţi! Dacă pocăinţa a putut să mântuiască o femeie atât de desfrânată, cum a fost odată Maria Egipteanca, cum să nu mântuiască şi pe alţi păcătoşi, pe fiecare păcătos, şi pe cel mai mare păcătos şi criminal?

Da, Sfânta şi Marea Patruzecime este câmpul de luptă pe care noi, creştinii, cu postul şi cu rugăciunea îl biruim pe diavolul, biruim toate păcatele, biruim toate patimile şi ne asigurăm nouă înşine nemurirea şi viaţa veşnică.

În Vieţile sfinţilor şi ale adevăraţilor creştini există nenumărate exemple care arată că, într-adevăr, doar cu rugăciunea şi cu postul noi creştinii biruim pe demoni, pe toţi cei care ne chinuiesc şi vor să ne târască în împărăţia răului, în iad. Chiar, Sfântul Post…! ***Este postul sfintelor noastre virtuţi. Fiecare sfântă virtute înviază sufletul meu şi sufletul tău din morţi.***

Rugăciune! ***Ce este rugăciunea?*** **Este marea virtute care te înviază şi care mă înviază.** Sculându-te la rugăciune, n-ai strigat către Domnul să îţi curăţească sufletul de păcate, de orice rău, de orice patimă? Atunci mormintele tale şi mormintele mele se deschid şi morţii înviază. Tot ce este păcătos fuge, tot ce târăşte spre rău dispare. ***Sfânta rugăciune îl înviază pe oricare dintre noi, când este sincer, când îşi aduce tot sufletul în cer, când tu cu frică şi cutremur spui Domnului: Vezi, vezi mormintele mele, nenumărate sunt mormintele mele, Doamne! În fiecare din aceste morminte, iată sufletul meu, iată-l mort, departe de Tine, Doamne! Spune un cuvânt şi îi înviază pe toţi morţii mei!*** Pentru că Tu, Tu, Doamne, ne-ai dăruit multe puteri dumnezeieşti ca să ne învieze prin Sfânta Înviere, să ne învieze din mormântul trândăviei.

Da, prin păcat, prin patimile noastre, murim sufleteşte. Sufletul moare când se desparte de Dumnezeu. Păcatul este puterea care desparte sufletul de Dumnezeu. Şi noi, când iubim păcatul, când iubim plăcerile trupeşti, în realitate ne iubim moartea, iubim mormintele, mormintele rău mirositoare în care sufletul nostru se descompune. Dimpotrivă, când ne trezim, când prin fulgerul pocăinţei lovim în inima noastră, atunci…, atunci morţii noştri înviază. Atunci sufletul nostru îi biruieşte pe toţi criminalii săi, îl biruieşte pe creatorul prin excelenţă al tuturor păcatelor, pe diavolul, îl biruieşte cu puterea Domnului Iisus Hristos cel înviat.

De aceea, pentru noi creştinii nu există păcat mai puternic ca noi. ***Să fii sigur că întotdeauna eşti mai puternic decât orice păcat care te chinuieşte, întotdeauna eşti mai puternic decât orice patimă care te chinuieşte. Cum? – întrebi. Prin pocăinţă!*** Şi ce este mai uşor decât ea? **Întotdeauna poţi înăuntrul tău, în sufletul tău, să strigi: *„Doamne, înainte de sfârşit, până ce nu pier, mântuieşte-mă”.***

Ajutorul lui Dumnezeu nu te va trece cu vederea. Te vei învia pe tine însuţi din morţi şi vei trăi în această lume ca unul care a venit din cealaltă lume, care a fost înviat şi trăieşte o nouă viaţă, viaţa Domnului celui înviat, înăuntrul căreia există toate dumnezeieştile puteri, aşa încât nici un păcat de

acum să nu poată să te ucidă. Poate vei cădea din nou, dar de acum cunoşti, cunoşti arma, cunoşti puterea cu care te înviezi din morţi. Dacă de cincizeci de ori pe zi păcătuieşti, dacă de cincizeci de ori te ruşinezi, dacă cincizeci de morminte îţi sapi astăzi, strigă doar: „Doamne, dă-mi pocăinţă. Mai înainte de sfârşit, până ce nu pier, mântuieşte-mă”.

Domnul cel Bun, care cunoaşte slăbiciunea şi neputinţa sufletului omenesc şi a voinţei omeneşti, a spus: ***Vino, frate. Chiar dacă de şaptezeci de ori câte şapte păcătuieşti pe zi, vino iar şi spune: Am păcătuit*** (Matei 18, 21-22). ***Domnul asta ne porunceşte nouă, oamenilor slabi şi neputincioşi. Îi iartă pe păcătoşi.*** De aceea a şi declarat că ***bucurie mare se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte pe pământ*** (vezi Luca 15, 7). Întreaga lume cerească priveşte la tine, frate şi soră, cum trăieşti pe pământ. ***Cazi în păcat şi nu te pocăieşti? Iată, îngerii plâng şi se tânguiesc în cer din pricina ta. Doar ce începi să te pocăieşti, frate, îngerii în cer se bucură şi dănţuiesc ca nişte fraţi ai tăi cereşti…***

Iată Maria Egipteanca, marea sfântă de astăzi. Cât de păcătoasă a fost! Din ea Domnul a făcut o fiinţă sfântă ca heruvimii. ***Prin pocăinţă s-a făcut întocmai cu îngerii, prin pocăinţă a distrus iadul în care se afla şi s-a suit întreagă în raiul lui Hristos. Nu există creştin neputincios în această lume, chiar dacă îl atacă cele mai groaznice păcate şi ispite ale acestei lumi. Însă este suficient doar ca creştinul să nu uite*** marile lui arme***: pocăinţa, rugăciunea, postul; să se dedea vreunei nevoinţe evanghelice, vreunei virtuţi: fie rugăciunii, fie postului, fie iubirii evanghelice, fie îndurării.***

Să ne amintim de marii sfinţi ai lui Dumnezeu, să ne amintim de marea sfântă sărbătorită astăzi, de Cuvioasa Maica noastră Maria Egipteanca şi să fim siguri că Domnul va fi ajutorul nostru la vreme. Sfânta Maria a experiat atât de mult ajutorul minunat din partea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, încât s-a mântuit din groaznicul ei iad, de groaznicii ei demoni.

Preasfânta Născătoare de Dumnezeu şi astăzi şi pururea ne ajută în toate virtuţile noastre evanghelice: în rugăciune, în post, în priveghere, în iubire, în îndurări şi în răbdare şi în orice altă virtute. Mă rog să ne ajute întotdeauna şi să ne călăuzească…

De aceea, niciodată să nu oboseşti în lupta şi în războiul cu păcatele tale… În toate greutăţile tale, în cele mai mari căderi ale tale să-ţi aminteşti de acest strigăt al sfintei săptămâni, care are putere să te învieze:

„Doamne, mai înainte de sfârşit, până ce nu pier, mântuieşte-mă“.

(1965)

(Traducere (în elină) de către părinţii Sfintei Mănăstiri Cuviosul Grigorie din Sfântul Munte din cartea PASHALNE BESEDE (Omilii Pascale), Belgrad, 1998)

Sfântul Ioan de Kronstadt: Învăţătură în Duminica a cincea din Postul mare (I) – Vestirea patimilor şi slujirea jertfelnică

Iubiţi fraţi şi iubite surori! Vreau acum să vă povestesc şi să vă tâlcuiesc întrucâtva Apostolul şi Evanghelia de astăzi.

Din Apostol s-a citit o parte din Epistola Sfântului apostol Pavel către evrei, despre puterea curăţitoare a sângelui Mântuitorului Hristos, Care S-a adus pe Sine jertfă lui Dumnezeu-Tatăl pentru păcatele întregii lumi, iar din Evanghelie s-a citit istorisirea evanghelistului Marcu despre felul cum Domnul Iisus Hristos le-a prezis celor doisprezece apostoli ai Săi, printre care şi trădătorului Iuda, că El, Domnul nostru, va fi predat arhiereilor şi cărturarilor; şi-L vor osândi la moarte şi-L vor da în mâna păgânilor, şi-L vor batjocori şi-L vor scuipa şi-L vor biciui şi-L vor omorî, dar după trei zile va învia.

În continuare, din Evanghelie s-a citit despre cererea nepotrivită a celor doi ucenici, fraţii Iacov şi Ioan, ca ei să aibă locurile de frunte atunci când Se va proslăvi Iisus Hristos şi despre felul cum Domnul i-a certat cu blândeţe, zicând că drumul spre slava Lui este drum al crucii, al pătimirilor şi al morţii; s-a mai citit şi despre nemulţumirea celorlalţi ucenici faţă de pretenţiile lui Iacov şi Ioan şi despre povaţa pe care le-a dat-o Domnul în această privinţă, şi anume că cel care doreşte să fie mai mare decât ceilalţi să le slujească tuturor şi cel ce vrea să fie cel dintâi să le fie tuturor rob, precum şi El Însuşi nu a venit ca să I se slujească, ci ca să slujească şi să-Şi dea sufletul ca răscumpărare pentru mulţi (Mc. 10, 32-45).

Acum să ne întoarcem la Apostol. Aşadar, ***Sfântul apostol Pavel spune despre Hristos în Epistola către Evrei că El, Arhiereul bunătăţilor viitoare… a intrat***

o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfintelor cu însuşi sângele Său şi a dobândit o veşnică răscumpărare pentru toţi cei ce cred în El – căci dacă sângele ţapilor şi al taurilor şi cenuşa juncii, stropind pe cei spurcaţi, îi sfinţeşte spre curăţirea trupului, cu cât mai mult sângele lui Hristos, Care, prin Duhul cel veşnic, S-a adus lui Dumnezeu pe Sine, jertfă fără de prihană, va curăţi cugetul vostru de faptele cele moarte, adică de păcate, a căror plată este moartea, ca să slujiţi Dumnezeului celui viu (Evr. 9,11-14).

Aşadar, ***noima celor citite din Apostol este aceea că dacă sângele preinchipuitor al Vechiului Testament, sângele dobitoacelor jertfite, îi sfinţea pe cei pângăriţi, ca să fie curat trupul, cu atât mai mult sângele lui Hristos va curăţi conştiinţa noastră, sufletul şi trupul nostru, de tot păcatul.***

Şi Apostolul Ioan Teologul spune că sângele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ne curăţeşte de tot păcatul (În 1, 7). Aşadar, ***nici unul dintre păcătoşi să nu se descurajeze, oricât ar fi de păcătos, ci să nădăjduiască în primirea iertării şi curăţirii tuturor păcatelor sale, fiindcă avem Mântuitor Care prin har, mai ales prin Sfintele Taine, este întotdeauna cu noi în Biserica Sa, Care S-a pogorât să ne curăţească de tot păcatul, numai să credem în El, să ne pocăim şi să ne împărtăşim cu credinţă şi cu dragoste de Preacuratul lui Trup şi Sânge, fără prefăcătorie şi fără să ne întoarcem la păcatele dinainte.***

Sfânta Maria Egipteanca, pomenită astăzi, a fost la început cufundată în adâncul răutăţilor, în hăul desfrâului, însă pocăinţa, credinţa şi dragostea, nevoinţele postirii şi rugăciunii, împărtăşirea cu Sfintele lui Hristos Taine au curăţit-o, au făcut-o sfântă şi deopotrivă cu îngerii. Să urmăm şi noi credinţei sale, osârdiei sale în pocăinţă şi rugăciune şi în iubirea de Dumnezeu, setei sale de împărtăşire cu Trupul şi cu Sângele lui Hristos şi Domnul ne va curăţi de tot păcatul: ***că la Domnul este milă, şi multă mântuire la El, şi El ne va izbăvi pe noi din toate fărădelegile noastre*** (Ps. 129, 7-8).

În Evanghelia zilei de astăzi, ***Domnul nostru Iisus Hristos ne învaţă să nu căutăm întâietatea faţă de alţii din iubire de cinstiri şi din iubire de sine, ci să căutăm singura cinstire plăcută Lui: cea de a sluji celorlalţi spre mântuire, precum şi Însuşi Hristos Dumnezeu a venit nu să I se slujească, ci Însuşi să slujească şi să-Şi dea sufletul ca răscumpărare pentru mulţi. Care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă*** (Mc. 10, 45, 43-44).

Purtaţi-vă sarcinile unii altora şi aşa veţi împlini legea lui Hristos (Gal. 6, 2).

Amin.

Sfântul Ioan de Kronstadt:Cuvânt în Duminica a cincea din Postul mare (II)

Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca să slujească şi să-Şi dea sufletul ca răscumpărare pentru mulţi (Mc. 10, 45)

În curând vor veni zilele vrednice de pomenire ale mântuitoarelor pătimiri ale Domnului nostru Iisus Hristos şi în duminica de acum Biserica a rânduit să se citească Evanghelia în care Domnul a prezis pătimirile Sale viitoare.

El a zis următoarele: ***Iată, ne suim la Ierusalim şi Fiul Omului va fi predat arhiereilor şi cărturarilor; şi-L vor osândi la moarte şi-L vor da în mâna păgânilor; şi-L vor batjocori şi-L vor scuipa, şi-L vor biciui şi-L vor omorî, dar după trei zile va învia.***

Astfel, ***Domnul ştia dinainte tot ce avea să I se întâmple în Ierusalim, toate amănuntele înjosirii, pătimirilor şi morţii Sale, şi nu Se ferea de ele, ci mergea cu vioiciune şi veselie să bea paharul cel amar al pătimirilor pentru lume şi pentru înşişi iudeii cei nerecunoscători, care L-au răstignit, ca să slujească mântuirii tuturor.*** Ce iubire nemărginită! Ce pogorământ nemăsurat! Ce îndelungă răbdare minunată!

Toată viaţa lui Iisus Hristos, din pruncie până la moartea pe Cruce şi înviere, este o slujire minunată, preaplină de dragoste, a mântuirii neamului omenesc – însă şi după înălţarea Lui la Cer, când a şezut de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl, şi până acum, Domnul, împărăţind peste toate neamurile, slujeşte mântuirii neamului omenesc şi mai ales a neamului creştinesc, precum a zis

El Însuşi: Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului (Mt. 28,20), sau, că în Evanghelia citită acum: Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca să slujească şi să-Şi dea sufletul ca răscumpărare pentru mulţi.

- ***El până în ziua de astăzi ne curăţeşte, ne renaşte şi ne înnoieşte prin Sfântul Botez;***
- ***ne sfinţeşte şi ne întăreşte cu harul Sfântului Duh prin mirungere;***
- ***lucrează cele sfinte la Liturghie ca Arhiereu Veşnic după rânduiala lui Melchisedec şi ne dă Preacuratul Său Trup şi Sânge sub chipul pâinii şi vinului;***
- ***prin Taina Spovedaniei ia Însuşi aminte la pocăinţa noastră şi îi dezleagă de păcate pe cei ce se pocăiesc cu adevărat; prin preoţie, ierarhie sau păstorime Însuşi luminează, paşte, călăuzeşte, judecă şi pedepseşte duhovniceşte oile Sale cuvântătoare;***
- ***prin nuntă binecuvântează unirea dintre soţ şi soţie spre naştere şi creştere de prunci binecuvântată;***
- ***prin maslu, ca Doctor al sufletelor şi al trupurilor, vindecă neputintele noastre duhovniceşti şi trupeşti.***

La fiecare slujbă este de faţă împreună cu noi în chip nevăzut, după făgăduinţa Sa: ***unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, acolo sunt şi Eu în mijlocul lor*** (Mt. 18, 20), şi primeşte slujirea noastră şi Însuşi slujeşte mântuirii noastre în chip minunat, lucrător, simţit, făcând în noi puteri minunate, dumnezeieşti, care destramă lanţurile de fier ale păcatului şi morţii duhovniceşti, dând viaţă dulce sufletelor sătule de amărăciunea păcatului.

Acum suntem în Postul mare, care ţine patruzeci de zile. ***Ce este Postul Mare? Este un dar de preţ pe care ni l-a făcut Mântuitorul nostru, Care a postit El Însuşi patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi fără să mănânce şi să bea, dar cu adevărat de preţ pentru toţi cei ce caută mântuirea, fiindcă omoară patimile sufleteşti.***

Prin cuvântul şi pilda Sa, Domnul a făcut din el lege pentru următorii Săi. ***Şi cu ce dragoste, cu ce puteri dumnezeieşti, harice le slujeşte Domnul tuturor celor ce postesc cu adevărat! El îi luminează, îi curăţeşte, îi înnoieşte, îi întăreşte în lupta cu patimile şi cu vrăjmaşii cei nevăzuţi, cu începătoriile şi stăpâniile şi stăpânitorii întunericului acestui veac; îi învaţă toată virtutea şi îi înalţă la desăvârşire, la fericirea cea nestricăcioasă de Sus.*** Au făcut şi fac cunoştinţă cu asta din proprie experienţă toţi cei care postesc cu adevărat. Postul însoţit de rugăciune este armă fără greş împotriva diavolului şi a mult pătimaşului trup. Aşadar, nimeni să nu facă pe deşteptul, spunând că nu este nevoie de post.

Iată însă că vin zilele pătimirilor Preadulcelui nostru Mântuitor. ***Ce sunt patimile, pătimirile Domnului?*** ***Sunt jertfa cea de pe urmă, săvârşitoare, a Mântuitorului nostru, adusă pentru păcatele lumii şi încheiată prin moartea Lui pe Cruce, înainte de care a strigat:*** ***Săvârşitu-s-a!*** (În 19,30). Aceasta este ultima slujire adusă de El pe pământ mântuirii noastre, ca prin pătimirile şi prin moartea Lui să ne putem izbăvi de dreapta şi veşnica chinuire pentru păcatele noastre, ca El să ne poată da spre mâncare şi băutură Preacuratul, Multpătimitorul Său Trup şi Preacuratul Său Sânge, care pentru noi s-a vărsat, încât să ne curăţim, să ne sfinţim, să primim viaţă şi să ne înnoim, încât să ne îmbrace cu dreptatea Sa, cu meritele Sale, să ne îndumnezeiască şi fericească pe veci. O, dacă s-ar şi întâmpla aşa, dacă toţi am privi aşa întotdeauna pătimirile Lui şi ni le-am însuşi aşa prin credinţă şi dragoste, dacă ne-am răstigni împreună cu El, răstignindu-ne faţă de lume şi de patimi!

Iată, Liturghia se săvârşeşte aproape tot anul. ***Ce este Liturghia?*** ***Ea este slujire zilnică a Domnului în vederea mântuirii noastre şi a lumii – pentru toţi şi pentru toate. El Însuşi slujeşte pentru noi şi împreună cu noi prin Liturghie, săvârşind Taina Trupului şi Sângelui Său. El Se junghie pentru noi până în ziua de astăzi, rămânând Însuşi nejunghiat în Trupul Său nestricăcios, îndumnezeit; varsă Sângele Său, frânge Trupul Său şi ni le dă spre iertarea păcatelor, spre sfinţire şi viaţa veşnică; până în ziua de astăzi fumegă Sângele Lui Viu şi de viaţă Făcător pe altarele bisericilor creştine ortodoxe! O, minunat, dumnezeiesc dar al dragostei! O, fericire a creştinilor adevăraţi! Aşa slujeşte Domnul până în ziua de astăzi, în chip felurit şi de viaţă făcător, mântuirii noastre.***

El ne-a lăsat însă pildă ca şi noi să slujim unii altora cu iubire, spunând: ***Care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă.*** Astfel, fiecare dintre noi, fraţii mei, este dator să slujească celorlalţi cu talentele, capacităţile, puterile sale, cu poziţia, averea, cultura sa, nu să-şi facă doar propriul plac. Astfel, conducerea trebuie să slujească poporului, îngrijindu-se de cultivarea lui, de orientarea forţelor lui morale şi fizice, de bunăstarea lui economică.

- ✓ Păstorii trebuie să slujească păstoriţilor lor prin bunul exemplu al virtuţilor creştineşti, prin cuvântul de învăţătură şi de zidire, prin săvârşirea evlavioasă a Tainelor, prin îndrumarea mântuitoare a păstoriţilor spre viaţa îmbunătăţită şi spre mântuirea în Dumnezeu;
- ✓ oamenii cultivaţi, scriitorii, presa trebuie să slujească spre slava lui Dumnezeu şi folosul poporului prin înrâurirea lor luminătoare, urmând principiilor Bisericii Ortodoxe;
- ✓ bogaţii trebuie să slujească celor săraci – bineînţeles, nu paraziţilor, care nu vor să muncească, ci vor să mănânce pâine degeaba (căci dacă nu vrea

cineva să muncească, acela nici să nu mănânce (II Tes. 3, 10), spune Apostolul), ci acelor săraci care nu pot munci nici dacă ar vrea, sau a căror muncă este istovitoare şi prost plătită, sau care nu pot găsi nicăieri de lucru.

Toţi suntem în Hristos mădulare unii altora, şi potrivit credinţei, datoriei şi convingerii raţiunii şi inimii trebuie să slujim unii altora fiecare cu ce poate - da, fraţilor, să slujim aproapelui, nu să trăim numai pentru noi, pentru plăcerile noastre, nu să socotim viaţa o jucărie, un şir de jocuri şi de plăceri. Aceasta nu ar fi creştinism, ci păgânism.

Datori suntem noi, cei tari, să purtăm slăbiciunile celor neputincioşi şi să nu căutăm plăcerea noastră, ci fiecare dintre noi să caute să placă aproapelui său, la ce este bine, spre zidire (Rom. 15, 1-2).

Bineînţeles, slujirea aproapelui nu se poate înfăptui fără lepădare de sine şi fără cruce şi uneori cu cât este mai mare binele pe care îl facem aproapelui, cu atât este mai grea crucea – de pildă, crucea nerecunoştinţei şi răutăţii din partea celor cărora le-am făcut bine.

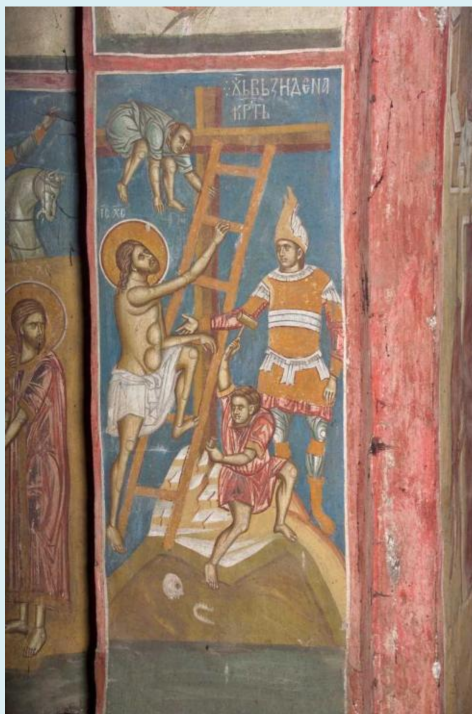
Crucea însă nu trebuie să ne facă să ne descurajăm, să ne amărâm fără de măsură şi să ne lăsăm de slujirea noastră, fiindcă ce cruce este mai grea decât crucea pe care a răbdat-o Hristos pentru noi? Pilda Domnului Iisus Hristos, Care pentru noi S-a deşertat de Sine în chip înfricoşător, să ne slujească drept imbold puternic pentru a nu ne teme şi a nu fugi de lepădarea de sine pentru binele obştesc – iar această lepădare şi acest bine sunt deosebit de trebuincioase acum, în aceste multe şi mari restrişti - care deşi este credincios şi bun, este incult, câteodată superstiţios, petrecăreţ, neprevăzător şi nechibzuit şi deşi se cheamă că este liber, n-a învăţat să înţeleagă şi să preţuiască darul libertăţii adevărate.

Pentru a sluji cu adevărat aproapelui trebuie însă neapărat să încetăm a mai sluji patimilor, trebuie lepădare de sine, căci patimile nu îngăduie să slujim aproapelui cu râvnă sinceră, ci ne învaţă să facem doar propriul plac.

Amin.

(în: Sfântul Ioan de Kronstadt, Cuvinte la Postul mare, Editura Sophia, Bucureşti, 2013)

Sfântul Vasile al Kineşmei - Vestirea patimilor Domnului şi cearta apostolilor. Între lupta sălbatică pentru întâietate care striveşte pe cei slabi şi puterea dragostei smerite

Ce înseamnă întâietatea şi puterea în creştinism?

[Tâlcuire din Evanghelia după Marcu
(Capitolul 10, versetele 32-45)]

Apropiindu-Se de Ierusalim împreună cu ucenicii, Domnul începe să vorbească iarăşi despre pătimirile care-L aşteptau acolo. Iată că este deja a patra oară, într-un răstimp destul de scurt, când începe să stea de vorbă despre aceasta cu ucenicii: pe drumul către Cezareea lui Filip (8, 31), coborându-Se de pe muntele Schimbării la Faţă (9, 12), trecând prin Galileea (9, 31), apropiindu-Se de Ierusalim (10, 32-34) El vorbeşte despre un singur lucru - chinurile, ruşinea şi moartea ce-L aşteptau. Sarcina Lui mesianică era îndeplinită, şi se apropia ultima nevoinţă - nevoinţa morţii, ce trebuia să încununeze marea Lui lucrare de mântuire a omului; la sfârşitul căii vieţii Lui pline de greutăţi se zăreşte deja crucea, şi El nu se mai desparte cu gândul de acest spectru al unei morţi cumplite şi cu neputinţă de ocolit, este cufundat cu totul în gândurile privitoare la deznodământul ce se apropia. În El nu se vede însă vreo slăbiciune, nu se vede dorinţa de a Se feri de acel pahar cumplit, şi merge de bunăvoie în întâmpinarea propriei morţi.

Dar ucenicii? Sfioşi, tremurând de frică, presimţând ceva înfiorător, merg ascultători în urma Învăţătorului lor, însă nu toţi îl înţeleg încă. Ştiindu-le puţinătatea de suflet şi de credinţă, Domnul prevede ca ei, luaţi pe neaşteptate de cumplitele întâmplări legate de moartea Învăţătorului lor, se pot clătina în credinţă în El. De aceea, îi previne în numeroase rânduri că El trebuie să pătimească şi că tocmai în aceasta constă slujirea Lui mesianică, că El ia asupra Sa această cruce de bunăvoie… În pofida tuturor explicaţiilor, ucenicii nu pot scăpa deloc de prejudecăţile mândriei naţionale şi aşteaptă, la fel ca înainte, să-şi vadă Învătăţorul-Mesia înconjurat de aureola gloriei pământeşti şi puterii împărăteşti. Ideea de Mesia pătimitor şi acoperit de ocară le este încă inaccesibilă. Domnul n-apucă să-Şi încheie cuvântarea despre pătimirile viitoare, că se apropie de El cei doi ucenici care erau cei mai îndrăgiţi, cu o rugăminte care arată că nu-I înţeleseră spusele.

Iar ei I-au zis: „Dă-ne nouă să şedem unul de-a dreapta Ta, şi altul de-a stânga Ta, intru slava Ta” (37).

Este limpede că spusele Domnului nu le schimbaseră deloc convingerile, că nici prin cap nu le trecea soarta îngrozitoare ce-L aştepta pe Învăţătorul lor şi că visau doar la gloria împărăţirii pământeşti, în care cer să li se dea cele mai bune locuri - şi este vorba de Iacov şi de Ioan, cei mai apropiaţi ucenici ai Mântuitorului, pe care, dându-le întâietate în faţa celorlalţi, îi luase pe muntele Schimbării la Faţă pentru a-i pregăti pentru întâmplările ce urmau. Cât de greu a fost, probabil, pentru Domnul acest refuz îndărătnic de a înţelege, mai ales într-un moment atât de trist, când sufletul Lui, împovărat de presimţiri apăsătoare, avea nevoie mai mult decât oricând de compasiunea unei inimi pline de iubire şi înţelegere!

Iisus le-a răspuns: „Nu ştiţi ce cereţi.”

Într-adevăr, nu ştiau… Dacă ar fi bănuit ce ironie întunecată confereau acestei rugăminţi vanitatea lor şi naiva lipsă de înţelegere a evenimentelor ce se desfăşurau! A cere de la Domnul locuri de-a dreapta şi de-a stânga Lui! Asta însemna să ceară soarta celor doi tâlhari care au fost răstigniţi alături de El!

În continuare, între ei şi Domnul începe o discuţie foarte interesantă, care, în condiţiile lipsei de înţelegere a ucenicilor, sună ca un joc sinistru de cuvinte.

Puteţi să beţi paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezaţi cu botezul cu care Mă botez Eu? - îi întreabă Domnul. Asta însemna: „Vă veţi hotărî să muriţi pe cruce, la fel ca Mine? Sunteţi în stare să răbdaţi pătimirile care Mă aşteaptă? Puteţi să beţi paharul înjosirilor, ruşinii şi suferinţei, care îmi este pregătit?”

Ei I-au zis: „Putem.” Ei o ţin pe-a lor. Li se pare că Învăţătorul îi Întreabă dacă au destule puteri şi capacităţi ca să împărtăşească truda Lui de cucerire şi cârmuire a viitoarei Împărăţii, şi răspund plini de încredere în sine: “Putem”. Mântuitorul nu Se apucă să-i mai convingă de contrariul. Cele trei încercări zadarnice de a le deschide ochii, pe care le făcuse înainte, arătaseră cât de inutil era să mai facă experienţe de acest fel. El nu face decât să încheie profetic: Paharul pe care Eu îl beau îl veţi bea, şi cu botezul cu care Eu mă botez vă veţi boteza, dar a şedea de-a dreapta Mea, sau de-a stânga Mea, nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregătit.

Domnul le prezice ucenicilor Săi pătimirile şi prigoanele pe care aveau să le îndure ca propovăduitori plini de râvnă ai învăţăturii Lui. Unde, când şi în ce condiţii avea să fie aceasta ţinea de Pronia Atotputernică şi de planurile lui Dumnezeu, însă ei nu aveau să moară împreună cu învăţătorul lor.

Discuţia fiilor lui Zevedei cu Domnul nu a rămas ascunsă de ceilalţi ucenici. Aceştia au auzit despre ce fusese vorba şi au început a se mânia pe Iacov şi pe Ioan.

Aşa se întâmplă totdeauna acolo unde se amestecă slava deşartă omenească şi concurenţa pentru a dobândi bunuri pământeşti. Mica obşte a ucenicilor Domnului a trăit în pace şi prietenie atâta timp cât n-a apărut această dispută cu privire la întâietate. Ea apăruse încă de mai înainte, în timpul călătoriei prin Galileea, însă atunci ucenicilor încă le mai era ruşine de aceste manifestări ale îngâmfării şi egoismului şi nu se încumetaseră nici măcar să-i povestească Domnului despre disputa dintre ei. Această dispută s-a rezolvat, fără urmări deosebite, în cercul lor restrâns, deşi le-a atras din partea Atoateştiutorului învăţător o dojană şi o lecţie despre smerenie. Acum se aprinde iar rivalitatea între ucenici, şi cei mai aprinşi dintre ei, „fiii tunetului”, întreprind deja paşi concreţi ca să-şi asigure cele mai bune locuri în viitoarea împărăţie a lui Mesia. Nu este de mirare că au stârnit nemulţumirea celorlalţi zece.

Şi, într-adevăr, pe ce putea să se întemeieze această pretenţie la întâietate? Căci fiecare dintre ceilalţi ucenici purtase în aceeaşi măsură greutăţile şi lipsurile vieţii de pribegi împreună cu Domnul, părăsind de dragul Lui şi casa, şi familia, şi toate lucrurile de care fuseseră ataşaţi mai înainte. Unii dintre ei, cum ar fi Andrei şi Petru, fuseseră chiar cei dintâi dintre ucenici. Nimeni nu voia să recunoască întâietatea fiilor lui Zevedei. Pe cerul azuriu al paşnicei vieţi apostoleşti a apărut primul norişor al dezbinării.

Atunci, Domnul, împăcându-i pe ucenici, le dă unul dintre acele sfaturi de o uriaşă însemnătate, care trebuia să le schimbe radical viaţa. El arată nu numai pricina obişnuită a discordiei dintre oameni şi mijlocul cel mai bun de a o evita,

ci dă un principiu cu totul nou şi necunoscut până atunci de organizare a societăţii.

Ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc, dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru, şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă, fiindcă şi Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-Şi dea sufietul răscumpărare pentru mulţi.

Discordia dintre ucenici a fost stârnită de năzuinţa lui Iacov şi a lui Ioan de a pune mâna pe locurile de frunte. Încercarea lor a stârnit cârtirea şi nemulţumirea generală. Setea de putere şi trufia stârnesc întotdeauna invidie şi rivalitate. Aceasta este cauza generală şi cea mai importantă a vrăjmăşiei şi răutăţii dintre oameni, care întotdeauna năzuiesc spre ceea ce li se pare lor a constitui măreţia şi strălucirea vieţii şi, întrucât aceste bunuri nu pot fi împărţite, şi le smulg din mâini unul altuia. Există două concepţii diametral opuse asupra lumii, două orientări diferite ale voinţei, două moduri incompatibile de înţelegere a scopurilor vieţii şi a adevăratei sale măreţii. De obicei, oamenii nu înţeleg care este aceasta din urmă şi năzuiesc spre ceea ce este exterior, de faţadă, de poleială, iar idolul măreţiei de faţadă cere sacrificii şi război.

Ce lucruri sunt considerate de obicei mari, ce face să se aprindă de patimă inimile tinere, spre ce se întind cu lăcomie mii de mâini? Iată, pe dinaintea noastră se perindă un şir de popoare. Ieşind din beznă pe scenele înguste ale vieţii, ele se pierd iarăşi în trecut, fără să lase urme… Caldei, egipteni, babilonieni, goţi, sarmaţi… Cât de mulţi sunt! Şirul de oameni fără nume se întinde ca o panglică nesfârşită. Viaţa lor a apărut pentru o clipă în istoria lumii şi a pierit: numai mormintele uitate arată că ei au existat cândva. Pe care dintre ei le-a ales istoria şi i-a păstrat în amintirea viitorimii, însemnându-i cu pecetea măreţiei?

Iată-l pe Alexandru Macedon, supranumit cel mare - om de o ardoare militară nemărginită. „Tata o să cucerească totul şi mie n-o să-mi mai rămână nimic” - spunea el cu tristeţe încă din adolescenţă. În inima lui ardea setea de glorie de putere, îl îmbată viforul bătăliilor şi al marilor biruinţe; acestei patimi i-a sacrificat toată viaţa sa. Care a fost rezultatul? Carul lui triumfal a străbătut, tunător, prin aproape întreaga lume. El a obţinut ceea ce a dorit, dar atunci când norul de praf al gloriei şi al entuziasmelor slugarnice s-a destrămat, acolo unde trecuse acest tânăr mândru au rămas doar cadavre, oraşe ruinate, incendii, mari de sânge şi lacrimi!

Iată-l pe Napoleon, supranumit de francezi „le Grand”, adică „cel mare” - fără îndoială, o figură faimoasă, care a făcut vâlvă cândva în istorie, un om care a

reuşit să cucerească aproape jumătate de lume. Uitaţi-vă însă la reversul medaliei, la „căptuşeala” morală a vieţii lui.

În timpul unei bătălii crâncene cu musulmanii în Palestina, lângă Iaffa, când francezii dobândiseră deja biruinţa, nu puteau deloc să zdrobească rezistenta unui detaşament de elită, alcătuit din câteva mii de oameni, mai ales arnăuţi. Atunci, Napoleon le-a propus acelor eroi să se predea, promiţându-le solemn că le va cruţa viaţa. Otomanii au crezut în făgăduinţa dată sub jurământ de generalul creştin şi au depus armele. Au fost înconjuraţi, duşi pe malul mării şi… împuşcaţi. În tabăra franceză a izbucnit ciuma. Cumplita boală şi-a cosit victimele cu sutele. Era cu neputinţă să înainteze în continuare cu toată mulţimea de soldaţi bolnavi, cu lazaretele suprapline. Napoleon l-a chemat pe medicul-şef şi i-a propus să-i otrăvească pe toţi soldaţii bolnavi, întrucât aceştia îngreunau deplasarea armatei.

Domnule! - i-a răspuns medicul. Eu am învăţat să vindec; omorârea semenilor nu este meseria mea…

Şi totuşi, toţi bolnavii au „murit”… Napoleon avea mâinile dezlegate. Milioane de vieţi distruse a sacrificat acest om ambiţiei sale nesăţioase. Parcă îl vezi cu tricornul pe cap, tunică scurtă, pe un colosal piedestal din cadavre, aruncând în gâtlejul morţii noi hecatombe…

Şi asta se numeşte măreţie?!

[…]

Există însă şi eroi de alt soi. Iată unul dintre aceştia.

Cu mulţi ani în urmă, în Verhoturie a apărut un om pe care nu îl cunoştea nimeni. Era un croitor ambulant, care cosea şube. De unde venise nu ştia nimeni, însă era un om ciudat: când era chemat să lucreze alegea una dintre izbele mai sărace, se oprea acolo şi le făcea haine tuturor pe gratis; mai mult decât atât, se străduia să facă în aşa fel, încât să evite recunoştinţa oamenilor. După ce termina de lucru se ascundea imediat, ca să nu ştie lumea unde să dea de el şi să-i plătească pentru muncă. Dacă primea ceva, împărţea săracilor. Nu era numai croitor; se ocupa de copii, îi învăţa carte, le citea Evanghelia. Uneori era văzut în iurtele păgâneşti, unde se îngrijea de bolnavi, le povestea despre Hristos, răspândind lumina credinţei ortodoxe… A trăit modest, nebăgat în seamă, liniştit şi smerit - dar când a murit, la mormântul lui au început vindecările. Orbii îşi recăpătau văzul, şchiopii începeau să umble… Despre el a început să se spună: “Domnul l-a proslăvit în chip vădit pe bineplăcutul Său!” Poporul se străduia să ajungă la mormântul lui. S-a pus problema canonizării —

dar când a fost să se adune informaţii despre el, nimeni nu îi ştia nici măcar numele! Era numit pur şi simplu „omul cel bun”: asta era tot ce se ştia despre el, numai Domnul, printr-o vedenie minunată, a descoperit numele Dreptului.

Era Sfântul Simeon din Verhoturie... [Verhoturie se afla în Urali, unde existau seminţii păgâne (n.tr.)].

Aşa sunt eroii în concepţia creştină: modeşti, smeriţi, uitând cu desăvârşire de ei înşişi, dedicaţi pe de-a-ntregul slujirii celorlalţi. Tocmai în aceasta constă măreţia adevărată, al cărei prim exemplu l-a dat chiar Domnul. Fără îndoială, ar fi putut să fie împărat al lumii. Era împins la asta, se aştepta de la El asta. Ar fi putut vedea la picioarele Sale omenirea slugarnică, prea plecată, S-ar fi putut înconjura cu strălucirea unei asemenea puteri şi glorii pământeşti cum nu a mai avut cineva vreodată. Cu asta L-a ispitit satana chiar la Începutul căii slujirii Lui pământeşti… El însă nu a vrut; a respins de bunăvoie acest miraj amăgitor al măreţiei pământeşti şi a luat crucea, fiindcă şi Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească să-Şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi.

Acelaşi lucru îl aşteaptă de la ucenicii şi următorii Săi.

În această concepţie despre lume, în acest mod neobişnuit de înţelegere a scopurilor vieţii, în acest principiu al smereniei şi abnegaţiei, care pătrunde atât viaţa particulară, cât şi viaţa socială, sunt cuprinse şi marea putere a creştinismului, chezăşia împăciuirii societăţii construite pe noile temeiuri. În viaţa noastră domneşte legea fiarelor, dreptul celui puternic. Oamenii se folosesc de talentele şi de forţele lor ca să răzbească la suprafaţa vieţii, îmbrâncindu-i şi călcându-i în picioare fără milă pe ceilalţi.

Există un tablou al lui Rochegrosse (Pictor francez 1859-1938) numit „Goana după fericire”. O stâncă înaltă, cu vârful ascuţit… Deasupra ei - un cer tulbure, plumburiu, acoperit cu o pojghiţă de nori pâcloşi, grei şi posomorâţi. Doar într-un singur loc, tocmai deasupra stâncii, este ruptă această pătură de nori suri, şi pe acolo străbate o rază strălucitoare, mângâietoare, de soare. Aceasta este fericirea, şi către ea, căţărându-se pe repezişurile stâncii, se năpustesc nebuneşte oamenii. Ei sunt mulţi, nesfârşit de mulţi: se află acolo şi demnitarul plin de importanţă, şi poetul cel visător, şi bancherul care poartă inele cu briliante şi pe al cărui pântece gras atârnă un lanţ din aur greu, şi tânăra domnişoară îmbrăcată după ultima modă, marinarul zdravăn cu pumnii ca nişte baroase… O gloată întreagă! Şi toţi năzuiesc spre un singur punct: cel unde străluceşte printre nori raza fericirii. Ei se încaieră - încăierare sălbatică, animalică, în care sunt date uitării buna cuviinţă, ruşinea şi mila. Cei mai slabi sunt doborâţi şi zac neajutoraţi, striviţi de încălţările miilor de oameni care se caţără, trecând peste trupurile lor, şi uită de toate în lupta aceea disperată. Câte un norocos ajunge

până în vârf, dar stânca se termină printr-un vârf atât de îngust, încât este cu neputinţă să îşi păstreze echilibrul, şi chiar în clipa următoare mâinile brutale ale rivalilor îl aruncă de acolo, şi se prăvăleşte în adânc, întinzându-şi neajutorat mâinile în sus către năluca amăgitoare, care de fapt nu poate să fie prinsă…

Aşa este viaţa contemporană. La noi, asta se numeşte „legea luptei pentru existenţă”. „Striveşte-i pe toţi, altfel o să te strivească ei pe tine; ia-i aproapelui ultima bucăţică de pâine, altfel o să ţi-o ia el ţie”: acestea sunt regulile vieţii contemporane.

„Aşa şi trebuie să fie, se spune, căci în natura întreagă, chiar şi în regnul vegetal, vedem această eternă luptă pentru existenţă - luptă pentru lumina soarelui, pentru umezeală, pentru o gură de aer proaspăt. Viaţa este luptă a tuturor împotriva tuturor”. Rezultatul este veşnică vrajbă, veşnică tânguire, veşnice gemete, veşnică amărăciune.

Pe acest câmp al luptei vieţii înving şi stăpânesc cei puternici. Cei slabi ori sunt nevoiţi să cedeze, ori sunt condamnaţi la extincţie. Pe cadavrele celor căzuţi, pe cadavrele celor ale căror puteri au secat, cei puternici se ridică spre piscul vieţii, strivind sub tălpi tot ce este slab, neajutorat, şi lăsându-se cu toată greutatea pe umerii dezmoşteniţilor soartei. Viaţa ia caracter de construcţie grotescă, a cărei temelie este alcătuită din elementele cele mai slabe, pe care, cu toate acestea, se ţine toată greutatea imensă a edificiului; toţi cei puternici se află la etajele superioare, care apasă pe temelia slabă. Nu este de mirare că, în condiţiile acestei distribuţii greşite a materialelor, viaţa socială devine foarte şubredă, ameninţând să se prăbuşească la cea mai mică zguduire. Dacă ar avea o atitudine cât de cât raţională faţă de viaţă, nimeni dintre „domnii” de la etaj n-ar putea fi liniştit pentru situaţia sa.

Legea vieţii creştine este cu totul alta, şi societatea este organizată cu totul altfel în ea. Aici regula fundamentală e următoarea: Purtaţi-vă sarcinile unii altora, şi dacă cineva vrea să fie întâiul, să fie slujitor al tuturor. Fiecare membru al societăţii creştine trebuie nu numai să nu caute întâietatea, ci şi să slujească tuturor. Cu cât este mai puternic duhovniceşte omul, cu atât este mai mare povara slujirii pe care o ia asupra sa, cu atât este mai mare râvna cu care poartă poverile celorlalţi, cu atât mai joasă este poziţia pe care o ocupă în edificiul vieţii sociale. “Cei puternici, în jos!” Dacă e respectată această regulă, cei care sunt mai tari duhovniceşte se află la temelie, la fundament, iar toţi cei neajutoraţi şi slabi - deasupra. Clădirea este atunci trainică. Nu pot exista nici dispute, nici vrăjmăşii, fiindcă acestea sunt prevenite de îngăduinţa şi smerenia reciprocă, şi rivalitate poate exista numai în ce priveşte nobilul drept de a sluji celorlalţi.

Cea mai obişnuită obiecţie adusă din punctul de vedere al vieţii cotidiene împotriva smereniei creştine şi a slujirii plină de abnegaţie a celorlalţi este cea cum că smerenia înseamnă slăbiciune, că de bunăvoinţă se poate face abuz.

„Aha, fii bun, şi să vezi cum o să te calce în picioare!” „Cel smerit rămâne întotdeauna la coada vieţii, spun aceşti oameni, năpăstuit şi oropsit. Dacă nu va fi călcat în picioare cu totul, viaţa o să-i aducă, oricum, puţine bucurii. Nu, omul trebuie să fie puternic şi îndrăzneţ. «Cine poate, oase roade.» Omul trebuie să smulgă cu mâna sa de la viaţa ceea ce aceasta nu vrea să dea.“

Iată filosofia majorităţii şi morala meschină întemeiată pe ea!

Greşeala principală a acestei teorii constă în aceea că smerenia nu este nicidecum o slăbiciune în viaţă, ci o mare putere, o putere biruitoare.

Psihologia influenţei unui om asupra sufletului altuia arată limpede că omul nu se supune de bunăvoie în faţa forţei. Chiar dacă poruncile unei puteri despotice sunt împlinite întotdeauna cu iritare şi provoacă neapărat revoltă în suflet, revoltă care, mai devreme sau mai târziu, se va da pe faţă. Sclavii sunt întotdeauna potenţiali răzvrătiţi.

Numai atunci când forţa exterioară îşi găseşte un temei moral, o justificare morală, primeşte dreptul la recunoaşterea supuşilor şi devine mai trainică. Omul se supune de bunăvoie dragostei şi smereniei. Ce veţi îndeplini cu mai multă râvnă: porunca unui despot ahtiat după putere ori sfatul unui stareţ smerit şi iubitor? Cred că nu încape îndoială în privinţa răspunsului. Pricina acestei supuneri de bunăvoie constă în aceea că porunca despotică va revolta orgoliul şi mândria, care se împotrivesc cu mânie, pe când sfatul omului iubitor, smerit, nu vă va revolta, deoarece vedeţi şi simţiţi limpede că este dat nu din motive egoiste, nu pentru a vă face să vă supuneţi celui care îl dă (fiindcă cel smerit năzuieşte să se supună el însuşi tuturor), ci doar spre folosul vostru. Orgoliul nu numai că nu are de suferit, ci, dimpotrivă, se simte măgulit se învoieşte cu uşurinţă cu sfatul, chiar dacă acesta este, poate, în oarecare măsură, neprevăzut.

Iată de ce oamenii smeriţi au mult mai multă influenţă asupra celorlalţi decât tiranii cu toane şi egoiştii despotici. La urma urmei, cuvintele Domnului sunt profund adevărate chiar şi în ce priveşte viaţa de aici, ca să nu zic de cea viitoare, de dincolo de mormânt, şi oamenii ce s-au făcut de bunăvoie robi şi slugi ai altora vor deveni cei dintâi şi cei mai mari ca înrâurire. Cine sunt la noi adevăraţii conducători şi călăuzitori ai vieţii poporului? Nu învăţaţii, nu bogătaşii, nu cei de vază, nu cei puternici, ci stareţii cei smeriţi, la care oamenii vin de la mii de kilometri să ceară sfat - şi cine a văzut măcar o dată mulţimea de oameni de toate tagmele care se adunau la pragul chiliei Cuviosului Serafim

din Sarov sau Cuviosului Ambrozie de la Optina a înţeles că acolo bate inima poporului şi sunt redactate şi editate legile nescrise care conduc viaţa reală.

Pe când omul forţei brutale, egoiste, omul de tip nietzschean, cu toată forţa caracterului şi talentului său, poate să rămână pe piscul fericirii doar pentru scurtă vreme, căci mai devreme sau mai târziu se va găsi un pumn mai puternic, aparţinând altui egoist, care-l va doborî de acolo ca în tabloul lui Rochegrosse.

Există o veche poveste pentru copii care descrie foarte nimerit raportul dintre forţa mângâierii blânde şi cea a presiunii brutale. Odată, soarele şi vântul s-au luat la întrecere ca să vadă care e mai puternic.

Vezi călătorul acela care merge înfăşurat în pelerină? - a întrebat vântul. Cine va da jos pelerina de pe el, acela este cel mai puternic.

Bine! - s-a învoit soarele.

Vântul a năvălit asupra călătorului şi a vrut să smulgă de pe el pelerina. Călătorul a ţinut-o cu mâinile. Vântul a început să urle şi s-a apucat să frământe şi mai tare pelerina, străduindu-se să i-o smulgă. Călătorul s-a încheiat la gât. Atunci, vântul, turbat de furie, a devenit adevărat uragan şi s-a năpustit asupra călătorului din toate puterile. Acela şi-a băgat mâinile pe mâneci şi, oricât s-a străduit vântul, în cele din urmă a fost nevoit să se recunoască învins.

A venit rândul soarelui. Acesta s-a ivit cu bunătate dintre norii împrăştiaţi şi i-a zâmbit călătorului istovit. L-a uscat, l-a încălzit, l-a mângâiat cu razele sale. Călătorul şi-a scos pelerina singur şi a binecuvântat soarele.

Să nu uitaţi această frumoasă poveste pentru copii. În ea este cuprinsă o înţeleaptă regulă de viaţă.

În Vieţile Sfinţilor, ca şi în viaţa contemporană, găsim o mulţime de exemple ale puterii biruitoare a smereniei pline de dragoste. Nu există putere mai irezistibilă. În veşnică sa luptă cu răul, creştinismul s-a folosit întotdeauna şi cu succes constant tocmai de această forţă.

„Câteodată rămâi nedumerit, spune stareţul Zosima în romanul Fraţii Karamazov, mai ales în faţa păcatului omenesc, şi te întrebi:«Să biruiesc cu sila sau cu dragostea smerită?» Întotdeauna să hotărăşti: «Voi birui cu dragostea smerită»... Smerenia iubitoare e o putere înfricoşătoare, cea mai puternică dintre toate, asemenea căreia nu-i nici una”

În Proloage e istorisită următoarea întâmplare.

S-au certat doi episcopi. Cu timpul, vrăjmăşia dintre ei s-a înteţit, îmbrăcând forme tot mai scandaloase. În cele din urmă, unul dintre ei, mai înţelept şi mai pătruns de duhul învăţăturii lui Hristos, şi-a adunat clerul şi a zis:
- Vă daţi seama ce facem noi? Nutrind vrăjmăşie, încălcăm porunca lui Dumnezeu şi dăm prilej de sminteală fiilor noştri duhovniceşti… Hai să mergem cu toţii la potrivnicul nostru, să ne cerem iertare şi să ne împăcăm.

Zis şi făcut… Cum i-a văzut celălalt episcop, s-a aprins era gata să-i întâmpine cu vorbe ameninţătoare şi de ocară, însă cel venit i-a căzut la picioare împreună cu tot clerul său i-a cerut cu smerenie iertare. Inima i s-a înfiorat.

A făcut şi el plecăciune până la pământ fostului său potrivnic şi i-a grăit:
- Iartă-mă, frate întru Hristos! Am păcătuit înaintea ta! Eşti mai bun şi mai vrednic decât mine! M-ai biruit!

Ava Pimen, marele nevoitor al pustiei, s-a sălăşluit odată într-un loc unde trăia alt stareţ, care se bucura de mare cinstire în popor - însă când Cuviosul Pimen a început să vieţuiască în apropiere, tot poporul a început să meargă la el, iar stareţul a rămas fără ucenici şi următori. Orgoliul lui, jignit, nu a îndurat, şi inima şi s-a aprins de ură faţă de Cuvios.

Sfântul Ava a aflat despre acest lucru.
- Ce să facem cu poporul acesta, care nu pricepe? - le-a spus el ucenicilor săi. Au lăsat luminătorul acela mare şi au început să vină la mine, nevrednicul. Hai să mergem să-l liniştim!

Când au bătut la uşa chiliei, stareţul a privit pe ferestruică. Recunoscându-l pe Cuvios, nu a vrut să deschidă uşa.

- Părinte! - a zis cu smerenie Cuviosul. Nu vom pleca de aici până când nu ne vei deschide şi nu ne vei primi. S-au aşezat la uşă şi au început să aştepte. Arşiţa era insuportabilă, soarele sudic ardea fără pic de milă, însă Cuviosul şi ucenicii lui şedeau lângă chilie şi aşteptau cu răbdare. Stareţul s-a uitat de câteva ori pe fereastră, însă văzând că tot nu pleacă a fost mişcat de smerenia şi răbdarea lor şi le-a deschis uşa.

Pimen şi ucenicii lui i-au făcut plecăciune până la pământ.
- Iartă-ne, sfinte părinte - a zis Pimen. Iartă-ne că te supărăm, şi iartă-i pe oamenii nepricepuţi care nu sunt în stare să te preţuiască precum se cade…

- Nu - a răspuns stareţul. Tu să mă ierţi… Văd că lucruri-le care se spun despre tine sunt adevărate; eşti soarele pustiei, şi nu mă mai mir că oamenii merg la tine!

De atunci n-a mai vorbit despre Cuviosul Pimen altfel decât cu mare respect şi-i trimitea la el pe toţi cei pe care îi cunoştea. Ura a fost biruită de smerenie.

Ava Serghie le povestea ucenicilor despre un oarecare stareţ sfânt: „Odată, ne-am rătăcit, am nimerit pe un câmp arat şi l-am frământat puţin cu picioarele. Ţăranul a căruia era ţarina, băgând de seamă, a început să ne ocărască: «Voi aveţi frică de Dumnezeu? Dacă aţi avea frică de Dumnezeu, nu aţi fi făcut asta!» Sfântul stareţ care era împreună cu noi ne-a zis: «Pentru Dumnezeu, fraţilor, să nu-i răspundă nimeni!» - şi, întorcându-se către ţăran, i-a zis cu blândeţe: «Drept grăieşti, frate: dacă am avea frică de Dumnezeu nu am fi făcut asta.» Ţăranul a continuat să ne ocărască plin de furie. «Iartă-ne, pentru Domnul, îl rugă cu smerenie stareţul, că am păcătuit!» şi n-a răspuns cu supărare nici un cuvânt, ci doar cu dragoste şi smerenie - şi atât de mult a mişcat în cele din urmă inima ţăranului, încât acela a încetat să mai ocărască, a amuţit, iar după aceea a căzut deodată la picioarele Sfântului şi a început să-şi ceară iertare pentru mânia şi aprinderea sa.”

Iată acum o întâmplare povestită de o bătrână a cărei viaţă a fost de o reală sfinţenie şi care acum este deja pe lumea cealaltă.

„Ştiţi, povestea ea, că uneori a trebuit să mă ocup cu fapte de caritate - şi sunt nevoită să recunosc că ai de suferit multe necazuri în această lucrare din partea unor oameni cărora le doreşti sincer binele. Dai peste firi foarte capricioase, dar întotdeauna este o cale de a-i îmbuna şi a-i linişti. Odată, îngrijeam o văduvă săraca şi bolnavă, care după moartea soţului rămăsese cu doi copii mici. Avea o boală cronică gravă, pe care nici măcar doctorii nu putuseră să i-o diagnosticheze precis: ceva pe fond de subnutriţie şi anemie… Era neobişnuit de irascibilă, dar, ştiţi, asta se scuză… trebuie să ştii cum trăiesc săracii ca să înţelegi că şi nişte nervi tari se pot da peste cap în urma unei asemenea vieţi. Totuşi, a fost un moment când aproape că n-am mai putut răbda. M-am îmbolnăvit de gripă şi am zăcut la pat două zile. În a treia zi, cu mare efort, m-am ridicat totuşi din pat şi am plecat să-mi vizitez bolnava. Am găsit-o într-o stare de iritare cumplită: în răstimpul acelor două zile nu venise nimeni la ea, şi îi fusese într-adevăr greu. Totuşi, nu m-am aşteptat la potopul de ocărî cu care m-a întâmpinat. Nu-mi mai aduc aminte bine ce spunea… «Vampirilor… acrobaţi ai filantropiei. Doar vă prefaceţi că va pasă, că aveţi grijă…. Orice jigodie are mai multă inimă…» Dar nici nu merită să mai repet… Am fost foarte necăjită şi amărâtă. I-am întors spatele în tăcere şi am plecat. Acasă, soţul

meu a observat că sunt tulburată, şi în urma întrebărilor lui stăruitoare am fost nevoită să-i povestesc toată istoria.

– Uite care-i treaba - mi-a zis Petre al meu - dacă chiar îţi pare rău de ea şi îţi este milă, nu strica fapta bună, n-o lăsa de izbelişte… Du-te şi cere-ţi iertare de la ea.

Ca să spun cinstit, asta m-a nedumerit de la început. Am fost jignită, făcută albie de porci, şi tot eu să cer iertare! Dar, după ce m-am gândit puţin, m-am hotărât să mă duc. Îmi era, totuşi, milă…

M-am dus. Era aproape furtună, ploua cu găleata… Am ajuns cu mare greutate, şi când am intrat în pridvor apa curgea de pe mine şiroaie. Am intrat. Bolnava zăcea în pat, părând dusă pe gânduri.

– Iertaţi-mă - i-am spus, înclinându-mă, cu cel mai blând ton posibil. M-am înfierbântat deunăzi… Iertaţi-mă, pentru Dumnezeu, că n-am putut să vin zilele acestea…

Nici n-am apucat să termin de vorbit, că s-a petrecut ceva de neînchipuit cu bolnava: aceasta a căzut din pat la picioarele mele şi tremura toată, zguduită de suspine…

- Doamne! Cum aşa?! V-am necăjit, v-am jignit… La atâta bunătate am răspuns cu ultimele ocărî, şi tot dumneavoastră cereţi iertare… Sunteţi un înger!

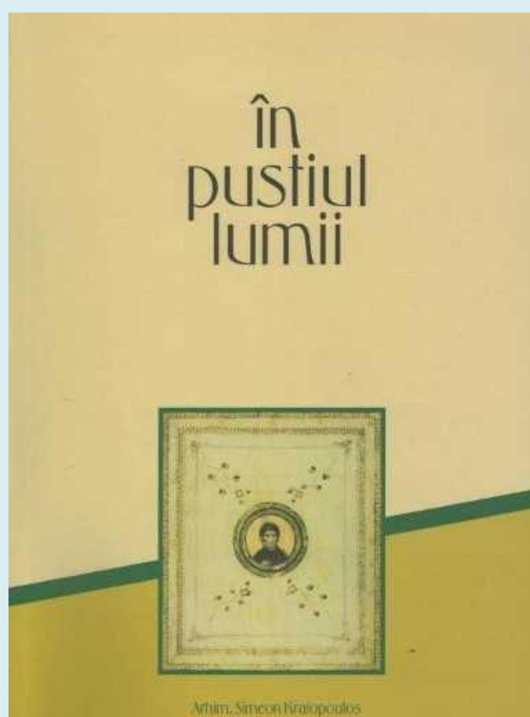
Plângea şi îmi săruta mâinile, rochia. De-abia am putut să o liniştesc…

- Da - a adăugat după o pauză bătrânica, nu există oameni răi cu desăvârşire… Trebuie doar să ştii să ajungi la ceea ce este bun în sufletul lor…”

Şi asta o poate face - vom adăuga noi - doar acea putere despre care vorbeşte Domnul în pasajul din Evanghelie pe care l-am citit: dragostea, blândeţea, smerenia.

(din: Sfântul Vasile al Kineşmei, Evanghelia pentru omul modern. Învățături din Evanghelia după Marcu – volumul 1, Editura Sophia, 2013)

Arhim. Simeon Kraiopoulos -“Iată, ne suim la Ierusalim…”, urcăm către Patimile Domnului. “Creştinii au duhul celor din lume. Câtă viclenie şi provocare există la adresa lui Dumnezeu, atunci când umblăm să reuşim cu duh viclean”! Noi ştim ce cerem? “Răstignirea” de a-L crede şi a-L urma pe Hristos

Încotro Îl urmăm pe Hristos? Domnul se îndreaptă către Patimi

Ziua aceasta, Duminica a V-a din Post, este în fiecare an o zi specială. Dintotdeauna şi în toată lumea, Biserica Ortodoxă în Duminica a V-a din Postul mare o sărbătoreşte pe Cuvioasa Maria Egipteanca. Este suficient să ne intre în minte, puţin câte puţin, această sfântă, ca să ne smerim şi să găsim drumul lui Dumnezeu. Întreaga Evanghelie este emoţionantă şi specială. M-am referit şi alte daţi, anul trecut ultima oară, la părintele Timotei (duhovnicul părintelui Simeon – n.tr.), care a fost în Tesalonic pentru ultima dată în 1953, chiar în Duminica a V-a din Postul mare şi a ţinut o omilie care a rămas în sufletul meu ca o pecete care nu se şterge, nu se destramă, nu se pierde pentru nimic în lume. A fost o omilie specială. A avut cuvinte frumoase, fraze frumoase, aş putea spune că a fost o omilie poetică. Această pericopă evanghelică (Marcu 10, 32-45) descrie întreaga întâmplare care se referă la plecarea Domnului de la Ierihon spre Ierusalim, ultima dată când urca la Ierusalim: „Iată, urcăm la Ierusalim şi Fiul omului va fi dat arhiereilor şi cărturarilor…”

Toţi cei care au vizitat Locurile Sfinte ştiu că de la Ierihon la Ierusalim este urcuş. Diferenţa de nivel trebuie să fie undeva la 800 m.

„Urcau spre Ierusalim. Hristos mergea înaintea ucenicilor Săi, care erau stăpâniţi de teamă. Lumea care-i urma era cuprinsă de teamă. Hristos i-a luat deoparte pe ucenici şi le-a spus despre cele ce aveau să I se întâmple.

Iată, le-a spus, urcăm la Ierusalim şi Fiul omului va fi dat în mâna cărturarilor şi fariseilor, care-L vor condamna la moarte şi-L vor da pe mâna poporului. Îl vor batjocori, Îl vor biciui, Îl vor scuipa în faţă şi-L vor omorî. A treia zi, însă, va învia”.

După cum ştiţi, pentru evrei Patimile Domnului, viaţa şi sfârşitul Lui au fost sminteală, nu au putut să le înţeleagă. Pentru elini, de asemenea, după cum spune apostolul Pavel, tot ceea ce a însemnat Hristos, care S-a răstignit pe cruce, Mesia care a fost răstignit astfel, ca şi cum ar fi fost cea mai neputincioasă făptură, a fost o nebunie. Grecii au considerat-o o nebunie asupra căreia nu merită să se aplece şi să o studieze. “Pentru iudei sminteală, pentru neamuri, nebunie”.

După câte citesc şi înţeleg eu, aş spune următoarele: Pot să nu recunoască, să nu o spună cu voce tare, dar în adâncul sufletului lor cei mai mulţi dintre creştini sunt nedumeriţi. „De ce să se întâmple aşa? De ce nu a evitat Hristos toate acestea? De ce să meargă să-L răstignească?” Pentru că vedem că Hristos ştia foarte bine unde merge. Şi totuşi merge într-acolo întru ascultare, cunoscând cele ce aveau să i se întâmple.

Este o mare taină. Nu poţi înţelege tainele lui Dumnezeu, nu poţi pătrunde în ele. Numai dacă crezi şi dacă Hristos se arată, adică dacă îţi dezvăluie taina şi ceea ce se ascunde în ea.

Din câte am înţeles eu, celor mai mulţi dintre credincioşi nu le vine la socoteală asta, îi nelinişteşte. Deşi avea puterea să scape de răstignitori - cu un cuvânt chiar să-i facă să păţească ceva, pentru că L-au răstignit tocmai pe Hristos - nu a făcut-o. Putea să-i pună la punct, să-i sperie, nu să îndure El însuşi răstignirea. Nu o spun în cuvinte, însă, înlăuntrul lor acesta este raţionamentul.
Este o adevărată răstignire să-I urmezi lui Hristos, este o realitate cutremurătoare

Asta ne ajută să vedem care este adevărul, adevărata credinţă în Hristos: să-I urmezi lui Hristos, să fii fiu al lui Hristos şi să crezi în mântuire, toate acestea nu se pot mărturisi altfel. Este o credinţă falsă, dacă nu acceptăm Patimile Domnului fără să ne răzvrătim, fără să fim nedumeriţi, fără sentimentul tacit că, totuşi, nu a făcut bine Hristos că S-a lăsat răstignit, ca şi cum am vrea să-L corectăm. Dacă Fiul lui Dumnezeu a procedat aşa, dacă aşa a rânduit Dumnezeu

şi Sfânta Treime, înţelegem sau nu, trebuie să acceptăm asta, chiar dacă după mintea şi după logica noastră este ceva scandalos.

Să lăsăm deoparte împotrivirea, atitudinea dinlăuntrul nostru: „De ce, Doamne, ai făcut aşa?“, ca şi cum am vrea să-L corectăm pe Dumnezeu. Pe de altă parte, deşi acceptă să devii fiu al Său, totuşi te pregăteşte pentru junghiere, pentru sacrificiu, aşa cum ciobanul îşi pregăteşte iedul ca să-l junghie. Îl îngrijeşte ca să-l taie. Devii creştin şi ca şi cum te-ar pregăti Dumnezeu ca pe un miel de junghiere, asemenea Lui: „…ca un miel spre junghiere S-a adus, şi ca o oaie fără glas înaintea celor ce o tund, aşa nu Şi-a deschis gura Sa.”

Acesta este duhul cel mai profund. Hristos pătimeşte - suntem noi, oare, în măsură să-L sfătuim să evite Patimile, să se salveze? - şi Biserică pătimeşte, ca şi cei care vor să devină ai lui Hristos. Altfel aşteaptă, altfel nădăjduiesc, ca şi cum ar fi o oaie dată spre junghiere. Toate acestea nu pot fi cuprinse cu mintea şi cu logica noastră. Aici se poticnesc creştinii. Dar lucrurile se întâmplă astfel, tocmai pentru ca noi să renunţăm la logica şi la judecata proprie şi să acceptăm că lucrurile nu ţin de logica, de judecata, de înţelepciunea noastră. Important este cum le rezolvă şi cum le rânduieşte Dumnezeu. Câtă vreme îţi târăşti sinele să-L accepte pe Dumnezeu, nu-l vei accepta, nu vei crede cu adevărat, nu vei deveni aşa credincios.

Se întâmplă unele lucruri în care deşteptăciunea omului se poticneşte, dar care slujesc şi se inspiră din omul cel vechi, din păcatul care există înlăuntrul nostru. Prin urmare, este o adevărată răstignire, este emoţionant să accepţi şi să crezi, fără nici o rezervă, în ceea ce face şi rânduieşte Dumnezeu. Mare taină are loc în sinea ta şi te răstigneşti şi tu odată cu Hristos şi învii odată cu El. Hristos a intrat cu noi în mormânt şi a omorât moartea, a omorât păcatul, a omorât stricăciunea şi a ieşit Hristos cel înviat, care ne învie şi pe fiecare dintre noi.

„Toată viaţa mea am fost împotriva Ta, Doamne!”

Dacă vreţi să ştiţi părerea mea, dacă aşteaptă cineva să vadă ce spun, iată, sunt de părere că trebuie să ne mărturisim, chiar aici unde suntem adunaţi şi să spunem: „Da, Doamne, Te-am acceptat, am crezut în Tine, am făcut multe fapte ale credinţei, dar înlăuntrul meu am avut reţineri. Mă lepăd de toate acestea. Cred fără măsură, cred absolut liber şi accept înţelepciunea Ta, Doamne, şi felul cum lucrezi şi mă lepăd de cele ce mă reţin să accept, ca şi cum aş vrea eu să Te corectez pe Tine.”

Iată, aşa devenim creştini, aşa îl vom găsi pe Hristos, aşa vom găsi drumul către El şi vom deveni copiii Săi. Nu are importanţă ce vom păţi. Luaţi aminte la lucrul acesta. Eu în scaunul spovedaniei câte aud… Şi mă doare sufletul. Da,

durere, durere, durere… Oare nu ştie Dumnezeu? Oare nu vede Dumnezeu? Pe toate le ştie, pe toate le vede. Aşadar, din toate acestea pe care bunul Dumnezeu le îngăduie va ieşi binele. Noi oamenii, cât de răi suntem, chiar pe duşmanul nostru dacă-l vedem că suferă, şi tot îi dăm un pahar cu apă, facem ceva pentru el. Trebuie să fii foarte sălbatic ca să-l calci în picioare. Oricât de primitiv ar fi omul, oricât de duşmănos, tot l-ar compătimi. Oricât de răi am fi noi oamenii, tot arătăm puţină bunătate. Cu cât mai mult, oare, ne va arăta Dumnezeu nouă?

Pentru ca Dumnezeu să îngăduie durerea şi chinul, ceva trebuie să fi vrut să spună. Cine crede şi acceptă chinul, are aşa o înţelegere înlăuntrul său, încât apoi nu mai are importanţă dacă se vindecă sau nu. Nu aceasta este problema, e ca şi cum suferinţa n-ar fi existat după aceea. Pentru că vine atâta har înlăuntrul nostru, atâta eliberare, vine atât de viu Dumnezeu, încât totul se schimbă.

Tot aşa şi aici. Greutatea este - aşa ni se pare nouă - să-L acceptăm pe Dumnezeu, aşa cum o face El, aşa cum spune El şi cum o cere şi de la noi, pentru că şi pe noi ne pregăteşte ca pe nişte miei spre junghiere. Cu cât crezi mai mult în Hristos şi cu cât mergi mai aproape, cu atât trăieşti mai mult. Aşa este. Dar ce junghiere este aceasta… Este eliberare, este mântuire. Fericit este acela care crede fără sminteală şi fără rezerve.

Trebuie să simţim, ca să putem spune: „Iartă-mă, Doamne, iartă-mă. Toată viaţa mea aşa am fost, împotriva Ta, chiar dacă am făcut-o pe evlaviosul. Acum mă căiesc, iartă-mă. Alerg după Tine şi ce vrei Tu, aceea să se întâmple”.

„Nu ştiţi ce cereţi!”

Să ne întoarcem la pericopa evanghelică. Cum Hristos urca spre Ierusalim şi spunea acestea, vin la El Ioan şi Iacob, cei doi fraţi care împreună cu Petru erau ucenicii cei mai iubiţi ai lui Hristos, pe care-i ia şi pe Tabor şi în alte împrejurări - cei mai buni, să zicem - şi nici mai mult, nici mai puţin îi spun: „Acum, când vei veni întru împărăţia Ta, fă să fie unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stânga!‘.

Pescari erau, oameni săraci! Fiecare om arată într-un moment important ce are înlăuntrul său: iubirea de putere, nu ştiu cum să o numesc. Ei de fapt nu înţeleg nimic. Sunt împreună cu Hristos care le vorbeşte, îl iubesc, îi urmează, dar unde Îl urmează? Nu înţeleg nimic. Sunt orbiţi de ceea ce au în mintea lor. Încă aşteaptă ca Hristos să izbăvească pe Israel, adică să elibereze poporul de stăpânirea romană, aşa cum vor spune şi Luca şi Cleopa după înviere, mergând spre Emaus: „Iar noi nădăjduiam că El este cel ce avea să izbăvească pe Israel” . Ei asta aşteptau.

Două lucruri vreau să subliniez. Putem fi creştini, dar să nu ne dăm seama, aşa cum se întâmplă în multe cazuri. În această situaţie Hristos este obligat să le spună: „Nu ştiţi ce cereţi!”

Îngăduiţi-mi să spun aici că, adeseori, la spovedit, în timp ce ascult ce spune celălalt, cum spune şi ce aşteaptă, îmi vine să spun: „Nu ştii ce ceri! Nu ştii ce spui!” Cum să-i atenţionezi însă? Cei mai mulţi suntem pe un drum greşit al gândirii şi al înţelegerii lucrurilor; adică nu-L înţelegem pe Hristos în ceea ce spune, nu înţelegem ce ne cere. Da, iar în momentul în care ne apropiem de El şi suntem împreună cu El, noi suntem cu ale noastre în gând, desigur, cu egoismul, cu ostentaţia şi cu grozăvia noastră.

„Nu ştiţi ce cereţi!”, spune Hristos Domnul celor doi ucenici. Şi începe cunoscutul dialog: „Puteţi bea paharul pe care-l beau eu? Vă puteţi boteza cu botezul cu care Mă botez eu?”, întreg martiriul, insinuează Hristos.

„Putem”, au răspuns.

Iar Hristos nu contestă, acceptă.

„Da, spune, veţi bea paharul cel amar - dă de înţeles că mai târziu vor suporta şi dânşii martiriul - vă veţi boteza cu botezul cu care Mă voi boteza Eu”. Ceea ce cereţi nu păstrăm doar pentru noi. Este pentru aceia care se pregătesc. Ei vor înţelege locurile acestea. Ei vor sta pe tronurile acestea.

Este foarte important să înţelegem corect. Dumnezeu nu face favoruri. În cadrul general al credinţei, în cadrul general al răspunsului omului, Dumnezeu a pregătit pentru fiecare ceea ce este potrivit pentru el. Nu face deosebiri.

În continuare spune Domnul: „Vedeţi ce fac stăpânii lumii! La noi, însă, nu este la fel. Cine vrea să fie primul, va fi ultimul şi va fi slujitorul celorlalţi.”

Acesta este duhul creştinesc pe care trebuie să-l avem. Unii dintre noi suntem creştini, dar în lumea de astăzi, unde de colo până colo duhul este cel lumesc, vom ajunge să ne secularizăm. Creştinii gândesc şi au duhul celor din lume. Se miră că nu sunt creştini şi că nu progresează. Cum să progresezi?

Să simţim şi să spunem din adâncul sufletului nostru: „Doamne, iartă-mă, credeam că am devenit creştin, dar n-am devenit. Vreau să fiu din lume, dar să beneficiez şi de bunătăţile Tale”.

Dacă ne uităm mai în profunzime puţin, observăm câtă viclenie şi provocare există la adresa lui Dumnezeu, atunci când umblăm să reuşim cu duh viclean.

Toate sunt înlăuntrul nostru. Să ne adunăm şi să descoperim comoara

Celălalt aspect este următorul. La momentul acela, ucenicii erau împreună cu Hristos, dar nu se pogorâse încă Duhul Sfânt. Oricum ar fi stat lucrurile, relaţia ucenicilor şi a oamenilor cu Hristos la momentul acela era una exterioară. Când însă a venit Duhul, Acela a modificat, a transformat, a schimbat din interior pe ucenici, încât Îl aveau deja înlăuntrul lor pe Hristos. Noi însă suntem creştini, ne-am botezat, purtăm în noi întreaga Taină pe care am primit-o la botez, dar ea rămâne moartă, nelucrătoare.

Nu avem dreptul să facem precum poporul evreu, care a alergat în urma lui Hristos, L-a ascultat, L-a admirat, s-a folosit, dar înlăuntrul lor nu s-a produs nici o schimbare. La fel şi ucenicii, dacă n-ar fi trecut prin Cincizecime, când S-a pogorât Duhul Sfânt încât să-i schimbe, ar fi fost asemenea poporului iudeu. Noi însă suntem creştini. S-a întemeiat Biserica, există Sfintele Taine, am trecut prin ele, în primul rând prin Botez, când au avut loc toate schimbările. Trebuie, aşadar, să fim transformaţi. Drama este că ne-am botezat prunci şi nu am înţeles ce s-a întâmplat cu noi. Iar până să ne facem mari, a pus stăpânire pe noi firea noastră păcătoasă. Ne înfăţişăm ca şi creştini botezaţi în Biserică, reînnoiţi, în sensul că purtăm în noi tainic Duhul lui Dumnezeu, dar reuşim să-L păstrăm în noi nelucrător.

De aceea, noi creştinii, nu trebuie să căutăm aiurea, ca şi cum ne-ar lipsi ceva, ca şi cum nu ni s-ar fi dat ce trebuia. Toate sunt înlăuntrul nostru. Este nevoie doar să ne adunăm şi să descoperim comoara dinlăuntrul nostru. Dacă Dumnezeu vede întoarcerea noastră adevărată, mărturisirea noastră adevărată şi primim iertarea, Hristos va reînvia în noi harul primit la botez. Aşa cum reaprinzi o sobă care se stinge, pentru că a rămas o flăcăruie, peste care pui o hârtie, surcele, lemne şi se aprinde vâlvătaia.

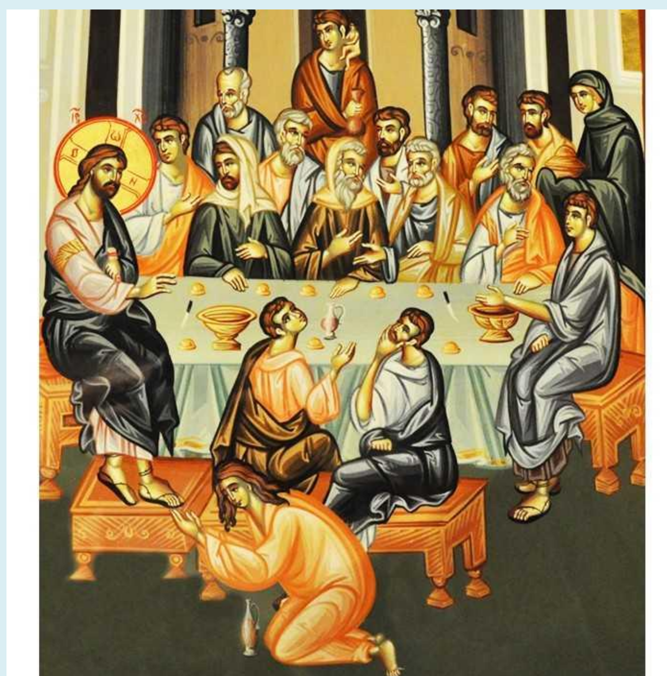
Dacă nu facem asta, dacă nu credem că Hristos a făcut ceea ce trebuia să facă şi a asigurat înlăuntrul nostru posibilitatea renaşterii prin botez, nu suntem în ordine în faţa lui Dumnezeu. Suntem, aşadar, datori să luăm lucrurile în serios, să o luăm de la capăt, să ne schimbăm cu adevărat şi să punem început bun. Să nu avem linişte până când nu vedem că înviază înlăuntrul nostru flacăra dumnezeiască pe care am primit-o la botez şi o luăm prin Taine.

Dar, aşa cum înţelegem cu toţii, trebuie să te lepezi cu adevărat de tine însuţi, să abandonezi cu adevărat duhul acestei lumi, să crezi cu adevărat în Hristos, până când logica ta se va izbi de ceea ce spune Evanghelia, deşi ţi se pare că tu ştii mai bine şi chiar că eşti pregătit să-i dai sfaturi lui Dumnezeu. Să credem cu adevărat şi minunea se va întâmpla.

28.03.2004 Duminică dimineaţa

(din: Arhim. Simeon Kraiopoulos, "În pustiul lumii", Editura Bizantină, 2014)

Episcopul Asterie al Amasiei - Cuvânt dintre cele mai mişcătoare şi puternice despre pocăinţa şi mila faţă de fraţii care cad în păcate. Îndemn la pocăinţă

De curând am auzit pe Luca spunându-ne că un fariseu cheamă pe Domnul la ospăţ, îl duce în foişor şi întinde masa obştească [1]. Domnul nu refuză invitaţia, nici nu evită pe fariseu, care nu-I era nici ucenic, nici credincios, ci era legat de litera legii, care nu-şi deschisese ochii pentru cunoaşterea adevărului, ci avea vederea foarte slabă pentru înţelegerea făgăduinţelor profeţilor.

Pentru ce ne-a lăsat în scris Luca acest capitol din viaţa Mântuitorului? Pentru care din aceste două motive? Ca să cunoaştem faptele săvârşite de Iisus pe când trăia în trup şi să luăm cunoştinţă de o istorie folositoare, sau ca să ne îndrepte viaţa noastră pe o cale dreaptă şi fără cotituri, odată ce această istorisire este plină de învăţăminte folositoare? Sunt de părere că pentru ultima pricină, şi se cuvine ca şi voi să fiţi de aceeaşi părere cu mine.

Într-adevăr, sunt mulţi oameni egoişti care cred despre ei că au făcut numai fapte bune şi drepte, care, întemeiaţi pe o concepţie deşartă, au o părere foarte bună despre ei, numesc păcătoşi pe cei ce se apropie de ei şi înainte de a veni judecata cea din urmă se despart de ceilalţi oameni, ca oile de capre, şi se uită la uşa împărăţiei ca şi cum le-ar fi larg deschisă lor. Nu socotesc vrednici, pe cei mulţi de a sta cu ei sub acelaşi acoperiş sau la aceeaşi masă; simt dezgust nu numai de cei care merg pe calea extremă a vieţii, dar şi de cei care merg pe calea de mijloc.

Luca, doctor mai mult al sufletelor decât al trupurilor, a scris istorisirea aceasta. Istorisirea de faţă nu-i o simplă povestire, ci un leac pentru cei care suferă de boala mândriei. Luca ne-a arătat că Însuşi Dumnezeul şi Mântuitorul nostru, singurul drept şi incomparabil de curat, trăieşte împreună cu cei păcătoşi, este cu totul îngăduitor şi iertător cu ei, şi ia masa cu cei care n-au fost niciodată curaţi. Nu ca să ia ceva din răutatea şi viciul lor, ci ca să le dea lor din dreptatea şi curăţia Sa proprie, întocmai ca puterea luminii solare (atât cât putem înţelege purtarea de grijă a Creatorului, luând ca termen de comparaţie creaţia). Ştim, într-adevăr, că soarele nu luminează numai ţinuturile şese, ci şi văile şi văgăunile. Dacă unii dintre noi sunt stăpâniţi de aceleaşi păreri ca şi cei mai sus arătaţi, atunci să punem capăt acestor păreri, potrivit cuvântului ce spune: Să imităm milostivirea şi iubirea de oameni a Stăpânului, să ne pogorâm la cei de jos şi umiliţi nu pentru a ne înjosi şi umili stând împreună cu ei, ci dimpotrivă, pentru a-i înălţa şi pe ei. Să procedăm ca şi înotătorii, care-şi petrec toată viaţa pe apă, care scot la aerul acesta dătător de viaţă din adâncul apei pe cei ce sunt pe cale de a muri prin înec.

Dar pentru că pericopa evanghelică ne dă cea mai bună explicare a acestei stări de lucruri haide să ne îndreptăm spre scopul ce-l urmărim.

Tare mă minunez de cei care sunt îmbrăcaţi cu acest trup plin de patimi şi iubitor de plăceri, biruiţi în flecare zi de somn şi de pântece, care nu fac experienţa altor preocupări mai înalte, cunoscute nouă tuturor care participăm la una şi aceeaşi fire omenească, tare mă minunez de aceştia când îi văd îngăduitori cu ei, dar aspri judecători ai celor ce păcătuiesc; când îi văd neputincioşi luptători, dar neîndurători legiuitori; nimicesc iubirea de oameni a lui Dumnezeu şi astupă, după părerea lor, izvorul îmbelşugat al milei, şi cu multă îndrăzneală închid celor rătăciţi intrarea în Împărăţia Cerurilor. Acest fel de gândire n-are alt rezultat decât de a sădi în sufletele care caută vindecare deznădejdea legii. Cel care a pierdut nădejdea de vindecare, ajunge dintr-odată rob bolii şi străin tuturor făgăduinţelor făcute de Scripturile noastre. Căci nici nu există în Scripturi, pentru cel ce le cercetează cu înţelepciune, vreun caz în care să nu se fi dăruit har, iar iertarea să nu fi vindecat păcatul. Cine este oare atât de surd, care să nu audă cuvintele lui Iov, strigate tuturor: „Nimeni nu-i lipsit de întinăciune, chiar de ar fi viaţa lui o zi”?

Cine ar putea să-şi închipuie că este atât de cinstit şi de curat încât să socotească că iertarea este de prisos şi că nu are nevoie de mila lui Dumnezeu când are să-şi dea seama de faptele sale înaintea tribunalului lui Dumnezeu? Chiar dacă ar fi ajuns prin viaţa lor până la cea mai înaltă treaptă de dreptate şi de sfinţenie, încât să calce, potrivit cuvintelor Scripturii, cu adevărat peste şerpi şi peste scorpii, chiar dacă ar fi proclamaţi învingători şi încununaţi în lupta cu păcatul, totuşi n-ar trebui să judece viaţa tuturor celorlalţi după propria lor bărbăţie, ci să

mărturisească că viaţa lor plină de virtuţi se datorează lui Dumnezeu Care le-a dat harul, prin care au fost stăpâni pe propria lor fire, şi n-au fost biruiţi de ispitele satanice, iar pe de altă parte să întindă o mână iubitoare celor neputincioşi, să-i ridice din ţărână şi să-i curăţească de întinăciuni. Dacă ar proceda aşa, ar dobândi îndată lauda propriei lor virtuţi şi bărbaţii şi totodată ar primi şi cununile dragostei ce au avut-o faţă de semenii lor.

Acum însă se găsesc oameni printre noi care se târăsc pe jos, care nu duc o viaţă îngerească asemănătoare puterilor netrupeşti, ci una pentru care ar putea să fie traşi la răspundere şi de care să-ţi baţi joc; şi tocmai aceşti oameni judecă pe semenii lor cu asprime şi-i condamnă cu puteri absolute, încât eu, înăbuşit de mândria şi îngâmfarea lor, le spun cuvintele evanghelice: „Nu vedeţi bârnele din proprii voştri ochi, dar vreţi să scoateţi paiul din ochii altora, legaţi în spatele altora sarcini foarte grele; umblaţi de colo, colo cu priviri severe de aspri judecători, dar neputincioşi să vă purtaţi propriile voastre poveri; v-aţi aşezat mai dinainte în scaunul de judecată al lui Hristos şi aţi răpit dreptul de sentinţă al Judecătorului tuturor; sunteţi nişte robi vrednici de dispreţ:, dar judecători neînduplecaţi ai semenilor voştri. Dacă spuneţi că aveţi râvnă pentru Dumnezeu, imitaţi pe Dumnezeu, originalul chipului vostru, căci sunteţi făcuţi după chipul lui Dumnezeu!”

O, creştini, nume ce exprimă iubirea de oameni, imitaţi dragostea lui Hristos! Uitaţi-vă la bogăţia iubirii Sale de oameni! Când a voit să Se arate oamenilor prin trup de om, a trimis pe Ioan, predicatorul pocăinţei, introducătorul căinţei, şi pe toţi profeţii dinainte de Ioan care au fost dascăli ai convertirii. Apoi, după puţin timp S-a arătat El, strigând oamenilor cu propria Sa voce: „Veniţi către Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi da odihnă“.

Cum primea Hristos pe cei care răspundeau chemării Sale? Dădea cu uşurinţă iertarea păcatelor, degrabă eliberarea de necazuri şi dureri. Cuvântul a sfinţit, Duhul a pecetluit; omul cel vechi a fost înmormântat, cel nou s-a născut şi a crescut prin har. Ce-a urmat de aici? Omul a ajuns prieten cu Dumnezeu, în loc de duşman; fiu, în loc de străin; iniţiat în tainele credinţei, în loc de ne-cunoscător; sfânt, în loc de necredincios.

Dacă un om, îmbogăţit cu daruri atât de mari şi nemăsurate, păcătuieşte faţă de darnicul şi bunul său Binefăcător, apoi noi, judecători aspri şi neînduplecaţi, nu-l lăsăm nici să deschidă gura, îl nimicim şi-l suprimăm din viaţa aceasta, iar în cealaltă îl osândim pe veci. Cu totul alta este hotărârea Domnului, Care miluieşte de mii şi mii de ori, Care nu doreşte moartea păcătosului, ci aşteaptă întoarcerea sa. N-au fost pedepsiţi aşa cei care altădată au păcătuit faţă de har. Dimpotrivă, o altă milă a urmat primei mile, iertare se adaugă iertării; picăturile

de lacrimi au aceeaşi putere ca şi baia botezului, iar suspinul din inimă readuce harul plecat puţin timp.

Dacă nu mă crezi pe cuvânt, întreabă-l pe Petru, care şedea în casa arhiereului, şi-ţi va spune că, plângând amarnic, a fost curăţit păcatul tăgăduirii lui Hristos. N-a ajuns din nou Simon, ci a rămas Petru apostolul. Sunt de părere că şi Iuda Iscarioteanul, dacă n-ar fi fost îndată propriul său călău, socotind păcatul său cu neputinţă de iertat, şi dacă ar fi cerut îndurare şi milă căzând la pământ, n-ar fi fost lipsit de îndurările care se revarsă peste întreaga lume. Dovada celor spuse de mine o fac toţi evreii care au crezut după ce au răstignit pe Domnul şi care şi-au spălat în baia botezului odată cu sufletele şi mâinile. Dacă au fost miluiţi şi iertaţi răstignitorii, oare nu s-ar fi bucurat de iertare şi vânzătorul?

Şi Pavel îi lega altădată pe creştini, dar purtând mai târziu lanţuri pentru Hristos, a îndepărtat crimele prin identitatea pătimirii. Pavel a mai păcătuit aruncând cu pietre în Ştefan şi aprobând pe ucigaşi, dar fiind şi el lovit cu pietre a şters păcatele. Matei şi Zaheu erau vameşi, dar călcând în picioare funcţia de vameş, prin dispreţul banilor, Zaheu L-a primit pe Iisus în casa sa, dar mai mult în sufletul său, iar Matei a fost arătat evanghelistul şi scriitorul faptei minunate ale lui Hristos. Trebuie să-ţi aminteşti şi de vameşul care s-a suit la biserică împreună cu fariseul ca să se roage, ca şi de femeia care a pierdut drahma şi a găsit-o.

Dacă s-ar gândi cineva la oamenii care au trăit de la început şi până în vremea noastră, va găsi că mulţi la începutul vieţii lor au fost plini de păcate, iar mai târziu s-au întors la credinţă mânaţi de dorul unei vieţi mai bune. Numai lui Dumnezeu îi este propriu şi specific de a face totul fără de păcat. Omul însă, care stă sub naştere şi stricăciune şi este supus atâtor patimi, n-ar putea niciodată să scape de osândă dacă ar fi tăiată nădejdea iertării.

Uită-te la David, împăratul lui Israel, pe care Dumnezeu l-a făcut împărat după alegere şi l-a împodobit prin laudele propriei Sale mărturisiri, zicând: „Am găsit bărbat după inima Mea, pe David, fiul lui Iesei”.

David, cu toate că a primit mărturia aceea strălucită din partea lui Dumnezeu, totuşi a alunecat în patima iubirii trupeşti şi a căzut în acele păcate pe care le cunoaştem cu toţii. Cu toate acestea, după ce a fost mustrat de profet şi-a recunoscut păcatul, şi a lăsat consemnat în scris generaţiilor viitoare suferinţele pocăinţei sale. Şi vedem, ca într-o icoană, în Psaltire, durerea sa; când îi era trupul topit de durere; când prefăcea noaptea, timpul obştesc de odihnă în urma oboselilor muncilor, în timp de lacrimi; când îşi uda patul cu lacrimile pleoapelor ca prin nişte izvoare, şi ne-a lăsat nouă psalmul al cincizecilea, model de pocăinţă şi de înduplecare a lui Dumnezeu. N-a fost în zadar plânsul

lui. Suspinele lui adânci au atras asupra sa îndurarea. A primit stăpânirea puterii împărăteşti, dar şi prietenia lui Dumnezeu şi îndrăzneala de a-L ruga.

La fel s-a întâmplat cu împăratul ninivitenilor; din pricina mulţimii păcatelor, atât şi poporul condus de el mergeau la pieire; cel care mustra păcatul lor le-a vestit că se apropie peste puţin timp ziua pedepsei. Totuşi, ninivitenii au scăpat de a face experienţa nenorocirilor, pentru că s-au pedepsit în chip înţelept pentru păcatele lor. Proorocul Iona s-a supărat că nu s-au îndeplinit relele ce le spusese el şi s-a purtat obraznic faţă de milostivirea lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu, Care ne face cunoscut, şi prin vorbe şi prin fapte, cât este de mare bunăvoinţa Lui faţă de oameni, face ca să crească un vrej deasupra profetului ca să-i ţină umbră împotriva razelor soarelui; pe când însă Iona dormea sub umbra vrejului, Dumnezeu a uscat deodată vrejul. Dar pentru că din pricina uscării vrejului îl ardea soarele s-a deşteptat şi a început să se blesteme şi să-şi dorească moartea. Dacă profetul s-a întristat atât de mult din pricină că s-a uscat un vrej, oare Dumnezeu n-ar avea milă de o cetate atât de mare ajunsă aproape de pieire?

Aflaţi, oameni aspri şi neînduplecaţi, bunătatea Celui ce ne-a creat pe noi şi imitaţi-o! Nu fiţi judecători aspri şi neîndurători ai semenilor voştri! Aşteptaţi până ce va veni Cel care descoperă cele ascunse ale inimilor şi va da fiecăruia, în viaţa ce-o aşteptăm, în virtutea puterii Sale de Stăpân, starea ce i se cuvine. Nu pronunţaţi hotărâri neomenoase, ca nu cumva să aveţi parte de aceleaşi sentinţe şi să fiţi sfâşiaţi, ca de nişte dinţi foarte ascuţiţi, de cuvintele propriilor voastre guri. Sunt de părere că spusele evanghelice: „Nu judecaţi, ca să nu fiţi judecaţi”. Au tocmai sensul de a ne feri de acest păcat. Prin aceste cuvinte nu ni se ia dreptul de a judeca cu milă şi iubire de oameni, ci ni se interzice de a osândi cu mai multă asprime decât însuşi Judecătorul. Uşurează aşadar balanţa judecăţii tale, dacă vrei să nu fie atrase şi faptele tale spre talgerul de osândire al balanţei, când judecata lui Dumnezeu va cântări, ca într-o balanţă, viaţa noastră.

Tu, care eşti înconjurat de trup şi trăieşti în trup, să nu dispreţuieşti niciodată în viaţa ta îngrijirea doctorului! Oricât de zdravăn şi de sănătos ai fi, totuşi nu se poate să nu te îmbolnăveşti vreodată, încât să n-ai nevoie de îngrijirea doctorului! Ai un suflet, înclinat spre cele pământeşti! Atâta vreme cât el îndeplineşte pe ascuns pornirile trupului, nu îndepărta mila din sufletul tău, ca nu cumva să fii lipsit de iertare, când vei avea nevoie de ea.

Eşti preot şi a dat Dumnezeu să fii în fruntea unui popor. Uită-te cu milă la căderile în păcat ale păstoriţilor tăi, cunoscând că deşi situaţia socială şi de viaţă este deosebită de a celor mulţi, totuşi ai aceeaşi fire ca şi ei. Şi odată ce eşti părtaş aceleiaşi firi, poate că vei fi părtaş şi păcatului.

Moise cunoştea asta, căci era om şi cunoştea firea omenească; pentru aceea a poruncit să se jertfească un viţel pentru preot; preotul avea negreşit păcate, deci cu atât mai mult avea nevoie de curăţire. Ceea ce era pe vremea aceea viţelul, aceea este acum pocăinţa ce se face fără mijlocirea a ceva trupesc şi rugăciunea ce se aduce lui Dumnezeu fără vărsare de sânge. Noi, care ne lăudăm şi ne îngâmfăm, să nu nimicim bunătatea şi mila, odată ce ştim că şi Aaron, preotul acela foarte încercat, şi-a atras asupra sa ura lui Dumnezeu când poporul i-a cerut să-i facă zei şi a căzut în cârtire împotriva lui Dumnezeu împreună cu sora sa, Maria. Dacă cel care a cârtit nu s-ar fi rugat, n-ar fi scăpat de pedeapsă. Dacă-i altcineva, nu preot, ci unul din popor, să se teamă să pună jug greu pe alţii! Dacă cel pus ca să curăţească poporul are nevoie de curăţire, ce va păţi oare cel care n-are puterea hirotoniei?

Să imităm grija pe care o are Mântuitorul de turma Sa. Să citim în Evanghelii, şi, ca într-o oglindă, să învăţăm de acolo ideea de îngrijire şi de bunătate. Văd acolo în parabole şi în cuvinte umbrite pe un bărbat păscând o sută de oi; când una din oi s-a depărtat de turmă şi s-a rătăcit, n-a rămas lângă cele care păşteau la un loc şi nu s-au rătăcit, ci a plecat în căutarea celei rătăcite; a străbătut văi şi răpi, a trecut peste munţi înalţi şi mari, a mers plin de răbdare prin pustietăţi până a găsit-o. Când a găsit-o n-a bătut-o, nici n-a luat-o la goană silind-o cu asprime spre turmă, ci a pus-o pe umăr, o purta în spate cu bucurie, a alăturat-o celorlalte oi, bucurându-se de ea mai mult decât de toate celelalte. Să căutăm să pătrundem sensul ascuns în această parabolă. Negreşit, oaia de care-i vorba aici nu-i oaie cu adevărat, iar păstorul este altcineva decât păstorul animalelor; dimpotrivă, parabola aceasta cuprinde pilde instructive pentru preoţi. Ne învaţă să nu deznădăjduim iute cu privire la oameni, dar nici să-i lăsăm în părăsire când sunt primejduiţi; să-i căutăm cu râvnă şi să-i reîntoarcem la starea lor de mai înainte; să ne bucurăm de cei care se întorc şi să-i alăturăm mulţimii celor care au trăit drept.

Pe lângă aceasta, se cade ca preotul să pună în practică iubirea de oameni în locul asprimii şi al tăierii; chiar dacă Stăpânul porunceşte ca să smulgi din rădăcină pe cineva, ca pe o plantă nefolositoare, totuşi preotul trebuie, ca un bun grădinar, să ceară de la Domnul cruţare şi îngăduinţă. Acest sens îl are parabola smochinului neroditor. Domnul a voit să-l taie pentru că nu a rodit; grădinarul, însă, îl roagă şi-i cere să-l mai îngăduie, să-i mal lase timp, dându-i bune nădejdi pe temeiul propriei sale purtări de grijă. Nu tăia deci cu uşurinţă, tu, care ai datoria să opreşti pe Domnul de a tăia, nici să nu te ducă la deznădejde faptul că cineva nu aduce roade; dimpotrivă, dă-ţi toată osteneala ca să-l îngrijeşti; sapă-l, prin mustrările ce i le faci; încălzeşte prin sfaturile tale, cum e încălzită planta cu gunoi; adapă-l, prin revărsarea învăţăturilor; imprejmuieste-l, ca pe un gard, prin poruncile care feresc de păcate. Datoria ta este de a cere; a Judecătorului, de a judeca. Să ne silim să fim numiţi cu acelaşi nume cu care este numit

Domnul. Domnul este numit [Apărătorul, Mijlocitorul] pentru că îndupleca pe Tatăl prin rugămintile Sale pentru neamul omenesc. Acelaşi nume a primit şi Duhul adevărului din pricina râvnei şi dragostei ce-o are pentru noi. Şi El se numeşte Mângâietor, căci îndeobşte Se sârguieşte să mângâie şi să ceară iertare pentru cei păcătoşi, şi nu pentru cei nevinovaţi şi lipsiţi de păcate. Imită, preotule, purtarea de grijă de popor a lui Moise! Imită dispoziţia lui sufletească ce-avea către poporul condus de el! Moise, când a înţeles că harul s-a îndepărtat puţin de popor, a rugat pe Dumnezeu să nu Se supere pe un popor ce-a păcătuit; şi se ruga de Dumnezeu ca să moară înainte de moartea poporului spre a nu vedea nimicirea celor păstoriţi de el. Nimic nu-i mai bun decât a reproduce cuvintele lui: „Mă rog ţie, Doamne! Poporul a păcătuit cu mare păcat înaintea ta şi şi-a făcut luişi dumnezei de aur. Acum dacă ierţi păcatul lor, iartă-l. Dar dacă nu-l ierţi, şterge-mă din cartea pe care ai scris-o!”.

Vezi că Moise prefera mântuirea mulţimii în locul mântuirii sale? Vezi că cere să fie şters din cartea scrisă de Dumnezeu, dacă nu reuşeşte să capete iertare pentru popor? Conducătorii de acum ai poporului sunt aspri cu păcătoşii; alungă pe cei care se duc la ei; se fac că nici nu văd pe cei care cad la picioarele lor; obrazul nu li se îmblânzeşte de lacrimile celor ce plâng.

Pentru care motiv a scris Luca, dar mai bine spus Duhul cel Sfânt, pilda fiului risipitor, care, după ce a insultat pe tatăl lui prin plecarea sa, a cheltuit toată averea luată de la părinţi în plăceri, în beţii şi cu femei? Când a dat mai târziu de greutăţi, încât a fost nevoit să se facă păzitor de porci şi să mănânce aceeaşi mâncare ca porcii, s-a întors înţelepţit la casa părintească. Tatăl lui, când l-a văzut, nu l-a alungat, nici n-a îndepărtat de la uşa sa pe cel reîntors, ci tocmai dimpotrivă: a alergat înaintea celui ce se apropia de casa părintească, l-a cuprins de gât, a vărsat lacrimi de dragoste pe umărul lui, l-a făcut iarăşi fericit din nenorocit ce era, l-a îmbrăcat cu haina ce-o poartă stăpânii, i-a pus în deget un inel, a schimbat ziua în zi de sărbătoare şi a pregătit ospăţ îmbelşugat şi luminat. Istorioara aceasta este o parabolă în care ni se arată că Biserica este ca o casă părintească, ce primeşte cu dragoste pe toţi oamenii. Parabola aceasta ne învaţă ca oamenii să nu mai trăiască la un loc cu porcii, cu alte cuvinte cu diavolii, ci să ajungă, din străini ce sunt, iarăşi fii; ne învaţă ca oamenii să trăiască, prin voinţa lui Dumnezeu, ca şi fiul cel desfrânat prin hotărârea tatălui, împreună cu bărbaţi sfinţi ca şi cu nişte fraţi. Tu nu imita gândul fratelui mai mare, nici nu murmura împotriva îndurării şi dragostei tatălui. Că a primit în casă pe fiul desfrânat, ruşinea familiei. Mai mult, admiră bunătatea, imită bunăvoinţa lui Dumnezeu, ia în braţe şi îmbrăţişează pe cei întorşi din rătăcirea lor. În chipul acesta vei fi povăţuitor orbilor şi dascăl celor rătăciţi.

Am vorbit îndeajuns şi nu trebuie să spun mai mult către cei cu sufletul aspru şi neînduplecat, care se folosesc de cuţit în loc de dragoste.

Ascultă-mă acum, tu, care trebuie să te întorci la credinţă, cum se cuvine să te întristezi din pricina păcatelor tale şi cum femeia păcătoasă - să-ţi plângi din inimă greşalele. Dar, dacă vrei, uită-te mai bine la femeia păcătoasă despre care ni s-a citit azi din Evanghelia scrisă de Luca. Imită smerenia şi înţelepciunea acelei femei şi ia exemplu exact de pocăinţă. A venit în casa fariseului. Nu s-a ruşinat de mulţimea mesenilor, nici n-a fugit pentru că vremea ospăţului era nepotrivită pentru mărturisire. Dimpotrivă, stăpânită de întristare, cuprinsă de mare jale din pricina greşalelor ei, s-a apropiat îndată de tămăduitorul păcatelor! Când a venit, nu L-a rugat pe Domnul stând în faţa Lui, ci s-a aşezat la spatele Lui, socotindu-se nevrednică, din pricina înfăţişării ei, de a putea vorbi cu El. N-a stat fără nici o treabă acolo, ci I-a luat picioarele Lui, şi şi-a despletit părul capului; prin cele ce făcea îşi arată întristarea sufletului ei; a început să verse lacrimi peste picioarele Lui şi cerea milă cu multă zdrobire sufletească. Şi vărsa atât de multe lacrimi încât ploua pe picioarele Lui; apoi, iarăşi, a şters umezeala de pe picioare cu părul capului ei, astfel că şi-a arătat toată evlavia şi umilinţa sufletului ei. Dar ca să spun pe scurt, femeia s-a pocăit de păcatele ei prin toate simţirile şi prin toate mădularele sale. Se poate presupune ce fapte a săvârşit înainte femeia aceasta ce şi-a plâns în public şi atât de făţiş păcatele ei.

Noi, însă, făgăduim şi vestim că ne pocăim, dar nu ne dăm nici o silinţă de a arăta fapte de pocăinţă; continuăm să avem aceeaşi viaţă pe care o aveam şi înainte de a ne mărturisi păcatul. Veselia-i tot atât de mare, îmbrăcămintea la fel, desfătarea mesei îmbelşugată, somnul lung şi lenevos până la saţiu; ocupaţiile şi grijile zilei, unele după altele, aştern peste suflet uitarea propriei noastre purtări de grijă. Am scris numai numele pocăinţei, dar pocăinţa e fără rod şi fără putere. Noi înşine ne despărţim de taine şi de împărtăşirea nespuselor sfinţenii; nu ne dăm nici o silinţă să ne întoarcem la ele, ci le dispreţuim ca pe o ieftină desfătare. Înţelege, omule, că te-ai despărţit de împărtăşirea acelor taine prin care ai fost învrednicit de mari daruri! Dacă ai avea cinstea să stai la masă cu împăratul, iar apoi ai fi îndepărtat, luându-ţi-se această cinste, spune-mi, câţi bani n-ai cheltui ca să ajungi iarăşi prieten cu împăratul şi să stai din nou la masă cu el? Câte uşi n-ai supăra cu rugăminţile tale, gemând, socotind viaţa de nesuferit, arătându-ţi durerea profundei tale supărări prin descompunerea şi prin cutele obrazului? Vei mişca, după cum se spune, chiar pietrele, până ce vei îndepărta nenorocirea de la tine. Când eşti, însă, despărţit de prietenia cu Dumnezeu şi când cazi dintr-o cinste cu adevărat înaltă, ce lucru mare şi vrednic faci ca să-ţi arăţi umilinţa sufletului tău ticăloşit?

Nu este potrivit ca să ducă aceeaşi viaţă ca şi cei sănătoşi cel care spune că boleşte, căci altul este regimul celui bolnav, şi altul traiul celui sănătos. Nu vezi cât este de mare deosebirea dintre un om sănătos şi unul bolnav? Cel bolnav zace într-o cameră mică şi nu-l mai preocupă nici o grijă; nu-l interesează agricultura, chiar dacă era pasionat agricultor; bancherul şl negustorul lasă

deoparte grija de avuţii; se hrăneşte cu apă şi pâine, chiar dacă mai înainte întindea masa sibaritică şi plină de toate bunătăţile. Pe bolnav nu-l mai încântă jocurile copiilor, stă despărţit de soţie; zi şi noapte doctorii stau lângă el; îi sileşte, cu mari onorarii, ca, de dragul unui câştig frumos, să-l facă sănătos. În această stare se găseşte cel bolnav cu trupul.

Tu însă, care stai rău cu sufletul, te duci la doctorul netrupesc, te mărturiseşti cu prefăcătorie doctorului, îi arăţi boala, dar laşi ca boala să te consume, să te roadă boala şi să se mărească! Înţelepţeşte-te odată! Cunoaşte-te pe tine însuţi! Ai supărat pe Dumnezeu; ai mâniat pe Creatorul tău, Care are stăpânire peste această viaţă, iar în cealaltă este Domn şi Judecător. Ai păcătuit îmbuibându-te cu tot felul de bunătăţi? Vindecă-ţi desfătarea ta prin post! Desfrâul ţi-a vătămat sufletul? Castitatea să-ţi fie leacul bolii! Lăcomia cea doritoare de multe bogăţii îţi aprinde sufletul? Milostenia să-ţi golească îmbuibarea, căci milostenia şi datul este mijlocul de curăţire al celor lacomi. Răpirea averilor străine ne-a vătămat? Să se întoarcă cele răpite la propriul lor stăpân! Minciuna ne-a adus până aproape de pierzare? „Pierde-vei, spune Scriptura, pe toţi cei ce grăiesc minciună!”. Mărturisirea adevărului să oprească primejdia! Călcarea jurământului aduce cu sine securea aeriană a fiului lui Zaharia şi ameninţă să ne taie? Să îmbrăcăm toată armura pocăinţei, ca să dăm la o parte tăişul securii. A fost rob cineva, în chip necredincios, unor învăţături eretice? Să pună pe fugă rătăcirea printr-o gândire ortodoxă. Aceasta este pocăinţa: iertarea şi nimicirea păcatelor săvârşite fie cu fapta, fie cu gândul, potrivit unei dispoziţii sufleteşti.

Cel care-şi dă seama de folosul pocăinţei, dar se învârte mereu în noroiul fărădelegii, se aseamănă robului care deşi cunoaşte mânia stăpânului său, totuşi continuă în ochii stăpânului său să facă răul şi-şi întăreşte păcatul. Fii sensibil faţă de boala ce te înconjoară! Zdrobeşte-ţi inima cât poţi de mult! Caută-ţi fraţi uniţi cu tine prin aceleaşi sentimente ca să-ţi ajute în jalea ta pentru a te izbăvi! Arată-mi lacrimile tale amare şi îmbelşugate, ca să amestec cu ele şi pe ale mele! Ia părtaş al durerii tale şi pe preot, ca pe un părinte! Care este omul care să-şi dea fals titlul de părinte sau să aibă sufletul de cremene, ca să nu se întristeze împreună cu fiii săi întristaţi şi să nu se bucure când ei din nou se bucură? Un preot se întristează de păcatul săvârşit de cel pe care-l are drept fiu din pricina credinţei, cum s-a întristat Iacov când a văzut haina plină de sânge a fiului său, Iosif, cum s-a întristat David de pierderea lui Abesalom, cum s-a întristat Eli când au murit pe câmpul de bătaie fiii lui: Ofni şi Finees, cum s-a întristat Moise când poporul cel necredincios a născocit facerea viţelului de aur. Ai mai multă încredere în părintele care te-a născut după Dumnezeu decât în părinţii trupeşti! Arată-i preotului, fără să roşeşti, păcatele tale ascunse! Dezgoleşte-i lui faptele sufletului, pe care nu poţi să le spui altora, arătându-i, ca unui doctor, boala ta cea ascunsă! Preotul se va îngriji ca să nu-ţi fie pătată nici cinstea ta, dar se va îngriji şi de vindecarea ta! Ruşinea fiilor loveşte mai mult

pe părinţi decât pe fiii care au săvârşit ruşinea. Slava fiilor este slava părinţilor, la fel şi ruşinea.

Scadenţa vieţii noastre, fraţilor, nu ne este cunoscută! Să ajungem la sfârşitul vieţii noastre cu multă purtare de grijă faţă de noi! Nu-i oare absurd ca aceia care au grijă de vindecarea trupului să se cureţe pe ei cu medicamente înainte de răsăritul constelaţiei Câinelui, pentru ca nu cumva ceea ce este umed în ei să se strice din pricina prea marii călduri şi să dea naştere la boală, iar cei care trebuie să poarte grijă de suflet să nu preîntâmpine ziua nesigură a morţii şi căldura focului din iad, care arde fără încetare şi nu se stinge niciodată? Ai avut drahma cea evanghelică, prin care erai cu adevărat bogat, dar ai pierdut-o din pricina trândăviei tale. Aprinde făclia pocăinţei! Pleacă-te cu râvnă! Caută-ţi comoara ascunsă printre patimile pământeşti. Când o găseşti, ridic-o şi păstreaz-o, ca să se bucure împreună cu tine vecinii cu bucuria cea întru Hristos, Căruia se cuvine slava, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(din: Asterie al Amasiei, "Omilii şi predici", Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 2008)

Cuviosul Paisie Aghioritul - Simţirea păcătoşeniei îl mişcă pe Dumnezeu

Recunoaşterea greşelii noastre

- Părinte, Avva Isaac spune că în vremea rugăciunii trebuie să te simţi ca un copil *[Sfântul Isaac Sirul, "Cuvinte ascetice", Cuv. 19, p. 96. ş. u. Termen al limbajului patristic desemnând acea stare fericită potrivit căreia, după o nevoinţă de mai mulţi ani, lucrarea patimilor încetează şi omul ajunge, prin harul lui Dumnezeu, "la măsura vârstei plinătăţii lui Hristos".].*

- Da, dar să te simţi că eşti un copil neastâmpărat. Să recunoşti că ai mâhnit pe Părintele tău şi să plângi pentru aceasta. Atunci vei simţi mângâierile cele dumnezeieşti. Să nu spui: Deoarece sunt copil, Dumnezeu trebuie să mă iubească şi să mă ierte. Aşadar pot să fac neorânduieli.

- Părinte, m-am neliniştit atunci când am citit la Sfântul Grigorie de Nissa că "pentru a-L chema Tată pe Dumnezeu trebuie să fi ajuns la nepătimire", altfel aceasta este "ocară şi batjocură" *[Vezi Sfântul Grigorie de Nissa, "Despre rugăciune", Cuv.2., P. G. 44, 1141 A.].*

- Binecuvântato, nu te mâhni. Aceasta a scris-o Sfântul pentru cei ce trăiesc în mod răzvrătit şi păcătos. Dar când, deşi păcătuieşte cineva, îşi simte totuşi adânc vinovăţia sa, atunci îl poate numi "Tată" pe Dumnezeu.

- Părinte, simt că nu sunt în rânduială faţă de Dumnezeu şi aceasta mă doare.

- Din clipa în care simţi că nu eşti în rânduială şi spui cu smerenie, “am greşit, Dumnezeul meu”, Dumnezeu iartă, ajută şi dă harul Său, şi dacă moartea te va afla în starea aceasta, te vei mântui. Pentru că nu spui în mod simplu că nu eşti în rânduială şi rămâi pe un drum strâmb, ci te nevoieşti. Nu eşti - Doamne fereşte! - în stare demonică. Mai mult sau mai puţin, aici, în mănăstire, toate surorile sunteţi, cu ajutorul lui Dumnezeu, în pocăinţă. Apoi să ştii că atunci când omul duhovnicesc simte că este într-o stare duhovnicească proastă, primeşte har dumnezeiesc, pentru că această simţire pe care o are pentru păcătoşenia sa este ca o spălare.

Când cineva îmi spune cu durere: “Sunt aşa şi aşa”, mă bucur de el, pentru că, recunoscându-şi greşalele, se va slobozi de ele.

Odată am găsit un om care stătea într-o colibă cu pisici şi câini. Nici foc nu aprindea pentru că se temea să nu-i ardă colibă. Era cu desăvârşire părăsit. M-a durut şi mi-a fost milă de el, dar acela mi-a spus: “Să nu-ţi fie milă de mine, călugăre; trebuie să mă chinuiesc. Dacă ai şti ce am făcut, nu ţi-ar mai fi milă de mine. Pentru mine este mult şi aici unde sunt“.

Ei, pe acesta, orice ar fi făcut, oare nu-l va iconomisi Dumnezeu? *Şi acum [În 1994, la spitalul de boli canceroase “Teaghenio”, din Tesalonic.], pe când eram în spital, a venit o femeie care avea mâinile găurite din pricina transfuziilor. Era într-o stare nenorocită. Sărmana avea toate venele găurite. „Nu am făcut nici un bine, îmi spune. Dar poate o să-Şi facă milă Dumnezeu pentru acestea ce le sufăr şi o să mă ia în Rai! Am neputinţa aceasta, şi cealaltă…“. Şi a spus, a tot spus o grămadă de cusururi. Ce lucrare fină făcea în ea însăşi! Eu nu am văzut un alt om într-o astfel de stare!*

- Părinte, am auzit pe cineva spunând: “Îmi spune gândul că Hristos Se va purta cu îngăduinţă”. Este corect gândul acesta?

- Când omul are smerenie mare, îşi recunoaşte greşala, îşi simte vinovăţia într-o măsură mare şi suferă, atunci Hristos Se va purta cu îngăduinţă şi-l va ierta. “Fiul Meu, îi va spune, nu te mai gândi. Gata, s-a rezolvat”. Dar dacă nu-şi simte vinovăţia sa şi se odihneşte la gândul că Hristos Se va purta cu îngăduinţă şi milă, aceasta este foarte primejdios. Adică Hristos îi va premia pe păcătoşi?

Recunoaşterea cea corectă a stării noastre Îl mişcă pe Dumnezeu şi ne dă ajutor şi bucurie paradisiacă. Dacă ne-ar fi ajutat şi nerecunoaşterea, Dumnezeu nu ne-ar fi cerut-o pe cea dintâi.

- Părinte, aţi spus “recunoaşterea cea corectă” a stării noastre. Există şi recunoaştere necorectă?

- Da, se poate că cineva să aibă o cunoaştere greşită despre sine, să se îndreptăţească şi să-şi odihnească gândul. De aceea, atunci când spun că există recunoaşterea greşelii, se înţelege că există fie şi o mică străduinţă pentru îndreptare. De pildă, îţi datorez cinci sute de mii de drahme şi atunci când te văd îţi spun: “Îţi datorez cinci sute de mii”, dar nu mă preocupă grijă să-ţi întorc banii; ci numai recunosc în mod simplu că am o datorie. După puţin timp iarăşi mă gândesc şi-ţi spun: “Da, da, am această datorie”. Însă asta nu înseamnă recunoaştere. Când cineva recunoaşte cu adevărat că are o datorie, nu doarme; caută să afle cum s-o achite. Şi atunci când spune: “Am o datorie”, este vestit şi celălalt, prin felul cum o spune, că într-adevăr îl preocupă problema.

Simţirea păcătoşeniei şi sporirea în nevoinţă

- Părinte, când cineva nu merge bine în nevoinţa sa, este corect să-şi spună: “Aşa eşti şi aşa vei fi. Nimic mai bun nu aştept de la tine”?

- Dacă înfruntă aşa starea sa, se poate înşela; poate ajunge să spună: “Cei care sunt pentru Rai, oricum vor merge în el. Aşadar, de ce să mă mai nevoiesc?”. Adică Sfinţii s-au sfinţit fără nevoinţă? Unul ca acesta, deşi nu se nevoieşte, aşteaptă să se îndrepte, să se elibereze de patimile lui. Face ca acel bătrân care, voind să mănânce mure, şedea jos sub rugul de mure cu gura căscată şi aştepta să-i cadă vreo mură în gură.

- Părinte, cum pot înţelege dacă am sporire duhovnicească?

- Dacă ai simţirea păcătoşeniei tale, vei avea şi sporire duhovnicească. Cu cât îţi vei vedea mai mari păcatele tale, cu atât mai mare simţire vei dobândi şi cu atât mai mult vei spori.

- Părinte, se poate ca cineva să-şi recunoască greşeala sa şi să nu sporească?

- Când omul îşi recunoaşte greşeala sa şi cade iarăşi, fără să vrea, înseamnă că există mândrie sau predispoziţie spre mândrie şi de aceea nu-l ajută Dumnezeu să sporească.

A-şi simţi cineva păcătoşenia sa este un lucru mare şi dăruieşte putere mare. După aceea se scârbeşte de sine, se smereşte, atribuie toate bunătăţile sale numai iubirii de oameni şi bunătăţii lui Dumnezeu şi simte o mare recunoştinţă. De aceea. Dumnezeu iubeşte mai mult pe păcătoşii care îşi recunosc păcătoşenia lor, se pocăiesc şi trăiesc în smerenie, decât pe cei ce se nevoiesc mult, dar nu-şi recunosc păcătoşenia lor şi nu au pocăinţă.

Să cerem cu smerenie mila lui Dumnezeu pentru îndreptarea noastră

- Părinte, atunci când Sfinţii Părinţi spun că pocăinţa este hotărârea de a nu mai face păcatele săvârşite mai înainte şi părerea de rău pentru ele înseamnă că trebuie să ne aducem aminte de ele continuu?

- Nu, nu trebuie să ne aducem aminte de fiecare păcat separat, ci să avem simţirea continuă a păcătoşeniei noastre. Până la un punct trebuie să se gândească cineva la o greşeală a sa, iar apoi să ceară smerit mila lui Dumnezeu şi, dacă nu există mândrie, Dumnezeu va ajuta. Şi mai ales atunci când cineva este sensibil, este mai bine să-şi uite păcatele lui cele vechi după ce i s-au iertat prin pocăinţă şi mărturisire. Unuia ca acesta vrăjmaşul îi poate aduce aminte de păcatele lui de odinioară şi să-l ameţească cu gândurile ca să-i mănânce timpul şi să-l distragă de la rugăciune. Însă cel care nu este sensibil şi vede că se naşte mândria înlăuntrul său atunci este bine să-şi aducă în minte păcatele sale, ca să se smerească.

- Părinte, se poate că cineva să aibă simţirea păcătoşeniei lui şi să nu aibă pocăinţă?

- Da, dacă nu are smerenie. Când se amestecă egoismul în pocăinţă, omul gândeşte mereu: “Cum de am făcut aceasta? Cum de au văzut-o şi alţii? Ce părere îşi vor face despre mine?”, şi se chinuieşte. Expresiile “Cum de am făcut aceasta iarăşi?” şi “Oare cum am ajuns aici?”, au egoism; nu au pocăinţă. Trebuie să înţeleagă că a greşit şi să ceară smerit mila lui Dumnezeu. Să spună: “Dumnezeul meu, am greşit, iartă-mă. Sunt un ticălos. Fie-Ţi milă de mine. Dacă nu mă ajuţi, mai rău mă pot face, dar mai bun nicidecum. Singur nu mă pot îndrepta”, şi să se străduiască să nu mai facă. Mulţi oameni care au greşit şi i-a durut pentru că L-au rănit pe Dumnezeu, iar nu pentru că au scăzut în ochii oamenilor, s-au sfinţit.

Când cineva trăieşte lumeşte, dar după aceea taie legăturile cu duhul lumesc, este atras de multe ori de el fără să vrea. Cu toate acestea nu trebuie să deznădăjduiască. Cred că în cazul acesta sporire este şi faptul că începe neliniştea cea bună, care mustră sufletul pentru greşelile ce le-a făcut şi pentru ceea ce trebuia să facă, dar nu a făcut. Încet-încet începe o luptă, omul se smereşte vrând-nevrând şi se deznădăjduieşte cu deznădejdea cea bună, adică se deznădăjduieşte de eul său. Atunci pe toate le atribuie harului lui Dumnezeu şi crede cu adevărat ceea ce a spus Domnul: “Fără Mine nu puteţi face nimic” [În. 15, 5;]. Dacă în continuare se nevoieşte cu mărime de suflet, cu multă smerenie, nădăjduind în atotputernicia lui Dumnezeu, Bunul Dumnezeu îl va milui.

Mâhnirea pentru greşalele noastre

- Părinte, cum poate fi ajutat cineva ca să nu facă aceeaşi greşală?

- Dacă îl doare cu adevărat pentru greşeala sa nu o va mai face. Trebuie să existe zdrobire lăuntrică şi pocăinţă sinceră ca să se îndrepte. La aceasta se referă Sfântul Marcul Ascetul când spune: "Dacă omul nu se va mâhni pe măsura greşelii, cade uşor în aceeaşi greşală" [Sfântul Marcu Ascetul, "Despre cei ce îşi închipuie că se îndreptează din fapte", Filoc. rom., I, Buc, 1993, p. 341.]. Adică dacă greşeala este mică, e trebuinţă de pocăinţă mai mică, dacă este mai mare, de o pocăinţă mai mare. Atunci când cineva şi-a priceput mărimea greşelii sale şi nu se întristează "pe măsura greşelii", atunci uşor cade în aceeaşi greşală sau în una mai mare.

- Cum ne vom da seama că nu ne-am mâhnit "pe măsura greşelii"?

- Dovada este căderea în aceeaşi greşeală. Apoi, atunci când vă supravegheaţi să nu stabiliţi numai diagnosticul. Voi faceţi mereu analize microbiologice, aflaţi microbul, îl priviţi şi spuneţi: "Trebuie să-l omorâm", dar nu începeţi tratamentul. În regulă, aţi depistat că aveţi o boală. Tac, să vedeţi şi cum să o vindecaţi. Ce folos este dacă faceţi mereu analize-analize fără să încercaţi să vă îndreptaţi? Spuneţi: "Am patima aceasta, o am pe cealaltă", dar nu le tăiaţi, ci rămâneţi în ele văicărindu-vă. Astfel vă risipiţi puterile şi vă irosiţi timpul. Vă irosiţi şi mintea, şi inima. Vă îmbolnăviţi de întristare şi după aceea nu mai faceţi nimic. Iar apoi, atunci când vă faceţi bine, începeţi: "Oare de ce m-am îmbolnăvit atunci? Şi cum m-am îmbolnăvit?". Nu spun să nu vă supravegheaţi pe voi înşivă şi să vă lăsaţi greşelile să treacă neobservate, însă trebuie mers numai până la un punct, măi copilaşule, şi cu întristarea! Nu nepăsare, dar nici nenorocire. Ai făcut ceva care nu a fost bine? Te-ai gândit la el? L-ai văzut? L-ai recunoscut? L-ai mărturisit? Mergi înainte, nu te împiedica. Ţine-l numai în memorie ca să iei aminte altă dată, dacă ţi se va da o pricină asemănătoare. Întristarea pentru greşalele noastre nu are nici o valoare dacă nu încercăm să le îndreptăm. Este ca şi cum am plânge pe un bolnav mereu fără să-i oferim ajutor pentru întremare.

- Părinte, dar când te chinuieşti pe dreptate pentru vreo greşeală, nu trebuie să te mâhneşti?

- Trebuie să te mâhneşti, dar mâhnirea să fie pe măsură. Dacă nu te doare, vei fi "tra-la-la" şi vei cădea iarăşi în aceeaşi greşeală; nu te vei îndrepta. Dar dacă din mâhnirea pocăinţei treci în deznădejde, atunci înseamnă că te-ai mâhnit mai mult decât trebuia. În aceste cazuri trebuie să-ţi dai ţie însuţi puţin curaj şi să înfrunţi greşeala cu puţină nepăsare bună.

Prihănire de sine şi nu deznădejde

- Părinte, oare este uşor ca dintru început să simţim în profunzime păcătoşenia noastră?

- Dumnezeu, din dragoste, nu îngăduie ca încă de la începutul vieţii noastre duhovniceşti să ne simţim păcătoşenia noastră, ca să nu ne încovoiem. Există suflete mărinimoase şi sensibile care nu ar fi putut rezista şi s-ar fi vătămat. Aşadar, ne orbeşte ochii ca să nu ne vedem toate păcatele deodată. Se poate, de pildă, să avem găinaţ la manşetă, iar noi să credem că avem flori. Înaintând puţin câte puţin în nevoinţa noastră, Dumnezeu îngăduie să începem a ne vedea greşelile noastre şi ne dă şi putere să ne nevoim ca să ne îndreptăm. Lucrarea fină vatămă atunci când nu există experienţă. La fel se întâmplă şi cu simţirea binefacerilor lui Dumnezeu. Dacă ar vedea omul binefacerile lui Dumnezeu încă de la începutul vieţii lui duhovniceşti, ar păţi hemoragie duhovnicească. Pentru că, atunci când cineva vede binefacerile lui Dumnezeu şi totodată îşi simte nemulţumirea sa, se topeşte.

- Părinte, nu-mi văd greşalele mele şi inima îmi este ca piatra.

– Uneori îngăduie Dumnezeu să nu ne vedem greşalele noastre şi inima să ne fie ca piatra, pentru că altfel se poate ca diavolul să ne arunce în deznădejde. Omul trebuie să se gândească la păcătoşenia lui cu discernământ. Pocăinţa care are în ea nelinişte şi deznădejde nu este de la Dumnezeu; şi-a băgat şi aghiuţă codiţa acolo. Trebuie luare aminte, pentru că se poate ca diavolul să-l apuce din cele de-a dreapta, din pocăinţă, şi să-l arunce în cele de-a stânga, în mâhnire sau deznădejde, în aşa fel încât să-l zdrobească sufleteşte şi trupeşte şi să-l netrebnicească. Adică îi aduce cealaltă zdrobire, care are nelinişte, ca să-l facă cioburi. Se poate, de pildă, să-i spună: "Eşti foarte păcătos, nu te vei mântui". Chipurile se interesează de sufletul tău, dar de fapt îi pricinuieşte nelinişte şi deznădejde. Dar nu o să-l lăsăm pe diavolul să facă ceea ce vrea. Atunci când diavolul îţi spune: "Eşti păcătoasă", tu să-i spui: "Şi ce te interesează aceasta pe tine? Voi spune că sunt păcătoasă, când vreau eu, nu când vrei tu".

- Părinte, cărei pricini i se datoreşte melancolia care de multe ori vine în suflet?

- Melancolia şi apăsarea sufletului se datoresc de obicei mustrărilor de cuget provenite din sensibilitate, şi atunci omul are nevoie de mărturisire ca să poată fi ajutat de duhovnic. Pentru că, dacă este sensibil, se poate ca greşala să fie foarte mică, dar vrăjmaşul diavol s-o mărească, să i-o arate cu microscopul, ca să-l arunce în deznădejde şi să-l netrebnicească. Poate să-i spună, de pildă, că a mâhnit, chipurile, mult pe unii, că le-a pricinuit greutăţi etc, şi să-l facă să se

mâhnească mai mult decât poate suporta. Dacă diavolul se interesează aşa de mult de unele ca acestea, de ce nu se duce să necăjească conştiinţa unui om stăpânit de nesimţire? Dar pe cel nesimţitor, dimpotrivă, îl face să considere întru nimic o greşeală mare de a sa, ca să nu-şi vină în simţire.

Omul trebuie să se cunoască pe sine aşa cum este, nu aşa cum îl prezintă vrăjmaşul diavol, deoarece acesta se interesează numai spre răul nostru. Niciodată să nu deznădăjduiască, ci îi ajunge numai să se pocăiască, deoarece şi păcatele lui sunt mai puţine decât cele ale diavolului, şi are şi circumstanţe atenuante, deoarece a fost plăsmuit din pământ, şi din neatenţie a alunecat şi s-a murdărit.

Pentru ca nevoinţa să fie corectă, trebuie ca noi să învârtim roata invers de cum o învârteşte diavolul.Dacă ne spune că suntem ceva, să cultivăm prihănirea de sine. Dacă ne spune că nu suntem nimic, să spunem: “Dumnezeu mă va milui”. Dacă omul se mişcă aşa, în chip simplu, cu încredere şi nădejde în Dumnezeu, intră în viaţa lui pocăinţa, smerenia şi urcă la înălţimi duhovniceşti.

- Părinte, adică prihănirea de sine nu ajută în nevoinţa duhovnicească?

– Ajută, dar este trebuinţă de discernământ. Se poate, de pildă, ca cineva să-şi spună sieşi: “Eşti un prost…”. Dar s-o spună cu smerenie, ca să-şi bată joc de diavol, dar şi cu nobleţe, nu cu ticăloşie. Prihănire de sine, nu deznădejde.

Semnul maturităţii duhovniceşti este să cred că nu fac nimic, să deznădăjduiesc în sensul cel bun de mine însumi, de eul meu; să simt că prin orice fac, adaug mereu numai zerouri, dar să-mi continui nevoinţa mea nădăjduind în Dumnezeu. Atunci Bunul Dumnezeu, văzând zerourile bunei mele intenţii, îşi va face milă cu mine, va adăuga la început unitatea şi zerourile mele vor căpăta valoare şi mă voi îmbogăţi duhovniceşte. Înlăuntrul stării smerite a deznădăjduirii de mine însumi se ascunde starea duhovnicească cea bună.

Lucrare duhovnicească cu lupa

- Părinte, cum poate cineva să se vadă pe sine totdeauna păcătos?

- Atunci când se cercetează cu luare aminte. Cu cât se cercetează mai cu luare aminte, cu atât se vede mai păcătos.

- Cineva care are multe griji, oare cum va putea fi ajutat să săvârşească lucrarea aceasta?

- Este bine ca în timpul zilei să spună puţin rugăciunea şi să aibă o oarecare oră de reculegere. Vedeţi, băcanul în fiecare seară îşi numără banii. Dacă nu urmăreşte ce câştigă şi ce datorează, va da faliment şi va intra şi în puşcărie.

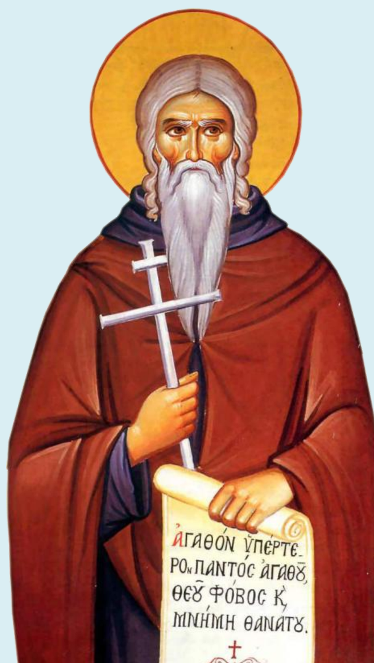
- Părinte, unii oameni nu ştiu ce să spună la mărturisire.

- Aceasta arată că nu fac lucrare fină în ei înşişi. Dacă nu facem lucrare fină în noi înşine, atunci şi pe cele mari le scăpăm. Trebuie să ne curăţim ochii sufletului nostru. Un orb nu vede nimic. Unul care are un ochi, ei, vede şi el, dar mai bine vede cel care are amândoi ochii sănătoşi. Iar dacă are şi telescop şi microscop, va vedea curat şi pe cele de departe, şi pe cele de aproape. De pildă, o iconiţă sculptată o pot săvârşi în trei ceasuri. Dacă o las câteva zile şi mă uit iarăşi la ea, îi aflu destule lipsuri. La fel dacă aş lucra la ea şi o săptămână, şi o lună, şi doi ani. Dacă vreau, aceeaşi iconiţă o pot lucra şi în cinci ani. Dar după aceea trebuie să lucrez cu lupa. Vreau să spun că lucrarea duhovnicească nu are sfârşit. Cu cât înaintează cineva duhovniceşte, i se curăţesc ochii sufletului său tot mai mult şi mai mult, îşi vede greşalele lui din ce în ce mai mari, şi astfel se smereşte şi vine harul lui Dumnezeu. Atunci când Sfinţii spuneau: „Sunt păcătos, sunt vrednic de plâns”, o credeau, pentru că ochii sufletului lor deveniseră microscoape. Cu cât înaintau, dobândeau un microscop mai puternic şi se vedeau că sunt mai păcătoşi. Iată, îmi privesc mâna cu ochiul liber şi mi se pare că este frumoasă. Dacă însă aş privi-o cu lupa, aş vedea aceşti peri, care acum abia îi zăreşti, ca pe nişte chiparoşi mici. “Măi, copilaşule, oare ce sunt eu? Om sălbatic?”, îmi voi spune. Dacă şi duhovniceşte veţi lucra astfel, vă veţi scârbi de omul vostru cel vechi.

Omul nostru cel vechi este un chiriaş rău înăuntrul nostru şi, ca să plece, trebuie să-i dărâmăm casa şi să începem să zidim clădirea cea nouă, pe omul cel nou”.

(Cuviosul Paisie Aghioritul, Nevoinţa duhovnicească, Ed. Evanghelismos, Bucureşti, 2003)

Sfântul Neofit din Cipru - Cateheză despre a 5-a săptămână din Post (I)

Binecuvântează, părinte,

Frați și părinți, încheind deja săptămâna crucii și cea de-a patra din post și ajungând, deja cu harul lui Dumnezeu, ziua de Duminică, har Celui ce are putere asupra vieții și stăpânește asupra morții și Care mântuiește din necaz și izbăvește „de tot răul” [Înț. Sol. 16, 12-13.], cum arată Înțelepciunea. Urmând să intrăm în a cincea săptămână cea de același număr cu cele cinci simțuri, cred că este drept să vorbesc puțin dragostei voastre despre cele cinci simțuri, adică, văzul, mirosul, auzul, gustul, și pipăitul pentru care este nevoie de multă sârguință, multă trezvie, multă priveghere celor ce vor să se mântuiască ca nu cumva „moartea”, cum este scris, „să intre prin porțile noastre” - dar numesc porți cele cinci simțuri de care am vorbit mai înainte - căci așa cum neamurile barbare intră prin porțile cetății și pun stăpânire pe ea sau își țintesc săgețile prin porți și îi nimicesc pe mulți, la fel și barbarii demoni, prin porți, adică prin simțurile noastre își țintesc săgețile poftelor rușinoase, rănesc și omoară sufletele noastre. Căci trimite vicleanul săgeți în inimă, uneori prin vedere, prin faptul de a vedea rău și a se răni de „pofta frumuseții”, alteori prin miros, prin faptul de a mirosi cu patimă ceva, alteori prin auz, prin faptul că auzim cele vătămătoare, alteori prin gust, printr-un regim de viață bogat în alimente și desfătător, și alteori prin pipăit, prin faptul că punem mâna rău pe ceva sau furăm sau ne lăcomim și răpim cele străine sau lovim cu nedreptate și fără milă.

Și Dumnezeu, plăsmuind pe om după propriul Său chip prin har și înzestrându-l pe el cu voie liberă, ca un mare dar, ne-a dăruit nouă și aceste cinci simțuri, nu ca să privim pătimaș și să auzim și să mirosim și să pipăim și să gustăm,

- ⇒ *ci gura ne-a dat-o să ne hrănim trupul cu cele necesare menținerii vieții și ca să o deschidem pe aceasta pentru Dumnezeu,*
- ⇒ *mâinile ni le-a dat ca să lucrăm cu ele felurite lucrări cuvenite și să le ridicăm la rugăciune către Dumnezeu,*
- ⇒ *mirosul ca să mirosim buna mireasmă mântuitoare și raclele sfinților de mir izvorâtoare și să-i imităm pe aceștia,*
- ⇒ *iar urechile ni le-a dat ca să auzim minunile lui Dumnezeu și cele care ne îndeamnă pe noi la mântuire,*
- ⇒ *ochii, ca să vedem lumina și făpturile lui Dumnezeu și să slăvim și să admirăm nesfârșita înțelepciune și putere a lui Dumnezeu.*

Căci cum nu L-ar admira cineva văzând înălțimea cerului atât de mare, lățimea lui și mărimea și strălucirea luminătorilor și felurimea stelelor și buna lor rânduială și cale și mulțimea lor cu totul nenumărată, numită și numărată numai de Creatorul - Cel ce numără mulțimea stelelor și dă tuturor numele lor - și iarăși „Când am făcut stelele M-au lăudat toți îngerii Mei”, blândețea și violența vânturilor, producerea ploilor, mulțimea păsărilor, anotimpurile anului și cât folos aduce schimbarea lor vieții întregi, lățimea pământului, felurimea lui, cum ar fi pustiul, tărâmul locuit, zonele câmpene, dumbrăvile și crângurile, șesul, folosul pomilor roditori și al celor neroditori, cursul râurilor, necesitatea și folosul izvoarelor și a puțurilor, arăturile, livezile, felurimea pomilor, buna lor mireasmă și dulceața și plăcuta lor priveliște, felurimea plantelor, turmele dobitoacelor, neîmblânzirea fiarelor sălbatice, mărimea mării, și cum este împrejmuită și reținută de nisip măreția ei și nu depășește hotarul pus ei - până aici, zice vei veni și mai departe nu vei trece, aici se vor sfărâma valurile tale” - partea ei navigabilă și nenavigabilă, folosul minunat al corăbiilor și vaselor, mulțimea mult felurită a peștilor și toate celelalte făpturi ale lui Dumnezeu câte pot vedea ochii noștri.

De aceea și Stăpânul nostru ne-a dat vederea ochilor ca pe o mare comoară, pentru ca din făpturile văzute admirându-L pe Făcătorul și închipuindu-ne pe cele nevăzute, să alergăm la El. Nu știu cum abătându-ne ochii în chip pătimaș de la atâta frumusețe privim cu curiozitate cele ce ne trag la pierzanie, iar unii, având ochii plini de iscodire adulteră privesc cu neînfrânare la fețe chipeșe, neauzindu-L pe Domnul și Mântuitorul nostru spunând limpede că „cel ce privește la femeie ca să o poftească pe ea a și săvârșit adulter cu ea în inima lui”.
Vedeți rodirile iscodirii ochilor? Vedeți odrăslirile furtului și neascultării și al mâncării? Vedeți câte rele au izvorât din călcarea unei singure porunci? „Căci dacă Dumnezeu nu i-a cruțat pe cei întâi zidiți pe care i-a plăsmuit cu mâna Lui

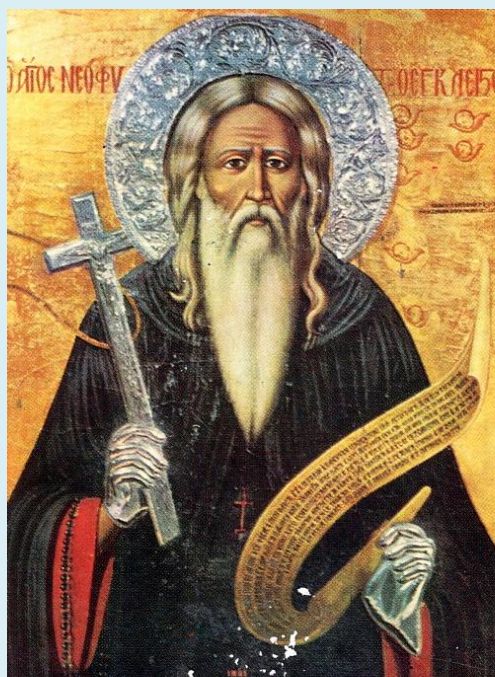
și care au păcătuit” să luăm aminte ca nu cumva să nu ne cruțe nici pe noi păcătuind fără de pocăință. Mai bine zis „nu i-a cruțat nici pe îngerii care au păcătuit, ci legându-i cu legăturile întunericului în iad i-a dat să fie păziți spre judecată. Și n-a cruțat lumea veche, ci a păstrat numai pe Noe ca al optulea propovăduitor al dreptății, când a adus potopul peste cei fără credință. Și cetățile Sodomei și Gomorei osândindu-le la nimicire le-a prefăcut în cenușă, dându-le ca o pildă nelegiuiților în viitor. Iar pe dreptul Lot chinuit de petrecerea în desfrânare a celor nelegiuiți l-a izbăvit” [II Petru, 2, 4-7.]. Căci „Domnul poate să scape de ispită pe cei credincioși, iar pe cei nedrepți să-i păstreze ca să fie pedepsiți în ziua judecății, Și mai vârtos pe cei ce umblă după imboldurile cărnii în pofte spurcate”, „având ochii plini de pofta desfrânării”, săvârșind adulterul de vreme ce „cel ce privește ca să poftească a și săvârșit adulterul în inima sa”, precum este scris.

Așadar, auzind de la Domnul sentința aceasta să nu îndrăznim a-L contrazice. Căci contrazicere este faptul de a spune că „și cu ce mă vatăm dacă văd și mă întâlnesc cu o femeie și nu-mi aduc nici o vătămare cu ea?” Cu ce te vatămi? Ascultă cu ce te vatămi! Săgeata poftei îți rănește inima, se spurcă cugetul tău, săvârșești adulter în inima ta, cum spune Domnul, zămislești din poftă, iar „pofta zămislind, naște păcat, iar păcatul, odată săvârșit, aduce moarte” [Iac. 1, 15.]

Traducere și adaptare: Laura Enache

(Sursa: Sfântul Neofit din Cipru, Cateheze monahale Scrieri II, Cateheza a 9-a - A aceluiași despre a cincea săptămână din post și despre cele cinci simțuri ale trupului și mărturii din Sfânta Scriptură și îndemnuri folositoare)

Sfântul Neofit din Cipru - Cateheză despre a 5-a săptămână din Post (II)

Iar mirosul nu este ca să miroase cele ce trag spre pierzanie, ci ca să simtă buna mireasmă a Mirului celui deșertat căci zice: „Mir deșertat este numele Tău și la mireasma mirului Tău alergăm” [Cânt. 1, 3-4.]. Acest mir s-a deșertat în orașul Betleem din preacuratul vas al Preanevinovatei și Preasfintei și s-a umplut de bună mireasmă tot pământul cel de sub soare.

De aceea și magii de la răsărit și păstorii și îngerii din cer, apropiindu-se, au alergat la mireasma acestui mir și au văzut pe Mirul acela prunc șezând în iesle și pe Stăpâna aceea preacurată, vas de mir care L-a cuprins. Căci atunci cu adevărat era acolo bună mireasmă „mai presus de toate miresmele” [Cânt. 1, 3 și 4, 10.]. Și mirosindu-l magii, s-au închinat și daruri ca unui Împărat și Dumnezeu au adus, iar păstorii s-au întors povestind toate câte au văzut și au auzit, iar îngerii au strigat: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace întru oameni bunăvoire” [Cf.Mt, 2, 1 și Lc. 2, 7.].

Acest mir, mirosindu-l sfinții, au alergat în urma Lui, iar dreptul Noe [Fc. 6, 5.] umplându-se oarecând de bună mireasma lui Dumnezeu, a împlinit toate cele poruncite lui de El [Lc. 17, 10.] și a adus jertfă „Și a mirosit Domnul miros de bună mireasmă” [Fc. 8, 21.] de la grăsimea jertfei lui din pricina cugetului prea înmiresmat a celui ce aducea jertfa, iar tămâierea iudeilor, din pricina socotinței lor celei urât mirositoare este Lui urâciune [Cf.Is. 1, 13.]. Și de la jertfa dreptului „a mirosit Domnul miros de bună mireasmă” pentru ca și acum cei ce-I aduc cu recunoștință jertfă de laudă [Evr. 13, 15.] să miroasă Domnul miros de bună mireasmă.

Dar a vărsat și femeia [Mt. 26, 6; Mc. 14, 3; In 12, 3.] mirul cel de mult preț peste Mirul cel Neprețuit de sus, a șters cu mir pământesc pe Mirul cel ceresc și mai degrabă ea s-a împărtășit de bună mireasmă decât a dat. De aceea s-a și umplut casa de bună mireasmă. „Și la mireasma mirului Tău alergăm” [Cânt. 1, 3-4.] și „mir deșertat este numele Tău” <și mireasma mirurilor Tale> „mai presus de toate miresmele” și „pentru aceea tinerele Te-au iubit”.

Era în Betleemul Iudeii, înlăuntrul peșterii, Mirul cel mai presus de fire și vasul Mirului. O, Taină străină! S-a deșertat atunci, S-a deșertat, S-a născut acolo Mirul cel ceresc, Mir mântuitor, Mir care covârșește toată mintea, Mir negrăit, Mir mântuitor, Mir sfânt și preasfânt și mai înalt decât toată mintea, Mir care înmiresmează toate dumnezeieștile oștiri și Care adună pe pescari la învățătură și pe ostași la luptă, iar pe cuvioși îi întărește și pe femei le îndârjește să capete mireasma Mirului dumnezeiesc și „pentru aceea tinerele Te-au iubit”.

Nu a fost acolo în peștera aceea, nu a fost acolo naștere obișnuită, nu a fost silire, nu a fost moșire, nici șirul slujitoarelor, nici pat, nici căldură, nici nevoie de apă proaspătă, nici de schimbarea veșmintelor, nici de mâncarea obișnuită, nici întristare. Căci așa cum mirul fără nici o silire se deșartă din vasul lui, nici nu întâmpină vreo altă greutate, ci îi vrea numai pe cei ce se împărtășesc de mireasma Lui, la fel toate sunt prin nașterea ta, Preasfântă Stăpână, fără de prihană, toate sunt curate și prea curate, toate armonioase, toate strălucitoare, toate, în chip sensibil și înțelegător, sunt pline de corul îngerilor, toate, toate sunt pline de buna mireasmă a nașterii Tale „și mireasma mirurilor Tale, mai presus de toate aromatele” și „pentru aceea tinerele Te-au iubit” și „la mireasma mirurilor Tale alergăm”.

Am văzut și folosul acestui simț, adică al mirosului? Am simțit buna mireasmă „mai presus de toate aromatele”? Slavă Ție, Dumnezeule, Slavă Ție Celui ce bine ai înmiresmat lumea prin venirea Ta, și slobozești din duhoarea păcatului pe cei ce vor. Prin urmare, de vreme ce am aflat, cu harul lui Dumnezeu, folosul celor două simțuri, adică al vederii și al mirosului, și cât câștig le vine celor ce văd bine și miros bine, trebuie să cercetăm pe scurt și cele privitoare la gust, după cum ne dă dumnezeiescul har să vorbim despre acesta.

Iar gustul nu pentru aceea este dat de Dumnezeu, ca [gura] să distingă amarul de dulce și caldul de rece și ca o pâlnie să coboare mâncărurile în burduf, în pântece, și să-l umfle ca pe un burduf cu vin nou [Mt. 9, 17.] și să arate trupul dezmierdat și gras și să-l îndoape cu hrană bogată, pentru viermi, la vremea potrivită. Nu cumva vom mai deschide gura iarăși [Adică după moarte.] cu timp și fără de timp [Cf.II Tim. 4, 2.], ca să mai vorbim în deșert și să mai insultăm și să mai clevetim, să mai acuzăm sau să mai ponegrim, să mai condamnăm și să mai luptăm sau să ne mai jurăm și să mai mințim și să mai zicem cele ce nu se

cuvin și să o avem pe aceasta ca pe o „groapă deschisă” [Ps. 5, 10.], potrivit dumnezeiescului David și să trimitem duhoarea care vine din murdăria cuvintelor, ca din groapa deschisă a unui mort care zace pe fundul ei [Cf.Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Psalmi, Tâlcuire la Psalmul al 5-lea.], ci gura ne este dată ca trupul să fie hrănit cu măsură prin el, prin gust adică, pentru susținerea vieții și să o deschidem, gura, evident, pentru cuvântul lui Dumnezeu și să transmitem neamurilor dumnezeieștile învățături, dar și să cântăm și să ne rugăm și să lăudăm pe Dumnezeu, cât ne este cu putință. „Fiule”, zice, „deschide gura ta pentru cuvântul lui Dumnezeu și judecă toate în chip sănătos. Deschide gura ta și judecă drept” [Pilde 31, 8-9.]. Și iarăși: „Gura mea, zice, va grăi înțelepciune și cugetul inimii mele pricepere” [Ps. 48, 4.].

Iar urechile nu le-am primit pentru auzirea deșertăciunilor, ca să auzim cântece satanicești și demonice, și sfaturi rele și cuvinte de rușine vorbărie murdară și altele asemenea cu acestea („auz deșert nu vei primi” [Ieş. 23, 1.]). „Vezi”, zice, „nu cumva să intre moartea prin porțile tale” [Ier. 9, 20.], (despre care porți am vorbit puțin la începutul cuvântului), ci ca să auzim mereu tâlcuite de dumnezeieștile Scripturi minunatele cuvinte dumnezeiești. „Mi-a dat mie ureche să aud, zice, și învățătura Domnului va deschide urechile mele” [Is. 50, 4-5.].

Iar toți cei care sunt dispuși către acestea [Adică față de cuvântările dumnezeiești sau tâlcuiri] cu nepăsare sau cu ostilitate, dar iau aminte cu râvnă la cele rușinoase și deșarte [Cf.Iona 2, 9.] și mincinoase, acestora li se potrivește „ca o aspidă surdă care își astupă urechile ei” [Ps. 57, 5-6.]. Iar cei care nu ascultă deloc glasul celor care vestesc dumnezeieștile învățături și sunt vrăjiți de diavolul cel înțelept în răutate, tot așa, și acestora li se potrivește: „Cu auzul veți auzi și nu veți pricepe, și cu ochii veți privi, dar nu veți vedea” [Is. 6, 9-10.]. De ce? Fiindcă „s-a îngroșat”, zice, „inima poporului acesta și cu urechile lor greu aud, ochii lor s-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii, și să audă cu urechile și să priceapă cu inima și să se întoarcă și Eu să-i vindec”[Is. 6, 10-11; Mt. 13, 14-15.].

Iar cei care s-au învrednicit să vadă cu pricepere și să audă cum trebuie pot și aceștia să cânte împreună cu profetul: „Doamne, auzit-am auzul Tău și m-am temut, înțeles-am lucrurile Tale și m-am spăimântat” [Avac. 3, 2.]. Și pe bună dreptate. Căci cel ce aude auzul lui Dumnezeu cum trebuie fie se teme foarte și se cutremură, precum zice profetul „Doamne, auzit-am auzul Tău și m-am temut”, fie se bucură potrivit cuvântului: „Adusu-mi-am aminte de Dumnezeu și m-am bucurat” [Ps. 76, 3.], fie se spăimântează precum acel: „Înțeles-am lucrurile Tale și m-am spăimântat”.

Iar pipăitul mâinilor nu a fost dat de la Dumnezeu ca să atingem cu mâinile în chip viclean și vătămător și să ne întinăm cu furturi și lăcomii sau să ucidem

prin ele sau să lovim fără milă și cu multă cruzime, ci să le ridicăm în chip cuvios la rugăciune, potrivit dumnezeiescului apostol [I Tim. 2, 8.] și iarăși, împreună cu genunchii, să le plecăm și pe ele, fie lucrând și slujindu-ne nouă, fie și altora după putere, potrivit cu dumnezeiescul apostol, care zice: „Mâinile acestea au slujit pentru trebuințele mele și ale celor ce erau cu mine” [Fapte 20, 34.] și „trebuie să trăiți în liniște și să faceți fiecare cele ale sale și să lucrați cu mâinile voastre” [I Tes. 4, 11.]. Iar „dacă cineva nu vrea să muncească, nici să nu mănânce” [II Tes. 3, 10.], zice.

Acestea și altele precum acestea avându-le în minte de Dumnezeu purtătorii Părinții noștri, au lucrat cu mâinile pentru aceste trei motive, ca prin aceasta să alunge gândurile și fără lucru să nu mănânce pâine, dar și să și-o procure pe aceasta prin propriile lor osteneli. Și cei mai mulți, adunând ramuri tinere de finic, împleteau cordele [Cf.Palladie, Istoria lausiacă, 2 (vol. 2, pp. 17, 10-11, ed. Butler, PG 34, 1011B).], alții se îndeletniceau cu altceva, alții s-au ostenit la fus, precum a arătat unul dintre fericiții aceia: „Îmi cobor fusul, zice, și pun moartea înaintea ochilor mei” [Ἀποφθέγματα Πατέρων, 3, 52-53.] și celelalte. [...]

„Dumnezeu șade pe tronul cel sfânt al Lui” [Ps. 46, 9.], înconjurat în mod negrăit și netrupesc de corurile cele îngerești. Au stat și aceștia pe tronul sfințeniei, sloboziți fiind din împrejurările vieții, înconjurați de virtuți și împodobiți de dumnezeiești cugete. „Împărățit-a Dumnezeu peste neamuri” [Ps. 46, 8.]. Au împărățit și aceștia peste patimile cele idolești. „Domnul a împărățit, întru podoabă s-a îmbrăcat” [Ps. 92, 1-2.] și aceștia, împărățind peste patimile lor, întru nepătimire s-au îmbrăcat. „Îmbrăcatu-S-a Domnul cu putere și S-a încins”, s-au îmbrăcat și aceștia cu dorul cel dumnezeiesc și cu putere s-au încins.

„S-a smerit Hristos până la moarte, și încă moarte pe cruce” [Filip. 2, 8.] și aceștia s-au smerit, luându-și crucea, urmându-I Lui până la moarte. „Păcat nu a făcut, nici nu s-a aflat în gura Lui vicleșug” [I Pt. 2, 22.], aceasta este însă numai izbânda Dumnezeului-om, Hristos, iar noi toți am păcătuit și ne-am lipsit de slava lui Dumnezeu, îndreptându-ne în dar numai prin harul Lui [Rom. 3, 23-24.].

Totuși aceia s-au străduit, după putere, să nu păcătuiască și să nu se afle vicleșug în gura lor, adică după lepădarea lumii și după făgăduința făcută în Hristos. Și că aceasta este adevărat, vezi-mi pe prea cuviosul acela Moise Arapul, și pe prea cuvioasa Maria Egipteanca, și pe prea cuvioasa Pelaghia, cea de un cuget cu dânsa, de câtă pocăință au dat dovadă, și de cât har dumnezeiesc s-au bucurat încă din viața aceasta.

Am aflat, așadar, cum pe bună dreptate Dumnezeu i-a slăvit pe cei ce-L slăvesc pe El [I Rg. 2, 30.]. Iar dacă ne întoarcem puțin îndărăt și iarăși vom cerceta isprăvile noastre, vom afla că pe bună dreptate și după vrednicie suntem lipsiți de harul acelora și vom cunoaște că, într-adevăr, „nu este părtinire la Dumnezeu” [Rom. 2, 11.]. Iar dacă în continuare vom dezvolta și acel „cel ce Mă iubește, ține poruncile Mele” [In 14, 23.], vom afla că aceia nu numai că au păzit poruncile, dar le-au și întrecut cu prisosință, ca atunci când spune că „cel ce se uită la femeie pentru a o pofti pe ea”, iar aceștia nu numai la femeie, dar nici măcar la fața unui bărbat nu voiau să privească. Și martor este cel ce a zis: „Nu am văzut față de om în cetatea Alexandriei, afară numai de cea a Episcopului” [ἈποφθέγματαΠατέρων,4, 66.]. Așadar, nu a întrecut porunca prea cuviosul acesta și cei din preajma lui? Dar noi nu numai că nu ținem poruncile, ci, mai mult, le și călcăm, încât nu numai că privim ca să poftim, ci pe deasupra păcătuim cu nerușinare.

Vezi cum aceia le-au și păzit, ba le-au și întrecut, iar noi le-am dezlegat și le-am călcat? Și pe drept cuvânt: căci acolo unde este paza poruncilor, acolo și prisosește dreptatea, iar unde este dezlegare de poruncă, numaidecât urmează și călcarea ei. Drept aceea, aceia s-au îndumnezeit, fiindcă Hristos Și-a făcut sălaș întru ei [Cf.In 14, 23.], iar noi pe bună dreptate și după vrednicie rămânem cei mai mici.

„Deci cel ce va strica una dintre aceste porunci, foarte mici, și va învăța așa pe oameni, foarte mic se va chema în Împărăția Cerurilor, iar cel ce va face și va învăța, acesta mare se va chema în Împărăția Cerurilor” [Mt. 5, 19.]. Înfricoșătoare este amenințarea. Dacă pentru dezlegarea unei singure porunci, și aceasta încă foarte mică, avem a ne afla atunci foarte mici, ce nu vom pătimi, dacă vom dezlega toate poruncile dumnezeiești laolaltă, atât pe cele foarte mici, cât și pe cele de căpătâi? Iar dacă cineva, păzindu-le pe toate, le va și învăța, precum dumnezeiescul Ioan Gură de Aur și cei părtași lui, de care slavă nu va fi învrednicit în Împărăția Cerurilor?

Căci zice: „Dacă nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât cea a cărturarilor și fariseilor, nu veți intra în Împărăția Cerurilor” [Mt. 5, 20.]. Și care este deci dreptatea cărturarilor și a fariseilor? Zic că dau zeciuială din avutul lor și apoi iarăși din ce le rămâne dau și o altă a cincea parte și iarăși o altă a treia parte, încât, fără puțin, împart jumătate din avuțiile lor [Lc. 19, 8.].

Și aceasta este dreptatea cărturarilor și a fariseilor. Ce vor face deci cei care nu numai că nu dau zeciuială [Mt. 23, 23 și Lc. 11, 42; 18, 12.] din avutul lor, nici nu împart a cincea sau a treia parte, ci mai curând se lăcomesc cu nerușinare sau fură, răpind cele străine. Să vadă cei ce fac unele ca acestea dacă le este lor cale să intre în Împărăția Cerurilor! Căci dacă Hristos a zis: „Nu veți intra în

Împărăţie dacă nu va prisosi dreptatea voastră”, atunci tu, care furi şi răpeşti şi te lăcomeşti, mai degrabă prisoseşti în nedreptate.

Dar poate împarţi din acestea câţiva oboli sau împodobeşti vreo icoană sau ridici vreo biserică sfântului cutare şi îţi închipui că ai făcut ceva mare. Dar sfânta icoană, pe care ai împodobit-o din lăcomiile tale, mai degrabă ai întinat-o decât ai împodobit-o, punând împrejurul ei răpirile lăcomiei tale. Şi zice sfântul către tine, căruia, chipurile, i-ai împodobit icoana: „Pentru ce ai cugetat fărădelegea că voi fi asemenea ţie?” [Ps. 49, 21.] Căci darurile furilor şi hrăpăreţilor „urâciune sunt Domnului, căci în chip nelegiuit le aduc pe ele” [Pilde 3, 9.]. Şi „cinsteşte-L pe Domnul din ostenelile tale cele drepte şi arvuneşte-I Lui din pârga roadelor dreptăţii tale”. Căci Eu sălăşluiesc în Împărăţia Cerurilor şi nu am nevoie de ale tale, dar aceia pe care i-ai nedreptăţit, lăcomindu-te, sunt apăsaţi de multă sărăcie şi au nevoie de cheltuieli, adică de hrană, de băutură, haine şi acoperiş deasupra capului. Şi acelora trebuie să le faci bine ca unora ce au fost nedreptăţiţi de tine.

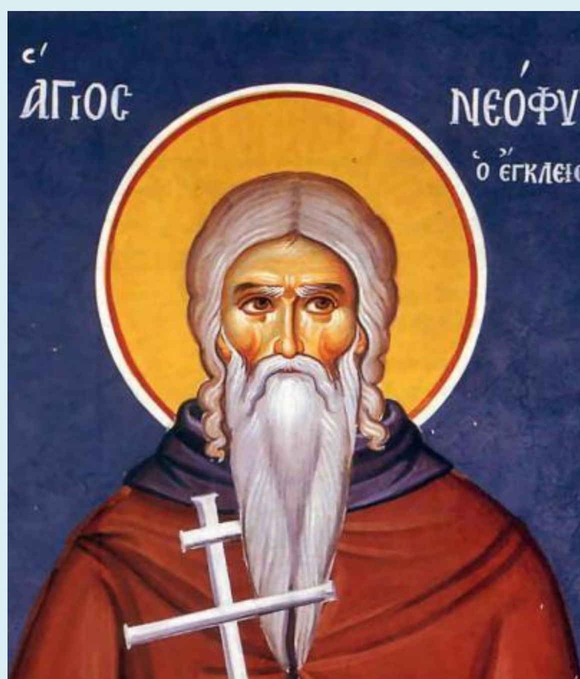
Ai auzit că „dacă nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra în Împărăţia Cerurilor”? Dar poate eşti unul dintre cei săraci, neavând ce să împarţi. Depărtează-te acum de furt şi lăcomie, sau mai degrabă, chiar dacă ai fi cel mai sărac dintre toţi oamenii, şi un singur pahar cu apă rece de vei da, nu vei pierde plata ta [Mt. 10, 42.], precum zice Domnul că şi văduva aceea, numai cu doi oboli a cumpărat Împărăţia [Mc. 12, 42; Lc. 21, 1-2.].

„Oricine se mânie pe fratele său în deşert, vinovat va fi de judecată” [Mt. 5, 22.]. Cel ce se mânie în deşert, adică se înfurie în mod nedrept, fără a socoti că toţi suntem fraţi şi avem toţi, prin harul botezului, un singur părinte, pe Dumnezeu [Mt. 23, 8.], şi se mânie în deşert pe fratele sărac şi simplu, vinovat va fi de judecată. Căci cel ce zice fratelui său raká, adică nebune, vinovat va fi de judecata sinedriului” [Mt. 5, 22.]. Cel ce zice fratelui său raká, [Domnul] porunceşte să fie dat judecăţii sinedriului ca un calomniator şi încrezut. Şi aşa cum mai înainte, voind să taie păcatul, a tăiat mai întâi privirea curioasă şi iscoditoare, zicând că „cel ce priveşte la femeie ca s-o poftească, deja a curvit cu ea în inima lui” [Mt. 5, 28.], la fel şi aici, vrând să-i împiedice sau mai degrabă să-i îngrădească pe calomniatori, porunceşte să-i aducă pe aceştia, ca pe nişte vinovaţi, înaintea sinedriului. „Iar cel ce spune fratelui lui prost, vinovat va fi de gheena focului” [Mt. 5, 22.].

Traducere şi adaptare: Laura Enache

(Sursa: Sfântul Neofit din Cipru, Cateheze monahale Scrieri II)

Sfântul Neofit din Cipru - Cateheză despre a 5-a săptămână din Post (III)

Iar unii dintre răsăriteni, precum a arătat Istoria filothee, făcând fire, țeseau saci, iar alții având hârlețe și săpăligi săpau pământul și, lucrând ei înșiși, nu aveau nevoie de hrană de la nimeni altcineva, imitându-l pe Sfântul Antonie cel mare și în acest lucru, cum îl imitau în toate.

Și fiindcă, potrivit Sfântului Vasile cel mare, „este bună și legiuită munca trupului", de vreme ce, și strămoșului nostru, Dumnezeu i-a poruncit să lucreze și să păzească dumnezeiescul Rai. Și zice despre aceasta înțeleptul în cele dumnezeiești, Ioan Hrisostomul, cel cu cuvintele de aur: „Nu cumva grădina Raiului avea nevoie de paza lui Adam"? Nu cumva avea nevoie de săpătura lui? Nicidecum, ci fiindcă lenevirea învață toată răutatea [38], Dumnezeu i-a poruncit să o lucreze și să o păzească, dar nici așa nu a scăpat de uneltirea diavolului.

Prea cuvioșii au păzit neîntinate aceste cinci simțuri (fie ca și noi, Doamne, prin rugăciunile lor să le păzim pe acestea neprădate). Și dimpotrivă, s-au sârguit să ucidă și pe aceste trei [patimi] născătoare a oricărui păcat: lăcomia pântecelui împreună cu slava deșartă și cu fiica lor cea nesătulă, adică iubirea de argint. Și cum ar putea fi slujită această blestemată doime, adică lăcomia pântecelui și slava deșartă, dacă nu ar fi zămislit și nu ar fi născut drept fiică, rodul lor, iubirea de arginți (cum ar putea spune cineva „semănând sămânță după felul și asemănarea ei"). Căci amândouă tind să se poarte cu obrăznicie. Căci una nu l-a cruțat pe strămoșul nostru, iar pe Stăpânul l-a îndemnat să preschimbe pietrele în pâini, iar cealaltă a doborât mințile cele nematerialnice din cer pe pământ și

în iad, iar Stăpânului cu nerușinare I-au poruncit să Se arunce jos de pe aripa Templului.

Iar fiica acestora pe slujitorul profetului, omul lui Dumnezeu, l-a umplut de lepră, și pe Iuda, din apostol și ucenic, l-a făcut vânzător, și această fiică atotrea L-a răpit ca să-L facă închinător [al ei] pe Cel închinat de toată făptura și i-a făgăduit să-I dea Lui împărăția lumii, bogăția și slava ei, dar „nedreptatea a mințit sieși”. Dar nu l-a mai aflat pe Adam cel ușor de amăgit, nici pe îngerul cel ușor de schimbat (εὐμετάβλητον), nici voia acelui ucenic al omului lui Dumnezeu, ci a aflat pe Dumnezeu tăinuit și om la vedere și zicându-i lui împotrivă: „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu”, și „să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul Tău”, și „înapoia Mea, satano”. Și s-a depărtat de El, și „îngerii, venind, îi slujeau Lui”, cuvântul arătând că cel ce biruiește aceste trei patimi, lăcomia pântecelui, slava deșartă și iubirea de arginți este slujit în chip nevăzut de sfinții îngeri. (Fie, Doamne, ca și noi să fim învredniciți a fi biruitori ai acestor patimi cu rugăciunile sfinților Tăi celor care le-au biruit).
Să ne gândim, așadar, la isprăvile sfinților, să ne gândim și la scăderile noastre și să vedem care este măsura noastră și a acelora și să aflăm că mare este diferența între noi și ei. Și să-i vedem pe aceia ca pe niște îngeri purtători de trup (iar pe noi ezit și oameni să ne numim) și să ne cercetăm pe noi înșine și să ne întrebăm de unde vine o asemenea diferență, deși Dumnezeu vrea ca toți să se mântuiască și toți să devină dumnezei și să se numească fii ai Celui Preaînalt. Căci atunci când spune: „Dumnezei sunteți și toți fii ai Celui Preînalt”, arată că pe toți îi cheamă la această mare vrednicie.

Și atunci cum [e cu putință ca] noi să ne deosebim într-atât de cuvioșii aceia cam pe cât se deosebesc dobitoacele cele necuvântătoare de firea cea cuvântătoare? Iar aceia s-au îmbogățit în cunoștință, și lucrarea practică, și în contemplație, și în izvorul minunilor, și în petrecerea cu îngerii, și în fapte mai presus de fire, și în vederi tainice, și în îndrăznirea către Dumnezeu ([vorbind cu El] așa cum vorbește fiul unui tată și un prieten către alt prieten) și Dumnezeu este gata să plinească voile lor.

Nu le avea pe acestea toate Sfântul Antonie cel mare și vestitul acela preot Ilarion cel mare sau dumnezeiescul Pahomie și marele Arsenie, și Daniil Skitiotul, cel de o seamă cu îngerii, și ucenicul lui, dumnezeiescul Andronic, și Eftimie cel foarte mare între părinți și dumnezeiescul Sava și mulțimea ucenicilor lor, nu mai mici decât ei, și mărețul Ioan al Scării, sau Sfântul Simeon din Muntele minunat și cel părtaș cu acesta și de un nume cu el și cei cu aceeași viețuire cu ei, Daniil Stâlpnicul și Alipie, cel între ierarhi dumnezeiescul Gură de Aur și marele Vasilie descoperitorul de Dumnezeu, și Grigorie Teologul și mai înaintea acestora, marele făcător de minuni Grigorie al

Neocezareii, și Athanasie cel mare, și dumnezeiescul Nicolae, și tot soborul sfinților, ca să nu mai lungesc cuvântul înșirându-i pe mulți? Dar dacă ne vine greu și numai să le înșirăm numele cum oare vom putea arăta râvna viețuirii lor?

Cum oare ei, oameni fiind și încinși cu trup și constrânși de nevoile cele după fire și peregrinând prin viața aceasta, s-au bucurat de atâta slavă? Nu cumva de la bun început s-au născut sfinți și au fost sloboziți de tirania trupului? Dar dacă, poate, unii s-au născut astfel, în mod sigur nu sunt mai mulți de patru sau opt. Dar nici aceștia, cred, nu au fost sloboziți desăvârșit de nevoile cele firești. Căci acest lucru aparține îngerilor și numai lor, toți ceilalți sunt supuși nevoilor firești ale trupului.

Și atunci pentru ce ne deosebim atât de mult de aceia, oameni fiind și ei, și părtași firii oamenilor. Să spunem mai întâi că aceia au dobândit atâta har, fiindcă Dumnezeu li le-a dat și vom afla că de aceea noi suntem lipsiți de har. Dar „nu este părtinire la Dumnezeu”, așa încât pe aceia să-i slăvească și pe noi nu. Or, dacă am umbla pe fericita cale a acelora, numaidecât i-am ajunge și noi pe aceia și am fi învredniciți de harismele lor.

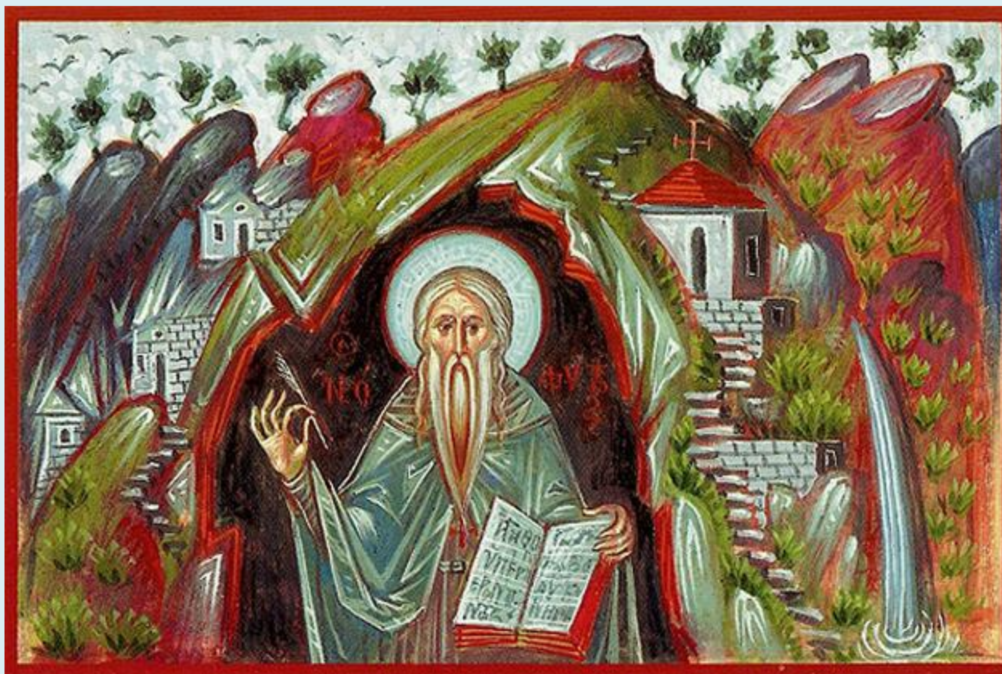
Căci noi pe altă cale am umblat, nu pe cea strâmtă și îngustă, ci pe cea lată și largă - patimile cele pierzătoare, poftele trupului, odihnele cele trupești, mâncărurile cele gustoase, slăvirile în deșert cele la pământ târâtoare, neînfrânarea limbii, pe scurt, nestăpânirea celor cinci simțuri, negrija de a asculta Sfintele Scripturi, negrija față de suflet și călcarea poruncilor lui Hristos, Dumnezeul nostru. Am făgăduit să spun mai întâi cele ale sfinților, dar cuvântul ne-a tras să spunem mai întâi cele ale noastre.

Au păzit aceia după chipul și asemănarea. Căci au auzit tâlcuită dumnezeiasca Scriptură: „Și a zis Dumnezeu: Să facem om după chipul și asemănarea noastră” și au cercetat ce este după chipul și asemănarea și au aflat că după chipul este partea rațională și conducătoare, iar asemănarea este facerea de bine [τὸ αγαθοποιὸν] și voia liberă [αὐτεξούσιον]. Căci Dumnezeu împărățește ca un Ziditor și Creator a toată făptura văzută și nevăzută, iar pe om l-a pus să împărățească pe pământ și aceasta este după chipul. Dumnezeu este pricina oricărui bine și nicidecum a răului. Dar vrea ca și omul să lucreze binele, atât cât îi este cu putință, și să se depărteze de toată răutatea, și aceasta este după asemănarea.

Traducere și adaptare: Laura Enache

(Sursa: Sfântul Neofit din Cipru, Cateheze monahale. Scrieri II)

Sfântul Neofit din Cipru - Cateheză despre a 5-a săptămână din Post (IV)

Căci așa cum un medic iscusit îi tratează pe cei tăiați și nu le îngăduie să mănânce nimic din cele vătămătoare, ca să nu moară, (căci știe că de la neînfrânarea de la bucate se prelungeşte boala, și de la boală se trage moartea), la fel și Hristos știa că răul se mărește treptat și din mânie se naște ocara, din ocară se ajunge la lovire, din lovire adeseori se întâmplă și ucidere, după cum de la o privire iscoditoare se naște pofta, din poftă învoirea și din aceasta săvârșirea păcatului. De aceea de la început a tăiat păcatul, spunând să nu ne mâniem în deșert pe fratele, apoi să nu-i spunem lui nebune și a rânduit pedepse pe măsură.

Aceste porunci, cred, le-a numit foarte mici, zicând că cel ce dezleagă „una dintre poruncile acestea, foarte mici, foarte mic se va chema" și mai înainte de ele a amenințat cu aceasta, ca să nu îndrăznească cineva să zică ce înseamnă a se mânia sau a zice nebune. Iar în cazul acelui prost multă amenințare a pus și cu adevărat înfricoșătoare: „Vinovat va fi de gheena focului" cel ce spune fratelui său prost.

Și ce înseamnă prost, că de atâta pedeapsă se face vinovat, încât se osândește în gheenă? Prost aceasta este și se numește, ceea ce este cu desăvârșire nelucrător, netrebnic ca atunci când spune „dacă sarea se va strica, cu ce se va mai săra? De nimic nu mai este bună decât să se arunce afară și să fie călcată în picioare de oameni". Iar omul, fiind după chipul și asemănarea lui Dumnezeu nu este prost și nici nu se numește astfel. Pentru aceea și cel ce îl numește pe el prost „vinovat va fi de gheena focului". Dacă numai lucrul acesta ne face vinovați de

gheena focului, ce va fi celor ce taie și spânzură și lovesc cu sălbăticie, cu multă cruzime?

Traducere și adaptare: Laura Enache

(Sursa: Sfântul Neofit din Cipru, Cateheze monahale. Scrieri II)

Sfântul Neofit din Cipru - Cateheză despre a 5-a săptămână din Post (V)

Săgeata poftei îți rănește inima, se spurcă cugetul tău, săvârșești adulter în inima ta, cum spune Domnul, zămislești din poftă, iar „pofta zămislind, naște păcat, iar păcatul, odată săvârșit, aduce moarte”. Vrei o vătămare mai mare decât asta? Vrei vreo altă pagubă mai mare? Vrei o altă moarte mai grea decât aceasta? Ai auzit că pofta vine din privirea curioasă și pătimașă. Iar din poftă vine păcatul, iar din păcat, moartea sufletului. Iar din moartea sufletului, despărțenia de Dumnezeu. Iar despărțirea de Dumnezeu este osânda cu demonii, iar osânda împreună cu demonii, pedeapsă veșnică. Iar pedeapsa veșnică este „foc nestins”, „vierme neadormit”, „întunericul cel mai dinafară”, „scrâșnirea dinților” și tartar și „plângere fără de mângâiere”, cum mărturisește Scriptura. Și nimeni să nu fie necredincios și să socotească acestea basne. Și nimeni să nu fie îngreunat de cele spuse pentru mântuirea și folosul vostru. Fiindcă nu spre a vă îngreuna, ci spre a vă folosi mai mult și a răbda osteneala de aici ca nu cumva în loc de râvnă, să vă abateți spre trândăvie, în loc de mulțumire, să vă abateți spre nemulțumire, în loc de cinste, spre necinste.

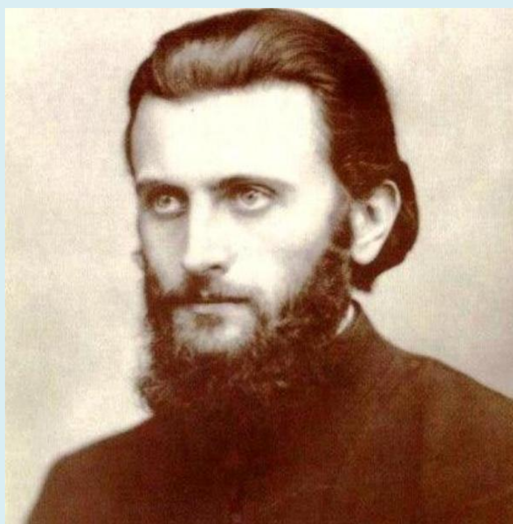
„Cei ce se ostenesc cu cuvântul și cu învățătura să se învrednicească de îndoită cinste”, zice Apostolul. Dar eu spun acestea nu ca să pretind cinstea voastră. Căci cinstea mea și slava și folosul le socotesc a fi mântuirea voastră, progresul vostru, pocăința fiecăruia dintre voi, întoarcerea fiecăruia, îndreptarea fiecăruia și depărtarea de tot răul. Aceasta este cinstea mea și bucuria, câștig nedeșertat, dacă voi vedea și voi auzi despre voi că și mici, și mari, căutați calea mântuirii și vă luptați să fiți mântuiți.

Căci vremea de acum este vreme potrivită pentru lupta mântuirii. Ne cheamă pe noi Stăpânul casei la lucrarea viei Lui. Căci îi primește pe cei ce au venit în ceasul al șaselea și al nouălea. Să nu ne lenevim cu nimic, să nu trândăvim prin nimic, să nu ne păgubim cu nimic, noi, cei ce până acum am întârziat. Să ne apropiem cu credință, să ne apropiem cu bărbăție, să ne apropiem cu cele mai bune nădejdi de via mântuitoare. Căci a venit săptămâna a cincea din post, de aceea am și vorbit în general despre cele cinci simțuri ale trupului și vremea deja se apropie de bucuria universală. Să alergăm, să ne grăbim, ca să primim dinarul, ca să intrăm la cina aceea mare, ca să ne bucurăm de neprihănita aceea nuntă, să venim în cămara de nuntă cu candele luminoase, ca să ne sălășluim în paturile de nuntă cele cerești, cu harul Mirelui, pentru ca talantul care a fost încredințat fiecăruia îndoit să-l aducem înapoi cu împreună-lucrarea lui Dumnezeu și cu harul, ca să auzim fiecare dintre noi: „bine, slugă bună și credincioasă, intră întru bucuria Domnului tău" și toți să zică amin, fie, fie.

Traducere și adaptare: Laura Enache

(Sursa: Sfântul Neofit din Cipru, Cateheze monahale. Scrieri II)

Părintele Arsenie Boca - Predică la Duminica Sfintei Maria Egipteanca

Prea fericitul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului, ne asigură de adevărul celor scrise chiar de el; ***„iară dacă unii nu vor crede, Dumnezeu să le fie milostiv, că aceia se uită numai la slăbiciunea firii omeneşti”***, pierzând din vedere puterea lui Dumnezeu.

Awa Zosima, bărbat îmbunătăţit, dintr-o mănăstire din Palestina e ispitit de gândul desăvârşirii, la care se credea a fi ajuns. Deci voia să ştie dacă se mai află oarecine pe pământ să-1 întreacă? Cineva îl îndreaptă la o mănăstire lângă Iordan. Acolo se potrivi obiceiului călugărilor, care în postul mare aveau o petrecere prin pustie, împrăştiaţi. Zosima intră în adâncul pustiei, cale de 20 de zile de mers. Vede pe cineva, mergând, mai mult ca o nălucă, cu părul alb, cu înfăţişarea arsă de soare. Fuge Zosima după arătare. Arătarea îl opreşte, spunându-i pe nume: „***Părinte Zosima, dă-mi o haină să mă acopăr, că-s femeie***”. I-a spus că-i şi preot. Mult s-au târguit, din smerenie, pentru blagoslovenie, care să o dea. Femeia se ruga în aer. Zosima a avut gând de sminteală, că-i duh rău, care se preface că se roagă. Femeia i 1-a descoperit şi 1-a rugat s-o creadă că-i femeie păcătoasă, dar întărită cu Sfântul Botez. Awa Zosima o leagă cu jurământ să-şi spună viaţa.

O viaţă începută greşit… Egipteancă de neam, fugită de la părinţi de la 12 ani, petrecând în Alexandria, pentru destrăbălări publice cu toţi derbedeii vieţii… Aşa a petrecut 17 ani… ***„Dar nu luam bani; aveam numai poftă nesăţioasă şi o dorinţă neînfrânată de-a mă tăvăli în noroi. Acesta socoteam că e scopul vieţii!”*** Norod de bărbaţi libieni… se duceau la Ierusalim la praznicul, atunci instituit, al înălţării Sfintei Cruci.

II.

La Ierusalim n-a putut intra nicidecum în Biserică. Ceilalţi intrau fără nici o împiedecare; ea nu putea. O putere o oprea. Şi-a dat seama în curtea Bisericii că noroiul faptelor ei n-o lasă. Vede o icoană a Maicii Domnului. Se făgăduieşte să-şi schimbe viaţa. Atunci a intrat neîmpiedecată, învrednicindu-se de vederea Sfintei Cruci.

-„Treci Iordanul şi bună odihnă vei afla !" I-a spus un glas. Un om îi dă trei monede cu care cumpără trei pâini.

- Care-i calea la Iordan ? (Ultimele vorbe cu oamenii); călătoria.

III.

17 ani de lupte cumplite cu gândurile curviei, ca şi cu nişte fiare sălbatice. Dorinţe de carne, vin, desfătări, cântece drăceşti, etc. Alerga cu mintea la icoana pe care o văzuse. O lumină sfârşea lupta. Suferinţa frigului şi a arşiţei. In convorbire strecura şi citate din Scriptură, – mirând pe Zosima. L-a legat să nu spună nimănui nimic.

- „La anul să vii, dar nu după rânduiala mănăstirii, ci în ziua Cinei celei de Taină, aducând Sfânta împărtăşanie. Stai cu Ea pe ţărmul Iordanului. Eu voi veni să mă împărtăşesc. O doresc cu dragoste nestăpânită. " Zosima se mâhnea de lungimea anului.

Un potir mic cu Sfânta împărtăşanie. O aşteptare cu pocăinţă. Femeia vine, în sfârşit, însemnând Iordanul cu Sfânta Cruce, şi-1 trece.

Împărtăşirea. Trecerea Iordanului iarăşi în pustie.

Peste un an iarăşi plecarea călugărilor în pustie. Zosima se ruga s-o regăsească. A găsit-o moartă, cu o însemnare scrisă pe pământ: „***Îngroapă, Părinte Zosima, în acest loc, trupul smeritei Maria. Dă ţărâna ţărânei. Roagă-te mereu către Domnul pentru mine. M-am săvârşit în luna lui aprilie, după romani, chiar în noaptea patimii mântuitoare, după împărtăşirea Cinei celei de Taină şi dumnezeieşti***".

Scrisoarea n-o ştersese vântul, deşi trecuse un an peste ea. Zosima a aflat şi numele cuvioasei. A aflat că îndată după împărtăşire, într-o noapte, a săvârşit calea obişnuită de 20 de zile; ea a făcut-o într-un ceas. Un leu i-a venit Awei în ajutor, săpând groapa cuvioasei.

IV.

Deci e cu putinţă corectarea unei vieţi greşite. Vârsta nepriceperii pune păcatul ca sens al vieţii sale. ***Dumnezeu te aduce la cale, la sens.*** Este o cumpănă de ispăşire a relelor: 17 ani de pofte păcătoase, căutate cu nesaţ, aduc - pentru cine vrea să se mântuiască - 17 ani de lupte chinuitoare cu stăvilirea lor.

Sfânt să fii - şi încă dintre cei întocmai cu Apostolii - şi nu pleci din lumea aceasta fără să te spovedeşti curat şi nu pleci fară sfintele Taine.

Iată o femeie, care a smerit pe Awa Zosima. Şi iată un model de încurajare pentru orice inimă zdrobită de păcat sau cu cârma vieţii ruptă şi fără Sensul vieţii. ***Lipeşte-te de Dumnezeu, de Maica prea curată şi viaţa ta se va umple de sens.***

Prislop, 10.IV.49.
Părintele Arsenie Boca "Cuvinte vii"

136. Rugăciuni nepotrivite

E de neînchipuit cât e de mare nepotrivirea între ce cer oamenii lui Dumnezeu şi între ce cere Dumnezeu oamenilor. Sau, mai bine zis, nu e potrivire deloc între ce cer oamenii de la Dumnezeu şi ce-ar dori Dumnezeu să ceară oamenii.

Evanghelia de astăzi e un model de decepţii de amândouă părţile. In vreme ce Iisus le prevestea ucenicilor apropierea pătimirii Sale în Ierusalim, cu amănunte, ca atunci când le vor vedea să nu cadă pradă deznădejdii, ei, doi dintre ei, îi cer lui Iisus ranguri de primi-miniştri (primii de-a dreapta şi de-a stânga împăratului).

De atunci au trecut aproape 2000 de ani, dar aceleaşi, şi mai nepotrivite cereri se aud şi astăzi: Cutare se roagă lui Dumnezeu să câştige un serviciu; cutare, să i se descopere hoţii; unul, să i se risipească duşmanii; altul să câştige la loterie; una, să despartă Dumnezeu pe cutare de la cutare; altcineva, de la ţară, să nu i se mai împungă vitele; iar un şcolar să reuşească la examene... Lucruri pământeşti, trecătoare, nimicuri.

Sunt însă unii care-I cer lui Dumnezeu socoteală de cum conduce lumea. Aceştia vor să asculte Dumnezeu de ei. - Altă nesocoteală. Alţii nu-I cer nimic; ba chiar Îi cer să tacă: să nu existe în faţa lor !
- Altă socoteală de dat la reparat.
Oamenii, fiecare în felul lor, cer lui Dumnezeu lucruri potrivite cu icoana - concepţia - ce şi-o fac despre Dumnezeu. Apostolii, fiindcă-L doreau împărat pe pământ, Îi cer posturi înalte în împărăţie; săracii ÎI văd pe Dumnezeu ca pe un

bogat şi-I cer unele ca acestea, etc. Dumnezeu e văzut prin „patimile" şi „pătimirile" lor, ca prin nişte ochelari coloraţi, şi-I cer să le scutească patimile de pătimiri, - ori El e altfel. Cred că cea mai deformată fiinţă din capul oamenilor a ajuns Dumnezeu.

Dar ce ne cere Dumnezeu nouă ? Ce-ar dori să cerem ? Să fim ca Iisus; în care S-a îmbrăcat El, dându-ni-se model şi viaţă. Dumnezeu pune apăsul pe „a fi", noi pe „a avea". De aceea noi înaintea lui Dumnezeu mereu suntem în trista situaţie de cerşetori, pe când de fapt trebuie să fim în situaţia de fii.

Deci chiar aşa rău stând lucrurile, să-L cerem pe Iisus, Omul care să ne înveţe să fim, deocamdată oameni, şi pe urmă fii.

Prislop, Dumineca a V-a din post - Marcu 10,33-45 - 26.III.50

137. Paharul şi Botezul

Cei doi ucenici doreau ranguri în împărăţia lui Dumnezeu. Ei nu ştiau prin câtă umilire avea să treacă însuşi Împăratul până „să intre în slava Sa". Drept aceea Iisus îi întreabă: „Putea-veţi bea paharul pe care Eu îl beau şi putea-vă-veţi boteza cu botezul cu care Eu Mă botez ?" Şi nedându-şi seama, au răspuns ucenicii, naiv: „putem". Răspunsul a fost totuşi confirmat profetic de Iisus, căci de fapt soarta viitoare a ucenicilor în lume aşa a şi fost: numai pahar de suferinţe şi botez de mucenici.

Tâlcuind cuvintele acestea ale lui Iisus, prin cele întâmplate, nu după multe zile, înţelegem că paharul pe care avea Iisus să-l bea era mai amar decât cupa cu cucută pe care atenienii o deteră lui Socrate.

In paharul lui Iisus erau adunate toate fărădelegile oamenilor, care odinioară dezlănţuiseră potopul, toată scârnăvia păcatului şi toată văpaia de ură împotriva vieţii Sale, împotriva lui Dumnezeu. Tot sângele spurcat - puterea dracilor - care curgea prin oameni, I s-a turnat în potir ca să-l bea Iisus, singurul Om fără prihană. (Şi când se umple paharul fărădelegilor trebuie să se găsească cineva să-l bea, căci altfel se varsă şi, sau se potoape pământul sau se aprinde şi-i vine sfârşitul.)

Fierea şi oţetul, puse-ntr-un burete, sunt nimica faţă de paharul fărădelegilor omeneşti, pe care a trebuit Iisus să le bea cu Sfânt Sufletul şi Trupul Său şi să se „facă pentru noi păcat" (II Corinteni 5,21) şi să ia El, nevinovatul, pedeapsa păcatului de la Dumnezeu, ca să ne câştige cu aceasta şi răscumpărarea sau mântuirea.

Sfântul Său Trup era un potir văzut, dar pe care erau acum încărcate toate fărădelegile omului şi băute, nu din înclinarea voinţei spre vreo fărădelege, ci din nesfârşita iubire de oameni de-a-i izbăvi de păcat. Aceasta era cea mai înfricoşată încercare a iubirii.

A urmat pedeapsa ei; întâi de la oameni: toată mucenia crucii, pe care ura a răstignit iubirea. Iubirea de oameni nu s-a frânt pe cruce. Acesta era botezul; botezul sângelui.

A venit apoi şi cea mai grea încercare cu putinţă, părăsirea lui Dumnezeu: Iubirea lui Iisus de Dumnezeu nu s-a stins nici pe crucea părăsirii.

S-a întunecat şi soarele şi s-a zguduit şi pământul la această înfricoşată osândă. Acesta era botezul spiritului, - întrucât în Iisus era şi suflet omenesc adevărat.

Iisus, din iubirea de oameni, luase asupră-Şi toată povara păcatului, - care printr-un om a intrat în lume -, şi astfel Fiul Omului s-a făcut ţintă a urgiei divine, cea asupra păcatului, care lovea de moarte şi persoana omenească ce şi-l asumase, dar izbăvea pe ceilalţi oameni de aceeaşi osândă şi urgie.

Acum, din sfântul Său Potir: jertfa de pe cruce, ne-a izvorât nouă „Sângele cel curs prin milostivire din coasta Sa", sângele cel dătător de viaţă al Sfintei împărtăşanii.
Acesta-i darul ce ne-a dat Iisus în schimbul paharului ce i L-au dat oamenii; schimb care să ne hotărască şi pe noi să ne schimbăm. Darul acesta al Sfintei împărtăşanii să ne hotărască odată pentru totdeauna să nu mai băgăm noi fărădelegi în Potirul lui Iisus. „Nu ştiţi că nu mai sunteţi ai voştri ? Că aţi fost răscumpăraţi ?"
Paharul şi Botezul Domnului, pe care El ni le-a întors în binecuvântarea Sfintei împărtăşanii ar fi bine să ne întipărească în minte întrebarea care să ne însoţească înainte de toate faptele noastre: „Oare ce-ar face Iisus, acum, în locul meu ? De ne va urmări pretutindeni întrebarea asta: „Ce-ar face Iisus în locul meu ?" cred că nu I-am mai băga atâtea fărădelegi în pahar !

Tâlcuirea Sfântului Maxim Mărturisitorul: „Prin «Botezul Domnului» se înţeleg toate ostenelele noastre de bună voie pentru virtute. Acestea şterg petele de pe conştiinţă şi omoară înclinările noastre spre lumea simţurilor.

Prin «Paharul Domnului» se înţeleg toate încercările fără de voie, care ne vin asupra în răstimpuri de strâmtorare, pentru că stăm în slujba adevărului. Răbdând acestea punem dorul după Dumnezeu mai presus de viaţă.

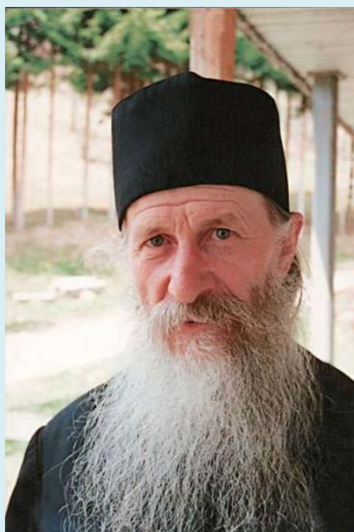
Deosebirea dintre pahar şi botez este aceasta că botezul omoară aplecarea voinţei spre plăcerile vieţii, de dragul virtuţii; iar paharul convinge pe credincioşi să pună adevărul mai presus şi de viaţă. Paharul e înainte de botez, pentru că virtutea e pentru adevăr, iar nu adevărul pentru virtute.

De aceea, cel ce cultivă virtutea, având în vedere adevărul, scapă de săgeţile slavei deşarte; pe când cel ce urmăreşte virtutea ca scop al vieţii, chiar câştigându-o o face culcuş părerii de sine şi e rănit de slava deşartă” (Filocalia voi. III, pp. 114-115).

O viaţă cu totul dezinteresată în slujba lui Dumnezeu - căci El e Adevărul -, cu cât ne aduce mai grele amărăciuni şi stridenţe cu viaţa decăzută a lumii, cu atât ne apără mai bine câştigul ce ni-1 va da Dumnezeu, în slavă adevărată, „la zidirea din nou a lumii” (Matei 19,28).

Prislop, 27.III.50 - Marcu 10,33-45

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Predică la pomenirea Sfintei Maria Egipteanca, în săptămâna a cincea din Postul mare

Iubiţi credincioşi, cu toţii cred că aţi auzit despre viaţa cuvioasei maicii noastre Maria Egipteanca, despre acea femeie păcătoasă din Egipt, care prin pocăinţă s-a făcut biserică a Duhului Sfânt, vas ales, alăută duhovnicească, porumbiţă cerească şi casă a tuturor bunătăţilor.

Născută în hotarele Egiptului, cuvioasa Maria Egipteanca şi-a întinat tinereţile în tot felul de desfrânări, după cum singură mărturiseşte mai târziu, cu atâta smerenie şi lacrimi. Uitând cu totul de Dumnezeu şi neruşinându-se de oameni, petrecea în cele mai grele păcate de moarte, trăgând la pierzare nenumărate suflete.

Dar Milostivul Dumnezeu, Cel care a voit a pătimi pentru noi şi care nu voieşte moartea păcătosului, S-a milostivit de oaia Sa cea rătăcită şi a chemat-o la pocăinţă pe o cale cu totul străină. Deci, cu rânduiala lui Dumnezeu, ajungând Maria la Ierusalim şi voind să se închine Sfintei Cruci a Domnului nostru Iisus Hristos în Biserica Sfântului Mormânt, o străină putere dumnezeiască nu i-a îngăduit să intre înăuntru cu ceilalţi creştini, până ce nu şi-a venit în sine şi nu şi-a mărturisit greşelile sale cele grozave înaintea icoanei Maicii Domnului. Apoi, închinându-se în biserică şi iar rugându-se, a auzit un glas zicându-i: „De vei trece Iordanul, bună odihnă vei afla”.

Şi s-a coborât femeia cea păcătoasă spre apele Iordanului fără hrană, fără haine, fără de povăţuitor şi trecând Iordanul de cealaltă parte, s-a pierdut în adâncul pustiului fără de viaţă. Şi cine va putea şti şi spune nevoinţa ei în pustiul acela, suferinţele cele mari, ispitele cele iuţi şi înfricoşate venite de la diavoli, de la trup şi de la gânduri? Căci nimeni nu a ştiut nici chinurile ei, nici bucuriile, nici foamea, nici setea, nici gerul, nici arşiţa soarelui pe care le răbda acolo.

Iar după 47 de ani de pocăinţă şi îngerească vieţuire, cuvioasa Maria Egipteanca, ajungând la mare sfinţenie şi aproape de sfârşitul vieții, a fost aflată, cu rânduiala lui Dumnezeu, de cuviosul Zosima, care, ascultând povestirea nevoinţelor ei şi împărtăşind-o cu Preacuratele Taine, a îngropat-o în pustiul acela după ce s-a mutat la Domnul.

Iubiţi credincioşi, viaţa cuvioasei Maria Egipteanca este pilda cea mai grăitoare a unei adevărate pocăinţe, este icoana omului păcătos, care prin pocăinţă şi fapte bune ajunge să intre în Rai înaintea celor dreptcredincioşi, după cum Însuşi Mântuitorul ne spune: „Mulţi dintre cei dintâi vor fi pe urmă, şi cei de pe urmă, întâi” (Matei 19, 30). Tocmai de aceea s-a rânduit de Biserică în această săptămână a Postului mare să se citească viaţa cuvioasei Maria Egipteanca, dimpreună cu Canonul mare, ca să ne fie nouă, celor ce greşim mult, îndemn de pocăinţă adevărată şi întărire în nădejdea mântuirii.

O, cât de mare este puterea pocăinţei în lume şi ce minuni negrăite săvârşeşte ea cu fiecare păcătos care aleargă la limanul ei cel liniştit! Căci de nimic nu are mai multă nevoie creştinul, decât de o pocăinţă adevărată, de o îndreptare permanentă a vieţii sale, prin care se împacă cu Dumnezeu.

Noi, creştinii, auzim adesea vorbindu-se de pocăinţă, de foloasele ei, dar nu voim ca fiecare să purtăm pe spatele nostru sarcina şi jugul ei, ca să moştenim în Ceruri odihnă veşnică.

Noi postim o zi, ne rugăm un ceas, dăm un ban de milostenie, ne spunem păcatele la preot, ba facem şi alte fapte bune, dar aceasta nu înseamnă încă desăvârşită pocăinţă, ci numai câteva fapte de pocăinţă. De ce? Pentru că nu lucrăm permanent faptele pocăinţei şi poate nu din dragostea inimii noastre, ci le facem mai mult din silă, din obicei şi cu nenumărate întreruperi. Astăzi postim, ne înfrânăm, mâine mâncăm cu lăcomie, ne îmbătăm. Astăzi mergem la biserică două ore, după masă ne ducem la jocuri şi păcate. Azi dăm milostenie, mâine ne pare rău. Azi spunem că ne vom pocăi, mâine spunem că nu avem vreme, ci o vom face la bătrâneţe. Azi ne spovedim, iar după ce trece postul cădem în aceleaşi păcate.

Aşa ne pocăim noi, dar aceasta nu înseamnă pocăinţă adevărată, ci mai degrabă amăgire a conştiinţei, cursă a pierzării noastre. O pocăinţă adevărată este aceea care se lucrează în conştiinţa, în inima şi în voinţa noastră neîncetat, de toate faptele bune câte le poate face omul. Căci dacă cu rugăciunea zidim şi cu ura de fraţi dărâmăm, ce lucru bun am săvârşit? Dacă cu postul acum agonisim, iar mâine cu beţia pe fapta bună o risipim, ce folos mai avem? Dacă azi spălăm sufletul cu spovedania, iar mâine în acelaşi noroi cădem, ce plată şi ce nădejde de mântuire mai aşteptăm?

Mulţi confundă pocăinţa cu spovedania propriu-zisă, dar nu este acelaşi lucru. Spovedania - fără de care nimeni nu se poate mântui - este baia care spală sufletul de noroiul tuturor păcatelor, iar pocăinţa este menţinerea permanentă a sufletului în această stare curată. Spovedania taie păcatele cele din trecut, iar pocăinţa pe cele din urmă le pierde şi pe cele viitoare cu totul le izgoneşte. Spovedania se face numai în anumite vremi, iar pocăinţa se lucrează permanent, până la mormânt. De aceea sunt mulţi care se spovedesc, dar foarte puţini care se şi pocăiesc, adică rup legătura păcatelor lor, îşi schimbă cu totul viaţa, inima, voinţa, sufletul şi conştiinţa.

Deci ce este pocăinţa?

- ⇒ *Pocăinţa este înaintemergătoarea şi următoarea spovedaniei, care desăvârşeşte lucrarea ei.*
- ⇒ *Pocăinţa este calea cea strâmtă şi cu scârbe, care duce pe om la mântuire, pe care fiecare creştin este dator să meargă (Matei 7, 14).*
- ⇒ *Pocăinţa este ferirea de rău şi împlinirea binelui (Psalmul 33, 14).*
- ⇒ *Pocăinţa este lepădarea desăvârşită a tuturor păcatelor şi deprinderilor pătimaşe şi împlinirea tuturor poruncilor dumnezeieşti, fără deosebire şi fără încetare.*
- ⇒ *Pocăinţa este haină mohorâtă ţesută din scârbe şi suspinuri, pe care omul de bună voie o îmbracă şi nu trebuie să o mai lepede până la mormânt.*
- ⇒ *Pocăinţa este o cămaşă aspră pe care fiecare creştin cu multe osteneli şi-o coase şi cu dureri toată viaţa lui în conştiinţă şi pe trup o simte.*
- ⇒ *Pocăinţa este temniţă de bunăvoie, în care cel care vrea să se mântuiască, singur osândindu-se, se închide.*
- ⇒ *Pocăinţa este întristare de fiecare zi, mustrare pentru greşelile de fiecare ceas.*
- ⇒ *Pocăinţa este rănirea inimii cu dorul Raiului, îngrădire a minţii cu rugăciunea, trezire a conştiinţei cu mustrarea de sine, păzire a voinţei cu sabia credinţei, înfrânare a trupului cu postul şi tot felul de osteneli.*

Pocăinţa, deci, înseamnă lepădare desăvârşită a tuturor patimilor şi gândurilor rele, înseamnă trăire smerită, retrasă de duhul lumii, înseamnă petrecere plină de pace, înseamnă dragoste desăvârşită, rugăciune neîncetată, muncă cinstită, îmbrăcăminte smerită, vorbire înţeleaptă, cugetare la moarte, spovedanie cu lacrimi, ascultare de Biserică şi Evanghelie, înseamnă lepădarea trăirii vechi şi începerea unei vieţi noi, creştineşti.

Iar a te pocăi înseamnă a te ierta cu aproapele, înseamnă a iubi pe toţi oamenii deopotrivă, înseamnă a te sacrifica pentru mântuirea altora, înseamnă a cerceta

pe cei bolnavi, a milui pe cei lipsiţi, a îmbărbăta pe cei împuţinaţi la suflet, înseamnă a vorbi cât mai puţin cu oamenii şi cât mai mult cu Dumnezeu, înseamnă a plânge mereu pentru păcatele făcute şi a avea bucurie în necazuri, înseamnă a fi gata oricând de moarte.

Mare este puterea pocăinţei pentru om şi mari sunt foloasele ei!

- ✓ *Pocăinţa este salvarea lumii, este singura cale de mântuire a creştinului.*
- ✓ *Pocăinţa desăvârşeşte spovedania, se face scară către Cer, face pe oameni asemenea îngerilor, uneşte pe păcătoşi cu Iisus Hristos.*
- ✓ *Pocăinţa umple Raiul de suflete, bucură pe îngeri, arde pe demoni, goleşte iadul de păcătoşi.*
- ✓ *Pocăinţa descuie inima omului şi înlăuntrul ei închide frica lui Dumnezeu.*
- ✓ *Pocăinţa adună ca într-o cetate întărită agoniselile sufletului şi le păzeşte de tâlhari.*
- ✓ *Pocăinţa este podoaba pustnicilor, bucuria credincioşilor, nădejdea desfrânaţilor, scăparea păcătoşilor.*
- ✓ *Pocăinţa spală păcatele, trezeşte conştiinţa, oţeleşte voinţa, adună mintea, dă viaţă rugăciunii,*
- ✓ *pocăinţa este un dar dumnezeiesc.*

Creştinul care se pocăieşte poartă grijă numai de sine, nu mai vede păcatele altora, nu judecă pe nimeni, ocoleşte pe cel iubitor de ceartă, se fereşte de cel mult-vorbitor, iubeşte tăcerea, merge pe căile cele mai izolate de lume, se mulţumeşte cu hainele cele mai smerite, cu mâncarea cea mai simplă. Cel care se pocăieşte mereu tace, vorbeşte puţin cu oamenii, are privirea aţintită numai înainte, urechile surde faţă de cele lumeşti, iar picioarele sale nu cunosc decât drumul bisericii şi al locului unde îşi câştigă existenţa. Cel care se pocăieşte din inimă are mare nădejde de mântuire, are lacrimi de rugăciune, bucurie în necazuri, răbdare în ispite, dragoste faţă de vrăjmaşi, râvnă spre toată fapta bună.

Fericiţi sunt creştinii care se pocăiesc cu adevărat! Fericiţi cei care nu umblă pe două căi, cei care nu slujesc la doi domni! Fericiţi cei care poartă cu bucurie haina cea mohorâtă a pocăinţei! Fericiţi cei care-şi răscumpără vremea vieţii lor prin permanentă pocăinţă!

Iar cei care ştiu legea lui Hristos şi cunosc calea mântuirii, dar nu o păzesc, nu merg pe ea, sunt vrednici de mult plâns, căci nu vor scăpa de osânda veşnică. Vrednici de plâns sunt şi creştinii noştri care umblă pe două căi, care vor să aibă două fericiri, şi aici, şi dincolo. Aceştia iartă şi iar se ceartă, se roagă şi apoi blestemă, postesc de hrană, dar mănâncă cinstea vecinilor, stau un ceas la biserică şi o noapte priveghează la distracţii, dau un ban milostenie şi zece lei pe

tutun sau băutură. Din obicei se spovedesc, spun păcatele cu mare silă şi ruşine, apoi nu-şi schimbă deloc viaţa, comportarea, ci iar se întorc în Egiptul patimilor, în mocirla desfrânărilor şi a tuturor fărădelegilor.

Vai de oamenii care laudă fapta bună cu cuvântul, dar o urăsc cu trăirea lor! Vai de creştinii care cinstesc pe Dumnezeu cu limba, dar Îl ocărăsc cu inima! Vai de cei care nu-şi chivernisesc cu multă grijă zilele lor, căci în vremea morţii cu multă jale se vor tângui: Moartea păcătosului este cumplită (Psalmul 33, 20).

Iubiţi credincioşi, v-am povestit până aici pe scurt viaţa cuvioasei Maicii noastre Maria Egipteanca, v-am spus ce este pocăinţa cea adevărată, puterea ei şi urmările cele grozave ale nepocăinţei. Un lucru încă trebuie să vă mai spun: cum să ne pocăim ca să aflăm milă la Dumnezeu în ziua Judecăţii. Să facem adevărate roade vrednice de pocăinţă (Matei 3, 8). Să ne întoarcem către Domnul din toată inima... şi se va întoarce şi El către noi (Ioil 2, 12 şi Zaharia 1,3).

Să ne pocăim, deci, din toată inima, oricât de păcătoşi am fi, căci Dumnezeu nu voieşte moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi să fie viu... (Iezechiel 3, 11). Nu este păcat care să nu poată fi iertat de mila lui Dumnezeu, numai dacă noi voim. Ştiind îngerii cât de mare este fericirea din care a căzut omul, mare bucurie se face în Cer pentru un păcătos care se pocăieşte (Luca 15, 7).

Iar dacă va întreba cineva cum să ne pocăim, vă voi da pilda cuvioasei Maria Egipteanca. Aţi auzit cum s-a pocăit ea: a plecat din Egipt, unde făcuse păcate aşa de cumplite, spre Ierusalim, unde şi-a mărturisit toate păcatele sale, iar de aici, nu s-a mai întors iarăşi în Egiptul desfrânărilor şi al tuturor plăcerilor, ci, urmând poruncii celei dumnezeieşti: „De vei trece Iordanul, bună odihnă vei afla”, a lăsat viaţa din trecut şi a păşit peste Iordan, unde a trăit în pustiul acela toţi anii vieţii sale, în adevărată pocăinţă.

Aşa, deci, să facem şi noi, creştinii. Nu este de ajuns numai să venim din Egipt la Ierusalim. Adică din lume, la Biserică, la spovedanie, ci mai ales după spovedanie trebuie să nu ne mai întoarcem iarăşi la mocirla Egiptului, la poftele trupeşti, la păcatele pe care le-am făcut, ci să trecem şi noi apa Iordanului şi acolo, în pustie, să trăim tot restul vieţii noastre, în multă pocăinţă.

Deci să înţelegem că Maria Egipteanca închipuie creştinul păcătos care se pocăieşte cu adevărat. Egiptul este lumea cu toate plăcerile şi cursele ei. Ierusalimul este Biserica lui Hristos, unde fiecare creştin se spală de păcate prin spovedanie. Iordanul este hotarul dintre fapta bună şi cea rea, dintre pocăinţa cea adevărată şi cea falsă; este hotarul dintre Împărăţia lui Hristos şi a lui mamona, dintre calea cea strâmtă a mântuirii şi cea lată a pierzării. Iar pustiul

Iordanului este patria adevăratului creştin care urmează lui Hristos; este calea cea uscată de tot felul de pofte şi dulceţi omeneşti, calea cea îngustă a pocăinţei, pe care trebuie să meargă fiecare creştin care urmează lui Hristos.

Să râvnim, deci, cuvioasei maicii noastre Maria Egipteanca. Să părăsim calea pierzării şi să ne pocăim. Să ieşim din Egipt, să urcăm la Ierusalim! Aici, să ne rugăm Domnului, să ne arătăm rănile, să I ne spovedim şi apoi să nu ne mai aducem iar aminte de poftele şi mâncărurile Egiptului, ci să trecem Iordanul în ţara pocăinţei, a rugăciunii, a răbdării, a lacrimilor, a sărăciei lui Hristos. Aşa de vom face, înseamnă că ne-am pocăit cu adevărat. Aşa de vom trăi, vom vedea şi noi pe Domnul, vom avea parte de Împărăţia Lui, împreună cu toţi sfinţii cei din veac. Amin!

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Monahul Damian Ţâru se mâhnea când auzea pe cineva cârtind sau osândind pe aproapele

În altă zi, a întâlnit bătrânul un călugăr întristat. Deci, aflând pricina, s-a dus la chilie, a scris pe o foaie de hârtie câteva versete din Sfânta Scriptură şi câteva cuvinte de la Sfinţii Părinţi, apoi, întâlnindu-l, i-a zis:
- Primeşte, părinte, această mică reţetă duhovnicească, că îţi va fi de mare folos.

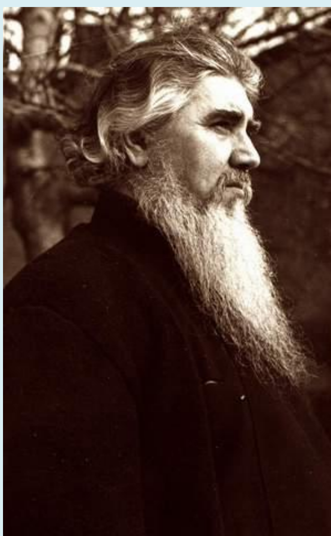
A zis bătrânul către ucenicul său:
- Părinte Nicodim, astă-noapte am citit viaţa cuvioasei Maria Egipteanca şi, adormind puţin, m-am trezit plângând în hohote.

A zis iarăşi ucenicului său:
- Când eram tânăr, mă supărau gândurile trupeşti. Iar într-o noapte, pe când mă rugam cu lacrimi, am aţipit puţin şi am auzit un glas: „De acum nu vei mai fi luptat de asemenea gânduri”. Din ceasul acela, cu darul lui Hristos, am odihnă.

Ne spunea părintele Nicodim şi acestea despre dascălul său:
- Părintele Damian nu suferea să audă pe cineva cârtind sau osândind pe aproapele. Dacă venea un frate la el şi începea a cârti şi a osândi, bătrânul lăsa capul în jos, se oprea din lucru şi ofta. Atunci fratele, văzând aceasta, se ruşina de cuvintele sale şi îşi cerea iertare.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, p. 623)

Părintele Visarion Iugulescu - Duminica a V-a din Post a cuvioasei Maria Egipteanca

Fraţi creştini, Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care a venit în lume să ne mântuiască, a ales pe ucenicii Săi nu la voia întâmplării; de altfel vedem că la început aceste persoane nu întruneau multe virtuţi pe care le propovăduia Mântuitorul Hristos. Vedem că şi ei, mai înainte de a fi curăţiţi prin Duhul Sfânt, erau mândri, ambiţioşi, râvnitori după onoruri şi vrednicii lumeşti.

Tocmai de aceea i-a ales Mântuitorul, ca arătându-le pe faţă ambiţia şi învăţându-i, să înţelegem şi noi umilinţa şi morala cea nouă pe care s-o punem în practică şi să ne fie de temei pentru mântuirea noastră. Cuprinsul Evangheliei de astăzi este acesta: “doi ucenici se apropie de Mântuitorul lumii şi-L roagă să le dea locurile cele dintâi în Împărăţia Sa”.

Ei nu cunoşteau această împărăţie duhovnicească, ci o socoteau a fi o împărăţie pământească, lumească. Iată de ce ambiţia şi pofta de a se înălţa mai presus de ceilalţi i-a împins să facă această cerere. Ca să cunoaştem cât de nepotrivită a fost cererea celor doi ucenici; este nevoie să ştim timpul şi împrejurările în care ea a fost făcută.

Luna nouă a lui Nisan se arătase pe cer. Focuri pe munţi, oameni trimişi prin ţara întreagă vesteau în mod special că peste 14 zile Israel îşi va serba Paştele. Fiecare saluta cu bucurie această veste şi se pregătea să prăznuiască amintirile minunilor ce s-au săvârşit la ieşirea poporului din Egipt. Se formau caravane, grupându-se pe familii şi plecau spre Ierusalim, iar pentru ca să se poată curăţi mai înainte de sărbătoare, plecau mai din vreme, adică spre sfârşitul lunii martie.

În această perioadă timpul era frumos, ploile din urmă încetaseră şi un soare curat şi frumos veselea cu razele sale cele dintâi flori de primăvară. Toate acestea contribuiau la călătoria pioasă a călătorilor către cetatea cea sfântă.

Pe când poporul lui Israel era cuprins de veselie, numai Iisus care predica Evanghelia simţea că i se rupe inima. Pentru toţi, Paştele era viaţă, pentru Iisus, acesta trebuia să fie moartea. Întrerupându-şi predica, Iisus se hotărî să se suie în Ierusalim pentru cea din urmă oară şi luă astfel drumul care-L ducea la moarte. El mergea singur în capul cetei apostolice, iar apostolii îl urmau tăcuţi.

Mulţimea nu ştia ce să creadă şi se simţea cuprinsă de spaimă. Ucenicii nu observaseră tristeţea de pe faţa Mântuitorului; ei erau cuprinşi de multă bucurie şi povesteau între ei evenimente fericite care se vor împlini peste puţină vreme. Ei visau onoruri, demnităţi şi funcţii înalte, iar Iisus se gândea la chinurile ce-L aşteptau la Ierusalim. Ucenicii se întrebau care va fi scaunul lor în împărăţia mesianică, iar Iisus saluta mai dinainte Crucea pe care avea să fie răstignit. Luându-i la o parte, le spunea ce are să i se întâmple Lui.

"Iată, ne suim în Ierusalim – zicea Domnul – şi Fiul Omului se va da arhiereilor şi cărturarilor şi-l vor judeca spre moarte, îl vor batjocori, îl vor scuipa, şi-L vor bate, şi-L vor omorî pe El, dar a treia zi va învia". Ascultând aceste cuvinte, ucenicii au fost cuprinşi de groază şi s-au tulburat în inimile lor. Li se părea un lucru cu neputinţă ceea ce auzeau, iar cuvintele Mântuitorului le dărâmau toate speranţele lor despre împărăţia pământească pe care o visau şi în care se vedeau ocupând posturi înalte de dregători.

S-a apropiat atunci Salomeea, femeia lui Zevedei şi mama celor doi ucenici Iacob şi Ioan. Alegând momentul când Iisus era singur, se apropie de El închinându-I-se şi cerând ca cei doi fii ai ei să stea unul de-a dreapta şi altul de-a stânga întru împărăţia Sa. Salomeea a servit numai ca mijlocitoare pentru ambiţia fiilor ei, neprevăzând nici ea şi nici copiii săi unde duce această pretenţie oarbă. Iată de ce au meritat răspunsul acesta aspru din partea Mântuitorului: ***"Nu ştiţi ce cereţi!"***

Ei au cerut aceste două locuri ca să se deosebească de ceilalţi ucenici şi să aibă autoritate asupra lor. ***Fiul lui Dumnezeu le-a zis după cum am văzut în Evanghelia de astăzi, că aceste locuri vor fi ocupate de cei care merită şi care au chemarea de la Dumnezeu.***

Mai întâi însă Iisus le-a zis: "Nu ştiţi ce cereţi! Eu voiesc să vă fac vânători de oameni, iar voi doriţi să fiţi slugi împărăteşti? Eu voiesc să vă trimit în lume fără traistă şi toiag ca să predicaţi Evanghelia, iar voi căutaţi cinste trecătoare?

Eu vreau să vă fac fii ai cerului, apostoli şi părtaşi la înnoirea lumii, iar voi cugetaţi cele pământeşti? Cu adevărat nu ştiţi ce cereţi?”

Cuvintele acestea spuse atunci ucenicilor se potrivesc de minune creştinilor de astăzi. Ucenicii Domnului nu ştiau că toate sunt rânduite de sus de la Tatăl ceresc. Mintea lor era tot pe pământ, tot la lucrurile trecătoare ale acestei lumi, nu la împărăţia duhovnicească a lui Hristos, deşi văzuseră atâtea minuni. Simţiseră ei că Domnul Hristos era Fiul lui Dumnezeu, dar firea lor era tot aşa de îndărătnică şi uitucă ca şi firea noastră a celor de astăzi.

Să stăm şi să ne gândim: câţi părinţi nu sunt şi astăzi care cer pentru copiii lor, întocmai ca mama fiilor lui Zevedei din Evanghelia de astăzi, ca odraslele lor să ocupe posturi înalte, fără să se gândească dacă merită sau dacă au chemarea de sus pentru a ocupa acele posturi. Câţi nu sunt care în ambiţia lor lucrează numai cu răutate, nedreptate şi necredinţă, exagerând răul, micşorând binele; peste toate acestea recurg la minciună şi calomnie numai ca să zdrobească şi să ocupe locul pe care alţii l-ar merita.

Câtă aroganţă şi câtă mândrie nu întrebuinţează cei ambiţioşi, căci ei nu cruţă pe nimeni ci privesc cu dispreţ pe oricine e mai prejos decât ei. Ei doresc să fie respectaţi, să fie admiraţi de toţi. Cei mândri şi ambiţioşi apasă cu asprime pe cei mai mici şi umilesc pe cei mari. Cei ambiţioşi se poartă cu nerecunoştinţă faţă de cei din jur. După cum vedeţi, apucăturile omului stăpânit de păcatul ambiţiei sunt cu totul păgâneşti, deoarece în păgânism cei mari tratau cu dispreţ pe cei mici, pe când în creştinism cei mici trebuie să fie trataţi cu respect de către cei mari.

Iată de ce Mântuitorul a zis: ***“Domnii păgânilor îi domnesc pe ei şi cei mari îi stăpânesc pe dânşii, dar între voi să nu fie aşa. Pentru că Fiul Omului n-a venit ca să-I slujească Lui cineva, ci ca El să slujească şi să-şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi”.*** În ambiţia şi mândria, intrigile şi toate dorinţele cele deşarte, lumeşti şi pământeşti de care am amintit sunt căzuţi toţi oamenii care au părăsit complet rugăciunea şi legătura strânsă cu Împărăţia cerească.

Din sfintele cărţi bisericeşti, vedem că Dumnezeu a făcut îngeri şi oameni cu scopul de a-L slăvi neîncetat. ***Ce oare altceva fac îngerii în cer decât să-L slăvească pe Dumnezeu? Oare noi oamenii pe pământ nu se cade să-i imităm pe îngeri, să fim recunoscători şi noi către Ziditorul şi să-I aducem slavă şi cinste?! Căci şi omul este un fel de înger amestecat, aşa după cum spune Sfântul Ioan Damaschin că în om sunt puteri îngereşti spirituale şi puteri omeneşti materiale.***

Omul are misiunea divină, să se înalţe neîncetat peste hotarele firii sale, peste nevoile cele pământeşti, ca să se facă un înger întrupat. Aceasta nu se va putea împlini aşa uşor dacă nu va întrebuinţa rugăciunile curate, virtuţile şi toate faptele bune. Rugăciunea s-a născut în mintea şi în inima lui Adam chiar din timpul când a fost izgonit afară din Rai. Rugăciunea a devenit necesară pentru el după ce a fost înstrăinat, izgonit de la faţa Ziditorului său. A început a suspina şi a se ruga cu şiroaie de lacrimi, plângând după Raiul cel pierdut.

Vedem acum toate vietăţile de pe faţa pământului că sunt mulţumite, numai omul nu află mângâiere şi odihnă pe pământ. Păsările cântă vesel în codrii, fluturii zboară liberi în aer, peştii saltă în ape limpezi, animalele se îndestulează cu iarba câmpului, numai omul, acest călător fără patrie, nu-şi află odihna sufletului său. El ştie că nu este pe pământ ţara lui, el simte că în altă parte este casa lui. Pentru aceasta nimic nu-l mulţumeşte în această viaţă, că aducându-şi aminte de Raiul pierdut, de fericirea cea nemuritoare, începe a suspina şi a se ruga. Iată, aşa s-a născut rugăciunea în om, aşa a ajuns ea pe pământ împreună cu dânsul. S-a revărsat peste spinii pământului ca o necesitate, ca un dor dumnezeiesc.

Ce este deci sfânta rugăciune? Mai întâi este o datorie. Când toate zidirile slăvesc pe Dumnezeu, cum ar putea omul să tacă, cum ar putea să asculte cântecul păsărilor, murmurul apelor, adierea vânturilor, freamătul mărilor şi să stea nepăsător?! Dacă tot universul ceresc formează o veşnică cântare închinată dumnezeirii, dator este şi omul să se înroleze în acest univers la măreţul cer al zidirilor şi al naturii. ***Afară de om, toate celelalte zidiri de la aştrii cei de sus până la firele de iarbă, nu au altă grijă decât să-L slăvească pe Dumnezeu.***

Sfântul Părinte Augustin, pătruns de adâncă recunoştinţă faţă de Dumnezeu, după o vreme de zbucium şi nelinişte, zise: "Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, nu mai tu poţi să dai linişte sufletului meu, numai la Tine este liniştea şi fericirea cea veşnică!"

Iată dar că rugăciunea este dăruită omului ca o călăuză pe pământ de Bunul Dumnezeu. Viaţa omului de la leagăn până la mormânt este o cale foarte scurtă, plină de o mulţime de dureri, necazuri şi primejdii, suferinţe şi lacrimi. Cum va putea străbate acest călător străin calea aceasta primejdioasă de nu va avea călăuză un toiag de sprijin pe acest drum spinos?! Acest toiag este sfânta rugăciune.

Creştinii adevăraţi s-au trezit cu rugăciunea în braţele maicii lor, cu rugăciune au crescut în viaţă, cu rugăciunea în inimă au pornit la luptă pentru a câştiga pâinea cea de toate zilele. Cu rugăciunea se culcau creştinii,

cu ea pe buze se sculau, cu ea mergeau pe drum, cu rugăciunea îmbătrâneau şi tot cu ea se duceau în mormânt.

Cu rugăciunea omul se înalţă spre cer, prin ea se întâlneşte cu Dumnezeu şi se amestecă cu îngerii. Rugăciunea este sufletul creştinătăţii.

Sfinţii Părinţi spun că rugăciunea este maica tuturor virtuţilor şi din sânul ei se nasc toate celelalte virtuţi. Ea ridică mintea către Dumnezeu, este viaţa lumii, inima credinţei, cununa nădejdii şi sufletul Bisericii. Rugăciunea este pacea familiilor, bucuria soţilor, apărarea copiilor, alinarea bolnavilor, mângâierea văduvelor şi întărirea bătrânilor. Fără rugăciune nici un suflet nu se poate mântui.

Fiind aşa de mare darul şi puterea rugăciunii, ea are şi cei mai mulţi duşmani: satana, lumea, trupul, plăcerile şi grijile vieţii acesteia. Satana este cel mai mare duşman al rugăciunii, el face orice numai ca omul să nu se roage, să nu ajungă să vorbească cu Dumnezeu. Când omul vrea să se roage el caută să-i dea alte ocupaţii; îl îndeamnă să vorbească, să citească cărţi nefolositoare, să mănânce, să doarmă mult şi multe alte pofte numai să-l îndepărteze de la rugăciune, iar dacă creştinul biruieşte şi începe a se ruga, diavolul se străduieşte să facă tulburare şi ceartă în casă.

Seara îi dă omului somn devreme, dimineaţa lenevire, peste zi nenumărate griji, iar în sărbători îi dă dureri de cap sau îi trimite pe cineva, prieteni sau cunoscuţi, ca să-l oprească şi să nu meargă la biserică să se roage. Vai, câţi creştini sunt înşelaţi astăzi de diavol, câţi nu vor să se roage de ruşinea oamenilor, câţi nu se duc la biserică fiindcă râde lumea, câţi nu găsesc timp de rugăciune toată viaţa pentru că sunt robi ai acestei lumi trecătoare, iar satana îi ţine în braţe cu plăcerile lui.

Mulţi creştini se roagă numai când dau de necazuri sau atunci când cer de la Dumnezeu să le dea şi iar să le dea. După ce au primit de la Dumnezeu împlinirea dorinţelor întorc spatele Domnului ca evreicele care atunci când nasc cu greu cer ajutor Maicii Domnului zicând: "Ajută-mă Marie, uşurează-mă Marie, nu mă lăsa Marie!" După ce nasc iau mătura şi măturând prin casă zic: "Acum ieşi afară Marie, pleacă Marie!"

Aşa sunt mulţi creştini de-ai noştri, mulţi care se roagă dar nu li se împlinesc rugăciunile şi numai ce-i auzi zicând: "Am plătit slujbe pe la mănăstiri, pe la biserici şi nu ştiu ce se întâmplă că nu m-am folosit cu nimic". Aceşti creştini să fie siguri că sunt încurcaţi cu păcate grele nespovedite şi Dumnezeu nu vrea ca să asculte rugăciunile lor mai ales că de multe ori nu ştiu ce cer.

Mulţi nu cer mai întâi cele de folos pentru mântuirea sufletului, pentru iertarea păcatelor, nu cer vreme de pocăinţă, nu cer tărie în credinţă, nu cer dragoste înflăcărată, nu cer răbdare în ispite. Cei mai mulţi cer ca şi cei doi ucenici din Evanghelia de astăzi; mărire pământească, bani mulţi, spor în cele pământeşti, servicii bune, viaţă lungă, viitor fericit; cinste de la oameni, sau să fie bine văzuţi în serviciu.

Unii, împinşi de dorinţa de a li se împlini rugăciunea cât mai curând, nu mai ţin seama de nimic şi se duc orbiţi chiar la alte religii, apelează la rugăciunile sectanţilor, pe la vrăjitoare, pe la sinagogile evreilor şi astfel amestecă păcate peste păcate, iar rugăciunile lor se fac spre osândă. Alţii dau slujbe la biserici, dar cer pierderea duşmanilor, îi pun în pomelnicul de morţi ca să-i omoare Dumnezeu şi aşa mai departe.

Rugăciunile celor care nu vor să se spovedească cu anii nu sunt primite, nici ale celor care vin în biserică îmbrăcaţi necuviincios, mai ales femeile care fac sminteală cu îmbrăcămintea tulburând mintea şi liniştea bărbaţilor. Rugăciunile femeilor, făcute cu capul descoperit, atât la biserică cât şi acasă, nu sunt primite. Pentru ca să fie primită rugăciunea, trebuie să fie ajutată de celelalte fapte bune: de dragoste către săraci şi toţi oamenii necăjiţi, de milostenii, de post, de iubire către vrăjmaşi, de iertare pentru cei care au greşit.

Să avem smerenie adâncă şi să cerem mai întâi cele de trebuinţă sufletului şi apoi cele pământeşti. Preocuparea principală a creştinului adevărat trebuie să fie pentru cei ce s-au mutat din viaţa aceasta, pentru cei răposaţi, părinţi, fraţi, surori, rudenii, care au făcut vreun bine în viaţă, să le poarte de grijă făcându-le rugăciuni, sărindare şi parastase; căci mulţi din cei plecaţi stau în temniţele iadului şi aşteaptă să fie salvaţi de cineva, de rude, de cei apropiaţi, iar aceştia nici nu se gândesc, din contră sunt mulţi care se ţin numai de petreceri, de distracţii şi păcate. De aceea vin peste ei boli grele, pagube, neajunsuri, despărţiri ca să-şi aducă aminte de cei răposaţi, să le facă şi lor pomenire şi uşurare de greşeli.

La foarte mulţi creştini nu li se îndeplinesc rugăciunile din cauză că nu vin duminicile la biserică, la masa Împăratului ceresc, aici acasă la El, la Dumnezeu, pentru că Biserica e casa lui Dumnezeu. Aceştia parcă ar aştepta să vină Dumnezeu la ei acasă, să le dea după placul lor şi după poftele lor. Toţi cei ce se aşează şi se ridică de la masă fără rugăciune insultă bunătatea dumnezeiască şi rugăciunile lor ca şi ale celor ce se arată nemulţumiţi şi cârtesc ba de una, ba de alta, nu sunt primite.

Sunt unii părinţi care dau o pildă rea copiilor prin faptul că se aşează la masă fără să se închine sau cu pălăria pe cap mâncând fără nici un respect din

bunătăţile lui Dumnezeu, iar copiii lor fac la fel când ajung mari, pentru că aşa au văzut la părinţii lor.

Aşa se povesteşte într-o carte veche, că un împărat foarte credincios şi temător de Dumnezeu, avea pe lângă el o mulţime de miniştri plini de mândrie, îngâmfaţi şi fără frică de Dumnezeu. Nu ştia împăratul cum să-i facă să înţeleagă că purtarea lor este o grosolănie nebunească şi o mare netrebnicie omenească. Ce credeţi că a făcut împăratul? A vorbit cu un cerşetor pe care l-a chemat şi l-a învăţat să vină în ziua următoare la ora mesei şi când va fi el la masă împreună cu toţi miniştrii lui, să vină şi el şi să se aşeze la masă cu pălăria pe cap. Să nu zică nimic, să mănânce, apoi să se scoale şi să plece, fără să spună nici măcar bună ziua.

Aşa a făcut cerşetorul, căci a doua zi pe când împăratul era la masă cu toţi miniştri lui îngâmfaţi, a venit şi el şi fără să spună un cuvânt, se aşează la masă, mănâncă şi bea cu lăcomie cât îi place şi cu pălăria pe cap. Toţi miniştrii se uitau îngroziţi şi aşteptau să vadă ce zice împăratul. Mare le-a fost mirarea şi nu ştiau ce să creadă văzând că împăratul nu zice nimic. Cerşetorul se sculă de la masă fără să-i pese de cineva, mâncat şi băut bine, şi, ieşind pe uşă, se pierdu prin mulţime.

Mesenii, indignaţi de comportarea acestui om, ziseră împăratului: "Împărate, cum ai putut să suferi fără să spui nimic acestui om care a mâncat şi a băut în faţa măriei-tale, cu pălăria pe cap şi fără să-ţi mulţumească?!" Împăratul i-a lăsat să se frământe, apoi luând cuvântul, zise: "Aşa faceţi şi voi în faţa Împăratului ceresc, Dumnezeu, căci tot astfel mâncaţi şi voi din masa lui cea bogată, pe care ne-o întinde cu atâta dărnicie, cu atâtea bunătăţi şi frumuseţi de tot felul, iar voi drept mulţumire staţi înţepeniţi în mândria voastră ca şi când aţi mânca şi aţi bea din cele ce faceţi voi. Voi nu voiţi să vă supuneţi Creatorului şi să-I daţi slavă şi cinste pentru câte ni le dă aici pe pământ".

Auzind ei acestea au plecat smeriţi capetele, au înţeles lecţia şi s-au hotărât cu toţii să-şi schimbe viaţa, recunoscând puterea, mila şi dragostea lui Dumnezeu şi îndelunga lui răbdare ce o are pentru toţi păcătoşii.

Oare nu facem şi noi aşa ca cerşetorul din istorioară, faţă de bunul Dumnezeu? La fel facem atunci când nu recunoaştem de unde ne vin toate bunătăţile pe care le avem, când nu facem rugăciune la masă şi nu-I mulţumim Lui, când nu recunoaştem că sănătatea şi toate bunurile primite sunt de la El.

Consumăm aerul, apa şi lumina Lui şi toate bunătăţile pe care ni le pune înainte masa aceasta de pe faţa pământului; dacă le luăm şi nu-I mulţumim Lui, nu ne închinăm Lui, nu venim la biserică şi nu ne rugăm Lui, suntem nişte nătângi şi

ticăloşi, nerecunoscători în faţa Împăratului ceresc, întocmai ca cel ce s-a ospătat din masa împăratului fără să-i mulţumească. ***Unul din motivele pentru care Dumnezeu nu vrea să împlinească rugăciunile noastre este şi acesta; Dumnezeu ştie că pentru ce am primit darurile Lui nu le folosim pentru mântuirea noastră şi cerem cu gând rău ca să le risipim în plăcerile noastre, aşa după cum spune apostolul Iacov în epistola sa la cap. IV, v. 3.***

Aşa este; iată spre exemplu:

- *un om bogat, roagă pe Dumnezeu să-i înmulţească averea ca să se poată desfăta şi să petreacă o viaţă de trândăvie;*
- *altul se roagă să capete sănătatea pierdută, să scape de boala ce-l necăjeşte ca să-şi poată lua iarăşi viaţa cea păcătoasă de mai înainte şi să trăiască în desfrânare;*
- *altul se roagă să câştige un proces ca să poată răpi moştenirea unor orfani sau văduve;*
- *alţii să reuşească în afaceri necinstite,*
- *alţii se roagă să câştige la jocuri de cărţi, loterie şi altele.*

Poate Dumnezeu să asculte astfel de rugăciuni? Desigur că nu!

De aceea zice Domnul Dumnezeu: ***"Când vă rugaţi şi întindeţi mâinile voastre, Eu îmi întorc ochii de la voi şi oricât v-aţi ruga nu vă ascult, căci astfel de rugăciuni sunt ca nişte mirosuri greţoase ce vin din grămezile de gunoaie".***

Sfinţii Părinţi ne spun că atunci când citim o cartea sfântă, mai ales Biblia, să fim atenţi că în acel moment ne vorbeşte nouă Dumnezeu de acolo şi să facem ceea ce ne spune El nouă în carte, adică voia Lui.

Când ne rugăm, vorbim cu Dumnezeu şi îi spunem noi Lui ce ne doare. Dacă noi ascultăm şi facem ce ne spune Dumnezeu din carte şi El ne ascultă pe noi şi va face ce-i cerem noi, atunci când cererea este bună, când e cu nădejde, cu credinţă şi cu fapte bune şi când ştim ce să cerem. Rugăciunea trebuie să fie şi cu stăruinţă, să aşteptăm cu răbdare aşa cum ne învaţă Domnul Hristos. Dumnezeu pe mulţi i-a întors de pe căile pierzării prin răbdarea de care a dat dovadă sau chiar printr-un vis înspăimântător.

Aşa s-a întâmplat cu un mare necredincios dintr-o comună din apropiere de oraşul Târgovişte, un fapt adevărat, petrecut acum, de curând. Acest necredincios nu credea că există Rai şi iad, dimpotrivă, prigonea pe cei credincioşi, pentru că în satul acela avea o funcţie oarecare şi spunea tuturor: "Eu sunt Dumnezeu, eu tai şi spânzur aici, eu fac ce vreau cu voi". Îşi prigonea mai ales soţia pe care o oprea să se ducă la biserică o înjura, o da necuratului, o îngrozea cu fel de fel de vorbe urâte şi cu răutatea lui. Femeia

nu mai ştia ce să facă. Făcuse şi ea rugăciuni, plătise pe la biserici, dar nu se schimba nimic. Biata femeie îşi pierduse nădejdea de a-l vedea şi pe el un om liniştit vreodată.

Într-o zi, nemaiputând de tulburare, plină de supărare, se duce la preotul satului şi-i spune necazul. Preotul a îndemnat-o la rugăciune spunându-i: "Nu te deznădăjdui, mergi şi ai încredere în Dumnezeu, roagă-te şi mă voi ruga şi eu, că Dumnezeu poate să facă din uscat verde şi să-l schimbe dintr-odată încât ai să te miri de el dacă vei avea credinţă tare". Femeia s-a dus acasă şi cu lacrimi fierbinţi a început să facă rugăciuni, metanii, milostenii şi cu lacrimi se ruga lui Dumnezeu să i se îndrepte bărbatul.

Nu a trecut mult şi odată după rugăciunile acestea fierbinţi, pe la miezul nopţii se trezeşte biata femeie speriată de răcnetele lui, căci ţipa ca o fiară sălbatică. El avea o vedenie înfricoşată. Se rostogoli şi căzu jos din pat, rămânând nemişcat în mijlocul camerei. Soţia lui când l-a văzut a crezut că a murit. A aprins repede lumânarea şi a vrut să iasă afară şi să strige la vecini să o ajute. Când s-a uitat la el a văzut că deschisese ochii şi întrebându-l ce i s-a întâmplat nu a căpătat nici un răspuns. După ce s-a ridicat de jos, acesta s-a aşezat pe marginea patului şi cu o voce stinsă, şi-a întrebat soţia: "Femeie, unde te închini tu?" aşa de sălbatec era că nu ştia nici în ce parte să se închine. După ce îi arătă icoanele la răsărit, el mai întrebă: "Ce rugăciuni zici tu, femeie? Învaţă-mă şi pe mine!"

"Te învăţ eu pe urmă, dar acum citeşte aici." I-a dat cartea şi a citit şi el Tatăl nostru, că nu-l ştia, a făcut semnul Sfintei Cruci şi apoi a început să povestească ce visase spunând: "M-am pomenit că au venit la mine doi diavoli înalţi de câte doi metri cu coarne şi coadă, cu păr pe ei şi negri cum e smoala; le ieşeau văpăi de foc din gură şi din ochi şi aveau priviri îngrozitoare. M-au luat cu sila între ei şi m-au dus înaintea Domnului Hristos, care era într-o lumină cerească, pe un scaun strălucitor şi înconjurat de o mulţime de îngeri ce cântau cântări de slavă.

Atunci acei demoni urâţi au zis: «Dreptule Judecător, dă-ni-l nouă pe acest păcătos că Tu îl hrăneşti, îl miluieşti din toate bunătăţile Tale, iar el toată viaţa lui numai nouă ne-a slujit, dă-ni-l nouă!» Atunci Domnul Hristos a zis: «Da, ticălosul, Eu i-am dat minte să înţeleagă ce e bine şi ce e rău, dar el şi-a ales partea cea rea. Eu i-am dat mădulare ca să le întrebuinţeze spre fapte bune iar el şi-a cheltuit timpul numai în răutăţi spre bucuria voastră. De aceea luaţi-l de aici şi aruncaţi-l în marea cea clocotită cu smoală».

Atunci acei înfricoşaţi demoni m-au luat cu ei şi în câteva clipe am ajuns într-un loc trist, părăsit, fără aer şi verdeaţă, unde am văzut o mare fără sfârşit

care clocotea cu lume în ea, cum clocoteşte cafeaua cea neagră la foc, aşa era smoala aceea, iar lumea ţipa cât putea. Atunci acei demoni au vrut să mă arunce şi pe mine şi m-au luat unul de mâini şi altul de picioare. Eu am început să ţip şi în momentul acela am sărit în mijlocul casei unde m-am trezit".

Abia a aşteptat să se facă ziuă, şi dimineaţă s-a dus la preotul satului şi s-a spovedit spunându-i visul acesta, iar preotul l-a rugat să spună dacă vrea toate acestea în biserică duminica ce urma ca să audă toată lumea. Toată lumea l-a ascultat uimită şi cu lacrimi în ochi pentru că nimeni nu-l văzuse niciodată în biserică şi-l ştiau cât e de pornit împotriva lui Dumnezeu.

Iată ce face Dumnezeu prin puterea rugăciunii. Acest om trăieşte şi spune cu gură de foc la toţi, iar cei care-l cunoşteau cum era, când se întâlnesc cu ei îi spun: "Ce mă, te-ai pocăit?" Dar el le răspunde: "Dacă aţi vedea şi voi ce am văzut eu, n-aţi mai zice nimic, aţi plânge şi v-aţi pocăi şi voi, dar vai de voi că nu ştiţi ce vă aşteaptă!"

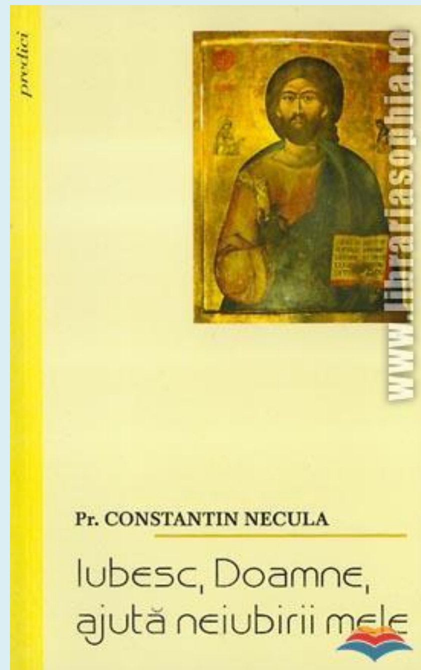
Acum el este primul la biserică, plânge şi spune la toată lumea şi acestea, iată, dintr-un vis. Câţi nu pierd Raiul pentru că se mulţumesc cu nimicuri, crezându-se oameni cinstiţi, susţinând că nu fac cine ştie ce rele şi că nu sunt păcătoşi ca alţii. Noi să-L rugăm pe Dumnezeu să ne asculte rugăciunile cele către mântuire şi să zicem:

Rugăciune

Stăpâne, Împărate al cerului şi al pământului, care ai venit în lume să ne mântuieşti şi să ne faci părtaşi ai bunătăţilor celor negrăite, noi n-am ştiut până acum ce cerem, noi n-am ştiut până acum, Doamne, ce vrem, dar am înţeles că tu vrei să ne dai, ca un Părinte bun, numai ce ne este de folos pentru sufletele noastre.

Ajută-ne ca să ne dezlipim mai uşor de pământul acesta trecător, şi să nu mai dorim nimic altceva decât numai pe Tine şi Împărăţia Ta cea cerească, ca în ziua Ta cea mare, când vei veni să ne judeci cu slava Ta pe norii cerului să ne aşezi la dreapta ta, ca să fim cu Tine în vecii vecilor. Amin.

Pr. Constantin Necula - Predică la Duminica a V-a din Postul mare - a Mariei Egipteanca

"Dacă vrea cineva să fie mântuit..." (Mc 9, 35)

Duminica aceasta soseşte în calendarul sufletesc al Postului după ce, mai întâi, a trecut prin "zdroaba" duhovnicească a unei săptămâni de foc duhovnicesc. Miercuri seara în slujba Deniei s-a cântat, scara suitoare intru pocăinţă, canonul cel mare al Sfântului Andrei Criteanul, iar vineri seara, la Denia Acatistului Maicii Domnului, cântarea plină de lumină a Acatistului.

Două refrenuri sunt, aşadar, cele care ne însoţesc în exegeza Evangheliilor citite în Duminica a V-a a Postului, numită şi a Sfintei Maria Egipteanca (a cărei viaţă s-a citit în cadrul slujbei Canonului):

⇒ "Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă" şi
⇒ "Bucură-te Mireasă, pururea Fecioară".

Refrenul unei adânci pocăinţe şi a unei adânci înălţări prin smerenie, întru slavă cerească.

Astfel bate şi inima cugetătoare a Bisericii. Pe de o parte, ne întâlnim cu Hristos Domnul, Cel care cere ucenicilor Săi adâncă şi luminoasă cunoaştere de sine, pentru ca nu cumva să se umfle în părerea de sine (Evanghelia de la Mc 9, 32-45), pe de altă parte, lecţia pe care Hristos o dă lui Simon, cârtitorul la gestul de adâncă smerire al femeii celei păcătoase (Le 7,36-50).

Aspre icoane ale unei analize duhovniceşti la vreme de Post mare şi nu numai. Desigur, punctul comun incandescent, care uneşte cele două texte evanghelice, este acest apel la smerire pe care Dumnezeul Cel viu îl face către ucenici - în general, deci şi către noi - pentru ca să ne putem bucura de frumuseţea lumii, aşa cum o face Însuşi Hristos.

Ce grea lecţie, nu-i aşa, să constaţi că un copil (Mc 9,37) şi o femeie păcătoasă (Lc 7,44-50) sunt antidotul la aroganţa corectitudinii noastre spirituale (măcar atunci când aceasta este atinsă). Hristos arată de-acum - şi vremea Postului spre aceasta este pusă - care este lentila duhovnicească prin care trebuie să treacă raza cunoştinţei, pentru ca să înţelegem de ce mai ţine Dumnezeu lumea în ciuda relelor ei. Numai ochiul adânc al lui Dumnezeu putea să surprindă frământătura de gând, iar din frământătura, cocoloşul de îngâmfare care strică efortul ucenicesc al apos-tolilor şi al lui Simon, fariseul căruia nu cred că i-a mai tihnit prea mult din bogăţia mesei. Pentru că, şi într-un caz şi-n celălalt, Hristos nu Se pierde în prea multe explicaţii. El spune cu mâna pe inima lui Dumnezeu că atât întâietatea în slujire, cât şi calitatea slujirii aduse lui Dumnezeu nu constau în multă agitaţie şi plănuiala omenească, cât mai ales în deplina punere a inimii şi a gestului în lucrare smerită, lipsită de spectacular, dar curată, deloc indiferentă....

O inimă de copil şi curăţia gesturilor unei păcătoase pocăite sunt lucrurile de la care Hristos rezideşte lumea, arătând că de-acum ceea ce marchează relaţia cu Dumnezeu este un soi de camaraderie (i-aş fi spus "tovărăşie", de n-ar fi spurcat unii sensul cuvântului) în care ierarhia se păstrează pornindu-se de la cel care face mai mult pentru celălalt.

Lecţia o dă Hristos Iisus, Cel care rămâne mai mare peste sufletele noastre prin Patima, Moartea şi Învierea Sa, "cel din urmă dintre toţi" făcându-Se: "...Arhiereu al bunătăţilor celor viitoare, venind prin cortul cel mai mare şi mai desăvârşit - nu făcut de mână, adică nu din zidirea aceasta - a intrat o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfintelor, nu cu sânge de ţapi şi de viţei, ci cu însuşi Sângele Său, aflându-ne nouă răscumpărare veşnică" (Evrei 9,11-12), cum ne umple auzul Apostolul Duminicii acesteia. Iar ceea ce vindecă Hristos, prin această slujire a Lui, este "curăţirea cunoştinţei de faptele cele moarte" (Evr 9, 14), acelea care n-au cum entuziasma pe Dumnezeul Cel viu.

De aici şi rostul prezenţei icoanei Sfintei maicii noastre Maria Egipteanca în prea plinul de Duh al Duminicii acesteia. Cea care ascunde în taina pocăinţei sale şi inima copilului şi gesturile de tandreţe convertită ale păcătoasei. Cântarea Vecerniei începe astfel: ***"Te oprea cu vederea celor cinstite întinăciunea cea mai dinainte, ce se trăgea din pângăriri, dar simţirea şi cugetul celor ce s-au făcut de tine, maică de Dumnezeu înţelepţită, s-a făcut ţie întoarcere spre cele***

mai bune, ca privind spre icoana binecuvântatei fiice a lui Dumnezeu şi căindu-te de toate păcatele cele mai dinainte, prea lăudată, cu îndrăzneală mare te-ai închinat cinstitului lemn" (Stihira I-a a lui Anatolie, glas 6).

Tot Vecernia la stihoavna cuvioasei spune: ***"Vânările sufletului şi patimile trupului le-ai tăiat cu sabia Postului, păcatele gândului cu tăcerea sihăstriei le-ai înecat, cu curgerile lacrimilor tale ai adăpat toată pustia şi ne-ai odrăslit nouă roade de pocăinţă. Pentru aceasta cinstim pomenirea ta, Cuvioasă!"***

O atingere de Cruce să facă atât de mult, iar noi, făcători mereu ai gestului de închinare, ba chiar de mii de ori atingând Crucea, niciodată sau chiar arareori schimbând câte ceva în noi, insuficient pentru ca să ne facem osârduitori constanţi, fideli ai Împăratului Slavei?!

Trebuie să recunoaştem că numai o inimă de copil ar putea simţi ceea ce desfrânata aceea, ce trecuse marea, plătind cu trupul plutirea peste ape, a simţit, luând în serios (tot cum numai un copil poate lua) teribilul legământ al curăţirii de păcate. Ce taină a inimii şi-a adâncii conştiinţe a păcatului o leagă pe femeia aceasta de Hristosul Cel viu! Ea, care plătea cu trupul, omorându-şi-l, călca pe ape...

Şi iarăşi trebuie să recunoaştem că boala care ne-a cuprins şi, uneori, ne mai dă junghiuri aducătoare-aminte că n-am scăpat de ea, tine de o anumită aroganţă, mereu amintindu-ne nouă şi arătând aceasta celorlalţi oameni, cât de măreţi suntem postind, rugându-ne, citind Scriptura, cântând cântări duhovniceşti... Pe când ei, "ceilalţi", nu fac nimic din toate acestea şi atunci îi judecăm, etichetându-i, sfidându-i cu biciul limbii noastre, înfierându-i nu de puţine ori în cuvinte aspre.

Vai nouă, aroganţi cuminţi! Nevăzători ai puterii Crucii lui Hristos care, într-o clipă, schimbă oamenii, făcând minuni, redând pe cei pierduţi familiei lor şi familiei celei mari care este - sau ar trebui să fie - Biserica. Prea preocupaţi de a ne prezenta cât mai bine înaintea lui Hristos (ceea ce nu-i rău deloc) uităm să ne mai suflecăm mânecile în lucrul cu inima de copil şi-adâncimi de mir al smereniei, pentru ceilalţi...

Şi câte minuni s-ar putea face şi prin slujirea noastră!...

(Extras din cartea: Pr. Lect Univ. Dr. Constantin Necula - Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!...)

Pr. Constantin Necula - Duminici în dar: Predici şi gânduri

Sfânta Maria egipteanca - modelul călcării cu moartea pe moarte

Rămasă intr-o consemnare contemporană cu propria-i desfigurare, viaţa Sfintei Maria Egipteanca rămâne una vrednică a fi obiect de meditaţie duhovnicească. De aici şi obiceiul de a fi citită ca un pretext, prefaţă duhovnicească a Duminicii ce-i este destinată în calendarul postului ortodox, numit al Paştelui - în ziua citirii Canonului celui mare al Sfântului Andrei Criteanul. Cu feţele spălate în lacrima smeririi în harul iertării lui Hristos şi cu ochii luminaţi de lumina vederii lui Dumnezeu, putem desprinde din iconostasul de taină al sfinţeniei, chipul înăsprit de postire, dar transfigurat de marea iubire aşezată în Hristos.

Roabă a desfrâului organizat într-un oraş care altădată excela în valoare culturală - Alexandria - marfă şi vânzătoare a propriului trup, pentru a străbate mările la bord de corabie, Maria cere lui Dumnezeu şi Maicii Sale putinţa de a săruta lemnul Sfintei Cruci. Şi minunea, refuzată în două situaţii anterioare, îi este îngăduită - căci minune socotim a atinge cu buze de tină şi întinate lemnul care a purtat pe Cel ce toate le-a scos din întinăciune. Îşi respectă promisiunea - care lega atingerea Crucii de depărtarea de păcate şi se retrage în pustia Egiptului cea născătoare de virtuţi şi fapte mari de eroism creştin. Acolo unde alt ales al harului avea să o descopere şi să ne-o redea icoană de inimă până azi, peste veacuri. „Ca dând lumea întreagă pe dragostea Ta să afle a Ta dragoste-ntreagă”

Roaba desfrâului, îngăduind dezrobirea de patimă, redevine roabă a Domnului. Cea care se vinde ordinar prin păcat şi venalitate se răscumpără prin extraordinara-i voinţă de a fi cu Hristos. Moartă după rânduiala lumescului - câţi vor fi întrebat pe străzile rău famate ale capitalei egiptene despre ea după ce alte prostituate îi vor fi luat locul? - ea se redescoperă pe sine şi apoi pe Dumnezeul său în pustia cea înfierbântată de soare şi îngeruită de vânturi. Pe măsură ce trupul i se urâţeşte, sufletul său se luminează de frumuseţea ce nu se va mai lua de la ea. Pe măsură ce ospeţele-i de curtezană îşi pierd amintirea, un alt Ospăţ, cu mult mai de preţ, legat de Viaţa de veci, este cel ce o cheamă tot mai mult la bucatele alese. O chemare tot mai înaltă, până într-atât se uneşte în chip tainic cu Cel care a chemat-o.

Poate că ei, curtezanei, devenită vas ales al Împărăţiei Cerurilor, i se potrivesc cel mai bine versurile poetului creştin ortodox Traian Dorz: „Ca dând lumea-ntreagă pe dragostea Ta, să afle a Ta dragoste-ntreagâ.”

Moartă unei lumi, Maria cea din Egipt învie alteia, cu mult mai de preţ. La vreme de Post mare ne este călăuză; redescoperirea pustiei celei taumaturgice, Biserica cea născătoare de sfinţi, eroi ai curajului de a fi în Hristos.

„Cine este Acesta care iartă şi păcatele?”

(Luca 7 49)

Duminica a cincea din Postul cel mare al Paştelui poartă numele unei „icoane” de pocăinţă - al Mariei Egipteanca. Textele Scripturii, pe care le-au rânduit Sfinţii Părinţi ca prilej de predică şi meditaţie duhovnicească, sunt din Evanghelia de la Marcu 10.32- 46 şi Lc. 7.36-50.

Cel dintâi text ne duce aproape de Ierusalim şi ca timp şi ca spaţiu, dar mai ales aproape de Ierusalimul Patimii Domnului Hristos, patimă pe care Hristos Dumne-zeu le-o descrie Ucenicilor Săi. Dar tot aici găsim şi Vestea cea Bună a învierii. Căci zice Domnul: „Că iată ne suim la Ierusalim şi Fiul Omului va fi predat arhiereilor şi cărturarilor; şi-L vor osândi la moarte şi-L vor da în mâna păgânilor. Şi-L vor batjocori şi-L vor scuipa şi-L vor biciui şi-L vor omorî, dar după trei zile va Învia” (Mc. 10.33-34). Hristos ascunde - tainic - Bucuria învierii în miezul dramei care peste două săptă-mâni ne va zgudui sufletul şi ne va obliga să facem din El mortul nostru Cel fără de slavă.

Cel de-al doilea text evanghelic ne arată puterea cea mai de preţ pe care Hristos Domnul o dăruieşte lumii şi mai cu seamă omului: Iertarea.

Multe au fost întrebările care au obsedat pe iudei - farisei sau cărturari, dar şi simpli credincioşi, împlinitori de Lege - atunci când au remarcat anumite gesturi sau spuse ale lui Hristos.

În cazul de faţă, o femeie păcătoasă aduce un alabastru cu mir în casa în care Iisus adăstase, cu lacrimile-i de pocăinţă spală picioarele Dumnezeului întrupat, iar cu părul capului său - podoabă cu care va fi ispitit pe destui - şterge oasele şi tălpile ce vor fi ţintuite de Cruce. Acestea toate în contrast - practic şi duhovnicesc - cu indiferenţa gazdei, Simeon, care se agită atunci când aude că Domnul iartă păcatele femeii aceleia „ce mult a iubit”, şi-L mai aude zicând: „Credinţa ta te-a mântuit; mergi în pace” (Lc.7. 50). Uneia pe care toţi o ştiau de desfrânată, nedorită la masă în casa nimănui!

O, adâncul cel de taină al milostivirii lui Dumnezeu! A trebuit ca prima Evanghelie - aceea a patimii şi morţii şi a învierii - să se împlinească pentru a putea pricepe şi noi, puţin credincioşii, „cine este Acesta care iartă şi păcatele”. Cel ce pentru noi
pe Cruce poartă păcatele lumii, care face din pocăinţă Taină de intrare în Împărăţie.

Luaţi seama! Oricât vă va fi fiind sufletul de greu, mirul lacrimilor şi lacrima pocăinţei pot să facă din voi iertaţii lui Dumnezeu.

Maria Egipteanca a înţeles asta şi nu s-a mai temut. A îndrăznit numai şi a biruit lumea, câştigând Împărăţia!

(Extras din cartea: Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula - Duminici în dar: Predici şi gânduri)

Pr. dr. Dorin Picioruş - Predică la Duminica a 5-a din Postul mare (2013)

Iubiţii mei, emblema acestei duminici fiind Sfânta Maria Egipteanca, prezenţa ei este o încurajare puternică pentru toţi pentru a ieşi din păcate, oricare ar fi păcatele noastre dar şi o umilinţă enormă pentru toţi cei care credem că suntem „drepţi”…că „stăm bine” în faţa lui Dumnezeu.

Pentru că ea ne spune, prin toată viaţa ei, că atât păcatul cât şi sfinţenia înseamnă să rişti enorm, să trăieşti din plin, să fii o torţă.

Căci pentru a năuci minţile bărbaţilor trebuie să arăţi că poţi să fii năvalnică în pofta ta sexuală. Pe când, pentru a arăta că eşti om duhovnicesc, trebuie să arăţi focul din tine, focul slavei lui Dumnezeu, care produce transfigurarea ta deplină.

Dar ca să treci de la focul patimilor…la focul slavei lui Dumnezeu trebuie să vrei…şi, mai ales, să mergi continuu în spaţiul vast al curăţiei, al sfinţeniei.

Iar Sfânta Maria, care se ruga, după zeci de ani de nevoinţă, în slava lui Dumnezeu…înălţându-se în aer în timpul rugăciunii sale, ne spune că rugăciunea autentică nu e o formă de fariseim, nu e ceva de ochii lumii…ci o realitate cutremurătoare a sfinţeniei.

Care te schimbă…şi schimbă totul în jur…pentru că Dumnezeu e prezent în noi şi cu noi.

De ce e pusă Sfânta Maria Egipteanca, în faţa creştinilor ortodocşi, înaintea Intrării Domnului în Ierusalim ?

Pentru ca să ne alegem ca cine vrem să fim…

Vrem să avem o viaţă tranzitivă, care acum laudă…acum denigrează…acum se exaltă…acum coboară în tristeţe…sau o viaţă stabilă, plină de bucurie ascetică dură, transfigurătoare?

Pentru că viaţa Sfintei Maria Egipteanca ne arată că sfârşitul postului, al rugăciunii, al durerii, al luptei cu patimile e umplerea de slava lui Dumnezeu şi nu de revendicări de tot felul.

Că viaţa bisericească, viaţa ortodoxă, cu toate ale ei, bune sau rele, ne duce la Dumnezeu şi nu nicăieri…

Adică ea este emblema Postului Mare, în a cincea duminică, pentru ca să ne arate că scara virtuţilor nu e o proiecţie spaţială ci o realitate interioară, care ne face conviviali cu Dumnezeu, pentru că El coboară la noi, în fiinţa noastră, ca să ne arate bucuria comuniunii cu Sine.

Evanghelia zilei [Mc. 10, 32-45] merge în tandem cu viaţa Sfintei Maria.

Pentru că Sfinţii Apostoli Iacovos şi Ioannis, fiii lui Zebedeos (v. 35), au cerut să stea în slava Lui (v. 37, cf. GNT).

Au cerut stabilitate…stabilitate duhovnicească.

Iar Domnul, care doreşte cu totul ca fiecare dintre noi să dorim şi să stăm în slava Lui, le vorbeşte despre stabilitatea duhovnicească ca despre o consecinţă directă a consumării potirului Lui şi a botezării cu botezul Lui (v. 38).

Potir şi botez care nu înseamnă numai chin şi moarte, mucenicie pentru Hristos…ci şi rezistibilitate continuă, în credinţă, din iubire pentru El.

Căci cum ai putea să mori pentru cineva…dacă nu stai cu El tot timpul?

Şi ca să stai cu Dumnezeu…trebuie să stai plin de slava Lui…pentru că numai întru slava Lui poţi creşte duhovniceşte, poţi crea duhovniceşte, poţi conduce duhovniceşte, poţi trăi şi muri ortodox.

Pentru că Ortodoxia e adevăr şi putere dumnezeiască.

E tot adevărul Lui pecetluit de prezenţa slavei Lui în noi înşine.

Pentru că în inima unde se află adevărurile Lui, bunele Lui intenţii, bunele Lui doriri pentru noi şi pentru întreaga umanitate coboară norul slavei lui

Dumnezeu, care umbreşte şi luminează şi transfigurează persoana noastră în întregime.

Şi Sfânta Maria Egipteanca şi toţi Sfinţii Domnului sunt astfel de locaşuri vii, adumbrite de Soarele ceresc, de Prea Dumnezeiasca Treime.

Sunt prezente, sunt realităţi personale, sunt oameni plini de viaţa lui Dumnezeu…care ne arată că împlinirea poruncilor Lui este o realitate transfigurătoare şi că tot greul, toată durerea suportată cu inimă iubitoare şi iertătoare, ne face biserici vii ale lui Dumnezeu.

…Domnul le-a vorbit despre stabilitate…pentru că le-a vorbit despre diaconism, adică despre slujire (v. 45).

Căci aşa cum El „nu a venit [pentru] a fi slujit [diaconitine] ci [pentru] a sluji [diaconise] şi a-Şi da sufletul Lui răscumpărare [litron] pentru mulţi" [v. 45, GNT], tot la fel stabilitatea noastră e reală, e autentică, e adâncă atunci când ne gândim, mai degrabă, la cei pe care trebuie să îi ajutăm…decât la a ne ajuta pe noi înşine.

Sau stabilitatea duhovnicească e reală atunci când folosul nostru e, deopotrivă, folosul tuturor, când munca noastră aduce bucurie, lumină, frumuseţe pentru toţi.

Şi astfel înţelegem cu toţii că stabilitatea interioară sau starea în slava Lui e împlinirea noastră ca oameni ai credinţei, pentru că locuim cu Dumnezeu şi Dumnezeu locuieşte cu noi.

Şi nu poate fi nimic mai important decât această conlocuire cu Dumnezeu!

Dar tocmai pentru că ea, conlocuirea cu Dumnezeu în fiinţa noastră, clipă de clipă, este cea mai importantă faptă a vieţii noastre tocmai de aceea ea este un risc continuu asumat.

Pentru ea riscăm să nu mai avem prieteni, să nu mai avem familie, să ne pierdem serviciul, să fim rău înţeleşi, desconsideraţi, minimalizaţi…pentru că suntem ortodocşi şi nu altceva.

Viaţa în credinţă, în credinţa vie, năvalnică este un risc…pentru că este o enervare continuă.

Îi enervăm pe demoni, în primul rând, prin stabilitatea noastră în Dumnezeu…şi apoi pe oameni…pe oameni lacşi, obtuzi, indiferenţi…dar orgolioşi…

Care încearcă să ne arate că greşim în stabilitatea noastră…tocmai când ne dovedesc că nu are nici un sens gâlceava/ disputa continuă cu noi.

Iar Sfânta Maria, pe care noi o numim Cuvioasă…dar care nu a fost niciodată monahie ci pustnică…plecată în pustie tocmai pentru că s-a încredinţat lui Dumnezeu, ne arată că cuviinţa e plină de durere, de reală luptă cu tine însuţi…pentru ca să nu mai fii cel care ai fost.

Însă noi, cei mulţi, care nu plecăm în pustie…experimentăm acelaşi lucru în esenţă: că oriunde am fi e greu să trăieşti ortodox…dacă Dumnezeu nu te ridică, prin slava Sa, deasupra mizeriei sufleteşti a umanităţii.

Pentru că e greu să fii singur, fără stabilitate interioară, fără prieteni de drum, fără oameni care Îi slujesc aceluiaşi Dumnezeu.

Aşadar, viaţa plină e viaţă în care trăieşti din plin.

Numai că plinătatea care ne umple de stabilitate duhovnicească interioară coboară din cer, e slava lui Dumnezeu, şi ea coboară numai dacă bem continuu potirul Lui şi ne botezăm continuu cu botezul Lui.

Iar potirul lui Hristos e plin de nevoinţă pentru a-L cunoaşte, pentru a-L propovădui, pentru a-L ajuta să rodească în oameni.

Căci oamenii trebuie hrăniţi cu adevărurile lui Dumnezeu şi cu Însuşi Trupul şi Sângele Hristosului Său şi cu exemple vrednice de urmat.

Şi pentru a bea din paharul Lui trebuie să ne umplem de botezul curăţirii Lui, de lacrimile Lui, de dorul pentru mântuirea umanităţii acesteia, în întregime, care ar trebui să arate altfel, foarte altfel…decât cea de acum…

Pentru că oamenii au nevoie să bea sfinţenia Lui şi să se scalde în frumuseţea Lui, pentru că au nevoie să fie frumoşi, să fie fericiţi, să fie împăcaţi…

Nu, slava lui Dumnezeu nu vine la urmă…ci ne însoţeşte tot timpul!

Prin fiecare durere pe care o bem ortodox, prin fiecare carte pe care o citim ortodox, prin fiecare om prin care Dumnezeu ne vorbeşte deschis despre noi şi despre El şi despre oameni…El, prin slava Lui, ne conduce către învierea noastră din morţi.

Iar învierea noastră din morţi înseamnă să stăm în bine, în slava Lui, într-o frumuseţe dumnezeiască care ne face bine şi face bine oricărui om care ne întâlneşte.

Iar frumuseţea Lui e o lumină dumnezeiască…din care îşi aprind şi alţii sufletele şi trupurile.

De aceea, dacă nu suntem torţe…suntem întuneric în Biserica lui Dumnezeu, un întuneric cutremurător, pentru că e un întuneric cu raţiune…pe când, dacă suntem torţe vii, dacă suntem focuri duhovniceşti…luminăm până departe…şi îi încălzim pe cei care se apropie de noi…

Dumnezeu să ne dea puterea duhovnicească de a ne aprinde de la adevărurile Lui şi de la sfinţenia Lui!

Dumnezeu să ne aprindă ca pe o făclie de Paşti!

Dumnezeul nostru, Cel ce L-a trimis pe Fiul Său în lume, ca să ne slujească până la moarte şi, prin moartea şi învierea Lui, să ne umple de slava Duhului Său, să ne dea tuturor să fim slujitorii Lui, prin care Împărăţia lui Dumnezeu se extinde continuu. Amin!

Părintele Ion Cârciuleanu - Predică la Duminica a V-a din Post - “Cine este Cel mai Mare?”

Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos era împreună cu ucenicii săi în drum spre Ierusalim, fiind cea din urmă călătorie mai înainte de patimile, răstignirea, moartea şi învierea Sa.

Căutând să pregătească pe ucenicii Săi pentru ce avea să se întâmple cu El, le vesteşte pentru a treia oară patimile Sale, adică prinderea, batjocorirea, bătăile, judecata şi osândirea sa la moarte, dar le aminteşte şi de Învierea Sa în cea de-a treia zi, ca să-i pregătească sufleteşte, să le întărească credinţa şi să-i facă atenţi să nu se descurajeze, să nu fie dezamăgiţi, să nu deznădăjduiască atunci când se vor întâmpla cele voite de Tatăl, prezise de prooroci şi de bunăvoie primite de El.

“Iată, ne suim în Ierusalim şi Fiul Omului va fi dat în mâinile arhiereilor şi cărturarilor… şi-L vor omorî, dar după trei zile va învia” (Marcu 10, 33-34). ***Cuvintele acestea nu puteau fi înţelese de ucenici, ci mai mult uimire, nedumerire îi cuprindeau şi se temeau să-L întrebe. Era greu de înţeles la acea vreme drumul crucii, al jertfei, al răstignirii de bunăvoie a celui pe care ei îl urmau de mai bine de trei ani, fiind de faţă la mari minuni, în care Învăţătorul lor îşi arăta puterea Sa dumnezeiască.*** La aceste constatări văzute de ochii lor, se mai adaugă părerea greşită pe care o aveau ucenicii şi cei mai mulţi din conaţionalii lor, care aşteptau prin Mesia o înălţare şi o recunoaştere a trecutului poporului ales; aşteptau o scuturare a stăpânirii romane, un stat independent şi o înflorire a puterii politice şi naţionale, o împărăţie lumească a poporului evreu.

Ucenicii, deci, se gândeau la împărăţia Lui, pe care o credeau pământească şi care va lua fiinţă în curând. Cuprinşi de aceste gânduri, fiecare se gândea la

locul ce avea să-l ocupe în noua împărăţie. ***Cât erau gândurile şi judecăţile ucenicilor de străine de simţămintele şi judecăţile Mântuitorului, se observă mai ales din faptul că în timp ce le vorbeşte despre suferinţa şi moartea Sa, ei se certau între ei pentru mărire.***

În acest context, privim cu durere şi poate cu strângere de inimă paşii pe care îi face Salomeia, mama celor doi ucenici apropiaţi ai Mântuitorului – Iacob şi Ioan - şi cererea ei adresată lui Iisus pentru cei doi fii ai săi, care fuseseră martori la Schimbarea la Faţă a Mântuitorului pe Taborul îndumnezeit de prezenţa sfântă a Fiului lui Dumnezeu şi luminat de lumina cea nefăcută de mână omenească.

Imaginea aceasta pământească, în care o mamă vine la Iisus cu cei doi fii ai săi şi formulează o dorinţă ce va rămâne cu totul neîmplinită şi care are numai justificarea slăbiciunii firii omeneşti, rămâne în cadrul dorinţelor trecătoare ale omului.

În cuvintele ei: ***"Doamne, fă ca aceşti doi fii ai mei să şadă unul de-a dreapta şi altul de-a stânga Ta, în împărăţia Ta"*** se vede numai dragostea de mamă. Nu au îndrăznit să vină să ceară singuri locurile cele mai înalte în viitoarea Sa împărăţie. Trimit pe mama lor. Şi atunci, Mântuitorul, privind pe cei doi ucenici, le adresează următoarele cuvinte: ***"Nu ştiţi ce cereţi".*** Apoi îi întreabă: ***"Puteţi să beţi paharul pe care îl voi bea Eu şi să vă botezaţi cu botezul cu care Eu mă botez"?*** Fără să se gândească prea mult, Iacob şi Ioan răspund: ***"Putem".***

Ca să le arate puţina lor credinţă şi pentru a pricepe adevărul, Iisus le spune cu durere aceste cuvinte care au străbătut ca un sfredel conştiinţa veacurilor: *"Nu ştiţi ce cereţi", adică "Voi, apostolii Mei cei mai apropiaţi şi prietenii Mei, M-aţi avut lângă voi atâta vreme, M-aţi auzit vorbindu-vă despre împărăţia veşnică şi ce doriţi voi? Doriţi să fiţi asiguraţi de locurile cele mai înalte, cele mai bune, cele mai de cinste, mai presus de ceilalţi ucenici ai mei? Paharul sau patimile Mele le veţi împărtăşi şi voi cândva, dar a sta de-a dreapta şi de-a stânga Mea în împărăţia Mea, nu este al Meu a da decât celor ce s-au rânduit de Tatăl Meu"* (Matei 20, 23).

Cu alte cuvinte, în împărăţia Sa nu se caută rangurile după un favor lumesc, ci după merit, numai aceia care îşi vor împodobi viaţa şi faptele lor cu sfinţenia virtuţilor, ale iubirii şi milosteniei, aceia vor ocupa locurile cele mai înalte în împărăţia Sa.

Ceilalţi apostoli care erau de faţă la convorbire s-au mâniat, căci începuse în inima lor invidia. Şi atunci, Mântuitorul, strângându-i pe toţi în jurul Său, le dă una din lecţiile cele mai frumoase, ca să înţeleagă în ce constă câştigarea

locurilor în Împărăţia Cerurilor. Trei ani de zile aceşti ucenici ascultaseră cuvintele Sale şi fuseseră martori ai multor minuni săvârşite de El. Într-un cadru plin de înaltă duioşie, ce ne face să lăcrimăm, Iisus îi cheamă din nou la picioarele Lui pe aceşti ucenici ai Săi, pe aceşti fii ai lutului, din care nu ieşise încă "pământescul". Le înfăţişează într-o măiestrită comparaţie autoritatea lumească a vremii şi cea spirituală pe care o aduce creştinismul.

Îmbrăcând în haina modestă a smereniei sentimentele acestea din suflete, Iisus statorniceşte în viaţă şi în istoria mântuirii noi rânduieli şi dimensiuni. ***Iisus vine şi dă un nou conţinut raporturilor dintre oameni şi acest conţinut cuprinde într-însul puterea iubirii, smereniei, sacrificiului, renunţării la egoism şi mândrie, a lepădării de sine.*** Iisus statorniceşte o altă relaţie: ***"Care vrea să fie mai mare între voi, să fie vouă slugă. Şi care vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă"*** (Marcu 9, 44).

Şi atunci Mântuitorul motivează aceasta, zicând: ***"pentru că şi Fiul omului n-a venit să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-şi dea viaţa răscumpărare pentru multe".***

Pilda cea mai convingătoare de umilinţă a dat-o Iisus în Joia Mare, când a spălat picioarele ucenicilor săi. Se răstoarnă toate principiile şi idealurile morale vechi şi ale atâtor sisteme de gândire şi sunt înlocuite cu altă viziune de viaţă, de comportare, de rugăciune şi jertfă aduse în lumea creştină de Mântuitorul. ***Astfel, prin Evanghelia de astăzi Iisus înfăţişează un nou model de viaţă al credincioşilor.***

Întreaga activitate a Domnului e îndreptată asupra omului şi a lumii, e îndreptată în direcţia slujirii oamenilor şi a lumii. Într-adevăr, întreaga activitate a Mântuitorului este o continuă slujire.

- ✓ *Întruparea este slujire în sensul că, deşi Dumnezeu, Fiul a luat trup omenesc spre a intra şi fizic în contact cu oamenii, în vederea ajutorării lor directe, faţă către faţă, nu de la distanţă.*
- ✓ *Slujire a fost activitatea Sa misionară prin conţinutul ei de neajunsă măreţie.*
- ✓ *Slujire au fost, de asemenea, vindecările, minunile, suferinţele, moartea şi învierea.*

Toate acestea le-a săvârşit Domnul Iisus numai şi numai în folosul oamenilor. Nu numai al oamenilor din vremea vieţii Sale pământeşti, ci pentru noi, oamenii din toate locurile şi din toate timpurile.

În istorie, misiunea aceasta a slujirii, Hristos o împlineşte în mod practic prin Biserică. În primul rând prin propovăduire şi cult. Prin propovăduire, Biserica slujeşte credincioşilor, transmiţându-le învăţături a căror înfăptuire urmează să se înfăptuiască aici, în istorie, în lume şi pe pământul acesta de către credincioşi în strânsă colaborare cu Dumnezeu şi cu toţi oamenii de bine din lume.

Învăţătura Împărăţiei lui Dumnezeu constă în curăţie, dreptate, libertate, bunătate şi iubire frăţească, muncă şi fericire pentru toţi. Aceasta e chemarea spre care Biserica, prin propovăduirea ei, îndreaptă privirile şi eforturile credincioşilor.

Scopul acesta măreţ angajează toate eforturile credincioşilor nu numai spre cele religioase, dar şi în toate laturile activităţii pozitive. Aceasta înseamnă că pentru realizarea Împărăţiei lui Dumnezeu sunt necesare nu numai practicile religioase, dar şi toate celelalte activităţi creatoare ale fiilor Bisericii şi ale tuturor celorlaţi oameni, întrucât ele sunt în slujba binelui.

Prin învăţătura sa, Biserica îi ajută pe credincioşi să înţeleagă că fără o înnoire a lor, oamenii nu pot spera să realizeze Împărăţia lui Dumnezeu.

Învăţătura Domnului, dată nouă prin predică, ne învaţă că pentru înfăptuirea măreţului ideal este nevoie de o credinţă puternică, de frământări, de lupte, de o puternică capacitate de rezistenţă, hotărâre şi suferinţă. Spiritul care însufleţeşte întreaga propovăduire a Bisericii este un spirit de înnoire, de înălţare, de smulgere din comoditate, de încordare a puterilor, de perseverenţă, de bărbătească chemare la eforturi în slujba nobilei cauze – mântuirea - care ne e atât de scumpă.

Prin învăţătură, Biserica ne învaţă să vedem în faţa fiecărui om faţa lui Hristos şi ne învaţă să preţuim lumea ca operă a lui Dumnezeu.

Pe de altă parte, conştiinţa că lumea e opera lui Dumnezeu şi anume o operă perfectibilă, nu desăvârşită, ne obligă să participăm cu hotărâre la toate chemările în vederea înfrumuseţării şi îmbunătăţirii ei. Prin propovăduirea sa, Biserica slujeşte formând la ascultători nu numai sentimentul apartenenţei la societate şi la lume, dar şi simţul responsabilităţii pentru ceilalţi, pentru întreaga realitate, pentru viitorul lumii.

Dar Biserica slujeşte credincioşilor nu numai prin propovă duire, ci şi prin cult.
Cultul este totalitatea mijloacelor de care se foloseşte Biserica în vederea aducerii şi păstrării credincioşilor în comuniune cu Dumnezeu. În centrul cultului este Iisus Hristos, prezent sub smerenia cuvântului şi elementele Sfintelor Taine, în frunte cu Sfânta Euharistie.

Cultul şi în primul rând Sfânta Euharistie, e actualizarea lui Hristos în scopul de a parcurge cu fiecare credincios şi cu întreaga comunitate creştină drumul parcurs de El în direcţia duhovnicirii, până la totală schimbare.

Mersul lui Iisus împreună cu noi prin istorie e asociat cu un continuu transfer de putere dinspre El înspre noi, din umanitatea Lui transfigurată în fiinţa noastră netransfigurată. Pe calea aceasta se pun temelii noi vieţii noastre şi suntem în stare să realizăm o viaţă nouă.

Dacă predica ne dă învăţătura despre viaţă, cultul, Sfintele Taine ne dau forţa necesară transpunerii în faptă a acestei învăţături. Dacă prin propovăduire, Biserica slujeşte credincioşilor punându-le în faţa credinţei datoriile fundamentale ale vieţii, prin cult, prin Sfintele Taine ea îi slujeşte în sensul că îi sfinţeşte, adică îi eliberează de păcat, de egoism, de tirania instinctelor, dându-le totodată puterea de a împlini în mod consecvent poruncile lui Hristos, care nu sunt altceva decât chemări ale vieţii noastre, în plenitudinea ei.

Dar Biserica nu-şi poate limita activitatea numai la folosirea propovăduirii şi a cultului. Deşi activităţile acestea sunt de neînlocuit, totuşi Biserica este chemată să participe într-un mod mai direct la slujirea omului. Problemele cu care se confruntă societatea noastră de azi sunt atât de multe şi complicate, încât pentru rezolvarea lor e necesară o mare concentrare de forţe şi înţelepciune. Şi aici rolul bisericii este mare şi cerut.

Două sunt motivele pentru care Biserica nu-şi poate limita slujirea prin predică şi cult.

Primul este că Domnul nostru Iisus Hristos lucrează nu numai în Biserică, dar şi dincolo de “altarul” ei. Oriunde se pune la cale şi se realizează un bine, oriunde se duce lupta împotriva nedreptăţilor, a sărăciei, a foametei, a ignoranţei etc., acolo e prezent activ şi Domnul Hristos. Unde e prezent Hristos, însă, acolo trebuie să fie şi mărturisitorii Lui, credincioşii. Să fim prezenţi nu formal, nu fizic, ca să facem act de prezenţă, ci să fim lângă Iisus, împreună cu El, cu întreaga noastră putere morală şi spirituală, cu tot elanul şi cu toată capacitatea noastră de jertfă. ***A fi împreună cu Hristos, înseamnă a sluji împreună cu El oamenilor.***

Un al doilea fapt care obligă Biserica, împreună cu fiii săi, să fie prezentă la nevoile, necazurile oamenilor, este legea iubirii.

Caracteristica esenţială a iubirii creştine este dragostea dăruirii nelimitate în slujba omului.

- *Ca iubire, iubirea creştină e iubire la modul divin. Adică o iubire care se răsfrânge asupra tuturor, fără deosebire şi în primul rând asupra celor în necaz, boală, sărăcie, primejdie.*
- *Iubirea creştină este aplecarea spre ceilalţi, scoaterea lor din izolare, din necaz, din blazare, din indiferenţă, din robia păcatelor şi patimilor; este stabilirea comuniunii cu ei, o readucere a lor pe drumul vieţii normale.*
- *Iubirea creştină e promovarea celorlalţi la starea de oameni capabili să slujească la rândul lor altora, în spiritul aceleiaşi iubiri.*

Mai mult, prin aspectul ei preventiv, iubirea obligă pe credincioşi să participe şi să lucreze cu toate mijloacele ei la eforturile în vederea creării unei societăţi în care să nu fie ură, răutate, hoţie, nedreptate, o societate care să ocrotească pe cei slabi, bolnavi, săraci, părăsiţi, uitaţi şi ocoliţi.

Slujirea Bisericii, practicată prin propovăduire şi cult, e de maximă importanţă. E foarte important ca un credincios să fie lămurit, luminat asupra comuniunii lui cu Dumnezeu, asupra scopului şi valorii vieţii, asupra a ceea ce trebuie să creadă şi să facă, după cum e de mare importanţă ca un credincios să fie eliberat de sub tirania păcatului, a egoismului şi să primească putere pentru o viaţă nouă.

La aceasta ne îndeamnă zilele acestea însemnate ale sfântului şi marelui Post al Paştilor. Să intensificăm şi să împreunăm rugăciunea cu postul şi înfrânarea, căinţa şi mărturisirea păcatelor, împărtăşindu-ne cu Domnul în Sfânta Cuminecătură şi să-i urmăm Lui prin credinţă lucrătoare în fapte de iubire. Să nu socotească nimeni că ni se cere săvârşirea unor fapte şi lucruri mai presus de puterile noastre.

Biserica ne cheamă, prin glasul Evangheliei, ca în întâmpinarea marelui praznic al Învierii Domnului să ne înnoim sufleteşte şi viaţa noastră creştină prin virtutea şi fapta care este "o cale mai presus de orice altă cale", izvorul virtuţilor creştine: dragostea de Dumnezeu şi Biserica Sa, dragostea slujitoare de oameni, de împlinirea lipsurilor lor, de înmulţirea bucuriilor lor şi ale noastre, ale tuturor.

Aşadar, să facem din viaţa noastră "liturghie după liturghie", slujirea Domnului şi slujirea omului, slujirea Bisericii şi slujirea familiei şi a societăţii în care vieţuim şi muncim. Şi numai slujind în chip cu totul dezinteresat oamenilor, vom fi îndreptăţiţi să ne numim fiii lui Hristos. Ai lui Hristos cel care a venit nu "ca să i se slujească, ci ca El să slujească" credincioşilor, oamenilor, lumii. Amin.

Părintele Iosif Trifa - Maria la picioarele Domnului, tâlcuire la pericopa evanghelică a cuvioasei Maria Egipteanca

O, ce plină de iubire şi iertare cerească este această evanghelie! Dar, pe lângă acestea, e plină şi de învăţătură sufletească. ***Să ne întrebăm înainte de toate ce a adus-o pe această femeie desfrânată la picioarele lui Iisus? Maria era o femeie vestită în desfrânări şi păcate; ce i-a venit dar să se apropie de Iisus? Poate undeva în oraş era tocmai petrecere şi joc, de la care Maria niciodată nu lipsea; ce a făcut-o pe ea acum să lase jocul şi petrecerea şi să alerge la Iisus?*** ***Pe Maria a adus-o la Iisus o greutate pe care o simţea în suflet, o greutate sufletească pe care lumea n-o putea uşura, nici jocurile, nici plăcerile şi desfrânările lumeşti.***

Cercetătorii evangheliilor spun că această femeie desfrânată a fost Maria Magdalena, despre care ne spune o altă evanghelie că din ea a scos Iisus şapte diavoli (Lc 8, 2). Această greutate sufletească o adusese pe Maria la picioarele Domnului. Această greutate a scos lacrimi fierbinţi din ochii ei. Maria s-a mântuit în clipa când s-a simţit doborâtă de greutatea păcatelor şi a căzut la picioarele Domnului, stropind cu lacrimi fierbinţi trecutul ei şi luând tămăduire prin credinţă. Să luăm aminte că aceasta e calea mântuirii şi pentru noi.

Cea dintâi condiţie a mântuirii e să simţi ticăloşia sufletească în care ai ajuns. Nu e pierdut cel păcătos, ci cel care nu simte păcatul şi greutatea păcatului. Maria avusese şapte duhuri necurate în ea. Te înfiori, nu-i aşa, iubite cititorule, de acest lucru? Dar eu te întreb: îţi dai seama că de multe ori şi tu eşti cuprins de aceste duhuri rele care sunt cele şapte păcate de moarte (trufia, desfrânarea, lăcomia, pizma etc., etc.)? Maria n-a avut odihnă şi linişte sufletească până nu L-a aflat pe Mântuitorul şi n-a luat tămăduire. Şi tu stai liniştit în păcate şi te simţi bine cu ele? O, ce povară grea este păcatul pentru cine-l simte! De ai avea şi ai da cuiva tot aurul şi toate bogăţiile acestei lumi, nici atunci nu poate să-ţi ia

nimeni, nici măcar pentru o clipă, sarcina şi greutatea păcatului de pe suflet şi nu poţi plăti datoria păcatelor.

Este însă cineva care îţi ia din spate greutatea păcatelor, fără nici o plată şi pentru totdeauna. Acela este Mântuitorul. Un singur lucru se cere de la tine: să te apropii de acest Mântuitor şi să te atingi de El cu toată credinţa sufletului tău, cu toată încrederea că El a murit pentru tine şi pentru păcatele tale. Apropie-te, dragă suflete, apropie-te de Domnul în orice stare, cât de ticăloasă ar fi. Îngenunchează plângând la picioarele Lui şi stropindu-ţi ticăloşia cu lacrimile tale şi cu sângele Lui, ia tămăduire şi mântuire.

O, ce mare schimbare s-a făcut în viaţa Mariei după ce s-a ridicat iertată şi mântuită de la picioarele Domnului! Vecinii ei se vor fi întrebat miraţi: „Da' ce-i cu păcătoasa asta de femeie, că nu mai umblă nopţile, nu mai merge pe la jocuri, nu mai petrece cu bărbaţii?… Trebuie că a păţit ceva nenorocita"…

Lumea se va fi mirat de schimbarea Mariei (aşa cum se miră şi azi când începi să trăieşti o viaţă cu Domnul). Lumea nu înţelegea că în viaţa Mariei s-a petrecut o mare schimbare. Maria cea veche a murit şi în locu-i trăia alta, adusă la viaţă prin Iisus Mântuitorul. Aceasta e şi azi dovada cea mai bună că cineva s-a apropiat cu adevărat de Mântuitorul şi „s-a atins" de El. Să-ţi schimbi purtările şi să începi o viaţă nouă cu El. O credinţă ce nu-ţi schimbă viaţa cea păcătoasă n-ajunge nimic, căci şi dracii cred în Dumnezeu şi se cutremură, dar nu-şi schimbă purtările.

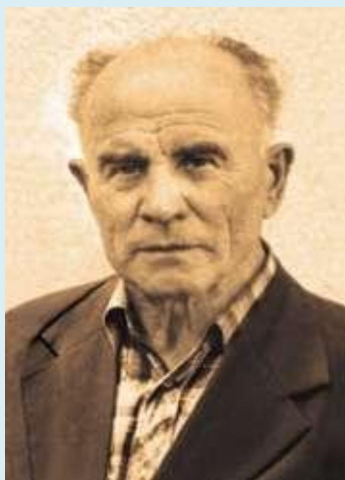
Despre Maria Magdalena, evanghelia ne spune că, după iertarea şi tămăduirea ei, s-a ţinut mereu de Mântuitorul. L-a însoţit pe drumul Golgotei, L-a plâns când murea pe cruce, a plâns când a aflat mormântul gol. Maria se simţea legată de acest Mântuitor al ei; îşi dădea seama clipă de clipă ce mare binefacere i-a făcut ei; din ce necaz a scos-o; cât i-a iertat; şi din ce îşi dădea seama mai mult despre acestea, se alipea mai tare de El.

Aşa şi noi, clipă de clipă trebuie să ne dăm seama ce a făcut Mântuitorul pentru noi. Când ai ajuns să afli ce a făcut Mântuitorul pentru tine, când ai ajuns să cunoşti cu adevărat pe Mântuitorul şi Jertfa Lui şi iubirea Lui, atunci te faci un „nebun pentru Hristos" (I Cor 4, 10), atunci nu vrei să mai auzi de nimeni, decât de El, atunci nu vrei să mai vorbeşti de nimeni, decât de El şi de binecuvântarea Lui; atunci, ca şi Maria, dintr-un vas lepădat te faci un vas ales, dintr-un ticălos şi păcătos te faci un vestitor al Domnului şi către toată lumea spui despre „toate câte ţi-a făcut ţie Domnul".

Îl cunoşti tu, cititorule, în acest chip pe Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos?

(din Adânciri în Evanghelia Mântuitorului)

Traian Dorz - Meditaţii la Apostolul din Duminica V-a Postului mare - Cugetul vostru

Căci dacă sângele taurilor şi al ţapilor şi cenuşa unei vaci, stropite peste cei întinaţi, îi sfinţesc şi le aduc curăţirea trupului, cu cât mai mult Sângele lui Hristos, care prin Duhul cel Veşnic S-a adus pe Sine Însuşi jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va curăţi cugetul vostru de faptele moarte, ca să slujiţi Dumnezeului celui viu… (Evrei 9, 13-14)

Dacă se face cu adevărat în cineva lucrarea curăţitoare a Sângelui Sfinţit şi Sfinţitor al lui Hristos, această lucrare curăţitoare începe neapărat din cea mai ascunsă şi mai profundă parte a fiinţei acelui cineva, adică din cugetul său. Căci cugetul este în fiecare om această cea mai ascunsă şi tainică parte a fiinţei sale. Tot ce vine din afară, fie bun, fie rău, în fiinţa oricărui om, vine mai întâi şi mai întâi în cugetul său. Dar cugetul acesta este ceva pe care nu-l poţi spune dacă este în minte, ori dacă este în inimă. Se pare că el este în amândouă, după cum poate fi şi gândul omului în amândouă aceste părţi ale fiinţei noastre.

Cuvântul Domnului scrie într-un loc: ***cuget adânc înlăuntrul inimii mele*** (Ps 76, 6). ***Am păstrat cuvintele acestea şi am cugetat la ele în inima mea*** (Dan 7, 28). ***Maria păstra toate cuvintele acestea şi cugeta la ele în inima ei*** (Lc 2, 19). Iar în altă parte scrie: ***…Despre această lucrare mărturisesc cugetul lor şi gândurile lor…***
Cugetul este deci o însuşire şi a inimii şi a gândului. Şi a simţirii care este în inimă şi a gândirii care este în minte. Aceste două părţi sunt cele care hotărăsc toate faptele, umblările şi cuvintele fiecărui suflet omenesc.

Acest cuget la începutul vieţii omului nu poate fi decât bun şi curat, cum sunt toate însuşirile unui copil, atât cele trupeşti, cât şi cele sufleteşti. Dar, cu timpul, în urma felului de viaţă pe care o trăieşte omul, cugetul acesta ori se păstrează curat, ori se face rău. După cum este scris: ***Fraţilor, eu am vieţuit cu toată***

curăţia cugetului meu înaintea lui Dumnezeu (Fapte 23, 1). Ori: ***Mulţumesc lui Dumnezeu Căruia Îi slujesc cu un cuget curat din moşi strămoşi*** (II Tim 1, 3). Şi de asemenea este scris: ***…să ne apropiem dar cu inimile curăţite de un cuget rău*** (Evr 10, 22).

În faţa unui judecător aspru şi în faţa unor pârâtori nedrepţi, Sfântul Apostol Pavel se apăra odată, zicând: ***…fiindcă am în Dumnezeu nădejdea… că va fi o înviere a celor drepţi şi a celor nedrepţi… mă silesc totdeauna să am un cuget curat înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor*** (Fapte 24, 15-16).

În felul acesta, se arată limpede că acest cuget care ne îndrumă atât gândurile noastre, cât şi simţămintele noastre noi ni-l putem fie curăţi, fie întina. Putem să ni-l păstrăm fie curat prin silinţa noastră în cele bune, ori ni-l putem strica şi înrăi prin alipirea noastră de cele rele.

O minte îndrumată de un cuget curat şi o inimă însufleţită de un cuget bun vor avea ca rod numai cuvinte frumoase şi fapte vrednice. Pe când, dimpotrivă, o minte stricată de un cuget rău şi o inimă otăvită de un cuget vinovat nu pot să scoată din fiinţa omului care le are decât vorbe nelegiuite şi fapte blestemate.

Acum, aici, vine deci marea răspundere a fiecăruia dintre noi, dacă primim în cugetul nostru pe Duhul lui Dumnezeu, ori ni-l lăsăm stăpânit de duhul lui satan.

Prin lucrarea păcatului care ne înfăşoară aşa de lesne, firea noastră pământească îşi lasă cugetul ei stăpânit şi îndrumat de cele mai multe ori de duhul cel rău şi ispititor. Dar Cuvântul lui Dumnezeu ne sfătuieşte şi ne cheamă pe toţi la naşterea din nou, prin care cugetul nostru se curăţă şi se sfinţeşte prin Sângele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care face această curăţire şi înnoire în fiecare cuget omenesc care îl primeşte.

Acest adevăr se vede limpede şi din cuprinsul acestui apostol şi mai ales din încheierea acestui verset asupra căruia stăruim acum.

Anumite jertfe şi străduinţe omeneşti, desigur, pot aduce o curăţire pe dinafară a trupului omenesc. Dar aceasta nu poate ajuta de cele mai multe ori cu nimic la curăţirea şi sfinţirea lăuntrică a sufletului omenesc. Această curăţire şi sfinţire fără de care nimeni nu va vedea pe Dumnezeu o poate face numai şi numai Sângele lui Iisus Hristos, Jertfa cea fără pată a lui Dumnezeu.

De aceea, dacă încă n-ai primit prin naşterea ta din nou această curăţire, vino chiar acum la Domnul Iisus şi predă-te Lui pe totdeauna. Astfel, El va curăţi şi

cugetul tău, deci toată fiinţa ta, de faptele moarte ale trecutului, făcându-te un slujitor curat al lui Dumnezeu.

(Traian Dorz, din Hristos – Puterea Apostoliei)

Traian Dorz - Oricine va vrea să fie

Oricine va vrea să fie
cel mai mare dintre voi,
a zis Domnul, să se lase
cel mai jos şi mai ’napoi;
cine vrea s-ajungă-ntâiul
fie robul tuturor.
Asta-i calea înălţării
în al Domnului popor.

Pentru că nici Domnul nostru,
când în lume a venit,
n-a vrut alţii să-L slujească,
ci El pe-alţii i-a slujit;
n-a vrut să-şi dea alţii viaţa
pentru ca să scape El,
ci Şi-a dat-o El, ca alţii
să se mântuie astfel.

Cel care tot vrea să-şi scape
viaţa asta pe pământ
şi-o va pierde pe aceea
de la Dumnezeu cel Sfânt.
Dar cel care-şi dă viaţa

cea de-acum pentru Hristos
îşi va câştiga viaţa
cea din Veacul Glorios.

Traian Dorz - Cine-i oare cel mai mare?

Cine-i oare cel mai mare
pentru Dumnezeu oricând?
– Cel ce poate fi asemeni
cu-n copil curat şi blând.

Cine-i mai văzut 'naintea
Domnului în orice loc?
– Cel ce, dacă face-un bine,
nu se laudă deloc.

Cine-i cel mai pus în frunte
de cinstirea lui Hristos?
– Cel ce ştie totdeauna
sta pe locul cel mai jos.

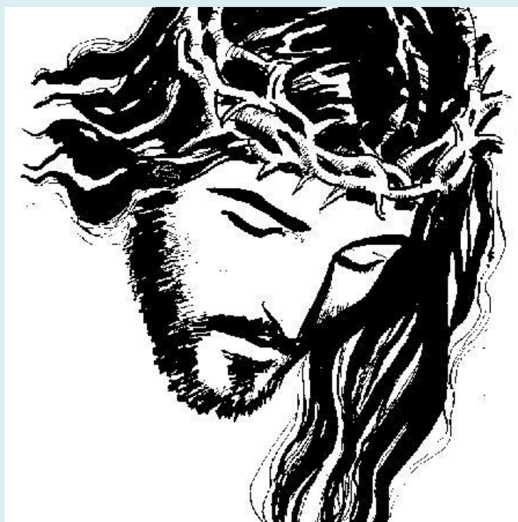
Cine-i cel mai fără vină
pentru Domnul cel Curat?
– Cel care numai pe sine
se socoate vinovat.

Cine-i cel care-o să fie
mai primit în Cerul Sfânt?
– Cel ce, pentru Cer, se simte

mai nevrednic pe pământ.

Domnul are totdeauna
alt fel de-a vedea curat,
nu aşa cum lumea vede
– şi-al Lui fel e-adevărat.

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica a V-a din Post - Cel care e cu adevărat mare: acela care slujeşte

O publicaţie naţională a inclus în paginile ei, acum câţiva ani, o reclamă pe toată pagina căutând doi servitori: un bucătar şi un majordom. Nimeni nu a răspuns. Publicaţia a tras concluzia în următoarea afirmaţie: “Americanilor nu le place să fie servitori şi în curând fiecare dintre noi va trebui să ne descurcăm fără ei.” Dar nu doar americanilor nu le place să fie servitori. Iacob şi Ioan, doi discipoli ai lui Iisus, au venit la El, după cum ne spune Evanghelia de astăzi şi i-au spus: “Dă-ne nouă să şedem unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stânga Ta, întru slava Ta.” Este ca şi cum i-ar fi spus: “Doamne, acum că în curând vei fi rege, fă-ne pe unul din noi ministrul de stat şi pe celălalt ministru al comerţului.”

“Auzind ceilalţi zece, au început a se mânia pe Iacob şi pe Ioan.” Erau supăraţi pentru faptul că urmăreau ambiţii omeneşti: dar erau şi supăraţi pe ei înşişi că nu ceruseră ei poziţii privilegiate. Ce face Iisus în faţa cererii lui Iacob şi Ioan, de a fi primii în împărăţie? Evanghelia ne spune: ***“Iisus, chemându-i la Sine, le-a zis: Ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru. Şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă. Că şi Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-Şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi.”***

Ce spune lumea

- Lumea spune că eşti mare după puterea pe care o ai asupra celorlalţi. Cu cât ai mai multă autoritate, cu cât domini mai mult, cu atât eşti mai mare. ***“Dar între voi nu trebuie să fie aşa”, spune Iisus.***

- → Lumea spune că eşti mare în funcţie de poziţia pe care o ocupi. Cu cât ai o poziţie mai sus pusă, cu atât eşti mai mare. ***"Dar între voi nu trebuie să fie aşa."***
- → Lumea spune cât de mare eşti după bunurile pe care le deţii. Măreţia ta este măsurată după cartierul în care locuieşti, după dimensiunea casei tale, după marca de maşină pe care o conduci, după banii pe care îi ai. ***"Dar între voi nu trebuie să fie aşa", spune Iisus.***

Ce spune Hristos

Dacă măreţia noastră nu stă în poziţie, putere, bunuri, atunci unde o găsim? ***Cine vrea să fie primul între voi, să fie tuturor slugă. Printr-o singură frază, Iisus dă peste cap valorile lumii.*** Lumea i-a pus în vârful listei pe regi, pe comandanţii militari, pe bogaţi, pe cei ce se bucură de onoare şi recunoaştere. În josul listei sunt marea masă a umanităţii, urmată de slugi. ***Iisus inversează întreaga scală a valorilor şi spune: Cel mai mare dintre voi este cel care vă slujeşte.***

Pentru lumea de astăzi cuvântul "slujitor" este unul nepopular. Puţini oameni îi mai servesc pe alţii. Majoritatea însă aşteaptă să fie serviţi. Majoritatea vor să fie deasupra celorlalţi; scopul vieţii lor este să se urce cât mai sus, chiar dacă aceasta înseamnă să calce peste alţii în drumul lor. Multe din problemele lumii de astăzi vin din această dorinţă de a fi cel mai mare – cel mai onorat, mai privilegiat, mai puternic, mai prosper, cel mai bine plătit, cel mai bine hrănit, cel mai bine găzduit. Când ne vine ideea că suntem mai buni decât cei de lângă noi, că suntem pur şi simplu în mod natural superiori, că Dumnezeu ne-a pus primii, atunci încep să apară problemele, aşa după cum au apărut între discipoli. ***"Auzind ei, au început a se mânia pe Iacob şi pe Ioan."***

De ce pune Iisus atât de mult accentul pe importanţa slujirii? De ce pune slujirea deasupra poziţiei sociale, deasupra puterii, deasupra bunurilor şi a orice altceva? Răspunsul este acesta: ***dacă creştinismul este ceva, atunci este IUBIRE şi mai mult decât iubire.*** Creştinismul este iubire militantă. Este iubirea în acţiune. Este iubirea pornită să slujească. Este iubirea care se sacrifică pe sine. ***Este iubirea ce îşi are temelia în iubirea lui Hristos care a venit "nu ca să i se slujească, ci ca El să slujească şi să-şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi".***

Exemple vii

De fiecare dată când spiritul lui Hristos prinde captiv un om, în orice etapă a vieţii ar fi acesta, omul devine slujitorul Său. Cu ceva vreme în urmă, Cardinalul Leger, Arhiepiscop romano-catolic de Montreal, a renunţat la funcţia

sa pentru a merge ca simplu misionar la leproşii din Africa, unde se află unii dintre cei mai săraci şi mai neglijaţi oameni ai lumii.

Dr. Tom Dooley, un tânăr medic, a părăsit ceea ce ar fi putut fi o viaţă confortabilă pentru a se dedica săracilor din Laos, oferindu-le servicii medicale gratuite.

Dr. Paul Carlson, medic misionar, ucis acum mai mulţi ani, a slujit oamenii din Congo.

Pr. Damien, slujitor al leproşilor din Molokai.

Dr. Albert Schweitzer, cunoscut filozof, teolog, muzician şi medic, slujitor al bolnavilor din Africa. Atunci când băştinaşii l-au întrebat de ce a venit, dr. Schweitzer a răspuns simplu: "M-a trimis Iisus."

Începem de acasă

Nu trebuie să ne părăsim casele şi să mergem departe de tot pentru a fi slujitori ai lui Hristos asemenea Cardinalului Leger sau dr. Tom Dooley sau dr. Schweitzer. Putem să fim slujitori ai lui Hristos începând de acasă. Putem fi servitorul partenerului nostru de căsnicie. Câte căsătorii nu au fost ruinate de dorinţa de a porunci în loc de a asculta, de a fi iubit în loc de a iubi, de a fi servit în loc de a sluji, de a fi înţeles în loc de a înţelege. Cât de diferite ar fi căsătoriile dacă ne-am ghida după cuvintele lui Hristos: "Care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă".

Ce schimbare dramatică ar aduce adoptarea statutului de slujitor în relaţiile noastre cu copiii! Câţi tineri nu au ajuns rebeli pentru că în copilărie au trăit sub dictatura unui părinte? A unui părinte care nu ştia decât să latre comenzi, să se comporte ca un avocat, să ceară ascultare în virtutea faptului că este tată sau mamă. Dar oare părinţii sunt "cei mari" datorită poziţiei lor în familie, sau aceasta ar trebui să depindă de disponibilitatea lor de a-şi sluji copiii, de a le da un exemplu demn de respect, de a-şi petrece timpul cu ei, de a se juca cu ei, de a se ruga cu ei, de a vorbi cu ei, de a-i asculta, de a discuta, de a-i înţelege? "Care va vrea să fie întâi între voi (inclusiv tu, soţule/soţie, sau tu, părinte), să fie tuturor slugă."

Cel mai mare exemplu

Cel mai mare exemplu al unei astfel de slujiri umile ni l-a dat Iisus. Când nimeni nu a vrut să spele picioarele apostolilor conform obiceiului, Iisus şi-a dat

jos haina, a luat ligheanul cu apă şi prosopul, a îngenuncheat şi le-a spălat El picioarele.

Celsus, un păgân din secolul al II-lea, găsea acest pasaj blasfemiator. Era unul din motivele pentru care considera creştinismul ca fiind îngust: cum putea Dumnezeu să moară pe cruce şi mai mult, să spele picioarele cuiva!

Departe de a considera gestul o blasfemie, creştinii preţuiesc spălarea picioarelor ca pe o mare lecţie pe care ne-a dat-o Hristos. ***"După ce le-a spălat picioarele şi Şi-a luat hainele, S-a aşezat iar la masă şi le-a zis: Înţelegeţi ce v-am făcut Eu? Voi Mă numiţi pe Mine: Învăţătorul şi Domnul şi bine ziceţi, căci sunt. Deci dacă Eu, Domnul şi Învăţătorul, v-am spălat vouă picioarele şi voi sunteţi datori ca să spălaţi picioarele unii altora; Că v-am dat vouă pildă, ca, precum v-am făcut Eu vouă, să faceţi şi voi"*** (Ioan 13,12-15).

Gândindu-ne la acest act de umilinţă al lui Iisus, ne întrebăm: a fost o umilinţă mai mare pentru Iisus faptul de a spăla picioarele discipolilor Săi sau faptul ca El – Creatorul Universului – să fie înfăşat în scutece şi aşezat într-o iesle? sau să fie pălmuit de un servitor în timpul procesului Său? sau să fie încoronat cu spini şi batjocorit? sau să fie pironit pe cruce ca un criminal notoriu?

Atunci când Dumnezeu a ales să vină pe pământ, a ales să vină ca un slujitor. Sfântul Pavel a exprimat frumos aceasta atunci când a scris că Iisus Hristos, ***"Dumnezeu fiind în chip, n-a socotit o ştirbire a fi El întocmai cu Dumnezeu Ci S-a deşertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor şi la înfăţişare aflându-Se ca un om S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte şi încă moarte pe cruce"*** (Filipeni 2,6-8).

Să ne despărţim cu aceste cuvinte ale Arhiepiscopului Temple***: Doresc să vă las cu imaginea pe care Sfântul Ioan ne-o dă despre ceea ce a făcut Domnul nostru într-un moment de specială conştientizare a misiunii şi autorităţii Sale divine. Ştiind că a venit de la Dumnezeu şi că va merge la Dumnezeu, ce a făcut El? Nu s-a aşezat pe un tron ca să îi invite pe discipolii Săi să se închine în faţa Lui. S-a încins şi a început să îndeplinească pentru ei actul de slujire care în acele timpuri şi locuri era considerat ca fiind cel mai slugarnic act pe care cineva îl putea face pentru altul. Le-a spălat picioarele. Aceasta a simţit El că înseamnă a fi Dumnezeu: a sluji.***

"V-am dat vouă pildă, ca, precum v-am făcut Eu vouă, să faceţi şi voi" (Ioan 13,15).

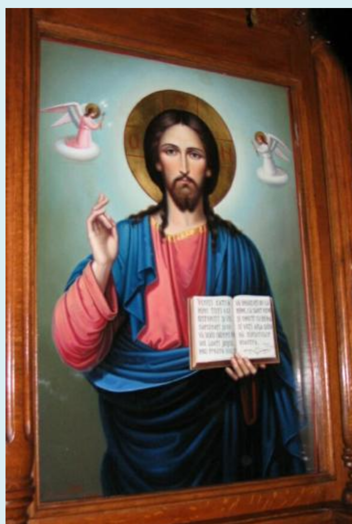
“Ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru. Şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă.”

Rugăciune

Doamne, poate că unii dintre noi nu pot să ducă crucea; este prea grea şi noi suntem slabi; însă nu există nici unul între noi care să nu poată duce un ştergar – ştergarul iubirii şi al slujirii înfăptuite în Numele Tău preasfânt. Amin.

(Traducere: Oana Capan)

Pr. George Dimopoulos - Duminica a V-a din Post - Slujitorii primii!

Dragi fraţi întru Hristos, am ajuns la a cincea duminică din Post, apropiindu-ne şi mai mult de patima şi învierea Domnului nostru. Timpul trece repede. Ochii duşmanilor sufletului nostru sunt aţintiţi asupra noastră. Să ne amintim de cuvintele spuse de Iisus discipolilor: ***"De ce dormiţi? Sculaţi-vă şi vă rugaţi, ca să nu intraţi în ispită"*** (Luca 22,46). Vorbim de demonii care ne chinuie sufletele, Domnul spunea: ***"Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieşi, decât numai cu rugăciune şi cu post"*** (Marcu 9,29).

Domnul, părăsind Galileea şi Samaria, trece râul Iordanului, lasă în urmă Ierihonul şi se urcă pe drumul ce duce spre Ierusalim, acel mare oraş care de-a lungul istoriei i-a ucis pe profeţii lui Dumnezeu şi omorât cu pietre pe cei trimişi de El în ajutor.

În aceeaşi direcţie cu Iisus mergeau mulţimi mari de oameni, pentru a celebra Paştele. Pelerinii cântau frumoasele cuvinte ale psalmistului: ***"Veselitu-m-am de cei ce mi-au zis mie: În casa Domnului vom merge!"***

În locul acestor cântece bucuroase, Hristos le spune însă discipolilor: ***"Iată, ne suim la Ierusalim şi Fiul Omului va fi predat arhiereilor şi cărturarilor".*** Apostolii nu pot să înţeleagă aceste cuvinte. Se întreabă dacă profeţia lui Hristos despre pătimirea care va urma se va împlini cu adevărat. Se uită unii la alţii. Nimeni nu ştie răspunsul. Fiecare se aştepta la poziţii regale, la o împărăţie pământească, la tronuri seculare pe care să stea şi să judece cele doisprezece triburi ale lui Israel. Ce dezamăgire!

Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: "Crucea era încă îndepărtată în viitorul lor; nici nu primiseră încă harului Spiritului Sfânt. După crucificare, după

Rusalii, după venirea Spiritului Sfânt, ei aveau să înţeleagă pe deplin semnificaţia poziţiilor lor."

Hristos continuă însă cu profeţia Lui. Nu se opreşte la cruce. Are un mesaj de speranţă. Pentru prima oară în lunga istorie a omului la orizont o mijire de speranţă. "Curaj!", proclamă El. ***"În a treia zi voi învia din morţi!"***

În mijlocul dezvăluirii acestei profeţii, de Iisus se apropie doi fii ai lui Zevedeu, Iacob şi Ioan, care au să facă o cerere unică pentru Învăţător. Matei ne spune că mama lor i-a ajutat în această iniţiativă: ***"A venit la El mama fiilor lui Zevedeu, împreună cu fiii ei, închinându-se şi cerând ceva de la El"*** (Matei 20,20). Ei au cerut două tronuri de autoritate lumească, unul de-a dreapta şi unul de-a stânga lui Iisus. Ei nu înţeleseseră profeţia lui Hristos: unde în câteva zile două cruci însângerate vor sta, una de-a stânga şi una de-a dreapta Domnului nostru, cei doi fraţi visau două tronuri de prinţi. Iisus le răspunde: ***"Nu ştiţi ce cereţi!"***

Cât de bine se aplică aceste cuvinte ale lui Hristos nouă, astăzi, celor care nu ştim ce îi cerem lui Hristos. De câte ori îi cerem lui Hristos acele lucruri cu care ne îmbie lumea: gloria omenească, sănătatea, plăcerile senzuale, puterea şi dominaţia asupra altora. Aceste lucruri le cerem de la Hristos, iar de la lume cerem acele lucruri pe care doar Hristos, prin Biserica Sa, le poate da: viaţa adevărată, adevărul, mântuirea, harul, răscumpărarea, sfinţirea.

Un respectat autor scria despre această confuzie a vremurilor noastre: creştinii folosesc limbajul ateilor şi ateii folosesc vocabularul creştinilor.

Pentru a fi mai exact, credincioşii din parohiile noastre, din comunităţile noastre, aşteaptă adesea lucruri greşite de la Biserică. Laicul vrea să aibă poziţia clericului, în timp ce clericul este prea interesat de afacerile laicului. Cât de potrivite sunt pentru noi aceste cuvinte ale lui Hristos: "Nu ştiţi ce cereţi!"

Dorim să o luăm înaintea altora, să conducem peste alţii, chiar dacă aceasta nu coincide cu etica creştină. ***Cât de diferit este însă modul în care Hristos înţelege să fii primul. Pentru El a fi primul înseamnă a fi slujitorul tuturor, fără să aştepţi ceva în schimb.*** Cel care se crede superior să ia ligheanul şi ştergarul de la Hristos şi să spele picioarele fraţilor lui. Adevărata demnitate şi glorie creştină se bazează nu pe ocuparea primelor locuri la petreceri, nici pe mândrie ori aroganţă, ci pe umilinţă, pe slujirea cu iubire a celorlalţi creştini.

Hristos este absolut indiferent faţă de numărul de prieteni din înalta societate pe care îi avem. Pe El nu în interesează din ce grupare exclusivistă facem parte. În fapt te numeri printre primii atunci când îi vizitezi pe cei din spitale, când speli

rănile celor bolnavi, când hrăneşti săracii, când conduci orbii, când speli picioarele fraţilor tăi, când pe ceilalţi îi pui înaintea ta.

“Nu în strălucirea coroanei”, scrie Sfântul Fotie, “ci în eroismul ligheanului cu care Domnul a spălat picioarele discipolilor săi stă valoarea şi vrednicia unui adevărat conducător”.

Butoaiele goale fac mult zgomot; cele pline sunt mai tăcute dar mai ferme. Grâul stă într-o vreme verde, ferm, drept; dar când se coace, greutatea boabelor îl apleacă asemenea unei femei bătrâne. Sfântul Paul ne îndeamnă, la 1 Corinteni 12,31, să râvnim cu ardoare la cele mai bune daruri, cele mai meritorii talente şi calificări – nu cele care aduc glorie de pe buzele oamenilor, ci cele care ne permit să îl slujim pe Dumnezeu, dar şi pe oameni. Aceste daruri trebuie să le căutăm doar pe căi morale – prin rugăciune şi efort interior.
Dacă vrem să fim primii în ochii Domnului trebuie să imităm nu pe conducătorii acestei lumi ci spiritul umil al Stăpânului nostru, care “n-a venit ca să i se slujească, ci ca El să slujească şi să-şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi”.

(Traducere: Radu Capan)

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica a V-a din Post - “Puterea” – ca stil de viaţă

Partea I-a: “pretenţia” fiilor lui Zevedeu

Dacă în Evanghelia lui Marcu, de trei ori Iisus vesteşte patima şi moartea Sa şi tot de atâtea ori, ucenicii nu înţeleg (Petru reacţionând împotriva suferinţei lui Iisus, ucenicii întrebându-se cine este mai mare între ei iar fiii lui Zevedeu cerându-I lui Iisus să stea de-a stânga şi de-a dreapta Sa, în Împărăţie), pericopa evanghelică de astăzi ne prezintă cea de a III-a vestire a patimilor Mântuitorului (Mc 10,32-34), cererea fiilor lui Zevedeu (Mc 10, 35-37) şi învăţătura lui Iisus cu privire la sensul corect al “puterii”, de fapt, al slujirii.

În timp ce Domnul mergea înaintea ucenicilor către Ierusalim, ştia că va fi omorât deoarece, profetul Isaia vestise demult acest eveniment tragic (cfr. Is 50,4-6; 53,1-10). Moartea Sa nu e rodul predestinării, ci este consecinţa unui angajament liber, făcut pe baza misiunii de mântuire a lumii, primită de la Tatăl. Avertizându-i pe ucenici cu privire la patima şi moartea Sa, este ca şi cum le-ar fi spus: ucenicul trebuie să-şi urmeze întru totul Maestrul, chiar să sufere împreună cu El. Ucenicii erau speriaţi, nu înţelegeau aceste cuvinte, pentru că acestea nu erau în concordanţă cu ideile lor privitoare la Mesia. De fapt, ucenicii, nu numai că nu pricepeau, ci au continuat să fie preocupaţi doar de ambiţiile lor şi de realizarea personală: Iacob şi Ioan cer primele locuri, vor să treacă înaintea lui Petru.

Observăm că doleanţa celor doi fraţi este într-o mare opoziţie cu vestea pe care Iisus le-a dat-o. Toţi ştim că iubirea de sine (narcisismul, filautìa - cum o numesc Sfinţii Părinţi -) îl face pe om surd faţă de nevoile şi de durerile aproapelui, transformându-l într-unul cu “inimă de piatră”. Din cererea lor, în aparenţă întemeiată, de a sta la stânga şi la dreapta lui Iisus, deducem că: în ciuda faptului că au stat trei ani cu Iisus, apostolii nu şi-au schimbat mult felul de a privi lucrurile şi lumea. Îi interesa doar profitul: doreau să fie răsplătiţi (plătiţi) pentru că L-au urmat! Ei considerau că “gloria” lui Iisus era o bună

ocazie pentru ca şi ei să acceadă la un loc de onoare. Oare apostolii căutau mărirea lui Dumnezeu sau afirmarea lor, servindu-se de "Biserică"?

Fraţilor! Trebuie să-L slujim pe Domnul, să căutăm împlinirea voinţei Lui, fără să fim interesaţi de vreun avantaj pentru noi şi fără să pretindem felul în care să fim recompensaţi. Cei care pretind recompensă au ataşamentul celor care nu se încred în bunătatea Domnului sau se consideră mai inteligenţi decât El. Slujirea în vederea obţinerii unui anume favor, recompensă, constituie un mare pericol pentru viaţa spirituală. De fapt, egocentrismul se manifestă în căutarea "măririi deşarte" a acestei lumi şi se opune iubirii lui Iisus, care implică slujire gratuită şi dăruire a vieţii. Prin urmare, planul vieţii unui creştin, trebuie să fie în continuă îndreptare de la "egocentrism" la "dăruirea" oneroasă; "ucenic" însemnând să mergi în urma Domnului, să-I urmezi exemplul.

Contrar viziunii lui Iisus, cei doi apostoli urmează logica umană, considerând că-i suficient să facă parte din grupul apostolilor pentru a avea dreptul să stea la loc de cinste. ***Iisus ne învaţă că cinstea şi onoarea, se nasc dintr-un alt mod de gândire: logica iubirii fără margini.*** De aceea, prin răspunsul Său, Domnul îi invită să nu se comporte asemenea mai "marilor lumii" (puternicii lumii, după învăţătura lui Iisus, caută mărirea deşartă a acestei lumi: se mulţumesc să fie consideraţi oameni mari, chiar dacă de fapt nu sunt), ci ***"cel care doreşte să fie primul, să fie slujitorul tuturor"*.** Această logică o întăreşte cu propriul exemplu: ***"Fiul omului nu a venit ca să fie servit, ci să slujească"*.**

Fiii lui Zevedeu cer privilegii. Poate că nu au vrut să piardă timpul în a-şi asigura viaţa. Oare ce a simţit Iisus când a observat cât de slabe roade a dat munca Sa? Ceilalţi zece se agită. De fapt, grupul ucenicilor experimentează un fel de dezbinare. Supărarea lor ne ajută să înţelegem că şi ei căutau acelaşi lucru, chiar dacă nu au avut curajul să-l ceară. Încă Spiritul nu se coborâse peste apostoli, ca să-i ajute să înţeleagă învăţătura lui Iisus, care invită creştinii la un stil nou de viaţă, al slujirii, după exemplul Său. De fapt, gândirea ucenicilor manifestă tensiunile şi puţina armonie din interiorul primelor comunităţi creştine. În comunitatea noastră care este starea de spirit: buna înţelegere sau individualismul? Slujirea sau comandarea?

Ucenicii uită că au fost chemaţi "în urma" Domnului şi nu să ocupe o poziţie la "nivelul Lui". Ei au fost prezenţi la discursurile care adunau mulţimile în jurul Său şi la înmulţirea pâinilor; au văzut vindecările făcute de Domnul şi învierea morţilor; Au auzit cuvintele din clipa "schimbării la faţă: "***Acesta este Fiul Meu cel iubit, ascultaţi-L!"*** (Mc 9, 7); însă tot nu au înţeles, pentru că visau la un "Mesia", eliberator politic şi religios, la un triumfător glorios, cu care să împartă puterea.

Ei nu-L recunoşteau în Iisus, pe Mesia, descris pe larg de profetul Isaia: ***“slujitorul Domnului“; “dispreţuit de oameni“; “omul durerilor“; “Cel ce se dă pe sine pentru răscumpărarea noastră“, dar care, în urma suferinţelor va vedea lumina; “Dreptul” care va mântui pe mulţi, pentru că va lua asupra Sa răutăţile oamenilor*** (cfr. Is 53,2.3. 10 11). Acest “slujitor” va elibera oamenii de puterea răului, pentru că puterea Sa nu este ca aceea a stăpânilor lumii acesteia; El nu este un tiran. ***Viaţa Sa nu este o căutare a măririi lumeşti, deoarece Domnul coboară la om pentru a-l sluji, pentru a-l elibera de rău şi de păcat. Aceasta este misiunea Lui.***

Iacob şi Ioan au fost chemaţi la o astfel de “misiune-slujire”. La o astfel de “slujire regală” este chemat fiecare creştin. Este vorba de o “cale a crucii” de-a lungul căreia ştim că nu ne purtăm singuri crucea, pentru că Iisus este mereu cu noi.

Iubiţi credincioşi! Toţi dorim să fim apreciaţi şi ne pare rău când acest lucru nu se întâmplă sau când nu suntem stimaţi, aşa cum ne-am fi aşteptat. Ne revoltă criticile altora, le vedem ca pe nişte nedreptăţi şi acest lucru poate fi corect, dar când pretindem să-i depăşim pe alţii din mândrie sau din dorinţa de a fi onoraţi, greşim, deoarece ne lăsăm stăpâniţi de orgoliu.

Orgoliosul este cel care vrea să pară mai mult decât este, cel care vrea să stea “deasupra”; cel care caută gloria. Omul afectat de orgoliu este cel care crede că este “cine ştie cine”, când de fapt este un nimeni. Este omul îngâmfat şi plin, saturat cu un orgoliu van, mincinos; care se laudă cu poziţia sa socială, cu realizările sale când, de fapt, acestea nu există. Este omul stăpânit de trufie deşartă, de lăudăroşenie. De asemenea orgoliosul n-are nici o calitate, dorind doar să fie faimos în ochii altora: “megalomania”.

Orgoliosul este omul care nu ştie să ceară niciodată, doar să ia, să jignească şi să facă nedreptăţi, fără să-şi ceară iertare; să obţină ceea ce doreşte cu ajutorul ameninţărilor. Este persoana care nu ştie spune: te rog frumos. Este omul needucat, fără respect, vanitos şi trufaş. Este cel mândru, care confirmă zicala: “Cu cât persoanele sunt mai goale, cu atâta sunt mai pline de sine”.

Orgoliul este o trăsătură distructivă deoarece, în timp ce toate celelalte vicii îl fac pe om să se îndepărteze de Dumnezeu, mândria îl face pe om să I se împotrivească şi să-L contrazică pe Domnul. Astfel, pentru că au vrut să fie mai inteligenţi decât porunca Domnului, Adam şi Eva, orgolioşi, au pierdut viaţa Raiului şi au trebuit să experimenteze mizeria lor. Observăm că tot ceea ce nu respectă poruncile lui Dumnezeu, este dăunător! Şarpele, primul rebel, nu a vrut să-I slujească Domnului, iar acum caută cu orice preţ ca oamenii să-i urmeze exemplul.

“Antidotul” faţă de orgoliu ni-l dă Iisus prin cuvintele: “Fiul omului nu a venit ca să I se slujească, ci să slujească şi să-şi dea viaţa ca răscumpărare pentru mulţi“. El ne-a dat exemplul Său: perfecţiunea se câştigă prin slujirea iubitoare.

Istoria ne învaţă că puterea dominatoare a mai marilor lumii - a celor puţini care comandă mulţimile - poate fi oricând uzurpată de alţii. Cunoscând acest lucru, Iisus ne spune că în Biserică nu trebuie să fie astfel! Creştinii trebuie să fie cei care biruiesc ispita orgoliului, a dorinţei de a fi cel mai bun, cu orice preţ.

În relatarea acestei pericope, evanghelistul Matei ne spune că, de fapt, mama celor doi fraţi se prezintă la Iisus cu această cerere (cfr. Mt 20,20). Probabil, datorită sărăciei şi a lipsei locurilor de muncă din acea epocă, ea s-a grăbit să mijlocească pentru fiii săi, dorind să le garanteze un loc sigur, de conducere în această “Împărăţie”, despre care Iisus vorbea atât de des. Putem spune că această mamă este imaginea părinţilor care îşi stresează copii; care doresc cu orice preţ să-i vadă realizaţi. Părinţii trebuie să ştie că în ciuda faptului că locul de muncă se poate, uneori, cumpăra cu bani, mântuirea nu se poate cumpăra. Acei părinţi care le asigură “totul” copiilor… le fac rău acestora, pentru că îi “deresponsabilizează”! Mai mult, neglijând educaţia religioasă, îi învaţă că lucrurile lumii pământeşti sunt mai importante decât fericirea veşnică. De fapt, aceşti părinţi îşi înşeală proprii copii!

Dacă în Evanghelia după Matei, mama celor doi s-a folosit de multă diplomaţie în ceea ce priveşte doleanţa ei, Iacob şi Ioan nu cer, ci aproape că pretind. Limbajul folosit de ei are un ton poruncitor: “Vrem!”. Pretenţia lor seamănă mult cu dorinţele noastre de afirmare. În zilele noastre există fenomenul “recomandărilor”, când oamenii apelează la prieteni cu funcţii importante pentru ca să obţină anumite favoruri. Astfel unele locuri de muncă, vizând o mare responsabilitate, nu se ocupă potrivit criteriului competenţei, ci pe baza “fenomenelor” de clientelă, de favoruri, de recomandări… fapt care cauzează tot mai multe nedreptăţi şi discriminări. Prin urmare, unii oameni nici nu merită să ocupe funcţia pe care o au iar alţii, ocupă posturi mult mai modeste, faţă de capacitatea şi aptitudinile lor. Iată câteva din aspectele păcătoase ale societăţii noastre.

Partea a II-a: reacţia “răbdătoare” a Domnului

Iubiţi credincioşi! Cererea celor doi fraţi denotă înfumurare şi aroganţă: cred că vor putea bea acelaşi “pahar” pe care îl va bea Iisus, fără să-şi de-a seama cât de greu o să le fie doar să-L însoţească pe Domnul pe drumul Calvarului. Aroganţa lor izvora din ambiţia şi ignoranţa lor. Drept urmare, Domnul crede de cuviinţă să-i instruiască cu privire la deţinerea puterii în lume şi în Biserică (cfr. Mc

10,38-40). Reacţionând hotărât, răspunde: ***“Voi nu ştiţi ce cereţi!”*** Îi întreabă cu privire la “potir” şi la “botez”. Este vorba de “potirul” suferinţei şi de “botezul” sângelui, al morţii. Botezul pe care Iisus trebuie să-l primească, este moartea şi coborârea Sa în iad, adică în locul cel mai adânc al durerii umane; cale pe care, Iisus a ales-o şi acceptat-o în mod liber, în vederea mântuirii. Prin întrebarea Sa, Domnul doreşte să ştie dacă în schimbul unui loc de cinste, ei acceptă să-şi dea viaţa, până la moarte. Cei doi răspund afirmativ, dar puţine zile după aceea, vom vedea cum Îl abandonează în ceasul suferinţei şi al morţii (cfr. Mc 14,50) iar la dreapta şi la stânga Sa, vor sta cei doi tâlhari.

Iisus ar fi putut să le răspundă pe un ton dur sau, să-i demită, pentru că nu corespund misiunii de ucenic, însă Domnul preferă, cu răbdare şi dragoste, să-i înveţe, încă o dată, despre “slujire“. Este ca şi cum Iisus ne-ar spune: “de răsplata voastră” se ocupă Tatăl vostru”, voi preocupaţi-vă să faceţi ce ţine de voi, “să slujiţi”.

Preocuparea noastră ar trebui să fie urmarea şi imitarea Domnului întru totul, în special în ceea ce ne solicită efort, renunţare, batjocura unora sau persecuţiile altora. Nu trebuie să-L urmăm pe Domnul, doar atunci când ne place. Căci cel care susţine că-L iubeşte pe Iisus, trebuie să se comporte cum El s-a comportat, ne spune apostolul Ioan, în scrisorile sale.

Din pericopa de astăzi înţelegem că şi ucenicii erau loviţi de carierism, de setea de putere, de căutarea faimei, de dorinţa de parvenire cu orice preţ. Cel care caută doar succesul, urmăreşte interesele sale egoiste, niciodată aprobate de Evanghelie, aceasta opunându-se măreţiei, grandorii şi semeţiei lumii. De fapt, Iisus clarifică: este Tatăl cel care distribuie “premiul”, pe baza iubirii Sale gratuite. Această învăţătură este adresată nu doar tuturor apostolilor, ci şi nouă. ***De fapt, Scriptura ne aminteşte: “Competenţa” omului constă doar în a-l sluji pe aproapele şi pe Dumnezeu (cfr. Is 53,2.3.10-11) iar răsplata rămâne mereu un dar pe care Tatăl ni-l face!***

Partea a III-a: puterea adevărată ştie să slujească

În această parte a pericopei (cfr. Mc 10, 41-44), Iisus vorbeşte din nou despre exercitarea puterii (Mc 9,33-35). În vremea aceea, Imperiul Roman nu se preocupa de binele poporului, ci domina lumea cu puterea armelor iar prin tribut, taxe, impozite, aduna bogăţiile oamenilor în favoarea celor puţini, care locuiau la Roma. Mai marii vremii căutau doar interesul propriu (Mc 6,17-29), iar societatea era terorizată de cei care-şi exercitau abuziv şi în chip violent puterea.

Iisus propune o alternativă: “Între voi să nu fie aşa, cine vrea să fie mare între voi, să fie servitorul tuturor, cine vrea să fie primul, să fie sluga tuturor”. Domnul se opune privilegiilor sau rivalităţilor şi insistă pe “slujire”, ca remediu împotriva ambiţiilor personale şi ca alternativă corectă pentru convieţuirea umană.

Prin cuvintele: “Am venit să slujesc“, Iisus ne prezintă definiţia cea mai frumoasă despre Dumnezeu: un Dumnezeu în slujba omului. Oamenii îi slujesc pe oameni, dar Dumnezeu îl slujeşte pe om. Prin urmare, toţi creştinii sunt invitaţi să slujească, nu să pretindă să fie slujiţi. Iisus ne ajută să înţelegem că: din “atotputernic”, din iubire pentru noi, Dumnezeu s-a făcut “neputincios”şi sluga omului. Iată cum Iisus transformă “puterea” în “slujire”: o putere în favoarea celorlalţi, nu o putere de dominare peste alţii. “Cel care vrea să fie primul, să fie slujitorul tuturor“.

Viaţa lui Iisus poate fi rezumată prin cuvintele Sale privitoare la misiunea Sa de slujire: ***“Fiul omului n-a venit ca să fie slujit, ci ca să slujească şi să-şi dea viaţa ca răscumpărare pentru mulţi”*** (Mc 10, 45). Mântuitorul Slujitor, vestit de profetul Isaia (cfr. Is 42,1-9; 49,1-6; 50,4-9; 52,13-53,12) ne prezintă un mod cu totul nou de a privi viaţa. Numai prin slujirea fraţilor şi prin grija faţă de cei marginalizaţi, vom putea face ca lumea să aibă faţă umană.

Recomandând calea cea dreaptă a slujirii, Iisus nu condamnă dorinţa de putere, însă ucenicilor le arată calea pentru a ajunge la adevărata faimă, “grandoarea puterii”: cea a slujirii. ***Domnul ne spune că trebuie să fie o legătură între ceea ce omul dă şi ceea ce omul doreşte: dacă doreşti să fii mare, mai întâi de toate, slujeşte!***

Sportivii, oamenii de ştiinţă şi cei care conduc destinele lumii ştiu că rezultatele mari se obţin printr-o muncă susţinută şi îndelungată, nu de pe o zi pe alta. Unii oameni de ştiinţă au ca obiectiv nu succesul, înţeles ca recunoaştere a valorii lor din partea societăţii, ci obiective mai mari, pe care majoritatea oamenilor nici măcar nu şi le-ar putea imagina. Dacă unii cercetători doresc să facă descoperiri importante pentru a ajunge faimoşi şi bogaţi, alţii caută prin descoperirile lor, să realizeze condiţii de viaţă mai umane pentru omenire. Toţi muncesc dorind să-şi atingă scopul, dar cu stiluri de viaţă diferite, cu inimi diferite. Apostolii au devenit renumiţi, pentru că au abandonat modul de viaţă, care la început li se părea că îi va face celebri.

Fraţilor! ***Domnul doreşte să ne înveţe că: viaţa nu este un joc în care putem hotărî singuri toate regulile, ori în care putem alege doar părţile care ne interesează sau ne plac, renunţând cu bucurie la tot ceea ce este complicat.***

Iisus ne explică stilul slujirii, valabil pentru toate vârstele şi condiţiile sociale! El se debarasează de modul de guvernare al lumii din timpul Său şi cere ca în comunităţile creştine, guvernarea şi felul de relaţionare între oameni, să fie diferit! Biserica nu trebuie să stăpânească peste oameni! Adevărata întâietate se află în "iubirea care slujeşte". Cei care ocupă posturi importante trebuie să slujească, nu să stăpânească!

"Cel care vrea să fie primul, să fie servitorul (doulos = sclavul) tuturor": unul care nu are drepturi şi de care toţi pot să se slujească; cineva care nu este stăpân pe sine, un om la dispoziţia şi la bunul plac al altora. Un asemenea "om-sclav" nu se găsea în societatea civilă, dar acum există. Este Iisus, Fiul omului, care a venit să slujească! "Slujirea" constituie şi explică toată activitatea lui Iisus, care îşi dă viaţa ca răscumpărare pentru mulţi.

Iubiţi credincioşi! "Darul de sine" este expresia atotcuprinzătoare a slujirii. Iată relaţia strânsă dintre "slujire" şi "darul vieţii"! Orice ai face, dacă nu-ţi dai viaţa sau nu te dăruieşti, nu înfăptuieşti un "serviciu" adevărat, conform stilului lui Iisus! Iată planul educativ pe care ucenicii sunt chemaţi să-l înveţe şi să-l practice neobosit: să facă din viaţa lor, o iubire dăruitoare, pentru fericirea altora. Secretul constă în a privi la Iisus răstignit, pentru a învăţa arta slujirii.

Ignaţiu de Loyola se ghida după zicala: "În toate să iubim şi să slujim"! Toţi suntem chemaţi să actualizăm acest program în viaţa socială, politică, a afacerilor, a relaţiilor interpersonale, în familie… Primul favor, prima slujire pe care Biserica trebuie să o dea lumii, este vestirea Evangheliei, dăruirea lui Iisus oamenilor! Aceasta este misiunea Bisericii! Acesta trebuie să fie ţelul vieţii şi al activităţii creştinilor: ***"Răspândeşte iubirea pe tot pământul, dacă vrei să-L iubeşti pe Hristos" (Sfântul Augustin).***

Fraţilor! Iacob şi Ioan cer amândoi, primul loc în Împărăţie. Astăzi tot mai mulţi creştini se roagă să câştige bani, să fie promovaţi în posturi cheie, să fie sănătoşi, să aibă succes… ***Se roagă cineva pentru ca Domnul să-i ajute să slujească cu sinceritate şi dăruire fraţilor săi? Ce îi cer Domnului în rugăciunile mele? Ne-am reînnoit viaţa după botezul nostru: suntem atenţi faţă de slujirea aproapelui, sau continuăm să trăim în întuneric? Urmăm exemplul lui Iisus care şi-a dat viaţa, renunţând la Sine pentru mântuirea noastră?***

În concluzie, ***putem spune că pericopa ne ajută să înţelegem cât este de diferită gândirea omului, faţă de cea a lui Iisus. Omul caută profitul de pe urma muncii sale, caută să aibă o situaţie socială bună, care să-l ridice deasupra altora. Însă Iisus nu a venit pe pământ să caute stima oamenilor, ci pentru ca să ne înveţe să-L cunoaştem pe Tatăl şi să ne invite să împlinim, să***

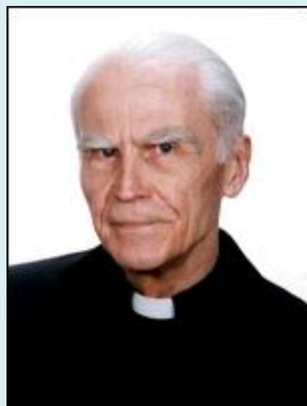
facem voinţa Lui. El ne cheamă nu la o poziţie de prestigiu prin care să ne simţim importanţi, ci la o viaţă de slujire, cea care contează în vederea mântuirii. Nu merităm nimic în urma păcatului, însă totul ne este dăruit în mod gratuit de Cel care cunoaşte inimile noastre.

Ne credem "profesori" emeriţi sau slugi nevrednice care nu am făcut nimic altceva decât să ne împlinim datoria, de zi cu zi? În familie, ne împlinim obligaţiile, fără ca să aşteptăm recompensa? Trebuie să ştim că există o singură uşă pe care se intră în adevărata mărire şi o singură glorie, care nu este cea deşartă şi ireală, a puternicilor lumii, aceea care se numeşte "slujire".

Iisus slujeşte bând paharul morţii noastre, în care am căzut datorită păcatului. El ne slujeşte, dându-şi viaţa pentru noi şi această slujire mântuieşte viaţa noastră în veşnicie! Poarta către gloria veşnică este iubirea prin care "omul" care este "sus pus" nu face abuz de putere, nu cere să fie servit, ci coboară la nivelul celor de jos şi-i slujeşte, asemenea Mântuitorului, care s-a coborât la noi pentru a ne ridica, împreună cu El, în mărirea Sa.

Să-L rugăm pe Domnul să ne elibereze de ispita de a-i domina, subjuga, comanda, asupri pe fraţii noştri. Să-I cerem să ne ajute, ca să fim slujitorii Săi şi ai aproapelui, împreună cu El, astfel încât să ajungem la mărirea veşnică, pregătită nouă din veac. Amin.

Pr. Gheorghe Neamţiu - Duminica a V-a din Post - Autoritate şi slujire

"Dar între voi nu va fi aşa: ci oricare va vrea să fie între voi mai mare să vă fie slugă; şi cel ce vrea să fie între voi întâiul să fie tuturor slugă, căci şi Fiul Omului n-a venit ca să-L slujească alţii, ci ca să slujească El şi să-Şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi." (Marcu X,43-45)

Iisus se afla cu apostolii pe ultimul Său drum spre Ierusalim şi le vorbea despre cele ce aveau să se întâmple: cum va fi vândut şi predat arhiereilor şi cărturarilor, apoi judecat, batjocorit, bătut şi în cele din urmă omorât, iar a treia zi va învia. Şi în tăcerea apăsătoare a acestei dramatice prevestiri, Iacob şi Ioan – cei doi fii ai lui Zevedei – Îi cer lui Iisus să le dea cinstea de a şedea unul de-a dreapta şi celălalt de-a stânga întru slava Lui. Ce nesăbuită rugăminte! Cât de pământeşti şi lumeşti erau încă vederile şi dorinţele apostolilor, chiar şi acum, după cei trei ani şi mai bine petrecuţi în preajma lui Iisus, timp în care El le vorbise de atâtea ori despre împărăţia spirituală pe care o va întemeia. Cu toate acestea, tocmai acum, când le vorbea despre patimile şi sfârşitul său cutremurător, unii dintre ei visau la o împărăţie în care ei să ocupe locul de frunte.

Nici acum, ei încă nu pricepeau că la fericirea şi slava ce le-o pregătea Iisus - fericire şi slavă din altă lume – nu se putea ajunge decât îmbrăţişând, asemenea Maestrului lor, crucea suferinţelor, prigoanelor şi morţii. De aceea, Iisus îi dojeneşte cu blândeţe pe cei doi ucenici: ***"Nu stiţi ce cereţi: Putea-veţi bea paharul pe care Eu îl voi bea şi să vă botezaţi cu botezul cu care Eu mă voi boteza?"*** Adică: veţi putea suferi moartea precum o voi suferi eu? Şi, vrând să le spulbere gândul la deşarta mărire lumească pe care o râvneau în nepriceperea lor, Iisus adaugă: ***"Ştiţi că aceia cărora li se pare că împărăţesc peste neamuri le domnesc şi mai marii lor le stăpânesc"*** (adică îşi arată cu trufie puterea, n.n.). ***"Dar între voi nu va fi aşa: ci oricare ar vrea să fie între voi mai mare să fie slugă; şi cel ce vrea să fie între voi întâiul să fie tuturor slugă."***

Prin aceste cuvinte Iisus corectează greşita concepţie cu privire la sensul puterii, al autorităţii în Împărăţia Sa, adică în Biserică şi subliniază că această putere, autoritate, are un cu totul alt sens decât acela pe care şi-l închipuiau oamenii de pe atunci în societatea civilă, în stat.

În orânduirile lumeşti, guvernanţii se serveau de legi ca de nişte instrumente spre a pune pe supuşi în slujba intereselor lor, folosind chiar şi teroarea şi minciuna în scopul de a parveni la locuri de conducere. Cei sus-puşi aveau toate drepturile; cei mici, doar datoria de a se supune şi servi, cu sau fără voia lor.

În Împărăţia lui Hristos însă, această prăpastie între conducători şi supuşi nu există. Cetăţenii ei formează, prin răscumpărarea Împăratului Hristos, un singur trup, o unitate vie în care orice bariere sociale şi rasiale au fost surpate. În această Împărăţie nu există sclav şi liber, evreu şi păgân, femeie şi bărbat, ci toţi sunt fraţi în Hristos.

Legea supremă ce stă la temelia noii Împărăţii este iubirea, care este binefacere, slujire, nu numai de jos în sus, ci şi de sus în jos, şi mai mult de sus în jos. De aceea, autoritatea, în sensul adus de Hristos, este un mijloc prin care iubirea se revarsă asupra supuşilor prin slujire. Iisus cere supunere atât conducătorilor, cât şi supuşilor; iar când le aminteşte celor mici că sunt datori cu supunere, nu uită să adauge că mai marii sunt datori să premeargă cu exemplul lor, precum a făcut-o El Însuşi, dându-se tuturor pildă de supunere şi slujire, exemplificate simbolic prin spălarea picioarelor apostolilor la Cina de taină, când, după săvârşirea acestui ritual, le zice: ***"Deci, dacă Eu, Domnul şi Învăţătorul v-am spălat picioarele, şi voi datori sunteţi a spăla unul altuia picioarele. Căci pildă v-am dat, ca, precum am făcut Eu, să faceţi şi voi"*** (Ioan XIII,14-15).

Ca nu cumva viitorii conducători ai Împărăţiei Sale să fie ispitiţi a guverna asemenea unor stăpâni ce şi-i aservesc pe supuşi, Iisus învaţă atât Evanghelia Stăpânului, cât şi pe aceea a Servitorului, arătând că acestea două sunt identice. (I. Miclea, Evanghelii din Evanghelie, Blaj, 1943, p. 137). Vom vedea cum.

Nimeni nu poate tăgădui că oamenii, de obicei, doresc demnităţi tot mai mari, locuri tot mai de cinste în societate. Este oare de osândit această dorinţă. Se pune oare Evanghelia de-a curmezişul progresului pe scara socială?

Ca să răspundem, trebuie să căutăm motivul ce îi împinge pe oameni tot mai înainte şi mai sus pe scara socială şi politică. Doresc ei, prin demnitatea la care aspiră, să se dăruiască cu mai mult zel şi abnegaţie binelui obştesc? Să facă mai mult bine celor din subordine? Dacă da, dorinţa lor este legitimă şi meritorie. Dar, din păcate, de cele mai multe ori, motorul goanei omului după autoritate este concepţia necreştinească după care, ajuns mai sus, el are dreptul ca supuşii

să-l servească; şi cu cât e căţărat mai sus pe scara ierarhiei sociale, cu atâta se simte mai puţin obligat să slujească. (I. Miclea, Ecouri din veşnicie, Blaj, 1944, p. 176).

Or, după Evanghelie, a fi mai mare, a fi stăpân înseamnă cu totul altceva. Până eşti supus, starea ta este mai fericită decât a superiorului tău, pentru că tu ai de servit, în afară de Dumnezeu, pe un singur stăpân lumesc; dar cu cât te înalţi deasupra altora, cu atât, în loc să fii uşurat de sarcina de a sluji, eşti dator să serveşti tuturor celor mai mici decât tine. Iar dacă eşti cel mai mare, ai obligaţia de a servi tuturor. ***"Şi cel ce vrea să fie între voi întâiul, să fie tuturor slugă. Căci, şi Fiul Omului nu a venit să-I slujească alţii Lui, ci să slujească El şi să-Şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi."*** Iată sensul adevărat al autorităţii, adus de învăţătura şi pilda lui Iisus Însuşi.

Dar, dacă în lumina Evangheliei, a domni înseamnă a sluji, e adevărat şi viceversa: a sluji înseamnă a domni, deoarece cel ce slujeşte cu totală dăruire de sine, după exemplul lui Hristos, ajunge stăpân pe inima aceluia pe care îl slujeşte, câştigând iubirea lui; şi chiar dacă nu izbuteşte să facă aceasta, se bucură de satisfacţia cea mai curat creştină, pe care o dă iubirea dezinteresată, neaşteptând nimic în schimb; mai mult, cel ce, slujind astfel, primeşte în schimb nerecunoştinţă, atinge prin aceasta apogeul desăvârşirii, devenind asemenea Maestrului Iisus, Domnul domnilor şi Slujitorul prin excelenţă, dispreţuit şi răstignit, cu care va domni în veci.

Ce model sublim de slujire prin guvernare le oferă Iisus domnilor acestei lumi, tuturor care râvnesc la titluri şi la onoarea locurilor de frunte, precum şi nouă tuturora! ***Fiecăruia El ne aminteşte că viaţa e iubire, că iubirea e slujire, că slujirea este consumarea zi de zi a fiinţei noastre în folosul semenilor, al celor mici, suferinzi, năpăstuiţi, ignoranţi, al tuturor care au nevoie de lumina, sfatul, mângâierea şi ajutorul nostru.***

Iubiţi fraţi, Paştile pe care le aşteptăm sunt sărbătoarea prin excelenţă a slujirii, a iubirii împinsă până la dăruirea totală pe Cruce, pentru restabilirea comuniunii noastre vitale cu Dumnezeu, prin înviere. Dar, pentru a ne împărtăşi de acest dar al Învierii, e necesar, în prealabil, să bem şi noi din paharul suferinţei, al iubirii jertfelnice, al consumării în slujirea aproapelui, după porunca cea nouă a lui Iisus: ***"(…) să vă iubiţi unul pe altul, precum Eu v-am iubit pe voi"*** (Ioan XIII,34). După exemplul Său: ***"(…) pildă v-am dat ca precum am făcut Eu, şi voi să faceţi"*** (Ioan XIII,15). Amin.

Pr. Vasile Florea - Duminica a V-a din Post - Superioritatea creştinului

Atunci când Iisus le spune ucenicilor săi: ***"Că şi Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi"*** (Marcu 10,45), recurge la motivul răscumpărării prezent în Isaia 43, 3-4. Acolo ni se spun următoarele: ***"Că Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, Sfântul lui Israel, Mântuitorul. Eu dau Egiptul preţ de răscumpărare pentru tine, Etiopia şi Saba în locul tău. Fiindcă tu eşti de preţ în ochii Mei şi de cinste şi te iubesc; voi da neamurile în locul tău şi popoarele în locul sufletului tău".*** În textul de la Marcu, Iisus ne spune că a venit să-şi dea propria viaţă. Împotriva aşteptării generale a tradiţiei iudaice a unui răscumpărător puternic superior tuturor, iată-l pe Iisus venind nu "ca să I se slujească, ci ca El să slujească". ***A-l urma pe Hristos nu înseamnă aşadar a trăi sufocându-i pe cei de lângă noi ci a trăi în aşa fel încât şi ei să poată trăi, ba chiar a ne dărui pe noi înşine pentru alţii.*** Din această perspectivă o ceartă pentru locurile cele dintâi chiar şi în ceruri este lipsită de sens.

În zilele noastre se găsesc multe firme care sunt furnizoare de servicii. Serviciile sunt oferite ca şi orice altă marfă pe piaţă. Sociologii spun că societatea noastră a evoluat de la una agrară la una industrială şi se va transforma treptat într-o societate furnizoare de servicii. În cadrul acestei societăţi furnizoare de servicii este şi biserica. Biserica trebuie aşadar la rândul ei să ofere servicii de care oamenii au nevoie: ritualuri pentru diferite situaţii ale vieţii ca naştere, căsătorie, moarte, ajutor pentru situaţii de urgenţă, servicii caritative şi spirituale şi aşa mai departe. Pe plan social biserica oferă sprijin moral.

Ştim cu toţii că cel care aduce o marfă pe piaţă trebuie să ia în socoteală şi existenţa concurenţei. Astfel se face că spiritualitatea nu este oferită azi doar de Biserică ci există şi alte organizaţii, asociaţii sau cum se vor mai fi numind, care fac concurenţă Bisericii, încercând să ofere ceea ce este specific Bisericii. Toate

acestea încearcă să potolească setea de infinit a omului, pentru că au înţeles că acest teren care se ocupă de sufletul fiinţei umane este unul care nu a fost suficient explorat şi care oferă control asupra omului. Şi astfel aşa cum ne spune evanghelia omul poate fi stăpânit. În definitiv oferirea de diverse servicii omului însemnă exercitarea puterii. Şi totuşi Biserica oferă ceea ce nimeni nu poate oferi.

Ce vrea să spună Iisus atunci când le spune ucenicilor "dar între voi nu trebuie să fie aşa"? Textul acesta al evangheliei după Marcu în care Iisus îşi învaţă ucenicii despre exercitarea puterii şi despre slujire urmează după ce Iisus le vorbise ucenicilor despre suferinţele şi moartea care-l aşteaptă. El este pe punctul de a se da pe sine însuşi mai marilor acelor vremuri. El nu face nimic pentru a nu deveni victima abuzului de putere al acestora. Iisus îşi avertizează ucenicii că ei vor avea un destin asemănător: ***"Paharul pe care Eu îl beau îl veţi bea şi cu botezul cu care Eu mă botez vă veţi boteza"*** (Marcu 10,39).

Serviciile pe care le oferă Iisus, slujirea lui, este diferită de cea pe care ne-o propune societatea noastră astăzi. El le spală la cina cea de taină picioarele ucenicilor, demonstrându-ne că serviciul pe care ni-l propune El presupune renunţarea la putere şi implicare personală. O altă imagine pe care ne-o oferă evanghelia de astăzi este cea a răscumpărării. În schimbul unei sume de bani, în vremea lui Iisus, un sclav putea fi răscumpărat. Imaginea răscumpărării propusă de Iisus ne spune că el îşi dă propria viaţă pentru a ne elibera din starea de sclavi. ***Serviciul lui Iisus şi cel al ucenicilor săi urmăreşte eliberarea omului. Aceasta este şi misiunea Bisericii astăzi. Slujirea Bisericii înseamnă că oamenilor li se spune că sunt părtaşi ai mântuirii şi sunt chemaţi la libertatea fiilor lui Dumnezeu.***

Serviciul pe care îl face Biserica oamenilor trebuie, pentru a fi conform cu cerinţele lui Iisus, să-i conducă pe oameni la mai multă libertate şi demnitate. Pentru a avea credibilitate toţi membrii Bisericii trebuie să se implice cu toată fiinţa lor în practicarea credinţei, răspunzând în acest fel devotamentului lui Hristos. Trebuie să fim cu toţii misionari, purtătorii evangheliei în această lume, modele de credinţă, speranţă, iubire şi bucurie. Aceasta este calea prin care noi putem fi superiori celorlalţi.

Amin.

Pr. Olimpiu Todorean - Duminica a V-a din Post - Cererea fiilor lui Zevedeu

"Dispreţuit era şi cel din urmă dintre oameni; om al durerilor şi cunoscător al suferinţei, unul înaintea căruia să-ţi acoperi faţa; dispreţuit şi nebăgat în seamă. Dar El a luat asupră-Şi durerile noastre şi cu suferinţele noastre S-a împovărat. Şi noi Îl socoteam pedepsit, bătut şi chinuit de Dumnezeu, Dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre şi zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră şi prin rănile Lui, noi, toţi, ne-am vindecat" (Is. 53, 3-4)

Iubiţi credincioşi, lectura pericopei de astăzi şi pasajul din Isaia pe care l-am citat, prezintă două modele opuse de comportament. Pasajul din Isaia ne prezintă figura lui Iisus care suferă; a doua este sugerată de cererea pe care o adresează lui Iisus fiii lui Zevedeu.

Cererea (care în Matei este făcută de mama celor doi discipoli) este de înţeles din punct de vedere uman: dacă Iisus a venit să instaureze Împărăţia, de ce nu ar trebui să fie miniştri acei care încă de la început l-au urmat? Se subînţelege din această dorinţă imaginea unei împărăţii pământene, în care contează mai mult cine deţine puterea şi într-o astfel de situaţie nu este normal să se vrea a se face carieră, a căuta în stânga şi dreapta recomandări?

Iacob şi Ioan nu ar trebui să fie condamnaţi pentru acest lucru aşa cum am fi tentaţi, poate, noi să o facem, nici Iisus nu-i condamnă; de fapt sunt ceilalţi zece ucenici care se indignează, arătându-se mai severi decât Iisus. Evanghelia nu ne-o spune dar, cu ironie subtilă, insinuează un dubiu: că ucenicii se indignează sau pentru că nu ştiu că în Împărăţia Cerului nu sunt locuri mai în faţă, sau poate pentru că fiecare din ei, fără a avea curajul să o ceară, cultivau în secret aceeaşi ambiţie cu a fiilor lui Zevedeu?

Ca de obicei, ceea ne surprinde şi de această dată, este atitudinea lui Iisus. El nu judecă, am mai spus şi nici nu condamnă: aproape că îi compătimeşte pe cei doi, pentru naivitatea lor: "nu ştiţi ceea ce cereţi". Dar, în acelaşi timp nu respinge cererea lor, mai bine le pune o condiţie: "puteţi voi să beţi paharul pe care îl voi bea eu, sau să fiţi botezaţi cu botezul cu care eu sunt botezat?" Şi poate că Iacob şi Ioan s-au demonstrat încă odată a fi precipitaţi şi naivi, atunci când răspund: "putem".

Nici de data aceasta Iisus nu judecă, dimpotrivă, acceptă disponibilitatea lor. El ştie că paharul martiriului nu va fi pus deoparte pentru ucenicii săi şi la momentul oportun, se va gândi el însuşi să le dea puterea necesară pentru a suporta calvarul şi întăreşte că faptul că ei trebuie să accepte gratuitatea serviciului la care sunt chemaţi şi pentru aceasta le spune că nu este în atribuţia lui să le ofere un astfel de privilegiu.

"Nu este al meu a da": această simplă afirmaţie este o anunţare revoluţionară a Împărăţiei. Căci ce împărăţie este aceea în care cel care este suveran nu are nici o autoritate în a da primele locuri în guvernul său? Iisus explică imediat, fără nici o umbră de reproş faţă de ucenicii care încă mai gândesc în termeni umani şi le demonstrează, cu un calm infinit, cât de mult trebuie să se schimbe mentalitatea pentru cei care urmează Împărăţia: ***"cei ce se socotesc conducători ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi…."***

De multe ori în Biserică suntem tentaţi să confundăm autoritatea cu puterea. Structura Bisericii lasă din păcate această impresie; cine ocupă posturi de responsabilitate este expus riscului de a impune propria voinţă altora, chiar şi atunci când acest lucru nu este cerut de exercitarea ministerului său. Ar trebui să reflectăm mai des asupra semnificaţiei cuvintelor: minister, diaconie, serviciu, cuvinte ce ar trebui să fie sinonime.

A se vorbi despre "autoritatea serviciului" nu trebuie să fie numai o expresie frumoasă, o umilinţă de faţadă. Trebuie să fim cu adevărat dispuşi să împărţim cu alţii responsabilităţile, să ascultăm exigenţele şi sugestiile tuturor, să recunoaştem că, adeseori, cei care nu au "charismă" eclezială, demonstrează o capacitate şi generozitate mult mai mare decât a multor clerici. Sacramentul Preoţiei conferă o "putere sacră", dar aceasta nu înseamnă că totul trebuie să fie hotărât de către paroh, de aceea şi dumneavoastră, fiecare în parte, în virtutea botezului pe care l-aţi primit, sunteţi chemaţi să vorbiţi, să propuneţi, să judecaţi, să hotărâţi, să împărţiţi responsabilităţile Bisericii, alături de preoţii ei.. Chiar şi papa, pe umerii căruia apasă responsabilitatea cea mai mare a Bisericii, cere să fie ajutat recunoscând că astfel primatul este în serviciul

unităţii şi că nu ar trebui să fie un obstacol în ajungerea unităţii vizibile între creştini.

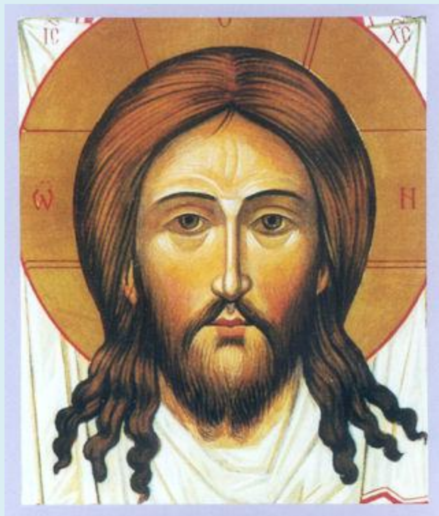
Modelul este în primul rând Iisus: preot în veac, care ştie să tolereze slăbiciunile noastre pentru că el însuşi le-a îndurat. De aceea Iisus se arată înţelegător faţă de infantila cerere a lui Iacob şi Ioan: chiar şi el a fost ispitit de satana în deşert când i-au fost oferite toate împărăţiile pământului. Dar el a ştiut să reziste: a învins pe ispititor pentru noi, "a fost unul după asemănarea noastră întru toate ispitit, în afară de păcat". (Ev. 4,15)

Iubiţi credincioşi, Biserica nu este pentru cine vrea să facă carieră. Nu este pentru cine vrea să împartă luxul şi puterea "conducătorilor pământului". Nu este făcută pentru cine face compromisuri şi uită că primul loc este al săracilor. Din păcate, istoria ne prezintă cazuri în care oamenii Biserici s-au compromis cu guverne nedrepte şi violente, devenind astfel, în oarecare mod, complicii lor, însă nu ar trebui să fie aşa.

Modelul Servului din Isaia: "dispreţuit şi cel din urmă dintre oameni…" era dispreţuit şi nebăgat în seamă. Să fim atenţi şi să nu vindem sub preţ Evanghelia pentru a păstra stima oamenilor; să nu ne fie frică să ne alăturăm, cu toate dificultăţile, celor emarginaţi, celor persecutaţi, celor întristaţi, celor lângă care nimeni nu vrea să stea, fie că sunt ieşiţi din închisori, fie că sunt ieşiţi din canale, fie că sunt toxico dependenţi; să nu ne fie frică a împărţi cu cine ne stă alături responsabilitatea conducerii Bisericii, care este un jug dulce, dacă vom şti în modul cel mai simplu şi sincer să-i "servim" pe fraţi.

Amin.

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Duminica a V-a din Post - Cererea fiilor lui Zebedeu

Această sfântă zi de duminică, a cincea din marele Post, ne propune să medităm asupra dorinţelor noastre de mărire deşartă; în acelaşi timp ne pregăteşte să înţelegem ascultarea de care dă dovadă Iisus, mergând pe calea înfăptuirii Misterului răscumpărării noastre până la capăt, plătind cu preţul vieţii iubirea faţă de noi.

"Iată ne ducem la Ierusalim şi Fiul Omului va fi dat căpeteniilor preoţilor şi cărturarilor; şi-L vor osândi la moarte şi-L vor da în mâna păgânilor, care-L vor batjocori; şi-L vor scuipa şi-L vor omorî, dar a treia zi va învia," spune **Domnul.** ***Ce cuvinte pline de mister pentru Apostoli: El este speranţa, este cel mai mare dintre profeţii lui Israel, pe El L-au urmat văzând semne mari şi iată că acum le vorbeşte despre patimă şi moarte. Au ascultat dar nu au înţeles, dovadă rătăcirea începută în noaptea patimilor şi disperarea produsă de prăbuşirea propriilor iluzii omeneşti pe care şi le-au făcut despre Mântuitorul, speranţele lor fiind răstignite odată cu Iisus. Acum ei nu înţeleg: va fi nevoie de suferinţa purificării propriilor gânduri, de convertire şi apoi, în lumina Învierii, toate prevestirile profeţiilor Vechiului Testament şi cuvintele lui Iisus despre suferinţa pe care i-o va aduce încrâncenarea în păcat a oamenilor, vor prinde contur şi vor fi înţelese.*** În aceste momente de prezenţă a lui Hristos aceste cuvinte sunt misterioase şi nu sunt înţelese de discipoli pentru că încă trăieşte propriul "eu" şi acesta prea puţin îmbrăcat în gândirea lui Hristos.

Iacob şi Ioan, fiii lui Zebedeu, cuprinşi de ceaţa iluziilor propriilor aşteptări, vin la Iisus cu cererea de a sta "în glorie" unul de-a dreapta şi altul de-a stânga Învăţătorului. Ei aşteaptă încă o Împărăţie a lui Dumnezeu ideală, pentru poporul lui Israel, o guvernare pe tronul lui David în care romanii – păgânii – să

fie alungaţi, cărturarii şi fariseii mustraţi pentru încrâncenarea lor în jurul speculaţiilor asupra "literei" Legii şi nu asupra trăirii ei, o domnie a păcii, înţelegerii şi a dreptăţii. Încă nu au înţeles că opera mântuirii este universală şi Împărăţia este a tuturor oamenilor, indiferent de limba vorbită, de cultură sau de apartenenţa sau nu la tradiţia lui Israel. Avea să treacă mult timp până când ucenicii vor înţelege ce înseamnă să propovăduieşti tuturor neamurilor şi că Biserica este mântuitoare pentru toţi.

Ceilalţi zece Apostoli nu sunt nici ei mai prejos de confraţii lor, pentru că "au început să fie mânioşi pe Iacob şi pe Ioan." Şi ei sunt prizonierii aceloraşi aşteptări mesianice, puternic influenţate de încercările istorice prin care a trecut poporul lui Israel şi aşteptau să şadă împrejurul lui Iisus într-un stat ideal, însă pe măsura aşteptărilor lor.
Cuvintele Mântuitorului sunt un arc peste timp având aceeaşi profunzime şi pentru noi, cei de astăzi.

Înţelegem cu adevărat Împărăţia lui Dumnezeu? De câte ori ni se pare că Împărăţia este atât de îndepărtată sau o aşteptăm ca o lume perfectă în care să intrăm şi noi, să ne conformăm binelui şi dreptăţii care să vină din exterior, dinspre societate spre individ. ***Împărăţia lui Dumnezeu s-a instaurat pe Pământ, este prezentă în mijlocul nostru, manifestându-se oriunde domneşte sfinţenia. Biserica este sfântă şi în mijlocul credincioşilor ei găsim Împărăţia lui Dumnezeu care stăpâneşte în inimile celor care ascultă de glasul lui Dumnezeu. Este o Împărăţie spirituală care creşte…***

Plinirea Împărăţiei se va petrece atunci când întreaga omenire se va întoarce la Dumnezeu, devenind o turmă sub un singur păstor, însă cât de încercată este şi va fi Biserica lui Hristos până atunci… ***Suntem chemaţi să intrăm în Împărăţia lui Dumnezeu "acum", "aici", în locul unde trăim şi în timpul vieţii noastre. Intrând în Împărăţia lui Dumnezeu, lumina şi căldura iubirii lui Hristos se va răspândi dinspre noi spre ceilalţi. Călăuziţi de această lumină ca de un far şi cei din jurul nostru vor pătrunde în comuniunea de sfinţenie a sfintei Biserici, Împărăţia pornind din adâncul inimilor spre ceilalţi. Nu este o aşteptare pasivă a intrării într-o "ţară minunată" ci este un dinamism spiritual care transformă prin Spiritul Sfânt lumea care, din aproape în aproape, va ajunge în mod deplin acea Împărăţie a lui Dumnezeu în care omul va trăi în demnitatea pentru care a fost creat.***

În lumina Învierii înţelegem acum cuvintele Mântuitorului: "Ştiţi că cei care se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mari ai lor le stăpânesc;" aceste legi sunt pe măsura lumii fără de Dumnezeu, însă "între voi care vrea să fie mai mare să fie slujitorul vostru; şi care va vrea să fie cel dintâi între voi să fie slujitorul tuturor, pentru că şi Fiul Omului n-a venit să I

se slujească, ci ca el să slujească…" Împărăţia lui Dumnezeu nu este guvernată de legile lumii acestea, Iisus Hristos dând tuturor exemplu cum trebuie să se trăiască aici pe Pământ şi totodată în Împărăţia divină. Sfinţenia nu înseamnă a face lucruri mari ci a trăi în tumultul vieţii cotidiene, în care ne împărţim între obligaţiile faţă de familie, faţă de societate şi faţă de Dumnezeu. Exemplul cel mai elocvent asupra a ceea ce înseamnă a sluji Împărăţiei în viaţa de zi cu zi este viaţa ascunsă a Sfintei Familii în Nazaret.

"Nazaretul este şcoala unde începe să fie înţeleasă viaţa lui Iisus: şcoala Evangheliei [...] Mai întâi, o lecţie de tăcere. O, de s-ar renaşte în noi preţuirea tăcerii, această admirabilă şi indispensabilă atmosferă a spiritului… O lecţie de viaţă de familie. Nazaretul să ne reamintească ce înseamnă familia, comuniunea ei de iubire, frumuseţea ei austeră şi simplă, caracterul ei sacru şi inviolabil [...] O lecţie de muncă. O, Nazaret, cămin al "Fiului lemnarului", mai ales aici am vrea să înţelegem şi să celebrăm legea, aspră dar mântuitoare, a trudei omeneşti [...]; şi, în sfârşit, vrem să salutăm aici pe toţi cei care muncesc în lumea întreagă şi să le arătăm pe marele lor model, pe fratele lor Dumnezeiesc." (CBC n. 533)

Împărăţia lui Dumnezeu este a creştinilor care practică virtuţile cu eroism, însă de cele mai multe ori în ascunzişul faptelor aparent mărunte, asemenea bănuţului văduvei.

Omul este chemat să facă o "experienţă fundamentală" a legăturii cu Dumnezeu. Condiţia umană, aceea pe care o sesizăm în această "experienţă fundamentală", este dominată de două condiţii existenţiale: omul este "o fiinţă aruncată în lume" şi "o fiinţă aruncată în istorie". Astfel omul este "proiectat" fără încetare, în mod anxios spre viitor, aparţinând în acelaşi timp unui trecut, unui lung lanţ de dependenţe istorice. Este aservit în mod esenţial de multitudinea fascinaţiilor prezentului care îl captează şi caută să îl îndepărteze de Dumnezeu. În acelaşi timp omul încearcă să devină propriul creator prin transformarea cadrului propriei vieţi, a organismului şi psihismului său propriu, a comportamentului său greşit. Propriile limite îi arată mai înainte de toate contingenţa sa radicală. Orizontul cunoaşterii lui se lărgeşte pe măsură ce îl explorează; pleacă în spaţiu însă se va întoarce mereu pe pământ îşi măreşte durata existenţei sale istorice însă se va lupta mereu cu moartea.

Evanghelia lui Hristos este răspunsul tuturor aşteptărilor omeneşti, iar intrarea în Împărăţia lui Dumnezeu înseamnă a trăi în conformitate cu poruncile Mântuitorului. Numai urmându-L pe Hristos ne vom putea prezenta în faţa Judecăţii şi să devenim locuitori ai fericirii cereşti.

Rugăciune

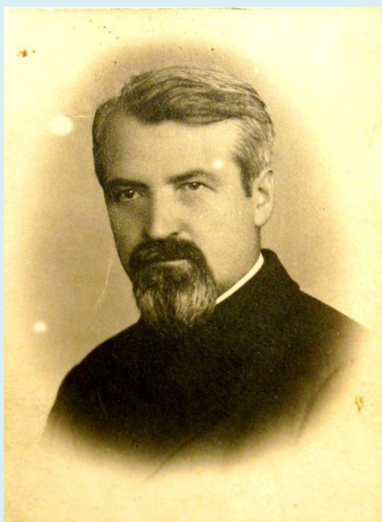
Iată-mă Doamne în faţa Ta, privind la Tine cu ochii minţii. Tu mă înveţi şi-mi descoperi scopul. Exemplul vieţii Tale pământeşti îmi descoperă cât sunt eu de departe de sfinţenie. Ai înfăptuit mântuirea noastră. Dorinţa Ta a fost să faci voia Tatălui Tău şi astfel Te-ai făcut ca unul dintre noi, Te-ai îmbrăcat cu omenirea noastră şi mai mult, ai devenit servitorul nostru revelându-ne ce înseamnă adevărata iubire.

O, Doamne, Dumnezeul meu şi Totul meu, merit sau pot să cutez să-Ţi cer mai mult decât mântuirea mea, eu care nici măcar pentru aceasta nu am servit cum se cuvine pe pământ, cu toate că am avut permanent înaintea mea exemplul vieţii şi al învăţăturii Tale?

Numai bunătatea Ta, mă face să sper la fericirea cerească pentru că numai harul Tău poate să-mi transforme sufletul împietrit într-un suflet sfânt şi curat, care să fie vrednic de a se bucura de-a pururi în Măreţia Ta.

De aceea rămâi cu mine, Mântuitorul meu şi cercetează-mă cu îndurarea Ta, ca să voiesc de acum înainte doar ceea ce este conform voinţei Tale divine. Amin.

Părintele Dumitru Stăniloae Cuvânt la Duminica a V-a din Postul mare (a cuvioasei Maria Egipteanca): Nepătimirea sau starea nepătimaşă

Nepătimirea e culmea spre care duc tot efortul nevoinţelor şi urcarea treptelor tuturor virtuţilor, dacă întreaga asceză are ca scop direct purificarea trupului şi a sufletului de patimi.

Nepătimirea nu este o stare negativă, căci absenţa răului nu poate fi socotită ca o stare negativă. ***Nepătimirea este „o stare de pace a sufletului“****(1 Sfântul Maxim Mărturisitorul, Capete despre dragoste, l, 36; P.G. 90, 968.)*. Cel ce a atins nepătimirea nu mai păcătuieşte uşor nici cu fapta, nici cu gândul şi nici mânia şi pofta nu i se mai mişcă uşor spre păcat. Acela a stins aproape cu totul patimile din facultăţile sufleteşti ale mâniei şi poftei şi nu mai poate fi stârnit uşor nici de lucruri, nici de gândurile sau amintirile faptelor păcătoase *(2 „Nepătimire are sufletul care nu numai de lucruri nu se tulbură, dar nici de amintirile lor“ (Cap. pract., 39; P.G. 40, 125-213).)*.

N-am putea spune că patimile au devenit pentru el o imposibilitate ontologică, ca pentru Dumnezeu. Dar ele sunt pentru el aproape o imposibilitate morală, aşa cum, de pildă, pe un om care zeci de ani s-a ferit de furat îţi este imposibil să ţi-l închipui dedându-se la o asemenea faptă.

Sfântul Isaac Sirul spune:„Nepătimirea nu înseamnă a nu mai simţi patimile, ci a nu le mai primi. Căci prin multele şi variatele virtuţi, arătate şi ascunse, pe care le-a dobândit cel ce a ajuns la ea, s-au slăbit patimile în el şi nu se mai pot ridica uşor în el împotriva sufletului. Mintea deci nu mai trebuie să fie mereu atentă la ele. Pentru că în toată vremea e scufundată în cugetările ei “*(3 În Centuria lui Calist şi Ignatie; Filoc. gr., ed. II, voI. II, p. 401.).*

Iar Diadoh al Foticeii spune: „Nepătimirea nu înseamnă a nu fi războiţi de draci, căci atunci ar trebui să ieşim, după Apostol, din lume (I Cor. 5, 10), ci, războiţi fiind de ei, să rămânem nebiruiţi. Căci şi luptătorii îmbrăcaţi în fier sunt ţinta săgeţilor de la vrăjmaşi şi aud sunetul săgeţilor şi văd săgeţile trimise, dar nu sunt răniţi de ele pentru tăria îmbrăcăminţii de război. Pentru că fiind acoperiţi de fier, ei rămân nebiruiţi când sunt războiţi "(4 Filoc. rom., I, p. 392, Filoc. gr. cit., p. 268; op. cit, p. 98.)*.

Deci, nepătimirea ar fi acea stare a sufletului în care acesta biruieşte orice ispită. Dacă a primit ispita, fie dinlăuntru, fie din afară, a căzut din starea de nepătimire. Desigur, această stare, deşi a devenit o obişnuinţă, nu a devenit o însuşire inalienabilă a firii, cum a devenit la îngeri, sau cum vom deveni noi în viaţa viitoare; deşi e înlesnită în mare parte şi de obişnuinţa pătrunsă în fire, ea are nevoie totuşi de o susţinere din partea voinţei. Deci se poate oricând pierde, deşi lucrul a devenit foarte improbabil, aproape o imposibilitate morală. De obicei nu ne consolidăm dintr-odată în starea de nepătimire, ci prin repetate înălţări la ea, după tot mai scurte căderi, rămânând de fiecare dată tot mai mult timp în ea. ***De aceea Ioan Scărarul, declarând nepătimirea „cerul din inima minţii, care priveşte la uneltirile dracilor ca la nişte jucării ", cunoaşte mai multe grade de nepătimire. După el„există om nepătimaş, dar există altul mai nepătimitor ca cel nepătimaş. Cel dintâi urăşte cu tărie cele rele, al doilea se îmbogăţeşte fără sfârşit în virtuţi ".***

Dar starea de nepătimire implică şi o tărie pozitivă, dacă e capabilă să învingă orice patimi. Tăria aceasta nu e decât cea a virtuţilor. „Nepătimirea o are acel suflet care e aşa de îmbibat de virtuţi, cum sunt îmbibaţi cei pătimaşi de patimi". Ea nu e decât cămaşa curăţiei depline a sufletului, ţesută din toate virtuţile. „Dacă definiţia lăcomiei pântecelui este a se sili la mâncare chiar fără foame, definiţia înfrânării este a ţine firea în frâu chiar dacă flămânzeşte în chip nevinovat. Dacă marea mâniei stă în a se înfuria chiar când nu e nimeni de faţă, definiţia îndelungii răbdări este a rămâne tot aşa de senin, fie că e prezent, fie că e absent bârfitorul. Dacă semnul deplinei împătimiri este a ceda la toate momelile diavolilor, eu socotesc că semnul sfintei nepătimiri este să poţi zice limpede, ca Psalmistul: «Depărtându-se de la mine vicleanul, n-am ştiut» nici când a venit, nici de ce, nici cum a plecat, ci sunt cu totul nesimţitor la aceasta, fiind unit acum şi în viitor cu Dumnezeu. Nu se făureşte comoara împăratului dintr-o singură piatră şi nu se desăvârşeşte nepătimirea cât timp mai lăsăm nelucrată o singură virtute"*(5 Treapta XXIX, P.G. 88, II, 48-49.)*. Aşadar, starea de nepătimire, exprimată negativ, înseamnă libertatea de toate patimile, iar pozitiv, posedarea tuturor virtuţilor.

Dar nepătimirea are şi alte importante aspecte pozitive.

În primul rând, ea este o stare de linişte, de pace, de odihnă a sufletului. Pe cât de agitat, de neegal şi de tulburat este sufletul stăpânit de patimi, care aici se aprind, aici se potolesc, pe atât de stăpân pe sine, de calm şi de liniştit este sufletul eliberat de patimi. Aceasta e liniştea monahilor, care nu e doar lipsa zgomotului exterior, sau un „dolce farniente“, ci o stare câştigată şi menţinută printr-un concentrat efort de voinţă. E o adunare a minţii şi a tuturor puterilor sufleteşti în Dumnezeu, o stăpânire asupra mişcărilor trupului. Omul nu mai e prada nenumăratelor mişcări şi tendinţe centrifugale ale minţii, ale poftei şi ale simţurilor *(6 Isaia Pustnicul: „Cât ţine războiul, omul petrece în frică şi cutremur, cugetând că poate birui sau poate fi biruit azi, ori poate birui sau poate fi biruit mâine. Căci lupta strânge inima. Dar nepătimirea nu e tulburată de război. Cel ajuns la nepătimire a primit răsplata şi nu mai e îngrijorat de dezbinarea celor trei, căci s-a făcut pace între ei prin Dumnezeu. Iar cei trei sunt: sufletul, trupul şi duhul. Deci, când cei trei s-au făcut una prin lucrarea Duhului Sfânt, nu se mai pot despărţi. Aşadar, nu te socoti că ai murit păcatelor câtă vreme eşti supărat de vrăjmaşii tăi, fie în vremea privegherii, fie în vremea somnului“ (Despre paza minţii, cap. 18, Filoc. rom., I, p. 398; Filoc. gr. cit., p. 33). Tot Isaia Pustnicul zice: „Când se întăreşte mintea şi se pregăteşte să urmeze dragostei care stinge patimile trupului şi nu mai lasă să stăpânească ceva din cele potrivnice firii asupra inimii, se împotriveşte la toate cele opuse firii, până când le va despărţi de cele fireşti“ (Op. cit, cap. 19; Filoc. rom., I, p. 398; Filoc. gr., ibid.).)*. Mintea şi voinţa şi-au căpătat fermitatea deplină de a nu mai putea fi atrase cu uşurinţă spre altceva decât spre Dumnezeu.

Şi încă nici prin această caracterizare nu s-a spus tot ce e pozitiv în starea de linişte nepătimaşă a sufletului. Căci această linişte şi concentrare se datorează faptului că mintea, pofta şi voinţa au acum un obiect mai înalt de preocupare. Şi curăţirea de patimi, sau nepătimirea, tocmai de aceea se urmăreşte: pentru ca mintea eliberată de stăpânirea patimilor să se poată îndrepta în linişte spre înţelesurile mai înalte înrudite cu firea ei.

Marcu Ascetul spune: „Mintea, sub înrâurirea harului, împlinind faptele virtuţilor şi apropiindu-se de cunoaştere, puţin mai simte din partea cea rea şi neînţelegătoare a sufletului. Căci cunoştinţa o răpeşte la înălţime şi o înstrăinează de toate cele din lume. Curăţia din ei, subţirimea, sprinteneala şi agerimea minţii lor, ca şi nevoinţa lor, le curăţă mintea şi o face străvezie, fiindcă trupul li s-a uscat de preocuparea cu liniştea şi de multa petrecere în ea, şi mintea lor sesizează uşor şi repede orice, şi vederea din ei îi conduce în toate “(*7 În Cent. lui Calist şi Ignatie, Filoc. gr., voi. II, ed. II, p. 101. E vorba despre Evagrie.)*. Cu cât mintea s-a eliberat de patimi pentru răstimpuri mai largi, adică le-a veştejit mai mult, cu atât înaintează mai adânc în contemplarea şi gustarea bunurilor dumnezeieşti şi, pe măsură ce înaintează în această

contemplare, se veştejesc tot mai mult patimile. Aceasta e desăvârşirea care nu are sfârşit.

Efrem Sirul spune: „Cei curăţiţi de patimi, întinzându-se fără săturare spre cel mai înalt loc, fac desăvârşirea nedesăvârşită, pentru că bunurile veşnice nu au sfârşit. Ea e desăvârşită în raport cu măsura puterii omeneşti, dar e nedesăvârşită, ca una ce se depăşeşte pe sine prin adaosurile de fiecare zi şi se înalţă mereu în urcuşurile spre Dumnezeu“(*8 În Cent., cit., p. 402.*).

Astfel înţelegem cum nepătimirea este condiţia prealabilă pentru contemplare, care e scopul indirect al întregii asceze purificatoare. Desigur, absenţa simplă a patimilor încă nu echivalează cu contemplarea lui Dumnezeu. Pentru aceasta trebuie o descoperire deosebită a lui Dumnezeu. Dar această descoperire nu poate avea loc cât timp ochii sufleteşti ai omului sunt tulburaţi şi cât timp preocuparea omului e atrasă de patimi. Absenţa patimilor îi dă omului însă capacitatea de a privi şi de a-şi aminti lucrurile în înţelesul lor simplu, fără să le asocieze un interes pătimaş. ***Evagrie spune: „Cel ce a atins nepătimirea, încă nu se şi roagă cu adevărat. Căci poate să urmeze unele cugetări simple şi să fie răpit de istoriile lor şi va fi departe de Dumnezeu“***(*9 Capete despre rugăciune, cap. 55 şi 56, Filoc. rom., I, p. 81; Filoc. gr. cit. (sub numele lui Nil Sinaitul), p. 181.*).

De fapt, starea de nepătimire nu înseamnă şi o stare permanentă de contemplare a lui Dumnezeu. E drept că fără gândul permanent la Dumnezeu, fără pomenirea numelui Lui, ea nu se poate dobândi şi cu anevoie se poate păstra. Dar pomenirea aceasta a lui Dumnezeu nu depărtează cu totul celelalte idei din mintea omului, nu le absoarbe, nu le face să dispară; ba ele nu-i sunt nici măcar permanent un transparent prin care să contemple pe Dumnezeu.

De aceea, netulburarea acestei stări nu trebuie înţeleasă, afară doar de excepţia unor momente, ca o dezinteresare totală de lume. Ea exclude însă interesul egoist. În acest sens este o dezinteresare. Dar nu exclude interesul general, interesul iubirii. Dimpotrivă, iubirea în toată amploarea ei apare după dobândirea nepătimirii. De aceea, precum nepătimirea nu e ultimul scop, ci ea se urmăreşte pentru contemplare şi îndată ce s-a pătruns în zona nepătimirii începe să se arate şi contemplarea, tot aşa nepătimirea se urmăreşte pentru iubire. Ne curăţim de patimile egoismului pentru a dobândi altruismul iubirii, şi iubirea curată apare îndată ce apare nepătimirea, crescând apoi pe măsură ce progresăm în nepătimire. Aceasta e marea şi radicala deosebire între nepătimirea creştină şi apatia budistă. Acolo, cel ajuns la apatie se dezinteresează total de oameni, din grija de a nu-şi tulbura liniştea egoistă. De aceea, oricât de totală s-ar prezenta dezinteresarea, acolo ea n-a eliminat lucrul cel mai grav: egoismul.

Nepătimirea creştină, dimpotrivă, este o dezinteresare generoasă. Prin patimile pe care a reuşit să le stingă se înţelege un lucru precis: manifestările învârtoşate ale egoismului, devenit atotputernic. Numai de acestea nu vrea creştinul duhovnicesc să fie tulburat. Nepătimirea pe care o caută el este tocmai condiţia pentru apariţia, activarea şi creşterea nestingherită a dragostei dezinteresate. Strădania după nepătimire este strădania de a smulge neghina care împiedică să crească grâul iubirii; este o spargere a zidurilor egoismului din suflet, pentru ca sufletul să poată fi de un folos real altora, nu o şi mai totală închidere între zidurile nepăsării totale.

De aceea, nepătimirea este considerată de Evagrie şi de Sfântul Maxim Mărturisitorul, pe de o parte, ca acea stare a sufletului care îi permite să primească şi să cugete lucrurile în înţelesul lor „simplu“, adică neconjugat cu o patimă, iar pe de altă parte, ca o stare care nu exclude, ci implică iubirea *(10 Nepătimirea nu exclude iubirea, ci o naşte (Cap. de car., I, 2; P.Q. 90, 961). „Precum Dumnezeu fiind prin fire bun şi nepătimitor, îi iubeşte pe toţi în mod egal, ca pe făpturile Sale…, la fel şi omul bun şi nepătimitor prin voinţă iubeşte pe toţi oamenii în mod egal“ (Cap. de car., I, 25; P.G. 90, 963. Vezi şi I, 27; P.G. 90, 965).).*

Aceste două cerinţe se întregesc în sensul următor: absenţa patimii în privirea şi cugetarea lucrurilor e absenţa egoismului, nepătimaşul nu mai priveşte şi nu mai cugetă lucrurile prin prisma patimii ce se cere satisfăcută prin ele; nu mai face din lucruri obiecte raportate la sine, simple mijloace ale egoismului său de nesăturat. Pentru el, lucrurile nu mai apar ca gravitând în jurul său, ci îi apar ca avându-şi rostul lor independent de egoismul său. Persoanele umane îi apar ca fiinţe care şi ele sunt scopuri în sine, care solicită un ajutor din partea lui. Desigur, el nu se opreşte aici.

Prin înţelesurile persoanelor şi ale lucrurilor va vedea pe Dumnezeu; le va vedea ca daruri şi ca solicitările sau cuvintele Lui. Dar în prealabil era necesar ca să vadă că nu el e centrul tuturor, ca să se elibereze de iluzia că lucrurile gravitează spre sine, pentru ca apoi să constate că ele gravitează spre Dumnezeu. Iar privindu-L apoi pe Dumnezeu, le vede etern şi pe ele în Dumnezeu şi, precum îl iubeşte pe Dumnezeu, aşa le iubeşte şi pe ele, ca daruri ale iubirii şi înţelepciunii divine *(11 Sfântul Maxim Mărturisitorul, Capete gnostice, II, 4; P.G. 90, 1125.).* Dar această privire a lumii în înţelesurile ei „simple“, cu dragoste dezinteresată şi, implicit, cu interes pentru mântuirea sa şi a semenilor, nu produce o tulburare analogă cu aceea produsă de patimile egoismului. Nepătimitorul ştie că îi înrâureşte mai mult pe semenii săi prin liniştea sa, ca semn al certitudinilor sale adânci, ca pildă a tăriei dăruite de încrederea în Dumnezeu şi de curăţirea de patimi. El lucrează pentru mântuirea oamenilor, cu încredere neclintită în planul ce-l are Dumnezeu cu fiecare suflet.

Tulburarea e proprie pătimaşului, pentru că egoismul îi dă sentimentul necontenit că e singur, încredinţat numai puterilor sale. Dar cel ce ştie că Dumnezeu are grijă de toate nu mai e supus tulburării şi grijii. Nepătimirea, departe de a fi opusă dragostei, e nepătimire tocmai pentru că e neclintire în dragoste *(12 Idem, Cap. de car., I, 42; P.G. 90, 968: „Cel ce iubeşte pe Dumnezeu duce viaţă îngerească pe pământ şi despre om cugetă pururea cele bune“.)*.

De fapt, tulburările cele mai mari ne vin din bănuielile sau din ştirile că alţii ne fac vreun rău, ne subminează. Se ascunde aici aceeaşi conştiinţă sugrumată a singurătăţii proprii şi a primejdiei pe care o reprezintă uneltirile altora faţă de tine, dată fiind singurătatea ta. Dar cel ce are încredere adâncă în Dumnezeu nu se mai teme de oameni şi deci nu mai are motiv să nu-i iubească. Nepătimirea e netulburare pentru că asupra ei suflă adierea iubirii şi pe măsură ce înaintează în această zonă se consolidează. E netulburare pentru că e plină, ca şi iubirea, de puterea divină. Liniştea celui nepătimitor creşte din conştiinţa şi din experierea puterii divine pătrunse în toate ale lui. Tăria de a se menţine curat în toate, de a vieţui în plinătatea virtuţilor şi de a nu se tulbura de nimic o are de la Hristos, Care locuieşte în el, „cârmuindu-l în toate cuvintele, faptele şi cugetările lui“*(13 Scara, Treapta XXIX, P.G. 88, 1149.)*. „Nepătimitorul, ca să spunem mai mult, nu mai trăieşte el, ci Hristos trăieşte în el (Gal. 2, 20). ***Nepătimirea este palatul din ceruri al Împăratului ceresc. Iar în acest palat sunt multe încăperi. Să străpungem, prieteni, peretele din mijloc al despărţiturii, pe care l-am ridicat în chip păcătos prin neascultare“(14 Ibid., col. 1152.) Nepătimirea ne duce în cel mai dinlăuntru loc al minţii, în inimă, unde Se află Hristos şi unde nu şuieră şi nu se frământă vânturile patimilor, ci unde se mişcă adierile senine şi cuceritoare ale dragostei.***

Ieşirea firii din zvârcolirile patimilor, fiind semnul unei întăriri şi având ca urmare o întărire, e începutul experierii acelei nestricăciuni pe care a adus-o firii omeneşti Iisus Hristos, e arvuna învierii *(15 Ibid., col. 1148.)*.

Nepătimirea poate ajunge la înălţimi ameţitoare. Prin biruinţa asupra patimilor, ca mişcări exagerate şi contrare firii ale afectelor, se poate înălţa cineva chiar şi deasupra afectelor şi trebuinţelor naturale, măcar în mod intermitent, anticipând starea de după înviere, când trupul nu va mai avea nevoie de nimic, când vom trăi numai prin bucurii spirituale ca minţi pure, când nu va mai fi întristare şi durere *(16 Sfântul Maxim Mărturisitorul spune: „Cel ce a învins mişcările neraţionale ale patimilor contrare firii, prin credinţă şi prin dragoste de Dumnezeu, iese chiar şi din legea firii, iar raţiunea lui se mută în ţara celor inteligibile, scoţând din robia străină şi pe toţi cei de acelaşi neam după fire, împreună cu cele ce le au ei“. Quaest. ad Thalas., q. 55, sc. 5; P.G. 90, 560.)*. E viaţa sfinţilor, care se pot lipsi multă vreme chiar şi de hrana strict trebuincioasă

şi pe care nu-i vatămă nici muşcătura viperei *(17 Evagrie, Capete despre rugăciune, cap. 109, Filoc. rom., I, p. 89; Filoc. gr., ed. III, vol. I, p. 186.)*. Nepătimirea înseamnă mai întâi restabilirea firii din starea ei de boală la care au coborât-o patimile, apoi ridicarea ei mai presus de fire.

(Preotul profesor Dumitru Stăniloae, Ascetica şi mistica Bisericii Ortodoxe, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2002, Partea I: Purificarea, B.Purificarea de patimi prin virtuţi, 10. Nepătimirea sau starea nepătimaşă, pp. 206-214. (Sublinierile din text aparţin redacţiei)

(Cuvânt teologic preluat de pe www.ziarullumina.ro şi publicat în săptămânalul „Lumina de Duminică” din data de 21 aprilie 2013)

Pr. Constantin Coman - Evanghelia părăsită: "Nu ştiţi ce cereţi… Între voi nu trebuie să fie aşa". Despre întâietate, ierarhii, competiţie, interese vs. slujirea smerită şi supusă

"În Biserică ar trebuie să ne batem pe ultimul loc, nu pe primul..."

R. Rădulescu: Doi ucenici ai Mântuitorului Hristos, Iacov şi Ioan, Îi cer un favor, să le dea locuri de cinste, unul de-a dreapta şi altul de-a stânga, în slava Împărăţiei Sale, despre care le vorbea şi pe care o vestea. Hristos le răspunde că nu este în puterea Sa să facă aceste favoruri, şi că acele locuri sunt pentru cei care s-au pregătit. Părinte profesor Constantin Coman, cine sunt aceia, pentru care s-au pregătit locurile privilegiate în Împărăţia lui Dumnezeu?

Părintele Coman: Cei de la baza ierarhiei sociale, nu cei de la vârf, ca să vă răspund direct. Cei de la baza oricărei ierarhii omeneşti, de altfel. Aceasta era surpriza cu care nu se putea nimeni împăca, nici chiar ucenicii lui Hristos. Mântuitorul răstoarnă complet ierarhiile îndatinate. Nu pentru a face în ciuda cuiva, ci arătând că respectivele ierarhii au fost constituite pe criterii opuse criteriilor lui Dumnezeu. Dacă ne-am putea închipui societatea contemporană Mântuitorului ca pe o mulţime de oameni stând la rând la intrarea Împărăţiei, în frunte fiind mai marii poporului, fariseii, cărturarii, drepţii, apoi urmând clasa de mijloc, numeroasă, şi, în cele din urmă, marginalizaţii societăţii, surpriza

făcută de Hristos ar semăna cu anunţul că intrarea este, de fapt, la celălalt capăt al cozii.
Este un dialog foarte interesant, provocat de vestirea Patimilor de către Hristos. Se suiau spre Ierusalim. Hristos îi reţine deoparte pe cei doisprezece - bănuim că erau şi alte mulţimi care îl înconjurau - şi le spune că urmează, foarte curând, să fie dat în mâna bătrânilor şi a cărturarilor, să fie judecat, să fie batjocorit şi omorât. Această vestire a Patimilor şi contextul în care are loc dialogul despre care vorbeam sunt foarte importante. Hristos le tot vorbeşte despre cruce, patimi şi batjocură, iar ucenicii tot vor împărăţie, vor cinste, vor slavă, vor mărire…

Dialogul este încheiat de Hristos cu propunerea unei ierarhii răsturnate. Hristos spune că în lume, stăpânitorii cei mari, împăraţii, sunt cei care stăpânesc, şi toţi ceilalţi oameni îi slujesc. În Împărăţia lui Dumnezeu, lucrurile stau tocmai invers: cei mari şi puţini sunt slujitorii celor mulţi. În Împărăţia Cerurilor, conducătorul nu stă în vârf, purtat în spate de supuşii săi, ci stă la bază, ducându-i în spate pe toţi ceilalţi. Când cei doi Îi cer Mântuitorului Hristos să-i aşeze la locuri de cinste, de-a dreapta şi de-a stânga, îi avertizează: "nu ştiţi ce cereţi!". "Dacă vreţi să mergeţi cu mine, pe drumul meu, va trebui să beţi paharul (pătimirilor) pe care urmează să-l beau Eu, şi să vă botezaţi cu botezul cu care o să mă botez Eu", trimiţând la moartea Sa, adică la botezul sângelui.

Neînţelegând foarte bine despre ce este vorba, ucenicii par dispuşi să treacă prin orice, numai să-şi atingă ţelul propus. Mântuitorul le dă un răspuns neaşteptat şi uşor dezarmant: "E adevărat, veţi trece peste vămile respective, dar a acorda locurile de cinste pe care le râvniţi voi nu cade în atribuţiile Mele!" Este o lecţie extraordinară de smerenie a Mântuitorului Hristos pe de o parte, dar şi de iconomie dumnezeiască care exclude ceea ce omeneşte am numi inter-venţionism.

R. Rădulescu: Trafic de influenţă!

(…)

R. Rădulescu: Locurile pregătite pentru anumiţi oameni, despre care vorbeşte Hristos, nu înseamnă că modul în care sunt aleşi oamenii este unul premeditat? Este un principiu pe baza căruia Dumnezeu va alege pe aceia care vor sta pe locurile pe care le râvnesc acum Iacob şi Ioan, ceea ce vă atrage, tot Evanghelia spune, invidia sau mânia celorlalţi? Care este principiul de alegere a acelor locuri privilegiate?

Pr. Coman: Hristos explică chiar în dialogul din Evanghelia de astăzi. Vor fi aceia care vor reuşi să se aşeze în slujba tuturor. Al acelora va fi locul de-a dreapta şi de-a stânga, care se vor putea lepăda de ei şi se vor aşeza pe ei înşişi

în slujba celorlalţi, nu în slujba propriilor interese, ca să ne raportăm la un limbaj foarte actual. Noi, oamenii, funcţionăm de obicei în slujba intresului propriu. Este ceea ce se cheamă o orientare egoistă, egocentrică, lumească, pe care o contrazice complet orientarea dumnezeiască. Evanghelia spune că omul, ca să ajungă la împlinire, la bucurie, la fericire, la dragoste, la veşnicie, trebuie să nu se pună în slujba intereselor proprii, ci să se pună în slujba exclusivă a intereselor celorlalţi. Cei care vor reuşi să fie mari în ierarhia omenească, dar să se aşeze în slujba celorlalţi, aşa cum demagogic mai declarăm noi uneori, aceia vor fi de-a dreapta şi de-a stânga lui Hristos, în Împărăţia Cerurilor.

R. Rădulescu: Părinte profesor, Mântuitorul Hristos vorbeşte despre o ierarhie, aş putea spune, utopică. În lumea noastră ierarhia de care vorbeşte Mântuitorul Hristos, să fii într-o funcţie înaltă, dar să fii slujitorul tuturor se întâmplă mai rar. Chiar nu ştiu dacă avem exemple în jurul nostru. Am putea aplica principiul şi la ierarhia bisericească. Cine sau ce îţi trebuie să faci, ca să reuşeşti să împlineşti lucrul acesta, în vârful unei ierarhii lumeşti?

Pr. Coman: Este simplu teoretic, este mult mai greu practic. Teoretic, trebuie să-ţi asumi Evanghelia Mântuitorului Hristos, ca expresie a adevărului asupra realităţii pe care o reprezinţi tu şi lumea din jurul tău. Cuvântul lui Hristos este foarte clar. Dar pentru că în noi există o presiune egoistă şi pentru că lumea din jurul nostru este alcătuită din tot atâtea presiuni egoiste, se realizează o continuă competiţie între aceste egoisme şi această competiţie generalizează lumea din care noi facem parte astăzi. Cum spuneaţi şi dumneavoastră, cred că ar trebui să ne privim, întâi de toate, pe noi înşine.

Dacă în Biserica nu se realizează ce spune Sfânta Evanghelie, cum să cerem acest lucru celor din afara Bisericii, din spaţiul politic, de exemplu! În Biserică ar trebuie să realizăm ierarhia pe care ne-o cere Hristos, adică cel care este aşezat în frunte, să ducă în spate pe toţi ceilalţi, să fie slujitorul celorlalţi. În Biserică ar trebuie să ne batem pe ultimul loc, nu pe primul...”

(din: Pr. Constantin Coman, “Dreptatea lui Dumnezeu şi dreptatea oamenilor”, Editura Bizantină, Bucureşti, 2010)

****

Meditaţie personală legată de a doua Evanghelie a acestei Duminici, apropo de cuvintele Mântuitorului către cei doi Apostoli, fiii lui Zevedeu, şi mama lor “Nu ştiţi ce cereţi”:

Sfântul prooroc Moise şi Dumnezeul imposibilului

“Cât despre cei ce se socotesc vrednici de a fi înălţaţi fără a bea din paharul pogorârii, Domnul le spune fără nici un echivoc: ‘Nu ştiţi ce cereţi’“. Sfinţii apostoli Iacob şi Ioan cereau o distincţie. Cereau gloria absolută.

Dacă înşişi apostolii puteau cădea într-o aşa ispită, înseamnă că se poate întâmpla oricui. Poate că se întâmplă mai des şi mai uşor celor deştepţi, celor învăţaţi, celor puternici, celor talentaţi, în mod sigur celor bogaţi, dar să ştiţi că se întâmplă cu noi toţi. Astfel de gânduri izvorăsc din mândrie, iar mândria ne încearcă pe absolut toţi.

Şi Hristos dă pentru tentaţia asta o regulă concretă şi clară, zicând aşa: “Ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru. Şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă”.

Membrii guvernului, adică cei ce exercită puterea executivă în stat, se numesc miniştri. Cuvântul ministru vine din latină şi însemna „slujitor”. În toate limbile europene numele ministrului vine din cuvântul ăsta: „slujitor”. Pentru că Europa e produsul creştinismului. Dar socotiţi dacă din miniştri a rămas altceva creştin decât numele! Între noi nu trebuie să fie aşa.

Hristos ne spune simplu şi clar să nu urmărim onoruri, titluri, înlesniri, protocol, gratuităţi. Şi nu e nici unul dintre noi, oricât de mic, care să nu găsească ocazia să se creadă mare sau să creadă că i se cuvine câte ceva în plus. Dar Hristos zice: cu cât credem că avem mai multe merite şi drepturi, cu atât mai mult trebuie să ne smerim”.

Duminica a V-a din Postul mare - Pregătirea pentru paharul pătimirilor: "Dumnezeu îşi dezvăluie puterea Sa în slăbiciune, înţelepciunea Sa în nebunie, slava Sa pe Cruce"

Duminica Sfintei Maria Egipteanca

Pentru zi: Apostol: Evrei 9,11-14; Evanghelie: Marcu 10, 32-45
Pentru sfânt: Apostol: Galateni 3,23-29; Evanghelie: Luca 7,36-50

În această Duminică ne aflăm într-un moment crucial în călătoria Postului mare. Am auzit limpede în Evanghelia de astăzi că această călătorie duce la Ierusalim, unde Hristos va fi dat la moarte într-un mod ruşinos.

Ştiind toate acestea, s-ar putea să ni se pară ciudat, dacă nu chiar de necrezut, faptul că Iacov şi Ioan, fiii lui Zevedeu, s-au apropiat de Hristos şi i-au spus: „Voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine". Incredibil, ce au putut să ceară!

Ştim, desigur, că nu ar trebui să-L abordăm astfel pe Dumnezeu, cerându-I tot ce ne trece prin minte.

Ceea ce doresc aceştia este nu mai puţin decât ca unul să-I stea de-a dreapta şi celălalt de-a stânga când Hristos va veni întru slava Sa.

Cum de pot să ceară aceasta, tocmai când Hristos le-a spus că va fi batjocorit, scuipat, biciuit şi ucis? Oare cer ei cu adevărat să fie părtaşi la toate acestea? Sau mai degrabă ei cred în continuare că Hristos va intra în Ierusalim pentru a îndeplini toate acele aşteptări omeneşti ce ţin de glorie: putere, întâietate, privilegiu?

Ne-am putea întreba la fel de bine cum de pot să se gândească la aceasta când tocmai le-a spus ce se va întâmpla. Şi, de fapt, aceasta este a treia oară când Hristos vesteşte Pătimirea Sa viitoare.

Nici nu este vorba doar de vreo doi ucenici, Iacov şi Ioan, care se află într-o astfel de înşelare. Atunci când restul ucenicilor au auzit despre ceea ce au făcut Iacov şi Ioan, ei se revoltă, nu din cauza dorinţei acelora, ci fiindcă au fost lăsaţi pe dinafară! Ei sunt supăraţi că Iacov şi Ioan ar putea să le-o ia înainte în cursa pentru cele mai bune locuri.

Dacă ni se pare că gestul ucenicilor este greu de crezul şi de înţeles, atunci ar trebui să ne oprim pentru un minut să reflectăm asupra lui. Ce ni se pare că facem?

Am fost avertizaţi cu privire la ce se află în faţa noastră; ştim încotro ne îndreptăm, ce călătorie facem; într-adevăr, o facem în fiecare zi. Am petrecut deja cinci săptămâni, pregătindu-ne prin rugăciune, post şi acte de milostenie, pregătindu-ne pentru a fi părtaşi la Pătimirile lui Hristos. Având în vedere intensitatea slujbelor care urmează, în nici un caz nu putem evita Pătimirea şi Crucea Lui. Vom petrece multe ore înaintea Crucii, citind pericopele despre Pătimiri şi apoi vom îngropa trupul mort al lui Hristos.

Trebuie să ne întrebăm dacă facem toate acestea pentru ca, după ce am trecut prin toate, să putem, de asemenea, fi părtaşi la slava Sa… după ce am trecut prin toate… şi, prin urmare, lăsând totul în urmă…? Dacă este aşa, atunci slava în care sperăm să pătrundem cu siguranţă va fi slava aşa cum o concepem noi. Vom acţiona în acelaşi mod obraznic precum ucenicii.

Ucenicii, neştiind ce este ceea ce cer, au vrut să fie unul de-a dreapta şi celălalt de-a stânga lui Hristos când va veni întru slava Sa. Însă ce anume implică cu adevărat o astfel de cerere ni se dezvăluie de fapt atunci când Îl vedem pe

Hristos aşezat pe Cruce, sau mai degrabă întronat, între doi tâlhari, unul la dreapta şi altul la stânga Lui.

Hristos vine întru slava Sa pe Cruce. Acest adevăr demolează toate concepţiile noastre despre ceea ce este slava, toate ipotezele noastre despre cinste şi putere. ***Într-adevăr, răstoarnă invers imaginea noastră despre cine şi ce este Dumnezeu; Dumnezeu nu este un despot care exercită puterea prin impunerea voinţei Sale, care află slavă în slugărnicia supuşilor Săi sau care răspunde la cererile lor meschine. Nu! Dumnezeu îşi dezvăluie puterea Sa în slăbiciune, înţelepciunea Sa în nebunie, slava Sa pe Cruce, iar voinţa Sa irezistibilă în dragostea pe care o face vădită în acest fel.***

Pericopa pe care am ascultat-o astăzi culminează în acest punct. Hristos anume spune: Fiul Omului a venit să slujească şi să-Şi dea viaţa ca răscumpărare pentru toţi şi, prin urmare, oricine vrea să fie cel dintâi, trebuie să fie robul tuturor.

Atunci când vorbeşte despre iminenta Sa Pătimire, Hristos foloseşte cuvinte care fac aluzie la ceea ce este temelia vieţii noastre în Biserică, chiar în zilele noastre: paharul pe care urmează să-L bea şi botezul cu care urmează să fie botezat.

Hristos făgăduieşte că şi ucenicii Săi vor bea din paharul Său şi se vor boteza cu botezul Lui, arătându-ne semnificaţia deplină a actului de a primi botezul şi de a primi Sfânta Împărtăşanie. Acestea nu sunt nişte simple lucruri pe care le facem când venim la biserică. Acestea ar trebui să fie temelia vieţii noastre, ceea ce face ca întreaga noastră viaţă să fie o martiria continuă - o mărturie a lui Hristos în folosul altora.

Ca un exemplu în acest sens, avem astăzi înaintea noastră pe Sfânta Maria Egipteanca, femeia care, prin întâlnirea cu Crucea, şi-a schimbat total felul de viaţă, trăind în pocăinţă deplină şi nevoinţă, până când şi ea a băut din paharul mântuirii.

Să ne rugăm să avem şi noi puterea de a-I răspunde lui Hristos, nu pentru a încerca să evităm crucea din dorinţa de a avea ceea ce noi numim slavă, ci pentru a o recunoaşte drept izvorul vieţii noastre în El.

(în: Pr. Prof. John Behr, "Crucea lucrează în lume: Omilii pentru perioadele liturgice de peste an", Editura Doxologia, Iaşi, 2016)

Pr. Nicolae Tănase - Predică la Duminica a V-a din Post (a cuvioasei Maria Egipteanca)

A sta de-a dreapta sau de-a stânga lui Dumnezeu stă în puterea noastră

Iată-ne ajunşi şi în Duminica a cincea a Sfântului şi marelui Post, când prăznuim pe Sfânta Maria Egipteanca. Să urmărim puţin cum ne-a pregătit Biserica perioada de trecere a Sfântului şi marelui Post.

Desigur, la început nu a fost aşa, pentru că Mântuitorul Hristos, înălţându-se la cer, a lăsat porunca iubirii de Dumnezeu, porunca iubirii de aproapele, porunca frângerii pâinii şi atât. Înainte vreme, în secolul I-îi, în secolul al II-lea, creştinii se împărtăşeau chiar şi mâncaţi. De ce? Pentru că ei trăiau cu Dumnezeu şi nu era importantă o altfel de pregătire. Sunt creştinii care, dacă a fost cazul şi-au dat viaţa şi sângele lor, pentru credinţa în Hristos. Sunt creştinii care au spus: „Da, noi credem în Iisus Hristos şi nu vrem să ne închinăm la alt dumnezeu, străin".

Acei creştini, atunci, cu acea trăire, se împărtăşeau şi mâncaţi. Apoi, trăirea şi credinţa au scăzut. Atunci Biserica - care este Trupul lui Hristos şi Hristos este Capul Bisericii, de aceea Biserica nu greşeşte, pentru că fără de greşeală e Capul ei, Iisus Hristos - a rânduit posturi, a rânduit penitenţă (adică pocăinţă), a rânduit slujbă, a rânduit cele plăcute lui Dumnezeu spre îndreptarea oamenilor. Iată, astfel, în Sfântul şi marele Post: patru duminici pregătitoare, apoi şase duminici cu şase săptămâni de post.

Prima Duminică este a Ortodoxiei, a dreptei credinţe, în a doua Duminică ne-a învăţat, prin Sfântul Grigorie Palama, să conlucrăm cu harul, adică cu puterea sfinţitoare a lui Dumnezeu. În Duminica a treia ne-a pus nouă toiag puternic - Sfânta Cruce, în mijlocul postului. În Duminica a patra ne-a învăţat să urcăm, treaptă cu treaptă, scara virtuţilor, de aceea a rânduit să-l pomenim pe Sfântul

Ioan Scărarul, cel care a scris o carte numită „Scara”. Iar astăzi, în Duminica a cincea, ne-a rânduit să o prăznuim pe Sfânta Maria Egipteanca. Iar Duminica viitoare serbăm Intrarea Domnului în Ierusalim şi sfârşim postul.

Dar nu-l sfârşim de tot, dezlegăm numai la peşte, pentru că urmează încă o săptămână specială, numită Săptămâna Patimilor; este o săptămână în care trăim moment cu moment ceea ce Hristos a pătimit pentru noi atunci şi pătimeşte şi astăzi, în fiecare Sfântă Liturghie - de aici şi marele păcat al celor care, nevenind la biserică, dispreţuiesc Jertfa Lui.

De ce Biserica a rânduit ca într-un chip deosebit s-o prăznuim pe Sfânta Maria Egipteanca? Iată de ce: ea a fost o mare păcătoasă. Nu mai mare decât fetele noastre de astăzi care se destrăbălează în discoteci şi în locuri întunecoase, dar păcătoasă. S-a suit într-o corabie, pentru că a văzut acolo mulţi băieţi tineri şi a desfrânat cu ei. Era un vapor care mergea la Ierusalim cu pelerini, ca să se închine la Locurile Sfinte. Pelerinajul acesta se făcea cu prilejul sărbătorii Sfintei Cruci, din 14 septembrie. Acolo, patriarhul scotea Sfânta Cruce şi o arăta poporului. Atunci a vrut şi Maria Egipteanca, luată aşa, de valul acesta de multă lume, să ajungă să vadă ce se întâmplă în biserică, să vadă Sfânta Cruce. Şi n-a putut să intre, o putere o oprea. Toţi intrau, ea nu putea să intre.

Afară, în pridvor, era o icoană a Maicii Domnului. S-a lipit de icoana aceasta, a început să plângă cu amar şi a zis: „Maica Domnului, roagă-te Fiului tău să-mi permită şi mie să intru în biserică şi promit că încetez cu păcatul şi îmi voi închina toată viaţa mea Fiului tău”. A ascultat Maica Domnului rugăciunea ei, a lăsat-o să intre în biserică, unde s-a închinat la Sfânta Cruce, a mers şi şi-a mărturisit păcatele în Taina Spovedaniei, a primit dezlegare şi canon.

A luat apoi câteva pâini şi boabe de linte şi a mers în pustiu, unde a stat 47 de ani. Atâta s-a rugat lui Dumnezeu, atâta căinţă a avut pentru păcatele ei, încât se înălţa de la pământ atunci când se ruga, iar rugăciunea ei apărea ca un foc.

Vă daţi seama în ce stadiu de duhovnicie şi sfinţenie ajunsese, de se ruga aşa. Biserica ne pune în Duminica a cincea din Post serbarea acestei femei păcătoase - devenită sfântă prin îndreptare, căinţă şi iertare de la Dumnezeu - ca să ne încurajeze pe noi, spunându-ne că, orice păcat am face, putem fi reprimiţi în Biserica lui Hristos. Vă daţi seama ce păcate mari făcuse ea, câţi tineri smintise, pe câţi îi adusese în păcatul acesta al desfrânării. Aşa de multe păcate avea, încât biserica n-o mai primea, o putere o oprea să intre.

Şi cu toate acestea, a ajuns de se ruga fiind ridicată de la pământ, în lumină ca de foc. Iar Biserica ne încurajează în Duminica aceasta, să avem nădejde că

putem primi iertare, dacă ne întoarcem, dacă avem căinţă, dacă promitem îndreptare.

Aţi mai auzit în Sfânta Evanghelie citindu-se despre rugămintea şi pretenţia fraţilor Iacob şi Ioan, fiii lui Zevedeu. Ei au spus: „Doamne Iisuse Hristoase, dă-ne nouă să stăm, când vei veni întru Împărăţia Ta, unul de-a dreapta şi unul de-a stânga". Mântuitorul Hristos le-a zis: „A şedea de-a dreapta şi de-a stânga Mea nu este al Meu a da". Nu este un loc pe care ţi-l dă Dumnezeu. E un loc, Iacove şi Ioane, pe care ţi-l câştigi singur, prin efort, prin rugăciune, prin căinţă, prin viaţă în Dumnezeu.

Deci Mântuitorul Hristos nu le poate împlini această dorinţă. Înseamnă că a sta de-a dreapta sau de-a stânga lui Dumnezeu stă în mâna noastră. Pentru că, dacă îndreptăm viaţa noastră, avem această putere să stăm de-a dreapta şi de-a stânga lui Dumnezeu, unde vrem noi. Dar cum? Vrând! Am spus mereu că în biserică nu sunt oameni drepţi şi păcătoşi, sunt oameni care vor; pentru că drepţi şi păcătoşi numai Dumnezeu ştie care suntem şi care nu suntem. Lumea nu se împarte în drepţi şi păcătoşi, în buni şi răi, în ştiutori şi neştiutori, în bogaţi şi săraci; lumea se împarte în oameni care vor şi oameni care nu vor.

Dumneavoastră, în biserica asta stând acum, vreţi. Că sunteţi drepţi, că sunteţi păcătoşi, nu ştiu; dar dumneavoastră sunteţi oameni care vreţi. Ce vreţi? Vreţi mântuirea sufletului. Poate nu vreţi cum trebuie, poate nu vreţi de-ajuns, dar vreţi. Poate ne-au zburat gândurile aici la slujbă, poate ne-am tulburat în vreun fel, poate n-a fost bine primită rugăciunea noastră, dar dumneavoastră vreţi.

Asta e foarte important. Iar cei ce nu vin la biserică, nu vor... . De ce nu vor? Poate că n-au conştientizat încă valoarea sufletului. Pentru că sufletul este mai puternic înaintea lui Dumnezeu, ca valoare, decât toată omenirea, decât toate aurăriile, maşinăriile, decât toate frumuseţile lumii! Nu ale pământului, ci ale lumii!

Prin lume se înţelege pământul, soarele, luna, planetele, stelele, universul. Aceasta este lumea pe care Dumnezeu a făcut-o. Este lumea văzută. Dar omul face parte din lumea văzută şi din lumea nevăzută: din lumea văzută - cu corpul şi din lumea nevăzută - cu sufletul. Omul este o valoare atât de preţuită, încât Dumnezeu L-a dat pe Fiul Său ca să Se răstignească pentru salvarea omului.

Ce este mântuirea? Este moştenirea vieţii de dincolo întru fericire, pentru că există şi moştenirea vieţii de dincolo întru nefericire, întru chin, întru nemulţumire. Iadul şi Raiul încep aici, în viaţa aceasta. Noi acum ne aflăm în Rai. Dacă ieşim afară şi săvârşim păcatul, ne aflăm în iad. Să ne ferim de iad şi să iubim Raiul.

O zi pe săptămână sau mai multe zile pe săptămână, după cum e rânduiala, să fim în sfânta biserică. Seara şi dimineaţa să fim cu genunchii plecaţi la rugăciune. Să fim cu luare aminte să nu ne stricăm, pentru că noi suntem sarea pământului. Dacă şi sarea se strică, cu ce o să mai sărăm, ca să nu se strice? Noi suntem sarea pământului.

Copiii noştri vor fi ceea ce suntem noi. Copiii noştri sunt viitorul nostru. Să formăm copiii, să postim împreună cu copiii noştri; dacă murim acum, copiii noştri să aibă un exemplu de la noi, oameni tineri: tatăl meu postea, mama mea postea, mama mea făcea mâncare aşa, bunica mea aşa prepara mâncare în post, aşa făceau ei. Şi atunci, chiar dacă în timp copilul mai alunecă, într-o parte sau în alta, îşi aduce aminte, are exemplu. Copiii noştri sunt ramuri din rădăcină, din tulpină. Copiii noştri vor fi ceea ce suntem noi, de aceea noi nu ne permitem să facem nedreptate, să facem desfrânare, să facem înşelătorie, să înjurăm pe Dumnezeu. De ce? Pentru că acestea toate le trag din noi şi copiii noştri. Adică rădăcina întotdeauna dă sevă şi la ramuri.

De aceea avem probleme cu copiii noştri. Toţi, aproape toţi. De ce? Din cauza noastră, nu din cauza copiilor. Noi pedepsim copiii, noi batem uneori copiii. În chip normal, ar trebui ca, după ce-i batem, să stăm puţin deoparte şi să ne gândim: „De ce face copilul meu aşa?”. „Pentru că şi eu sunt la fel”. „De ce nu mă ascultă copilul meu?”. „Pentru că nici eu nu ascult de Dumnezeu”. „De ce copilul meu nu vrea să ştie de mine?”. „Pentru că nici eu nu vreau să ştiu de Dumnezeu. Eu sunt copil al lui Dumnezeu, dar nu-L ascult pe Dumnezeu. Atunci el de ce să mă asculte pe mine, care sunt om? Eu nu-L ascult pe Dumnezeu, care-i Dumnezeu, dar am pretenţie să mă asculte copilul meu, care este copil al unui om”.

Desigur, asta nu este o scuză pentru copiii neascultători, ci este un îndemn pentru părinţi să fie cu multă atenţie. Pentru că din rădăcini sfinte ies ramuri sfinte şi din rădăcini compromise ies ramuri care nu dau rod.

Suntem pedepsiţi prin copii Dacă observaţi, părinţii nu sunt pedepsiţi direct, sunt pedepsiţi prin copii şi nepoţi. Ce mare durere este să-ţi fie copilul nerealizat! Şi ce mare durere este să vezi că nepoţii nu fac nici un fel de progres, nici spiritual, nici material, nu au nici o pornire.

Aşa pedepseşte Dumnezeu. Dumnezeu nu bate cu parul, adică nu loveşte puternic. De ce? Din iubire. Dumnezeu aşteaptă 20, 30, 40 de ani. E foarte greu să reparăm păcatul. Să reţinem un lucru: păcatele se iartă, greşelile se trec cu vederea, dar obrazul nu se spală, adică urmele rămân.

Să ne ferim să ne rămână urmele. Pentru păcate avem Spovedania, pentru greşeli avem iertarea, ne cerem iertare, dar obrazul rămâne nespălat înaintea oamenilor şi înaintea lui Dumnezeu. Să ne ferim de toate acestea ne învaţă Duminica de astăzi, prin Sfânta Maria Egipteanca.

Ce este jertfa? În încheiere vă reamintesc ce înseamnă jertfa. Cain a adus jertfă. Abel a adus jertfă. Adică din lucrul mâinilor lui, din munca lui, din efortul lui, a ars pentru Dumnezeu. Cain a ars ce avea mai prost. Şi zice că fumul jertfei lui Abel se urca la cer, iar fumul jertfei lui Cain se risipea, nu se urca la cer. Apoi au urmat legi şi legi, pe care Dumnezeu le-a dat cu aducerea jertfelor.

Preoţii, mai întâi în cort, apoi în templu, aduceau la intrare, în faţa bisericii, cum era atunci, pe o ridicătură, aceste jertfe. A venit Hristos, S-a jertfit pe Sine şi a desfiinţat aceste jertfe.

Noi jertfim acum ceara curată de albine, untdelemnul, tămâia, vinul şi pâinea. Dar cea mai primită jertfă este mila păcii, jertfa laudei. Adică ne jertfim venind în biserică şi lăudând pe Dumnezeu, aceasta este jertfa.

Ce înseamnă jertfă? Înseamnă consumarea a ceva, fără folos pământesc, ca recunoştinţă. Acum, venind la biserică, n-am câştigat nimic: n-am câştigat bani, n-am lucrat pământul, n-am făcut nici o afacere, nimic pământesc n-am făcut, în schimb, datorită acestei jertfe, am câştigat hrana sufletului, cele cereşti.

Prezenţa noastră în biserică este jertfa, noi facem jertfă. Renunţarea la lucru într-o zi este jertfă, abţinerea de la o mâncare sau alta este jertfă. Înainte, lumânările şi candela foloseau la iluminat; acum nu mai folosesc, avem alt fel de iluminat, avem curent electric. De ce, totuşi, ardem lumânări, de ce ardem candela? Pentru că vrem să aducem jertfă, adică ne lipsim de ceva, pentru Dumnezeu.

Jertfa noastră este bine primită doar dacă înţelegem ce este jertfa; iar dacă nu înţelegem, atunci fumul jertfei noastre, dacă putem să ne exprimăm aşa, nu se urcă la ceruri, ci se răspândeşte.

Ce aducem noi lui Dumnezeu? Din păcate, aducem ce e mai prost, ce e mai slab, ce e mai neputincios. De aceea, îndemnăm pe cei tineri să se aducă pe ei jertfă acum, când sunt în putere. Acum să postim, când suntem tineri, acum să ne rugăm, acum să facem metanii, acum să venim la biserică.

Vine vremea când nu mai putem să aducem aceste jertfe, avem neputinţe, avem boli, avem dureri de mijloc, de genunchi, de glezne, nu ne mai mişcăm din pat

sau abia ieşim în curte, darămite să mai venim la biserică. Vine o vreme când nu mai ai ce să dai lui Dumnezeu.

Din păcate, vremea aceasta (bătrânețea), care este mai liberă ca timp, este o vreme mai neprielnică ca putere. Şi atunci îndemnăm: copiii să postească, şcolarii să postească, băieţii, fetele, cei tineri căsătoriţi să postească, nu bătrânii. Cei care au trecut de o vârstă şi care au muncit la viaţa lor şi au apucat vremuri grele, unii dintre dumneavoastră şi vremuri de foamete, dumneavoastră puteţi să nu mai postiţi. De ce? Pentru că aţi postit la tinereţe, aţi postit în copilărie, cât aţi fost tineri, însuraţi, măritate. Nu mai postiţi acum, pentru că aţi adus lui Dumnezeu făina tinereţii. Acum lăsaţi tărâţa bătrâneţilor; ce aţi avut mai bun, făina, aţi dat-o. N-aţi dat-o? Atunci postiţi şi acum. Dacă n-am dat la timp făina, să mai dăm ce se poate acum.

Dar Dumnezeu ne va primi nouă jertfa aceasta, dacă ne vom îndrepta şi vom spune: „Iată, eu n-am postit când eram ca tine. Ai 21 de ani, eu n-am postit. Tu ai 28 de ani, eu nu posteam la 28 de ani. Tu ai 36 de ani, nu posteam nici la 36 de ani. Tu ai 47 de ani, nu posteam nici atunci”. „De când posteşti tu, tată?”. „Am început să postesc şi eu de la 86 de ani încolo”. E bine primit şi postul tău, dar îndreaptă-l pe copilul tău, pe nepotul tău şi spune: „N-am făcut bine că n-am postit la vreme!”.

Pentru că vreme este pentru tot. Vreme e de post, vreme e de dulce. Vreme e de tristeţe, vreme e de bucurie. Vin Sfintele Paşti. Ce înseamnă Sfintele Paşti pentru noi? Înseamnă mâncare şi băutură? Nu. Înseamnă bucuria şi biruinţa unei perioade de post. Rânduielile Bisericii nu vor pieri niciodată; ele rămân în putere.

Vă spun toate aceste lucruri pentru că de ele ţine succesul nostru; şi toată lumea îşi doreşte succes, să aibă spor, să meargă familia, să aibă ce mânca, ce îmbrăca, să trăiască bine. E bine, tot ce dorim e bine; dar să dorim şi această înălţare a noastră către Dumnezeu. Amin.

Pr. Constantin Sturzu: Femeia care a măsurat distanţa de la iad la Rai

Duminica ce urmează, a V-a din Post, este numită şi a cuvioasei Maria Egipteanca. Nu întâmplător a fost ales de către Sfinţii Părinţi acest chip al pocăinţei, această pildă de curaj în lupta dusă în războiul cu patimile cele mai grele. A trăit la cumpăna secolelor IV şi V, trecând la Domnul în anul 431. Şi-a părăsit părinţii şi a plecat de la 12 ani de acasă, în Alexandria, trăind în acest oraş, vreme de 17 ani, în desfrânări care nu se pot descrie în cuvinte.
Ea însăşi îi mărturiseşte lui Zosima, cel care a găsit-o în pustiul Iordanului: „Timp de mai bine de şaptesprezece ani, iartă-mă, i-am petrecut în dragoste publică, supusă fiind destrăbălării. Şi pe adevăr mă jur, nu pentru plată, căci n-am luat nimic de la cei care de multe ori voiau să-mi plătească. Acest chip - de a-mi satisface dorinţa în dar - l-am născocit pentru a face să atrag luarea aminte a câtor mai mulţi asupra mea. Iarăşi să nu crezi cumva că nu luam bani pentru că eram bogată. Nu, căci trăiam ca o cerşetoare şi adeseori torceam câlţi. Aveam însă o poftă nesăţioasă şi o dorinţă neînfrântă de a mă tăvăli în noroi. Aceasta socoteam că este scopul vieţii, de a batjocori neîncetat trupul."

În dorinţa ei de a prinde cât mai mulţi tineri în laţul poftelor trupeşti, se urcă pe o corabie ce ducea pelerinii la Ierusalim. Şi pe corabie, şi în oraşul sfânt, nu are

decât o preocupare: să corupă cât mai mulţi tineri. Se alătură chiar şi valului de pelerini care se îndreptau spre a se închina lemnului Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul, însă constată că, oricâte eforturi ar fi făcut, nu poate intra în biserică. Este oprită de o mână nevăzută.

Atunci ia aminte la vocea propriei conştiinţe care îi spune că, din cauza vieţii sale păcătoase, Dumnezeu nu-i îngăduie să păşească în sfântul lăcaş. Cu lacrimi în ochi, se roagă Maicii prea curate promiţând că îşi va schimba viaţa dacă va fi lăsată să intre şi ea în casa Domnului. Se retrage, ulterior, în pustiul Iordanului unde, cu ocrotirea Sfintei Fecioare„„chezăşuitoarea mântuirii sale” - cum o numea, petrece în aspre nevoinţe timp de 47 de ani.

După această luptă dusă cu patimile care au chinuit-o mult timp, chiar şi în pustie, a ajuns pe acele culmi de sfinţenie pe care nu au ajuns nici chiar acei călugări cu viaţă curată contemporani cu ea. Când se ruga, se înălţa „cu un cot de la pământ”, avea darul vederii gândurilor celorlalţi, vorbea din Scripturi deşi nu le citise niciodată şi nici nu fusese învăţată de vreun om (ci de Duhul Sfânt), putea merge pe apele Iordanului ca pe uscat… ***Iată cum pocăinţa omului susţinută de harul lui Dumnezeu îl ridică pe acesta din adâncurile iadului patimilor, în lăcaşurile cele mai înalte ale Raiului.***

Pentru omul de azi, multe sunt lucrurile pe care le poate învăţa din viaţa acestei sfinte (vă recomand să citiţi varianta extinsă, nu vreun rezumat). M-aş opri la două aspecte, ambele dătătoare de mari nădejdi pentru toţi cei care am ajuns robi păcatului.

Primul lucru pe care-l poţi învăţa de la Maria cea din Egipt este că, dacă eşti onest cu tine însuţi, chiar şi în săvârşirea păcatului, mai devreme sau mai târziu ajungi la Dumnezeu şi în Sfânta Sa Biserică.

Această copilă a început să desfrâneze pe străzile Alexandriei şi a pus toată râvna ei în săvârşirea păcatului, neacceptând nici o formă de plată, adică ajungând a păcătui doar pentru plăcerea aceea în sine. A făcut asta vreme de 12 ani cu un soi de înverşunare, canalizându-şi toată energia în această direcţie, dăruindu-se total. Ea chiar era sinceră în acest mod de viaţă al ei, căci, cum a şi mărturisit, socotea că acesta„este scopul vieţii”.

Dumnezeu însă a lucrat în chip minunat pentru că s-a folosit taman de această convingere a ei, îngăduindu-i să ajungă printre pelerini ce mergeau la Ierusalim, până chiar în apropierea Sfintei Cruci.

Aşa se foloseşte Domnul de toate neputinţele noastre, căci plecând tocmai de la aceste rele pe care le facem - indiferent de amploarea sau de grozăvia lor - ne

îndrumă, discret, către momentul de întoarcere, de convertire. Important să fim sinceri în alegerile noastre, să nu trăim dual, făţarnic, încercând să împăcăm şi pe ale lui Dumnezeu şi pe ale diavolului, să nu avem pretenţia că am găsit un soi de „echilibru” între bine şi rău. Şi, nu în ultimul rând, să primim, cu aceeaşi onestitate, glasul conştiinţei care ne învaţă cum să ne întorcem.

În Apocalipsă avem, de altfel, un avertisment foarte categoric: „Ştiu faptele tale; că nu eşti nici rece, nici fierbinte. O, de ai fi rece sau fierbinte! Astfel, fiindcă eşti căldicel - nici fierbinte, nici rece - am să te vărs din gura Mea” (3, 15-16). Maria din Alexandria a fost rece, foarte rece (adică departe cu totul de Domnul, cel ce încălzeşte inimile noastre) şi astfel a putut fi pescuită, devenind fierbinte, atât de fierbinte pe cât e cineva care se odihneşte în inima lui Dumnezeu.

Cine a îndrăznit să dezlege pe Maria, desfrânata din Alexandria?

Al doilea aspect care ar trebui să ne cutremure este faptul că această tânără, după 17 ani de desfrânare publică, chiar înainte de a trece Iordanul, a fost împărtăşită. De la momentul în care desfrânase ultima dată, până la primirea împărtăşaniei, nu trecuseră nici 24 de ore. Căci dimineaţa, pe la ceasul nouă, avusese loc momentul în care a pus acea făgăduinţă înaintea Maicii Domnului că nu va mai păcătui cu trupul şi se va lepăda de lume; iar seara, după o călătorie ostenitoare, a ajuns pe malul Iordanului, la biserica închinată Sfântului Ioan Botezătorul, unde, după propria-i mărturie, s-a împărtăşit cu „cu prea curatele şi de viaţă făcătoarele Taine”.

Cât de adevărat este cuvântul din Pateric al avvei Alonie, cum că, „de va voi omul, de dimineaţă până seara ajunge în măsură dumnezeiască”!

Închipuiţi-vă că, astăzi, una dintre vedetele de filme porno, pocăindu-se şi hotărându-se a-şi schimba viaţa, ar fi dezlegată de un duhovnic spre a se împărtăşi, imediat după prima spovedanie. Câtă lume nu s-ar sminti? Câţi nu l-ar judeca pe acel duhovnic, care a lăsat aşa o desfrânată să se apropie de Sfintele Taine (până şi Domnul a fost judecat de Simon că a lăsat o desfrânată să se atingă de trupul Său - a se vedea Evanghelia ce se va citi mâine în biserici, din Luca 7, 36-50)?

Maria cea venită din Egipt, deşi făcuse multe păcate şi era cunoscută public pentru desfrânarea ei, primeşte totuşi această dezlegare. Nu ştim dacă nu s-au ridicat şi atunci voci care să strige (cu voce tare sau în sine): „Cine a îndrăznit să dezlege pe Maria, desfrânata din Alexandria?” Ştim doar că acel duhovnic a luat o decizie bineplăcută înaintea lui Dumnezeu, făcând pogorământ de la canoane şi având două repere în luarea deciziei de a o dezlega: dragostea lui Dumnezeu şi pocăinţa acestei femei. Aşa avem astăzi un model al desăvârşitei pocăinţi, încurajator pentru toţi cei care s-au afundat în multe şi grele păcate.

Fără a fi fost întărită cu Sfintele Taine, nu ar fi avut nici o şansă să biruiască în cumplitele lupte pe care le-a dus, apoi, în pustiul Iordanului.

Astăzi ne place să punem accent foarte mult (sau chiar exclusiv) asupra faptului că Maria Egipteanca s-a împărtăşit după 47 de ani de nevoinţe aspre în pustie. Uităm de prima împărtăşanie (acordată imediat după ce a decis să-şi schimbe viaţa) şi vorbim doar despre cea de a doua, primită de la Zosima înainte de a muri. Grav e că facem din asta un soi de „sperietoare” pentru credincioşi: „Dacă Sfânta Maria Egipteanca nu s-a împărtăşit decât după 47 de ani, tu ce pretenţii mai ai?”

Încât sunt legitime cele două întrebări care se nasc de aici:
1) Mai are cineva azi o pocăinţă (dorinţă de întoarcere totală spre Dumnezeu) precum cea a fostei desfrânate din Alexandria?
2) Şi dacă cineva are o astfel de pocăinţă, se mai găsesc duhovnici care să aibă discernământul de a dezlega o astfel de persoană imediat, nelipsindu-o de Sfântul Trup şi Preascumpul Sânge nici măcar o clipă?

Iată, viaţa cuvioasei Mariei Egipteanca îndreptăţeşte cu prisosinţă caracterizarea de a fi fost femeia care a măsurat distanţa de la iad, din locurile cele mai de jos, la înălţimile ameţitoare ale Raiului. Fiecare dintre noi suntem chemaţi să măsurăm o astfel de distanţă. Punct de plecare pentru o astfel de binecuvântată călătorie? Chiar clipa de acum, dacă ne pocăim. Merinde pentru acest drum anevoios? Chiar Sfintele Taine.

(Text publicat în cadrul rubricii „Acum, după două mii de ani”, în ediția tipărită a Ziarului de Iași.)

Sursa: **http://www.doxologia.ro/puncte-de-vedere/femeia-care-masurat-distanta-de-la-iad-la-rai**

Pr. Petru Roncea - Cuvânt la Duminica a cincea din Postul mare: Hristos a fost dat la moarte din cauza păcatelor noastre

Duminica a cincea din Postul mare este închinată Sfintei cuvioase Maria Egipteanca, aşa cum este trecut în calendarul acestei duminici, iar despre numele acestei sfinte am auzit lucruri foarte interesante miercuri, la Denia Canonului celui mare, când s-a pus accent foarte mult pe rugăciunile ei, ca una care a căpătat mare trecere înaintea Maicii Domnului şi a Sfintei Treimi.

Miercuri seara la Denia Canonului cel mare ne-am rugat cu toţii împreună cu Sfânta Maria Egipteanca să ni se ierte păcatele, ascultând canonul cel aspru al pocăinţei, pe care Sfântul Andrei Criteanul l-a compus şi pe care Biserica de sute de ani îl rosteşte în fiecare Post mare în miercurea din săptămâna a cincea.

Vineri seara am săvârşit Denia Acatistului Bunei Vestiri, râvnind la ajutorul cel mare al Maicii Domnului pentru mântuirea noastră, căci ca o mamă prea iubită a Fiului său, Iisus Hristos, şi ca una care ştie neputinţele oamenilor, ascultă pe de o parte cererile noastre, pe de altă parte şopteşte Fiului său să Se poarte cu milă faţă de noi.

***

Duminica a cincea din Postul mare este închinată acestei cuvioase Maria care, dintr-o stare extrem de decăzută în care se afla trupeşte şi sufleteşte în tinereţea

ei, a ajuns să-i întreacă în smerenie şi în curăţie chiar şi pe cei mai nevoitori călugări din vremea aceea.

Unul dintre ei era un preot numit Zosima, care socotea că se nevoieşte foarte mult pentru sufletul său şi poate că nu ar fi nimeni în lumea aceasta care să facă atâta jertfă cât face el pentru mântuirea sufletului său.

Dumnezeu l-a trimis în pustia Iordanului ca să vadă o femeie sfântă şi să înveţe de la ea smerenia, pentru că aceea l-a întrecut pe el în nevoinţă. Această femeie sfântă a locuit 47 de ani în pustie singură, nevăzând om sau animal, intrând în pustie doar cu două pâini şi jumătate şi apoi hrănindu-se cu rădăcini, cu ierburi şi cu Cuvântul lui Dumnezeu.

17 ani ea a fost muncită de poftele vechi ale trupului şi apoi 30 de ani a trăit în comuniune cu Dumnezeu, sfârşitul vieţii sale aflându-o în împărtăşire cu Iisus Hristos, cu Sfânta Împărtăşanie pe care preotul Zosima i-a adus-o în pustie.

Viaţa ei cucereşte pe orice om în orice stare de păcat ar fi, pentru că dă o mare nădejde la Dumnezeu care poate să ne ierte şi vrea să ne ierte orice păcat am fi făcut noi, dacă ne îndreptăm ochii spre El şi Îi făgăduim că ne oprim de la săvârşirea păcatelor şi începem o viaţă nouă, aşa cum a făcut Sfânta Maria Egipteanca.

În Evanghelia acestei Duminici, de la Marcu 10, 32-45, Domnul ne vorbește despre intenţiile rele ale oamenilor cu privire la Sine. Fiul Omului peste câteva zile va fi dat în mâinile oamenilor fărădelege şi va fi omorât, le spunea El apostolilor Săi. El ştia că venirea Lui în lume ca trimis al lui Dumnezeu nu are altă soartă decât moartea din partea oamenilor, răstignirea. El a venit să spună Adevărul şi a mustrat pe farisei şi cărturari, pe cei care credeau că ştiu legea şi o împlinesc; dar ei o călcau şi nu iubeau pe semenii lor, de aceea Mântuitorul îi mustră pe faţă.

Pe cei nevoiaşi, pe cei săraci îi vindecă, pe bolnavi îi ridică din patul bolilor pentru ca să-i atragă la Sine, dar toată facerea Lui de bine pe care a făcut-o oamenilor s-a întors asupra Lui cu răstignire şi cu moarte din partea tuturor, atât a celor din înalta clasă aristocratică şi clericală a vremii aceleia cât şi din partea poporului de jos, a poporului care a fost miluit de El, căruia El i-a dat pâine în dar, înmulţind-o în pustie, şi pe care l-a bucurat, vindecându-i bolnavii. Cu toţii au strigat împotriva Lui şi L-au dat la moarte.

Mântuitorul anunţă pe ucenicii Săi, îi înştiinţează din vreme că „aşa se va întâmpla cu Mine”. Ei nu înţelegeau ce înseamnă cuvintele acestea, nici nu-şi

închipuiau că oamenii ar putea să dea la moarte un aşa profet, un aşa Dumnezeu.

De aceea cei doi fraţi Ioan şi Iacob au început să se roage de Mântuitorul, crezând că se apropie momentul în care El avea să devină împărat în Ierusalim, ridicând faima poporului evreu la cea de odinioară, din vremea împăratului David, când toată lumea se uita cu ochi invidioşi către Israel, poporul lui Dumnezeu, zicîndu-I: „Doamne, vrem ca atunci când vei fi pe tron, noi să fim de o parte şi de alta a Ta”. Şi Mântuitorul le spune: „Voi nu ştiţi ce cereţi”, nu ştiţi ce înseamnă ceea ce v-am spus Eu vouă: „Puteţi să beţi paharul pe care îl beau Eu?”. Atunci ei îndată au răspuns: „Da, putem”. Însă Mântuitorul le răspunde: „Într-adevăr, veţi putea - şi ei au băut paharul suferinţei lui Hristos (Iacov a fost omorât, tăiat de către evrei) -, dar a şedea la stânga şi la dreapta Mea nu este dat vouă, ci altora care s-au rânduit mai înainte“.

Cei care au fost rânduiţi să stea de-a dreapta şi de-a stânga Mântuitorului erau Maica Domnului şi Sfântul Ioan Botezătorul.

Continuă Mântuitorul în Evanghelie să le povestească ucenicilor despre urcarea Sa la Ierusalim, despre modul în care Ierusalimul Îl va primi. Şi noi acum suntem în perioada aceasta când ne pregătim pentru Intrarea Domnului în Ierusalim, căci Duminica viitoare sunt Floriile, marele praznic al Intrării Domnului în Ierusalim. Ceea ce a anunţat Hristos astăzi se va împlini duminica viitoare, până atunci va trece prin Betania, pe la casa Mariei şi a Martei, acolo unde fratele lor Lazăr, bolnav fiind, a murit şi a fost îngropat.

Miercuri, înainte de Florii, Biserica ne aduce aminte de îngroparea lui Lazăr, pentru ca după patru zile de stat în mormânt, Domnul să meargă în Betania şi să-l învie. De aceea noi sâmbătă cinstim pe Lazăr cel înviat din morţi.

Iar Duminică Mântuitorul va intra în Ierusalim şi noi, împreună pregătiţi pentru acest calvar pe care Hristos îl va urca, să ne luăm crucea noastră şi, pornind pe urmele Domnului, să-L urmăm pe calea crucii Lui.

Dacă până miercurea trecută când a fost Denia dintâi, aşa cum spuneam, vremea pocăinţei noastre a atins apogeul cu Canonul cel mare a Sfântului Andrei Criteanul, de la Denia Bunei Vestiri pornim cu inima noastră spre Golgota şi începem a ne plânge şi a-L plânge pe Hristos, Cel care intră şi merge la Patimă. De aceea şi pe morţii noştri, pe care i-am pomenit în timpul Postului mare încheiem a-i mai pomeni în sâmbăta lui Lazăr, după cum spune şi rânduiala noastră.

De la Florii săptămâna care urmează este a Domnului, este întru slăvirea Patimilor lui Hristos, iar pe morţii noştri îi vom lăsa deoparte, pomenindu-i până în sâmbăta lui Lazăr. După aceea, toată atenţia noastră este spre a ne apleca Patimilor Domnului.

Iată cum spune cartea Tipicului: „Cu sâmbăta lui Lazăr încetează parastasele pentru că în săptămâna Sfintelor Patimi primează dorul pentru patimile şi moartea Domnului nostru Iisus Hristos".

Deci cu sâmbăta lui Lazăr încetează parastasele şi pomenirile pentru cei adormiţi, perioadă care durează până în Duminica Tomii, deci nici în Săptămâna Luminată nu se fac parastase.

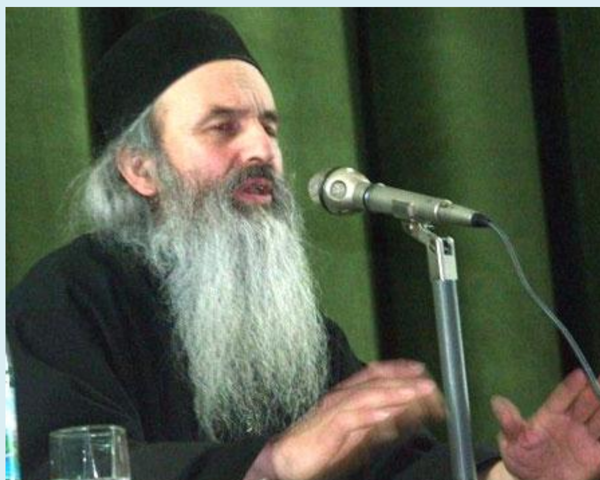
Iată cât de interesant este cursul Postului mare pentru cei care-l urmăresc în fiecare duminică, treaptă cu treaptă, care păşesc pe treptele postului, cât de luminaţi sunt acum cu privire la Săptămâna care ne aşteaptă, cea a Patimilor, cât de înfricoşaţi suntem cu privire la ceea ce are să se întâmple cu Hristos, văzând în miercurea Canonului cel mare cât de mult am păcătuit şi L-am supărat pe Domnul!

În Săptămâna Patimilor, când Îl vom vedea pe Hristos vândut de către iudei, vom putea zice în inima noastră: eu L-am vândut prin păcatele mele, cu înjurăturile mele, cu poftele mele păcătoase, cu nepriceperea mea, eu L-am vândut pe Hristos. Când Îl vom vedea pe Hristos prins în Joia mare vom zice: nu iudeii de atunci, nu doar ei L-au prins şi L-au bătut, ci şi eu cu păcatele mele am lovit faţa lui Hristos, eu i-am dat pe spate cu biciul, prin orice păcat cât de mic ar fi el. Iar în Vinerea mare, când L-au răstignit pe Domnul, să nu îi judecăm pe cei de atunci, ci să zicem: noi, cu păcatele noastre, L-am răstignit pe Domnul slavei.

Pentru că dacă într-adevăr ne-am pregătit pentru perioada Săptămânii celei mari cu post, cu rugăciune, cu Psaltire, cu participarea noastră la sfintele slujbe ale Bisericii, cu gândul mereu la sensul Postului mare pe care Biserica ni l-a rânduit nouă, atunci cu siguranţă ne vom împărtăşi cu bogăţie de lumina Învierii. Amin!

sursa: potirulviisoarei.ro

Părintele Rafail Noica despre teologia ca rugăciune la Sfânta Maria Egipteanca, la Sfântul Siluan şi în slujbele Triodului

De praznicul Cuvioasei Maicii noastre Maria Egipteanca, vă prezentăm acum cuvântul rostit de părintele Rafail Noica în noiembrie 2003, în Aula Palatului Patriarhal, în cadrul simpozionului dedicat centenarului Părintelui Dumitru Stăniloae şi purtând titlul "Teologie şi monahism".

În mod surprinzător pentru mulţi, părintele Rafail alege să prezinte teologia dintr-o cu totul altă perspectivă decât este ea înţeleasă şi "profesată" astăzi. Părintele ne înfăţişează teologia ca pe o scară duhovnicească către veşnicie, pentru care teologia academică este abia o treaptă primitivă şi nici măcar neapărat necesară (cel puţin nu în forma aceasta abstractă şi scolastică în care se face astăzi), cele mai importante trepte find teologia înţeleasă în calitate de conţinut al rugăciunii, iar apoi (aceasta fiind deja finalitatea) ca stare a duhului. Deloc întâmplător, ci cu ţintă precisă, părintele Rafail nu-şi exemplifică ideile prin nici unul din marii sfinţi teologi şi ierarhi ai Bisericii, ci alege cele mai neaşteptate şi mai… scandaloase (pentru unii) exemple cu putinţă pentru tema în chestiune: Sfânta Maria Egipteanca şi Cuviosul Siluan Athonitul.

Ucenicul arhimandritului Sofronie alege anume două dintre chipurile cele mai umile ale sfinţeniei ortodoxe – o desfrânată notorie, care şi-a pierdut fecioria de la 12 ani şi un monah simplu, la origine ţăran cu numai două ierni (nici măcar doi ani întregi!) de şcoală primară. Acestea sunt figurile reprezentative ale teologiei pe care părintele Rafail Noica le alege spre delicată ruşinare şi îndreptare a iluştrilor teologi academici cu pretenţii, fără a desfiinţa însă nici erudiţia teologică. Şi ceea ce găseşte esenţial pentru părintele Stăniloae (teologul comemorat atunci) este tot trăirea, simplitatea şi mireasma Duhului. De ce era nevoie să ni se dea aceste modele? Pentru a ne reorienta gândirea şi viaţa noastră atât de invitregite de Dumnezeu către adevăratul sens şi scop al ideii de teologie: viaţa de rugăciune şi viaţa continuă a duhului nostru în

comuniune cu Cel care este Cuvântul lui Dumnezeu. *(Înregistrarea întregului cuvânt – pe ortodoxmedia)*

"Prea Fericite Părinte, Înalt Prea Sfinţiţi Părinţi, şi Preasfinţiţi şi fraţi slujitori, fraţi şi surori intru Domnul. Mă bucur să fiu astăzi în… frăţia asta pe care aşa aş vrea s-o trăiesc.

Titlul care mi s-a acordat, de care să vorbesc, este "Teologia şi monahismul". Titluri ca acestea, "Teologia şi monahismul", "Teologia şi viaţa" sunt titluri care, într-o primă mişcare, mă descumpănesc. De unde acel "şi"? Socotesc că dacă viaţa este a-teologică, este un soi de auto-avort. Iar monahismul meu mi l-am trăit cu precădere ca o teologie.

Dar poate [ne întrebăm]: ce numim teologia?

În zilele noastre cred că a venit vremea să redefinim toate cuvintele pe care le întrebuinţăm; în parte, fiindcă s-a schimbat sensul lor, s-a degradat graiul, împreună cu înţelegerea omului.

Titlul denotă că teologia se înţelege ca o disciplină şi bineînţeles că este adevărat. Teologia, ca şi arheologia, ca şi psihologia, poate deveni – şi este astăzi – şi o disciplină. Dar cred că nu ar trebui să reducem – deşi să dăm importanţă de rigoare acestei discipline – nu să reducem noţiunea de teologie la o "disciplină", adică la un "studiu" în institute de teologie, care trebuie să culmine cu o diplomă.

Dar hai să luăm teologia ca disciplină. Orice disciplină – între altele cele pe care le-am pomenit – îmbogăţeşte conţinutul omului, cultura omului, cu nişte concepte, nişte noţiuni, cu un oarecare vocabular, care neapărat îi vor influenţa viaţa întreagă. Un arheolog vorbeşte un pic altfel decât un psiholog, deşi vorbeşte în aceeaşi limbă şi aşa mai departe…. Şi un teolog este influenţat de ceea ce învaţă acolo. Dar dacă şi în măsura în care teologia este adevărată – adică a Bisericii – ea are mai presus de alte discipline faptul că introduce pe om în ce este însăşi firea lui.

Ce este teologia? În graiul nostru românesc se zicea câteodată în vechime "cuvântare de Dumnezeu", sau "cuvântare despre Dumnezeu". În greaca asta înseamnă theologhia: cuvântare despre sau cu [Dumnezeu] (se poate traduce în ambele feluri). Cuvântarea aceasta despre Dumnezeu, care într-o măsură oarecare ar trebui s-o primim cu ce numim noi românii "cei 7 ani de acasă" – adică din naştere până ajungem la vârsta şcolirii. Dar, din nefericire, astăzi este aşa de rar ca cineva să primească în pruncia lui noţiuni teologice. Teologia, într-adevăr, a devenit ceva îndepărtat omului modern şi încă mai mult, omului post-

modern. Ne invitregim din ce în ce mai mult de la Dumnezeu. Dinamica căderii adamice continuă. Să revenim deci la teologia ca disciplină, unde însuşim un anumit vocabular şi anumite concepte, dar care sunt în realitate… însăşi viaţa.

Ce este viaţa? Viaţa noastră de la naştere până la mormânt este o devenire, or teologia este acea devenire în realitatea ei, aşa cum trebuie s-o prezinte Biserica şi cum trebuie noi să înţelegem Biserica. Îmbogăţindu-ne cu concepte şi cu un oarecare vocabular, începem să gândim cu Dumnezeu, pe orizonturile noastre şi cu cele ale lui Dumnezeu, cele dumnezeieşti. Aşa cum orice disciplină influenţează viaţa omului şi gândirea, aşa şi teologia ne influenţează şi ne îndreaptă către Dumnezeu. Teologia ar trebui să fie cea care poate să înceapă, ba chiar să sfârşească prin a ne aduce răspunsurile la problemele noastre, mai ales cele mai acute, cele mai dureroase, cele mai adânci ale fiinţei noastre.

Când Părintele nostru Sofronie distingea trei trepte ale teologiei, dintre care “disciplina” ar fi fost prima treaptă – la care eu adaug cei şapte ani de acasă, (după care, din nefericire, astăzi majoritatea oamenilor nu au teologie, dar… ar trebui, după fire, aşa cum a rânduit Dumnezeu lucrurile). Deci prima treaptă [este disciplina].

Atunci care este a doua? O să profit de limba română. Cuvântarea de Dumnezeu, sau despre Dumnezeu, da în cuvântare cu Dumnezeu. Şi părintele nostru Sofronie vorbea de teologie ca şi conţinut al rugăciunii.

Un teolog francez, vorbeşte uneori de îngânările noastre către Dumnezeu, de gângăviile [gângurelile] noastre către Dumnezeu – în franceză “balbutiement“. Începem “a gângăvi” [a gânguri] cu Dumnezeu, şi orice “gângăveală” omenească – fie a pruncului, fie a omului mare – Dumnezeu o primeşte, fiindcă asta-i firea lui Dumnezeu: Dumnezeu – Iubire, Dragoste este şi în dragostea Lui nu leapădă pe om. Deci primeşte gângăvirile noastre, dar când începem să ne îmbogăţim cu un conţinut teologic al gândirii, gângăvirile noastre încep să se preschimbe şi să vorbim cu Dumnezeu mai… dumnezeieşte, adică mai… în termenii lui Dumnezeu şi de acuma teologia începe să devină conţinut al rugăciunii noastre.

Şi nu vorbesc de rugăciune, nici despre ea ca despre o… disciplină, ca ceva pe care îl faci cândva în ziua ta o jumătate de oră sau zece minute, în general cu mintea aiurea, ***ci gândesc rugăciunea – aşa cum o înţelegeam de la Părintele Sofronie – ca un conţinut al vieţii, ca un dialog continuu între făptură şi Făcătorul ei.*** Şi deci acuma începem să gândim mai dumnezeieşte, fiindcă suntem îmbogăţiţi cu conţinutul şi cu conceptele pe care le-au trăit strămoşi ai noştri, începând – să zicem – cu Apostolii, ba începând cu Adam – dar de la Apostoli, adică de la Hristos încoace… Hristos fiind [prin excelenţă] theologul,

al lui Dumnezeu Cuvântul. Hristos este Însuşi Dumnezeu care vorbeşte de-acuma cu Adam, faţă către faţă. Şi deci când m-am gândit ca să începem cu Apostolii (…) cu gândul ăsta [am spus]: că de la Apostoli încoace, Îl avem pe Însuşi Cuvântul lui Dumnezeu care vorbeşte cu Adam – nu ca în Vechiul Legământ prin prooroci (sau poate şi într-o măsură şi în alte religii, prin filosofi, prin oameni mai luminaţi – dar mai ales prin prooroci), dar acuma vorbeşte El Însuşi.

Aş vrea să dau două exemple de teologie ca un conţinut al rugăciunii: Unul este viaţa Mariei Egipteanca. Bănuiesc şi nădăjduiesc că toţi cunoaşteţi această viaţă. La noi în mănăstire şi cred că în toate mănăstirile – şi poate şi în parohii – se citeşte această viaţă în săptămâna a cincea a marelui post.

Maria Egipteanca, o tânără destrăbălată care 17 ani a cutreierat în curvie străzile Alexandriei şi care-şi pierduse fecioria la 12 ani; deci de la 12 ani până la 29 de ani a trăit în destrăbălare. Ajunge, tot pentru destrăbălări, în biserica unde se înalţă Sfânta Cruce a Mântuitorului – era în veacul al cincilea – şi voia din curiozitate să intre şi ea în biserică, să vadă lemnul Crucii, şi-o putere nevăzută o oprea, până când a înţeles că era vorba de… viaţa ei care o divorţa de Dumnezeu şi de cele dumnezeieşti.

Dacă vă uitaţi la rugăciunea ei simplă, dar uimitor de… “teologică”, pentru una care a trăit în curvie de la 12 ani, timp de 17 ani. Ce teologie a învăţat ea în acei 17 ani? Dar în cei 12 ani, ce teologie ar fi putut avea? E uimitor în simplitatea ei, ce conţinut teologic simplu – hai să zicem chiar primitiv – dar lucrător! Fiindcă în acea gândire teologică [a ei], ea îşi amintea că “deşi eu sunt păcătoasă, Fiul tău (se ruga la icoana Maicii Domnului) a venit pentru noi, păcătoşii, să ne mântuiască“. Şi conţinutul teologic al rugăciunii ei a fost lucrător, iar când a încercat din nou să intre în biserică – cum mărturiseşte povestirea – acea putere care o oprea, acuma parcă o ajută. S-a închinat lemnului Crucii, s-a dus înapoi la icoana Maicii Domnului, unde făgăduise de acuma să-şi schimbe viaţa şi-acuma tot de la Maica Domnului cere călăuzire “ce să facă?“, şi-aude un glas, ca să meargă în pustie. 40 de ani a rămas în pustie, şi-ar fi murit necunoscută, dacă Pronia lui Dumnezeu nu l-ar fi trimis pe marele Zosima ca s-o vadă la sfârşitul vieţii ei şi să primim şi să putem şi noi citi spovedania vieţii ei deosebit de ziditoare. Deci copila asta, trăită în destrăbălare toată viaţa…. Mă gândesc ce lume să fi fost aia în comparaţie cu a noastră?! Ce conţinut minunat de teologie, fie el şi simplu încă, dar lucrător!

Al doilea exemplu de teologie ca şi conţinut al rugăciunii este însăşi viaţa noastră liturgică. Toată viaţa noastră liturgică este o teologie în rugăciune, în formă de rugăciune. Şi socotesc că adevărata teologie a Bisericii se învaţă şi se trăieşte între altar şi strană. Şi tot restul este un ajutor sau o completare – că nu

ne putem trăi cele 24 de ore ale vieţii în slujbă, din felul cum Dumnezeu a lăsat viaţa asta – dar restul vieţii trebuie să fie o completare a ceea ce primim în slujbe. Trebuie să trăim slujbele cu multă luare aminte. Fiecare cuvânt este un mărgăritar. Şi mai ales în marile praznice domneşti sau în cele ale Maicii Domnului şi ale marilor Sfinţi… Sau, să zicem, Triodul, care este slujba postului, care culmină cu săptămâna sfântă şi cu noaptea luminată a Paştilor, este culmea teologiei Bisericii. Dacă înţelegem drept aceasta şi slujbele înmormântării, îmi vine să zic că sunt culmea teologiei Bisericii. Dar trebuie înţeleasă în termenii ei proprii; şi această înţelegere este parte din devenirea noastră.

Teologia ca şi cuvântare cu Dumnezeu, ca şi conţinut al rugăciunii, al dialogului nostru cu Dumnezeu, trebuie să ducă undeva şi acolo, acel "undeva" unde trebuie să ducă, este acolo unde teologia devine însăşi starea duhului nostru. Şi aicea distingea Părintele Sofronie a treia treaptă a teologiei. ***[Am avut] teologia ca disciplină, unde primim poate primele noţiuni teologice; [apoi] teologia ca şi conţinut al rugăciunii noastre, când teologia începe să se înrădăcineze în viaţa noastră. Aicea poate ne amintim de acel Părinte [avva Evagrie Ponticul] care a zis că dacă te rogi cum trebuie – eşti teolog, dacă eşti teolog – te rogi cum trebuie.*** Trebuie să înţelegem şi noi acel "cum trebuie" şi să ajungem la înălţimea asta. De acum teologia începe să se înrădăcineze în însuşi actul vieţii noastre, fiindcă rugăciunea noastră trebuie să se răsfrângă – şi neapărat se răsfrânge în viaţa noastră.

Tot ce este conţinut al gândirii omului se răsfrânge în viaţa omului, ba şi în istoria omenirii. Aşa şi teologia, de acuma însuşită, trebuie să se răsfrângă şi se răsfrânge – într-o măsură sau alta – în viaţa omului. Până unde? Până unde ajungem la culmea acestei teologii, care este însăşi starea duhului nostru. [Pentru teologia înţeleasă] ca stare a duhului nostru, aş vrea să amintesc cuvântul Sfântului Pavel care zice "iară noi avem mintea lui Hristos".

Păi Hristos este Cuvântul lui Dumnezeu, Hristos este Teologia, (în greacă theo-logos = al lui Dumnezeu Cuvântul). Teologia ca şi cuvânt al lui Dumnezeu. Dacă avem mintea lui Hristos – şi Părintele nostru Sofronie spunea că "Hristos este expresia dumnezeiască, expresia lui Dumnezeu pe planul istoriei" – în măsura în care noi devenim asemănători cu Hristos (dea Domnul identici cu Hristos) pe planul acestei istorii, o să fim asemănători (sau identici) cu El şi în planul veşniciei. Hristos e proiecţia lui Dumnezeu pe planul istoriei şi noi însuşindu-ne, asemănându-ne, identificându-ne cu Această proiecţie în planul istoriei, vom fi şi în planul veşniciei, asemănători sau identici cu Cel care S-a proiectat în acest fel în istorie. Deci cuvântul Sfântului Pavel – ca pildă a teologiei ca stare a duhului, care zice: "iară noi, avem mintea lui Hristos", şi

multe altele vă las…. ştiţi…. sau dacă nu, să ştiţi, să vă educaţi şi cu citirea Noului Testament, cu scrierile, epistolele Sfântului Pavel.

O a doua pildă a teologiei ca stare a duhului aş vrea s-o aduc prin Sfântul Siluan cel de la Athos. Sfântul Siluan, pe care unul din troparele lui îl numeşte teolog – şi în asta văd că Biserica, conştiinţa Bisericii acceptă un al patrulea în numărul teologilor ei. În troparul lui care zice: "între cuvântătorii de Dumnezeu cel prea duios" (sau cel prea dulce).

Acest Siluan era un ţăran, cu două ierni de şcolire în Rusia ţaristă, dar din trăirile şi din citirile lui în viaţa monahicească - Părintele Sofronie spunea că era un om citit, în sensul călugăresc al cuvântului. Iar un mare teolog al epocii noastre, care era într-o zi cu noi la mănăstire, la trapeză, când de praznicul Sfântului Siluan, se citea din cuvintele Sfântului Siluan (cuvinte care le avem în română traduse de profesorul Ica sub titlul "Între iadul deznădejdii şi iadul smereniei"), cuvintele acestea auzindu-le acel eminent teolog şi arhiereu al bisericii noastre, a şoptit după masă, părintelui Sofronie, că pentru fiecare cuvânt al acestui ţăran cu două ierni de şcolire – ca diplomă – s-ar putea scrie o carte. Şi asta dădea mărturie despre el însuşi, cu siguranţă: el ar fi putut să scrie o carte despre fiecare cuvânt al Sfântului Siluan. Fiindcă şi el ca erudite şi Siluan ca om simplu, dar trăit, trăiau într-o anumită măsură în acelaşi duh şi se înţelegeau, aş zice, unul pe altul. Siluan era demult trecut la Domnul, dar cred că şi Siluan s-ar fi înţeles cu acest eminent teolog.

Pentru Sfântul Siluan vreau să dau, mai ales, ca pildă, un moment al vieţii lui: criza cea mai mare, în care primeşte cuvântul uimitor de la Mântuitorul: "Ţine-ţi mintea în iad şi nu deznădăjdui!". După 15 ani de nevoinţă extremă, limită, în fiecare noapte, pentru a ajunge, pentru a ieşi din iadul, din starea de înstrăinarea de Dumnezeu - asta-i iadul, nu importa că sunt draci sau că nu, deşi era împresurat de draci în fiecare noapte – dar vorba era de înstrăinarea de Dumnezeu, de Dumnezeul iubit pe care-L cunoscuse (Îl văzuse pe Hristos cu 15 ani înainte); 15 ani de nevoinţă sterilă, cu nopţile lui când dormea poate vreo două ceasuri – majoritatea vieţii lui, doar aşezat pe un scaun fără spetează şi numai cu crâmpeie de somn, când adormea în nevoinţa rugăciunii. Şi nu ajunge nicăieri. Şi la un moment dat, vrând să-I arate lui Hristos intenţia lui, vrea să se scoale de pe scaun, să se închine, dar vede un drac în faţa lui, aşa că nu se putea închina icoanei, fără să aibă aerul că se închină dracului. Şade înapoi pe scaun zdrobit şi cere Domnului: "Doamne, tu vezi că vreau să mă rog cu minte curată şi diavolii mă împiedică". În 15 ani, pentru prima oară primeşte răspuns; şi aude în inima lui: "cei mândri suferă de draci".

Auzind cuvânt, pe care-l recunoaşte ca dumnezeiesc, în loc să deznădăjduiască – că acuma-i mai trage şi una peste obraz şi-l mai face şi mândru – se umple de

nădejde şi zice: “Doamne, tu eşti milostiv, sufletul meu te-a cunoscut, spune-mi ce să fac ca să mă smeresc“, şi Domnul-i spune (altă palmă peste obraz, am înţelege-o noi): “Ţine-ţi mintea în iad şi nu deznădajdui!“.

Dacă-mi îngădui să parafrazez “Ţine-ţi mintea în iad“, aş zice: Fii realist!…. Unde vrei să ajungi? Vezi că nu poţi! 15 ani te-ai luptat! Asumă-ţi iadul, să ştii că asta este veşnica ta moştenire, pentru păcatul pe care îl ai, pe care l-ai moştenit de la Adam şi pe care-l trăieşti şi tu, dar… nu deznădăjdui. Şi cuvântul important pentru Siluan, a fost acesta: “nu deznădăjdui!“. L-a trăit ca pe o făgăduinţă, aş zice apofatică, a lui Dumnezeu. “Ţine-ţi mintea în iad” e foarte catafatic, e foarte pozitiv, dar [pentru] “nu deznădăjdui” nu explică de ce. Şi Siluan ştie ce să facă. Şi ceea ce face, face că… Mărturiseşte că “atunci am început să fac aşa precum m-a învăţat Domnul”…

“Am început” sau “m-am pus să fac“… “Mintea mi s-a curăţit şi duhul mărturisea în inima mea mântuirea“. De-abia a început şi teologia care trăia în el l-a adus la luminare. Şi de atunci a devenit ce-am putea numi Siluan cel mare. În sensul că acest cuvânt este acelaşi cuvânt pe care l-a primit Antonie cel mare – de care Sisoe cel Mare zicea “cine poate purta astăzi cuvântul marelui Antonie… şi ştiu totuşi un bărbat care poate să-l poarte!” Acelaşi cuvânt pe care-l trăia Pimen cel Mare, care zicea: “Să ştiţi fraţilor, că unde este satana acolo va fi aruncat şi Pimen”. Şi nu deznădăjduiau! Însă forma în care a primit-o Siluan, teologic este cea mai desăvârşită. Şi este o formă care ne este şi nouă tuturor de folos – că cine poate gândi fără să deznădăjduiască, aşa ca Antonie: “Toţi se vor mântui, numai eu voi pieri“? Dar sub forma pe care a primit-o Siluan: “Ţine-ţi mintea în iad, fii realist, nu te mândri, nu te înălţa în ce crezi că eşti! Dar tu nu deznădăjdui!” Aş parafraza cuvântul lui Dumnezeu: “Tu, de Mine, de dragostea Mea, să nu deznădăjduieşti!“

Părintele Siluan a început să-şi însuşească, să-şi asume starea asta de iad, cu nădejdea la Dumnezeu. Cântul lui cel iubit, zice, era: “aici voi pieri, aici voi petrece veşnic în flacăra asta întunecoasă şi voi zice: unde eşti Doamne al meu? Unde eşti lumina mea? Unde eşti viaţa mea?“. Cu mintea era în iad, cu inima era în Dumnezeu. Cine credeţi că a biruit? Iată că nu iadul e atotputernic! Teologul Siluan a înţeles ce însemna cuvântul ăsta, scurt şi apofatic al Domnului: “Ţine-ţi mintea în iad şi nu deznădăjdui!” Nu deznădăjdui de dragostea Domnului!

Ce vreau să subliniez este că dacă, în criza lui cea mai mare, Siluan a putut să zică “Doamne, tu eşti milostiv!“- şi să-şi aducă aminte de mila lui Dumnezeu: “Sufletul meu te-a cunoscut!” şi aşa mai departe…. Noi toţi ştim într-o măsură sau alta – astăzi probabil foarte mare – ce este o criză. Eu socotesc că terminologia asta – criză, depresiune nervoasă şi altele - care este o terminologie

clinică, ne dezorientează gândirea. Ar trebui să ne reorientăm toată terminologia vieţii noastre, după terminologia Părinţilor şi a Bisericii.

Ce este o criză sau o depresiune nervoasă? E o stare a duhului, e o stare duhovnicească. Dacă ne limităm la aspectul clinic, e o stare prost înţeleasă şi prost tratată. Deci de-aia zic că pentru Siluan era criza cea mai adâncă. Dacă oamenii au ajuns în ceva cât de puţin asemănător, de departe asemănător a acelei crize, în general, omul îşi ia viaţa, cade în deznădejde şi se sinucide. Deci vreau să arăt să nu citim cu închipuire că momentul ăla este un moment de criză [aşa cum o înţelegem noi].

Dar cine în criza lui îşi mai aminteşte de mila lui Dumnezeu? Cine în criza lui mai poate afla de la sine, adică în sine, în teologia lui, un cuvânt de nădejde ca să-şi iasă din criză şi să reajungă la viaţă? Iată că Siluan îşi amintea permanent că mila lui Dumnezeu şi dacă Dumnezeu îi vorbeşte, răspunsul lui Siluan este: “Doamne, tu eşti milostiv! Sufletul meu te-a cunoscut!“. Şi-aş vrea să arăt că asta este un efect al teologiei ca stare a duhului. Starea duhului lui Siluan era neclintită până în criza cea ultimă pe care o poate cunoaşte omul în viaţa asta pământească.

Aş vrea să zic numai un cuvânt de sfântul nostru părinte Stăniloae. Ce m-a uimit la părintele nostru Stăniloae ca teolog, ca om al culturii – un cărturar, un profesor – este că în el [am găsit] ce-am văzut în părintele nostru Sofronie şi ce văd în cartea Sfântului Siluan şi a altor sfinţi: este că e nu un teolog doar al disciplinei, ci este un trăitor. Din majoritatea notelor lui de subsol şi din cam toate articolele, scrierile şi cărţile lui reiese că este un trăitor. Puţin l-am cunoscut pe Părintele Stăniloae în ’93, cu câteva luni înaintea trecerii lui la Domnul şi eram cu un părinte de la noi de la mănăstire şi în smerenia lui, ne-a cerut să-i vorbim ceva despre Dumnezeu. Părintele Simeon care era cu mine, de la mănăstire, îi spune: “Păi, Părinte, noi am venit ca să vă auzim pe dumneavoastră!“ şi ne-a vorbit părintele Stăniloae, simplu a început să ne vorbească. Şi nu îmi amintesc ce ne-a zis acuma, dar îmi amintesc că am ieşit plini şi împliniţi şi că cuvântul lui purta exact aceeaşi mireasmă precum a părintelui nostru Sofronie. Părintele nostru Sofronie - îmi vine să zic, ultimul filocalic, nu în sensul că era singurul, dar că generaţia lui a fost generaţia cu care s-a încheiat perioada filocalică a bisericii.

Şi iată un filocalic, un trăitor, un monah care şi-a trăit chilia, care a trăit şapte ani de pustie la Muntele Athos într-o peşteră şi el un om al culturii (din copilărie, din moştenirea lui şi din formaţia lui, nu era străin nici filozofiei, nici artelor, fusese pictor în tinereţe), dar mai ales un trăitor al teologiei. Şi iată că părintele Stăniloae, a cărui viaţă e foarte deosebită de cea a părintelui Sofronie, şi cei doi parcă vorbeau în acelaşi duh, în aceeaşi mireasmă. Şi socotesc că asta

este rezultatul teologiei ca devenire, teologia care începe să devină însăşi starea duhului nostru: fiindcă trăiau în acelaşi “theos“, în acelaşi Dumnezeu şi vorbeau în acelaşi duh şi cuvântul lor purta aceeaşi mireasmă.

Vă mulţumesc, fraţi şi surori!”

Părintele Teofan de la Putna – Predica mărturisitoare despre pocăinţa noastră concretă şi despre pericolul cipurilor

Fraţi creştini, nu mai putem rămâne ca înainte!"

Iubiţi credincioşi, e foarte important să înţelegem problema aceasta a pocăinţei care rezultă din viaţa Sfintei Maria Egipteanca şi să înţelegem atât pentru viaţa noastră particulară, cât şi pentru problemele cu care ne confruntăm astăzi.

Fraţi creştini, despre Sfânta Maria Egipteanca nu este nevoie să vă spunem foarte multe lucruri – ştiţi, aţi citit, o să mai citiţi. A trăit, aproximativ, în secolul al V-lea, a avut în tinereţe o viaţă foarte dezordonată, a căzut în păcatul acesta al desfrâului – care este atât de răspândit astăzi – după care, în urma unei minuni care s-a întâmplat cu ea la Ierusalim – şi anume nu a putut să intre în Biserica Mântuitorului, o ţinea o forţă nevăzută – şi-a dat seama că datorită păcatelor foarte mari pe care le-a făcut înainte nu are cum să intre în biserică, a făcut un jurământ în faţa lui Dumnezeu, un gest de pocăinţă, în faţa Maicii Domnului, a lui Dumnezeu, că dacă va putea să intre în biserică îşi va schimba viaţa. Şi chiar s-a ţinut de cuvânt.

Intrând în biserică – după cum citim în viaţa ei, scrisă de Patriarhul Sofronie al Ierusalimului – după aceea a plecat în pustiu unde a trăit 47 de ani. Povesteşte Sfânta Maria Egipteanca în ultimul an al vieţii, când s-a întâlnit cu un preot, Zosima, povesteşte că 17 ani a trăit în păcatul acesta al desfrâului şi apoi când s-a dus în pustiu i-au trebuit tot 17 ani ca să-şi scoată din minte gândurile cele spurcate; după aceea încă 30 de ani a avut alt fel de lupte. Şi spune Sfânta Maria Egipteanca că îi veneau în minte tot felul de gânduri, dar fiindcă Îl iubea pe Hristos, iubea mântuirea, se lupta.

Deci, iubiţi credincioşi, ştiţi cum se spune în Sfânta Evanghelie, ***„Împărăţia lui Dumnezeu se ia de cei care se silesc“***, adică se luptă. Dacă nu ne luptăm nu dobândim Împărăţia lui Dumnezeu.

Fraţi creştini, în a doua Evanghelie care s-a citit astăzi, Evanghelia de la Luca, de asemenea ni se istoriseşte o întâmplare din viaţa Mântuitorului – bineînţeles că e pusă special această Evanghelie – tot aşa cu o femeie păcătoasă, care vine şi arată un gest de pocăinţă în faţa Mântuitorului. Simon fariseul, cel care Îl primise în casă pe Mântuitorul, începe să-L judece în gând pe Mântuitorul, „Păi dacă El ar fi ştiut cine e femeia aceasta nu ar lăsa-o să se apropie; înseamnă că s-ar putea să nu fie proroc”.

Şi Mântuitorul îi dovedeşte imediat că e proroc, citindu-i gândurile şi spunându-i ceea ce aţi auzit în Sfânta Evanghelie. Pe scurt, că femeia l-a întâmpinat cu mai multă pocăinţă şi credinţă decât l-a întâmpinat el, Simon Fariseul. Şi că mai multă credinţă şi pocăinţă avea femeia aceasta păcătoasă decât cel care îl primise pe Mântuitorul. Şi când îi spune femeii:”iertate îţi sunt păcatele”, iarăşi se produce o rumoare, era mai multă lume acolo. Şi iarăşi încep să gândească împotriva Lui: “Dar cine este Acesta, ce iartă aşa uşor păcatele? Imediat se iartă păcatele?”

Şi Mântuitorul iarăşi le citeşte gândurile şi spune femeii păcătoase: ***„Credinţa ta te-a mântuit“***, cu alte cuvinte le spune celorlalţi cărora imediat le apăruseră gânduri de cârteală, de supărare, ca să nu creadă că iartă păcatele aşa, foarte uşor, ci le iartă păcatele celor care se pocăiesc, cărora le pare rău, care arată gesturi de pocăinţă. Şi bineînţeles ştiţi ce spun Sfinţii Părinţi, că cel mai puternic gest de pocăinţă pe care îl poate avea un om este să nu mai repete păcatul. Că dacă repetă păcatul însemnă că nu este o părere de rău autentică; bineînţeles să se lupte să nu mai repete păcatul, din toată puterea.

Iubiţi credincioşi, găsim la Sfinţii Părinţi problema aceasta a pocăinţei foarte frumos prezentată; unii spun chiar că Domnuluinostru Iisus Hristos – Dumnezeu Îi pare rău de păcatele oamenilor. Simte o durere foarte mare pentru păcatele oamenilor fiindcă se identifică cu creaţia Sa, cu oamenii. Şi Întruparea Domnului nostru Iisus Hristos este un gest prin care Îşi arată şi iubirea; faptul că aşa poate să îi ajute cel mai mult. Părerea aceasta de rău pentru păcatele oamenilor Îl duce într-un fel la Întrupare şi cum aţi auzit în Apostolul care s-a citit, de la Evrei, că Mântuitorul S-a dat jertfă pe Sine pentru ceilalţi. Deci, vedeţi, Se Întrupează din dragoste, din părere de rău pentru păcatele oamenilor şi Se jertfeşte pentru ceilalţi, în cele din urmă.

De ce v-am spus toate acestea? Ca să înţelegem că pocăinţa aceasta, părerea de rău nu se referă doar la noi. Ea ar trebui să fie o părere de rău, o pocăinţă pentru păcatele celor din jurul nostru, din familia noastră, din comunitatea noastră, din

neamul nostru. Atunci este o pocăinţă mai profundă, adică să ne gândim: „Doamne, dacă cei de lângă mine au greşit sunt şi eu de vină; nici eu nu m-am rugat îndeajuns. Că aş fi putut măcar să mă rog".

Un părinte care a făcut închisoare povesteşte că, la un moment dat că era foarte chinuit de temniceri şi a început cu multă râvnă să aibă acest gând: "Doamne, pentru păcatele mele ei sunt atât de răi. Eu, dacă aş fi mai bun, m-aş ruga mai mult, ei nu ar fi atât de răi". Şi spune părintele acesta că a simţit o pace extraordinară. Când îi veneau gândurile acestea de pocăinţă avea o pace extraordinară. Cu toate că era foarte rău batjocorit, foarte rău chinuit.

Deci, iubiţi credincioşi, un al doilea aspect al pocăinţei: pocăinţa aduce o stare de pace sufletească, o nădejde în mântuire, nu o deznădejde. Dacă noi ajungem la deznădejde prin pocăinţă înseamnă că nu este o pocăinţă autentică. În acelaşi timp, omului îi pare rău de păcatele lui dar are şi nădejde în mântuire. ***Chiar spun unii Sfinţi Părinţi că cel care trăieşte pocăinţă trăieşte o bucurie, o nădejde nesfârşită, o insuflare a Duhului Sfânt.***

Iubiţi credincioşi, problema aceasta a pocăinţei, este prezentată în multe chipuri de Sfinţii Părinţi. Ea este foarte actuală pentru ceea ce se întâmplă cu noi în momentul de faţă. După cum se observă, în ultimii ani, la noi în ţară apar tot felul de legi care nu au nici un fel de legătură cu creştinismul. Aţi aflat că în ultimul timp, practic, vor să legalizeze homosexualitatea, prostituţia, incestul. Toate acestea bineînţeles că nu izvorăsc dintr-o minte creştină: ele vin din exteriorul ţării şi suntem obligaţi să le acceptăm într-un fel.

Dar, iubiţi credincioşi, noi creştinii, cei care mergem duminica la biserică, nu avem nici o vină în lucrurile acestea? Avem noi căinţa aceasta de care vorbeşte Domnul nostru Iisus Hristos? Pocăinţă nici măcar pentru noi nu mai avem cum trebuie, apoi pentru întreg neamul? Să nu ne închipuim că ne putem mântui aşa de unii singuri; zicem: "Lasă, eu mă descurc, treaba fiecăruia". Nu este aşa… Suntem în legătură unii cu alţii.

Aţi aflat, în ultima perioadă, că s-a adus în discuţie foarte des problema aceasta a cip-urilor. Fraţi creştini, noi ne facem datoria să vă spunem adevărul, fiindcă este cel mai greu moment după 1990 şi unul dintre cele mai grele momente din istorie, pentru noi, românii, deşi, în aparenţă, s-ar putea spune că nu se întâmplă nimic. Tocmai asta este una din tacticile folosite, să pară că nu se întâmplă nimic.

Iubiţi credincioşi, ce sunt aceste cip-uri care se vor pune – doresc unii să le punem – pe cărţile noastre de identitate, buletine, paşapoarte şi carnete de maşini? Sunt nişte dispozitive electronice foarte mici care au antenă. Ştiţi ce înseamnă asta? Asta înseamnă că in orice moment poate fi modificată memoria

cip-ului. Adică pot fi băgate informaţii şi scoase de acolo informaţii, fără ca noi să ştim nimic. Cine are aparatură poate să facă lucrul acesta. Ei spun că în cip-urile acestea care o să ni se pună pe actele de identitate o să fie datele noastre: unde ne-am născut, şi aşa mai departe, date medicale…

Dar observaţi un lucru, iubiţi credincioşi, în viaţa noastră bisericească s-au auzit trei voci forte puternice care ne atenţionează că este un pericol foarte mare. Cine sunt aceste trei voci? Trei oameni în vârstă, care au trecut prin închisoare, au suferit foarte mult în timpul comunismului. Trei oameni de o trăire duhovnicească, o purtare morală ireproşabilă. Ne referim la IPS Bartolomeu, Părintele Iustin Pârvu şi Părintele Arsenie Papacioc. Eu cred că dacă avem binecuvântarea acestora trei ne este de ajuns să ne dăm seama că adevărul este de partea lor. Eu aş vrea să vă spun câte un cuvânt de la aceştia trei legat de problema aceasta a cip-urilor.

IPS Bartolomeu spune prin vocea Sinodului Mitropolitan de la Cluj, care a avut loc în februarie, anul acesta, spune că este foarte înjositor pentru întreg poporul să fim consideraţi o bandă de infractori. De ce? Fiindcă aceste cip-uri care se pun pe actele de identitate, în aceste cip-uri trebuie trecute în mod obligatoriu amprentele de la mâini şi de la ochi. Îţi pozează ochiul şi îţi pune amprenta acolo, ca să te poată identifica, şi de la degete.

În primul rând observaţi, iubiţi credincioşi, că pentru lipsa noastră de pocăinţă şi de credinţă, Dumnezeu a rânduit, ne pedepseşte, şi am ajuns prima ţară din lume unde se aplică acest experiment. Adică se iau amprentele şi de la degete şi de la ochi. De la degete s-au mai luat şi în alte ţări, însă noi suntem primii care suntem şi mai mult înjosiţi. Nimeni nu are voie să îmi ia amprentele, iubiţi credincioşi. Orice jurist, orice om care lucrează in Poliţie ştie lucrul acesta: amprentele nu se pot lua la un om dacă tu nu-l bănuieşti cu ceva: e hoţ, e criminal… De ce să-i iei amprentele?

Acum câţiva ani de zile, doi englezi au dat în judecată statul britanic fiindcă i-a obligat să le ia amprentele, tot pentru aceste acte cu cip, şi au câştigat procesul chiar la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Deci, se poate! Unele ţări să ştiţi că se descurcă mai bine, oamenii sunt mai hotărâţi, mai uniţi, şi nu au ieşit planurile chiar aşa cum au vrut cei care au băgat acest sistem.

Iubiţi credincioşi, un cuvânt şi de la Părintele Iustin Pârvu, un cuvânt mai vechi care este foarte actual, l-a reactualizat şi Cuvioşia sa, spune: „Nu ne putem considera creştini cu adevărat, dacă nu ne punem problema că la un moment dat vom putea fi omorâţi pentru Hristos. Acesta nu este creştinism, dacă nu iţi pui şi problema aceasta“. E un fel de creştinism comod, de suprafaţă, şi nu duce la mântuire, iubiţi credincioşi. Creştinul trebuie să fie pregătit, la o adică, în orice moment, să fie omorât pentru Hristos.

Veţi spune: "Dar ce legătură au cip-urile cu mărturisirea pentru Hristos?". Au legătură foarte mare, iubiţi credincioşi, chiar dacă acum nu se vede atât de bine pentru toată lumea. Fiindcă noi ştim care este finalul spre care doreşte să se ajungă. Există materiale de informare, vă puteţi informa… Se doreşte să se ajungă ca acest cip să fie implantat în corpul uman. Deja în alte ţări s-a început lucrul acesta şi se împlineşte astfel profeţia de la Apocalipsă, din capitolul 13, unde se spune că nimeni nu va putea cumpăra sau va vinde dacă nu va avea semnul fiarei pus pe mână sau pe frunte.

Iubiţi credincioşi, este tot mai evident că semnul acesta al fiarei este acest cip care odată pus în corp vor avea grijă sa nu-l mai poţi scoate. Primul care a atras atenţia asupra acestui sistem demonic, a fost Părintele Paisie Aghioritul. Încă de acum 20-30 de ani ne atenţiona că atunci când vor apărea problemele acestea să fim pregătiţi fiindcă se apropie timpurile. Nu ştim cât va mai dura. Depinde de pocăinţa noastră în primul rând… In primul rând de pocăinţa noastră, să ne aducem aminte de cetatea Ninive şi de fapta noastră fiindcă e un moment în istorie în care nu mai e doar de ajuns rugăciunea, e nevoie şi puţin de faptă, o faptă mai hotărâtă.

Iubiţi credincioşi, acum un cuvânt de la Părintele Arsenie Papacioc legat de problema aceasta. Iată, Părintele Iustin Pârvu, Părintele Arsenie Papacioc, 15 ani, 17 ani, Înaltul Bartolomeu… au stat în închisoare atâţia ani de zile pe timpul comunismului pentru credinţă, pentru neamul acesta, şi iată-i din nou, ne spun care este adevărul.

Părintele Arsenie Papacioc ne spune următorul lucru: "Avem de luptat cu o fiară care vrea să ne înghită şi, de aceea, trebuie să avem o strategie, să avem multă înţelepciune". Iubiţi credincioşi, ce strategie am putea avea, ce înţelepciune? În primul rând să vedem ce putem face în situaţia de faţă.

Fraţi creştini, nu mai putem rămâne ca înainte. Vă recomandăm fiecare să îşi ia un canon de rugăciune zilnic, pentru neamul şi ţara noastră. Dar această rugăciune să încercăm să o facem într-un duh de pocăinţă, atât pentru noi, cât şi pentru întregul neam. ***„Doamne, iartă-ne, am greşit! Miluieşte neamul românesc şi ţara noastră!"*** E un exemplu… Puteţi să ziceţi de zece ori pe zi lucrul acesta sau citiţi la catisme, faceţi metanii, fiecare ce poate, fiindcă vom răspunde în faţa lui Dumnezeu că nu am făcut nimic. După aceea, toate mijloacele pe care ni le oferă statul democratic, cât încă mai trăim într-un stat democratic, pot fi folosite de creştini pentru a-şi arăta punctul de vedere.

Nu noi am început acest război, dar dacă nu reacţionăm într-un fel înseamnă că nu ştim să fim creştini până la sfârşit. Să nu credem că avem două variante; nu mai există două variante. În momentul de faţă există o singură variantă pentru un creştin: să arate că nu este de acord, dacă are cum. Pot fi scrisori, mitinguri,

strângere de semnături, vorbire de la un om la altul, afişe şi aşa mai departe, conferinţe, dar în primul rând rugăciunea, iubiţi credincioşi. Noi nu facem nişte acţiuni, aşa, fără rugăciune. E foarte periculos, mai ales în vremuri de acestea tulburi, să te apuci aşa să cazi în nişte extreme, în nişte activisme de acestea fără rugăciune. Tot timpul să spunem: "Doamne, ce este după voia Ta cea sfântă să fac eu în momentul de faţă?"

De altfel, să ştiţi că Părinţii filocalici, atunci când vorbesc despre pocăinţă, cum poate omul să dobândească pocăinţa, ne spun mai multe lucruri. De exemplu, ***unul din lucrurile prin care omul poate dobândi pocăinţa, este şi acesta: să spună tot timpul: „Doamne nu vreau să fac voia mea, ci voia Ta! Care este voia Ta cea sfântă? Eu sunt prost, spurcat, nemernic… Care este voia Ta cea sfântă? Ce să fac în continuare, Doamne?".***

Iubiţi credincioşi, desigur putem vorbi foarte mult şi despre problema aceasta a cip-urilor şi despre problema pocăinţei. Iată, unde am ajuns, fraţi creştini, după 20 de ani. Unde ne-au dus avorturile făcute! Ţineţi minte că la un moment dat am fost primii în lume la avorturi. Unde ne-a dus bârfa aceasta, nesinceritatea, hoţia şi minciuna? Am ajuns în situaţia să fim nişte şoareci aşa pe care se fac experienţe.

Iubiţi credincioşi, revenind la problema aceasta a pocăinţei, pe care trebuie să o avem cu toţii, iată ce mai întâlnim la Părinţii filocalici, ce ne mai spun ei. ***Pocăinţa se dobândeşte atunci când omul nu se îndreptăţeşte şi când dispare de la el dorinţa de a plăcea oamenilor.*** Ia gândiţi-vă cât suntem de departe de problema aceasta a pocăinţei. ***După aceea spune iar Sfântul Ioan Scărarul: "Neţinerea de minte a răului este semnul adevăratei pocăinţe".*** Nu ştiu cum avem noi, românii, că parcă ţinem minte răul imediat, una-două. Imediat ţinem minte răul, nu vrem să iertăm, ne încăpăţânăm, stăm rigizi, orgolioşi, nu vrem să recunoaştem că am greşit, şi nu mai lucrează harul. Nu-i nici o problemă, iubiţi credincioşi, dacă recunoaştem că am greşit. De abia atunci lucrează harul cu putere.

Revin la problema aceasta cu cip-urile: Vreau să vă mai spun un singur lucru, de ce nu pot fi acceptate actele acestea cu cip şi de ce trebuie să cerem referendum pe această problemă? În afară de faptul că ni se iau amprentele şi este inacceptabil, o altă problemă este: vedeţi, noi când avem un buletin ne uităm tot timpul ce scrie pe el, vedem cu ochii ce scrie. În momentul în care vom avea un cip, noi nu vom şti ce scrie în acel cip. Mai ales că el poate fi modificat oricând; s-au făcut experienţe, au falsificat în 48 de ore, au schimbat şi poza şi datele. Oricând te poţi trezi cu altă identitate sau cu alte probleme. Deci eu vreau să ştiu tot timpul ce scrie în actul meu de identitate, nu să ştie alţii şi eu să nu am aparatul.

Fraţi creştini, desigur nu este un moment uşor, este un moment foarte greu. Slavă lui Dumnezeu că au mai existat şi politicieni români care se opun, deşi totul a fost gândit ca să-i câştige.

Ştiţi că legea când a fost dată prevede ca parlamentarii, Serviciul Român de Informaţii şi alte instituţii politice importante ale statului, ei nu sunt obligaţi să ia actele cu cip. Dar iată că şi dintre ei au fost care s-au gândit la populaţia aceasta şi au dat şi declaraţii în public că se opun, însă trebuie să se simtă că pleacă ceva de jos, de la oameni, fiindcă lucrurile acestea sunt impuse din exterior şi dacă nu este o susţinere de jos e foarte greu să rezişti, mai ales când ţara noastră are atâtea datorii externe. Noi le adresăm acestor politicieni un cuvânt, de aici de la mormântul Sfântului Ştefan, să ia ca model pe sfinţii noştri voievozi: Ştefan cel Mare, Neagoe Basarab, Constantin Brâncoveanu, care au pus în primul rând valorile credinţei în faţă. După aceea, celor care nu sunt creştini, le putem spune următorul lucru: să nu-şi închipuie că dacă se vor strecura o perioadă şi vor reuşi să scape de anumite curse, făcând pact cu diavolul, până la urmă diavolul nu se va răzbuna şi pe ei. Diavolul nu iubeşte nici un om, bucuria diavolului este să-l chinuiască pe orice om, dacă se poate din viaţa aceasta, dacă nu se poate în viaţa cealaltă. De ce? Fiindcă fiecare om este făcut după chipul lui Dumnezeu şi diavolul urăşte chipul acesta al lui Dumnezeu care este în fiecare om.

Iubiţi credincioşi, desigur, dacă vom avea pocăinţă şi vom şti să avem şi faptă şi rugăciune, lucrurile se vor putea amâna. După aceea vom mai vedea noi ce va mai fi. În momentul de faţă, însă, plecând de la pocăinţa creştinilor, lucrurile se pot amâna. Şi în primul rând ale celor care vin la biserică. Să nu uităm, Paisie Aghioritul, la un moment dat recomanda creştinilor, spunea: ar trebui fiecare să aibă o casă la ţară, să se îngrijească, să aibă un pământ, să poată să trăiască şi aşa, încă de acum 20-30 de ani.

Există un Sfânt la ruşi, Ermoghen, un episcop care a fost omorât de comunişti în 1918, şi care a vorbit despre vremurile acestea din urmă, cum va arăta în timpul lui Antihrist societatea. Şi are câteva lucruri interesante; printre altele spune că cei care vor vrea să rămână cu Hristos nu vor mai putea rămâne, în acest sistem social fiindcă vor fi obligaţi să facă compromisuri care nu vor fi plăcute lui Hristos, vor trebui să trăiască izolaţi. (Apropo de compromisuri: noi românii tot ne-am obişnuit cu compromisurile şi uitaţi-vă unde am ajuns. E proverbul acesta: „Fă-te frate cu dracul până treci puntea“. Dar vreau să vă atrag atenţia că ăsta e un proverb din timpurile noastre, în vechime era altfel. În vechime ştiţi cum suna? „Fă-te frate cu dracul până treci puntea, şi când o să ajungi la celălalt capăt al punţii o să fii şi tu tot un drac”. Însă, noi, ştiţi, am luat ce ne-a convenit). Şi spune deci Sfântul acesta, Ermoghen, că vor trăi creştinii izolaţi şi un alt lucru foarte interesant, care parcă l-am simţit într-un fel şi în zilele

noastre. Nu zic că sunt vremurile antihristice, dar sunt nişte asemănări. Şi anume spune: vor fi două categorii de creştini; unii care vor zice că nu se întâmplă nimic, dimpotrivă, lucrurile merg spre bine, tot mai bine, iar alţii care vor spune: dimpotrivă, este sfârşitul, lucrurile merg spre rău.

Până la urmă să ştiţi că o explicaţie este şi Taina Pocăinţei. Omul dacă are puţină pocăinţă, râvnă pentru Hristos, nu se mai lipeşte atât de duhurile acestea, de problemele acestea lumeşti, mai poate să şi renunţe la ele. Dacă omul nu vrea să renunţe, normal că zice că e foarte bine: "Cum să renunţ eu la nişte avantaje lumeşti?" Acum, să nu-i condamnăm pe cei care spun că "încă nu se întâmplă nimic, totul este bine, lucrurile merg spre bine…". În primul rând că nu avem voie să-i condamnăm ca să nu cădem în judecată; trebuie să-i pomenim la rugăciune, să le dăm materiale informative, este o broşură care avem şi la magazin, este revista „Presa ortodoxă", sunt mai multe site-uri apărute pe internet care spun adevărul în problema aceasta… Trebuie să ne mişcăm, să ne informăm, că nu o să vină nimeni să ne spună ce să facem dacă noi creştinii nu ştim să ne mişcăm. Să nu-i condamnăm, să-i pomenim la rugăciune, fiindcă ieşirea din acest impas se poate face dacă suntem uniţi şi cât mai mulţi.

Fraţi creştini, revenind la pocăinţă, fiindcă tot ceea ce am spus este legat de pocăinţă, repet: am ajuns în această stare fiindcă nu am avut destulă pocăinţă. ***Ce se spune în rugăciunea ce se citeşte înainte de Împărtăşanie, rugăciunea a 9-a, a Sfântului Ioan Gură de Aur? Spune: „Pe toţi care au venit la Tine cu pocăinţă, i-ai rânduit în ceata prietenilor Tăi". Iată ce frumos: pocăinţa ne aduce în ceata prietenilor lui Hristos. Şi spune acolo, despre cine e vorba? De desfrânata de care a fost vorba in Sfânta Evanghelie, de vameş, de tâlharul, (iată, ţineţi minte, tâlharul a făcut şi pocăinţă, şi un fel de spovedanie), de Sfântul apostol Pavel şi aşa mai departe, exemple foarte evidente de pocăinţă.***

Iubiţi credincioşi, în această perioadă a postului Învierii, în care auzim foarte frumos cântarea: „Uşile pocăinţei deschide-mi mie, dătătorule de viaţă", să ştim că această cale strâmtă care duce la mântuire, înseamnă într-un fel, pocăinţă.

În încheiere am să vă citesc două rugăciuni, pentru fiecare dintre noi, pentru neamul acesta, două rugăciuni legate de problema aceasta a pocăinţei. Prima este a Stareţilor de la Optina, o rugăciune foarte scurtă, împotriva pecetluirii cu semnul lui Antihrist. Cu atât mai mult rugăciunea aceasta este potrivită cu cât în Mănăstirea noastră se află părticele minuscule din moaştele Stareţilor de la Optina, iar a doua rugăciune, din Tradiţia Bisericii, este un fragment, tot aşa, o rugăciune de pocăinţă.

În numele Tatălui, şi-al Fiului şi-al Sfântului Duh. Domnului să ne rugăm. Doamne miluieşte.

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, păzeşte-ne de înşelăciunea vicleanului Antihrist, a cărui venire se apropie, şi ne izbăveşte de toate uneltirile lui. Acoperă-ne pe noi şi pe toţi dreptmăritorii creştini de mrejele lui cele viclene, în tainica pustie a mântuirii Tale. Nu ne lăsa pe noi, Doamne, să ne îngrozim de frica diavolească mai mult decât de frica de Dumnezeu şi să ne depărtăm de Tine şi de Biserica Ta cea sfântă. Dă-ne Doamne, mai bine să pătimim şi să murim pentru sfânt numele Tău şi Credinţa cea adevărată, decât să ne lepădâm de Tine şi să primim semnul spurcatului Antihrist şi să ne închinăm lui. Dă-ne nouă, zi şi noapte, lacrimi să plângem greşalele noastre şi îndură-Te de noi, Doamne, în ziua Înfricoşătoarei Tale Judecăţi! Amin.

Domnului să ne rugăm. Doamne miluieşte.

Stăpâne, Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, Cel ce singur eşti milostiv şi lesne iertător, Izvorul milei şi noianul cel neîmpuţinat al iubirii de oameni, Cel care nu ai venit să chemi pe cei drepţi ci pe cei păcătoşi la pocăinţă, primeşte-mă şi pe mine, Cel ce i-ai poruncit lui Petru, întâiul dintre ucenicii Tăi şi Apostolii Tăi ca să ierte de şaptezeci de ori câte şapte păcatele, arătând pe de-o parte nemărginirea bunătăţii şi iubirii Tale de oameni, şi pe de alta deschizând cu milostivire şi îndurare uşa pocăinţei tuturor celor care au păcătuit.

Doamne Iisuse Hristoase, primeşte-mă pe mine cel ce mă întorc cu lacrimi şi cu suspinuri şi mă căiesc şi cer iertare pentru cele care-am greşit, pleacă-Te spre rugăciunile şi cererile mele, milostiveşte-te ca un milostiv, îndură-Te ca un îndelung-răbdător, miluieşte-mă ca un iubitor de oameni şi-mi iartă toate câte am greşit. Primeşte-mă pe mine, robul Tău, care-Ţi mulţumesc că nu m-ai lepădat pe mine până acum de la bunătatea Ta cu fărădelegile mele şi-Ţi cer dezlegare şi iertare pentru cele greşite de mine. Şi te rog ca de acum înainte să mă întăreşti întru credinţa, nădejdea şi dragostea Ta, şi să mă păzeşti neclintit de toate meşteşugurile şi năpădirile vicleanului, ca să nu mă răpească răutatea spre prăpastia pierzării, nici să mă fac vânat vrăjmaşului. Încredinţează-mă şi mă întăreşte să fac voia Ta, să împlinesc poruncile Tale.

Spală-mă cu desăvârşire de spurcăciunea păcatului şi mă curăţeşte de toată împuţiciunea patimilor, de necurăţia şi întinăciunea trupului şi-a duhului, şi-mi dă linişte statornică şi pacea adâncă a gândurilor, ca prin toate, împărtăşindu-mă de facerea Ta de bine, de lungă răbdarea şi de bunătatea Ta cea nemăsurată, şi dobândind din destul mila Ta cea dumnezeiască, să mulţumesc, să laud, să slăvesc Numele Tău cel Preasfânt, împreună cu a Celui fără de început al Tău Părinte şi al Prea Sfântului şi de viaţă făcătorului Tău Duh, acum şi pururi şi în vecii vecilor. Amin.

Dumnezeului nostru Slavă! Totdeauna, acum şi pururea şi in vecii vecilor. Amin.

Părintele Amfilohie la Sophia : "Ţara are nevoie de oameni care să se pocăiască cu adevărat. Pocăinţa este de temut demonilor!"

"Tot ce nu se desfăşoară sub har nu are valoare mântuitoare!"

Părintele Amfilohie Brânză (Măn. Diaconeşti) - conferinţa (seară duhovnicească) la Librăria Sophia, 6 martie 2012 - "Pocăinţa în viaţa duhovnicească"

Nu rămâneţi în realitate, priviţi către adevăr!

"Bine v-am găsit! Dumnezeu să-şi facă milă cu noi toţi! Toate să le facem spre slava lui Dumnezeu. Fiindcă în El viem, către El ne îndreptăm, vrând-nevrând. Şi lucrul acesta ne ajută îndeosebi să înţelegem atunci când lucrăm pocăinţa. Pocăinţa este o întoarcere la Dumnezeu în duh şi-n adevăr. Într-adevăr, noţiunea de pocăinţă este din ce în ce mai puţin înţeleasă, pentru că între concepţia omenească de viaţă, şi concepţia evanghelică se cască mereu o prăpastie, fiindcă noi, în simţuri fiind, datorită senzaţiilor, înclinăm prin natura noastră păcătoasă, şi a slăbiciunii firii, şi a ispititorului, spre ceea ce ne satisface în mod imediat şi în planul acesta al simţurilor şi al senzaţiilor, însă adevărul nu se ascunde în planurile sentimental şi nici raţional, ci în planul duhovnicesc.

Pocăinţa ne ajută să plecăm de la realitatea aceasta, păcătoasă, spre cunoaşterea Adevărului, şi asta este şi cel mai greu lucru de realizat. Nu pot să zic că Mântuitorul Hristos a întâmpinat această dificultate de a se face înţeles, ci a întâmpinat din partea oamenilor această rezistenţă la cuvântul Său, la cuvântul Vieţii. Omul, această fiinţă complexă, înzestrată cu capacităţi extraordinare, în

urma păcatului a cunoscut o influenţă care l-a condus spre moarte, dezechilibrându-l intern, în ceea ce priveşte percepţia şi simţirea adevărului.

A venit Creatorul în mijlocul făpturilor Sale, îndeosebi pentru om şi L-au cunoscut mai bine creaturile care s-au conformat voii Domnului. Stânca, pasărea, animalele, mineralele, toate au făcut voia Lui, însă omul, în virtutea libertăţii cu care a fost înzestrat, a avut cârteală, a făcut comentarii, a avut împotrivire faţă de adevăr, faţă de cuvântul lui Dumnezeu. Spuneam şi cu altă ocazie că nu întâlneşti vreo pasăre care să se fi repezit la El, sau vreun animal să fi sărit la El, vreo insectă sau vreo plantă; toate au rămas în firea lor minerală sau vegetală, păsări, animale, numai omul, această făptură aleasă după chipul lui Dumnezeu, s-a împotrivit, a râs, a lovit, a scuipat, a răstignit, L-a ucis pe Mântuitorul Hristos.

Ei bine, problema pocăinţei, am spus că e legată de întoarcerea omului la Dumnezeu, la Dumnezeu ca Adevăr, ca Putere, ca Creator, ca Ziditor, ca şi Mântuitor, ca şi Răscumpărător, ca şi Biruitor. Este legată aşadar de întoarcerea omului de la păcat la Adevăr, la Dumnezeu.

Să nu ne oprim doar la căinţă

Pocăinţa o întâlnim de la primul om. Când e vorba de pocăinţă înseamnă că e vorba de cădere, înseamnă că e vorba de căinţă şi de îndreptare. De la Adam întâlnim noţiunea de pocăinţă. Acest minunat om, această făptură făcută după chipul lui Dumnezeu, aşezată într-un loc atât de bine întocmit, Paradisul, atunci când a călcat porunca lui Dumnezeu în urma ispitirii, întâlnim în Scriptură câteva aspecte în legătură cu atitudinea sa. Când a păcătuit Adam şi Eva s-au căit: “Am greşit”. Adam a avut un gând de căinţă pe care nu l-a mai avut până atunci. A avut un simţământ de vinovăţie: nu-i bine ce-am făcut, vai ce-am făcut! A simţit apoi, a realizat că nu e bine ce a făcut. A simţit vinovăţie, ceea ce n-a simţit până atunci, şi s-a ruşinat, s-a ascuns: e prima fugă de Dumnezeu. Păcatul îndeamnă la fuga de Dumnezeu. Aşa o să fie până la sfârşitul lumii. Veţi cunoaşte oameni care fug de Dumnezeu, fug de Biserică. Aceştia sunt oameni sub păcat.

Pocăinţa este tocmai atitudinea aceasta care presupune căinţă, recunoaşterea faptului, şi lupta de îndreptare a mea, a faptelor mele, a gândurilor mele, vizavi de ce? De adevărul în care am fost creat şi alcătuit.

Întâlnim sentinţa lui Dumnezeu: afară! L-a dată afară din Rai. Afară! Nu ca să vezi, că dacă te mai prind o dată. Nu! Afară! Dumnezeu S-a manifestat ca dreptate şi bunătate încă de la început. Afară! L-a dat pe uşă afară cu blestem şi cu consecinţele păcatului. I-a făgăduit Mântuitorul, dar iată starea lui Adam.

Tot Vechiul Testament, am spus aşa despre primul Adam, şi să înţelegem că la toate popoarele sentimentul căinţei, al părerii de rău şi cu actele penitenţiale care caracterizează vinovăţia omului, le vom întâlni la toate popoarele, în toate religiile. Numai că sunt diferenţe. Şi vreau să ajungem la creştinism, ca să înţelegem noţiunea de pocăinţă în planul creştin, pocăinţa evanghelică, care ne interesează pe noi, ca taină adusă de Domnul nostru Iisus Hristos. Dar pocăinţa ca sentiment şi ca act ritualic de îndreptare o vom întâlni atât în Vechiul Testament, cât şi la toate popoarele.

În Vechiul Testament proorocii au avut îndeosebi misiunea de a aduce oamenii la Dumnezeu. Au fost acei oameni înzestraţi cu un har deosebit, cu putere de a exprima voia lui Dumnezeu către popor, de a le spune ceea ce au de făcut în vederea îndreptării vieţii după voia lui Dumnezeu, dar şi ceea pot să păţească în caz că ei nu vor asculta de Dumnezeu. Întotdeauna întâlnim şi aspectul acesta. Şi la Adam, întru început, şi profeţii la fel, îndemnau oamenii permanent la pocăinţă, şi în cadrul poporului ales, dacă e să venim aşa pe firul istoriei, dar le spuneau şi ce vor să păţească în caz că nu vor asculta de Dumnezeu. Dumnezeu vorbea prin oamenii aceia: dacă veţi crede în Mine, dacă Mă veţi asculta. Dacă nu veţi crede în Mine şi nu Mă veţi asculta, sabia vă va mânca. Iată, ori bunătăţile pământului ori sabia. Două situaţii: omul când merge spre Dumnezeu merge spre binecuvântare sau merge împotriva voii lui Dumnezeu…

Apoi vreau să explic ce înseamnă condiţia omului în păcat şi posibilitatea lui de întoarcere. Mergând pe firul istoriei ajungem la Sfântul Ioan Botezătorul.

Actele penitenţiale din Vechiul Testament, în ceea ce priveşte căinţa, care este numai o formă a pocăinţei, o treaptă ai ei - nu trebuie să ne oprim doar la căinţă. În Vechiul Testament întâlnim îndeosebi mai mult acte ritualice şi acte de sentiment, dar nu ne aflăm sub imperiul harului. Şi de aceea trebuie să înţelegem şi diferenţa între pocăinţa Vechiului Testament şi posibilităţile pocăinţei care s-au deschis în Noul Testament, ce-a adus nou Hristos şi ce găsim în Biserica întemeiată de El. În Vechiul Testament la fel, găsim la profeţi, vedem îndemnuri diferite sub anumite aspecte doctrinare, unde au greşit ei, psihologice, cum este sentimentul - iată păcatul şi consecinţa lui sufletească, neliniştea - social, moral - consecinţa păcatului la nivelul întregii comunităţi. Îndemnul la pocăinţă era la nivel de persoană, dar şi la nivel de colectivităţi, de cetăţi, de neamuri. Mii, zeci de mii, aţi văzut dacă nu se pocăiau ce aveau să pătimească. Este cutremurătoare istoria Vechiului Testament, dar este neapărat de citit ca să ne dăm seama şi, care constituie o pregătire pentru venirea Mântuitorului, a Domnului nostru Iisus Hristos. Deci, acte de căinţă, de părere de rău: ruperea hainelor era o formă de căinţă, smulgerea părului, a bărbii, era o formă de pocăinţă, îmbrăcarea în sac, punerea de cenuşă în cap sau ţărână, izolarea, până la alte forme.

Pocăinţă ca taină şi că lucrare continuă, în legea cea nouă: “Să laşi ale tale”

Iată, odată cu venirea Mântuitorului în lume, a apărut mai înainte Ioan Botezătorul. Şi nu numai că este Înaintemergător prin faptul că cu câteva luni mai înainte a propovăduit venirea Mântuitorului, ci Înaintemergător prin misiunea şi prin rolul pe care l-a avut în această direcţie de a pregăti terenul pentru Legea Harului, pentru Întruparea Cuvântului şi manifestarea Lui deschisă în faţa oamenilor, ca să primească Cuvântul lui Dumnezeu, pregătire mai ales în duh a oamenilor. Toată predica Înaintemergătorului a fost un îndemn la pocăinţă: faceţi pocăinţă şi fapte vrednice de pocăinţă, aşa numite fapte, adică conformarea vieţii cu voia lui Dumnezeu. Era o predică pecetluită printr-un botez de curăţire. Totuşi problema iertării, propriu-zis, care era precedată de această căinţă, avea să o rezolve Mântuitorul definitiv: “Eu vă botez cu apă, dar cel ce o să vină după mine o să vă boteze prin Duh Sfânt şi cu foc“. Această purificare care vine prin Duh Sfânt şi cu foc, adusă în lume de Domnul nostru Iisus Hristos este unică în ceea ce priveşte puterea, lucrarea, Săvârşitorul şi consecinţele.

Iată, de acum putem vorbi de pocăinţă ca Sfânta Taină. Mântuitorul Hristos pune pocăinţa ca hotar între lumea păgână şi lumea creştină, hotar între lumea veche şi lumea nouă, iată, Noul Legământ care avea să-l pecetluiască cu scump Sângele Său. Pocăinţa capătă o valoare deplină acum, pocăinţă evanghelică - “pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie” - în vestea cea bună care avea să o ducă şi să o plinească. Iată, credinţa în Evanghelie este legată de pocăinţă.

Îndemnuri la pocăinţă sunt nenumărate. Şi în Evanghelie găsim nenumărate îndemnuri la pocăinţă. La fel, rugăciunea care se face la templu: cum se ruga cu pocăinţă vameşul, cum se ruga fariseul, la fel femeia care a venit şi a spălat cu lacrimi de pocăinţă picioarele Domnului Hristos, şi, iată, până la tâlharul de pe cruce. Tâlharul de pe cruce, pironit fiind pentru păcatele sale, condamnat de acelaşi sinedriu, iată-l în imposibilitatea de a-şi mai smulge barba, de a mai bate mătănii, de a mai face închinăciuni. Acolo, iată din adâncul sufletului strigă către Mântuitorul: “pomeneşte-Mă când vei veni întru împărăţia Ta!“. Şi lucrul acesta Mântuitorul îl pecetluieşte cu un răspuns extraordinar: “Astăzi vei fi cu mine în Rai“. Ca să ne arate puterea pocăinţei. Primul care intră în Rai e tâlharul, ca să ne arate ce înseamnă pocăinţa din inimă, bineplăcută Domnului. Ea ne deschide porţile Împărăţiei Cerurilor. De altfel a şi spus-o la început, dar iată că pe cruce avea să o pecetluiască prin faptă, prin tâlhar. “Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie“, “Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor“. Cuvântul care S-a întrupat, Cuvântul care le grăia, Cuvântul care le promitea, Cuvântul care săvârşea avea o putere anume în inima omului. Pentru că nici cunoştinţele, nici toţi ceilalţi nu puteau să atingă înălţimea puterii cuvântului lui Iisus Hristos în inimile oamenilor. Şi, în fond, ăsta este scopul întrupării: căci

“n-am venit pentru cei drepţi, să-i chem la pocăinţă, ci am venit pentru cei păcătoşi“. Interesant! De ce? Pentru că oamenii gândeau într-un fel, aşteptau într-un fel pe Mesia, iar El, Cel care a venit, Se prezenta într-un chip în care ei nu se aşteptau, şi nu acceptau: într-un chip de smerenie, de ascultare, învăţând pe oameni pocăinţa într-o manieră în care ei nu credeau, pe calea crucii. De negândit!

“Fiul Omului are pe pământ puterea ca să ierte păcatele”, într-un mod cu totul nou, nemaîntâlnit, pentru prima oară, şi care i-a scandalizat pe toţi. Iată scopul pocăinţei: iertarea păcatelor. Pocăinţa este un mijloc, scopul este însă iertarea păcatelor.

Iată, aşadar, pocăinţa evanghelică cum ne cheamă pe noi la Adevăr, printr-un proces de asimilare a cuvântului la nivel integral, lăuntric îndeosebi, şi o luptă permanentă cu noi. “Cine vrea să vină după Mine să se lepede de sine.“ Pocăinţa înseamnă lepădarea de modul meu de a gândi, de a face, de a întreprinde. E cam greu! Şi trebuie lucrată toată viaţa noastră pământească. Aicea apare marea problemă. Păcatul a pervertit puterea de gândire a omului şi [a provocat] o nesimţire a lui şi atunci el a căutat alte cărări de viaţă. Atunci au apărut conflicte şi, omul fiind sub senzaţii şi cugete păcătoase, acestea caută o satisfacere imediată: plăcerea - finalitatea tuturor acestor căutări în planul acesta de viaţă - să mănânc, să mă îmbrac, s.a., asta îmi doresc, asta să îmi satisfac, după mintea şi după voinţa mea. L-a făcut Dumnezeu pe om cu voinţă liberă, dar i-a şi spus: vezi cum îţi orientezi această voinţă. Ei bine, aici este marea problemă.

Asta ne cere Domnul Hristos: să primim Adevărul. A venit să-l smulgă pe om din realitate şi să-l urce mai sus. Să arate că viaţa este şi să mănânci, şi să te îmbraci, şi să te odihneşti, şi să ajuţi pe altul, dar nu asta înseamnă Viaţa în pragul ei ultim, asta este [numai] realitatea vieţii. Adevărul vieţii este altul. Adică, ce vrei să zici? Adică: trebuie să lepezi modul tău de a fi şi de a gândi ca să-Mi urmezi Mie. A vrut precis să-Şi clarifice identitatea, cu autoritatea pe care o avea: că El este peste ape şi peste mări… Se închină lumea la idoli; a arătat că şi demonii Îl ascultau - şi nu că i-a îngrozit şi că i-a făcut praf şi pulbere. Se temeau oameni de boli, sau aveau fel de fel de boli; a venit ca Doctor şi Tămăduitor al bolilor. Se temeau oamenii de fel de fel de lucruri, neputincioşi şi în faţa morţii; a arătat că e peste moarte. Deci oamenii nu mai aveau la ce să se închine mai măreţ ca El. Şi nu cu groază, a venit într-un chip smerit şi într-o dragoste pe care o simţeau cu toţii. S-a făcut simţit şi perceput la nivelul tuturor, ca să ne repare percepţia greşită şi simţită. Numai “oamenii de vor voi.…” S-a făcut simţit şi cunoscut tuturor. Nu exista: “eu n-am auzit, că eram mai în spate“… […] Şi atunci iată cum stau lucrurile. El s-a făcut simţit şi cunoscut într-un anume fel şi nu există să putem contesta acest lucru.

Acum, în planul realităţii, da, fiindcă omul e singura fiinţă care în loc de da poate să zică nu şi în loc de nu poate să zică da. Dar o să vină momentul [Adevărului]. [Însă] la nivelul conştiinţei te frămânţi. Dar poţi să recunoşti sau nu. Da sau nu? “Spune, măi, doar ai fost acolo?”, “Nu dom’le n-am fost acolo!” Şi te-a crăpat în două. Dar cu Mântuitorul, cu Dumnezeu n-o să meargă aşa! Şi chiar dacă tu crezi că în planul vieţii merge, tu ai o frământare, pentru că Dumnezeu te-a alcătuit într-un anume fel, iată în planul Judecăţii n-o să mai fie aşa! Şi merg mai departe.

Oamenii simţeau… De ce se ridică astfel de gânduri în inimile voastre? […]. “Cine e fără de păcat, să arunce primul piatra“. Toţi au lăsat bolovanul jos. Ce vrei să zici cu asta, de unde ştii Tu? Nu a fost aşa ceva! Ce putere avea în cuvânt, asupra conştiinţei, încât L-au simţit ca Domn şi Stăpân peste ei, dar nu cu o frică care să-i paralizeze, ci care să-i întoarcă. Şi au lăsat bolovanul şi au plecat. Toţi, dar toţi! Oameni porniţi să omoare! Vedeţi? Lucra altfel, cu alte energii, şi nu magic, cum zic unii şi alţii: “linişteşte-te, închide ochii, închide ochii, ochi-s de plumb, stai liniştită“. Nu! Să nu facem confuzii! “Ai văzut dom’le ăla l-a fript cu ţigarea şi n-a păţit nimica“, “ai văzut ăla i-a tăiat limba şi i-a pus-o la loc” …. Cu ce ar îndrepta lumea cu chestiile acestea de circ? Între minunile Domnului Iisus Hristos, între ceea ce a adus El şi magia ăstora este o distanţă uriaşă. Dar pentru omul cu cercel în ureche ce contează? “Lasă, mă, ce contează? Să iasă bani acolo!”. Numai că Domnul Hristos a venit cu o seriozitate, nu numai cu smerenia şi cu dragostea.

Şi El a atenţionat, şi ce sancţiuni a pus. “Învăţătorule, ai auzit că Pilat - erau unii care n-au vrut să jertfească lui Pilat şi n-au vrut să jertfească acolo şi i-a tăiat şi pe ei şi au amestecat sângele lor cu jertfele - “Credeţi voi că aceia au fost mai păcătoşi decât voi? Dar vă spun vouă, că de nu vă veţi pocăi, toţi veţi pieri la fel!“. Sau când turnul Siloamului s-a prăbuşit peste oameni: “Credeţi că aceia au fost mai păcătoşi decât voi? Dar dacă nu vă veţi pocăi, toţi veţi pieri la fel“. Şi erau prooroci, Ioan Botezătorul: “Iată, securea stă la rădăcina copacului, faceţi fapte de pocăinţă“, “de nu vă veţi pocăi, toţi…” Vedeţi, arată şi roadele pocăinţei, dar şi sentinţele care sunt înfricoşătoare. Nu mai vorbim de… vai vouă, vai vouă! La nivel de persoane, dar şi de cetăţi. Vai, ţie, Betsaido, vai ţie, Horazine, vai ţie Capernaum, vai, ţie, Ierusalime... Plângerea şi scrâşnirea dinţilor. Deci, iată, Mântuitorul, pe cât Se arată de minunat în a ne chema la El, pe atât ne arată şi ce ne aşteaptă dacă nu Îl ascultăm. Păcat = moarte; pocăinţă, îndreptarea spre Dumnezeu = viaţa.

Pocăinţa asta înseamnă întoarcere la nivel integral: minte, cuget, simţiri. Şi în planul creştin pocăinţa înseamnă căinţă, recunoaşterea păcatelor, mărturisirea, ispăşirea - adică strădaniile tale de a o rupe cu păcatul - şi dezlegarea. Deci legătura cu Biserica, cu preoţii, botezul, Sfintele Taine, deci, iată în planul

creştin importanţa, nu toate terapiile astea: linişteşte-te, stai cuminte, yoga, reiki şi altele, la nivel de gând… Nu, nu nu! Altfel nu mai murea Hristos pe cruce. Numai Sângele lui Hristos şterge păcatul! Ţi se iartă prin actul spovedaniei, după căinţa şi penitenţa pe care o faci, dar ştergerea lui propriu-zisă numai Sângele lui Dumnezeu o face! "Nimeni n-ajunge la Tatăl decât prin Fiul". Sunt lucruri serioase aici, nu putem trece peste ele. "De n-aş fi grăit cum nimeni altul n-a grăit păcat n-ar avea. Cine Mă poate vădi de păcat?". Buda, Mahomed, şi câţi or mai fi, ăştia n-au putut să spună lucrul acesta.

Şi iată ce ne cere actul pocăinţei în Legea cea Nouă: să laşi ale tale - ne pare greu, dar ăsta le-a cerut şi la ucenici - cum gândeşti, ce crezi, ce vezi, ce pipăi, ce simţi în mână, ceea ce auzi şi miroşi, şi să te încrezi în Cuvântul lui Dumnezeu mai mult decât în simţurile tale, şi în percepţia şi cugetele tale.

Primii Apostoli când i-a luat [Domnul ca ucenici], s-au chinuit o noapte întreagă să pescuiască - noaptea, când era momentul prielnic pentru pescuit. În zori, Mântuitorul le-a spus să arunce mreaja. "Învăţătorule, toată noaptea ne-am trudit, dar după cuvântul Tău o să facem". Ce înseamnă! Nu aşa: "Adică ne înveţi Tu pe noi, da' ce eşti Tu pescar, măi?", "Unde măi? Păi n-am dat-o toată noaptea acolo?". Auzi! Deci nu vii cu treburi de-astea. Dar după cuvântul Tău vom face. Şi pentru că au lăsat, iată că şi Dumnezeu imediat a intervenit. Asta nu este o ascultare oarbă în sensul ca să nu gândeşti, ci este o ascultare oarbă în sensul că: Doamne, toate le ştii, toate le poţi, în sensul acesta, al încredinţării; că El a vrut mai întâi să ne încredinţeze cine este El. Nimic nu ne-a pretins mai întâi de a face El ceea ce ne-a cerut El nouă. Şi atunci în lumina acestui adevăr, al jertfei Sale depline, al puterii Sale, noi venim. Pocăinţa noastră este în lumina învăţăturii lui Hristos: Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie. Iată cum sunt legate una de alta.

Nu cei care predică sau scriu, ci cei care fac, aceia se mântuiesc

Puterea cuvântului lui Dumnezeu, puterea harului

Merg mai departe şi iau exemplul acesta: învierea fiicei lui Iair. Nu era oricine Iair, ci mai marele sinagogii. Ştim cum îl vedeau cei din cercul lui. Omul s-a dus în disperare, şi Mântuitorul cunoştea lăuntrul lui, de aceea avea să-l treacă şi prin examen, ca şi cu femeia bolnavă de doisprezece ani, să arate ce fel de credinţă are. Nu: "vino, vino şi pune mâna pe ea, dar te rog eu, da vino la mine, dacă nu te atingi tu de ea…, pune mâna aicea". Sau cum facem noi, "ca să mă atingă părintele", sau când sfinţeşti maşina: "da' daţi şi pe-acolo părinte, că n-a pornit de dimineaţă", "cu plăcuţele de frână cum stai?", "aa, alea merg". :) Ca să vedeţi că se ajunge şi aici. Şi atunci, ştia ce inimă avea Iair, ştia cu ce credinţă vine, ştia că vine din disperare. Dar mulţi vin din disperare: "încearcă şi prin

preot, încearcă şi cu...”. Nu, nu merge aşa! Să-L urmăm aşa cum ne cere! Atenţie! Mântuitorul Hristos spune: “bine, voi veni“.

Între timp, femeia cu scurgere de sânge de doisprezece ani gândea în sinea ei: “de mă voi atinge măcar pe la spate de poala Lui şi mă voi face sănătoasă“. Cu totul altceva. Cei care se ridică pe vârfuri şi stau acolo, ştiu că Dumnezeu îi vede - deci atitudini şi atitudini. O tămăduieşte, o vădeşte. De aici încep lucrurile - ca să ilustrez acest aspect, ce gândesc oamenii, ce văd, ce cred…şi ce ne cheamă Domnul Hristos să facem?

Pocăinţa te scoate…, nu face abstracţie, dar te ridică de la realitatea aceasta, spre Adevăr. Între realitate şi Adevăr e o distanţă. Am să caut cumva să o exprim acum. Când s-a atins pe la spate femeia bolnavă: “Cine s-a atins de Mine?”. Lumea Te îmbulzeşte şi Tu întrebi: Cine s-a atins de Mine?“. Asta crezi tu, Eu la altceva mă refer… “S-a atins cineva de Mine, căci am simţit o putere ieşind…”. Nu pricepeau! Chiar cei apropiaţi… că putem să venim, să stăm cu cei mai mari… şi noi să fim străini! Puteam chiar să scoatem cărţi, să tipărim, şi noi, de fapt… Chiar citeam cuvântul că nu cei care predică, cei care scriu, ci cei care fac, aceia se mântuiesc… Mila lui Dumnezeu cu noi toţi! De-aia, de fiecare dată ne vine foarte greu [să vorbim], mai ales când… De parcă a scăpat o zebră în Bucureşti, şi o filmează toţi, [aşa mă simt eu, filmat aici] :). Cât am fugit eu de lucrurile astea… Dar, în fine..

Între timp vin de la casa lui Iair: “Nu-l mai supăra pe Învăţătorul, că a murit fiica ta”. Vezi ce înseamnă…? Imediat intervine Domnul Iisus Hristos: “Crede numai“. Puterea cuvântului lui Hristos: “crede numai“, îi cerea un lucru, iar puterea cuvântului o simţea, nu înţelegea, dar o simţea, fiindcă Mântuitorul se făcea manifestat în puterea cuvântului Său: “crede numai“. Nu era cuvântul oricui. Fraţilor, dacă harul, cuvântul lui Dumnezeu, nu se atinge de inima omului, pot să vorbească un milion de oameni. El este cel care produce transformarea, indiferent prin cine lucrează, dar harul este cel ce produce schimbarea. De aceea, tot ce nu se desfăşoară sub har nu are valoare mântuitoare. Asta este esenţa Evangheliei, a învăţăturii celei noi. Pot să fie lucruri fascinante cât or fi, dar ce nu e sub har nu e mântuitor. Rămâi ca în Vechiul Testament şi mai rău. Şi atunci iată: crede numai. Puterea cuvântului. Ceilalţi [îi spuneau lui Iair]: “dar a murit“. Dar, în fine, ce era acuma? Iair mergea acuma între ceea ce-i spunea Mântuitorul şi ceea ce-i spuneau ceilalţi. Ajunşi acolo, bocete, urlete… Mântuitorul Hristos, ceea ce i-a spus lui, că doar era Domnul făpturii, doar El n-a venit să facă lucruri cu jumătăţi de măsură sau în glumă, a venit să rezolve probleme, ca oamenii să-L creadă în cuvânt. Şi ferice de omul care crede în Hristos fără să mai cârtească, fără să mai comenteze. El un singur lucru ne cere întotdeauna: să-L credem în cuvânt în tot

ce a spus. Ferice de omul care crede în Hristos fără să mai umble: “da, să vedem, ne mai gândim părinte, mai vedem peste o săptămână“.

Şi [revenind], le-a spus: “Nu plângeţi“, dar nu le-a spus-o ca să-i jignească, le-a spus ca să-i ridice. “Ia uite, dar Tu de unde eşti măi? Adică noi suntem proşti, nu? Ia uite-L! Du-te dom’le şi vezi! Du-te şi pune mâna pe ea, nu respiră “. Deci vă daţi seama. […] Iată, asta înseamnă: că “nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu“. Cuvântul lui Dumnezeu este altul decât credem noi. “Dar nu am fost noi acolo?! S-a răsturnat, dom’le maşina“. Actualitatea. Realitatea. Tv, ProTv, şi aşa mai departe, şi câte mai sunt. Filmat, văzut… Cu cât cauţi pe pelicule şi cu cât foloseşti mai mult tehnologia, lucrurile astea, cu atât eşti mai convins. Că vezi toată lumea asta cu astfel de mijloace şi, de-aia, diavolul va folosi extraordinar tehnologia ca să manipuleze conştiinţa omului. Nu are nimic de-a face tehnologia cu pocăinţa. Chiar mă gândeam: câte predici cu părintele Arsenia Boca sunt? “Nici una“. Cred că a avut grijă… Ei bine, mai sunt şi altele, nu zic nu. V-am dat aşa un exemplu ca să învăţăm, nu să motivăm la nesfârşit. Şi din asta putem să învăţăm câte ceva. În momentul în care apare pelicula se sparge taina, se devalorizează ceva. Şi concret, în planul pocăinţei tehnologia nu are nici un rol, dimpotrivă. Asta o veţi simţi ori de câte ori veţi încerca un minim de pocăinţă. Nu are nici un rol. Nu în asta stă mântuirea, nu în asta constă Viaţa, viaţa cea nouă, viaţa în Hristos.

“Copila n-a murit, ci doarme“. “Ia uite“. Şi L-au luat în râs. Aşa scrie: “şi L-au luat în râs“. Realitatea ia în râs Adevărul. “Adică ne spui Tu nouă?”, “da’ tu de unde eşti?“, “am măsurat noi“, “dar nu-i al meu?“, “dar e la mine“, “am luat giulgiu“, “carbon paisprezece“, “dom’le, dar daţi cinci lei şi intraţi“, “vă vindem pământ sfânt la punguţă, din Ţara Sfântă, vă dăm noi, vă garantăm noi, vă dăm şi garanţie la ele“. Dom’le, când vii cu chestii d-astea, harul a picat tot, a plecat tot. L-au luat în râs. Asta este omul. Asta e gândirea umană, asta e simţirea lui. “Am gândit noi“, ” am fost convins“. Iată ce ne cere. Mai mult decât ceea ce vezi, şi simţi, şi pipăi, omeneşte vorbind… Mântuitorul ne cere să ne încredem mai mult în cuvântul Lui decât în acestea. Nu [să te încrezi] simţurilor tale, ci doar [celor] purificate prin pocăinţă. Pocăinţa înseamnă sinceritate, e un proces lăuntric de transformare în lumina adevărului, adus de Hristos întrupat pe pământ, Dumnezeu cel întrupat ca Fiu al Omului, Dumnezeu Cel Unul-născut, Dumnezeu Cel a Doua Persoană din Sfânta Treime.

Până să ajung aici, mi-a telefonat cineva şi mi-a zis: “aţi auzit că părintele cutare de la facultatea de nu ştiu unde a predicat la penticostali?”. Foarte rău! Foarte rău! Foarte grav! Şi se întâmplă lucrurile astea, pentru că tocmai s-a pervertit conştiinţa. Şi putem să vorbim despre Dumnezeu, putem să dăm lecţii, şi atunci te miri de ce? Pentru că păcatul, iată, schimbă percepţia şi simţirea. Dar nu înţeleg de ce-i păcat! […] Şi iată, şi călugărul poartă pantof cu botul ascuţit şi

încep să poarte cămaşă albă, “da ce, măi, că mănăstirea stă în guler sau în barbă?“. […]. Aşa şi cu tine, sunt trepte duhovniceşti la nivelul tău, “da, nu-nţeleg de ce-i aşa“. Dar o să ajungem să înţelegem vrând-nevrând, că spre Dumnezeu ne îndreptăm toţi. De aceea, e bine ca pe timp de pace, aşa cum suntem, să luăm Evanghelia aşa cum ne-a fost dată, căci şi rostul nostru este să păstrăm ortodoxia intactă pe aceste meleaguri şi în neamul nostru, mai mult ca oricând.

Modele de pocăinţă, trepte de pocăinţă, puterea pocăinţei

Ne urăsc pentru că am rămas ortodocşi: vor să ne scoată din har, din pocăinţă!

Căci şi treptele de pocăinţă diferă.. Şi mă gândeam să vorbesc de Pateric, că sunt acte de pocăinţă acolo care te mişcă… Ce ajută cel mai mult în viaţa duhovnicească? Modelul! Foarte greu, nu-l mai avem sau nu mai avem ochi pentru modele. Mântuitorul n-a stârnit curiozităţi, nu nimic! A mers, aşa, prin taină, în mijlocul oamenilor. Deci lucruri care au o altă nuanţă, se desfăşoară sub har, presupun o altă întoarcere către, de aceea cuminţenia ortodoxiei, frumuseţea ei este de o altă natură. Vedeţi, e foarte greu astăzi, că s-a pervertit mintea. Dacă vrei să te duci să cumperi o îmbrăcăminte mai serioasă, mergi un Km pe un Km, cum sunt magazinele astea uriaşe acuma, şi cu toate astea nu poţi să găseşti o pereche de pantofi cum trebuie, nu găseşti, sunt numai ciudăţenii. E greu să mai găseşti un om care să mai ilustreze o carte în duh ortodox, e greu să mai găseşti un regizor care să caute să redea un mesaj ceva, nu! Sunt crescuţi în alte şcoli. Ei caută altă culoare, altă formă, şi atunci vezi numai forme numai ciudăţenii, sunt foarte multe. Păcatul e inoculat… Şi noi am mers împreună cu ei, “fraţii noştri” - de unde şi până unde? - şi am ieşit din hotarele ortodoxiei pentru că am făcut aceste abateri. Şi atunci, din cauza asta, adevăraţii creştini se vor retrage, pentru că este o agresiune la adresa unei vieţi creştine: o formă falsă, o frumuseţe falsă, nişte manifestări false, deci un chin să mai ieşi când vezi ce mai vorbesc pe stradă, mai mult se ling decât se sărută în mijloacele de transport. Şi vedem că Mântuitorul se retrăgea noaptea.. Şi o să fie o necesitate sufletească. Nu că trebuie să fugim, că pe fiecare Dumnezeu îl cheamă la treapta lui şi unde se află. Am vrut să vă spun iată, pocăinţa presupune să iei cuvântul lui Dumnezeu aşa cum a fost dat, cu credinţă şi cu eforturile de a nu te abate după ce vezi, după ce simţi, după ce pipăi sau după mintea unora sau altora, ci după Sfinţii Părinţi, şi după Sfânta Tradiţie. Asta este foarte important.

În scurt, treptele pocăinţei sunt: căinţă, în primul rând, să te căieşti când ştii că ai greşit faţă de cuvântul şi Legea lui Dumnezeu. La nivelul conştiinţei se pretrece cu orice om lucrul acesta. Nu rămâneţi numai la căinţă, că nu e de ajuns. Şi Iuda s-a căit. Dar la ce i-a ajutat? Şi s-a căit, şi a aruncat banii, nu? Foarte mulţi rămân aici: că “ce-am făcut?”, “că nu mai sunt vrednic“, “puteţi să mă trimiteţi acasă”, “că nu mai merit haina asta“, “nu mai merit să fiu soţia ta“,

“uite ce-am făcut:, şi invers. Nu, nu, nu! Nu trebuie să o iei numai după mintea ta. Asta este numai o căinţă care îi stoarce şi-i usucă. Căinţa asta trebuie să meargă mai departe, să mergi la preot, să-ţi mărturiseşti păcatele, să văd că ai dorinţa de a te îndrepta, de a te împotrivi: “părinte, mi-e şi ruşine să vă spun ce am făcut“, “nici nu mai vreau să calc pe acolo“, “Doamne, să nu cumva să mă lăsaţi!”, “nu cumva să-mi închideţi uşa“, arată puterea de luptă, arată împotrivirea la păcat, ura faţă de ce ai putut să faci. Deci adevărata penitenţă vine dintr-un sentiment însoţit nu numai de căinţă, ci şi de împotrivire la păcat, din dorinţa de îndreptare: “Doamne, iartă-mă!“, şi vrei să-ţi îndrepţi viaţa şi vrei să dovedeşti lucrul acesta. Spovedania, dezlegarea de sub epitrahil, canonul pe care îl faci, legătura statornică cu Biserica. De-aia şi Domnul Iisus Hristos ne-a arătat cum să plângem - iată, femeia care plângea cu lacrimi - cum să stăruim în biserică în rugăciuni, şi mai ales, am spus […], toată asceza, toată nevoinţa omului este ca să implori mila lui Dumnezeu. Este un singur lucru: ca să cerem mila lui Dumnezeu, fără El nu facem nimic. Până închizi ochii, o singură grijă are creştinul: voia lui Dumnezeu. În locul ăla, cu meseria aia, cu copiii ăia, cu serviciul ăla, unde eşti, voia Domnului [să fie] în toate, indiferent cât te costă. De aceea, adevărata pocăinţă înseamnă întoarcerea cu trup şi suflet la Dumnezeu, la acea învăţătură pe care ne-a dat-o.

De ce ortodoxia s-a păstrat cu atâta sânge? Pentru că toţi, şi uitaţi-vă la istoria poporului nostru, ne-au urât pentru că am rămas ortodocşi. Ne-ar fi vrut protestanţi Europa, ne-ar fi vrut catolici, ne-ar fi vrut neoprotestanţi, ne-ar fi vrut în fel şi chip, pentru că am rămas ortodocşi, câtă ură! De ce atâta ură, de ce atâta umblătură? Pentru că asta vor, în fond: să ne scoată din credinţă, să ne scoată din har, să ne scoată de sub lucrarea pocăinţei. Un popor care se pocăieşte e de temut demonilor. Nu unul care vorbeşte, nu unul care scrie, nu! Omul care se pocăieşte alungă demonii. Când te pocăieşti cu adevărat eşti de temut demonilor.

Vai de mine, ce a făcut Maria Egipteanca? Şi ce nu se bucurau [demonii] în privinţa ei… A terfelit-o pe ea, dar a terfelit atâţia cu ea. Jubila [diavolul]! Frumuseţea care a făcut-o Dumnezeu - că [diavolul] n-a creat nimic şi n-are nimic [al lui] - a făcut să fie pricină de păcătuire şi sminteală cu atâţia! Vă daţi seama? Ajungem în punctul în care oamenii mergeau la Ierusalim la Sfânta Cruce ca să se închine. S-a urcat pe vapor şi a dărâmat toţi bărbaţii ăia în păcat. […] Vă daţi seama, pe toţi i-a făcut praf şi ce nebunii n-a făcut, că avea să spună mai târziu. Jubila dracul! Şi câţi n-a dărâmat, prin ea. Dar, iată, pentru cei păcătoşi a venit Mântuitorul Hristos! Iată puterea transfiguratoare a pocăinţei, iată puterea aceasta! Şi ajunge, efectiv, în faţa Sfântului Mormânt nu poate să închine, şi face făgăduinţa în faţa icoanei Maicii Domnului, ca urmare a mustrării de conştiinţă, că “ştiu de unde mi se trage“. Vă daţi seama? Toţi au auzit de Hristos. Chiar dacă neagă, că n-au de-a face, toţi ştiu. […]

A ajuns să facă făgăduinţa, a intrat şi pe urmă s-a dus să se pocăiască. Cât avea să se chinuiască, cât a pătimit? N-a părăsit terenul de luptă. La ce înălţime a ajuns Sfânta Maria Egipteanca?! Urlă, se cutremură iadul. Dacă n-ar fi trecut prin păcatele astea - nu înseamnă să justificăm - n-ar fi o pocăinţă pe măsură, ca pocăinţa presupune şi o luptă pe măsură păcatului care s-a făcut. Iată, ce zice dracul? Dacă ştiam eu că ajunge în halul ăsta, că o întărât atât de tare împotriva noastră, dacă ştiam eu că se căieşte atâta şi plânge atâta, dacă ştiam că atât de mult se îndârjeşte, o lăsam mai moale, îi dădeam un soţ mai bun, mai scăpam un avort, îi mai dădeam un serviciu, mai se certa cu o colegă, mai se drăcuia, mai o duceam în societate, mai boteza pe unul, mai spovedea aci, o băgam la sectari, ştiam eu, o luam altfel, dar n-ajungea Maria Egipteanca. Era o scriitoare bună, era o împărătească, dar nu era Maria Egipteanca. Puterea pocăinţei!

Tâlharul de pe cruce a văzut primul Raiul. De aceea, ochi şi urechi la valoarea pocăinţei care rezultă din Evanghelie, şi pe care Domnul Hristos o subliniază.

Şcoala suferinţei

De aceea, oamenii în ţara asta, dându-şi seama de valoarea pocăinţei, au îndrăznit pentru… "Doamne, ţi-am dat cei mai buni fii ai neamului", zice. A căutat suflete curate, suflete pure, care căutau un proces de transformare lăuntrică, în care să vieze cele mai frumoase şi mai pure calităţi de român, de creştin - "primeşte jertfa lor". Iată conştiinţa înaltă! Numai că oamenii ăştia nu erau pricepuţi, ăştia sunt prigoniţi, aruncaţi, pentru că pocăinţa presupune efort, de a renunţa la voia ta, la plăcerea ta, la gândul tău, efort până la suferinţă, şi o suferinţă de durată.

Spunea Părintele Arsenie Papacioc: "suferinţa - singura catedră supremă de teologie". Dacă o spun eu, par caraghios.

Aţi văzut, Părintele Calciu Dumitreasa spunea: "credeţi-mă, că dacă n-aş fi suferit atât de mult, n-aş fi putut să iubesc atât de mult, n-aş fi putut să iubesc cu atâta uşurinţă".

Părintele Iustin Pârvu: "tocmai pentru că m-am împletit atât de mult cu durerile acestor oameni şi ale neamului ăsta, d-aia îi înţeleg şi nu mă pot desprinde de ei".

Suferinţa e o şcoală în cadrul pocăinţei adevărate. Iată ce diferenţă între un ascet, între un călugăr, între un duhovnic, între unul care pătimeşte [şi unul care nu]. Pe cine iubeşte Dumnezeu îl încearcă, Dumnezeu ştie de dinainte, dar tu să nu te îndoieşti că eşti pe calea cea bună. Aşadar nu ne e ruşine să nu căutăm la toate "transcendentalismele" astea, să nu căutăm la toate maimuţărelile astea, nu

trebuie să trădăm ca iubirea, iubirea, iubirea... E “iubirea” desprinsă de adevăr, “iubirea” desprinsă de pocăinţa. Pocăinţă, v-am spus, îţi deschide calea vieţii. Pocăinţa te face să distingi între realitate şi Adevăr. Pocăinţa îţi deschide ochii sufletului. Un om care se pocăieşte nu-l întorci tu de la ale lui.

Aşadar sunt şi trepte de pocăinţă. Nu încercaţi să aveţi o pocăinţă ca a monahilor şi nici monahii să nu aibe o pocăinţă că a mirenilor. Fiecare este în rostul şi în locul lui. E foarte important lucrul acesta, ca fiecare să-şi ducă crucea lui. Fiecare om are o constituţie şi o înzestrare, un rost existenţial, un destin, nu predestin. Să se conformeze voii lui Dumnezeu, şi trebuie să lucreze talanţii puşi în el, acolo unde ne pune Dumnezeu. Fiecare în locul în care se aflǎ să-şi poarte crucea pocăinţei.

Realitate şi adevăr: care e salvarea României?
Pocăinţa nu rămâne zadarnică

Şi atuncea asta am vrut să vă spun: ţara are nevoie de oameni care să se pocăiască cu adevărat.

Mă gândeam: realitatea - e dezastru. “Ştiţi cine e prim-ministru?“, “Aţi aflat cine este la Externe?”, “Aţi aflat cine este la…“, “N-am aflat“. Realitatea este dureroasă. Dar altul e Adevărul. Spuneam cuiva că Adevărul nu este că evreii l-au vândut pe Hristos” şi au ieşit afară. “Hai părinte, te-ai prostit!” Nici n-au aşteptat şi au ieşit afară. Asta e realitatea crudă. Adevărul e Hristos! Ei caută să pună accentul pe realitate. Că am descoperit aia. Asta e realitatea ruşinoasă, crudă. Adevărul e Hristos. Diavolul mută mereu accentul pe realitate. Realitate, realitate, “ce-am văzut“, “ce-am simţit“, “ce se spune” şi d-astea. Realitatea poate să fie şi un patriarh, care să conducă prost, da! Am mai avut, aţi văzut, trădători, masoni, s-au luptat unii cu alţii. Poate să conducă prost, da? Asta e realitatea: că oamenii vor suferi, că e sminteală, dar Adevărul nu poate să-l alunge, Adevărul nu poate fi pierdut, Adevărul e Hristos. […] Adevărul este în profunzime. De-asta nu poate fi furat.

Cine se pocăieşte este pe o cale de nezdruncinat. Dacă noi avem o pocăinţă, ne ducem la o revigorare şi omul se regenerează, harul lucrează o reaşezare a puterilor sufleteşti pe calea adevărului şi a puterii şi a biruinţei luminii în om, dar prin pocăinţă! D-aia Domnul ne-a deschis calea aceasta. Asta e calea omului celui nou. Omul nou în care să vieze toate astea. Mâine e sărbătoare, nu se fumează, nu se joacă, nu aşa. Ia să veniţi cu aşa ceva. Nu mai sunt oameni, nu mai sunt puri sufleteşte, nu mai sunt curaţi. Păcatul, sufletul… Astea sunt punctele cardinale unde trebuie acţionat... Nu se mai strigă aşa ceva… D-asta suntem refractari, că mergem după ce rentează: “Ce v-au dat aia mă?“, “Nouă ne-a dat o găleată la alegeri, nouă ne-a dat un sac de cartofi“. Cu asta se merge.

Dar câtă vreme omul nu mai este sensibil la aşa ceva, vorbim aproape degeaba, însă adevărul nu-nseamnă că nu există. Şi mă uitam, România e dezastru, da! Da, realitatea arată că e dezastru, pentru că răul şi-a format structuri. "Ministerele sunt în mâna noastră, aia în mâna noastră, aia în mâna noastră". Ce vor să facă ăştia? "E imposibil, totul e în mâna noastră!" Răul şi-a format structuri, terestre, pe orizontală. Dar realitatea nu e Adevărul, ei neagă Adevărul. Noi suntem adevărul! Spun unii: "noi suntem Mesia". Nu, nu, nu, asta s-o credeţi voi şi alţii ca voi! Adevărul este altul!

Cine se gândea, cine arată din trecutul lui Saul că avea să devină Pavel Apostolul? Nici el, nici rudele lui, nici nimeni nu gândea că dintr-un prigonitor avea să ajungă mare Apostol pe fondul unei pocăinţe…

Se ducea la groapă cortegiul fiului văduvei din Nain. Toţi îl plângeau. Realitatea… asta este. Nu zic să facem abstracţie de ea, ci să nu rămânem înţepeniţi în ea, să nu ne sperie realitatea în ultimul hal, să nu ne ia nădejdea! […]. Realitatea este cel mai mare pericol şi diavolul ne fixează pe realitate, pe simţuri, pe tot, pe numere, pe crotale, pe interviuri, pe coduri.. [să fie] cât mai mai sigur, cât mai precis. Nu, nu, nu, adevărul nu poate fi circumscris aici.

Vine Mântuitorul din partea ailaltă cu alt alai. Două cortegii: unul mortuar şi altul al vieţii. I s-a făcut milă de ea. Cine se gândea cu o clipă mai înainte ce avea să se întâmple? Şi atuncea, iată: "Fiule, ţie îţi zic: scoală-te!". Asta e România! Depinde de adevăr, să o raportăm la adevăr. De aceea, aceştia au fost convinşi că jertfa lor nu e zadarnică şi toţi care sufereau şi temniţă, şi moarte, şi toţi martirii, şi toţi care se pocăiesc cu adevărat ştiu că e ochiul lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu la adevăr se raportează, nu la realitate. Ştiţi, adunăm picături… […]. Nu merge cu aşa ceva, şi atunci iată diferenţa. Şi noi tot alergam… De ce? Cică suntem slabi la păcat. Ferească Dumnezeu! Vi le spun ca să le aud chiar eu.. Asta este diferenţa între realitate şi adevăr şi am vrut să o subliniez sub aspectul acesta: "Băi ăştia mi-au propus o funcţie, eu câştig la chestia asta şi cu asta pot să ajut şi pe alţii". După mintea ta! Adevărul se măsoară altfel. "Cel ce vrea să vină după mine…". "Păi de la anu`'", "după alegeri", "după examen". Nu, nu, nu! "Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie", "în duh şi-n adevăr".

Să ne fie frică să mai scăpăm o zi. Doamne! Măcar s-a ajung acasă, să mai fac un Paraclis… Când poporul român se aşază autentic la pocăinţă, Dumnezeu va ridica oameni invincibili. Pocăinţa nu rămâne fără rezultat. Dragii mei, mic sau mare, numeros sau unul singur, la arătare sau în ascuns, păcatul are efecte. Nimeni nu poate să rămână lipsit de efectele păcatului. Doar pocăinţa rezolvă aceasta. E singura cale pe care a lăsat-o Domnul Hristos: o pocăinţă întru Iisus Hristos, o pocăinţă în Biserică, o pocăinţă sub epitrahil, o pocăinţă "în duh şi-n

adevăr“. Nu putem scăpa de efectele păcatului! Şi încearcă şi unii şi alţii, “că ştiu eu“, “că s-a vindecat“. N-aveţi decât! Vă înşelaţi! Până la groapă, dar mai departe nu merge. E nevoie să ne deşteptăm, e nevoie de pocăinţă, şi pocăinţa îţi dă curaj, îţi dă râvnă. Pocăinţa a îndârjit-o [pe Maria Egipteanca], n-a părăsit pustia. Lupta cu tine însuţi înseamnă pocăinţă, de aceea e un act de mare curaj actul de pocăinţă. Şi cu cât eşti statornic, cu atât mai mult te întăreşti. […] Ai exemple din Pateric, din Limonariu, din Sfinţii Părinţi…

Le venea greu să părăsească temniţele, de ce? Simţeau că vor pierde ceva, de ce? Pentru că oamenii nu voiau să fie daţi jos de pe cruce. Spunea Mitropolitul Hieroteos Vlachos [sau Arhim. Sofronie Saharov, n.n.]: “să nu te dai jos de pe cruce, să fii dat jos de pe cruce“.

Nu accepta să te dai jos de pe cruce, ci să fi dat de pe cruce. Doar mort să fi dat jos de pe cruce, de alţii, dar tu nu. Ţine-ţi crucea căsniciei, ţine-ţi crucea călugăriei, ţine-ţi crucea fecioriei, ţine-ţi crucea ascultării, mai ales ascultarea. Şi ne-a arătat ascultarea cum nimeni altul, şi smerenia, dar rău o mai înghiţim. “Da’ altfel nu se poate, părinte?“, “da’ am citit eu undeva că...” toţi venim cu aşa ceva! “Nu, ca la Sfinţii Părinţi am citit“, “Daa!”. Nu vă supăraţi pe mine că am procedat în maniera asta, dar asta cere Hristos, Domnul.

Haideţi să ne întoarcem la icoana bizantină, să nu ne fie ruşine cu ţinuta ortodoxă! Poporul român are nevoie, şi va primi putere. Pocăinţă nu rămâne zadarnică niciodată. Este răsplătită direct de Dumnezeu, pocăinţa aceasta în Hristos, Domnul. Şi anume, ca să regenerăm o ţară, iată genul de pocăinţă la care trebuie să venim. Este arma care nu poate să ne-o fure nimeni, este arma a noastră oriunde vei fi. Păziţi-vă în schimb, şi nu amestecaţi una cu alta că nu o să mai aveţi discernământ. Să mergem pe calea aceasta cea strâmtă şi îngustă, că ea sigur duce unde trebuie, chiar dacă-i spinoasă. Asta te autentifică. Suferinţa te autentifică. […] Plăcerea nu fi sigur de ea, mai ales plăcerile astea, parfumurile astea, Oriflame, rujuri, toate! Să fim foarte atenţi. […]. Şi câte forme nu sunt.

Lepădarea de sine e un act de mare curaj, dar cum ne-o cere Domnul Hristos şi nu după oricine. Mulţi se leapădă, dar nu de sine, şi nu pentru Hristos! Atunci asta ni se cere nouă astăzi. Nu e altă cale.

Te vei regăsi pe calea pocăinţei cu toţi cei care s-au pocăit în duh şi-n adevăr. Există şi o comuniune. Intri în comuniune cu toţi sihaştrii, şi cuvioşii, şi martirii, şi cu toţi cei din veac. Intri în comuniune vie cu ei. Hristos Domnul spune: “Drepţii de vor şi muri, vii vor fi“, iar altora: “lasă morţii să-şi îngroape morţii lor“. [..] Făcea glume? Nu dom’le, era Dumnezeu! Păcatul aduce moartea, şi mai întâi moartea sufletească a adus-o. “Păi n-ai văzut că a mâncat din măr şi a

murit?“. [Ba] a murit, era moartea sufletească, dar avea să fie şi moartea trupească. Deci poţi să fii mort sufleteşte, dar nu mort trupeşte. Iată realitatea: n-a murit, dom`le că era viu. [Dar adevărul]: era mort de viu. Şi Mântuitorul, Adevărul, spune: “lasă morţii să-şi îngroape morţii lor“. Orbi, orbi călăuziţi de orbi în groapă ajung. Şi noi suntem luminătorii lumii. Nu “iluminaţii”, illuminaţii, ei conduc lumea, dau directive peste tari, peste oceane, peste mări, peste popoare. Noi nu mai avem astăzi structuri ale binelui. Dacă apare astăzi o grupare creştină - avem Biserica, dar nu e o grupare - dar dacă, în lumina acesteia, am avea structuri în medicină, în învăţământ, tineri… Ar fi cele mai atacate. Dar nu uitaţi pocăinţa aceasta pe care ne-o cere Domnul Iisus Hristos, în duh şi-n adevăr. Ne cere să nu te sperii de ceea ce este.

România..? Ce mai ziceţi de Lazăr, cel a patra zi a înviat? “Domn’le e îngropat“. Şi surorile: “dacă ai fi fost aici“, “dacă ai fi fost Tu, fratele nostru n-ar fi murit“. Aşa este, îl plângeau, credeau asta, dar în felul lor. Când a zis: “unde l-aţi pus?“. “Doamne, dar e de patru zile, miroase“. “Nu ţi-am spus că celui care crede toate îi sunt cu putinţă?“. Zice: “crede!“. Dar în maniera în care ne-o cere El: “Crezi?“. “Cred!“. Nu ca jurământul militar de astăzi, ca jurământul la medicină de astăzi, nu […] jurământ ţigănesc! Şi într-adevăr erau patru zile, şi intrase în putrefacţie. Aşa că nu [doar] cum e acuma România. Poate să fie şi inundată, poate să fie şi făcută praf, dacă Domnul Hristos zice: “ridică-te!”… Planul adevărului este altul.

Părintele Arsenie Papacioc spunea: “de-aceea sunt aşa de optimist în privinţa neamului nostru, pentru că este un neam născut şi crescut pe Cruce“. Dar el ştia, ca om care şi-a asumat crucea: Crucea precede Învierea, şi nu este Înviere fără Cruce. De aceea avea încredere în martirii şi toţi sfinţii. Nu pot să fie batjocoriţi. “Nu-s sfinţiţi la timp“, “nu-s canonizaţi la timp“, “uitaţi, sunt luaţi peste picior de nu ştiu cine“, “sunt neglijaţi de noi, de unii de alţii“, dar din cartea vieţii, cine-i mai şterge de-acolo?

Cu ce Îl câştigăm fulgerător pe Dumnezeu? Să ardă inima în noi…!

Dacă dracu’ notează: “a-njurat“, “a clevetit“, “a poftit” şi aşa mai departe, credeţi că Dumnezeu nu notează orice gând bun? Şi mai ales să ştiţi că pe Dumnezeu nu-l câştigăm cu nimic decât cu o inimă înfrântă şi smerită. Dumnezeu ia aminte fulgerător la inima ta. Nu ne cere biruinţe fraţilor, că nu stă în puterea noastră, ne cere o căinţă autentică, o pocăinţă. Pe aia o primeşte, fulgerător o primeşte!

Să înţelegem pocăinţa ca înviere, să înţelegem pocăinţa ca soluţie pentru Rai. “Unul dacă se pocăieşte cu adevărat în casa voastră…“, la asta se referă. Nu poţi ajunge drept şi purificat decât prin actul pocăinţei. Iată ce avem de făcut. Vrem

să regenerăm ţara, în lumina Adevărului vorbim. Realitatea e dezastruoasă. În biserică, în armată, în realitatea socială e dezastru, în spitale e dezastru, în învăţământ e dezastru. Dar Adevărul altul este. Ne raportăm la Adevăr. Indiferent cât vei pătimi, indiferent cât te va costa. Avem nevoie de astfel de oameni. Realitatea: erau desfiguraţi, erau împuşcaţi, aruncaţi pe străzi. Adevărul ce era? Se întărea ceata cerească.

Părintele Iustin: "Măi, când a murit Părintele Arsenie Papacioc, am simţit că mi s-a dus toiagul bătrâneţilor mele". "Realitatea", da? Dar imediat a continuat: "Dar lasă, măi, că fac ceata bună acolo sus".

Vedeţi ce-nseamnă? Să ardă inima în noi pentru a fi în ceata aceasta a lui Hristos. Să ardă inima în noi să fim batjocoriţi pentru Hristos, să ardă inima în noi pentru Ortodoxie, să ardă inima în noi pentru istoria sfântă a ţării, să ardă inima în noi pentru un paraclis. Nu trebuie nimenea să ştie. Să te închizi în camera ta, acolo. "Tu când te rogi, roagă-te în ascuns", adică în inima ta," în duh şi-n adevăr".

Şi dacă situaţia o cere, cine are duh de mărturistit, va mărturisi, şi ştie şi ce va pătimi. Fiecare să facă ce are în dreptul lui de făcut. Avem o singură misiune, să avem o pocăinţă cum ne-o cere Domnul, la locul nostru, şi unde ne aflăm fiecare: călugarul-călugar, mama-mamă, tata-tată, indiferent ce spun unii şi alţii. Poţi să ajungi o otreapă în ochii societăţii, poţi să ajungi ca o cârpă lepădată, să nu ajungi în ochii lui Dumnezeu. Ca toţi lepădaţii şi sfârtecaţi şi prigoniţii… […] Că cine ia o cale din asta a curajului, vai de mine ce este pe el.. Dar "nu vă temeţi turmă mică, Tatăl vrea să vă dea vouă împărăţia". Privind la Hristos am putea să străpungem aceste neputinţe.

Pocăinţa îţi dă foc în inimă, pocăinţa îţi dă curaj, pocăinţa alungă metodele omeneşti de a soluţiona problemele tale, pocăinţa te poartă pe alte meleaguri de percepţie şi de simţire. Pocăinţa atrage harul lui Dumnezeu care este invincibil, şi asta este scopul nostru, mila Lui, adică harul Lui. Şi unde e harul lui dumnezeu, nu vă îngrijiţi ce veţi spune, ce veţi răspunde. Dar fiţi atenţi să înţelegem tot în planul Adevărului, nu al realităţii. Realitatea: "Şi veţi fi daţi şi de fraţi, şi de părinţi, şi de rudenii. Şi unii dintre voi veţi fi daţi la moarte", […] "dar nu vă temeţi, că vă voi da gură şi înţelepciune şi veţi răspunde la toţi potrivnicii vostrii". Şi s-au convins toţi. Dar nu-nseamnă că o să vă scutesc. "Păr din capul vostru, nu se va clinti fără ştirea mea".

Pentru omul care se pocăieşte nici nu poate să se prezinte la Dumnezeu tuns, ras, frezat, nu merge în maniera asta să intrăm, ca martorii lui Iehova, ştiţi să intrăm cu mieluşeii, în turnul de veghe. Nu! Mă uitam: ce să spun la oamenii aceştia, sunt călugăr. Ştiţi, călugărul şi baia, călugărul şi oglinda, călugărul şi

maşina. Încercaţi în familie să faceţi pe călugărul: “nu mă mai spăl, am închis baia“, “ştiţi televizorul nu-l mai am de mult părinte, dar să ştiţi că…“. “Domn’le vezi unde eşti“. Şi invers, călugărul a început “mai las-o mai aşa că-s împuţit“, “mai ies în societate“, “unde să merg cu jaful ăla de Logan, mai iau un Audi A4 mai bun“. Vezi, şi începe fiecare să fie altfel. Să nu luăm fiecare modul de viaţă al celuilalt. De aceea vreau să zic, să nu confundăm, să mergem pe căile acestea pe care le-au lăsat Sfinţii Părinţi. Dar e greu, asta cere eforturi şi suferinţă. Dar numai suferinţa e singura catedră, suferinţa deschide ochii, suferinţa te autentifică, suferinţa te aseamănă cu Hristos. Cruciat - suferinţa prin cruce, nu altcumva.

Începe cu tine, nu-i judeca pe alţii, lucrează statornic şi va lucra harul! Poartă-ţi crucea până la sfârşit!

Şi atuncea uitaţi dragii mei, acesta este cuvântul meu: să ne îndemnăm unii pe alţii pe această cale. Ştim-nu ştim, ne vedem-nu ne vedem, dar trebuie să ajutăm ţara, trebuie să ajutăm Biserica, să trăim după cum ne învaţă Domnul Hristos. O pocăinţă autentică - poate să nu te înţeleagă duhovnicul, poate să nu te înţeleagă oricine, realitatea asta este - dar te înţelege Dumnezeu. Nu faci nici abstracţie de acestea. Nu, sileşte-te pe cărările acestea, că Dumnezeu va lucra. Harul acesta care va lucra pe cărarea pocăinţei este unic şi invincibil. Asta nu poţi să-l dobândeşti nici prin yoga, nu poate să-l dea nici Bivolaru şi nu mai ştiu care, ori alţii. “Păi ne-a vorbit şi Grig despre smerenie, părinte, degeaba ziceţi de el“. “Uite ce este, poate să-ţi vorbească, şi eu vorbesc, şi suntem străini tare de adevăr“. E vorba de harismă, nu e dată oricui! Trebuie să facem distincţia…

Păcatul îţi fură libertatea, te duce spre moarte, aduce nelinişte. Toată neliniştea, să ştiţi că-şi are izvorul în păcat, şi toată dezordinea socială îşi are rezultatul în dezordinea fiecăruia dintre noi. Vorbeşti de dezordine socială, nu poţi să zici că din cauza lu’ ăla. Societatea. Şi atuncea dacă vrei să vorbeşti de societate trebuie să pleci de la tine, să începi cu tine, să faci educaţie cu tine. E mare lucru. Asta trebuie să începem să vedem cum putem fi real, utili în duh şi adevăr societăţii, nu după realităţile astea. “Nu-nţeleg de ce soţia mea e aşa... Nu înţeleg de ce soţul meu e aşa…”. Nu-nţelegi tu de ce, dar ia începe cu tine în felul ăsta, şi nu te îndoi, nu o zi sau două. Fii statornic, va lucra un har, ceva se va petrece cu mecanismul tău lăuntric.

Asta am vrut să vă zic: să nu ne biruiască realitatea, ci să urmărim Adevărul. Să nu ne încredem în ce vedem, ce simţim, ce pipăim, să ne încredem în cuvântul lui Dumnezeu. Să nu mai amânăm pocăinţa, ci să ne uităm la Sfinţii Părinţi, şi mai ales la ei. Să nu-i mai judecăm pe cei care ne poartă pe alte cărări decât ne învaţă Evanghelia, nu, ci să căutăm să o lucrăm chiar noi, pentru ca să ştiţi, şi duhovnicul se îndreaptă prin ucenic de foarte multe ori. Harul este cel care

[lucrează]. Totul este să te plasezi pe linia aceasta, indiferent de unde te afli şi în ce punct social. Dumnezeu vede, şi dacă pentru Dumnezeu porţi crucea aceasta şi n-ai divorţat, şi n-ai abdicat, şi suferi şi [nu primeşti vorbe ca astea:] "nu vezi cum arăţi", "nu vezi ce faţă ai", "nu vezi mă că ai pierdut totul", "nu vezi cu ce te-ai ales". Dacă pentru Hristos faci asta ca o cruce, ia seama că diavolul foarte mult vrea să pici pe calea asta, să te înfrângă, să te doboare. Pe călugăr [să-l doboare] după 20 de ani, pe duhovnic după 50 de ani, pe ăla să-l smintească după nu ştiu câte vreme. Deci căutaţi să rămâneţi statornici pe calea aceasta. Rugaţi-vă lui Dumnezeu să vă dea putere şi răbdare, căci Dumnezeu mai ales la aceştia care se pocăiesc cu adevărat ia aminte. Pe El Îl cucerim mai ales cu această atitudine de rugăciune şi de pocăinţă. Dumnezeu să ne ajute tuturor şi mai ales pe aceste cărări să ne regăsim cu toţii, în duh şi-n adevăr.

Şi ţara, v-am zis, aşa n-o să piară. De-aicea apare salvarea într-adevăr, şi nu mai zice: "realitatea uite cum arată". Adevărul este altul. Cum spunea părintele Arsenie: "sunt optimist, nu vă daţi seama cât sunt de optimist în privinţa acestui neam". Şi el a spus: "suferinţa e singura catedră supremă de teologie", deci în duhul acesta, pentru un popor născut şi crescut pe cruce. Şi el ştie că crucea purtată în duh şi-n adevăr duce la înviere. Aşadar, dacă vrem învierea ţării, să ne purtăm crucea. Să nu fugim de ea, ca să nu ne asemănăm cu celălalt. Ferească Dumnezeu! Cunoşti un om după cum îşi poartă crucea. A lepădat crucea, indiferent cum o motivează el, nu mai e pe cale.

Să dea Dumnezeu să rămânem cu toţii pe cale până la sfârşit. Amin!"

***

"Mare atenţie la dezbinare! Diversiunile ne nenorocesc astăzi!"

"Ceea ce nu faci şi nu dobândeşti în timpul Postului, nu vei face nicidecum în afara lui! Să nu uităm pentru Cine ţinem Postul!"

Ascultarea este în lumina Adevărului, ascultarea de Dumnezeu. Pentru călugări ascultarea înseamnă să intri în foc, să faci ce-ţi spun, te duci..., fără "s-ar putea". În asemenea duh, Dumnezeu nu îngăduie orice fel de încercări. E adevărat că depinde şi la cine faci ascultare.

Ascultarea duhovnicească (de Dumnezeu) merge şi în moarte, este nelimitată (cum au făcut mironosiţele), este valabilă şi în viaţa aceasta şi merge şi dincolo de viaţă.

Ascultarea înseamnă raportarea mea totală, în cuget şi în toată acţiunea mea de viaţă, către Dumnezeu.

În viaţa monahală ai povăţuitor: mă pun în mâna stareţului, a duhovnicului, şi în slujba ierarhiei. Realitatea-i una, Adevărul e altul. Asta-i cheia pentru care nu pică Biserica: este condusă de Hristos!

Ascultarea te menţine în Adevăr; înseamnă o cunoaştere, în timp îţi va provoca o transformare lăuntrică, e un proces duhovnicesc, îţi formează discernământul, te duce la integralitatea cu ceilalţi, toate acestea au un rost asupra ta.

În viaţa lumească înseamnă ascultarea de Biserică, de duhovnic; nu suntem ai nimănui; fiecare să se conformeze în locul în care se află, la rânduiala pe care o poate duce.

Sunt şi cazuri, sunt şi excepţii, dar nu sunt pentru oricine; în formă lumească [aparentă], se poate să fii în neascultare, însă tu să rămâi în duh şi adevăr.

Tu să te sileşti din inima ta să faci voia lui Dumnezeu, acolo unde te afli. Nici să faci ascultare oarbă, fără socoteală.

Credinţa, în ascultare, e mai mare decât cunoaşterea, căci raţiunea cauta să ia locul de multe ori ascultării.

***

Am ajuns slugi în ţara noastră, pentru că lipsa de credinţă, de pocăinţă, de ascultare sau falsă ascultare au consecinţe la nivel de colectivitate, de ţară, de neam.

Cred că astăzi Dumnezeu va face la fel ca şi cu Faraon: va aduce plăgi asupra puterilor de azi, mai multe ca cele 10 plăgi asupra lui Faraon, deoarece îi prigonesc atâta pe creştini; şi ne sufocă, ne cipează, ne numerotează, ne sâcâie pe toate fronturile; dar au şi prin cine…

Va da plăgi acestor oameni deştepţi, bogaţi, acestor structuri, guverne, şi o să-i ruşineze mai mult decât pe Faraon; nici ştiinţa, nici tehnica, nici cultură, nici armata nu vor putea rezolva plăgile acestea; ci doar omul de credinţă! Numai cu credinţa poţi face faţă, legată de pocăinţă.

Dumnezeu va îngădui plăgi peste omenire, pe care nici banul, nici tehnica, nici puterea politică nu vor avea cum să le soluţioneze, oricât de siguri ar fi acum pe ei.

Nu e viaţa în mâna omului şi nu “ei” fac ordine, nu sunt invincibili, aşa cum vor să pară, că ei fac ordine: “Noua ordine mondială…”; mare atenţie! Nu vă lăsaţi înfricoşaţi de realitate, rămâneţi în Adevăr!

Părinte, cine propovăduieşte insistent rugăciunea în comun cu luteranii, cu catolicii, copţii….? Nici nu vreau să aud (de rugăciuni şi slujbe în comun cu catolicii, copţii…); nici pe timpul lui Ceauşescu nu era atâta “pupătură” cu oamenii aceştia şi era ortodoxia mai sănătoasă, deşi erau sub ameninţare, sub arestări;

Nu am nimic cu ei, în sine, da, domnule, ne ajutăm, dar nu te măriţi cu el, nu te culci cu el… Nu-i o ruşine? Cum apărăm noi Ortodoxia aici?
Nu urâm pe nimeni, dar lucrurile acestea ştim ce perfide sunt şi cine e în spatele lor. De aceea avem asemenea reacţie.

Măcar să ne păstrăm dreapta credinţă, să nu avem lepădare de credinţă, dacă altele poate nu avem. Nu condamnăm pe nimeni, mă condamn pe mine, dar… ferească Dumnezeu să păţim aşa ceva! Eşti cum eşti, suntem cum suntem, dar… până aici, până la credinţă, măcar asta să o avem! Şi pentru asta, Dumnezeu o să ne scoată din altele.

Dumnezeu ştie că este greu să creşti azi un copil, ştie că e greu azi pentru soţie, ştie că e greu într-o societate ca asta să mai mergi într-un mijloc de transport, ştie că e greu în toate…

E dezastru ce se întâmplă şi cu copiii prin şcoli - exemplul fetiţei căreia colegul îi arată fotografii indecente pe telefonul mobil. Tu îl educi acasă, dar acolo ce să-i mai faci?

Vom avea de pătimit! Pentru credinţă să fii binecuvântat dacă pătimeşti pentru ea… E foarte greu, nu-i deloc uşor! Nu cu absurditate, dar rămâi, domnule, în ale tale!

Păi ia să vin şi eu aşa, în mânecă în scurtă, că mi-era cald… sau lucruri de felul ăsta. Că închidem ochii… Nu închidem! Nu vă supăraţi, am terminat!

Unde sunt sfinţii noştri, unde sunt mucenicii noştri, unde sunt martirii noştri? Dintr-o dată aşa am uitat de ei…

Ferească Dumnezeu cu “slujitul”. Nici nu vreau s-aud: “slujbă cu…”. Nu ne rugăm cu ei, sfinţii nu se rugau cu ereticii, îi dădeau afară, la o parte. Distincţia asta nu a fost făcută degeaba. Şi Domnul Hristos a fost răstignit între tâlhari, dar nu a fost un tâlhar.

Unde mai e tăria noastră, unde e mărturisirea noastră, unde mai e credinţa noastră dacă facem aşa? Păi atunci te va părăsi Harul! Uitaţi-vă în canoane pentru astfel de încălcări. Ce pedepse se dădeau în Pravilele vechi, până unde se mergea, fiindcă dacă nu pui un hotar…

Nu să scoatem vreo hârtie ca să se poată justifica slujba pentru sinucigaş. Să se facă distincţiile, să se păzească şi viu şi mort ca să nu calce canoanele Bisericii. Dar nu, noi ne permitem! "Că ce, dacă am un decolteu mai mare aşa, parcă ţine de mântuire?". Tu nu ştii cum te mântuieşti, că pentru fiecare gând diavolul notează… Contează foarte mult să te păzeşti! Şi lăsaţi, că or să vă zică unii şi alţii, mai ales astăzi… N-au decât să zică! Dar n-o să vă păgubiţi!

Parcă prea dintr-o dată am devenit uşi largi la toate mizeriile… Occidentul asta vrea: păgânizarea ortodoxiei, păgânizarea peste tot. Invazia păgână este în floare!

După ce ţi-ai spovedit păcatele, preotul nu-ţi spune rugăciunea de dezlegare, însă îţi spune să te împărtăşeşti. Îl părăsim, mai intrăm în acea biserică, cum procedăm?

Nu-l judeci pe preot, vorbeşti, discuţi cu el; dacă crezi că preotul a greşit într-o privinţă, încearcă să vorbeşti cu el, să ai bună cuviinţă, să ai cuget smerit, nu să pleci imediat în altă parte.

Sunt situaţii când nu-l dezlegi - alţi duhovnici, Părintele Arsenie, Părintele Stăniloae îşi permit să se mai abată de la canoane, că au trecere la Dumnezeu, au autoritate duhovnicească;

Eu nu mă iau după preotul cutare că a ieşit din canoane; eu merg pe calea mea, după canoanele Bisericii, îmi urmez urcuşul meu, merg pe linia ascultării şi a Bisericii până capăt acea autoritate, dacă voi fi vrednic vreodată, şi o să am lumina şi harul să pot să aplic ceea ce este de aplicat tot pentru salvarea acelui suflet. Dar nu pun măsura mea.

Preotul e preot, rămâne preot indiferent ce ar fi; dar dacă sunt totuşi probleme, dacă ai îndoieli, caută să procedezi cu bunăcuviinţă, cu rugăciune, cu smerenie, să-i explici părintelui, ceri dezlegare ca să pleci în altă parte…; dar nu gata, dacă nu ţi-a convenit ceva, îl vorbeşti de rău şi arunci cu zoaie în el.

Legat de cardurile cu cip: Nu cunosc eu amănunte despre cipuri şi din astea. Dar ce se întâmplă? Aş vrea să văd şi cine pune întrebarea asta… Fiindcă poate să fie unul necununat [sau cu probleme de acest gen] care vrea să vadă ce zice părintele Amfilohie, că se filmează şi dă pe internet… Nu aşa! Oricum, ne

trebuie şi o cercetare a astfel de lucruri. Sunt lucruri care nu se cunosc aşa dintr-o dată.

Un duhovnic bun, un om al bisericii, cunoaşte tactica vrăjmaşului, ştie din partea cui vin astfel de lucruri şi unde pot duce şi dintr-o dată nu se poate avea încredere.

Însă nu se pot da aşa răspunsuri aşa, pe moment, "ca la tarabă", ci răspunsurile pot fi în genul: "Dar cine a păcătuit, el sau părinţii lui?" "Nici el, nici părinţii lui?", "Nici lepădare de botez, şi nici nu trebuie să luăm"… Ăăă? [ironic la adresa abordărilor simpliste] Uite cam aşa este, trebuie şi o cunoaştere, să se facă lucrarea lui Dumnezeu prin el. Adică sunt lucruri pe care nu le pricepi dintr-o dată.

Eu bineînţeles că nu sunt de acord şi nu trebuie să fim, dar ca să convingi şi oamenii, trebuie să fii mai înfipt în Adevăr decât în realitate.

Părintele Stăniloae prefera să meargă mai degrabă cu trenul decât cu maşina.
Este însă şi o măsură a lucrurilor, depinde şi de fiecare, de ce vrea să facă…
Iarăşi m-aţi adus la tehnologie şi pocăinţă. Exemple de folosire a tehnologiilor (ultra)moderne cu justificarea că şi Apostolii sau Sfinţii Părinţi foloseau şi făceau anumite lucruri… În planul duhovnicesc lucrurile se măsoară altfel; cu cât se înduhovniceşte omul, se dematerializează, mai lasă deoparte ştiinţa (produsele ei).

Tutea: Da, e bună ştiinţă. Uite aşa cum mă folosesc de periuţa de dinţi, aşa mă folosesc şi de ştiinţă...

Toate neliniştile veacului provin de la păcat; problema păcatului se rezolvă prin pocăinţă, nu-i altă cale!

Atenţie mare şi cu tehnologia aceasta! Nu că gata, trebuie să le arunc pe fereastră, dar să ştii că oricine vrea să încerce o rugăciune mai adâncă, îşi dă seama cât de mult îl încurcă vizionatul la ceva; pentru că noi trebuie să nu ne risipim cu mintea în nimic, ci să ne adunăm mintea în rugăciune. Lucrurile acestea tehnologice sparg duhul de rugăciune.

Lupta se duce cu 3 arme ale diavolului: pofta trupului, pofta ochilor şi trufia vieţii; păi tu cum le biruieşti? Cum rezişti în faţa lor? Ştii cum îţi fură simţurile, cum te captivează?

Valeriu Gafencu spunea: Cred că dacă-aş fi fost în altă parte, în libertate, nu aş fi cunoscut o asemenea stare duhovnicească. Ca şi în pustie. [Contează absenţa factorilor externi disturbatori, a prilejurilor de împrăştiere].

Cine nu se leapădă de sine, nu-L cunoaşte pe Dumnezeu, nu încape Dumnezeu în el. Asta e prima condiţie a urmării lui Hristos: renunţarea.

Atenţie la alipirea de tehnologie, de satisfacţiile pe care ţi le provoacă, e un pericol să fii neglijent, să le tot foloseşti aşa…

Amăgirea că se folosesc "şi" pentru lucruri bune. Nu: ori foloseşti numai pentru lucruri bune tehnologia, ori n-o mai foloseşti!

Exemple legate de muzică de cabaret şi de ştirile despre fotbal de la Radio Trinitas, amestecate cu Sfinţii Părinţi.

Nu slujiţi la doi Domni; dar "noi vrem să fim şi cu.., şi cu…", „ştiţi, părinte, că am ţinut şi postul şi am văzut şi un film pe internet", "Am fost şi la Canonul mare, dar nu am scăpat nici antrenamentele de dans, de aerobic, de forbal sau nu ştiu ce". Nu merge!
Măcar să fim mai atenţi, să ne silim până unde putem. Că ne trânteşte diavolul, dacă ieşim din "pustie".

***

Să începem de la canon, nu de la dezlegare de canon.
Foarte puţină lume caută la duhovnic tămăduire, îndreptare, toată lumea caută mângâiere; mângâiere caută şi pisica aceea, iar dacă vrei să o speli, atunci sare în toate părţile.

***

Începutul bun

Ca să te pocăieşti trebuie să te hotărăşti să o rupi cu păcatul. Când vrei să pui început bun nu mai amâna! În clipa asta mă voi scula şi mă voi duce la Tatăl meu: Tată, am greşit la cer şi înaintea Ta!

Unitatea între gând, vorba şi fapta îţi dă integralitatea acţiunii şi atunci Harul intervine.

Mare este puterea pocăinţei: dacă spovedeşti păcatele cu căinţă, începi să faci canonul, atunci se întâmplă o schimbare în tine. Deja după o zi-două de post eşti altfel.

Când exersezi pocăinţa, postul şi rugăciunea, vezi că se întâmplă o uşurare sufletească, se deschid ochii minţii, începi să pricepi altfel: e lucrarea Harului în suflet.

Ajută şi să fii în preajma unor oameni cu o stare sufletească corespunzătoare. Să fii un om de faptă şi elimină ceea ce poate să te împiedice din planul tău de pocăinţă, caută să-ţi iei şi tu măsuri, ajută-te şi tu pe tine, evită prilejurile de păcat. Treci la faptă, luptă-te, ia-te la trântă cu neputinţa ta, strigă după un ajutor şi Dumnezeu îţi va trimite ajutorul; fiecare după măsura lui.

Fă-ţi poftă de pocăinţă, mişcă în direcţia aceea, creează-ţi un cadru prielnic în direcţia aceea.

Raportează-te la Adevăr, la lucrarea Duhului nu la ceea ce cred, la ce simt, la ce-am auzit, la ce spun colegii şi ceilalţi.

***

Pe Cruce ne dăm examenul credinţei. Şi în actul pocăinţei. În măsura în care îşi poartă crucea ne dăm seama de credinţă.

În viaţa duhovnicească fapta autentifică. "Credinţa fără fapte este moartă".
Una este cunoaşterea din citit, alta este cunoaşterea din auzit, dar cea mai mare e cunoaşterea din experienţă: "Şi eu am fost acolo".

Asta-i lupta cu patimile: invită la faptă, invită la lucrare. Dumnezeu ne îndeamnă totdeauna la experienţă.
Oricine practică un act de pocăinţă, ştie. Cine se căieşte de-un păcat, pe cine îl doare, acela strigă de durere, nu mai pune întrebări [despre cum să facă asta]. Ca şi cum ai întreba: "Pe tine când te doare măseaua, cum te vaiţi? Când te loveşti peste deget, cum ţipi?" Când omul iese din durere, începe să se înmoaie ca apa îngheţată la căldură, ia orice formă în care este pusă, se întinde pe oriunde. Când nu este ţinută în frâiele duhului, firea noastră la fel face!

Părintele Arsenie spunea că i se pare cel mai greu la vârsta lui (de bătrâneţe): tăierea voii!

Părintele Paisie Olaru, care avea rugăciunea inimii de la 18 ani [dar şi Părintele Sofronie Saharov, n.n.], spunea: mai uşor îmi e să sap un metru cub de pământ, decât să stau un ceas la rugăciune; e vorba de lupta prin rugăciune aceasta în planul duhovnicesc.

Trebuie să ne îndreptăm cu toate forţele spre Hristos.

Să se vadă atitudinea noastră, ca la Zaheu: "întorc împătrit", etc.

Când se va întâmpla o prigoană şi vei fi dat afară de peste tot, atunci se împlineşte Evanghelia cu tine!

Dacă nu ai o pătimire pentru Hristos, de unde ştii că eşti pe calea cea bună? Nu ţi-o provoca tu, dar când sună ceasul, nu da înapoi!

Roagă-te acum pe timp de pace, ca să te găsească Dumnezeu vrednic de încercare la momentul hărăzit; asta avem de făcut acum!

Am o oră la dispoziţie acum, mă pregătesc. Mă scol cu 5 minute mai devreme, plec cu o rugăciune, cu o metanie, cu o binecuvântare, cu un cuvânt al lui Dumnezeu. Plec cu hotărâre, contează foarte mult de ce te agăţi!

Stăm aici şi vă ascultăm şi vedem în jur cărţi care nu au legătură cu ortodoxia. Vedem imagini chiar de păcat. Ce părere aveţi despre asta?

Păi nici nu le-am văzut. Nu aţi venit într-o librărie perfectă, nu vă vorbeşte un om perfect şi.. nici auditoriul nu cred că e perfect! Am venit aici să ne ajutăm unii pe alţii. Cel mai tare mi-e teamă de cei care vorbesc şi nu împlinesc!

Să nu facem confuzie între planuri; hai să vedem ce ne stă nouă la îndemână şi aia să şi săvârşim!

Sunt probleme, dar nu sunt oameni fără duhovnici şi fără o binecuvântare în ce se face. Dar ştii ce se întâmplă…? "Ce părere aveţi de Dan Puric?" [Imitând cu voce piţigăiată o întrebare cârcotaşă care i se tot pune, n.n.]. Pune un cearşaf mare, alb şi cu un punct pe el: tu ce vezi aici? "Punctul negru!" Păi tu nu vezi restul?

E artist, face ce face, dar unde mai găsesc eu unul ca el (n.n. ca Dan Puric) în tot teatrul românesc, care să pună problemă de demnitate, de Dumnezeu şi de credinţă! Unde mai găsesc eu unul ca el, să răscolească o ţară întreagă în 20 de minute de emisiune! "Nu, domn`e, n-aţi văzut că a spus cuvântul ăla…". Iată, ăsta-i poporul! Nu ştie să se folosească.

La Părintele Arsenie Papacioc a venit în Postul mare un bătrân, de prin Ardeal….

Redăm relatarea din original: A venit odată unul, care m-a impresionat aşa de tare, era din Maramureş, şi zic: „Aţi venit aici la băi?" „Nu, domnule Părinte! N-am venit! Am venit special la Sfinţia ta!" Era în Săptămâna mare, Sâmbăta

mare. Şi l-am spovedit. Nu am avut de lucru şi l-am întrebat dacă a postit. Dar cu acest om, de 35 de ani se luptau sectanţii să-l facă adventist. încă şi nevasta lui de 35 de ani se dăduse la adventişti. Vă închipuiţi! El, săracul, nu avea Paşti, nu avea Crăciun… Dar nu s-a lăsat! Era un om foarte înalt şi voinic şi sufleteşte. Că dacă îl amăgeau pe el adventiştii, atunci îi cucereau pe toţi din sat.

Dar, nu am de lucru şi-l întreb dacă a postit: „N-am postit, domnule părinte! Ieri a fost Vinerea mare, am mâncat şi atunci!” Atunci zic în sinea mea: „Arsenie, ce faci?” Dar, deodată mi-am amintit: „Au oare postul decide, sau sfărâmarea inimii? Omul acesta de 35 de ani lupta pentru Ortodoxie, pentru credinţa lui adevărată şi strămoşească!” „Bine, zic, te împărtăşeşti, dar nu mai mănânci până mâine!” Mai erau câteva ceasuri!

Fiecare are rostul şi măsura lui. Dar ce faci să nu faci de capul tău, să fii sub un duhovnic.

Exemple în care duhovnicul poate face pogorământ: “Dacă văd că te costă serviciul pentru o basma, bine, dă-o jos”; “Bine, eşti medic, nu ai putut să ai atâţia copii, ai numai unul, dar n-ai plecat din ţară, ai refuzat ofertele din străinătate, dar… ai grijă de cea cu mulţi cu copii când vine la tine, ai grijă de ăla bolnav care n-are bani să-ţi dea“. Dă-i o metodă de compensare!
Aşa şi cu asta: Pentru că nu se adresează unor oameni care vin la biserică, Dan Puric are ocazia să-L predice pe Dumnezeu într-un mediu în care preotul nu prea intră, el poate să câştige nişte oameni. Şi luăm ceea ce se poate lua!

“Da, dar am auzit”, “Multe auzim…”. Aşa şi Părintele Arsenie [putea să-l judece după aparenţe, dar l-a împărtăşit pe acel bătrân]. Aşa că, după ce că abia am unul acolo, aşa cu pete cum este, cu pistrui, dar ce poate să facă într-o emisiune… Dar ce, el e călugăr? A jurat cu tine, are un contract? “Că n-a vorbit despre Căpitan…”: Dar ce, e legionar?

Noi nu ştim să culegem ce e bun, şi atunci ceilalţi…: “Da`, lasă că-l luăm noi,dacă voi nu ştiţi, lasă că-l primim noi!” Dar Hristos pentru cine a venit?

Şi eu am fost în Petru-Vodă, să ştiţi, de acolo şi sunt: Au fost mulţi actori acolo: Marin Moraru, Jean Constantin, Arsinel, mulţi alţii, dar cu ei nu s-a pus problema… Dar acum au apărut camere de luat vederi, pentru că nu poţi să te duci să spui ceva acolo şi e o ploaie de aparate din astea acolo, nu poţi nici să strănuţi, că totul se duce mai departe… Păcat! Şi-atunci, iată manipulare!

De-aceea ne trebuie discernământ, ne trebuie rugăciune… Şi plus că sunt situaţii pentru anumite medii, în care e nevoie de o tactică de luptă, unde nu poţi spune în afară ce crezi, fiindcă…: “Aaa, şi tu eşti cu ăla!”.

Sunt unii care n-au făcut poze cu părintele Iustin, nu s-au filmat cu el, n-au cântat cu el, nu s-au cununat la el, nu au profitat… Dar noi vedem invers [îi vedem doar pe ceilalţi]!

Am tratat subiectul ăsta, fiindcă foarte multă lume s-a dezbinat: "C-am auzit, că a făcut, că zice lumea.." Ce-i asta: "că zice lumea?". Dar tu ce zici, părerea ta care este? "Am vrut să aud părerea sfinţiei voastre…". De ce, ca să mă dai pe internet? Dar şi faci ce spun?".

Că puneam problema [părintelui Iustin]: că sunt atâţia aici, aşa şi-aşa… De ce nu le spuneţi la ăştia ceva…? "Păi, n-ai cui, măi, n-ai cui!" Şi de-aia îi lăsa, şi răbda, şi-l trage şi de ureche, pentru că… "n-ai cui, măi, să spui"… Dar ăla de ce-a zis..? "Pentru că are cui, măi!"

Depinde cum le luaţi: ceea ce se vede sau ceea ce se realizează?

"Toţi suntem supuşi greşelii, ferească Dumnezeu, dar... această diversiune tare ne mai nenoroceşte pe noi astăzi!"

Sfântul Constantin cel mare, "cel întocmai cu Apostolii", n-a avut o viaţă întocmai cu Apsotolii, dar ce rol a avut, cum a deschis culoarul Bizanţului! Sau Ştefan cel mare, care a avut o aventură, da, a luptat, a căzut, dar… dracul pe cine are ură?
Călugării nu sunt nişte protejaţi, ci sunt în prima linie a luptelor duhovniceşti, suntem mult mai războiţi decât vă puteţi dea seama şi mult ne costă un discurs sau orice ieşire în lume; o simţim pe pielea noastră, cât ai fi de începător, şi cu cât mai mult înaintezi simţi asta, dar nu trebuie să fixăm măsura asta şi la alţii!
Am început să ne luăm la dispute cu toţi [în interiorul Bisericii], nu mai ştim să câştigăm oamenii la ortodoxie!

De ce veneau la Părintele Arsenie Papacioc oamenii de peste tot, şi doctori, şi profesori? Pentru că avea metoda pentru toţi. Şi la părintele Iustin la fel! "Da, da` nu-i pentru călugări părintele Iustin, e mai mult pentru mireni!". Păi ar trebui să-mi fie ruşine! Că au prins mirenii mai bine mesajul, domnule…

Nu vreau să critic, fiindcă sunt de-acolo, dar mă refer la nişte aspecte care riscă să dezbine familia…

Exemplul rigidităţii faţă de copilul care "nu învaţă bine la şcoală", fără să ştii ce materii studiază acolo şi dacă le poate face faţă sau nu. Trebuie să-l înţelegi şi pe copil. Nu se mai urmăreşte o formare a copilului, dimpotrivă, şi iese omul robot… şi l-ai distrus. A terminat cu 10 şi nu înţelegi de ce a luat-o razna de la un moment dat.

Vedeţi că sunt fenomene foarte complexe: urmăriţi unde se învârte, cine se răzbună? Diavolul are ură mare, mai ales astăzi! De aceea trebuie să ai metodă pentru toţi!

E-o ceartă şi una se scrie, se vorbeşte şi se declară, şi alta este… Am fost şi am vorbit de atâtea ori în particular acolo, şi cu unii, şi cu alţii… şi am văzut ce înseamnă. Nu le mai poţi faci pe faţă! "Am auzit că sfinţia voastră sunteţi cu…". Dacă ai trecut un om stradă, înseamnă că ai un interes, dacă eşti sărac, înseamnă că o faci pentru imagine, dacă eşti bogat, înseamnă că o faci pentru un scop… Oricum ai da-o, omul pervertit tot aşa o vede. Şi de-aia de multe ori îţi zici că e bine să nu mai apari, să nu te mai vezi... dar ce faci, renunţi la luptă? Nu.
Sunt riscuri mari: Dan [Puric] are nevoie azi de mare ajutor, de înţelegerea oamenilor şi de rugăciuni. Vă daţi seama? Câţi n-ar da să-l ia în altă parte? Şi luptă este!

Vezi că ăştia nu ştiu acum ce dosare să mai ascundă şi altele pe care să le inventeze!

Să fiţi foarte atenţi, în vremurile de apoi sminteala e la ea acasă, doar Dumnezeu e cel care măsoară! Să nu ne grăbim s-aruncăm cu piatra!

Chiar dacă ar fi să conducă prost, că este ierarh, patriarh… dar adevărul nimeni nu-l mută! Noi să veghem la sănătatea credinţei şi la viaţa noastră, la cum suntem noi înşine.

În România e jale! Cum vrei să o iei, pe ministere, ce sectari şi ce masoni ne conduc, e jale! Însă Dumnezeu conduce lumea! Să nu faci abstracţie de realitate, numai să nu te proţăpeşti numai în ea; şi invers, de dragul Adevărului înfrunţi această realitate, indiferent de preţul vieţii! Îţi trebuie şi o ştiinţă, şi o cunoaştere şi o tactică de luptă!

Să avem şi discernământ, care se capătă din această credinţă şi din această pocăinţă!

O să fie criză de oameni care să-ţi dea un sfat bun, să fie luminaţi de Dumnezeu, să fie curaţi la suflet, să zică da sau nu într-o direcţie!

Nu te grăbi tu iute să arunci cu piatra, indiferent că e "tâlhar", dar are momentul lui de pocăinţă: tu uită-te la mesaj, să vezi ce a spus, ia de la el ce trebuie: "Milostiv fii mie, păcătosului". Fiecare are darul şi rostul lui, nu-l băga pe oricare în rând cu călugării… Fiecare are măsura şi talentul lui, poate să fie un bun scriitor, dar să nu poată bate metanii; poate să aibă un dar de mare

milostenie sufletească, dar să n-aibă şi darul de-a se exprima. Fiecare este o parte şi împreună formăm un întreg.
Mare atenţie la cine dezbină!

Discernământul vine din trăire şi din faptă, nu din cărţi!

Nu poţi să spui acelaşi lucru oricui, unii se smintesc, nu orice cuvânt este pentru toţi. Exemplul cu părintele Arsenie Papacioc şi pedeapsa cu moartea.
Fiecare are rostul lui, darul şi chemarea lui. Tu fă-ţi ale tale! Nu te apuca să le judeci pe alţii, că unuia Dumnezeu poate să-i dea mântuirea şi într-o secundă - dacă zice da sau nu - iar alţii zeci de ani să se lupte…

Cine e Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, dacă îl analizăm după mintea noastră? A omorât oameni, a fost pe front… Dar când a venit momentul mărturisirii, a dat tot şi a terminat prin martiraj.

Avem nevoie de o rugăciune şi o pocăinţă care să ne facă să vedem mai bine şi să avem ochi să vedem pe cei de lângă noi! Mai ales astăzi, că trebuie această tactică.
Astăzi nu mai poţi face lucrurile pe faţă, trebuie să găseşti o metodă ca să mai rezişti şi să mai ajungi şi acasă la cei ce te aşteaptă. Asta nu înseamnă să accepţi compromisul! Trebuie să te gândeşti ce vrei să faci: "vrei s-o termini de-acuma sau…?" Ei, cam astea-s vremurile de azi. Nu-i uşor… Trebuie să te gândeşti foarte bine şi să te rogi la Dumnezeu să-ţi spună ce să faci. Trăim cu aripi din astea mai slabe, mai îngenuncheaţi, şi-atunci trebuie să vezi [cum te strecori], să găseşti o formulă prin care să-ţi mai ţii serviciul, ca să-ţi hrăneşti copiii şi ca să mai poţi veni duminică la biserică. Ca să poţi să exişti, dar nu ca să te compromiţi. Dar când vine ceasul să zici "da" sau "nu", atunci foarte bine, atunci da… Tine de o tactică de luptă. Dar dacă nu o faci din motivaţia asta, ci din alte principii, atunci… Dumnezeu cu milă.

Haideţi să nu ne mai pierdem în… cum venise cineva acuma cu "calendarul vechi", "calendarul nou"... Zic: "băi, băiete, nu de-asta suferă ţara acuma!". După ce că mai avem o fărâmă de ortodoxie, o mai dezbini şi tu? Că a greşit Cleopa, că a greşit ăla... Nu mai stai să umbli acolo, la elemente de "pistrui". Tu nu vezi omul din el? S-au făcut greşeli, nici eu n-am fost de acord, dar acuma… suntem unde suntem, la ce ajută treaba asta?

Vorbeam şi cu călugări din altă parte: Da, măi, nici eu nu-s de acord cu astea [actele electronice?], dar nu fac din porţile mănăstirile afişier, ca "să-i ia dracu` pe toţi şi să nu se mai mântuiască şi să se mai spovedească aia care au cip, şi aia, şi aia…" Nu aşa! Facem o disctincţie între neştiinţă, rea-voinţă, victime… Nu trebuie chiar aşa să luăm brusc. Dar uşurinţa cu care se tratează problemele

este mai gravă! “Dar tu, care ştiai ce-i şi dansul, şi gluma, şi sărutul, tu la vârsta ta îmi pui problema ca una de 14 ani?” Dar tu, care ştii ce-s chestiile astea şi din partea cui vii, spui că n-ai nici un amestec şi că tu iei primul? Adică dai declaraţii din astea gratuite la un popor pe care-l crezi prost şi numai la vot ai nevoie de el? Şi-n rest: voi nu ştiţi, noi ştim…
Cum se poate face distincţia între un caz în care trebuie să tăcem, să ne supunem şi unul în care să mărturisim?

Într-o situaţie când nu ai la îndemână duhovnicul să-l întrebi, îţi va da un imbold la nivelul conştiinţei.
Dumnezeu nu o să-ţi ceară un lucru de care nu eşti în stare. Când Dumnezeu îngăduie un lucru, îţi vine şi cu soluţia pe măsură. Că nu te-ai făcut tu vrednic şi că ai greşit, tot asupra ta să iei vină.

Nu taci când eşti atacat direct în credinţă, în suflet.
Nu taci când sunt păcate împotriva Duhului Sfânt.
Nu taci când prin atitudinea ta se smintesc mulţimi de oameni.
Nu taci când eşti în contradicţie cu adevărul Bisericii.
Taci atunci când nu are rost să vorbeşti, nu are un rezultat şi oricum nu-l îndrepţi pe celălalt, degeaba te iei de gât cu el.

Depinde şi unde te afli, cu cine te afli, pentru ce te afli, etc. Nu e totuna dacă cineva mă înjură pe strada sau la mine în mănăstire.

Dumnezeu nu îngăduie un lucru fără socoteală.

Dacă Dumnezeu îţi cere mărturisire, să o faci nu ca şi cum ai fi vrednic, ci cu smerenie, cu dăruire, mai întâi cu apelul la Dumnezeu, nu cu gura mare. Şi Dumnezeu îţi va da o confirmare. Dacă ai duhovnic, îl întrebi pe el.

Sunt situaţii şi situaţii… Şi chiar dacă ai greşit astăzi şi ai ratat o ocazie, te poţi pocăi şi o iei de la capăt. Să nu ratăm ocazii mari de mărturisire, şi în rest să le prindem pe toate cele mici, să fim mai atenţi.

Fiecare are ceasul lui, mărturisirea ca harismă nu îi e dată oricui. Toţi trebuie să mărturisim şi ni se cere aceasta, însă harisma mărturisirii e cu totul altceva, iar cine o are, va fi persecutat.

Când nu eşti întrebat, să nu vorbeşti, iar când eşti întrebat, vezi ce vorbeşti.

Cuvânt de încheiere

Să vă siliţi cât vă stă în putinţă să ţineţi cont că suntem în post! Postul este o perioadă rânduită de Biserică prin care să faci ceva anume pentru sufletul tău. Ceea ce nu faci şi nu dobândeşti în timpul postului, nu vei face nicidecum în afara lui! Crează-ţi un cadru minim de pocăinţă, fă înfrânare mai multă, o metanie în plus, un acatist în plus, o nevoinţă în plus.

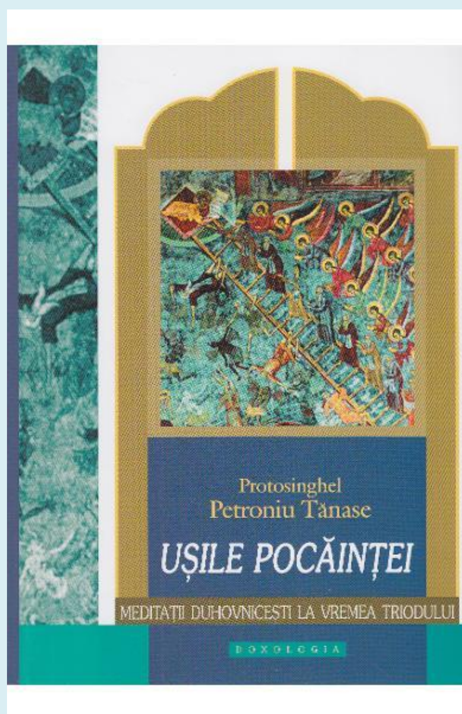
În post luptă-te să fii mai tăcut, mai înfrânat, mai silitor, mai rugător, mai interiorizat, mai spovedit, int-o stare de pocăinţă, în vederea Săptămânii Patimilor şi a Învierii care vor veni, ca să poţi simţi ceva în tine.

Este o creştere, o gradaţie în pregătirea prin post a omului pentru Înviere. Să nu uităm pentru Cine ţinem Postul.

Cum poţi să-i iubeşti pe vrăjmaşi? Gândeşte-te la Cine îţi cere, te roagă, nu te obligă, să-l iubeşti pe vrăjmaş; nu contează că acela este hoţ, criminal, nu contează. Hristos, ca un Prieten drag, faţă de Care eşti dator, îţi cere asta…"Eu am grijă, nu te îndoi"... Fiindcă şi acela este fiul Său pentru Care S-a răstignit. Şi atunci te vei ruşina. Şi vezi atunci în ochii Lui durerea lui Hristos pentru mine şi pentru el, dar… noi trăim în alt plan. Şi sub incidenţa simţurilor pervertite, facem ce facem. Dar ca să fii în planul ăsta pentru pocăinţă, trebuie să te linişteşti, să te aduni, să te aşezi un pic, să rămâi în harul acela şi în rugăciunea aceea. Gândiţi-vă Cine ne cere asta şi pentru ce.

Aşa şi toată viaţa noastră duhovnicească: să ne gândim pentru Cine şi cum: Pocăinţa pentru Hristos, pocăinţa pentru Adevăr, pocăinţa pentru Biserică să o facem.

Părintele Petroniu despre Acatistul Bunei Vestiri şi Duminica Mariei Egipteanca: “Otrava păcatului nu se poate tăia cu apă de flori, trebuie leacuri puternice; nu cu jumătăţi de măsură, ci cu lupta pe viaţă şi pe moarte”

Săptămâna şi Duminica a cincea
(fragment)

[…]

La Utrenia sâmbetei, se citeşte în patru răstimpuri Acatistul Bunei Vestiri, în chip sărbătoresc şi cu repetarea de mai multe ori a primului condac, anume alcătuit în cinstea acestei prăznuiri: Apărătoare Doamnă, pentru biruinţă mulţumiri, izbăvindu-ne din nevoi, aducem ţie, Născătoare de Dumnezeu, noi robii tăi. Ci ca aceea ce ai stăpânire nebiruită, izbăveşte-ne din toate nevoile, ca să strigăm ţie: Bucură-Te Mireasă, pururea Fecioară!”.

Prăznuirea aceasta s-a rânduit pentru pomenirea şi cinstirea biruinţelor câştigate de creştini cu ajutorul minunat al Maicii Domnului. Întâi împotriva sciţilor şi perşilor, a doua oară împotriva saracinilor şi a treia oară împotriva agarenilor, care, cu nenumărate oşti, pe mare şi pe uscat, asediaseră Constantinopolul. Patriarhul, împreună cu clerul şi credincioşii, a făcut privegheri şi rugăciuni neîntrerupte şi procesiuni cu Sfintele icoane şi îndeosebi cu icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care n-a întârziat să-şi arate puterea Sa nebiruită. Pentru că oştile păgânilor, mult mai numeroase decât ale creştinilor, au fost

biruite de istov, iar corăbiile lor înecate de furtună, s-a rânduit această prăznuire de „mulţumire pentru biruinţă” către Ceea ce are „stăpânire nebiruită şi izbăveşte de-a pururi din toate nevoile pe credincioşii robii Săi”.

Condacul întâi, „Apărătoare Doamnă“, alcătuit de patriarhul Serghie cu acest prilej, ne aduce aminte de-a pururi şi ne dă încredere în ajutorul cel mare şi grabnic al Preacuratei împotriva tuturor vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi.

Duminica a V-a ne pune înainte o nouă pildă de înaltă sfinţenie, şi anume pe cuvioasa maica noastră Maria Egipteanca. Dacă Sfântul Ioan Scărarul, din duminica trecută, este icoana vieţii călugăreşti şi a oamenilor care merg spre mântuire cu hotărâre, fără abatere sau întoarcere de la calea cea bună, ca omul care cunoaşte bine ţinta călătoriei, Sfânta Maria Egipteanca este icoana celor care se abat sau rătăcesc de la calea mântuirii, a celor care călătoresc cu poticniri şi căderi, dar nu mai puţin, şi acestora le stă în putinţă să se ridice la cea mai înaltă sfinţenie, precum ne-o dovedeşte minunata viaţă a Cuvioasei Maria Egipteanca.

Precum ne-o arată şi numele, patria cuvioasei Maria a fost Egiptul şi anume, oraşul cel mare al Alexandriei, iar cuvioasa a trăit în primele veacuri creştine, între anii 340-420. După cum ea singură povesteşte, tinereţea şi-a petrecut-o în cele mai urâte fapte de stricăciune şi desfrânare.

Odată, văzând nişte corăbii plecând spre Ierusalim pentru praznicul Înălţării Sfintei Cruci, a plecat şi ea cu un grup de tineri, nu pentru a se închina, ci pentru că avea prilej să-şi împlinească şi mai mult nesăturata poftă a desfrânării. Ajunsă la Ierusalim, după o călătorie plină de păcate, a voit şi ea să intre cu lumea ce se grăbea la închinarea Sfintei Cruci, dar n-a putut intra mai departe de pridvorul bisericii oricât s-a silit, pentru că o oprea o putere nevăzută. Abia atunci s-a trezit în ea simţământul vinovăţiei şi al păcătoşeniei în care se găsea. Văzând aproape icoana Maicii Domnului, înalţă o rugăciune plină de căinţă şi zdrobire sufletească, şi simţindu-şi inima puţin alinată, încearcă din nou să intre în biserică şi acum nu o mai opreşte nici o putere. Se închină cu mare umilinţă la Sfânta Cruce a Domnului şi la ieşire din nou înalţă o rugăciune fierbinte către Maica Domnului şi aude un glas care o îndemna să treacă Iordanul, în pustie. După un scurt popas în biserica Sfântului Ioan Botezătorul de la Iordan, unde se învredniceşte de împărtăşirea cu Sfintele Taine, trece în pustie hotărâtă să înceapă o viaţă nouă.

Într-adevăr, viaţa pe care o duce de aici înainte până la sfârşitul vieţii este mai presus de puterile omeneşti. Patruzeci şi şapte de ani a trăit în pustie cu două pâini şi jumătate, pe care le luase din Ierusalim la plecare, chinuită de foame, de sete, arsă de soarele zilei şi îngheţată de frigul nopţii hărţuită necontenit de

duhurile necurate. În cele din urmă din dumnezeiasca rânduială, se întâlneşte cu cuviosul Zosima, care îi va aduce Sfânta Împărtăşanie înainte de moarte şi care va povesti viaţa Cuvioasei, aşa cum a aflat-o din gura ei.

După cei patruzeci şi şapte de ani de nevoinţă în pustie, cuvioasa Maria se aseamănă mai mult cu îngerii decât cu oamenii: când se roagă pluteşte în văzduh, merge pe apă ca pe uscat, cunoaşte gândurile altora şi vede cele de departe şi cele viitoare ca şi cum ar fi de faţă.

Prin două lucruri ne uimeşte Cuvioasa la începutul schimbării vieţii ei: hotărârea neclintită de a începe o viaţă nouă şi ruperea desăvârşită cu păcatul. Păcatul este robie, mântuirea - eliberare. Nu există mântuire în ţara păcatului.

Poporul evreu, ca să ajungă în pământul făgăduinţei a trebuit să iasă mai întâi din robia Egiptului; fiul risipitor numai întors la casa părintească a fost pus în drepturile cele dintâi. Cuvioasa Maria nu în Egipt, locul păcatului, ci departe, în pustia Iordanului, s-a eliberat de păcat şi s-a sfinţit. Deci pentru a începe o viaţă nouă, cu Hristos, trebuie să o curmăm desăvârşit cu păcatul. Nu putem pune început bun dacă nu urâm păcatul din adâncul sufletului.

Fericitul Augustin, care în tinereţe dusese şi el o viaţă păcătoasă, se ruga cu mare căinţă: „Doamne, ajută-mi să Te iubesc, aşa cum mai înainte am iubit păcatul”.

Aceasta este prima învăţătură din viaţa cuvioasei Maria, pe care se cade să nu o uităm. Dacă vrem să reuşim ceva cu rugăciunea, cu postul şi cu celelalte nevoinţe creştineşti, trebuie să ieşim din Egipt şi să mergem în Ierusalim, să luăm Crucea, să trecem Iordanul şi să ne sălăşluim în pustie. Să ne ocupăm adică de păcat, să ne sălăşluim în pământul nepăcătuirii, cu hotărârea nestrămutată de a face voia lui Dumnezeu.

Dacă această hotărâre nu este uşor de luat, apoi adevărata greutate abia acum începe: cei patruzeci şi şapte de ani de pustie, izbăvirea de tirania patimilor care ne chinuieşte chiar şi după ce ne-am lepădat de ea. Sfânta Maria se afla în pustie, în foame şi sete, nu vedea şi nu auzea pe nimeni, şi totuşi, şaptesprezece ani a fost chinuită ca de foc de gândurile cele păcătoase, de aducerile aminte curveşti, de cântecele şi de beţiile în care trăise. De unde înţelegem, după cum am văzut şi la fiul cel desfrânat, că păcatul este cel mai mare vrăjmaş al sufletului nostru. E unealta diavolului, diavolul însuşi, care cu făţărnicie şi vicleşug, cu minciună şi cu răutate, îşi ascunde duşmănia împotriva omului până ce îl prinde în laţul obişnuinţei cu păcatul. Abia atunci îşi arată toată ura de moarte împotriva noastră, nu ne cruţă, ne chinuieşte şi nu vrea să plece decât cu sufletul nostru în muncile iadului. De aceea, toţi Părinţii ne îndeamnă necontenit

să fugim de muşcătura viperei, de prima experienţă a păcatului, de curiozitatea de a gusta din otrava cu care ne momeşte cel viclean. Cine fuge de păcat va scăpa de războiul cel cumplit care urmează şi de care nu este sigur că va scăpa cu zile. Cine poate avea voinţa şi hotărârea Mariei Egipteanca?

Într-adevăr, când ne gândim la viaţa ei, la luptele şi la răbdarea ei, ne cuprinde spaima şi cutremurul. Calea ei ni se pare că întrece orice putere omenească. Aşa este, dar nu este alta. Otrava păcatului nu se poate tăia cu apă de flori, trebuie leacuri puternice; nu cu jumătăţi de măsură, ci cu lupta pe viaţă şi pe moarte.

Părinţii Patericului au o vorbă: “Dă voinţă şi ia putere” şi alta: “Dă sânge şi ia duh”. Eşti neputincios, dar Mântuitorul a venit pentru cei slabi şi pentru cei bolnavi. „Voieşti să fii sănătos?”, ne întreabă El. Trebuie să vrei din toată inima, dă voinţă şi iei putere. Iei putere să rabzi necazurile, să te împotriveşti vrăjmaşului să nu cazi în luptă, că fără osteneală nu este mântuire; trebuie să dai sânge ca să iei duh.

Duhul întăreşte puterile slăbănogite de păcat, vindecă rănile sufleteşti, dar ceea ce am stricat prin voia noastră, singuri trebuie să îndreptăm prin spovedanie curată, prin căinţă sinceră şi prin fapte bune, prin post şi rugăciune. Dacă ne-a plăcut mincinoasa dulceaţă a păcatului, se cade să gustăm şi amărăciunea cea dulce a leacului. Aşa cum bolnavul rabdă operaţie, tăiere, leacuri amare, ştiind că acestea îi aduc mult dorita sănătate, aşa cum răbdăm ostenelile postului în nădejdea că degrabă se apropie Paştile cele luminoase şi vesele, tot aşa să răbdăm şi pătimirile cele curăţitoare de păcat şi mântuitoare, care ne învrednicesc de bucurie neîntreruptă şi de Paştele cel veşnic, de strălucirea, mângâierea şi odihna celor ce s-au ostenit în necazuri şi în toate felurile de chinuri.

Pomenirile săptămânii au strânsă legătură cu ele şi un adânc înţeles duhovnicesc.

Aşa cum altădată Constantinopolul, cetatea cea împărătească, era asediată de neamurile barbare, ca să o jefuiască, tot aşa şi în viaţa aceasta pământească, şi mai ales în vremea nevoinţelor duhovniceşti, cetatea cea împărătească a sufletului este asediată de agarenii şi saracinii cei nevăzuţi, ca să o jefuiască de bogăţia virtuţii şi să o arunce în moartea păcatului. Avem însă, Apărătoare tare şi nebiruită, pe Preacurata Maică a lui Dumnezeu, Care de-a pururi ne izbăveşte din toate nevoile.

Şi chiar dacă se întâmplă vreodată, când coborâm de la Ierusalim la Ierihon - când adică neglijăm virtutea şi ne irosim în grijile cele lumeşti să cădem între tâlharii cei nevăzuţi şi să ne lase „mai mult morţi” - avem nădejde în

milostivirea cea fără de margini a Celui ce, nu din Samaria, ci din Născătoarea de Dumnezeu, a venit pentru mântuirea noastră.

Pilda prea cuvioasei Maria Egipteanca ne întăreşte şi ne dă nădejde. Şi ea căzuse şi fusese jefuită de tâlharii draci, dar s-a izbăvit cu puterea Crucii şi cu ajutorul Maicii Domnului, cea grabnică şi puternică Ajutătoare.

„Toate săltările trupului înfrânându-ţi cu ostenelile sihăstreşti, ţi-ai arătat vitează înţelepciunea sufletului tău, ca poftind să vezi Crucea Domnului, te-ai răstignit singură pe tine lumii, tu cea vrednică de cântare…”

„Ceea ce mai înainte erai plină de tot felul de întinări, te-ai arătat aleasa lui Hristos, prin pocăinţă urmând vieţii îngereşti şi cu arma Crucii calci în picioare pe demoni. Pentru această te-ai arătat mireasă a Împărăţiei cerului, Marie prea lăudată” (Condacul).

(din: Protosinghel Petroniu Tănase, “Uşile pocăinţei. Meditaţii duhovniceşti la vremea Triodului”, Editura Doxologia, Iaşi, 2012)

Pr. Ciprian Negreanu - “Cel ce vrea să fie primul - să le fie tuturor slugă. Intrarea e invers, de la capătul cozii!”. Predici la Duminica a V-a a Postului mare despre iubirea de stăpânire, bădărănia sufletelor noastre şi răsturnarea ierarhiilor omeneşti înaintea lui Dumnezeu …şi despre Pilda întoarcerii Maria Egipteanca şi a femeii păcătoase, în adâncul cărora “Dumnezeu a văzut altceva”…

“Aţi văzut cât de uşor se schimbă oamenii când li se dau funcții mari, când li se dă puterea în mână, când oamenii li se supun; atunci oamenii devin de nerecunoscut. Şi nu numai comportamentul se schimbă, dar şi glasul se ridică, ochii se înalţă, nu te mai vede, te ia de sus, te ia tare, orice cuvânt este, de fapt, un sfat sau o morală. Şi acestea se întâmplă pentru că omul este prins, este măcinat, nu prea poate asimila puterea; când are putere asupra celorlalţi, când are stăpânire, duhul acesta al stăpânirii şi al puterii îl distruge, nu e în stare să poarte povara aceasta…”

Predici audio ale Pr. Ciprian Negreanu la Duminica a 5-a din Postul mare (2014, 2010):

Cine sunt cei mari înaintea lui Dumnezeu? - Răsturnarea ordinii valorilor omeneşti în Împărăţia lui Dumnezeu: “opusul high-life-ului lumii actuale”…

(“Dumnezeule, nu mă cinsti pe mine pe pământ!”)

Transcript parţial din predica Părintelui Ciprian din 2014:

“… Rămâne cumva în mintea noastră tristeţea Mântuitorului că ei [Apostolii] n-au înţeles, totuşi, nimic. Sau au înţeles foarte, foarte puţin. Şi Mântuitorul continuă şi le spune [parafrază după Luca 22:25 şi Matei 20:25, n.n.]: Stăpânitorii lumii acesteia stăpânesc peste neamuri cu mână tare şi cu asprime şi oamenii îi preţuiesc pe aceştia - deci îi preţuiesc pe cei care duc lucrurile unde trebuie duse indiferent cu ce preţ, îi laudă şi se simt liniştiţi că e cineva stăpân mare care îi conduce - dar în Împărăţia Cerurilor nu este aşa. Deci în Împărăţia Cerurilor nu cei care sunt mai mari, mai puternici în braţ şi în hotărâre, în hotărârea aceasta lumească, vremelnică, care ştiu să-şi impună punctul de vedere, nu aceştia vor fi cei dintâi. Ci cei care sunt mai pe urmă, cei care slujesc tuturor, aceştia sunt în frunte, deci e invers. Ca să vă puteţi imagina, închipuiţi-vă tot poporul evreu stând ca la coadă să intre în Împărăţia Cerurilor. Şi în frunte, bineînțeles, regele Irod, apoi demnitarii, mai-marii preoţilor, fariseii, clasa de mijloc cu toţi şi, la sfârşit, toată clasa săracă, prăpădiţii, văduva din Sarepta Sidonului, toţi amărâţii, necăjiţii, nebăgaţii în seamă, văduva care a aruncat doi bani în cutia Templului și iese Hristos afară şi zice: <Intrarea e invers, de la capătul cozii. Întâi săracii şi apoi ceilalţi>. Aşa de tulburătoare e ordinea valorilor pe care ne-o înfăţişează Mântuitorul în această Evanghelie.

Deci în Împărăţia Cerurilor nu este aşa, nu cel ce este mai puternic, nu cel ce are mai multă notorietate, nu cel ce ştie să-şi impună punctul de vedere, nu aceştia sunt mari înaintea lui Dumnezeu, ci sunt mari cei care se smeresc, care nu-și scot în evidenţă numele, nu se laudă, nu se trufesc, ci mai mult cei care duc ei păcatele şi greutăţile celorlalţi, se fac ei slugă celorlalţi şi se supun ei şi își pierd ei viaţa şi timpul pentru ceilalţi, se smeresc, până la urmă. Aceia sunt mai mari, zice Dumnezeu, şi Mântuitorul chiar asta a făcut. El şi Apostolii erau într-o margine a societăţii iudaice, erau nişte pescari, cei mai de pe urmă, Mântuitorul era un om sărac, tatăl său lumesc era bătrân şi avea copii din prima căsătorie care moşteniseră toată averea, părinţii mamei Lui muriseră de mult, când ea avea, probabil, 5-6 ani şi era la Templu şi n-avea nimic pământesc să-I dea, cu o casă care probabil nu era a Lui unde stătea în Capernaum, dar nu s-a auzit vreodată să fi rămas vreo casă care era a Lui, ci a stat undeva într-o casă amărâtă în Capernaum. Deci nici Hristos, nici Apostolii nu aveau nimic în faţa lumii, nici măcar slava că ar fi studiat la marile şcoli ale vremii, că ar fi călătorit în jurul Mării Mediterane şi ar fi cunoscut toate marile taine şi filosofii ale vremii, deci n-aveau nici notorietatea asta, nu se aude despre El că ar fi fost cel mai puternic fizic, nici că era neasemănat de frumos sau altceva de genul ăsta, deci El Se ascunsese după un trup normal, iar Iuda, în noaptea Joii celei mari, a trebuit să se ducă să-L sărute ca să le arate celor care veniseră să-L prindă care dintre ei este Acela. Deci nu vă închipuiţi că strălucea şi avea nişte haine strălucitoare, de mătase, iar Apostolii erau prăpădiţi, sărăcăcioşi. Era și El la fel, în nişte haine foarte, foarte simple.

Hristos este opusul high-life-ului lumii actuale. El Însuşi, Mântuitorul, a mers pe o altă cale, nu pe cea a lumii. Lumea merge după alte valori. Dureros este că duhul lumii este atât de puternic încât această învăţătură a Mântuitorului este foarte greu de aplicat şi aproape că rarisim se aplică în istoria mântuirii, rarisim se lucrează în istoria creştinismului, practic.

Ce ar însemna atunci să fim creştini, după învăţătura Mântuitorului? Că noi, atunci când intrăm într-o biserică unde să zicem că sunt scaune - ştiţi cum se mai ceartă oamenii pe scaune că sunt plătite de ei - și am urma învăţătura Mântuitorului că cel ce vrea să fie primul - să le fie tuturor slugă, ar trebui să se bată pe ultimul loc sau pe cele în picioare. Unde se mai întâlnește asta? Poate în unele obşti monahale sau, poate, în unele biserici, sau, poate, o practică unii oameni de unii singuri și sunt dispreţuiţi că ce proşti sunt. Dar asta e învăţătura Mântuitorului şi El o spune în multe feluri, ca şi atunci când spune: Iar tu, când te duci la o nuntă sau la o masă, nu te pune primul, ca nu cumva, venind cineva mai mare decât tine, să te pună la coadă.

Şi dacă vrei cinste de la oameni, aşa o vei avea pe pământ, pentru că aşezându-te ultimul, vei fi adus mai în faţă. Dar Dumnezeu nu zice să vă bucuraţi de cinstea asta pe care o veţi primi pe pământ, ci El ne învaţă că Dumnezeu este Cel Care ne va da cinste, căci cel ce se smereşte ia har şi ia Împărăţia, până la urmă; cel ce se mândreşte va fi şi smerit în lumea aceasta într-un fel sau altul, mai devreme sau mai târziu - dacă nu va fi smerit de oameni, va fi smerit prin boli, prin ispite, prin moarte, până la urmă - şi pierde şi Împărăţia Cerurilor, adică pierde tot. Şi dureros este că nu vedem această măsură a Mântuitorului în viaţa noastră personală, în Biserică, n-o vedem.

Dacă ar fi să urmăm învăţătura Mântuitorului, ar trebui ca cel care face un dar Bisericii sau aduce o icoană sau dă Paştile să se străduiască să nu ştie nimeni, s-o facă în smerenie, în tăcere şi Dumnezeu să vadă şi să răsplătească. Dar ştiţi cum e la noi, cinste şi laudă, încât toată lumea aude; o fi frumos omeneşte şi din punct de vedere economic, are un efect pentru ceilalţi şi sporesc exterior, dar nu-i frumos după învăţătura lui Dumnezeu şi nu-I place lui Dumnezeu asta. Sau când se scrie că ceva a fost donat de… Păi ce, nu ştie Dumnezeu cine l-a donat? Dacă aţi şti câtă luptă era pentru Părinţii din vechime să se ţină în ascuns fapta bună, iar, când se afla, n-o mai făceau.

Moise Arapul, un mare Părinte al pustiului, care fusese înainte tâlhar şi condusese o ceată de 40 de tâlhari, avea o putere de urs, era mai iute și mai puternic decât oricare dintre tâlhari şi aşa îi stăpânea; iar el, după ce intrase în monahism, ca să-şi mai astâmpere din puterea asta a trupului, căra întreaga noapte apă multă de la o mare distanţă încât punea tuturor Părinţilor mari la uşă, de la unul la altul prin pustie, că nu erau toţi la un loc; nu dormea toată noaptea

cărând apa şi făcea asta în ascuns, în tăcere mare, iar când s-a aflat n-a mai făcut, pentru că era spre cinste. A făcut alte fapte bune, dar n-a mai făcut asta.

Lumea modernă, lumea creştină modernă nu mai este în duhul lui Hristos. Dar lucrurile astea sunt şi la un nivel și mai înalt, nu numai în lumea creştinilor. De pildă, în muntele Athos, unde călugării ar trebui să se desprindă de toate ale lumii, inclusiv de naţionalitatea lor şi intră într-o altă lume, devin cetăţeni ai altei Împărăţii, de acum cumva semnează actele pentru intrarea în altă Împărăţie, cu toate astea sunt mici supărări între ei, că grecii, că ruşii, că bulgarii, care are un schit în plus sau în minus, de ce să vină mai mulţi greci, de ce mai mulţi ruşi. Şi chiar părintele Constantin Coman a mers la un schit românesc, mi se pare că Ipatie, şi acolo bieţii români s-au plâns că sunt, ca de obicei, mai uitaţi, mai puşi deoparte, că grecii se impun, că bulgarii, că ruşii, că sârbii… Iar părintele Constantin Coman a spus: „Părinte, ceea ce spuneţi dumneavoastră nu este după duhul Evangheliei.” Greu cuvânt. „Asta este după duhul lumii. Noi avem marea şansă că nu avem pe aici mai nimic, vreo două schituri. Avem marea şansă că putem să mergem după cuvântul Evangheliei şi să fim primii, adică a-i pune pe alţii în faţă, a ne smeri, a uita de cinstea pe care o merităm și a zice că o merită alţii, poate noi n-o merităm și să ne smerim. Şi putem să câştigăm mult mai repede pentru că noi avem şi şanse, nu avem nici o istorie foarte vastă a românilor în Athos, mănăstiri mari, vechi..”

În întâlnirea aceasta mare care se preconizează a fi al optulea sinod ecumenic, între toţi patriarhii ortodocşi, una dintre marile problemele sunt dipticele, adică ce patriarhie e mai mare, mai mică, care conduce… Acolo sunt tulburările şi toate pleacă dintr-un gând bun, adică <Şi noi suntem o naţiune! Trebuie şi noi să ne impunem, să fim acolo, nu ne putem lăsa aşa, pe ultimul rând, să fim prăpădiţii prăpădiţilor. Nu pentru mine, ci pentru ăia din spatele meu, pentru strămoşii mei, pentru ăia care au murit, care au luptat…!> Da, dar chiar dacă pare a fi un gând bun, tot calci cuvântul lui Dumnezeu şi nu ştiu dacă în numele unei ideologii, chiar şi naţionalismul, poţi să calci cuvântul lui Dumnezeu. Nu poţi. Şi atunci cum să ceri lumii să fie altfel dacă noi, creştinii, nu suntem altfel, ci umblăm după întâietate, după impunerea punctului de vedere cu asprime, cu putere?

Cum să ne cerem nouă să facem asta, noi, personal, în viaţa noastră? Ce ne-ar face pe noi să nu mai căutăm slava şi cinstea lumii, să nu mai căutăm puterea, să nu mai căutăm ca ceilalţi să ne respecte, să ne invidieze, să ni se supună, să ne numească binefăcătorii lor? Cum să faci să renunţi la aceste lucruri care sunt foarte ispititoare, cine nu-şi doreşte asta? Omeneşte toţi îşi doresc asta, dar, totuşi, Dumnezeu ne îndeamnă spre o altă cale. Atunci ce ne oferă El atât de deosebit încât să fii capabil să renunţi la acel plăcut sentiment al puterii, al recunoaşterii, al fricii celorlalţi de tine? Toate se transformă prin păcat dacă prin

ceea ce faci urmăreşti să impui respect. Şi atunci ce ne oferă în schimb Mântuitorul ca să putem renunţa la asta? Când zice Dumnezeu: Dar în Împărăţia lui Dumnezeu nu este aşa. Ci "cel ce vrea să fie mai mare să fi tuturor slugă" - zic Părinţii că Împărăţia lui Dumnezeu este lucrătoare încă de acum. Dumnezeu ne spune: Împărăţia Cerurilor este în inima voastră, o zice la prezent, este. Dacă vrem să o primim, dacă vrem să o avem, dacă vrem să o lucrăm. Atunci zic Părinţii: ce înseamnă că în Împărăţia Cerurilor nu este aşa? Dacă omul nu caută cinstea lui, ci iubirea faţă de aproapele, să-i ducă poverile, să-l ajute, exact cum zice Sfântul Apostol Pavel despre dragoste: Dragostea îndelung rabdă, dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuieşte…, adică ea se uită pe sine, până la urmă. În locul stăpânirii, mândriei, se pune dragostea. Dacă ai dragoste faci ceea ce spune Mântuitorul, te faci slugă tuturor. Este vorba de dragoste faţă de toată lumea, de aproapele.

Căci zice Mântuitorul: "Şi Eu M-am făcut slugă tuturor", Mă vedeţi slujindu-vă! Dumnezeu i-a slujit pe Apostoli, le-a vorbit, a călătorit cu ei, a făcut toate cele ce trebuia să facă, le slujea. Ultimul Său gest înainte de a pleca de pe pământ a fost unul de slujire, adică în noaptea Cinei celei de taină El le-a slujit, El i-a pus la masă, El le-a spălat picioarele, a fost slujitor. Ceea ce făcuse până atunci tot timpul duhovniceşte, la vedere mai puţin pentru că ar fi fost peste măsură de smintitor şi nu s-ar fi putut impune nicicum în faţa lor atâta timp cât ei nu erau deloc schimbaţi, deloc transformaţi. Dacă ar fi început doar prin gesturi de supunere, doar prin gesturi de slujire, ei n-ar fi putut înţelege şi nu ştiu dacă L-ar fi urmat. Dar aşa, încetul cu încetul, i-a purtat până la această măsură a Cinei celei de taină în care, de fapt, le-a arătat adevărata realitate, că El le slujeşte neîncetat și că El, în Împărăţia Cerurilor, ne va sluji pe noi, păcătoşii şi prăpădiţii şi că ne slujeşte neîncetat și acum și o ştim bine, că întotdeauna apelăm la El şi strigăm la El să ne ajute şi e ca un slujitor care aşteaptă să ne ajute şi să ne îndrepte şi să ne întărească şi să ne scoată din necazuri. Și acum ne slujeşte!

Deci atâta timp cât facem această lucrare a smereniei, a dragostei, Împărăţia Cerurilor începe să mijească aici, pe pământ. Şi unde mijeşte Împărăţia Cerurilor, acele lucruri sunt netrecătoare. Unde se atinge Împărăţia Cerurilor de pământ, acel lucru devine netrecător. Pentru că Împărăţia Cerurilor nu are sfârşit. S-a atins de sfinţi pentru că ei au chemat-o în inima lor şi trupurile lor nu mai putrezesc; sau, dacă Dumnezeu îngăduie să putrezească, oasele care rămân devin izvorâtoare de viaţă. Unde se atinge Împărăţia Cerurilor de om - de fapt, Dumnezeu, că El este Stăpânul Împărăţiei Cerurilor - unde sparge cerurile acestea păcătoase și se atinge de om, acele lucruri rămân nemuritoare şi să ştiţi că şi pe pământ rămân nemuritoare, nu numai în amintirea lui Dumnezeu.

Sfântul Efrem cel nou, necunoscut, neştiut, mort singur pe o colină, în vârf, unde era o mănăstire, batjocorit luni de zile într-un beci de turci şi omorât în chinuri într-o zi de 5 mai, după Paşti, a murit amintirea lui? Ştiţi mai bine viaţa lui decât ce s-a întâmplat cu bunicii voştri în tinereţe. A murit? N-a murit și nu va muri niciodată. Unde s-a atins Împărăţia lui Dumnezeu de om şi unde omul a chemat această Împărăţie prin smerenia lui, prin dragostea lui şi Împărăţia Cerurilor a atins pământul, acele lucruri nu mor niciodată. Acest lucru ni-l promite Dumnezeu. Până la urmă, ceea ce lucrează porunca lui Dumnezeu rămâne mai cunoscut și mai puternic chiar şi în lumea aceasta decât cei care-şi caută numai cinstea şi mândria și banii lor.

Să vă dau un alt exemplu: Sfântul Ştefan cel mare face mănăstirile micuţe (în afară de Neamţ) - Văratecul a fost terminat în trei luni, n-au stăruit mult, dar au lucrat cu rugăciune, cu smerenie, de dragul şi de durerea celor care au murit în lupte, ca să fie pomeniţi cei care şi-au pus sufletul pentru Dumnezeu şi pentru credinţă şi pentru neam, ţinând legea lui Dumnezeu şi mâncând oamenii aceia de post când construiau la ele, nelucrând de sărbători - şi acum stau în picioare. Şi ziduri de beton armat construite de comunişti, neţinând cont de sărbători şi cu înjurături şi cuvinte urâte, cu necinste și nepăsare, se sfărâmă, cad şi vor cădea la primele cutremure. Până și în sensul acesta Dumnezeu dă putere.

Lucrurile acestea se întâmplă şi cu noi, oamenii. Orice lucru făcut cu smerenie, cu dragoste, chiar dacă e făcut în ascuns, chiar dacă e nebăgat în seamă de nimeni, Dumnezeu îl cunoaşte; Dumnezeu scoate în faţă, Dumnezeu ridică. Cum era un avva mare din pustia Egiptului care neîncetat spunea: <Dumnezeule, nu mă cinsti pe mine pe pământ! Nu mă cinsti pe mine pe pământ!> Şi când zicea aşa, i se lumina faţa ca soarele, încât toţi voiau să stea lângă el, toţi veneau după el. Cu cât se smerea mai mult, Dumnezeu îl cinstea mai mult. Asta dă Dumnezeu în schimb!

Or, cinstea lui Dumnezeu e infinit mai mare decât cinstea oamenilor. Cinstea şi încrederea şi credinţa oamenilor în noi şi dragostea lor e atât de trecătoare! Astăzi oamenii te laudă, mâine te bârfesc, te judecă cu o uşurinţă incredibilă! În ziua Floriilor L-au primit și L-au cinstit cu ramuri şi și-au pus hainele în faţa Lui şi peste cinci zile au strigat: Răstigneşte-L, răstigneşte-L! Aceştia sunt oamenii, toţi suntem aşa. Și știți bine, azi zicem: <Cel mai bun prieten al meu!>, iar mâine afli ceva despre el sau doar zvonuri şi zici: <Îl urăsc. Nu-l mai suport.> Aşa suntem. Or, cum pot oamenii, zice Mântuitorul într-un loc - parafrazez - cum pot oamenii să caute cinstea oamenilor, care este trecătoare şi mincinoasă şi cinstea lui Dumnezeu nu? Păi cinstea lui Dumnezeu este netrecătoare şi nemincinoasă, Dumnezeu nu Se joacă cu cuvintele, nu Se grăbeşte să te judece, El răsplăteşte înmiit la puţinul dat de tine! Oamenii abia dacă-ţi răsplătesc la aceeaşi măsură; cei care dau mai mult decât le-ai dat într-un gest de bunătate

sunt oameni rari. Şi tu lepezi cinstea şi dragostea lui Dumnezeu pentru cinstea oamenilor și cauţi această dragoste mincinoasă, pentru că, prin dorinţa noastră de a căuta cinstirea şi laudele oamenilor, dăm peste dragoste mincinoasă sau cel puţin semi-mincinoasă, cu jumătăţi de adevăruri.

Aşa că cine are curaj - este un mare curaj să faci asta - să urmeze cuvântul lui Hristos, să-l urmeze! Cel ce vrea să fie mai mare să le fie tuturor slugă. Să ştie de durerea fiecăruia, să-l aştepte pe fiecare, să-l îngăduie, să-l rabde, să uite de sine, să se lepede de sine şi să caute durerea şi necazul altuia, măcar în parte. Dacă eşti în mijlocul unei dureri şi cineva vine la tine cu o altă durere, uită în parte de durerea ta ca să-l asculţi şi să-l ajuţi cât poţi. Să facem fiecare la măsura noastră, dar cu cât aurul pe care-l vei lucra ascultând de porunca lui Dumnezeu este mai valoros, cu atât este mai netrecător. Şi este valoare de schimb veşnică şi pe pământ şi dincolo. Amin”.

***

Transcriptul predicii din 2010 a Pr. Ciprian Negreanu:

Iubirea de putere şi bădărănia sufletului omenesc versus iubirea smerită şi slujitoare a lui Dumnezeu

“În numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh! Amin.

În a cincea duminică a Postului acestuia, penultima, cea de dinainte de Florii, e şi ultima duminică din Post în care facem Liturghia Sfântului Vasile cel mare. În Duminica Floriilor este Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. Liturghia Sfântului Vasile se va mai face doar în Joia mare şi în Sâmbăta mare, după care, până în iarnă, nu se va mai face. Ziceam că temeiul pentru care se citesc aceste Evanghelii acum este acela că Mântuitorul Îşi vesteşte Patimile, vorbeşte dinainte de toate cele ce urmează să fie. Dar parcă apostolii nu aud, nu înţeleg. Şi este un cuvânt pe care îl spune Sfântul Nicolae Velimirovici, dar nu numai el, ci e luat de la alţi sfinţi mari, acela că nu e numai o nepăsare, sau nu ştiu cum să-i spun faptul că ei parcă nu aud. E ceva atunci când iubeşti pe cineva foarte, foarte mult; Mântuitorul era iubit de ei, sau, cel puţin, Îi declarau asta.

El spune: Iată, mergem la Ierusalim şi Eu voi fi dat în mâinile oamenilor păcătoşi şi Mă vor biciui şi Mă vor ocărî şi Mă vor scuipa şi Mă vor batjocori și Mă vor răstigni şi voi muri şi a treia zi voi învia. Şi spune lucrurile acestea, dar ei parcă nu auzeau şi mergeau mai departe. Şi, dacă sunteţi atenţi la Evanghelie, Mântuitorul le spune lucrurile acestea pe când se apropiau de Ierusalim. Lucrurile nu erau aşa, ca şi cum un tânăr ar spune că va muri cândva, ci erau

chiar la doi paşi de Ierusalim şi mergeau pentru Paști - mai erau două-trei săptămâni. El le spune că iată, mergem în Ierusalim și acolo aşa se va întâmpla şi chiar specifică detaliat batjocurile, scuipările, pălmuirile, cele pe care le va suferi acolo, deci nu va fi o moarte prin tăierea capului şi gata. Deci nu o moarte demnă, ci El va fi batjocorit, Acela pe Care acum Îl cinsteau, Acela pe Care acum Îl înconjurau mulţimile, El, Dumnezeu! Mărturia lor era clară, ei au văzut şi au simţit, au spus: Tu eşti Fiul lui Dumnezeu! Ei au văzut minuni care nu se pot spune, au auzit cuvinte care aveau putere mare şi se împlineau, însă ei acum parcă nu auzeau aceste cuvinte.

Şi Evanghelia ne spune că doi dintre ucenici, Ioan şi Iacov, cei doi fraţi - în altă Evanghelie ni se spune că a venit și mama lor cu ei - şi ei se gândeau că acum se apropie un fel de sfârşit, ceva extraordinar, nu-şi puteau imagina că El chiar aşa va pătimi, chiar aşa va muri, şi Îi cer ca unul să stea de-a dreapta şi celălalt de-a stânga Lui. El era Cel pentru Care lăsaseră tot, pe Care Îl urmaseră, ce puteau face acum, să se întoarcă la a fi pescari…? După ce auziseră cuvinte şi vestirea unei Împărăţii despre care nimeni nu vorbise înainte aşa, ce să facă, să muncească pământul și să se poarte ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic? Nu, ei nu puteau face aşa ceva. Şi totuşi, aceşti oameni, care fuseseră capabili să lase tot, imediat după ce aud de vestirea Pătimirilor, cer să fie aşezaţi unul de-a dreapta şi altul de-a stânga. Adică ei nu se gândeau la suferința şi umilirea Lui. Şi nu se îndoiau, pentru că întotdeauna ceea ce spusese El a fost adevărat.

Şi chiar şi nouă, de ne-ar spune un om că va păţi ceva grav, nu ne vine să îl întrebăm pe noi cui ne lasă, şi să cerem dregătorii şi scaune înalte. Aşa ni se pare nouă, că nu ne-am gândi aşa, dar să ştiţi că mândria, şi egoismul, şi individualismul, şi iubirea noastră de sine este mare, mai mare decât a apostolilor, într-un fel sau altul. Noi credem că noi n-am face aşa ceva, dar cred că Dumnezeu nu ne-a trecut prin asemenea ispite. Iar ei visau posibilitatea de a fi alături de un Împărat nemuritor, Care nu are potrivnic, deci nu ceva de ici, de colo, ceva infinit de mare, şi asta ne vădeşte şi nouă urâciunea sufletului nostru, că şi noi poate am fi făcut la fel într-o asemenea situaţie.

Ştiţi, aţi văzut cât de uşor se schimbă oamenii când li se dau funcții mari, când li se dă puterea în mână, când oamenii li se supun; atunci oamenii devin de nerecunoscut. Şi nu numai comportamentul se schimbă, dar şi glasul se ridică, ochii se înalţă, nu te mai vede, te ia de sus, te ia tare, orice cuvânt este, de fapt, un sfat sau o morală. Şi acestea se întâmplă pentru că omul este prins, este măcinat, nu prea poate asimila puterea; când are putere asupra celorlalţi, când are stăpânire, duhul acesta al stăpânirii şi al puterii îl distruge, nu e în stare să poarte povara aceasta. De aceea auziţi la Maslu: "pe noi, cei ce purtăm povara patimilor".

Și ni se pare că nu e chiar aşa, că nu e o povară, ci e chiar dulce câteodată. Nu, e o povară şi noi nu suntem în stare s-o purtăm. Și printre acestea este şi dorinţa aceasta de stăpânire, iubirea de stăpânire despre care spune şi Sfântul Efrem Sirul în rugăciunea lui. Această dorinţă de stăpânire îţi schimbă sufletul, și asta a schimbat şi sufletul lui Adam şi al Evei în Rai. Când li s-au aprins lor luminiţele? Când li s-a spus: Dacă veţi mânca din copac, veţi fi asemenea lui Dumnezeu! Vă daţi seama? Asemenea lui Dumnezeu! Dintr-o dată nu mai conta ce a zis Dumnezeu, asta a fost ceea ce le-a aprins minţile şi inimile spre rău, care i-a făcut să nu mai asculte.

Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu apostolii: dorinţa de stăpânire, dar o stăpânire în sensul lumesc al cuvântului. Noi, oamenii, înţelegem întotdeauna a stăpâni, a fi mai mare în sensul acesta de a fi stăpânitor, de a nu comenta nimeni în faţa noastră, de a diminua şi a ştirbi libertatea celorlalţi. Aşa, cumva, este pentru noi a fi mai mare. Or, la Dumnezeu nu este aşa. Dumnezeu le vorbeşte de o altă realitate şi le zice: Nu ştiţi cărui duh slujiţi sau le zice: Voi, oamenii, dacă sunt stăpânitori, pe aceştia îi numiţi binefăcătorii voştri, pe aceştia care sunt aspri, care vor rânduieli, care ceartă şi bat, pe aceştia voi îi numiţi binefăcătorii voştri şi vă închinaţi lor, dar în Împărăţia Cerurilor nu este aşa. Acestora le spune, celor doisprezece, inclusiv celor doi care îşi doreau scaune şi stăpâniri şi putere. Auziţi, le vorbeşte despre o realitate a Împărăţiei Cerurilor care e cu totul altfel.

Și noi avem greşeala aceasta în mintea noastră. Și de multe ori nici nu ne dorim să fie aşa Împărăţia Cerurilor la care ne cheamă, pentru că noi o asemănăm cu o împărăţie omenească, în care Îl vedem pe Dumnezeu Stăpân mare pe un tron înalt, stăpânind, ca un mare Big Brother de care nu ai nici o şansă să scapi şi nu poţi să faci nici cel mai mic gest împotrivitor, că ne vede - deși cumva ni se pare că aici ne mai putem eschiva, dar acolo gata – şi ni se pare plictisitor, la un moment dat ne vom plictisi acolo. Dar nu este aşa! Dumnezeu ne vorbeşte de o Împărăţie cu totul şi cu totul altfel.

Și ne zice: Dar Împărăţia Cerurilor nu este aşa! Ci tot cel ce vrea să fie mai mare peste ceilalţi să le fie tuturor slugă.

- Dacă eu, Domnul şi învăţătorul...Auziţi! Aici e vorba şi despre Dumnezeu! Adică Dumnezeu ne slujeşte nouă. El ne vorbeşte despre slujirea pe care o va face El nouă în Împărăţia Cerurilor, când noi vom sta la masă şi El ne va sluji. El, Domnul şi Stăpânul, nu va sta undeva pe un tron înalt şi ne va zice să-I aducem să mănânce, ci El este Cel ce slujeşte tuturor. Este o dragoste slujitoare. Este altceva. Mintea omului parcă se taie, pentru că nu există comparaţie cu ceva omenesc. Şi zice: Cel ce vrea să fie peste ceilalţi să le fie tuturor slugă şi cel ce vrea să fie stăpân să fie mai mic decât toţi.

Auziţi, că acolo aşa este. E incredibil. E altceva, altceva! E ceva din altă lume! Nimeni nu poate inventa aşa ceva pe pământ, nici un sistem omenesc de acest fel nu este posibil, ci se simte clar că e ceva dumnezeiesc, care depăşeşte şi "taie" mintea omului şi spre care omul nu e prea dispus să meargă. Omul vrea o stăpânire exterioară, să aibă putere asupra celorlalţi, în care celălalt recunoaşte aşa, scrâşnind din dinţi, că "a fost tare", dar într-un asemenea fel de stăpânire nu se prea strecoară dragostea, o asemenea împărăţie n-ar fi niciodată a lui Dumnezeu. Împărăţia lui Dumnezeu este o împărăţie a dragostei fără seamăn, nu există asemenea supuneri că trebuie, că n-ai ce face, că asta este.

Ştiţi, noi ne închipuim sfârşitul veacurilor şi venirea lui Dumnezeu ca pe o descoperire a Lui în sfârşit aşa cum este, la măreţia Lui și acum, vrând-nevrând, că trebuie, că nu trebuie, ne supunem, pentru că Îi ştim puterea, acum, că L-am văzut, nu mai avem ce face. Nu e aşa, Dumnezeu nu vrea o asemenea împărăţie, El nu stăpâneşte aşa peste suflete, nu supune libertatea sufletului la asemenea lucruri. Ci acolo este altceva, o dragoste smerită, nu o dragoste geloasă, ca celălalt să fie în posesia Lui - Te iubesc, eşti al meu, nu te mai dăruieşti nimănui, nu mai priveşti pe nimeni. Nu, Dumnezeu nu este gelos în felul ăsta.

Întorcându-ne la Evanghelie, Hristos le spune că vor merge în Ierusalim şi ce va fi, iar apostolii vin să ceară locuri de-a dreapta şi de-a stânga Lui. Nici poveste să îi doară inima, să se întristeze, să-I spună: <Faţa Ta dumnezeiască, la care nu ne putem uita când cuvântezi, mâinile Tale care au tămăduit mii de oameni şi ai stat nopţi întregi fără să te odihneşti şi fără să mănânci, atingând oamenii, mâinile Tale să fie pironite pe cruce? Nu se poate aşa ceva!>

Şi zic Părinţii: Câtă bădărănie…! Bădărănia sufletului omenesc, în primul rând faţă de Dumnezeu şi apoi faţă de celălalt. Şi ăsta e un specific al sufletului omenesc căzut: suntem bădărani, nepăsători, în tot, în rugăciune, în tot, în tot. Nu contează, mie să-mi fie bine. Nu contează celălalt pe unde e, cum îi e, mie să-mi fie bine, Doamne, Te rog, ai grijă de mine. Şi, în general, ai grijă de mine în sensul trupesc al cuvântului. Asta-i bădărănia la nivelul legăturii cu ceilalţi. Ce să mai zicem de celelalte legături cu ei, în care de multe ori, când îţi spune necazul lui sau îl auzi de la alţii, nu ştii cum să ieşi mai repede de acolo şi să-ţi speli mintea ca să revii mai repede la liniştea ta. Cred că toţi am trecut prin asta, într-un spital, unde vezi suferinţă multă şi nu ştii cum să-ţi speli mintea, ca să uiţi mai repede şi să revii la liniştea ta… Bine, într-un fel e şi o apărare a minţii, că nu poate duce povara asta neîncetat, dar este și o bădărănie, pentru că nu ştii cum să uiţi ca să-ţi vezi de ale tale, de fapt. Ca şi cum ai trece sub tăcere şi ţi-ai zice că nu există suferinţa altora. Ei, Dumnezeu nu este aşa! El nu te uită nici pe tine, nici pe celălalt, se bucură cu tine când te bucuri, dar se întristează la fel de mult și cu cel ce se întristează. Este diferit de noi ca de la cer la pământ ca

realitate, ca viaţă, ca fire. Noi suntem nepăsători, bădărani şi în sensul legăturii noastre cu Dumnezeu.

Gândiţi-vă la Dumnezeu ca la un medic excepţional, Care nu ştie cum să ne mai salveze sufletul, ne trece prin tot felul de încercări, întotdeauna ne ajută prin încercările acelea, întotdeauna ne stă alături ca să ridice sufletul, să-l înalţe, să-l învie. Aşa cum zice de fiul risipitor: Acest fiu al meu pierdut era mort era şi a înviat. Să-l învie, să-l înalţe, să-l ia din pierzanie și să-l aducă acasă. Nu ştie ce să mai facă să trezească sufletul dintr-un somn adânc şi îl trece prin tot felul de încercări, dar întotdeauna îi stă alături, ca un medic foarte bun. Şi omul, habar n-având de lucrarea aceasta tainică a lui Dumnezeu, i se pare tot ce i se întâmplă revoltător, ca un pacient asupra căruia medicul stă cu băgare de seamă asupra inimii lui, iar el se răsteşte la medic că de ce nu-i face manichiură. Aşa facem cu Dumnezeu. Nu-i asta o bădărănie? Adică a nu vedea că Dumnezeu Se osteneşte cu tine să tămăduiască, să mântuiască, să ridice ceea ce este veşnic! Şi noi stăm toată ziua ca şi cum am avea un diamant într-o punguţă şi noi ne batem capul toată ziua cu faptul că punguţa e murdară, deşi la porţile Împărăţiei Cerurilor vei da doar diamantul, nu şi punguţa. Punguţa e trupul. Deci toată ziua ne certăm cu Dumnezeu de ce a îngăduit nu ştiu ce ispită, de ce a lăsat nu ştiu ce să se întâmple… Acestea sunt tainele medicinii lui Dumnezeu cu noi, ca să ridice sufletul din nepăsare, din uitare, din moarte spre viaţa asemenea Lui, că altfel nu ne vom mântui, dacă nu vom fi asemenea lui Dumnezeu!

Şi noi, în loc să vedem această lucrare tainică sau măcar s-o bănuim sau măcar să ştim: <Da, Doamne, ştiu că asta e lucrarea ta. N-o înţeleg, dar cred că ştii Tu ce faci!> Adică măcar să ai smerenia să recunoşti că nu înţelegi, că te depăşeşte, dar că Dumnezeu face ceea ce trebuie să facă. N-avem deloc sensibilitatea asta, ci o bădărănie înspăimântătoare, în care ne ridicăm împotriva lui Dumnezeu, în care Îl acuzăm… Ştiţi câte acuze sunt în mintea noastră, câte răutăţi, răzvrătiri. Gândiţi-vă câţi oameni aveţi în neamurile voastre care sunt răzvrătiţi şi învârtoşaţi şi sunt convinşi că Dumnezeu le vrea răul, Dumnezeu vrea să-i chinuiască, Dumnezeu nu vrea să le dea ceea ce vor ei. Ca şi cum Dumnezeu se străduieşte să te scoată din foc şi te poartă pe umeri, te scoate dintr-o casă care arde, iar tu Îl baţi şi Îl loveşti că de ce nu te lasă în casă şi nu salvează casa, lăsându-te pe tine în flăcări. Dar important e să salveze oamenii, casa poate să ardă din temelii, oamenii trebuie salvaţi. Aşa face şi Dumnezeu.

Despre această bădărănie vorbesc părinţii, această nepăsare, iresponsabilitate a omului faţă de Dumnezeu, dar şi faţă de aproapele. Aceasta s-a vădit urât aici şi în cazul apostolilor. Aşa suntem şi noi faţă de Dumnezeu. Toată durerea Lui pentru noi, toată aşteptarea Lui faţă de noi, noi o catalogăm drept nepăsare şi Îl vorbim de rău şi ne răzvrătim împotriva Lui şi aducem aceste gânduri întunecate şi în mintea altora.

Cine dintre voi va sminti pe unul dintre aceştia mai mici ai Mei… mai bine i-ar fi lui dacă şi-ar lega de gât o piatră de moară şi să fie aruncat în mare.

Oamenii mai simpli, naivi, curaţi, care poate nu gândesc toate urâciunile pe care le gândim noi, toate răutăţile… Şi pe aceştia noi în smintim, turnându-le în minte şi în inimă toate aceste îndoieli urâte, pentru că n-avem măcar sensibilitatea să zicem: Dar poate Dumnezeu lucrează tainic. Nu înţeleg! Nu înţeleg eu, dar ştie El ce face pentru sufletul meu. Dar tu zici: Nu, ştiu eu! Nu face bine! Ca şi cum tu, care n-ai habar de medicină, ai zice că Haţieganu nu făcea bine, era tabula rasa, nu se pricepea deloc. Orice medic s-ar oripila să audă aşa ceva. Iar Haţieganu e nimeni pe lângă Dumnezeu. Dar noi turnăm toate astea în mintea unora mai curaţi, mai simpli, care poate nu s-au gândit, nu le-au trecut prin minte asemenea urâciuni şi din care nu ştiu cum vor mai ieşi acele gânduri.

Şi de aceea, atâta măcar să ne rămână în minte în duminica aceasta: chiar dacă n-o să putem noi să oprim aceste gânduri sau să vedem peste neînţelegerea noastră lucrarea tainică a lui Dumnezeu cu noi, măcar să nu revărsăm asta ca pe o otravă, ca pe o licoare otrăvită în mintea şi în inima altora. Şi atunci, această neputinţă a noastră Dumnezeu o va primi și o va înţelege şi o va ridica, aşa cum nu i-a certat pe apostoli. Nu i-a certat, ba a stat să le spună că Împărăţia lui Dumnezeu este altfel, nu cum voiau ei, cu stăpâniri. Şi acolo Dumnezeu este slujitor tuturor, El slujeşte şi-I este drag să slujească cu smerenie omului.

El şi acum face la fel! El în toate ne stă alături. Îl vorbim de rău, Îl judecăm, Îl bârfim, suntem nepăsători de cele mai multe ori, dar El nu ne tratează cu răutate, nu e răutăcios. Are smerenia aceea a slujirii, a iubirii. Şi aduceţi-vă aminte, de multe ori când aţi vorbit de rău, aţi pierdut nădejdea, nu v-aţi mai rugat, poate atunci vi s-au împlinit mari doruri şi bucurii. N-a fost Dumnezeu răutăcios să nu-ţi mai dea nimic pentru că ai uitat de El. Ba poate că atunci ţi-a dat. El nu are răutăţi din acestea omeneşti, cum avem noi.

Această iubire slujitoare a lui Dumnezeu este neîncetată, neîncetată. El nu Se opreşte. El zice: Faceţi bine celor ce vă fac rău, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă, că vă spun vouă că şi Tatăl vostru Cel din ceruri aduce ploaie şi peste cei buni, şi peste cei răi.

Adică nu se uită. Aşadar, cei care stau în credinţă şi se întăresc să rămână în Biserică nu de frica de a nu fi trăsniţi de Dumnezeu, că Dumnezeu nu-i trăsneşte. Îi lasă în pace, puteţi să faceţi ce vreţi, nu veţi păţi nimic. Dar veţi simţi un gol imens, imens în suflet, pe care nu-l va putea umple niciodată nimeni și care va ajunge la măsuri înspăimântătoare când vom trece dincolo şi care nu va putea fi acoperit niciodată. Amin”.

“Pocăinţa este învoiala cu Dumnezeu pentru o a doua viaţă … “. Părintele Holbea în conferinţa de la Cluj (“Chipul pocăinței, ca dar al lui Dumnezeu” : Metanoia nu e remuşcare, ci “aşezare înaintea lui Dumnezeu, în prezenţa Lui”, lucrare activă a vieţii celei noi şi “intrare în gândul lui Dumnezeu”

Pr. prof. univ. dr. Gheorghe Holbea - Chipul pocăinței, ca dar al lui Dumnezeu - Joi, 4 aprilie 2019, Cluj Napoca

Transcrierea unui fragment (min. 46):

“[…] Deci acest termen grecesc de “metanoia“, originar din Noul Testament, nu înseamnă căinţă, nu înseamnă remuşcare, nu înseamnă frica de pedeapsă, aşa cum vedem că s-a păstrat în înţelesul comun. Şi aceasta întemeiat pe Părinţi, nu sunt speculaţii. “Metan(o)ia”, în sensul său etimologic, indică un proces mult mai profund şi mai radical. Traducerea posibilă ar fi: schimbarea minţii, dar, în acelaşi timp, a modului de înţelegere şi de interpretare a lumii. Schimbarea locului şi rostului omului în lume. Trebuie să-ţi înţelegi rostul, asta este pocăinţa. ***Înseamnă, aşa cum spune Părintele Stăniloae foarte frumos, intrarea în gândul lui Dumnezeu, în sfatul cel mai inainte de veci al lui Dumnezeu pentru oameni, o întoarcere, o călătorie spre veşnicia lui Dumnezeu.*** Or, însăşi intrarea pe acest drum poate fi zădărnicită dacă ne reducem numai la moralitate.

Aceasta înseamnă că şi pocăinţa operează cu o trecere dincolo. [Meta=dincolo de] (Aşa cum spunem metafizica = "dincolo de fizică" ş.a.m.d.). O transformare profundă, o trecere a minţii dincolo de înţelesul comun al cuvântului respectiv.

Aceasta înseamnă că (…) pocăinţa operează o trecere dincolo de păcat, adică exact în sensul în care Mântuitorul a biruit ispita. „Mergi înapoia Mea, satano"! Răul trece astfel în spate, în urmă, la periferie, nu rămâne în centrul vieţii, înainte, ca obiectiv moral principal, uneori unic, aşa cum îl avem în căinţă [în sensul slavon]. (…). Mintea se goleşte de păcat, se purifică şi se deschide spre a se umple de adevăr, devenind din „vas de ruşine, vas de cinste", vas ales al lui Dumnezeu. Pe Sfântul apostol Pavel, după convertire, Mântuitorul îl numeşte: „Vas ales ca să poarte numele Meu" (Fapte IX, 15). La această transformare este chemat tot creştinul în taina pocăinţei: din vas al păcatului, vas demn să poarte numele lui Dumnezeu.

[Părintele Constantin Galeriu]

Deci pocăinţa este un act pozitiv, este o îndreptare şi o înaintare a noastră către Dumnezeu şi nu o aşteptare pasivă a harului lui Dumnezeu. Este o atenţie activă, care să ridice sufletul într-un urcuş continuu, şi nu doar o privire plină de remuşcări, îndreptată înapoi, care să paralizeze sufletul. Pocăinţa va reuşi, astfel, să îndrepte înclinările noastre rele spre bine şi să schimbe firea noastră întinată de păcat, să ne aducă nu doar la starea noastră dinainte de cădere, ci chiar la desăvârşire, la asemănarea cu Dumnezeu.

Şi Sfântul Ioan Scărarul ne aduce un exemplu grăitor al pocăinţei adevărate, poate cel mai cutremurător exemplu de întoarcere, de transformare, pe care îl găsim în Evanghelie: "Am văzut suflete necurate stăpânite nebuneşte de dragostea trupurilor. Dar luând din cercarea dragostei pricină de pocăinţă, au întors aceeaşi dragoste spre Domnul. Şi sărind îndată peste orice frică, s-au altoit fără saţiu în dragostea de Dumnezeu. De aceea şi Domnul a zis despre acea desfrânată că nu s-a temut, ci că a iubit mult şi a putut schimba cu uşurinţă dragostea cu dragostea [cu altă Dragoste]. (Luca VII, 47)".

De fapt, iubirea ei fusese deviată de la sensul ei [prin desfrânare], însă Dumnezeu a întors-o. Pentru că, de fapt, şi în patimă este o putere sădită în fiinţa umană.

Spunea un părinte al Bisericii că şi lacomul doreşte pe Dumnezeu, absolutul, nu se mai satură. Şi desfrânatul care nu se mai satură de patimă. Toţi doresc absolutul, dar diavolul are grijă să devieze această putere de la sensul ei.

Am putea spune că pocăinţa este un proces de convertire lăuntrică sau, mai bine zis, de revenire în făgaşul adevărat, în care omul îşi modifică radical existenţa, raportându-se la Dumnezeu şi nu la păcat, îndreptându-şi atenţia spre viitor, prin nădejde, reuşind să se smulgă de legăturile prin care deznădejdea îl ţinea blocat în trecut.

Şi Sfântul Ioan Scărarul, ca şi Sfântul Simeon noul teolog, numind pocăinţa "al doilea botez", subliniază faptul că la această nouă viaţă se ajunge doar prin raportarea la Dumnezeu, cu care trebuie să ne împăcăm, la care trebuie să revenim în mod activ prin lucrarea celor bune. Spune Sfântul Ioan Scărarul: Pocăinţa este aducerea înapoi (împrospătarea) a botezului. Pocăinţa este învoiala cu Dumnezeu pentru o a doua viaţă. (…)

[…]

De asemenea, scriitorul bisericesc Tertulian: "Să se căiască de greşelile sale cel care a aflat adevărul, să-i pară rău că a iubit ceea ce Dumnezeu nu iubeşte".

Nu e minunat? Pocăinţa este întoarcerea de la starea cea potrivnică a firii la starea după fire, de la diavol la Dumnezeu prin nevoinţă şi durere.

Sau, spune [tot] Sfântul Ioan Scărarul [de fapt, Scoliile la Scara]: Pocăinţa este întoarcerea de la păcat. Dar nu este un singur păcat, ci întregul om vechi se numeşte păcat. Păcatul este îmbibat ca o otravă în toată fiinţa omului. Pocăinţa este deci o mişcare totală, existenţială, de curăţire a întregii firi omeneşti în toate gândurile şi apucăturile ei. Este părăsirea celor dinainte şi întristarea pentru ele.

Deci pocăinţa este, de fapt, o aşezare înaintea lui Dumnezeu, în prezenţa lui Dumnezeu. Există un cuvânt în limba greacă pe care noi îl folosim dar uneori nu ştim ce înseamnă: parastas. Parastasis însemna în limba greacă a-L face prezent înaintea lui Dumnezeu, deci noi când pomenim pe cineva, îl facem prezent înaintea lui Dumnezeu, pe mama, pe tata, care au trecut la cele veşnice. Ei, acest parastas se foloseşte şi pentru noi, deci este vorba de prezenţa înaintea lui Dumnezeu, conştientizarea prezenţei lui Dumnezeu în viaţa noastră.

Spune Sfântul Ioan Scărarul: "Cel care stă înaintea lui Dumnezeu îşi găseşte calea către smerenie" sau "pocăinţa este cumpărătoare a smereniei".

Şi din această nevoinţă de a-L cunoaşte pe Dumnezeu, deşi îşi vede din ce în ce mai mult şi mai clar păcatele, nu se întristează din pricina păcatului în sine, ci pentru că, în păcat, trăieşte iadul despărţirii de Dumnezeu. Deci în pocăinţă trebuie să simţi iadul despărţirii de Dumnezeu. Dorinţa omului de a se uni cu

Dumnezeu este terenul în care îşi găsesc loc prielnic întristarea după Dumnezeu, nevoia de iertare din partea lui Dumnezeu, străpungerea inimii şi lacrimile, care după cuvântul Sfântului Grigorie de Nyssa sunt "sângele care curge din rănile sufletului". Iar Sfântul Ioan Scărarul spune în acest sens că pocăinţa este lovirea sufletului printr-o simţire adâncă.

Rezumând, putem spune că primă treaptă a pocăinţei este întoarcerea omului către Dumnezeu sau apropierea de El. Eu am o problemă [cu anumite metode psihanalitice], pentru că am şi nişte fiice duhovniceşti care au venit de la psihoterapeuţi care povestesc ce fac aceştia: merg undeva în copilărie şi zic: a, de aia ţi se întâmplă ţie ce ţi se întâmplă. Păi tu ai aşa o reacţie faţă de bărbaţi, nu ştiu cum. Însemna că te-a pedepsit când erai mică, tatăl tău te-a pus cu genunchii pe coji de nucă sau ţi-a făcut nu ştiu ce, mă rog. În duhovnicie nu este asta. În duhovnicie pur şi simplu nu te mai întorci în trecut. E adevărat, resimţi trecutul dureros, dar tu Îl ai pe Dumnezeu lângă tine. Că dacă s-ar fi întors în trecut tâlharul de pe cruce, nu mai vedea Raiul. Aţi văzut, tâlharul ăla din dreapta care s-a rugat Mântuitorului a fost primul cetăţean al Raiului: "Adevărat zic ţie, astăzi vei fi cu mine în Rai". Vedeţi, este şi o diferenţă de percepţie. De obicei, teologia scolastică pe care noi am avut-o în manuale a încadrat păcatul într-un cadru juridic, considerându-l drept nesupunere faţă de poruncile lui Dumnezeu şi acest lucru ne conduce la concluzia că urmările păcatului sunt pedepse ale lui Dumnezeu. Şi, în felul acesta, păcatul şi urmările lui au fost corelate în mod eronat cu relaţia dintre Dumnezeu şi om. Dumnezeu devine astfel o autoritate punitivă, exterioară omului, omul nemaifiind altceva decât obiectul exercitării acestei autorităţi pedepsitoare.

În paranteză, îmi amintesc, fiindcă tot am vorbit de Părintele Stăniloae, că a fost numit la un moment dat Rector al Academiei Teologice de la Sibiu. Şi, cu firea lui bună, avea o problemă fiindcă trebuia să se ocupe [şi] cu toate neregulile din facultate, trebuia să exmatriculeze studenţi care nu aveau o conduită bună, trebuia să ia măsuri cu personalul administrativ etc. Şi îi scrie un memoriu mitropolitului Nicolae Bălan în care spune că nu poate să doarmă [din această cauză]. Şi mai spune: "Îmi pare rău, dar eu cred că pot sluji mult mai bine facultatea ca profesor, cu meditaţiile mele, dar nu pot să fiu instrumentul autorităţii pedepsitoare". El nu putea să pedepsească! Era alt duh! Apropo de această teologie cu caracter punitiv.

Rezultă de aici că sursa evenimentelor care se abat asupra omului este chiar Dumnezeu, care ar fi şi creator al răului, atunci. Acestă învăţătura şi-a pus, din păcate, destul de adânc amprenta în gândirea noastră, lucru care se observă şi din modul în care înţelegem pocăinţa. Or, în tradiţia ortodoxă, răul este absenţa binelui. Omul este acela care devine creator al răului prin aceea că se situează în afara binelui. El este acela care, întorcându-şi faţa de la lumină se găseşte în

întuneric şi acest lucru, după cum spune un teolog, este fundamental pentru înţelegerea pocăinţei, fiindcă astfel păcătosul se aşează înaintea lui Dumnezeu nu căutând răspundere, ci ca responsabil, iar calea pocăinţei rămâne deschisă.

Trebuie să spunem un lucru dacă înţelegem pocăinţa: Dumnezeu nu recurge la represalii pentru păcate şi nu-şi abandonează zidirea Sa, indiferent de gravitatea păcatelor săvârşite, ci necontenit Se jertfeşte pentru ca în orice chip să vindece pe cel rănit, aşa după cum ne spune şi Isaia prorocul: trestie strivită nu va frânge şi feştila fumegândă nu va stinge.

***

Am să vă dau un exemplu din Pateric, care mie mi se pare extraordinar.

Un frate s-a luptat cu diavolul desfrânării şi s-a întâmplat să treacă printr-un sat al Egiptului unde a văzut o femeie frumoasă care era fata preotului păgân. Văzând-o, s-a rănit cu ea, apoi mergând a zis tatălui ei:
- Dă-mi-o de soţie!

Iar el răspunzând i-a zis:
- Nu pot să ţi-o dau de nu mă voi înştiinţa mai întâi de la dumnezeul meu.

Şi mergând către diavol l-a întrebat zicând:
- Iată un monah e aici care cere pe fiica mea. Oare să i-o dau?

Şi i-a răspuns diavolul:
- Întreabă-l pe el dacă se leapădă de Dumnezeul lui, de Botez şi de cinul călugăresc.

Şi întorcându-se slujitorul păgân către călugăr i-a zis:
- Te lepezi de Dumnezeul tău, de Botez şi de cinul călugăresc?

Iar el s-a făgăduit, deci s-a lepădat. Şi îndată a văzut că i-a ieşit din gură un porumbel şi a zburat la cer.

Deci s-a dus slujitorul la diavol şi i-a spus:
- Iată, s-a făgăduit.

Şi atunci diavolul ce i-a spus?
- Nu-i da fata de soţie, că Dumnezeu nu S-a lepădat de el şi Dumnezeu încă îl ajută!

Şi reîntorcându-se spurcatul slujitor i-a zis fratelui:
- Nu pot să ţi-o dau, pentru că Dumnezeul tău cu tine este şi încă îţi ajută.

Iar fratele auzind s-a umilit şi i-a zis:
- Dacă eu, ticălosul, de atâtea bunătăţi învrednicindu-mă de la Dumnezeu, m-am lepădat de El, de Botez şi de cinul călugăresc, iar El încă îmi ajută şi nu s-a depărtat de mine, cum să nu fiu dator să alerg la Domnul şi să nădăjduiesc în bunătatea Lui cea nemărginită?

&&&

Ioan Alexandru spunea: “Ei, cum să te lase, dragul tatei?”. Nu te lasă! Deci omul este chemat să se întoarcă din spaţiul întunecat în care s-a aşezat, să se întoarcă în spaţiul lui Dumnezeu, întoarcere care formează atât esenţa, cât şi nucleul pocăinţei, fondul în care îşi va desfăşura întreaga nevoinţă duhovnicească pentru a dobândi asemănarea cu Dumnezeu, întregul drum de la moarte la viaţa veşnică. Dar acest lucru, care depăşeşte cadrul potenţial uman, necesită intervenţia harului dumnezeiesc şi deci apropierea omului de Dumnezeu.

O primă etapă ar fi deci o trezire a omului, un moment în care acesta devine conştient de existenţa sa, moment care tinde să-l scoată din cadrul limitat, egocentric, în care trăise până atunci…

[…] Poate mai mult decât în alte situaţii, intervine inerţia omului care, în funcţie de cadrul în care şi-a consumat existenţa până atunci, se confruntă cu două situaţii.

⇒ *În primul caz se confruntă cu omul care şi-a mărginit existenţa la limitele creaţiei, care şi-a închis de bunăvoie acele dimensiuni care, plecând din firea lui, tindeau către Dumnezeu…* - *adică omul autonom, ceea ce se întâmplă astăzi, vrea el să facă un paradis terestru, vrea el să inventeze o altă realitate decât cea zidită de Dumnezeu; poate altădată o să vorbim despre acest transu-manism care e mult mai periculos decât ce a fost până acum* - *… şi care, deschizând ochii, se aşază pe un drum care duce la disperare şi absurditate.*

⇒ *În cel de-al doilea caz se află omul care şi-a menţinut existenţa sa într-o deschidere mai mică sau mai mare către Dumnezeu şi care se aşază pe drumul care începe cu plânsul curăţitor, dătător de nădejde, şi se termină cu bucuria unirii cu Dumnezeu, după cum spune psalmistul: Mergând, mergeau şi plân-geau, aruncând seminţele lor, dar venind au venit cu bucurie, ridicând snopii lor.*

Îl vedem pe cel care încearcă apropierea de Dumnezeu pus în faţa propriilor păcate scoase la iveală de Lumina Dumnezeirii. Este momentul când apare pentru prima dată atacul necredinţei şi al deznădejdii, adică omul se vede aşa şi atunci apare această panică, atunci nefârtatul este foarte activ. Este primul prag pe care trebuie să-l trecem pentru a putea pune cu adevărat început pocăinţei.

Spune aşa Clement Alexandrinul: Pocăinţa este o faptă săvârşită de credinţă. Dacă nu crezi că păcatul te ţine de mult înlănţuit, nici nu te schimbi. Dacă nu crezi că pedeapsa este gătită pentru cel care păcătuieşte și mântuirea pentru cel care trăieşte potrivit poruncilor, iarăşi nu te schimbi.

Şi spune Sfântul Ioan Scărarul: Pocăinţa este fiica nădejdii şi tămăduirea deznădejdii.

Deci apropierea de Dumnezeu este începutul lucrării mântuitoare a pocăinţei. Şi, din ea, omul tinde spre acea stare care depăşeşte moartea, care îl aduce la desăvârşirea asemănării cu Dumnezeu. Şi de ce lucrurile sunt aşa cum s-a văzut? Harul lui Dumnezeu! Deoarece omul se vede pe sine neputincios în a realiza acest lucru de unul singur. Deci este nevoie de conlucrarea omului cu Dumnezeu. Păcătosul care doreşte să se mântuiască este chemat la o revenire, la o vindecare a sufletului său rănit, în acelaşi timp cu apropierea lui de Dumnezeu. Deci trebuie să-şi dea seama mai întâi că Dumnezeu nu leapădă pe nimeni, ci pe toţi îi cheamă la pocăinţă. Deci cel care vine la Dumnezeu trebuie să se apropie din toată inima şi să semene cu nădejdea de a secera.

Acum trebuie să înţelegem un lucru esenţial: că pocăinţa [este] dar al lui Dumne-zeu - vedeţi, este harul! Harul care l-a transformat pe tâlharul de pe cruce în cetăţean al Raiului, este harul care a transformat-o pe femeia adulterină în următoarea lui Hristos, pe femeia păcătoasă, pe Zaheu nenorocitul care îi jefuia pe conaţionalii lui, n-avea sărbătoare, n-avea nimic, dar Mântuitorul a simţit în inima lui că are, totuşi, o doză de bun simţ, lucru pe care nu-l aveau fariseii.

Şi atunci care este deosebirea, v-aş întreba eu, între remuşcare şi pocăinţă? Păi în remuşcare rămâi tu cu păcatele tale! Avem foarte mulţi şi din teologi care zic: <Stai, dom’le, Iuda, până la urmă…?> Da, lui Iuda i-a părut rău că a vândut sânge nevinovat, L-a vândut pe Mântuitorul, dar ce a făcut cu această părere de rău? S-a spânzurat! Asta e remuşcarea. În remuşcare nu ai Dumnezeu. În pocăinţă - da! Îl vezi! Îţi trimite Lumină şi vezi cât de păcătos eşti tu şi începe acest plâns cutremurător.

***

Săptămâna trecută noi am avut o seară dedicată poetului Daniel Turcea, probabil că aţi auzit de el, şi o să vă dau un exemplu, pentru că este un exemplu de pocăinţă. Poetul Daniel Turcea, un tânăr excepţional, dotat cu o inteligenţă deosebită pentru matematici, a făcut Facultatea de Arhitectură pe care a terminat-o cu un an înainte de a muri, a murit la 33 de ani, a scris un volum de poezie, Entropia, o îmbinare a căutărilor lui ezoterice, zen budism, toate aceste concepţii orientaliste, elemente de geometrie a spaţiului, elemente de alchimie,

astrologie. Entropia, o carte pe care, de altfel, a regretat-o mai târziu. Stătea la băute cu Nichita Stănescu. Şi s-a dedat patimilor, astfel încât a lipsit o săptămână de acasă şi nu mai ştiau şi s-au rugat Maria, mama lui şi Lucia, sora lui, care încă trăieşte (…) şi s-au rugat ele o săptămână şi a venit el desfigurat, Lucia nici măcar nu l-a recunoscut. Şi l-au întrebat: <De unde vii?> <Vin din iad!> Ce s-a întâmplat cu el, pe unde a fost, nu se ştie. <Dar cum ai ajuns, cine te-a adus acasă?> <Îngerul!> Şi apoi le-a povestit acea vedenie în care a văzut pe Sfântul Elefterie cu Sfântul Gheorghe, iar Sfântul Elefterie l-a luat şi l-a urcat treptele bisericii Elefterie, dar el nu ştia biserica, l-a dus, a văzut biserica, a văzut pe Maica Domnului, aceea de pe bolta Sfântului Altar care se spune că e pictată de părintele Arsenie Boca, în care Mântuitorul ar părea oarecum cu zeghe, a văzut icoanele praznicale, a văzut cumva de deasupra biserica, apoi un an de zile s-a chinuit s-o găsească, cu gândul că, dacă n-o găseşte, Dumnezeu nu există şi totul a fost o înşelare. Şi, când era el disperat că n-o mai găseşte, s-a defectat autobuzul sau troleul şi a luat-o pe jos. Şi atunci a văzut biserica, treptele, pe Maica Domnului şi toate celelalte.

A încercat să se apropie de credinţă, de Biserică, dar mândria din el nu se topise - eh, era prea deştept. Şi atunci zicea că veneau numai babe, ei erau singurii tineri care veneau la biserică acolo, şi iar s-a depărtat. Nu găseşte el un popă care să-i răspundă lui la toate întrebările.

Şi atunci un prieten i-a spus: <Ştii ceva? Uite, eu cunosc un părinte la Cernica, mergi şi la el, cine ştie?> A stat el şi s-a gândit: <Eh, ce poate să-mi spună… Îl fac praf.> Şi s-a dus, totuşi, la Cernica. Prietenul acela l-a prevenit pe părintele, părintele fiind Arsenie Papacioc. Şi ce credeţi? Unii zic că i-a răspuns la toate întrebările. Nu-i adevărat, nu i-a răspuns la toate întrebările. Părintele Arsenie n-a intrat nicidecum în logica lui, să-i răspundă lui la întrebări. Nu. Părintele Arsenie a fost o prezenţă duhovnicească. Din când în când, într-adevăr, a închegat un dialog, dar, de fapt, ce a declanşat părintele Arsenie în Daniel Turcea? Pocăinţa! Unii zic că s-ar fi spovedit opt ore, oricum, ore.

A început o pocăinţă încât părintele Arsenie spunea: Dragii mei, credeţi-mă, în viaţa mea n-am mai asistat la o asemenea pocăinţă. A început să plângă, să se zgâlţâie, fiinţa lui lăuntrică a vărsat lacrimi, a plâns tot timpul! Tot timpul! Deci ce a făcut părintele Arsenie? L-a născut duhovniceşte. Ăsta e duhovnicul. El nu trebuia să-i răspundă lui Daniel Turcea la toate elucubraţiile astea intelectuale. Nu! S-a aşezat acolo, părintele Arsenie avea Pidalionul, dar Pidalionul nu ca să dea canoane, culmea, ci ca să arate mila lui Dumnezeu. Adică a spus: Uite, dragul meu, după toate câte ai mărturisit, după şapte sau opt ore, ar trebui 360 de ani să nu te împărtăşeşti. Dar, ca să vezi cât de bun este Hristos, eu am să te împărtăşesc acum.

Fraţilor, din clipa aceea Daniel Turcea a devenit nebun pentru Hristos. Chipul de pocăinţă, dar al lui Dumnezeu.

Şi a scris după aceea Epifania, care este extraordinară. Părintele Stăniloae a citit-o mai târziu şi aprecierile părintelui Stăniloae constituie, de fapt, prefaţa cărţii apărute la Doxologia. Prima ediţie a Epifaniei, aşa a rânduit Dumnezeu - iată că e legată şi de părintele Bartolomeu Anania - a apărut la Cartea Românească în 1978. Cum a rânduit Dumnezeu? Directorul editurii era Marin Preda. N-avea el treabă cu poezia mistică. Îl iubea, în schimb, foarte mult pe Valeriu Bartolomeu Anania. <Măi părinte, ia uite ce scrie ăsta aici. Ce înseamnă epifanie?> Şi, mă rog, Bartolomeu Anania, care era un erudit şi vă daţi seama, i-a explicat de etimologie, de nu ştiu ce, ce înseamnă arătare. <Ce zici, s-o public?> <Da. Da, este o poezie…> Şi aşa a apărut Epifania la editura cartea Românească, în plin comunism, în 1978. Dumnezeu aşa a rânduit.

Nu se ştie, unii zic că e martir, Daniel Turcea s-a stins în urma unui cancer destul de rar, doctorii nu i-au dat de capăt, a luptat cu boala şi cu durerea până în ultima clipă şi anul acesta s-au împlinit 40 de ani de la trecerea lui Daniel Turcea la Domnul: 28 martie 1979.

Noi am avut săptămâna trecută, pe 27, seara când am primit şi referatul doamnei preotese, un referat excepţional pe care eu l-am citit şi au mai fost încă şase vorbitori, a fost o seară foarte frumoasă şi a doua zi am făcut parastas la mănăstirea Cernica, am avut chiar în biserica Sfântul Nicolae, am zis că merită Daniel Turcea un parastas, am ieşit după aceea la mormânt, am făcut agapa, a fost deosebit, Daniel Turcea este un exemplu de chip de pocăinţă ca dar al lui Dumnezeu. Este extraordinar.

&&&

Deci apropierea de Dumnezeu este începutul lucrării mântuitoare a pocăinţei. Şi Sfântul Ioan Scărarul spune că pocăinţa este fiica nădejdii şi tămăduirea deznădejdii. Deci apropierea de Dumnezeu înseamnă harul lui Dumnezeu deoarece omul se vede pe sine neputincios în a realiza acest lucru de unul singur. Dumnezeu nu leapădă pe nimeni, ci pe toţi cheamă la pocăinţă. Deci cel care vine la El trebuie să se apropie de El cu toată inima şi să semene cu nădejdea de a secera.

Şi vă mai dau un citat din Sfântul Macarie şi pe urmă închei, sunt multe lucruri frumoase. Cunoaşterea de sine este primul pas făcut de om către Dumnezeu în această pocăinţă. Şi ***spune Sfântul Macarie Egipteanul cum se realizează acest lucru: “Dar cum se transformă un suflet rănit într-un suflet frumos, cu chip strălucitor şi demn de a trăi împreună cu Hristos? Cum altfel dacă nu***

cunoscând atât chipul lui primar, cât şi rănile şi sărăcia lui de după aceea? Pentru că, dacă nu simte plăcere să poarte rănile şi vânătăile păcatelor, nici nu justifică greşelile, Domnul nu ia în seamă urâţenia lui, ci venind la el îl îngrijeşte, îl vindecă şi-i reface frumuseţea dintâi. Cu o condiţie: să nu mai apropie de sinea sa, cum s-a spus, cele săvârşite şi să nu se mai complacă în săvârşirea faptelor rele. Să strige cu toată puterea către Domnul, pentru că, având ajutorul Duhului Celui bun, să se învrednicească a se elibera de patimi".

Deci vederea păcatelor proprii nu trebuie să-l ducă pe om în starea de vinovăţie bolnăvicioasă - atenţie, există o vinovăţie bolnăvicioasă! - care să-l facă rob patimilor, legându-l cu deznădejdea ca şi cu o legătură de nedezlegat, ci trebuie să-l împingă spre Dumnezeu prin nădejde.

În primul caz, păcatele proprii sunt potrivnice pocăinţei, în timp ce, în al doilea caz, păcatul este ajutător.

Şi iată ce spune Sfântul Ioan Carpatiul în Filocalia 4: Aproape păcatul însuşi împinge pe cel care se căieşte spre Dumnezeu dându-i un fel de simţire a putorii - a mirosului urât - a poverii şi a nebuniei lui. Dar pe cel ce nu vrea să se aplece spre pocăinţă nu-l împinge spre Dumnezeu, ci văzându-l mai degrabă în puterea sa îl leagă cu lanţuri de nedezlegat, făcând mai tari şi mai năprasnice poftele pierzaniei.

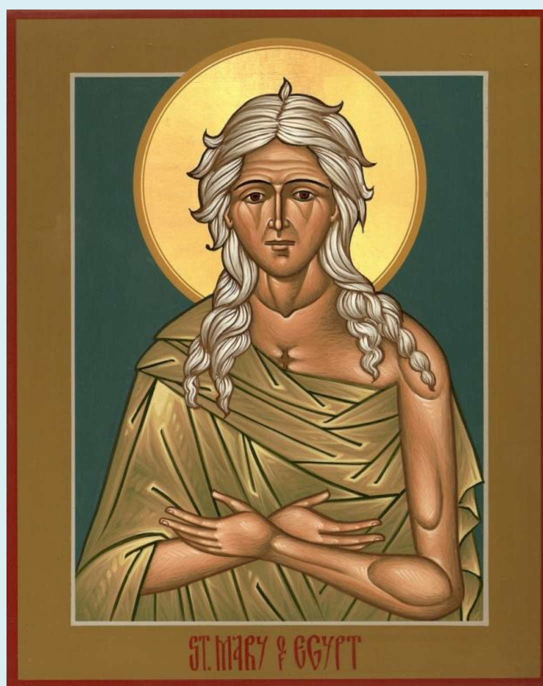
Deci omul începe o luptă cu sine, cu deznădejdea, luptă în care nu-i mai este de ajuns cunoaşterea păcatelor proprii, cunoaşterea de sine, ci-i este necesară şi o cunoaştere a lui Dumnezeu, a modului în care lucrează Dumnezeu.

Şi cuvintele Sfinţilor Părinţi abundă în avertismente de genul ăsta: Poate că satan spune inimii tale: Iată câte rele ai făcut! Iată de câte nebunii s-a umplut sufletul tău! Eşti îngropat în păcate şi nu mai poţi să te mântuieşti! - face aceasta pentru a te duce la disperare, pentru că nu-i place pocăinţa în lume şi vorbeşte în orice clipă sufletului aşa cum vorbeşte un om cu alt om. Tu însă răspunde-i: Am mărturia scrisă a Domnului că nu vrea moartea păcătosului, ci pocăindu-se să se întoarcă de la calea răutăţii şi să fie viu. Că de aceea S-a coborât El din ceruri, ca să mântuiască pe cei păcătoşi, să învieze şi să ridice pe cei morţi, iar pe cei ce se aflau întru întuneric să-i lumineze.

Şi spune Sfântul Vasile: Marele Doctor al sufletelor este gata să vindece şi răul tău.

[…]"

“Acesta este Dumnezeul nostru: El Se pogoară în mizeria cea mai adâncă a firii umane ca să scoată de acolo mărgăritarul cel de mult preţ” - Predică puternică împotriva deznădejdii, a delăsării şi a justificării păcatelor

Predica părintelui Damaschin Luchian (Măn. Sihăstria Putnei) la Duminica Sfintei cuvioase Maria Egipteanca (29 martie 2015):

Transcriere parţială:

[…] Astăzi, în cea de a 5-a duminică din Postul mare nu ne amintim de o sfântă aşa cum este Sfânta prea cuvioasa maica noastră Parascheva sau Sfânta prea cuvioasa maica noastră Teodora de la Sihla - care sunt din profilul biografic pe care l-am amintit la început [al cuvioaselor care au urmat dintru început vieţii de feciorie, după modelul Maicii Domnului], o viaţă din pruncie trăită în frică de Dumnezeu - ci ea, Maria Egipteanca, astăzi pomenită, este, iată, un chip de sfinţenie pe care Biserica ni-l pune în faţă spre încurajarea noastră.

Ce înţelegem de aici, fraţilor? În primul rând că Dumnezeu Cel iubitor de oameni Se uită dincolo, trece dincolo de aparenţe, şi Dumnezeu vrea să scoată un bine atunci când răul este cel mai mare. Sfântul apostol Pavel spune că: „Acolo unde s-a înmulţit păcatul, acolo prisoseşte harul”.

Noi avem în limba română două versuri extrem de frumoase ale unui mare poet - Tudor Arghezi, care zice aşa: „Din bube, mucegaiuri şi noroi/ Iscat-am frumuseţi şi chipuri noi”.

Acesta este Dumnezeul nostru: El Se pogoară în mizeria cea mai adâncă a firii umane ca să scoată de acolo mărgăritarul cel de mult preţ. Nu Se ruşinează să stea la masă cu vameşii şi păcătoşii, nu este atât de mult interesat de chipul pe care îl are în ochii oamenilor când stă de vorbă cu cei pe care oamenii îi alungă, îi scot din sfera importanţei în viaţa civilă, Dumnezeu merge acolo ca să scoată un suflet. De ce? Pentru că Dumnezeu ştie că în lumea aceasta nimic nu este mai scump decât un suflet de om.

Că El a spus: „Ce-ţi foloseşte ţie, omule, dacă lumea întreagă o vei câştiga, şi dacă îţi pierzi sufletul …?" Şi zic părinţii că în aceste cuvinte Dumnezeu a pus în două balanţe două lucruri: într-un taler al balanţei a pus un suflet, un singur suflet de om, şi în celălalt taler al balanţei a pus întreaga lume cu tot ce este ea, cu tot ce are în ea ca frumuseţe. Şi a zis Dumnezeu că mai mult valorează, „şi-n ochii Mei - spune Dumnezeu - mai preţios este acest singur suflet de om". Şi pentru acest suflet de om Dumnezeu face orice în lumea aceasta, doar doar l-ar câştiga.

Şi mai ştie Dumnezeu un lucru. Ştie că atunci când un om cu toată fiinţa lui s-a avântat în păcat, s-a afundat în păcat, a gustat păcatul cu tot mustul lui cel necurat, spurcat, josnic şi decăzut, ştie că un astfel de om are o energie extraordinară care, dacă la un moment dat face o întoarcere de 180 de grade, aceeaşi râvnă pe care a avut-o când a lucrat păcatul, aceeaşi poftă pe care a avut-o când a trăit departe de Dumnezeu şi şi-a satisfăcut numai poftele lui cele trupeşti, cu aceeaşi râvnă Îi va sluji Lui, lui Dumnezeu.

Lucrul acesta ne dă nouă o foarte mare nădejde, ca să nu deznădăjduim, indiferent cât de jos am fi, şi să nu deznădăjduim indiferent de cum îl vedem pe cel din jurul nostru de care ne pare rău - fie că e soţ, fie că e soţie, fie că e copil, fie că e cineva drag al nostru. Putere are Dumnezeu să scoată din bube, din mucegaiuri şi din noroi şi din mâl, mărgăritarul cel de mare preţ care este ascuns acolo, în adâncul cel de taină al inimii.

Şi mai e un lucru de aici. Dacă oamenii, cu toată puterea fiinţei lor, se avântă în păcat, cu aceeaşi putere apoi lucrează spre slava lui Dumnezeu şi se angajează cu o fervoare a credinţei, a evlaviei în a sluji lui Dumnezeu.

Există şi pericolul ca aceia care sunt, aşa cum spune cartea Apocalipsei, căldicei, să nu fie nici aşa şi nici aşa. Că zice cartea Apocalipsei - Dumnezeu adică - adresându-se creştinilor dintr-o localitate numită Laodiceea, zice: „pentru că nu eşti nici fierbinte, nici rece, te voi arunca din gura Mea".

Lui Dumnezeu nu-I plac oamenii care sunt aşa, căldicei - ştiţi cum: „să nu ne stricăm nici cu Dumnezeu, să nu lăsăm nici cele care ţin de plăcerile noastre, de

„neputinţele” noastre, vrem să fim şi cu stânga şi cu dreapta, vrem să fim şi cu Dumnezeu şi cu cel rău”. Lui Dumnezeu nu Îi plac lucrurile acestea. Dumnezeu vrea să spunem celui alb, că este alb, şi la ce este negru, că este negru. Unui lucru care nu este după voia lui Dumnezeu să îi spunem pe nume, adică este păcat, este fărădelege, nu este după voia lui Dumnezeu, şi ceea ce este frumos, bineplăcut lui Dumnezeu, să îl lucrăm în viaţa noastră ca fiind bineplăcut Lui.

Mare atenţie la lucrul acesta! Că nu puţini dintre noi ne situăm în categoria aceasta, a oamenilor cărora nouă ni se pare că suntem chipurile pe calea de mijloc - mai zic unii. Adică nici să facem excese prea mari în virtute sau în asceză sau în rugăciune; aşa, să fim „de mijloc”. Dar nu întotdeauna calea de mijloc este cale „de mijloc”, ci uneori se confundă, din păcate, cu această stare de căldicie, această cale de „aşa şi aşa, ei merge şi aşa!”.

Din viaţa Sfintei Maria Egipteanca nu învăţăm lucrul acesta, ci învăţăm că atunci când Dumnezeu ne cheamă la Dânsul, indiferent cum a fost viaţa noastră înainte, când Dumnezeu ne cheamă şi noi cu toată inima vrem să Îi slujim Lui, să ne angajăm cu toată puterea noastră, deşi neputinţe, scăpări şi căderi vor mai fi. Dar aceste neputinţe şi aceste scăderi să nu le justificăm şi să spunem: „Nu-i nimic!” sau „Ei, lasă că merge şi asta!” Aici e baiul, aici e buba, când ne justificăm căderile - că ele oricum vor fi, că firea este pătimaşă, neputincioasă şi supusă păcatului, dar niciodată să nu ne justificăm şi să spunem că „nu e chiar atât de grav!”

Şi tot din viaţa Sfintei Maria Egipteanca, cel de-al doilea lucru pe care doresc să vi-l pun la inimă astăzi este şi acesta: v-am spus că 47 de ani a trăit Sfânta Maria Egipteanca singură, în pustia Egiptului, în viaţă de pocăinţă. Să nu credeţi însă, fraţilor şi surorilor, că această viaţă a fost una în care numai îngerii lui Dumnezeu erau în jurul ei, se ruga cu îngerii şi toată viaţa ei era o bucurie şi o desfătare desăvârşită.

Ne spune viaţa ei că în perioada imediat următoare după întoarcerea de la păcat, nu 1 an, nu 3, nu 5, nu 10, ci 17 ani din cei 47 ea încă s-a luptat la sânge cu păcatele ei. Adică, de aici ce învăţăm? ***Că păcatul, mai ales atunci când este lucrat des, când este lucrat constant, când este lucrat cu o anumită periodicitate, se întipăreşte în firea omenească şi nu iese atât de uşor. Iertarea se dă, Dumnezeu şterge păcatul, dar urma păcatului din noi are nevoie de timp pentru a se şterge.***

O rană la un moment dat poate este oblojită, poate este aseptizată, este în afara oricărui pericol să zicem, dar nu se prinde atât de uşor, e nevoie de timp şi cicatricea până la urmă tot rămâne. Şi pe zona aceea, în perioada imediat următoare, după o tăietură mai mare să spunem, zona aceea este foarte firavă,

nu putem oricum să turnăm apă fierbinte ca şi cum am pune pe o mână, pe o palmă, pe o piele obişnuită. E nevoie de timp să se vindece.

Aşa este şi cu viaţa sufletului, fraţilor. După ce noi hotărâm să Îi închinăm viaţa lui Dumnezeu, să nu ne aşteptăm ca în ziua imediat următoare să nu mai simţim nimic în trupul nostru, în sufletul nostru din partea celui rău. Nu! De ce lucrul acesta se întâmplă? Pentru că noi, prin păcat, am dat drepturi vrăjmaşului, şi el nu pleacă cu una cu două, el a dobândit acolo drepturi, are portiţe prin care poate să intre şi va intra atâta timp cât noi îi vom da mai departe naz. Dar dacă, concomitent cu lupta aceasta din partea celui rău - şi care luptă se poate lăsa uneori chiar şi cu căderi, cu recidive, –- concomitent cu aceasta noi lucrăm pocăinţă, cerem iertare de la Dumnezeu, ne spovedim, ne rugăm pentru iertare şi ne împărtăşim…

Cum spunea cuviosul Paisie Aghioritul: „Aghiuţă îşi face lucrarea lui, e treaba lui, e planul lui de activitate, dar noi ni-l facem şi noi pe al nostru!” şi până la urmă acesta al nostru va câştiga pentru că cu noi este Dumnezeu acum! „Cu noi este Dumnezeu, înţelegeţi neamuri şi vă plecaţi - şi voi demonilor plecaţi-vă - căci cu noi este Dumnezeu!” Că în lupta noastră cu păcatul noi nu ne luptăm până la sânge, dar dacă luăm hotărârea să ne luptăm până la sânge, chiar dacă un timp încă mai suntem sub influenţa celui rău, încă mai simţim păcatul - uneori cu mintea, alteori şi cu fapta, şi cu cuvântul - dar lucrarea noastră este o lucrare de vindecare şi Dumnezeu priveşte spre aceasta şi în timp, în timp, cu răbdare, cu răbdare, aduce şi vindecare sufletului nostru.

De ce? Dacă dintr-o dată s-ar ridica de la noi păcatul, pofta şi patima, noi n-am şti să preţuim lucrul acesta, că ce-i nemuncit, e nepreţuit. Dă-i unui copil o maşină nemuncită, fă pentru fata ta o casă la care ea n-a contribuit cu nimic şi toată ziua a stat degeaba pe facebook şi vorbind cu prietenii şi tu, mamă, tu, tată, fă-i masă, fă-i casă, dă-i bani şi când se căsătoreşte dă-i de toate! Nu va şti să le preţuiască, şi peste 5 ani va veni la tine şi spune: „Mamă, ştii, nu mai am cu ce să îmi plătesc ratele”.

Vezi pe cineva care ia o notă nemuncită, n-a tras de dânsa, nu ştie ce înseamnă să îţi rupi coatele, cum se zice, pe băncile şcolii, nu o să ştie să preţuiască diploma aceea şi o să rămână mai cu nimic pe urma unei şcoli.

Aşa e şi în viaţa duhovnicească. Ce-i nemuncit, ce-i netrudit, e nepreţuit. De aceea Dumnezeu ne lasă să ne luptăm cu puterile noastre împotriva celui rău. Ca noi să vedem că în lupta cu păcatul Dumnezeu este alături de noi şi biruinţa sa fie a noastră împreună cu a lui Dumnezeu. Şi aşa Dumnezeu, într-un fel, între ghilimele să spunem, „îi va închide gura demonului” pentru că îi va spune: Ieşirea lui din păcat s-a făcut cu harul Meu, dar şi prin lucrarea lui, atât cât a

putut el. Tu ai vrut să îl tragi de partea ta, Eu l-am tras de partea Mea, dar până la urmă alegerea a fost a lui.

***

Şi în legătură cu banul nemuncit, în legătură cu lucrul nepreţuit, îmi aduc aminte că la sfârşitul unor cărţi de citire - acum nu ştiu dacă mai sunt ediţiile acelea sau dacă s-au mai preluat, dar poate unii dintre dv. vă mai aduceţi aminte: Era amintită o întâmplare cu un tată al cărui fiu, mai ştiurlubatic, a ajuns la vârsta adolescenţei şi dacă până atunci tatăl l-a susţinut, i-a dat de buzunar, l-a susţinut la şcoală, a luat tatăl hotărârea ca să se maturizeze şi fiul şi i-a spus: „Fiule, de mâine te duci la lucru! De acum eşti major, trebuie să aduci şi tu ceva în casă."

Copilul pleacă, îi spune mamei şi mama, cum e mama, îi spune: „Lasa, că îţi da mama un bănuţ şi te duci seara şi îl arăţi tatei şi îi spui că l-ai lucrat tu astăzi". Şi aşa face, era un ban de argint, monede, cum erau înainte. Copilul vine voios seara, după ce toată ziua a umblat hai-hui şi îi aduce tatălui: „Tată, asta e lucrul meu, acesta este câştigul meu din ziua de astăzi". Tatăl ia banul, îl cântăreşte şi îl aruncă în foc. Nu se întâmplă nimic. Şi îi spune tatăl: „Nu-i banul tău, nu mă poţi minţi aşa".

A doua zi pleacă din nou, şi de data aceasta pleacă într-adevăr la lucru şi lipseşte o săptămână, lipseşte o lună, şi la sfârşitul lunii se întoarce ars de soare, bătut de vânt - cum era lucrul şi acum câteodată când lucrăm în aer liber - cu palmele bătătorite, mai crăpate, şi pe aceste palme ţinea din nou câţiva bănuţi. Şi îi dă tatălui şi îi spune: „Tată, sunt banii mei."

Tatăl iarăşi ia banii, cumpăneşte în palme, se uită în ochii lui şi din nou îi aruncă în foc. Şi gestul spontan, negândit, al băiatului este că sare după ei, ca să-şi ia banii şi îi spune: „De ce-ţi baţi joc de munca mea? Cu trudă i-am câştigat." Şi spune tatăl: „Da, acum sunt banii tăi".

Să învăţăm din aceasta, fraţilor, să lucrăm cu răbdare mântuirea noastră, şi să nu aşteptăm de la Dumnezeu să ne cadă darurile aşa, dintr-o dată, şi noi nefăcând nimic. Dar în acelaşi timp să avem credinţa că Acest Dumnezeu vrea ca să ne dea darurile Sale, că Acestui Dumnezeu nu Îi place starea în care suntem, şi dacă noi ne întoarcem către El un pas, El face către noi 99.

&&&

Şi îmi închei cuvântul cu câteva rânduri din Sfânta Scriptură a Vechiului Testament, din cartea proorocului Iezechel, care întru acest duh de nădejde în Dumnezeu „care nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi să fie viu", ne zice cuvântul Domnului: „Dacă cel rău se întoarce de la nelegiuirile sale pe care

le-a făcut şi păzeşte toate legile Mele şi face ceea e bun şi e drept, el va trăi şi nu va muri. Nu se vor pomeni deloc nelegiuirile pe care el le va fi făcut, ci va trăi pentru dreptatea ce a făcut-o. Oare voiesc Eu moartea păcătosului, zice Domnul Dumnezeu, şi nu mai degrabă să se întoarcă de la căile sale cele rele şi să fie viu? De aceea vă voi judeca pe voi, casa lui Israel, pe fiecare după căile sale, zice Domnul Dumnezeu, pocăiţi-vă şi vă întoarceţi de la toate nelegiuirile voastre, lepădaţi de la voi toate păcatele voastre cu care aţi greşit şi vă faceţi o inimă nouă şi un duh nou. De ce să muriţi voi, casa lui Israel?”

Noi suntem casa lui Israel. „Căci Eu, zice din nou Domnul, nu voiesc moartea păcătosului, întoarceţi-vă, deci, şi trăiţi!”

Cu mijlocirile prea cuvioasei maicii noastre Maria din Egipt, pocăinţă lucrătoare în viaţă şi răbdătoare până la sfârşit să ne dăruiască Dumnezeu, ca dincolo să ne întâlnim cu toţi - şi cu aceia care au bineplăcut lui Dumnezeu dintru începutul vieţii lor, şi care mijlocesc pentru noi şi cu cei care, ca şi noi, au trăit în viaţă de păcat, dar s-au îndreptat şi ne aşteaptă şi la fel şi ei, poate mai mult decât cei dintâi se roagă pentru noi, Amin!”

Întoarcerea Mariei Egipteanca şi a femeii păcătoase din Evanghelie, în adâncul inimii cărora “Dumnezeu a văzut altceva”…

Predica părintelui Damaschin Luchian (Man. Sihăstria Putnei) la Duminica Mariei Egipteanca (2011): Pilda întoarcerii “imposibile a Sfintei cuvioase Mariei Egipteanca şi a femeii păcătoase din Evanghelie

Transcriere parţială:

Ce a văzut Dumnezeu în adâncul sufletelor lor, fără să le desconsidere?

[…]

Şi de atunci, iubiţi credincioşi, şi până în zilele noastre, Sfânta Maria numită şi Egipteanca, pentru că era din Egipt, Maria, păcătoasa care s-a pocăit, a devenit

pentru fiecare creştin pildă de întoarcere, model de răsturnare a vieţii, Maria a devenit icoană a ceea ce pare imposibil, dar care, la Dumnezeu, este posibil.

Multe s-ar putea spune din viaţa ei, însă două lucruri aş vrea să subliniez eu astăzi. Înainte de a-l spune pe primul dintre ele, aş vrea să ne readucem aminte de cea de-a doua Evanghelie care s-a citit astăzi la Sfânta Liturghie, Evanghelie închinată Sfintei Maria Egipteanca.

Mântuitorul Se afla la masă, în casa unui fariseu numit Simon. Vine o femeie desfrânată - păcătoasă spune Evanghelia, dar Părinţii tâlcuiesc că era tot desfrânată, din cetate (nici Ierusalimul nu era scutit de plaga aceasta, iubiţi credincioşi, nici atunci, şi cu siguranţă că nici astăzi, cum nici ţara noastră nu-i scutită). Şi vine acea femeie, şi ea străpunsă de pocăinţă, şi cade la picioarele Mântuitorului şi-I spală picioarele cu lacrimi. Gândiţi-vă câte lacrimi îţi trebuie ca să speli două picioare. Şi le şterge femeia aceea nu cu ştergarul, nu cu marginea hainei, ci cu însuşi părul ei, pe care poate până atunci şi-l împodobea, să placă oamenilor, care până atunci era plin de zorzoane care să atragă bărbaţii. Pe acel păr cu care voia să fie plăcută oamenilor, îl folosea acum ca să fie plăcută lui Dumnezeu. Şi I-a turnat pe capul Mântuitorului mir de mare preţ.

Şi Simon fariseul, nu cu voce auzită, ci cu voce lăuntrică, zice: Dacă Acesta - Iisus - prooroc ar fi, ar şti cine este aceasta, ar şti că este păcătoasă. Şi Dumne-zeu, care ştie inimile oamenilor, zice: Simone, am să-ţi spun ceva: Un cămătar avea doi datornici: unul cu cinci sute de dinari - sumă mare în vremea aceea; se plăteau 500 de zile cu 500 de dinari, deci un an şi jumătate plăteai cu 500 de dinari pe un muncitor - iar un altul cu cincizeci. Dar nu aveau nici unul cu ce să plătească. Şi i-a iertat cămătarul pe amândoi. Zi-mi acum, care dintre aceştia doi îl va iubi mai mult? Şi a răspuns bine Simon fariseul: Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai răspuns. Am intrat în casa ta şi apă pe picioare nu Mi-ai dat - cum era obiceiul în Legea Veche - ea, însă, cu lacrimi, Mi-a udat picioarele şi le-a şters cu părul ei. Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns ea însă cu mir Mi-a uns picioarele. De aceea îţi zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puţin, puţin iubeşte.

Femeia aceea din Ierusalim, deşi trăise cu zeci, sute de bărbaţi, nu cunoscuse ce înseamnă iubirea. Şi Mântuitorul Iisus Hristos, iertându-i păcatele, i-a arătat că este, totuşi, un om care n-o desconsideră, că este cineva care nu-i întoarce spatele, că este cineva care n-o arată cu degetul, ci o primeşte.

Simon fariseul vedea ceea ce vedeau şi ceilalţi oameni. Adică vedea o femeie care se destrăbălează şi strică, nu de puţine ori, casele oamenilor. Asta vedea Simon; dar Hristos, care era Dumnezeu, a văzut altceva în femeia cea păcătoasă.

I-a văzut dincolo de norul păcatului, a văzut dincolo de ceaţa pe care a urzit-o vrăjmaşul împreună lucrător cu patima din ea, a văzut ceea ce El, Dumnezeu, sădise în femeia cea păcătoasă: chipul Lui, de nimic posibil să fie desfiinţat, asta a văzut Hristos în sufletul ei.

Şi în cazul cuvioasei Maria Egipteanca, dincolo de toate păcatele ei, Dumnezeu a văzut în adâncul sufletului ei, că <Acolo este ceea ce Eu am semănat, ceea ce Eu am pus într-însa, la ceea ce vrăjmaşul nu are acces, ci numai Eu, Dumnezeu, am acces, la lăuntrul din ea.>

Şi a mai fost Sfânta Maria Egipteanca întoarsă şi dintr-un alt motiv. Zice apostolul Ioan în Apocalipsă către Biserica din Laodiceea: Pentru că nu eşti nici cald, nici rece, ci eşti căldicel, te voi arunca din gura Mea. Asta a spus apostolul Ioan, redând cuvintele Mântuitorului către credincioşii din Laodiceea. Pentru că nu eşti nici alb, nici negru, ci eşti "jucăuş", eşti mediocru, eşti şi aşa şi aşa, eşti şi cu dracul şi cu Domnul, de aceea te voi scuipa din faţa Mea, pentru că eşti om duplicitar, pentru că vrei să pari om bun, dar în sufletul tău eşti rău, pentru că vrei să pari că eşti cu cei credincioşi, dar viaţa ta nu este cu a celor credincioşi; pentru făţărnicia asta a ta, scuipa-te-voi din faţa Mea.

De aceea, deşi poate părea paradoxal, Dumnezeu apreciază pe acela care îşi trăieşte păcatul în toată plinătatea lui, este rece adică, nu e cald, nu e pătruns de iubirea lui Dumnezeu, nu lucrează dreptatea, nu lucrează virtutea, este rece, este păcătos până în măduva oaselor, dar nu este căldicel. Nu este din acela care jonglează.

Şi, de multe ori, pilda cea dintâi având-o pe Maria Egipteanca, dar mai înainte, în paginile Scripturii, pildă având-o pe Maria Magdalena, din păcătoşii înrăiţi în partea cealaltă au ajuns oameni sfinţi.

Şi al doilea lucru asupra căruia aş vrea să luaţi aminte este şi acesta: Hristos Domnul, când a primit-o pe femeia cea păcătoasă, care i-a spălat picioarele cu lacrimi şi I le-a şters cu părul capului ei, a primit pocăinţa ei vrând s-o vindece, vrând s-o reabiliteze.

Şi în cazul Sfintei Maria Egipteanca, pocăinţa ei atât de adâncă şi atât de profundă n-a adus doar iertarea păcatelor, ci a adus mult mai mult decât atât. Maria Egipteanca nu doar şi-a ispăşit, s-a curăţit de păcat, ci a ajuns sfântă! Şi de aceea noi astăzi nu doar ne aducem aminte de dânsa ca de o istorisire minunată, frumoasă şi pilduitoare pentru noi, ci, mai mult decât atât, astăzi noi o "folosim" pe Sfânta Maria Egipteanca drept mijlocitoare pentru noi.

***

Sfântul Siluan Athonitul dă mărturie vie despre iubirea milostivă a lui Dumnezeu pentru cei păcătoşi:

E o minune pentru mine că Domnul nu m-a uitat pe mine, zidirea Lui cea căzută. Unii cad în deznădejde, socotind că Domnul nu le va ierta păcatele. Asemenea gânduri vin de la vrăjmaşul. Domnul e atât de milostiv, că nu putem pricepe aceasta. Cel al cărui suflet s-a umplut de iubirea lui Dumnezeu în Duhul Sfânt, acela ştie cum iubeşte Domnul pe om. Dar când sufletul pierde această iubire, atunci se întristează şi tânjeşte şi mintea lui nu vrea să se oprească, ci caută un asemenea Dumnezeu.

***

[…]

Sufletul meu a învăţat de la Domnul smerenia. Domnul mi S-a arătat într-un chip neînţeles şi a îndulcit sufletul meu cu iubirea Lui, dar apoi S-a ascuns, şi acum sunt atras spre El ziua şi noaptea. Păstor bun şi milostiv, El m-a căutat pe mine, oaia Sa rănită de lupi, şi i-a alungat.

Sufletul meu cunoaşte mila Domnului faţă de omul păcătos şi scriu adevărul înaintea feţei lui Dumnezeu, că noi toţi păcătoşii ne vom mântui şi nici un suflet nu va pieri dacă se pocăieşte, pentru că nici un cuvânt nu poate descrie cât de bun este după fire Domnul.

Întoarce-te, suflete, la Domnul şi spune: „Doamne, iartă-mă!” şi nu gândi că Domnul nu iartă: mila Lui nu poate să nu ierte, şi El iartă şi sfinţeşte degrabă. Aşa învaţă Duhul Sfânt în Biserica noastră.

Domnul este iubire. „Gustaţi şi vedeţi că bun este Domnul”, zice Scriptura [Ps 33,9]. Sufletul meu a gustat această bunătate a Domnului, şi duhul meu se avântă spre Dumnezeu nesăturat ziua şi noaptea. Încep să scriu despre iubirea lui Dumnezeu şi nu mă pot sătura de aceasta, pentru că amintirea Dumnezeului Celui Atotputernic înrobeşte sufletul meu.

[…]

Domnul ne iubeşte nesfârşit de mult. Aceasta se vede din Sfânta Scriptură şi din experienţa personală. ***Sufletul meu păcătuieşte cu gândul ziua şi noaptea, dar de cum spun: „Iartă-mă, Doamne, căci sunt tare neputincios, şi dă-mi pacea Ta pe care o dai robilor Tăi!”, sufletul îşi găseşte numaidecât pacea.***

[…]

Această iubire o înţelegem nu cu mintea noastră, ci prin milostivirea lui Dumnezeu de la harul Duhului Sfânt. Poate cineva va spune: „Aşa ceva se întâmplă numai cu sfinţii”, dar eu spun că Domnul iubeşte şi pe cel păcătos şi-i dă mila Sa; numai să se întoarcă sufletul de la păcat şi Domnul îl primeşte cu mare bucurie în braţele Şale şi-l duce la Tatăl, şi atunci se bucură de el tot cerul.

(din: Sfântul Siluan Athonitul, Între iadul deznădejdii şi iadul smereniei, Editura Deisis, Sibiu, 2001)

***

Cuviosul Nikon Vorobiov: “Dumnezeu Iubire este, nu doar are iubire. Cea mai mică întoarcere spre Domnul, cea mai mică hotărâre de a merge către El stârnesc deja bucurie în cer, ajutor şi iertarea fărădelegilor”

[…]

Apostolul Ioan afirmă în Duhul Sfânt că Dumnezeu iubire este, nu doar are iubire, fie aceasta chiar nesfârşit de mare, iar iubirea, după cuvântul apostolului Pavel, acoperă toate. Ea acoperă şi păcatele, neputinţele, nerăbdarea, cârtirea noastră şcl.

Îndată ce omul care crede în Hristos îşi recunoaşte neputinţele şi păcatele şi cere iertare pentru ele, iubirea lui Dumnezeu curăţă şi tămăduieşte toate rănile cele din păcate. Păcatele întregii lumi se îneacă în marea iubirii dumnezeieşti ca o piatră aruncată în apă.

Nu trebuie să lăsăm loc descurajării, deznădejdii! Domnul a unit cu Dumnezeirea firea omenească, a spălat cu sângele Său păcatele întregii omeniri

credincioase, i-a înfiat pe oamenii căzuţi, i-a înălţat la cer, i-a făcut părtaşi ai vieţii şi bucuriei dumnezeieşti, bucuriei veşnice.

[…]

Îmi pare foarte rău că sunteţi bolnavă duhovniceşte. Oricât de mari ar fi bolile fiecărui om în parte şi ale omenirii întregi, ele sunt mărginite, pe când milostivirea şi iubirea lui Dumnezeu sunt nemărginite. Cea mai mică întoarcere spre Domnul, cea mai mică hotărâre de a merge către El stârnesc deja bucurie în cer, ajutor şi iertarea fărădelegilor.

Tâlharul cel înţelept nu mai putea decât să arate prin limbă strigătul inimii: Cele vrednice de faptele noastre primim; pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta! Şi ce răspuns a auzit? Vreun reproş, vreo pomenire a nelegiuirilor săvârşite? Avea mâinile şi picioarele pironite, nu mai putea să facă nimic bun, dar Iubirea primeşte suspinul inimii şi deschide porţile Edenului.

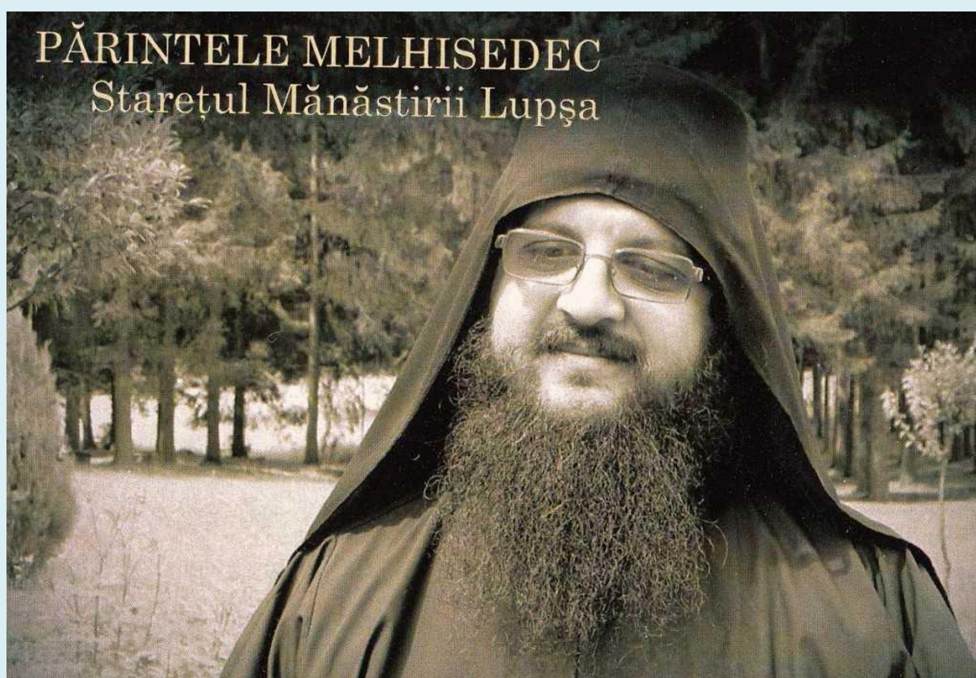
Scriptura nu zice: Dumnezeu are iubire, ci: Dumnezeu este Iubire. Pe cât este de nepătrunsă măreţia lui Dumnezeu, pe atât este de nepătrunsă şi smerirea Lui de Sine, Iubirea Lui, care L-a pironit de Cruce. Nici un alt mijloc de mântuire a omenirii nu ar fi fost atât de convingător pentru inima omului căzut ca întruparea şi răstignirea. Slavă Ţie, Dumnezeule! Slavă Ţie, Dumnezeule! Slavă Ţie, Dumnezeule!

Nu vă lăsaţi momită de insuflările şi gândurile vrăjmaşului, care vă spun că nu putem fi iertaţi, că suntem prea netrebnici şi aşa mai departe! De netrebnici suntem netrebnici, dar noi nici nu nădăjduim în „trebnicia" noastră, ci în milostivirea lui Dumnezeu. Domnul a venit ca să-i mântuiască pe cei pierduţi, să-i cheme pe păcătoşi la pocăinţă. Nu cei sănătoşi, ci cei bolnavi au făcut ca Doctorul să vină din cer.

[…]

(din: Cuviosul Nikon Vorobiov, Cum să trăim în ziua de astăzi. Scrisori despre viaţa duhovnicească, Editura Sophia, 2014)

Protos. Melhisedec Ungureanu (Măn. Lupşa): Lucrarea pocăinţei în viaţa noastră: "Dumnezeu e ştiutorul inimilor şi asta e o mângâiere mai ales pentru sufletul păcătos, pentru că Dumnezeu înţelege pe om…"

Părintele Melchisedec Ungureanu – Interviu pentru radio Reîntregirea (Alba-Iulia) – realizat de Pr. Sabin Vodă (2009):

Prima parte a interviului

Lucrarea pocăinţei în viaţa noastră

- Părinte Melhisedec, ne bucurăm în primul rând că aţi răspuns invitaţiei noastre de a veni în studioul radioului "Reîntregirea" şi vă spunem: Bine aţi venit!

- Bine v-am găsit.

- Vă propun şi propun şi ascultătorilor noştri să vorbim despre lucrarea lui Dumnezeu în sufletul nostru, în ceea ce noi numim: lucrarea pocăinţei. Ştim că Domnul Hristos Şi-a început propovăduirea cu acest îndemn la pocăinţă: "Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!". Ce este, părinte, pocăinţa, şi care este rostul ei în viaţa creştinului?

- Nu ştiu dacă sunt în stare să dau o definiţie a pocăinţei şi nici nu ştiu dacă asta e chemarea mea de la Domnul. Ceea ce aş dori să împărtăşesc cu fraţii mei care mă aud este puţina experienţă şi puţina raza de lumină care am înţeles-o căutând

şi eu să înţeleg acest cuvânt despre care ai pomenit, cuvânt cu care Hristos, de fapt, Şi-a început predica: „Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!”.

La un anumit nivel, îndrăznesc să spun că Hristos a preluat cuvântul ăsta de la Sfântul Ioan Botezătorul deoarece cu acelaşi cuvânt Sfântul Ioan Botezătorul a pregătit poporul ca să-L primească pe Hristos. Şi nu numai că l-a preluat, dar l-a şi dus la desăvârşire, pentru că una este acest cuvânt rostit de cel mai mare om născut din femeie şi cu totul alta – adică alta este dimensiunea ontologică a cuvântului „Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!” - când este rostit de Hristos, Cuvântul lui Dumnezeu. Şi cred că acest cuvânt, „Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!” este o cheie de înţelegere duhovnicească pentru noi a sensului vieţii creştineşti. Hristos putea să înceapă cu o mulţime de alte cuvinte predica şi chemarea de a ne împărtăşi de dragostea lui Dumnezeu, şi totuşi, ca Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit, a ales acest cuvânt: „Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!”.

Primul gând care îmi vine vis-a-vis de acest lucru este că, de fapt, pocăinţa este însăşi structura noastră, a vieţii noastre duhovniceşti de după căderea lui Adam în păcat. Adică, o viaţă în care noi ne întoarcem mereu şi mereu cu faţa către Dumnezeu, ne întoarcem şi ne deschidem harului lui Dumnezeu, ca Dumnezeu să poată să-Şi săvârşească lucrarea de mântuire în sufletele noastre.

Dacă la Sfântul Ioan Botezătorul, „Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!” - cel puţin eu aşa o înţeleg că - este la un nivel… - nu ştiu cum să pun în cuvinte să fiu mai limpede - la un nivel… spaţial să zic aşa, care ţine de o distanţă (apropiere-distanţare)… Hristos, Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat, S-a apropiat de noi (noi eram despărţiţi de Dumnezeu, eram depărtaţi de Dumnezeu) şi iată că Hristos a luat trupul nostru, asemănarea noastră întru totul, afară de păcat, şi S-a apropiat de noi. Ca să nu ne sperie a luat înfăţişarea noastră, şi asta este tema propovăduirii Sfântul Ioan Botezătorul: Pocăiţi-vă fraţilor, că s-a apropiat! Uite, este printre noi… Că misiunea mea este ca eu să arăt pe Mieluşelul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii, pe care Duhul Sfânt l-a desluşit lui Ioan Botezătorul atunci când L-a botezat pe Hristos.

Cuvântul „Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!” în gura lui Hristos are o altă calitate. Dacă asta ţinea de “distanţă”, de apropiere-depărtare, în gura lui Hristos cuvântul prinde o caracteristică fiinţială. El a luat asupra-Şi întreaga noastră fire şi, cum zice Sfântul Nicolae Cabasila - un cuvânt care mie mi-e tare drag - „prin întrupare, Hristos S-a apropiat mai mult de noi decât este carnea de oasele noastre”.

De aceea îndrăznesc să spun că pocăinţa este însăşi structura vieţii noastre duhovniceşti de după cădere. Părintele Rafail spunea că este dinamica spre viaţa

veşnică, intru viaţa veşnică. Adică, părintele, în viziunea largă pe care a avut-o şi atotcuprinzătoare, a încercat să surprindă orice crâmpei, orice zvâcnire a omului spre Dumnezeu, integrând-o în pocăinţă. De aceea spuneam că nu este în măsura mea să dau o definiţie a pocăinţei.

- Dar cum se manifestă în mod concret pentru un creştin preocupat de viaţă duhovnicească, pocăinţa? Ce înseamnă pentru un creştin că trebuie să trăiască în pocăinţă?

- Nu ştiu dacă…, iartă-mă părinte, dar eu mă poticnesc de cuvântul “trebuie”. Îmi aduc aminte de părintele Emilianos care spunea că unde apare cuvântul “trebuie”, mai ales în viaţă duhovnicească, este falimentul. Când îmi zic deja: “trebuie să trăiesc în pocăinţă” spovedeşte faptul că eu nu sunt în pocăinţă, nu trăiesc cu Dumnezeu. Hristos ne aduce caracteristica asta fiinţială a pocăinţei. Zice undeva Hristos în Evanghelie: “Foc am venit să arunc pe pământ şi cât aş voi să fie aprins”. E un foc. E un foc care mistuie, care linişteşte. Cum zice părintele Paisie Aghioritul: “neliniştea cea bună” pe care o are omul în suflet, adică, “neliniştea cea bună”, în sensul ăsta, că omul nu e mulţumit cu lumea asta şi cu tot ce oferă lumea asta şi undeva are o intuiţie, intuiţie care dacă rămâne consecvent cu ea se transformă într-o vedere duhovnicească, că realitatea, adevărata viaţă nu este în lumea aceasta şi atunci se întoarce - că “metanoia” în limba greacă înseamnă o “întoarcere a vieţii”. Îşi întoarce mintea lui de la lumea asta, de la contemplarea lumii acesteia către Dumnezeu sau trece dincolo de lumea aceasta şi începe să-L descopere pe Dumnezeu.

- Şi unde Îl poate descoperi mai întâi şi mai de toate omul pe Dumnezeu?

- Zice Hristos în Evanghelie că “Împărăţia Cerurilor este înlăuntrul vostru”. Nu trebuie să ne luăm un telescop să-L cotrobăim prin constelaţii sau prin alte galaxii. E vorba de inima omului şi de capacitatea pe care Dumnezeu a sădit-o în inima noastră de a-L iubi pe Dumnezeu şi de a-l iubi pe aproapele, pentru că în momentul în care Hristos ne-a dat această poruncă, El de fapt ce face acolo? Caută să actualizeze un potenţial care este sădit de El ca Dumnezeu în inima noastră. Care să se actualizeze şi să ne ducă la asemănarea cu El, care iubeşte pe om şi din dragoste a creat pe om şi toată minunăţia lumii acesteia. Deci nu trebuie decât să caute omul în inima lui, dar vezi că în societatea în care trăim omul este aşa de înstrăinat de sine şi îşi trăieşte într-un fel rătăcirea şi îndepărtarea de sine ca şi fiul risipitor din Evanghelie când s-a dus în ţara îndepărtată. Fiul risipitor căuta să-şi umple un gol fiinţial cu plăceri ale lumii acesteia şi n-a ajuns decât să îşi amplifice o sărăcire a duhului lui şi o sărăcie care l-a apropiat de hotarele morţii.

- Totuşi, fiul risipitor nu s-a oprit la acea sărăcie şi putem, părinte Melhisedec, să considerăm această îndepărtare ca uneori o şansă să ne dăm seama cine suntem şi cum suntem fără Dumnezeu şi să ne putem întoarce, pentru că până la urmă fiul risipitor "şi-a revenit întru sine", spune Evanghelia.

- Aşa e, părinte dragă. Vezi că eu de multe ori zic că fiul risipitor este un caz fericit. Un caz fericit pentru că nu şi-a încheiat călătoria sufletului lui decât atunci când a ajuns înapoi în sânurile Tatălui, cum îmi place să zic. Dar de multe ori noi suntem fii risipitori care pribegim şi nu reuşim să ne venim în noi înşine şi să conştientizăm dragostea lui Dumnezeu. Nu ştiu, parcă în psihologie asta este o apropiere prin îndepărtare, care, de fapt, înaintea lui Dumnezeu este, pe de o parte, manifestarea libertăţii pe care Dumnezeu a dăruit-o omului, iar pe de altă parte, manifestarea dragostei dumnezeieşti care îl cinsteşte pe om şi care preface moartea în înviere, preface depărtarea în apropiere, preface păcatul în viaţa veşnică. Dacă omul începe să îşi vină în sine şi să conştientizeze: câţi argaţi are Tatăl meu care trăiesc bine mersi, au un acoperiş, au o pâine caldă pe masă şi eu stau aici între dobitoacele astea necuvântătoare şi m-aş bucura să mănânc mâncarea lor dar nici de aia nu mă satur…

Partea a doua a interviului

- Cum se petrece, părinte, această conştientizare a sărăciei noastre sufleteşti şi, mai profund, a sărăciei noastre duhovniceşti? Faptul că nu avem ceea ce trebuie să avem, Duhul lui Dumnezeu…

– Păi, cred că asta este calea fiecăruia. Adică, fiecare om are anumite sensibilităţi, fiecare om are anumite intuiţii, fiecare om are anumite căutări. Şi în funcţie de căutările lui, de sensibilităţile lui, de lucrurile pe care le înţelege, i se deschide o cale în care conştientizează încet, încet. Conştientizarea e un proces lent, nu se produce peste noapte, numai dacă harul lui Dumnezeu vine cu putere peste suflet şi luminează acel suflet, probabil. Aici nu ştiu să spun pentru că nu vorbesc din experienţă, dar din câte am întrezărit din vieţile sfinţilor pe care le-am mai citit şi care m-au îndulcit, mi-au făcut poftă să zic aşa de experienţa aia duhovnicească pe care încă eu n-am trăit-o - să dea Domnul s-o trăim fiecare dintre noi - numai atunci probabil că o conştientizare se face mult mai intensă într-un timp scurt şi mult mai profundă; cum a fost, de exemplu, conştientizarea Mariei Egipteanca, când puterea cea nevăzută a ţinut-o şi a încercat o dată, de două, de trei ori şi după aceea şi-a venit în sine şi-a dat seama că nevrednicia ei a fost cea care o ţinea afară din biserică şi nevrednicia ei o făcea să nu poată să intre şi să să se închine prea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci şi conştientizarea asta a stârnit în ea acea rugăciune minunată pe care a făcut-o către Maica Domnului, rugăciunea de pocăinţă.

- Părinte, nu-i o taină asta cum, iată, omul care oricât ar fi de îndepărtat de Dumnezeu, într-o clipă doar, dacă îşi dă seama unde este, e umplut de putere dumnezeiască şi de râvnă. Cum se petrece lucrarea asta a lui Dumnezeu în om şi de ce credeţi că vine această putere de Sus în om?

- Părinte, sfinţia ta spuneai că e o taină şi într-adevăr este o taină. Şi dacă e taină, eu cred că trebuie trăită ca şi taină, înaintea căreia sufletul omului să se uimească şi să se copleşească de dragostea lui Dumnezeu. Vezi, dragostea lui Dumnezeu ne-a făcut pe noi din nefiinţă, ne-a adus din nimic în lumea asta. Dragostea lui Dumnezeu preface toate şi încet, încet, dacă omul începe să înţeleagă dragostea chemării lui Dumnezeu, pe măsura aia şi începe să răspundă acelei dragoste pe care Dumnezeu voieşte să o împărtăşească cu omul. Dar cum se naşte în suflet e greu de spus, cum vine şi cum pleacă harul lui Dumnezeu, cum povăţuieşte harul lui Dumnezeu sufletul omului. Astea sunt nişte taine care în parte le-au descoperit sfinţii părinţi în Filocalie şi în celelalte cărţi duhovniceşti în care au arătat câte ceva, dar nici ei n-au desluşit deplin. Adică n-au ucis taina, au lăsat-o, au arătat numai nişte jaloane după care sufletul să se călăuzească în lupta cu patimile, în primirea harului, în felul în care harul transformă conştiinţa. În faptul că ei au pomenit despre lucrurile acestea, ne sunt nişte criterii, nişte stele călăuzitoare nouă care încă n-am avut acele experienţe adânci şi profunde. Totuşi, eu sunt convins că la un anumit nivel fiecare suflet care e în biserică a avut cel puţin o dată în viaţă o îndulcire a harului, o bucurie când s-a rugat, bucurie neaşteptată. Te pui să faci o rugăciune şi te trezeşti că te ridici altfel de la rugăciune, îţi vine să zbori sau să strângi pe toată lumea în braţe sau fel şi fel de manifestări…

- Şi aceasta este lucrarea pocăinţei din om?

- Asta este o mărturie. Cum în muzica psaltică, la glasuri din când în când se dau mărturii, ca şi repere prin care cântăreţul să-şi dea seama că încă este în muzică, în glas, aşa sunt… şi Domnul dă mărturii ale sufletului şi lucrul ăsta trebuie înţeles de fiecare la măsura lui. Uite, Sfântul Siluan Athonitul spune acolo când a avut experienţa lui cea mai profundă - "Ţine-ţi mintea în iad şi nu deznădăjdui" - spune "am început să fac cum Domnul m-a învăţat, mintea mi s-a curăţit şi Duhul dădea în inimă mărturie de mântuire a sufletului". Şi eu cred că lucrul ăsta e ca o structură a vieţii duhovniceşti. Nu este vorba de un lucru punctual pe care l-a trăit numai Sfântul Siluan. Sfântul Siluan a trăit cred că într-un mod plenar, pentru că el a atins în trăirea inimii lui veşnicia iadului şi atunci şi trăirea, mărturia duhului de mântuire a sufletului a fost mult mai plenară. Dar cred că undeva, la un anumit nivel, mult mai mic, la o stare mult mai redusă dar asemănător ca şi un grafic, să spunem, redus în proporţii, păstrându-se totuşi proporţiile, cu fiecare suflet se întâmplă. Domnul dă, de multe ori când eşti mai amărât, când eşti mai întristat, când eşti mai deznădăjduit, o mângâiere care nu

ştii de unde vine şi dacă ai vrea s-o ţii, te trezeşti că a şi plecat. Dar ceea ce e important din toate lucrurile astea pe care cred că orice suflet le trăieşte, orice suflet care caută pe Dumnezeu, important e să începem să le înţelegem ca mărturii ale dragostei lui Dumnezeu în viaţa mea, concretă, pentru mine. Ăla a fost un moment în care harul lui Dumnezeu m-a cercetat într-o măsură redusă, dar m-a cercetat pe mine păcătosul, nevrednica făptură a lui Dumnezeu.

- Părinte, că aţi amintit de Sfântul Siluan…, în scrierile sale despre pocăinţă spune aşa: "Slavă Domnului că ne-a dat pocăinţa. Iar prin pocăinţă noi toţi ne mântuim, fără excepţie. Nu se mântuiesc numai cei ce nu vor să se pocăiască. Şi în aceasta văd deznădejdea lor şi plâng mult, fiindu-mi milă de ei. Ei nu cunosc prin Duhul Sfânt cât de mare e milostivirea lui Dumnezeu. Dar dacă fiecare suflet ar cunoaşte pe Domnul şi ar şti cât de mult ne iubeşte, atunci nimeni n-ar mai deznădăjdui şi nici n-ar mai murmura vreodată." Prin pocăinţă…, spune Sfântul Siluan, noi toţi ne mântuim, fără excepţie. Dar, părinte, ce e mântuirea?

- Vezi, iarăşi sunt la o limită a unei definiri…, dar Domnul să ne definească ce e mântuirea, pentru că mântuirea - cum spunea părintele [Rafail] odată - are două aspecte: un aspect este dinamic în viaţa aceasta şi un aspect este al deplinătăţii în împărăţia lui Dumnezeu. Şi Sfântul Siluan plângea pentru cei care nu se pocăiau, adică trăiau în viaţa aceasta fără acea căutare la măsura lor şi la nivelul lor al dragostei lui Dumnezeu.

- Dumnezeu ne iubeşte pe toţi la fel, dar răspunsul nostru la dragostea lui Dumnezeu e… diferit.

- E diferit, e la măsura în care cred că fiecare percepe şi se uimeşte şi se copleşeşte frumuseţea dragostei dumnezeieşti. Că, vezi, m-a mângâiat ceea ce mi-ai citit din Cuviosul Siluan, pentru că eu îndrăzneam să zic că pocăinţa este structura vieţii noastre duhovniceşti mai ales după cădere şi el zice că toţi ne mântuim prin pocăinţă. Oarecum, e ca o mărturie că nu zic minciuni, ştii? Dar mântuirea ce este până la urmă? Mântuirea este trăirea omului cu Dumnezeu. Dacă Hristos ne-a adus mântuirea, că vorbeam de cuvântul Sfântul Ioan Botezătorul "Pocăiţi-vă că s-a apropiat…", deci la nivelul ăsta spaţial, care ţine de distanţă, Hristos s-a apropiat de noi şi ne-a adus mântuirea, ne-a împărtăşit-o. Tot Sfântul Siluan zice undeva în alt loc că "El ne-a dat Trupul Lui şi Sângele Lui ca noi să trăim veşnic cu El", împărtăşindu-ne cu Trupul şi Sângele, mâncând Trupul şi Sângele Lui să trăim veşnic cu El. Şi de fapt asta este mântuirea, eu aşa înţeleg mântuirea. Nu-mi aduc acum aminte definiţii din Catehism sau din manualele de dogmatică ce-am învăţat pe la şcoală, dar cel puţin asta înţeleg că avea cumva şi Sfântul Siluan, şi când omul în căutările lui nu-şi împleteşte trăirile cu Dumnezeu, în acea măsură omul nu se mântuieşte. În

momentul acesta dacă eu n-am nici o perspectivă şi toate căutările mele sunt total potrivnice lui Dumnezeu, asta pentru mine, este un moment în care dacă aş muri - Doamne miluieşte, să nu mor! - , nu m-aş mântui. Şi Sfântul Siluan plângea cu lacrimi şi se ruga pentru astfel de situaţii, ca oamenii să nu moară în momente din acestea în care nu s-ar mântui.

- De altfel, iertaţi-mă părinte, sfinţii ne învaţă că Dumnezeu ne dă viaţă, ne trezeşte a doua zi de dimineaţă tocmai pentru a mai avea încă vreme de pocăinţă.

- Da, şi dragostea lui Dumnezeu aşa de mare este că ne ia din lumea aceasta la punctul maxim de pocăinţă pe care aş fi eu capabil să-l fac. Dacă vede Dumnezeu că nu sunt în stare…

- Asta, oricum, pentru un om care e preocupat de viaţa veşnică.

- Da, dar şi pentru un om care nu e preocupat de viaţa veşnică. Dacă Dumnezeu vede că merg din rău în mai rău, şi până la sfârşitul vieţii numai îmi adun osândă…

- Nu mă lasa să ajung până la cele mai de jos…

– …până la cele mai de dedesubt ale pământului şi să mă asemăn întru totul dracului, şi iconomiseşte printr-o suferinţă, prin ceva, ca să scurteze viaţa, "ca răutatea să nu atingă inima lor i-a luat de pe pământ", zice undeva în Pilde lucrul acesta. Eh, şi aşa cu pocăinţa… Domnul să ne dea să înţelegem că, de fapt, e însăşi structura vieţii noastre. Dacă simt nevoia să fac o rugăciune, aia e o mişcare a pocăinţei, dacă simt nevoia să mă port frumos cu fratele meu ca să plinesc porunca Dumnezeului meu, aia e o mişcare a pocăinţei. Simt nevoia să postesc astăzi că e miercuri sau vineri, sau e Postul Crăciunului, sau Postul Paştilor, sau Postul Adormirii Maicii Domnului, toate lucrurile acestea sunt mişcări ale pocăinţei, şi pentru mine a fost mângâietor cuvântul acesta pe care l-a spus atunci părintele Rafail în conferinţa Criza Bisericii, în care zicea că pocăinţa este dinamica întru viaţa veşnică. Adică - el zicea acolo - nu este o miorlăială pentru nişte boroboaţe pe care le-am făcut, este dinamica întru viaţa veşnică. Vă spun sincer, părinte, că mă gândeam atunci şi nu prea înţelegeam ce voia să spună părintele prin "dinamica întru viaţa veşnică", o mişcare, o schimbare de sens cumva, dar acum cred că înţeleg ceva în sensul acesta, că orice mişcare, orice reacţie, orice crâmpei care îndreaptă fiinţa mea spre Dumnezeu, este o mişcare a pocăinţei în om.

- Că aţi amintit de părintele Rafail, cred că în ultimele cuvinte pe care le-am auzit aici sau la Râmeţ, nu mai ştiu, spunea că începutul pocăinţei este a-şi vedea omul păcatele.

- Da, păi părintele Sofronie spunea într-o carte, că începutul contemplaţiei creştine este vederea păcatului, şi părintele Rafail pe linia asta merge, că ăla nu-i moment să deznădăjduieşti.

- Când vezi că eşti tot mai rău, când te vezi pe tine tot mai rău, nu că eşti tot mai rău, sau poate chiar eşti mai rău.

- Cred că toate lucrurile acestea sunt mişcări ale dragostei lui Dumnezeu care încearcă să ne ajute pe noi să ne smerim inima, cei care se smeresc înaintea Domnului capătă har, şi căpătând har, omul poate să vadă şi să-şi asume mult mai uşor ceea ce îi arată Dumnezeu. Ca la un anumit nivel, Dumnezeu în dragostea lui, gingăşeşte cu noi şi ne menajează, deşi "menajează" e un cuvânt psihologic, dar caută să ne micşoreze suferinţa, şi atunci ne arată numai un crâmpei a unei viziuni, pe care, poate dacă ne-ar arăta-o toată ne-ar îngrozi de moarte, şi dacă acel crâmpei smereşte inima mea şi încep să zic: "Doamne, curăţeşte inima mea că văd că este curvie în ea, că văd că este mândrie în ea, că văd că este slavă deşartă", acea smerenie atrage har de la Dumnezeu şi harul acela luminează mai mult sufletul şi aceasta nu face decât să-mi vădească mai mult păcatul şi aşa, încet, încet, lucrează dragostea lui Dumnezeu în inima omului.

A treia parte a interviului

- Părinte, ce trebuie să facă omul atunci când conştientizează că are un păcat?

- Mai multe lucruri, dar poate că prima reacţie ar fi să-şi îndrepte privirea către Dumnezeu şi să-şi ceară iertare, în inima lui. Dar, bineînţeles, lucrul acesta nu este suficient, şi atunci, Dumnezeu a rânduit în Biserică, taina mărturisirii. Şi Sfântul Apostol Iacob zice: "Mărturisiţi-vă unii altora păcatele ca să vă vindecaţi". De multe ori stăteam şi mă gândeam, de ce este importantă mărturisirea păcatului şi înaintea omului.

- Adică, Domnul care ştie toate, care ne ştie pe noi şi toate ale noastre, nu ştie şi păcatul meu?

- Ba da, îl ştie şi îl ştie mai bine decât îl ştiu eu, şi îl poartă mai mult decât aş fi capabil să mi-l port eu. Dar, problema care se pune e următoarea: în momentul în care omul începe să vadă păcatul şi să-l mărturisească la un anumit nivel,

păcatul se obiectivează, începe să devină altceva decât este el în toată fiinţa lui, şi ceea ce zice apostolul Pavel: "Ceea ce este lumina se învederează în noi", punându-l în lumină începi să vezi mai cu adevărat, nefiinţa păcatului, până la urmă. Vorbeam despre faptul că noi trebuie - nu trebuie, dar să ne ajute Domnul să se smerească un pic inima noastră ca să capete mai mult har, şi căpătând mai mult har să poată să se adâncească lumina lui Dumnezeu în inima noastră. Faptul că încep să mărturisesc altuia păcatul e tot un moment al smereniei, pe de-o parte, şi pe de altă parte, e şi un moment al unei hotărâri, al unei tăieri, şi prin acea tăiere se face desprinderea şi obiectivarea păcatului din mine. Cu Dumnezeu nu ştiu cum să spun, sufletul omului e mai intim cu Dumnezeu, şi înaintea lui Dumnezeu poţi să fiu… De multe ori ne ascundem, că ştii, Dumnezeu mă înţelege mai bine, tu nu mă înţelegi că tu eşti om, dar Dumnezeu mă înţelege mai bine, şi "exploatăm" dragostea lui Dumnezeu şi atotînţelegerea lui Dumnezeu, şi atunci, Dumnezeu a iconomisit ca omul să nu viclenească pe linia asta, ca omul să se mărturisească omului. Pe de-o parte, cel care primeşte spovedania, el însuşi e un păcătos, înţelege şi compătimeşte la un anumit nivel cu cel care se mărturiseşte, dar pe de altă parte, însuşi faptul ăsta al mărturisirii înaintea omului, "Unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, acolo sunt şi Eu", şi Hristos este de faţă, de fapt, Hristos este Cel care primeşte spovedania şi mărturisirea, dar totuşi, se face prin om lucrarea asta, cât de mult cinsteşte Dumnezeu pe om…

- Părinte, am ajuns la taina spovedaniei, la taina mărturisirii. Cum să vină omul, omul care, cum spuneam înainte, îşi dă seama că a greşit în faţa lui Dumnezeu şi în faţa apoapelui său, cu ce încredinţare trebuie să vină şi cum trebuie să fie sufletul lui în faţa duhovnicului ca să poată să primească şi să simtă că iese de acolo cu adevărat iertat, pentru că, e o taină mare pe care ne-a lăsat-o Domnul Hristos, şi a lăsat-o mai întâi apostolilor şi prin apostoli slujitorilor, această putere, de Sus, de a ierta şi de a dezlega păcatele oamenilor?

- Ştii cum îmi vine să zic că trebuie să vină omul? Aşa cum se vede. În momentul în care începe să-şi dea seama că ceva nu merge bine, că ceva nu e în regulă, acela este un moment al lucrării harului lui Dumnezeu. Şi "când Duhul va veni, va vădi lumea de păcat", zice Sfânta Evanghelie de la Ioan. Şi dacă Duhul lui Dumnezeu mă cercetează şi mă vădeşte de păcat, aşa cum mă văd, aşa trebuie să mă duc. E foarte importantă simplitatea inimii înaintea lui Dumnezeu, pentru că noi foarte mult ne complexăm şi nu ne mai trăim firesc deschiderea şi pocăinţa.

- Asta e o problemă, părinte, foarte delicată. Eu sunt sincer dar îmi vine gândul: "Dar dacă părintele nu mă înţelege?", "Dar dacă totuşi nu e bine cum îi spun, sau ce-i spun?"

- Dumnezeu e ştiutorul inimilor şi asta e o mângâiere pentru orice suflet şi mai ales pentru sufletul păcătos, pentru că Dumnezeu înţelege pe om şi îl primeşte pe om aşa cum este. E foarte important - Domnul să ne dea să înţelegem lucrul ăsta - e foarte important să înţelegem că noi ne mărturisim lui Hristos, şi la un anumit nivel nici nu-i important să ne înţeleagă omul, adică în măsura în care eu nu caut înţelegerea omului, în măsura aia eu trăiesc la un nivel mai adânc, mai drept, mai duhovniceşte spovedania şi nu la un nivel psihologic. La nivel psihologic, în chip firesc, omul caută înţelegerea celuilalt, şi îngăduinţa şi compasiunea sa, dar în momentul când harul luminează inima omului şi omul trăieşte o pocăinţă mai adâncă, şi depăşeşte cu mult planul psihologic al trăirilor sufleteşti, atunci pocăinţa şi mărturisirea, spovedania, se trăieşte pur şi simplu înaintea lui Dumnezeu şi chiar n-ai nici un interes, sau îţi iese total din orizonturi că părintele ar trebui să mă înţeleagă sau "dacă nu mă înţelege părintele?", "dacă părintele o să aibă reacţia asta?" De aceea spuneam că pentru mărturisire e foarte importantă simplitatea şi sinceritatea inimii omului, pentru că dacă eu nu am harul lui Dumnezeu care să mă lumineze, nu pot să-mi văd păcatul şi atunci pot să fac o spovedanie formală: iau un îndreptar de spovedanie, cum fac mulţi oameni, şi vin şi-mi citesc cap-coadă tot îndreptarul şi zic: "Părinte, toate păcatele astea le văd în mine", şi de multe ori le pun câte o întrebare: "Dar pentru câte din păcatele pe care mi le-ai spus te doare cu adevărat inima?", şi mulţi ridică aşa, neputincioşi din umeri şi nu mai zic nimic.

Atunci am realizat că cel mai important e să mărturiseşti de ce te doare, nu neapărat ca să le ascunzi pe celelalte, că uite, acolo la spovedanie zice: "Vezi, fiule, să nu ascunzi de mine vreun păcat că îndoite păcate vei avea". La ce se referă lucrul acesta? De exemplu, eu am curvit, şi ştiu lucrul acesta, mă mustră conştiinţa, dar eu n-o spun din ruşine, sau n-o spun că ce-o să zică părintele de mine, sau n-o spun că după aceea nu mă mai pot uita în ochii părintelui, acolo e o viclenie care nu mă lasă să spovedesc şi atunci taina mărturisirii nu atinge sufletul omului. Dar dacă sunt păcate, şi poate şi păcate mari, mie îmi place un cuvânt al părintelui Sofronie: "Pentru mine, nu sunt păcate mici sau mari, pentru mine, tot păcatul este unul şi acela e păcat de moarte".

- Moartea însemnând depărtarea de Dumnezeu.

- Da, şi întunericul fiinţei, nesimţirea. Sufletul devine nesimţitor al prezenţei lui Dumnezeu, al bucuriei, al Harului lui Dumnezeu. În momentul în care omul poate are păcate mari, să zic aşa, dar poate că nu le conştientizează atunci şi vine şi spovedeşte sincer şi deschis ceea ce are atunci pe suflet, am văzut de

multe ori cum harul lui Dumnezeu va iconomisi după luni sau chiar ani să vină omul să zică “Părinte, nici n-am ştiut că asta-i păcat, dar acum că am aflat, uite, spun şi mărturisesc că şi eu am făcut lucrul ăla”. Acolo am văzut cum harul lui Dumnezeu intră în suflet şi mângâia, lumina, curăţea, tămăduia, încet, încet sufletul, numai că nu era o lucrare deplină. Vezi, părinte, că în zilele noastre, omul este aşa de lipsit de har, că citai din Sfântul Siluan că “dacă omul ar cunoaşte dragostea lui Dumnezeu toţi ar trăi o viaţă de pocăinţă”, şi noi aşa de puţin cunoaştem cu adevărat dragostea lui Dumnezeu, încât nici reacţia pocăinţei noastre nu se ridică decât la înălţimea necunoaşterii noastre mai adânci a lui Dumnezeu. Nu îndrăznesc să spun că este o necunoaştere totală, pentru că, totuşi, trăim în Biserică, ne împărtăşim cu Tainele lui Dumnezeu, este o trăire, poate mai mult la un nivel inconştient decât conştient, că totuşi suntem mădulare ale Bisericii cum mărturiseşte Apostolul Pavel, dar în momentul în care sufletul începe încet, încet să conştientizeze, acela este momentul în care şi realizează frumuseţea şi măreţia dragostei lui Dumnezeu, şi atunci, pe măsura conştientizării e şi măsura inspiraţiei spre pocăinţă.

- Părinte, cum sau ce simte în suflet un om care vine şi se mărturiseşte sincer, îşi deschide total, sincer şi în mod simplu sufletul său duhovnicului? Care sunt, cu alte cuvinte, roadele unei pocăinţe adevărate şi a unei mărturisiri sincere?

- Eu pot să dau mărturie numai de momentele în care am reuşit eu să mă spovedesc sincer şi în care mila lui Dumnezeu s-a atins de inima mea. În primul rând, simţi o uşurare şi nu numai eu, dar pe câţi nu i-am auzit când s-au spovedit zicând: “Părinte, parcă am lăsat o piatră de moară din cârcă”. Alte suflete am văzut că reacţionează nu numai uşurându-se şi liniştindu-se, ci şi primind bucurie. Alte suflete le-am văzut inspirându-se şi înfierbântându-se spre rugăciune, şi de-asta zic că, într-un fel, raza soarelui într-un fel se oglindeşte într-o baltă, într-un fel într-un lac cristalin, într-un fel într-un ciob de oglindă, şi aşa mai departe, dar e aceeaşi rază a harului care cercetează sufletele şi care, la un anumit nivel, dă mărturie de prezenţa mântuirii acelui suflet în acel moment, chiar dacă după o oră sau două sufletul se tulbură şi reintră în valurile luptelor cu patimile, dar în acel moment simte că e bine, că e uşurat, unii simt aşa… ca o primenire, ca o spălare, ca o curăţire lăuntrică. Ar fi interesant dacă ar da fiecare mărturie, dar, lucrurile astea sunt aşa de intime încât nu le mărturiseşte omul, le întrevezi cumva, le citeşti printre rânduri cum s-ar zice, pe chipurile oamenilor când reuşesc să facă o spovedanie sinceră, o spovedanie care atrage harul lui Dumnezeu. Ceea ce-am observat este şi lucrul acesta, că atunci când vine cineva şi se pocăieşte mai adevărat înaintea lui Dumnezeu, se primeneşte şi preotul în acea spovedanie, şi preotul parcă învie şi da alt cuvânt, mult mai adânc, mult mai viu, mult mai puternic decât când vine omul şi spune: “Păi, ce face toată

lumea, părinte, fac şi eu…”. Acolo e ceva care se pierde, e ceva care scapă printre degete şi rămâne undeva o povară în duh, un întuneric…

- Ce ne poate ajuta pe noi, părinte, ca să conştientizăm mai mult starea noastră de sărăcie, să ne vedem nu numai lucrurile rele, dar cred că noi trebuie să ajungem şi să vedem binele pe care puteam să-l facem şi nu-l facem, sau nu suntem destul de atenţi la cei de lângă noi, sau în primul rând la noi şi apoi la cei de lângă noi? Ce trebuie să facă omul ca să sporească, cu alte cuvinte, în viaţa duhovnicească?

- Pocăinţa e legată de smerenie, şi smerenia e legată de pocăinţă. Cred că agonisirea unei smerite cugetări care nu lasă sufletul să se complexeze, pentru că dacă omul începe să vadă neajunsurile lui şi nu are un pic de smerenie, începe să devină complexat şi vrea cât mai repede să scape de starea aia duhovnicească în loc să şi-o asume şi să trăiască cu ea înaintea lui Dumnezeu, până când Domnul, căci El este Mântuitorul sufletului, vine şi tămăduieşte şi vindecă sufletul şi îl curăţeşte de întinăciunea patimilor şi a păcatului.

- Ce-i de făcut când îţi vezi o slăbiciune a ta?

- Păi, aici iar m-a mângâiat cu cuvânt al părintelui Rafail: fii smerit, şi primul pas spre smerenie este simţul realităţii, adică să ai curajul să te uiţi în oglindă…

- Realismul duhovnicesc, cu alte cuvinte…, adică să fim oameni realişti: aşa sunt deocamdată.

– Da, da, şi eu îndrăznesc să adaug la cuvântul părintelui, nu că n-ar fi desăvârşit, dar când omul spune: “Asta sunt, Doamne!”, eu am văzut în mine reacţia asta, că pe de o parte ziceam: “Asta sunt”, dar se năştea undeva şi un soi de nesimţire care nu era nici pe departe adevărata smerenie şi atunci am adăugat ca să nu alunec spre nesimţirea aia. Chiar când eram în lume auzeam o vorbă printre colegi, prin liceu: “Asta sunt, altul mama nu mai face”, care de fapt, spovedeşte undeva o deznădejde, un suflet care devine nesimţitor, la lucrarea harului. Şi atunci când vedeam că sufletul meu uşor alunecă spre acea nesimţire ziceam că să adaug: “Doamne, dar nu mă lăsa aşa…”, “Asta sunt, acum…, dar eu nu sunt mulţumit cu ceea ce sunt. Tu nu mă lăsa aşa. Nu ştiu cum mă vei putea face Tu după asemănarea ta, eu dureros văd că asta sunt, dar nu mă lăsa aşa”. Şi cred că acesta este lucrul cel mai important, adică, acea smerită cugetare care în ziua de astăzi este aşa de rară la noi. Noi ne-am obişnuit de mici, mi-aduc aminte de părintele Dionisie când am fost la Athos, îi era tare drag să vorbească despre smerita cugetare şi el zicea: copiii de mici sunt învăţaţi să-şi agonisească mândria în loc de smerita cugetare: Eu să fiu cel mai bun, eu să aduc note bune acasă… şi părinţii sunt mândri că au copii deştepţi, că au un

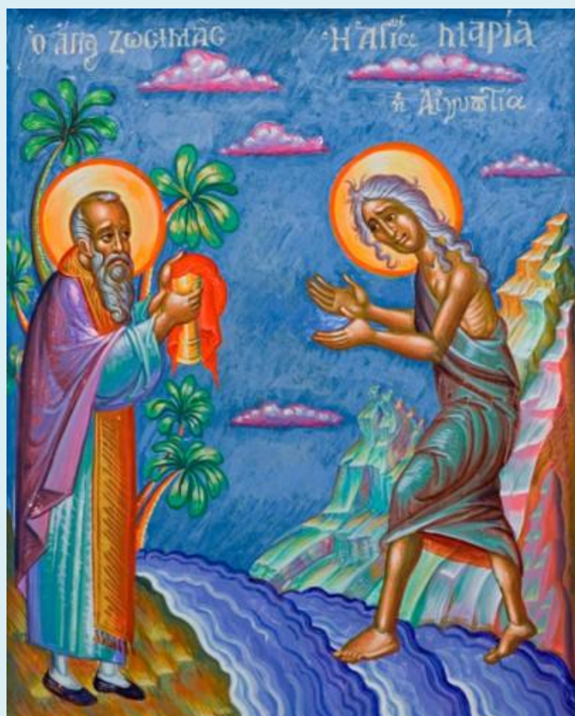
copil deosebit, şi pierd din vedere lucrul acesta, că sădesc ceva străin în sufletul copilului, ceva străin de Dumnezeu, ceva străin de adevărata viaţă, care e un duh al mândriei, un duh al autosuficienţei, un duh care vrea el să fie pe primul loc, el să fie cel mai bun, el să fie în centrul atenţiei şi aşa mai departe.

Or, smerita cugetare, dacă dă Domnul să o agonisim, te ajută să vezi cum eşti, şi să nu te complexezi deloc de ceea ce vezi, ci din contră, să îţi intensifice strigătul: "Doamne, asta sunt, dar nu mă lăsa aşa cum sunt, ci fă-mă aşa cum vrei Tu să fiu, nu eu!"

- Să audă Domnul glasurile noastre şi să ne dea puterea de a ne vedea aşa cum suntem. Părinte stareţ, vă mulţumim mult pentru gândurile pe care ni le-aţi pus la suflet şi sper eu că aceste cuvinte să trezească o dată în plus nevoia de a ne cunoaşte şi de a ne raporta mai mult la Dumnezeu şi la ceea ce vrea El de la noi, nu ceea ce vrem noi, sau ştim noi, sau credem noi că ştim despre Dumnezeu. Vă mulţumesc mult pentru prezenţa în studioul nostru şi vă mai aşteptăm.

- Cu drag. Şi în încheiere îmi vine în gând cuvântul Sfântului Serafim de Sarov: "Împacă-te cu tine însuţi şi mulţi se vor mântui în jurul tău".

Părintele Dosoftei Dijmărescu (Mănăstirea Putna) - Predică la Duminica Mariei Egipteanca (2012) – Pocăința – medicament împotriva otravei păcatului şi a însingurării

“Iubiţi credincioşi, în această duminică, a cincea din Postul Mare, o cinstim pe Cuvioasa Maica noastră Maria Egipteanca. Îi este dedicată ei această duminică. Ziua ei de pomenire este 1 aprilie. Vom spune câteva cuvinte despre această sfântă şi despre mesajul pe care viaţa ei ni-l aduce nouă. Cu puţin înainte de Săptămâna Mare, de sfârşitul postului şi de aplecarea, într-un fel, a noastră, alături de Hristos Domnul întru smerenie, Biserica ne pune în faţă icoana unui mare luptător în cele duhovniceşti, care este şi un chip al pierzării, dar care a devenit mai apoi un chip al regăsirii în Dumnezeu. Iată, pe scurt, care a fost viaţa ei:

În Palestina secolului al VII-lea trăia un ieromonah pe nume Zosima, în vârstă, era călugăr de 53 de ani. Acesta avea o viaţă aleasă şi era socotit un mare povăţuitor al acelor vremuri. Şi deoarece mereu el îi învăţa pe alţii, mintea lui s-a dus la întrebarea dacă mai există cineva mai sporit decât el, care să-i arate el cum să se nevoiască. Şi, rugându-se el şi fiind tulburat de aceste gânduri, i s-a arătat îngerul păzitor şi i-a spus că, omeneşte, s-a nevoit bine, dar că îi va da să vadă ceva mai mare decât a ştiut el până atunci. Şi i-a spus să meargă într-una dintre mănăstirile ce sunt pe lângă malul Iordanului. În acea mănăstire, în prima duminică a Postului Mare, toţi monahii se împărtăşeau, şi apoi rămâneau doar unul sau doi în mănăstire, ca să nu rămână biserica fără slujbă, iar restul plecau în pustie, unde se nevoiau după cum ştiau, şi unde stăteau până la Duminica Floriilor. Aşa a făcut şi cuviosul Zosima şi în drumul lui prin pustie a întâlnit, în

deşert, pe Sfânta Maria Egipteanca. Descrierea întâlnirii este deosebit de frumoasă, o puteţi găsi în Vieţile Sfinţilor și chiar prima lor convorbire este un exemplu despre cum ar trebui, oamenii, să vorbim între noi; cum îşi cer unul altuia rugăciune şi binecuvântare, cum îşi dau întâietate.

În această convorbire, după ce Sfânta Maria Egipteanca l-a chemat pe nume, deşi nu o mai văzuse până atunci, după ce a văzut-o cum se înălţa de la pământ în timp ce ea se ruga şi văzându-i și viaţa deosebit de aspră, căci nu mai avea nici haine pe ea şi se cunoştea că de multă vreme petrecea în pustiu, Cuviosul Zosima a insistat foarte mult să afle care este viaţa ei, iar, într-un final, aceasta i-a dezvăluit-o, mărturisindu-se, totodată, căci acesta era şi duhovnic.

Ea i-a spus că la 12 ani s-a lepădat de dragostea părinţilor şi a plecat din Egiptul natal în Alexandria, care era unul din cele mai mari oraşe ale vremii. După ce, mai întâi, şi-a întinat fecioria, a început a trăi în desfrânare, dar nu pentru altceva, ci pentru pofta trupului. Ruşinea şi cuviinţa au făcut-o să nu spună cu de-amănuntul cele de atunci, însă ea a spus că 17 ani a trăit aşa. După aceşti ani, văzând o corabie cu bărbaţi care mergeau la Ierusalim pentru sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci, s-a urcat și ea pe corabie, cu scopul de a profita de tinerii care erau acolo, scop pe care şi l-a împlinit. La Ierusalim, a urmat şi ea mulțimea de oameni care doreau să intre în biserică și să se închine la Sfânta Cruce. Dar ea, de câte ori ajungea în pragul bisericii, ceva nu o lăsa să intre. La început s-a gândit că, fiind o femeie slabă, bărbaţii care se înghesuie acolo sunt mai puternici și de aceea nu poate. Într-un final, însă, Dumnezeu a luminat-o şi a înţeles şi şi-a spus sieşi adevărul: pentru starea ei cea sufletească Dumnezeu o oprea de a se atinge de Sfânta Cruce.

În acel moment ea a văzut o icoană a Maicii Domnului şi i s-a rugat să o ajute. Și, cu isteţimea minţii pe care o avea, dar pe care până acum o folosise pentru a face rău, i-a spus aşa Maicii Domnului: De vreme ce am auzit că Dumnezeu pe Care L-ai născut S-a făcut om ca să cheme pe cei păcătoşi la pocăinţă, ajută-mi mie, care, fiind singură, nu am de la nimeni ajutor. Porunceşte şi mie, nevrednicei, să mi se deschidă uşa şi îmi fi mijlocitoare, că de acum nu îmi voi mai întina trupul cu nici un fel de faptă a necuratei desfrânări. Şi, după ce voi vedea Lemnul cel Sfânt al Crucii Fiului tău, mă voi lepăda cu totul de lume și de cele din ea, şi îndată voi ieşi oriunde tu singură, ca o chezăşuitoare a mântuirii mele, mă vei povăţui pe mine.

A intrat, într-adevăr, nestingherită în biserică, s-a închinat Sfintei Cruci, și s-a întors iar la icoana Maicii Domnului, ca să-şi îndeplinească făgăduinţa. Şi a auzit un glas zicându-i: De vei trece Iordanul, bună odihnă vei afla. Aşa a făcut şi a rămas aici, în pustie, pe lângă malul Iordanului.

Primii 17 ani au fost o luptă cumplită pentru a se elibera de patimile cu care se obişnuise. Şi spunea Sfânta Maria Egipteanca că mereu îi cerea ajutorul Maicii Domnului.

Iată care sunt cuvintele ei despre teribila luptă: Începând să gust hrana, îmi venea dor de carne şi de peşte, pe care le aveam în Egipt. Încă doream şi băutura vinului, iubită de mine. Iar aici, neavând nici apă, cumplit mă ardeam de sete și cu anevoie răbdam. Încă mi se făcea dor și de cântece desfrânate cu care mă deprinsesem. Dar îndată lăcrimând şi bătându-mă în piept, îmi aduceam aminte de făgăduinţele pe care le-am făcut şi mă duceam cu gândul înaintea icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Înaintea ei plângeam, rugând-o să izgonească de la mine gândurile acelea. Iar după ce îndeajuns plângeam și mă băteam în piept, atunci vedeam o lumină ce mă lumina pretutindeni și mi se aducea o alinare care mă scotea din valurile ispitelor.

După întreaga ei mărturisire, după ce i-a povestit şi despre nevoinţa ei de după aceşti 17 ani, când a dobândit pacea sufletului, i-a cerut Cuviosului Zosima să vină în Joia Mare să o împărtăşească. Acesta a venit și a văzut-o de acum pe celălalt mal al Iordanului. Şi cugeta cum va ajunge la ea. Ea, însă, a venit la apă spre el. Atunci, Cuviosul Zosima a înţeles că întrebarea lui privind chipurile nevoinţei şi-a aflat răspuns şi a înţeles şi gândul lui Dumnezeu pentru om, care este asemănarea cu el. Sfânta Maria, după ce s-a împărtăşit, i-a spus să vină peste încă un an, dar fără Sfinte Taine de data aceasta. Şi după un an, când Cuviosul Zosima a venit, a găsit-o trecută la Domnul şi a cunoscut, după o scrisoare care era cu ea, că aceasta s-a întâmplat chiar după ce ea se împărtăşise.

Iubiţi credincioşi, patima de care suferea cel mai mult și de care s-a pocăit Sfânta Maria Egipteanca era desfrânarea. Lupta ei, însă, pentru izbăvire, este un model al pocăinţei în general, pentru că şi desfrânarea este un chip al oricărei patimi. În Sfânta Scriptură, când profeţii Vechiului Testament ori Mântuitorul vor să caracterizeze cu un singur cuvânt starea rea a poporului, folosesc termenul "neam desfrânat". Şi nu pentru că toţi evreii ar fi trăit în această patimă, ci pentru că orice patimă desparte sufletul omului de la unirea cu Dumnezeu şi îl uneşte cu demonii, asemenea desfrânării care uneşte trupuri, rupându-le de binecuvântarea cununiei.

Nu vom insista asupra acestei patimi, deşi ea este adesea confundată cu dragostea. Cei care o confundă, însă, nu o fac pentru că ar semăna, ci pentru că mintea lor este stăpânită de iubirea de sine și nu văd bine. De fapt, ea este chiar opusul dragostei. Căci dragostea sporeşte sufletul omului, aducând în el persoana celui iubit. Pe când în patimă, cei care o practică se distrug unul pe altul, în caracterul lor de persoană, în cel mai adânc al fiinţei lor îşi pricinuiesc mari vătămări. Este ca o bomboană dulce la gust, dar otrăvitoare. Şi nu numai

dragostea adevărată este alungată de această patimă, ci şi alte virtuţi, precum frica de Dumnezeu. Şi ea lasă sufletul gol de har, şi de aceea se instalează alte frici: de oameni, de demoni, de pierderea serviciului, de boală, de singurătate, de moarte. De aceea desfrânarea este și ea un pas către bolile psihice.

Vom spune, însă, mai multe cuvinte despre pocăinţă şi roadele ei, aşa cum le vedem în viaţa Sfintei Maria Egipteanca, şi despre ceea ce se întâmplă în lipsa ei, aşa cum constatăm în viaţa noastră.

În primul rând, pocăinţa este un dar de la Dumnezeu şi o lucrare a dragostei Lui pentru noi. Ne-a lăsat-o ca al doilea botez, ca o taină prin care, de câte ori cădem, ne putem ridica şi reveni. Este un dar care transformă răul în bine. Iar pocăinţa deplină pentru un păcat face ca întreaga intensitate a păcatului să se transforme într-o dragoste de aceeaşi intensitate. De aceea am auzit astăzi cum Mântuitorul i-a spus femeii celei ce căzuse: ***Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Şi cui se iartă puţin, puţin iubeşte.***

Cel ce ştie inimile oamenilor, Hristos Domnul, i-a cunoscut transformarea deplină care se făcuse în sufletul ei, şi care, de altfel, era vizibilă şi în afară, prin plângerea şi prin spălarea picioarelor.

Pocăinţa este, însă, şi dragostea noastră pentru Dumnezeu. Pentru că Îl iubim, nu vrem să rămânem departe de El, și orice s-ar întâmpla cu noi ne îndreptăm iar către El: "Unde eşti, Doamne? Te-am părăsit… Află-mă și adu-mă la Tine!" Şi aşa Îi împărtăşim lui Dumnezeu păcatele noastre. Şi nu rămânem egocentric în ele, adică numai noi și ele, căci Dumnezeu nu se îngreţoşează nici de ele, și nici de noi. Ci le primeşte, și ne curăţeşte, şi ne dă un prilej de a spori dragostea între noi, căci Îl cunoaştem ca pe un binefăcător şi milostiv şi lesne iertător. Îi vedem astfel și iubirea Lui, care poate să ierte şi poate să cureţe.

În mod contrar, omul care nu caută şi nu lucrează pocăinţa rămâne un închis în sine, şi nu un interiorizat, adică nu se adânceşte în sinele său cu adevărat, în chipul lui Dumnezeu în el. Devine un însingurat, adică se izolează şi de Dumnezeu, și de oameni. Şi chiar şi faţă de sine. Şi însingurarea aceasta, a omului care nu practică pocăinţa, este un pericol care ne pândește pe toţi. Chiar și pe cei care mergem regulat la biserică. Deși Biserica este chiar spaţiul comuniunii. Chiar şi pe cei care sunt înconjuraţi de mari mulţimi de oameni, cum sunt cei care sunt cunoscuţi, auzim mereu numele lor și îi vedem și cărora mii ori milioane de oameni le declară iubire; cu toate acestea, unii dintre ei ajung chiar să se sinucidă. Acest paradox, de a merge chiar în spaţiul comuniunii, ori de a fi extraordinar de cunoscut și cu toate astea de a fi un însingurat în suflet produce o mare suferinţă şi uneori se ajunge chiar până la

sinucidere, directă sau indirectă, prin droguri ori abuz de alcool. Medicamentul, însă, pentru a fi cu adevărat cu oamenii, este tot pocăinţa, care restabileşte relaţia corectă dintre noi și ceilalţi.

Pocăinţa duce și la cunoaşterea de Dumnezeu şi la cunoaşterea duhovnicească, căci cunoscându-I mila și dragostea, Îl cunoaştem pe El. Sfânta Maria Egipteanca i-a vorbit Cuviosului Zosima din Scripturi, și el a întrebat-o de unde le-a învățat. Ea i-a spus: Crede-mă că nu am văzut alt om de când am trecut Iordanul, fără numai faţa ta. Iar carte niciodată nu am învățat. Dar Cuvântul lui Dumnezeu Cel viu și lucrător învaţă pe om cunoştinţa.

Tot din viaţa Sfintei Maria vedem cum pocăinţa ne învaţă să păstrăm virtuţile şi harul, căci ea mereu se defăima pe sine şi, deşi ajunsă la asemenea măsuri, mereu se numea pe sine o desfrânată. Pocăinţa omului îi arată falsa prietenie a demonilor, căci atunci când vrem să părăsim o patimă, ei dau năvală; chiar și una care pare simplă, cum sunt beţia ori fumatul, căci este ceva trupesc. Pocăinţa ne câştigă prietenia cu sfinţii, căci şi [unii dintre] aceştia, cum spune cuvântul, sunt mari păcătoşi care s-au pocăit.

Pocăinţa întăreşte nădejdea, căci pocăinţa este gândul lui Dumnezeu cu noi şi pentru noi. Atunci când începem să ne pară rău în adânc, când cerem ajutor pentru păcatele noastre, vedem că suntem ajutaţi. Şi, într-adevăr, nu din puterea noastră dobândim nădejde, ci dobândim acea nădejde că cineva mai presus de noi, curat, poate să ne ajute. Și întărind astfel şi credinţa şi nădejdea şi dragostea, pocăinţa ne face maturi. Şi proba maturităţii sufletești stă în aceste virtuţi, în cât de copţi suntem noi în credinţă, nădejde și dragoste.

Deşi atât de slăvită de sfinţi, atât de des se vorbeşte despre pocăinţă, şi mulţi dintre noi poate că am gustat-o în măsuri mai mici, cu toate acestea ne vine greu de multe ori și ne speriem de ea. De ce sunt oare aşa de puţini lucrătorii ei? Fiecare căpătăm răspuns la această întrebare dacă suntem sinceri, căci fiecare avem motivele noastre. Pentru unii este neştiinţa, pentru unii este trândăvia sufletească, pentru alţii negrija, pentru alţii iubirea de sine.

De exemplu, neştiinţa este potrivnică şi ne opreşte de la pocăinţă, pentru că cine nu-L cunoaşte pe Hristos şi nu-L doreşte, nu-L iubeşte, nu va avea motiv să caute pocăinţa. Doar durerea păcatului nu este suficientă să arate calea, izbăvirea. Aşadar, pe lângă mustrarea conştiinţei când greşim, noi avem nevoie să ştim și locul unde voim a ajunge: la Hristos Domnul.

Mândria, iarăşi, o face imposibilă. Dar mai sunt și nişte stări pe care noi le trăim și care de multe ori par, nefiind nişte lucruri direct păcătoase, par nişte lucruri fireşti şi care, fără să ne dăm seama, ne împiedică în a ne pocăi. Este atunci când

ne credem oameni de bine, oameni de treabă, fără a vedea, însă, nu faptele rele, ci lipsirea gândurilor cu adevărat bune. Căci nu fără motiv Mântuitorul Hristos compară un gând rău cu uciderea. Şi nu este o ucidere numai a celuilalt în noi, ci şi a gândului bun pe care Dumnezeu l-ar fi pus în mintea noastră dacă noi l-am fi primit faţă de acel om.

Este, apoi o viclenie a noastră care ne face câteodată să dorim ca în orice situaţie să ieşim bine, să cădem în picioare, chiar dacă am greşit, adică încercăm să scăpăm de a fi acuzaţi, de a fi dispreţuiţi, de a ni se vădi greşeala. Desigur că, acoperindu-ne rana, acoperindu-ne chiar şi faţă de noi înşine, nu o vom putea niciodată vindeca.

Este, apoi, superficialitatea, care în general îl face pe om să se lipsească de multe lucruri bune. Dar una dintre cele mai grave ratări, una din cele mai mari lucruri bune de care ne lipsim atunci când suntem superficiali în gândire, în a ne analiza pe noi înşine, în a ne asculta conştiinţa, este că ignorăm această putere pe care ne-ar aduce-o pocăinţa pentru a ne împlini sufletul.

În fragmentele pe care le-am citit din Vieţile Sfinţilor a fost vorba despre Sfânta Cruce şi despre Maica Domnului. Sfânta Cruce şi Maica Domnului sunt legate nu numai de pocăinţa Cuvioasei Maria Egipteanca, ci sunt legate de pocăinţă în general. ***Nu există pocăinţă fără de luarea crucii şi înţelegerea a ceea ce este crucea şi nu există pocăinţă fără de Maica Domnului.*** Şi, de fapt, doar în Biserică se poate face această îndreptare a sufletului cu adevărat. În afara Bisericii, pocăinţa, care este o taină adâncă, este o taină inaccesibilă, pentru că această taină adâncă se întemeiază pe Hristos. Pe adevărul despre El ca persoană. Oricine nu Îl are cu adevărat şi nu Îl cinsteşte cu adevărat poate cunoaşte doar o părere de rău, dar nu adâncul tainei, adică cunoştinţa dureroasei simţiri a pierderii harului Duhului Sfânt.

Căci cu Sfânta Maria Egipteanca nu s-a petrecut doar o transformare morală, dintr-o femeie care făcea fapte antisociale nu a devenit doar un bun cetăţean, ci dintr-o unealtă proastă a demonilor, ea a devenit o fiică a lui Dumnezeu după har. Am văzut cum a învăţat-o Duhul Sfânt Scriptura pe ea, care nici măcar nu ştia să citească şi nu avea nici o carte. De aceea, noi, cei care suntem în Biserică, dacă ne lipsim de pocăinţă, unul dintre cele mai mari regrete pe care le vom avea atunci când vom ajunge în faţa Domnului, la trecerea din această viață, va fi că nu am folosit mai des, mai sincer și mai ales mai din toată inima această baie curăţitoare a pocăinţei şi în particular a spovedaniei.

Am prezentat câteva momente din viaţa Sfintei Maria Egipteanca şi din paşii îndreptării sufletului ei. Ca orice istorisire din Vieţile Sfinţilor pe care o auzim, poate că unii sunt tentaţi să spună: “Da, asta era posibil atunci, dar acum sunt

alte vremuri“. ***Este interesant, însă, că cei care spun aşa nu au onestitatea să recunoască că ei se referă doar la partea de îndreptare, căci răul şi păcatul sunt evident identice. Ei văd ca şi cum omul de astăzi s-ar fi schimbat nu în putinţa de a face rău, ci în putinţa de a face binele. Or nu este adevărat, pentru că putinţa de a face binele este dată de legătura cu Hristos, Care ieri, azi şi în veci acelaşi este.***

Până şi copiilor le este accesibilă acea simplă înţelegere a pocăinţei, care este „iartă-mă”, când ceva s-a întâmplat între ei şi părinţi. Şi din fragedă pruncie noi vedem că „iartă-mă” ne restabileşte legătura cu cei dragi şi cu Dumnezeu totodată. Dacă Sfânta Maria Egipteanca a petrecut 17 ani în pustie fără de mâncare, căci nu-şi luase cu ea decât câteva legume, pe care le-a terminat în câteva zile, nu toţi avem de străbătut o pocăinţă identică. Fiecare trebuie să se cureţe de ceea ce greşim. Ea, pentru că iubise patima din adâncul inimii, pocăinţa trebuia să-i cureţe din inimă toată această necurăţie. De aceea chiar şi numărul de ani a fost identic: 17 petrecuţi în patimă şi 17 în pocăinţă.

Şi pentru a ne încuraja puţin în încercarea noastră, sau mai bine zis pentru a ne încuraja în a dori să aflăm şi să trăim pocăinţa, vom spune despre un chip al pocăinţei din zilele noastre. *Este un fapt istorisit de către un preot din Chişinău, care s-a întâmplat în anul 2008. Acest părinte mergea acolo să slujească si spovedea şi împărtăşea din când în când. Mergând o dată să spovedească, dintre deţinuţii care erau în biserică s-au spovedit toţi, mai puţin o femeie de 36 de ani, Zamfira. Aceasta era o ţigancă şi era închisă de 20 de ani, adică de la 16 ani. Vă daţi seama că, dacă stătea de 16 ani acolo, motivele erau foarte grave. Unul dintre ele era că îşi omorâse un copil. Ea n-a vrut să se spovedească. Însă peste două săptămâni, când părintele a venit din nou, a cerut o Psaltire. Şi în noaptea dinaintea duminicii care urma a citit toată noaptea la Psaltire. A doua zi, când a ajuns la biserică, una dintre colegele ei de celulă i-a spus preotului: „Părinte, să fii atent că Zamfira şi-a ieşit din minţi.” Preotul i-a spus: „Cum aşa?” „Toată noaptea a plâns. A citit şi a plâns. Nu ştiu ce a citit, dar a plâns foarte mult.” După ce i-a spovedit pe toţi, preotul s-a îndreptat către ea. Se vedea că era plânsă, dar nu zicea nimic. Şi a întrebat-o: „Vrei să te spovedeşti?” „Da, mă spovedesc, părinte. Dar nu vreau să mă spovedesc aşa, ca toată lumea. Eu în alt fel vreau să mă spovedesc.” Şi i-a spus preotul: „Spune cum vrei tu.” „Uite, eu vreau să mă spovedesc cu voce tare şi cu faţa către toţi.” Şi cum era preotul către altar, în faţa icoanei Mântuitorului, Zamfira s-a întors cu spatele către altar şi, cu faţa către toţi condamnaţii, a început să se spovedească public. S-a spovedit vreo 45 de minute. La fiecare păcat plângea şi îşi făcea o închinăciune zicând: „Rog să fiu iertată.” Părintele a împărtăşit-o pe loc şi avea şi temei, pentru că fusese o spovedanie publică. Radia de bucurie după aceasta, era foarte bucuroasă, cânta Aliluia! Seara, însă, l-a sunat unul dintre ofiţerii de serviciu: „Părinte, uite că a murit*

Zamfira.” „Cum a murit?” „A murit.” A doua zi a vorbit cu cele care erau cu ea în celulă şi a întrebat ce s-a întâmplat.

„Părinte, era foarte bucuroasă că s-a împărtăşit. Tot timpul Îl lăuda pe Dumnezeu și se ruga la Dumnezeu, îmi vorbea despre Dumnezeu, despre pocăinţă, despre credinţă, despre dragoste, îşi plângea păcatele sale, şi a ajuns aşa pe la ora 8 seara şi a spus: “Eu ma simt rău. nu mă simt bine.” A mers la baie, s-a spălat, s-a îmbrăcat în hainele cele mai curate şi a zis: “Eu am să mor de acum. Daţi-mi o lumânare”. Și s-a întors cu faţa la perete și a murit.”

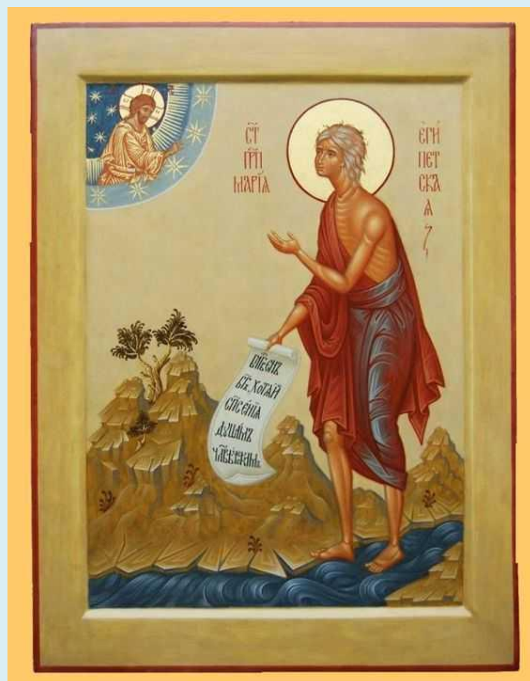
Şi a spus părintele că, într-adevăr, a luat-o Dumnezeu atunci când fusese cel mai apropiată de El. După o pocăinţă care, pe ceas, se săvârşise în mai puţin de 24 de ore. Aşadar, mila Domnului este gata să spele pe cel ce se lasă de păcat, şi ieri, şi azi, și orișicând.

Iubiţi credincioși, nu am amintit nimic de Sfânta Evanghelie a duminicii, în care trei apostoli i-au cerut Mântuitorului să ocupe locuri de frunte în Împărăţia lui. Mântuitorul le-a răspuns cu obişnuita logică duhovnicească, inversă faţă de logica lumii căzute: ***Ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi să nu fie aşa. Ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru. Şi care va vrea să fie întâiul să fiu slugă tuturor.***

Aceeaşi logică duhovnicească ne spune că smerenia e cea care naşte puterea duhovnicească. Tot aşa şi pocăinţa va naşte fericirea, şi va deschide inima noastră către Împărăţia Cerurilor.

Să mergem, dar, fără teamă pe drumul acesta, care pare aspru și de care ne temem adesea, dar care este bun și uşor. Aşa a spus Mântuitorul despre el, și El ştie adevărul despre orice lucru: Luaţi jugul Meu, că este bun şi uşor. Şi să facem această mergere a noastră cu toată dragostea de Hristos, cu hotărârea, statornicia şi răbdarea pe care le-a avut Sfânta Maria Egipteanca când, ajungând în pustiul Iordanului, la începutul retragerii ei, la începutul pocăinţei ei, a spus: Aici m-a sălășluit, așteptând pe Dumnezeu Cel ce mă mântuieşte de neputinţa sufletului și de vifor, pe mine, care mă întorc către El. Amin.

Părintele Hrisostom de la Mănăstirea Putna - Predică în Duminica a V-a din Postul mare (a Sfintei Maria Egipteanca) - 2017

Transcriere parţială (de la min. 17:52):

[…] Această Sfântă [Maria Egipteanca], auzind că se face un pelerinaj la Ierusalim, pentru că urma praznicul Înălţării Sfintei Cruci, s-a gândit că poate şi de aici să scoată o pricină pentru a-şi satisface poftele ei. Şi atunci s-a îmbarcat şi ea pe o navă, vânzându-şi trupul, şi, până la Ierusalim, trăind doar în destrăbălări. Nicidecum n-a avut gândul acesta că se duce să se închine. Nicidecum. Ea nu era pelerină, ea nu era o credincioasă. Nu, ea era o prostituată. Încă.

Şi, ajungând acolo şi văzând că toată lumea se duce, curiozitatea a împins-o să facă şi ea acelaşi lucru. Însă n-a reuşit. O forţă nevăzută o oprea. Zic Părinţii că acea forţă nu era o forţă exterioară, era o forţă interioară.

Aţi auzit în Duminica Vameşului şi a Fariseului că acel vameş a reuşit să păşească pragul bisericii, a trecut de pridvor. Şi stătea chiar la intrare şi-şi bătea pieptul cu pumnii, strigând: Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului! Şi el era păcătos, dar el a reuşit să intre. De ce? Pentru că el era conştient de păcatul lui.

Maria, însă, nu era. Şi atunci păcatul din ea a oprit-o. Faptul că ea se depărtase atât de mult de Dumnezeu încât nu mai semăna deloc cu El. Cum spune psalmul? Omul, în cinste fiind, n-a priceput. Asemănatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte şi s-a alăturat lor. Aşa era Maria. Şi aşa voia să intre în biserică; dar biserica nu este un loc oarecare. E locul în care noi L-am exilat pe Dumne-

zeu. Însă El aici Şi-a făcut tărâmul Lui. Aici nu intră decât cel care-L doreşte pe El. Şi Maria nu-L dorea. Şi, văzând că n-a putut să intre şi simţind acea forţă care o împiedica pur şi simplu, care o îndepărta, care o făcea într-adevăr să se simtă aşa cum era, adică înstrăinată, alungată, izgonită, atunci s-a îndreptat către cine? Către Maica Domnului. Ea, fiica necurăţiei, s-a îndreptat către Maica curăţiei. Câtă îndrăzneală a avut!, ar putea zice unii; câtă înţelepciune, însă, a avut!, zicem noi. Să te duci, să treci peste ruşinea asta şi să te duci la Maica Domnului şi să-i ceri ajutorul, aceasta este înţelepciunea. Şi, făcând aşa, Maica Domnului a ajutat-o. A ajutat-o, însă i-a dat de înţeles că fără pocăinţă nu se poate. Fără a se întoarce de la vechile ei obiceiuri nu se poate. Fără a încerca să facă voia lui Dumnezeu, în sfârşit, nu se poate.

Şi a auzit ea, după ce s-a spovedit, un glas în inima ei, zicând: “Dacă vei trece Iordanul, vei găsi odihnă.” Această odihnă pe care toţi o căutăm, această odihnă care ne duce cu mintea la odihna lui Dumnezeu după ce a făcut lumea, de care zice Scriptura că S-a odihnit peste toate, acea odihnă îi era promisă Mariei dacă ar fi trecut Iordanul.

De cele mai multe ori, apa este un simbol al ispitei. Şi nu degeaba atunci, la sluj-ba botezului, se spune în rugăciunile noastre că Hristos S-a coborât în apă ca să alunge de acolo pe diavolul care s-a ascuns în ape, pe balaurul cel mare care s-a ascuns în ape. Şi aşa cum apa te cuprinde şi-ţi arată cât eşti de neputincios și te robeşte, tot aşa şi patima.

“Dacă vei trece apa Iordanului, vei găsi odihnă.” Şi a trecut apa Iordanului. Şi a aflat odihnă? Nu. A aflat război. A avut cu ea două pâini. În două zile s-au făcut ca piatra şi nici acelea nu i-au mai fost de folos. Şi a avut război din partea desfrânării atât de mare încât stătea zile întregi cu faţa la pământ până pleca ispita de la ea, atacul acela furios.

Zice Avva Pimen că “pe leu îl baţi și pe urs îl sugrumi”, înţelegând prin asta mânia şi curvia. Pe leu, adică mânia, îl baţi, mânia o îndepărtezi de la tine cu hotărâre şi cu luptă, dar desfrânarea, adică ursul, o strâmtorezi prin post. Post mai aspru decât Sfânta Maria Egipteanca nu cred c-a mai urmat cineva; luptă aşa cum a avut cu desfrânarea nu cred c-a mai avut cineva. 17 ani a trăit în curvie, 17 ani a luptat-o demonul acesta după ce a trecut Iordanul.

Ce vrea să arate aici Sfânta Maria Egipteanca? Că împotriva unui păcat nu te lupţi aşa, pur şi simplu, punându-te împotriva unui păcat şi zicând “Gata, de acum înainte nu te mai vreau…!” Mai ales împotriva acestui păcat al desfrânării, al necurăţiei, împotriva acestui păcat te pui doar, cum zicea Avva Pimen, sălbăticindu-te împotriva lui. Cu ură desăvârşită l-am urât pe el, zice psalmul. Aşa a făcut Sfânta Maria Egipteanca.

Dar, ne întrebăm noi acum, cum a reuşit ea să facă acest lucru? Nu este uşor. Ştim din propria noastră experienţă, din păcate, că un păcat, odată săvârşit, lasă urme adânci şi te slăbănogeşte, te face să fii neputincios, îți lasă zidul surpat. Şi, găsind zidul surpat, diavolul cu uşurinţă te ia cu asalt. Cum a reuşit ea să facă treaba asta?

Aflăm asta din Evanghelia care s-a citit azi în cinstea ei, Evanghelia cu femeia păcătoasă: Intrând Mântuitorul în casa unui fariseu pe nume Simon, o femeie din sat, care era păcătoasă, auzind acest lucru, a venit la el şi a început să plângă, să-i spele picioarele cu lacrimile ei. Şi, ștergându-le cu părul ei şi sărutând, le ungea cu mir. Iar fariseul, ca un om al Legii, a zis în sinea lui: Dacă Omul Acesta este cu adevărat cine zice El că este, ar şti cine este această femeie, ar şti că este păcătoasă. Cu alte cuvinte, ar şti că n-are ce căuta acolo. Şi în loc să stea aşa, nepăsător, i-ar trage un picior, probabil. Ar alunga-o de acolo. Că aşa merită o astfel de femeie. O astfel de femeie, care nu mai este om, nu merită să stea cu oamenii. Aşa gândeau cei de atunci! Şi Mântuitorul, blând, n-a vrut să-l mustre pe Simon, chiar dacă era fariseu şi chiar dacă avea aceste gânduri în inima lui. L-a chemat şi l-a întrebat: "Simone, vreau să te întreb ceva". "Învăţătorule, spune!" "Uite, este un cămătar (auziţi, un cămătar; nu un om, bogat, ci un cămătar, unul care se ocupă cu schimbarea de bani şi cu cele care nu erau permise) care avea doi datornici. Unul avea o sumă mică, altul avea o sumă de zece ori mai mare. Şi i-a iertat pe amândoi. Ia spune-mi tu, cine crezi, dintre cei doi datornici, că-l va iubi mai mult pe acest cămătar?" Şi el a zis, foarte repede: "Desigur că cel căruia i s-a iertat mai mult". "Foarte bine ai gândit, i-a răspuns Mântuitorul. Ia uită-te tu acum (şi i-a arătat-o pe femeie); vezi femeia asta? Eu am venit la tine, în casa ta, am acceptat să intru în casa ta şi ar fi trebuit, după Lege, să-Mi torni apă să mă spăl pe picioare şi n-ai făcut-o. Femeia asta nu apă, ci lacrimi a adus pentru spălarea picioarelor. Tu nu Mi-ai uns capul cu mir, iar ea picioarele le-a uns cu mir. Drept aceea Eu spun ţie (şi s-a întors către femeie): iertate sunt păcatele tale". Iertate sunt păcatele ei cele multe, că mult a iubit.

Adică, ne spune tot Sfântul Ioan Scărarul, acea femeie a fost iertată de păcatele ei pentru că a reuşit să schimbe iubirea trupească în iubire de Dumnezeu. Iertate sunt păcatele ei cele multe, că mult a iubit. Ar fi trebuit să spună, de fapt, că mult M-a iubit, ca să putem noi înţelege, mai pe limba noastră, să ne fie mai uşor: "Iertate sunt păcatele ei cele multe, că mult M-a iubit". Şi i-a spus apoi femeii: "Credinţa ta te-a mântuit. Mergi în pace". Credinţa ta... - care credinţă? Ce credinţă avea o desfrânată? Poate nădejdea ei că va fi izbăvită, că va găsi iertare la Dumnezeu? Nu. Asta nu e credinţă, e nădejde. Şi atunci ce credinţă? ***Credinţa, fraţii mei, nu este ceva cu care ne naştem. Credinţa este de la Dumnezeu. Iubirea este de la Dumnezeu. Smerenia este de la Dumnezeu. Blândeţea, toate acestea sunt de la Dumnezeu. Pe toate acestea nu le avem, le***

dobândim. Şi nu le dobândim decât dacă El, Dumnezeul nostru, le naşte în noi. Credinţa aceasta care s-a născut în inima ta, aceasta te-a mântuit. Aşa s-a întâmplat şi cu ***Sfânta Maria Egipteanca. Ea ne arată astfel că pocăinţa nu poate nimic fără iubire. Că cel care înţelege iubirea, acela înţelege pocăinţa. Că cel care vrea să se pocăiască, acela trebuie mai întâi să-L dorească pe Dumnezeu.***

Zice Arhimandritul Sofronie că atunci când Hristos a zis: Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor, El a făcut o invitaţie omului la dialogul pe care l-a întrerupt acesta în Rai. Dumnezeu l-a făcut pe om ca să intre în relaţie cu El şi omul a întrerupt această legătură. Iată că vine Hristos acum şi, prin această vorbă: Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor, El îi face din nou invitaţie omului în aceeaşi relaţie: "Vino iarăşi să fim împreună!" Pocăinţa, aşadar, are ca sfârşit, unirea cu Dumnezeu, dar are ca început dorinţa de Dumnezeu. Dorinţa de Dumnezeu, dorinţa după Dumnezeu şi conştiinţa păcătoşeniei mele dau această tensiune care se cheamă pocăinţă. Nu poţi doar să te pocăieşti pentru păcatele tale, să-ţi pară rău pentru păcatele tale, să te defaimi pe tine, fără să-L doreşti în acelaşi timp pe Dumnezeu. Altminteri cazi în deznădejde; altminteri, pocăinţa nu-ţi este de folos. Şi pocăinţa, repet, la fel ca şi credinţa, şi mai mult decât aceasta, pentru că pocăinţa cuprinde în ea şi iubirea şi credinţa şi nădejdea, se naşte în inima noastră în urma acestei relaţii.

Dacă aţi fost la Denia Canonului celui mare, aţi auzit, poate, într-unul din troparele închinate Sfintei Maria Egipteanca, că spune aşa: Tu te-ai încredinţat lui Hristos şi El, aflând pocăinţa, ţi-a dăruit-o. ["Pe Hristos pe care L-ai iubit, de care ai dorit, pe urma Căruia ai mers, Acesta a aflat pocăinţă şi ţi-a dăruit-o, ca singur Dumnezeu milostiv; pe care roagă-L neîncetat, să ne izbăvească pe noi de patimi şi de primejdii"].

Auziţi! Hristos a căutat pocăinţa pentru Maria Egipteanca şi i-a dăruit-o. A născut-o în inima ei. Şi a înlocuit acea forţă a păcatului care o împiedica să I se închine. A înlocuit. Aşadar, păcatele ei cele multe s-au transformat în iubire de Dumnezeu. Şi iertate au fost păcatele ei cele multe, că mult L-a iubit pe Dumnezeu. Aceasta este pocăinţa, fraţi creştini.

Încă un lucru aş vrea să mai subliniez, foarte important pentru viaţa noastră duhovnicească şi, mai ales, pentru perioada în care ne aflăm. Sfânta Maria Egipteanca L-a dorit atât pe Hristos aşa încât Hristos i l-a trimis pe Zosima, acel sfânt bătrân care ne-a transmis şi nouă viaţa ei, şi l-a trimis ca s-o spovedească şi s-o împărtăşească. Şi s-a spovedit şi s-a împărtăşit Sfânta Maria Egipteanca, ea, care se ruga ridicată de la pământ, ea, care ştia Scripturile pe de rost, fără să le fi citit măcar o dată, ea, care ajunsese atât de aproape de Dumnezeu; una-i mai lipsea: Sfânta Împărtăşanie.

Vedeţi, nevoinţa nu înlocuieşte Împărtăşania. Faptul că Dumnezeu i-a dat atâtea dovezi că i-au fost iertate păcatele n-a înlocuit Spovedania. Şi, după ce s-a spovedit şi s-a împărtăşit, i-a spus lui Zosima: "Să vii peste un an, că atunci mă voi prea slăvi. Să vii, aşadar, să mă înmormântezi." Nu s-a împărtăşit înainte de moarte. Gândiţi-vă la lucrul acesta. S-a împărtăşit cu un an înainte să moară. Noi, una-două, hai să ne împărtăşim repede, că poate murim sau nu ştiu ce. Ne împărtăşim ca să mai bifăm o activitate pe lista noastră?! Ne spovedim că aşa trebuie?! Nu! Avem nevoie de Dumnezeu şi vrem să găsim acea odihnă.

Ce spune în psalmi? Lasă-mă, Doamne, să mă odihnesc mai înainte de a mă duce şi de a nu mai fi. Atunci i s-a dat Mariei odihna care-i fusese promisă dacă trece Iordanul, prin împărtăşanie. Pentru că avea nevoie şi trupul ei, ca şi sufletul, să-L simtă pe Hristos una cu ea. Avea nevoie să-L vadă şi cu ochii inimii pe Hristos, avea nevoie să fie cu adevărat unită cu Hristos, care este şi Dumnezeu şi Om.

De aceea a zis Sfântul Simeon, noul teolog: Cât Îl vei vedea pe Dumnezeu în viaţa aceasta, atât Îl vei vedea şi dincolo.

Avea nevoie Sfânta Maria de acest lucru. Aşa încât avem nevoie să ne spovedim, avem nevoie să ne împărtăşim cât ţine pocăinţa; cât timp ţine pocăinţa, avem nevoie de acest lucru. Nu vă lăsaţi spovedania şi împărtăşania pentru Săptămâna Patimilor, pentru că atunci deja trebuie să fiţi tari. Atunci trebuie să împliniţi cuvântul pe care l-a spus Hristos ucenicilor Săi: Voi aţi rămas alături de Mine în încercările Mele. Cum poţi să rămâi alături de Hristos în încercările Lui din Săptămâna Patimilor dacă nu eşti spovedit, dacă nu eşti împărtăşit, dacă pocăinţa ta nu a crescut în inima ta? Cum? Nu se poate.

Şi mă întorc la acele cuvinte dintru început: Doamne, voim să ne faci ceea ce vom cere de la tine. Avem fiecare cererile noastre; dar oare ce cerem noi? De ce avem nevoie de atâtea lucruri, când unul singur trebuie? Unul singur! Ce a zis Mântuitorul Martei? Marto, Marto, de multe te îngrijeşti, dar un singur lucru trebuie. Care? Acela pe care-l făcea Maria: stătea la picioarele Lui şi se hrănea cu cuvintele Lui. Acel lucru trebuie, un singur lucru trebuie!

Şi zis iarăşi, cum aţi mai auzit cuvântul acesta din psalmi: Una am cerut, pe aceasta am căutat-o: să văd frumuseţea lui Dumnezeu şi să cercetez locaşurile Lui. Aceasta este ţinta pocăinţei: să văd frumuseţea lui Dumnezeu şi să cercetez locaşurile Lui. Şi Sfânta Maria Egipteanca ne-o arată astăzi cu prisosinţă.

De aceea să ne rugăm Mântuitorului nostru Iisus Hristos că pentru rugăciunile Maicii Sale, ale Sfântului Ioan Botezătorul şi ale Sfintei Maria Egipteanca să

înţelegem şi noi ce înseamnă pocăinţa şi să ne aşezăm şi noi, în sfârşit, la picioarele lui Hristos, aici şi acum. Amin.

O predică mai puțîn obișnuită

În Duminica Sfintei Maria Egipteanca, un părinte hirotonit de curând a început un cuvânt despre pocăinţă. A dat câteva exemple de sfinţi care au părăsit păcatul. În biserică se auzeau şuşoteli.

Unii credincioşi, în special cei mai în vârstă, nu păreau prea interesaţi de subiect. Două femei depănau amintiri din tinereţe, altele vorbeau deşertăciuni, comentând lungimea fustei unei femei care venise prima dată în acea biserică sau mirosul neplăcut al cerşetorilor de la poarta bisericii.

Părintele a continuat:
- Dar există şi mulţi păcătoşi care nu vor să audă de pocăinţă. În parohia noastră, de exemplu: avem un caz, un om căruia îi place să bea mult, despre care vă voi spune câteva cuvinte. Omul acesta, pe care îl cunoaşteţi cu toţii, este un caz care pare irecuperabil.

Încet-încet, credincioşii care şuşoteau începură să fie atenţi: predica devenea interesantă şi pentru ei - se gândeau că poate părintele va da şi nişte amănunte picante, pentru a le putea discuta la masa de prânz cu cei care nu veniseră să se împărtăşească din frumuseţea sfintei slujbe.

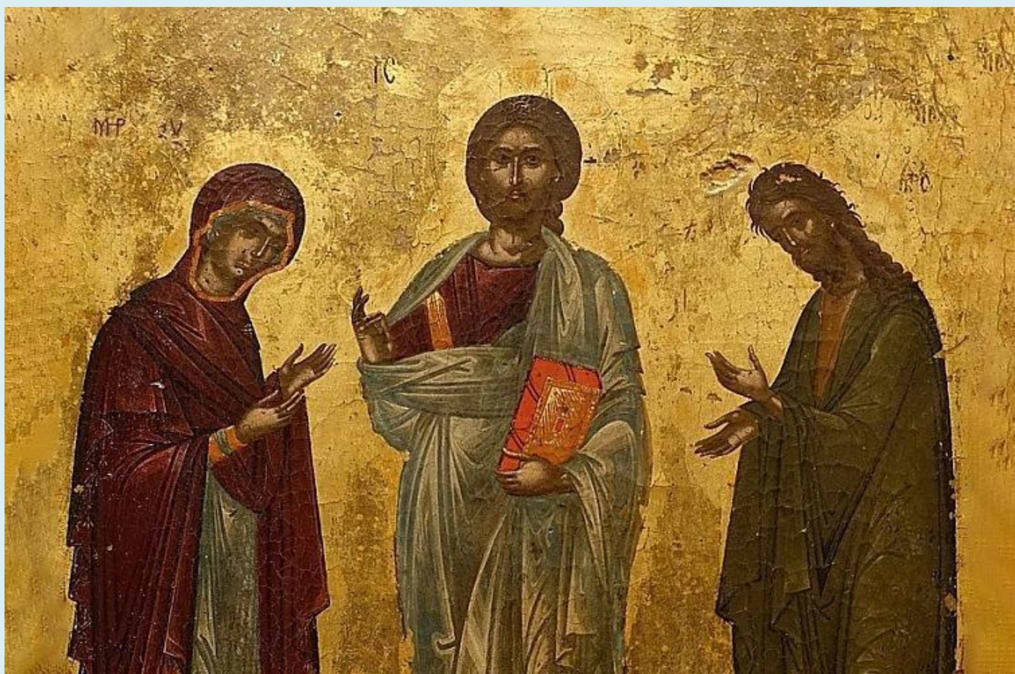
- Să vă spun cât de tare a căzut în patima băuturii acest om? întrebă părintele, mirându-se câtă linişte se făcuse în biserică. Nu, nu o să vă spun. Am vrut numai să vă daţi singuri seama că, atâta vreme cât vă vorbeam despre îndreptarea vieţii, unii şuşoteau. Cum a venit vorba despre un păcătos care poate fi bârfit, care poate fi arătat cu degetul, s-a făcut linişte. Nu vă voi mai spune altceva astăzi, decât atât: dacă veniţi la biserică din orice alt motiv, şi nu pentru a fi în comuniune cu Dumnezeu şi a vă ruga împreună cu ceilalţi, dacă vă interesează numai subiectele de bârfă sau subiectele care vă ridică în proprii ochi, făcându-vă să vi se pară că sunteţi superiori celor care stau la această oră în faţa televizoarelor, ar trebui să vă daţi seama că greşiţi.

Biserica este casa lui Dumnezeu. Vreţi să o transformaţi în sală de spectacol, în salon de bârfe? Să nu fie aşa! Luaţi aminte la cursele vrăjmaşului care, dacă nu a reuşit să vă împiedice să ajungeţi la biserică, se luptă să vă sucească minţile şi să vă îndemne să vorbiţi în loc să vă rugaţi sau să ascultaţi cuvinte de folos.

Aş mai fi avut multe să vă spun, dar o să vi le spun altădată. Vă las să vă gândiţi singuri dacă vreţi să mergeţi pe calea mântuirii. Şi, dacă nu vreţi, nu ştiu ce rost are să mai veniţi la biserică. Iar dacă vreţi, nu ştiu ce rost are să şuşotiţi şi să clevetiţi, în loc să vă rugaţi lui Dumnezeu cu zdrobire de inimă…

(Extras din Danion Vasile, Patericul Mirenilor, Pilde pentru secolul XXI, Editat de Editura Egumeniţa. Galaţi. 2004)

Pr. conf. dr. Caius Cuțaru - Cine vrea slavă de la Dumnezeu să fie slujitorul tuturor

Duminica a 5-a din Post (a cuvioasei Maria Egipteanca) Marcu 10, 32-45

Pe drumul care urcă spre Ierusalimul cel ceresc ne oprim în duminica de astăzi, însă nu într-un loc anume, unul pe care să-l putem indica pe o hartă, ci într-o anumită comunitate, una deosebită, cea apostolică, cu puțin timp înainte de a-și pierde Învățătorul. Ce avea atât de special această comunitate?

În primul rând, Îl avea pe Iisus Hristos ca îndrumător și cap al ei, imaginea lui Iisus care „mergea înaintea lor" fiind emblematică. De această dată, apostolii Îl urmau pe Hristos cu uimire și cu teamă pentru ceea ce vedeau și auzeau, uimirea sau mirarea fiind un semn al receptării, al deschiderii. Însă, potrivit Sfinților Părinți, uimirea reprezintă o treaptă în urcușul credinței și este un semn al nedeplinătății, al unei căutări neîncheiate încă.

În schimb, teama avea să fie interpretată de Sfântul Ioan Gură de Aur ca semn al neînțelegerii tainei morții și Învierii Domnului, a tainei mântuirii care se lucra cu neamul omenesc: „Lucrul acesta le era ascuns. De aceea erau triști. Văzuseră oameni morți, înviați de alți oameni, dar nu mai văzuseră niciodată ca un om să se învieze pe sine însuși; și așa să învieze ca să nu mai moară. Asta n-o înțelegeau, deși le-o spusese de nenumărate ori".

Duhul lumii nu îi părăsise pe apostolii lui Hristos

În al doilea rând, este vorba despre o comunitate născută printr-o chemare specială: „Nu voi M-aţi ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi şi v-am rânduit să mergeţi şi roadă să aduceţi, şi roada voastră să rămână”. Și dacă în trecut Dumnezeu Și-a ales un popor care să dea mărturie despre El între neamuri, iată că „în zilele acestea, mai de pe urmă”, și-a ales din sânul acestui popor doar un neînsemnat grup de doisprezece apostoli, oameni simpli, care au fost inițial martori ai învățăturilor și faptelor Sale minunate, pentru ca mai apoi să devină mărturisitori ai acestora până la marginile pământului, în multe cazuri apostolii pecetluindu-și apostolia cu jertfa vieții, devenind astfel martiri.

În al treilea rând, este o comunitate născută din dorința Mântuitorului Hristos de a altoi aici un nou mod de viață, unul total străin lumii de atunci, de a da naștere unui ethos care să-l schimbe fundamental pe om, modul său de a fi și de a se raporta la celălalt, de a-l face pe om să treacă de la o existență egoistă la proexistență, adică la o existență îndreptată către celălalt și pentru celălalt.

Acest nou mod de viață în care apostolii s-au exersat trei ani și jumătate trebuia apoi răspândit în întreaga lume, ceea ce au și făcut „cu timp și fără timp”. Comunitatea apostolică trebuia să fie aluatul care să dospească toată frământătura lumii și să-i dea acesteia pâinea cea nouă, viața în Hristos. Nu întâmplător, Biserica se va naște în acest mediu în mijlocul căruia se va afla și Maica Domnului, numită de Sfântul Ioan Damaschin „Biserică sfinţită şi rai cuvântător”, cea dintâi Biserică, în care Hristos a descoperit taina veacului viitor, taina Împărăției cerurilor. Noul mod de viață, care se va extinde în întreaga omenire prin plantatio Ecclesiae, s-a lucrat mai întâi în Trupul Domnului, iar mai apoi aici, în acest laborator al mântuirii care a fost comunitatea apostolică, având-o în centru pe Maica Domnului.

Și cu toate acestea, deși își vestise pentru a treia oară pătimiri, moartea și învierea, deși conviețuirea cu apostolii se apropia de sfârșit, Hristos Domnul constată că vechiul mod de gândire al lumii, străin duhului evanghelic, încă mai stăruia în mintea lor, după cum vedem din dialogul relatat de evanghelistul Marcu. Și nu la oricare dintre apostoli, ci la doi dintre cei mai apropiați, care împreună cu Petru L-au însoțit în cele mai tainice momente: la învierea fiicei lui Iair, la Schimbarea la Față și Îl vor însoți în curând în Grădina Ghetsimani.

Văzându-i pe apostolii Ioan și Iacov cum doreau să-I smulgă, cu viclenie, Mântuitorului o promisiune: „Învățătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine” (Mc. 10, 35); cum vor cere locuri de cinste în Împărăția lui Dumnezeu: „Dă-ne nouă să ședem unul de-a dreapta Ta, și altul de-a stânga Ta, întru slava Ta” (Mc. 10, 37), cum, în mod inconștient, credeau că puteau bea în acel moment, fără învestirea cu putere de sus, prin venirea Duhului Sfânt, paharul pe care Îl va bea Hristos peste puțin timp, am zice că misiunea Mântuitorului era

aproape să eşueze, că duhul cel vechi al lumii era atât de puternic înrădăcinat, încât infuzia de viață nouă, hristică, nu se putea realiza. Cu toate acestea însă, Hristos nu Se arată nici mânios, cum o vor face ceilalți apostoli împotriva fiilor lui Zevedeu, nici întristat sau descurajat, ci cu multă răbdare și dragoste, „chemându-i la Sine” printr-un gest plin de tandrețe, îi corectează pe cei doi, predându-le una din ultimele lecții, una din cele mai minunate după lecția iubirii.

Slujirea semenului, lucrul care ne aduce cel mai aproape de Dumnezeu

Mântuitorul, ca un pedagog desăvârșit, îi atenționează mai întâi pe apostoli asupra a ceea ce trăiește lumea lipsită de prezența Sa: „Știți că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele, și cei mai mari ai lor le stăpânesc” (Mc. 10, 42). El descrie o lume care ni se pare foarte cunoscută și nouă, celor de astăzi, o lume în care domnește căutarea cu orice preț a bunăstării, plăcerii și puterii, în care lupta pentru slava deșartă a unor demnități efemere este totul pentru unii oameni, în care se clădesc averi pe nefericirea semenilor.

Cuvintele Domnului: „Dar între voi nu trebuie să fie așa” (Mc. 10, 43), introduc conținutul noului mod de viață hristic, în care la loc de cinste se află porunca slujirii aproapelui, demnitatea și primatul acesteia, slujire pe care El a pus-o mai întâi în lucrare. Hristos îi învață pe apostoli, și prin ei pe noi toți, că mai mare în Împărăția lui Dumnezeu este cel ce slujește și nu cel căruia i se slujește, că nu este sub demnitatea omului să slujească celuilalt dacă Dumnezeu-Omul a slujit mai întâi, că în slujirea aproapelui Îl întâlnim pe El, Cel care a venit în lume sub chipul smerit al celui ce slujește.

Să nu dezertăm de la exigenţele vieţii în Hristos

Acum, la două mii de ani de la evenimentul ultimei urcări la Ierusalim a Mântuitorului, înaintăm și noi către praznicul cel mare al Învierii Domnului, poate mai mult ca oricând cu uimire și cu teamă. Cu uimire pentru veștile care ne parvin despre întinderea pandemiei și cu teama vestirii morții care bate la ușă pentru unii dintre semenii noștri. Însă spre deosebire de ucenicii Domnului de atunci, mulți dintre noi, „ucenicii” Săi de acum, nu-L mai vedem pe Hristos pășind înaintea noastră. Și aceasta pentru că în multe rânduri, noi, creștinii de astăzi, am dezertat de la exigențele vieții în Hristos, am așezat-o într-un pat al lui Procust, ajustând-o la măsurile noastre, pentru a nu ne deranja comoditatea.
Este vremea să ne regândim viața, să o reașezăm pe o altă temelie, una în care Hristos să fie piatra din capul unghiului. Criza prin care trecem nu este altceva decât judecata lui Dumnezeu cu noi, este chemarea la Sine, plină de dragoste, este șoapta pe care ne-o adresează tuturor: „Între voi să nu fie așa”. Și o altă șoaptă: nu vă lăsați stăpâniți de duhul lumii acesteia; slujiți celuilalt, așa cum Eu

v-am slujit vouă și viața Mi-am dat-o pentru voi. Eu nu v-am părăsit, ci „sunt cu voi în toate zilele”, și călătoresc ca pelerin pe calea vieții voastre. Amin!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Cuvioasa Maria Egipteanca, vas ales al Duhului şi model de pocăință

La 1 aprilie și în Duminica a 5-a din Postul mare o cinstim pe Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca. Ea este femeia care, prin întâlnirea cu sfânta cruce, şi-a schimbat total felul de viaţă, trăind în pocăinţă deplină, în mare nevoinţă şi ajungând astfel la mântuire. În acest sens, troparul cuvioasei este elocvent: „Întru tine, maică, cu osârdie s-a mântuit cel după chip; că luând crucea ai urmat lui Hristos și lucrând ai învățat să nu se uite la trup, că este trecător; ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta și cu îngerii împreună se bucură, cuvioasă Marie, duhul tău”.

Biserica a așezat cinstirea cuvioasei Maria Egipteanca spre finalul Postului mare pentru a ne oferi ajutor în urcușul nostru duhovnicesc spre Înviere, arătându-ne astfel exemplul unui om la fel ca noi, care şi-a schimbat viaţa prin pocăinţă şi a ajuns la mântuire. Prin chipul vieții ei primim încurajarea că nu este târziu nici-odată să punem început bun prin pocăință pentru dobândirea vieţii veşnice.

Viața cuvioasei Maria Egipteanca, scrisă de patriarhul Sofronie al Ierusalimului, este un manual al pocăinței şi al bucuriei sfințeniei dobândite prin post şi rugă-ciune.

Părintele arhimandrit Ioanichie Bălan arată că Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca „prin pocăinţă s-a făcut biserică a Duhului Sfânt, vas ales, alăută duhovnicească, porumbiţă cerească şi casă a tuturor bunătăţilor”.

Pentru noi, cei de astăzi, cuvioasa este pildă a pocăinţei şi a ridicării omului din păcat prin smerenie şi prin post. Și acest lucru îl mărturisește și o cântare din Triod la Duminica a 5-a: „Pildă de pocăinţă avându-te pe tine, prea cuvioasă Marie, roagă pe Hristos să ne dăruiască nouă aceasta în vremea postului; ca în credinţă şi în dragoste să te lăudăm pe tine cu cântări”.

În aceste timpuri de pandemie este de folos să o chemăm în ajutor rugându-ne: „O, prea cuvioasă maică Maria Egipteanca, cea care străluceşti în lumina dumnezeirii, roagă-L pe Multmilostivul Dumnezeu să ne dea iertare de păcate şi mântuire sufletelor noastre, ca în cereasca Împărăţie împreună cu sfinţii şi cu îngerii de-a pururi să-I dăm slavă lui Dumnezeu cântând: Aliluia!

Cuvioasei maici Maria Egipteanca, cele de laudă îi aducem pentru nevoinţele ei, cele mai presus de fire, că l-a biruit pe veliar cu puterea sfintei cruci şi cununa slavei a dobândit-o de la Dumnezeu.

Roagă-te Stăpânului Hristos să ne ierte de păcate şi pe noi, cei care te lăudăm şi-ţi cântăm: Bucură-te, Sfântă cuvioasă maică Maria şi roagă-te să fim şi noi mai credincioşi, mai smeriţi, mai răbdători!”

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Viața omului, de la moartea păcatului la învierea prin pocăință

Duminica a 5-a din Postul mare ne oferă modelul de pocăință al Sfintei cuvioase Maria Egipteanca. Viața ei este un exemplu despre cum un om căzut în cele mai grele păcate prin pocăință ajunge la sfințenie. Citind sau ascultând viața ei, creștinul aflat în ultima parte a Postului mare înțelege că, dacă vrea să ajungă la sfințenie, pe lângă post are nevoie și de pocăință.

Biserica ne îndeamnă acum să împletim postul cu pocăința. Ea ne așteaptă să venim la scaunul de spovedanie și să ne mărturisim păcatele, pentru a fi pregătiți să parcurgem Săptămâna mare, când s-au petrecut „minunile mari și mai presus de fire” legate de mântuirea neamului omenesc prin Jertfa de pe Cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Viața Sfintei cuvioase Maria Egipteanca se citește la Denia Canonului mare ce s-a oficiat în Biserica Ortodoxă miercuri seara în săptămâna a cincea din Postul mare. Se citește la această slujbă pentru a împleti îndemnurile la pocăință ale Canonului Sfântului Andrei Criteanul cu exemplul de pocăință al cuvioasei Maria Egipteanca.

Oricine reușește să citească viața cuvioasei rămâne marcat de determinarea și puterea pe care Maria Egipteanca le arată când pornește pe drumul pocăinței prin asceză și care o duce la sfințenie. Impresia este sporită când asculți viața ei citită în biserică. Această stare se amplifică atunci când auzi adaptarea radiofonică a textului scris în secolul al VII-lea de Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, a cărui voce aparține în piesă regretatului titan al teatrului românesc, actorul Radu Beligan. Mai ales că această adaptare de teatru radiofonic respectă

structura textului redactat de marele patriarh al Ierusalimului. Când auzi cuvintele scrise de Sfântul Sofronie la începutul vieții cuvioasei înțelegi că tot ceea ce urmează să afli este un fapt minunat îngăduit de Dumnezeu să fie cunoscut tuturor oamenilor pentru a avea un model de pocăință.

Dumnezeu nu e gelos. El vrea să împărtășească sfințenia Lui tuturor

Știm din introducerea sfântului ierarh că această viață a cuvioasei o relatează după cele pe care le-a aflat de la „un sfințit bărbat, învățat din copilărie să spună și să facă cele dumnezeiești”. Deci, un om cu viață sfântă este cel care a povestit patriarhului viața minunată a sfintei, iar acesta a scris pentru noi această istorie a pocăinței.

Plasarea minunatei povestiri este în spațiul binecuvântat al Palestinei, unde s-au nevoit în istoria monahismului mari părinți ai lumii creștine. În aceste locuri ale pustiului palestinian se desfășoară istoria pocăinței cuvioasei Maria Egipteanca.

Primul personaj care apare în relatarea Sfântului Sofronie este Zosima, un monah îmbunătățit care din copilărie se nevoia în una dintre mănăstirile Palestinei. Ajuns la o vârstă venerabilă, după ce toată viața s-a nevoit duhovnicește, a fost încercat de ispita gândului că este „întru toate desăvârșit” și nu are nevoie de nimeni pentru a mai învăța ceva. Pentru a nu-l lăsa în această rătăcire, Dumnezeu îi spune prin trimisul Său să meargă la o mănăstire de la râul Iordan. Aici Zosima a intrat în obștea monahală și a fost impresionat de râvna călugărilor, ceea ce i-a adus multă alinare sufletească. Ajunși la începutul urcușului duhovnicesc al Postului mare, după obiceiul mănăstirii, la sfârșitul primei săptămâni de post, alături de ceilalți monahi a plecat în pustie, unde fiecare s-a nevoit în pustnicie până la Duminica Floriilor, când se întorceau în mănăstire. Zosima a trecut râul Iordan și a străbătut pustiul pentru a găsi un ascet îmbunătățit de la care să învețe sfințenia.

Căderile și ridicările sfinților. Pe primele le-am trăit. Pe celelalte?

În acest itinerar ascetic el o descoperă pe Sfânta Maria Egipteanca, de la care află istoria minunată a vieții ei sau mai exact, drumul cuvioasei de la moartea păcatului la învierea pocăinței.

De la ea, Zosima află că este din Egipt. La vârsta de 12 ani părăsise casa părintească și trăia în orașul cosmopolit Alexandria, una dintre cele mai mari metropole ale timpului. Aici, din plăcere, devine prostituată, rămânând în această stare de desfrânare vreme de 17 ani.
Într-o zi vede mai mulți bărbați din Libia și Egipt care alergau spre mare pentru a se îmbarca în corăbiile ce urmau să-i ducă în Țara Sfântă pentru a se închina la

Sfintele Locuri din Ierusalim și a cinsti Sfânta Cruce. Pentru a pierde pe cât mai mulți dintre ei prin desfrânare, îi convinge pe unii să o ia și pe ea pe una dintre corăbiile ce mergeau în Țara Sfântă. Pe drum pe mulți îi întinează prin desfrânare de la scopul pelerinajului lor la Ierusalim.

Ajunși în Cetatea Sfântă pentru sărbătoarea Sfintei Cruci, toți pelerinii intră în biserică pentru a cinsti lemnul de viață dătător, numai ea nu poate ajunge să se închine. Încearcă de trei sau patru ori și, văzând că nu poate intra, se retrage într-un colț din curtea bisericii și, având revelația cauzei ce nu-i permitea accesul în locașul sfânt, se roagă Sfintei Fecioare Maria, a cărei icoană se afla în acel loc și-i cere ajutorul pentru a se putea închina la Sfânta Cruce, promițând că se va lepăda de lume și va merge acolo unde o va călăuzi Maica Domnului, pentru pocăință.

Cu puterea Preasfintei Fecioare, cuvioasa reușește să intre în biserică pentru a cinsti Sfânta Cruce. Apoi este îndrumată de Maica Domnului să treacă Iordanul pentru a se nevoi în pustiu, unde va găsi „bună odihnă”. Se spovedește și se împărtășește la Biserica Sfântului Ioan Botezătorul de la Iordan. După ce primește binecuvântarea cuminecării, trece râul Iordan și se nevoiește în pustie vreme de peste patru decenii.

Îi povestește lui Zosima cum vreme de 17 ani s-a luptat pentru a scăpa de urmările celor 17 ani de viață desfrânată. Ceilalți 30 de ani i-a petrecut intensificând asceza și rugăciunea, având permanent ajutorul Maicii Preasfinte. Când s-a întâlnit cu Zosima, de 47 de ani se nevoia în pustiul de dincolo de Iordan.

Zosima, părintele pe care sfinţenia cuvioasei Maria l-a copleşit

Aflând minunata istorie a vieții acestui înger în trup, Zosima a înțeles de ce Dumnezeu l-a adus la mănăstirea de la Iordan, pentru a descoperi această pildă de pocăință pe care o oferă creștinilor cuvioasa Maria Egipteanca. Zosima descoperă cu uimire că sfânta, chiar dacă nu știa carte, cunoștea Sfânta Scriptură, pentru că, după cele spuse de ea, „Cuvântul lui Dumnezeu, care este viu și lucrător, dă omului cunoștință”.

La îndemnul sfintei, când Zosima se întoarce în mănăstire, el nu povestește nimic din cele întâmplate în pustiu. După un an, așa cum îi spusese cuvioasa, în seara Joii celei mari vine la Iordan și o împărtășește cu Trupul și Sângele Domnului. Apoi ea pleacă în pustie, iar el se întoarce la mănăstire.

Trece încă un an și Zosima merge din nou în Postul mare în pustiu și o găsește pe cuvioasa trecută la cele veșnice, iar dintr-o scrisoare lăsată de ea află că a plecat la Domnul chiar în noaptea Sfintelor Pătimiri ale Mântuitorului, după ce a

fost împărtășită de el, rugându-l să îngroape trupul ei, care nu cunoscuse stricăciunea vreme de un an. Acum el află și numele cuvioasei, Maria.

Cu ajutorul unui leu venit în chip minunat în inima pustiului, Zosima îngroapă trupul sfintei. Întors la mănăstire, Zosima descoperă tuturor taina minunată a vieții Sfintei cuvioase Maria Egipteanca. Zosima rămâne în această mănăstire până la sfârșitul vieții lui, care s-a întâmplat când avea 100 de ani.

Sfântul Sofronie încheie această istorie a pocăinței scriind: „Monahii au transmis prin grai, din om în om, această istorisire și ofereau pilda de obștească folosință celor care voiau să o asculte”.

La fel este și cu noi astăzi, cei care ascultăm această pildă de pocăință și minunându-ne de puterea cu care harul lui Dumnezeu lucrează în omul care se pocăiește, spunem: cuvioasă maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Sfânta Maria Egipteanca, pildă de rugăciune şi culme a sihaştrilor

În a cincea Duminică din Postul mare, Biserica ne pune înainte pilda de pocăinţă a Sfintei cuvioase Maria Egipteanca. Prin rugăciune neîncetată şi aspră postire, cuvioasa s-a învrednicit să fie un model de pocăinţă pentru creştini. Ea, care vreme de 17 ani a căzut în păcatul greu al desfrânării, închinându-se la Locurile Sfinte, prin putere dumnezeiască s-a întors pocăindu-se către Dumnezeu şi timp de 47 de ani a locuit în pustie, în post şi rugăciune, ajungând la desăvârşire duhovnicească.

Viaţa cuvioasei Maria Egipteanca, redactată de Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, este o biografie luminoasă a ridicării din păcat prin pocăinţă şi un ghid spiritual pentru orice creştin în Postul mare. De aceea, este citită la Denia Canonului mare din săptămâna a 5-a a postului şi în această duminică.

Din acest text ştim că, la vârsta de 12 ani, Maria a părăsit casa părintească din Egipt şi a mers în cel mai cosmopolit loc din acest tărâm al faraonilor, şi anume Alexandria, oraşul fondat de grecii conduşi de Alexandru Macedon. Aici a dus vreme de 17 ani o viaţă păcătoasă, robită de patima desfrânării. La vârsta de 29 de ani ajunge la Ierusalim, unde se adunaseră creştinii pentru a cinsti Sfânta Cruce. Scopul venirii ei aici era unul păcătos, însă din curiozitate a mers şi ea să vadă lemnul Sfintei Cruci.

Sfântul Sofronie relatează că, sosind ziua Înălţării Sfintei Cruci, ea a dorit să intre în biserica unde se afla lemnul de viaţă dătător şi a constatat în trei sau patru rânduri că „o putere dumnezeiască” o oprea.

Momentul trezirii ei sufleteşti din somnul păcatului ne este prezentat prin cuvintele cuvioasei astfel: *„Fiind în rușine și în deznădăjduire, m-am depărtat și stăteam într-un colț al pridvorului bisericii. Și abia oarecând mi-am venit în simțire și am înțeles care a fost pricina ce mă oprea a vedea lemnul făcător de viață al Crucii Domnului. Pentru că se atinsese de ochii inimii mele lumina înțelegerii celei mântuitoare, porunca Domnului cea strălucită, care luminează ochii cei sufletești, arătându-mi că tina faptelor mele îmi oprește intrarea în biserică. Deci, am început a plânge, a mă tângui și a mă bate în piept, scoțând suspinuri din adâncul inimii mele. Și plângând în locul unde stăteam, am văzut sus icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu stând în perete..."*

În acest moment de luminare a conştiinţei ei păcătoase, tânăra descoperă puterea rugăciunii prin cuvintele pe care le adresează Maicii Domnului: *„O, Fecioară, Stăpână, care ai născut cu trup pe Dumnezeu Cuvântul! Știu cu adevărat, știu că nu este cu cuviință, nici cu plăcere ție ca să privesc eu desfrânata, cea atât de necurată, spre cinstită icoana ta, a prea curatei și pururea Fecioarei Maria, care ai sufletul și trupul curat. Și cu dreptate este ca eu, desfrânata și urâta, să fiu lepădată de la fecioreasca ta curățenie. Dar de vreme ce am auzit că pentru aceasta Dumnezeu S-a făcut om, pe care L-ai născut, ca să cheme pe cei păcătoși la pocăință, ajută-mi mie, care, fiind singură, nu am de la nimeni ajutor. Poruncește ca să-mi fie și mie neoprită intrarea în biserică și nu mă lipsi de a vedea cinstitul Lemn, pe care cu trupul S-a pironit Dumnezeu, Cel născut din tine, care și-a dat Sângele Său pentru a mea izbăvire. Poruncește, o, Stăpână, ca și mie, nevrednicei, să mi se deschidă ușa, spre închinarea dumnezeieștii Cruci, și să-mi fii tu mie chezășuitoare preavrednică de credință către Cel ce S-a născut din tine, cum că de acum nu-mi voi mai întina trupul cu nici un fel de spurcăciune a necuratei desfrânări, ci după ce voi vedea lemnul cel sfânt al Crucii Fiului Tău, mă voi lepăda cu totul de lume și de cele din ea și îndată voi ieși oriunde tu singură, ca o chezășuitoare a mântuirii mele, mă vei povățui pe mine".*

După ce spune aceste cuvinte de rugăciune, călăuzită de Preasfânta Fecioară intră în biserică şi se închină „cinstitului lemn al Sfintei Cruci". Apoi vine din nou în faţa icoanei Maicii Domnului care o îndeamnă să treacă Iordanul pentru a afla „bună odihnă".

Merge mai întâi la Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul" de lângă Iordan, unde se spovedește şi primește Sfânta Împărtăşanie. A doua zi dimineață trece Iordanul şi, călăuzită de Maica Domnului, merge în pustiu, unde se nevoiește timp de 47 de ani prin post şi rugăciune.

Despre întoarcerea Mariei către Dumnezeu prin minunata ei închinare la lemnul de viaţă făcător, cântările de azi din Triod ne spun: „Puterea Crucii Tale,

Hristoase, a făcut minune; că şi aceea care mai înainte era desfrânată, s-a nevoit cu nevoinţă pustnicească”.

Cuvioasa Maria Egipteanca „privind spre icoana binecuvântatei Fiice a lui Dumnezeu şi căindu-se de toate păcatele de mai înainte”, „cu îndrăzneală mare s-a închinat cinstitului lemn”, a luat de la sfintele locuri „merinde de virtute mântuitoare” şi „părăsind înţelepţeşte toate cele pământeşti” a trecut râul Iordan, sălăşluindu-se în „locaşul Botezătorului”, „lesne a răbdat osteneala pustiei” prin „puterea cea tare a lui Hristos”. Ea, cea care „mai înainte era plină de tot felul de întinări”, se arătă „aleasă lui Hristos, prin pocăinţă urmând vieţii îngereşti...”

Prin trăirea ei pustnicească plină de pocăinţă, cuvioasa a ajuns să strălucească de sfinţenie şi să facă văzut acest lucru prin mersul pe apă sau ridicându-se de la pământ în vremea rugăciunii. Triodul ne spune că „locuind în pustie”, cuvioasa „a lepădat chipurile patimilor din sufletul ei” şi „a strălucit” prin multe „feluri de virtuţi”, învrednicindu-se „peste ape uşor să treacă”, iar cu rugăciunea s-a ridicat „de pe pământ către Dumnezeu”.

Ieromonahul Makarios Simonopetritul scrie în „Triodul explicat” că Sfânta Maria Egipteanca prin „convertirea şi viaţa în deşert” a devenit „în sens propriu o icoană a metanoiei”. Pentru că Luminânda ne spune: „Pildă de pocăinţă avându-te pe tine, prea cuvioasă Marie...”

Noi, ortodocşii, o vedem ca o icoană a pocăinţei şi un model de creştin care prin post şi rugăciune „nevoindu-se mai presus de măsura firii omeneşti” a ajuns la „viaţa îngerească”. Pentru aceasta ea este „culmea sihaştrilor”, „podoaba pustnicilor”, „lauda şi întărirea cuvioşilor”, după cum ne spune Triodul, care o numeşte „mireasa Împărăţiei cerurilor”.

Pe cea care „vânările sufletului şi patimile trupului le-a tăiat cu sabia postului”, iar „păcatele gândului cu tăcerea sihăstriei le-a înecat”, o cinstim cu dragoste sfântă şi-i cerem să roage pe Hristos să ne dăruiască noua pocăinţa în vremea postului şi iertare de greşeli.

Acum, când ne pregătim să intrăm în ultima săptămână a Postului mare, ce precede Săptămâna Sfintelor Pătimiri ale Domnului, când intensificăm asceza noastră prin post şi rugăciune, lectura vieţii cuvioasei Maria Egipteanca este un prilej să ne întărim duhovniceşte şi să nu deznădăjduim din pricina păcatelor, pentru că, urmând pilda ei de pocăinţă, vom ajunge şi noi la mântuire şi Viaţă veşnică.

Diac. Alexandru Ojică - Avatarurile libertății în societatea contemporană

Învățătura teologică a Duminicii Mariei Egipteanca, cuvioasă care e sărbătorită în fiecare an la 1 aprilie, dar și în această duminică, a cincea din Postul cel mare, poate fi sintetizată în câteva concepte-cheie: libertate fără limite, plăcere și relativism moral, dar și pocăință, care așază lucrurile la locul lor. În cele ce urmează vom vorbi doar despre primele trei.

„Este interzis să interzici.” Aceasta este moștenirea ideologică a mișcării din mai 1968. Drumul spre o libertate sporită, o libertate fără limite, se construia pe baza cererilor studențimii din Franța și Germania. O generație care nu cunoștea ororile celui de-al Doilea război mondial și care beneficia de o ne mai întâlnită putere de cumpărare, aflată la începutul vieții lor profesionale, după o școlarizare de lungă durată, cât și personale (întemeierea unei familii), a lăsat nu doar o moștenire aparent bună, dar a dăruit și o eliberare de constrângerile încă legale pe atunci, dar care conțineau o morală sănătoasă din punct de vedere creștin. La peste 50 de ani distanță, rezultatele nu doar că se văd sau se simt, ci au ajuns împropriate firii europeanului de rând, născut, educat sau trăitor în Occident. Dar cum într-o societate globalizată nimeni nu e scutit și nu se poate opune schimburilor culturale, comerciale sau de orice altă natură ar fi ele, aceste consecințe sunt prezente în toată lumea.

Libertatea este o valoare fundamentală în primul rând a europenilor, făcând parte intimă din mentalul locuitorilor acestei zone. Faptul că a căpătat această importanță se datorează fără îndoială creștinismului. Însă, în cadrul societății secularizate în care trăim asistăm în mod evident la o formă de delir al libertății prin însăși redefinirea ei. A accepta orice, din punct de vedere moral, nu înseamnă altceva decât o pervertire a libertății și o nouă percepție asupra mora-

lităţii. La fel, restrângerea libertăţii în diferite chipuri şi forme, mai ales în ultimul an, cu justificarea protecţiei sanitare a dus nu numai la o acceptare a acesteia, în numele binelui comun, ci şi la numeroase derive atât din partea autorităţilor, cât şi a cetăţenilor. Iar în acest angrenaj, libertatea de a gândi şi de a spune lucrurilor pe nume nu a mai putut fi exercitată în unele situaţii normal, ci prin actele de violenţă deja cunoscute şi în acelaşi timp marginalizate sau chiar ignorate, din Statele Unite, dar şi din Europa. O societate care nu mai are posesia unor reguli comune nu doar că se privează de un limbaj comun şi valabil pentru toţi, ci creează falii adânci între indivizi, ajungând în cele din urmă să se autodistrugă.

Societatea noastră este una în care individul trebuie să îşi caute reperele şi libertatea faţă de robia ideologiei consumeriste de orice fel. Ele, din păcate, nu ne mai sunt date, căci morala a fost expediată, în cel mai bun caz, în spaţiul privat al familiei. Dar cum familia stabilă trebuie redescoperită de societatea secularizată, morala rămâne adeseori o dulce nostalgie. Însăşi libertatea noastră aparentă de a face orice ne place (lucru valabil îndeosebi înainte de martie 2020) arată cât de mult serveşte finalmente economiei ceea ce noi conştient sau nu alegem.

Cu toate acestea, avem instinctul supravieţuirii într-o lume dată aproape cu totul peste cap. Şi chiar la o simplă vedere ştim şi simţim că omul este singura creatură capabilă să-şi realizeze dorinţele schimbând lumea. Iar omul a schimbat lumea nu doar din Renaştere, când s-a plasat în centrul tuturor preocupărilor, ci şi în ultimul veac, prin existenţialişti.

Filosoful ateu Jean-Paul Sartre va rămâne în istoria filosofiei prin cele două mari idei ale sale: L'homme n'est rien d'autre que ce qu'il se fait şi L'homme est condamné à être libre. Dar aceste dorinţe, adeseori inoculate de societatea consumeristă în care trăim, ne arată, de fapt, falsa noastră libertate şi robia sau adicţia în faţa plăcerii de orice fel (ridicată nu în puţine cazuri la rang de performanţă), în faţa a ceea ce este considerat drept etalon al fericirii de către societate.

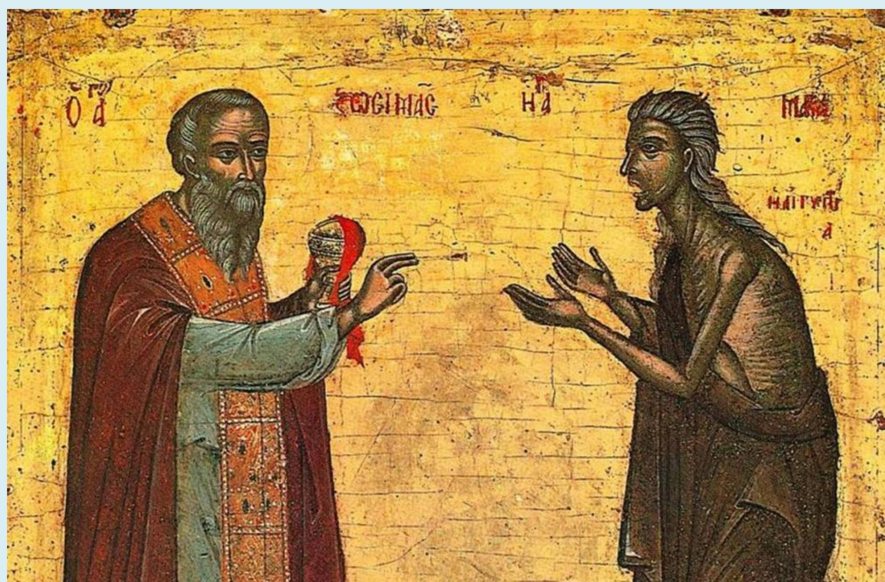
O carte scrisă în urmă cu peste trei decenii, în 1985, sub semnătura lui François Brune, Le Bonheur conforme. Essai sur la normalisation publicitaire (tradusă şi în limba română), ne arată starea lucrurilor. Plăcerea gustului, spre exemplu, nu a rămas o simplă funcţie a organismului, ci a ajuns să capete valenţele unui culturi. Iar acest caz nu este unul singular. Critica dură a societăţii consumeriste este deja făcută nu doar prin diferite cărţi şi studii (Jean-Claude Guillebaud, La tyrannie du plaisir), ci şi în viaţa de zi cu zi. Limita acestui sistem este cunoscută şi atinsă. Ieşirea din norma societăţii înseamnă ieşirea de sub tirania

plăcerii, de orice fel ar fi ea, care are capacitatea de a ne controla și de a ne subjuga.

Unul dintre îndemnurile concrete adresate locuitorilor din Corint de către Sfântul apostol Pavel a fost tocmai ieșirea din logica și modalitatea de funcționare a unei societăți hedoniste, axată pe dobândirea plăcerii, pe considerarea vieții ca fiind numai hic et nunc tocmai printr-o sintagmă reluată de două ori în prima epistolă: „Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos. Toate îmi sunt îngăduite, dar nu mă voi lăsa biruit de ceva/dar nu toate zidesc" (1 Corinteni 6, 12; 10, 23). Acest slogan al locuitorilor din Corint, „toate îmi sunt îngăduite", este chintesența societății în care trăim.

Viața Sfintei cuvioase Maria Egipteanca - ce înseamnă nu doar alegoric, ci cât se poate de real, ieșirea din tirania și robia plăcerii - ne arată de fapt nu doar iluzia plăcerii și prezența unei libertăți aparente, ci totodată și lipsa de repere a unei vieții coordonate doar de „este interzis să interzici!"

Pr. Eugeniu Rogoti - Theologica - Paşii postirii spre Înviere

Postul mare ne arată calea pe care o urmăm spre a primi cu cinstea cuvenită sărbătoarea Învierii Mântuitorului Hristos, spre propria noastră înviere care, dacă începe de acum, din această viaţă, ne va face casnici ai lui Dumnezeu, chiar dacă vom trece prin moartea trupească. Sfinţii care însemnează popasurile duminicale ale Postului mare au arătat prin întreaga lor viaţă şi mărturisire care sunt lupta duhovnicească a omului şi roadele acesteia.

Trei dintre duminicile Postului mare sunt închinate unor sfinţi care au trăit şi arătat altora cum trebuie dusă lupta duhovnicească pentru a se îndumnezei prin har omul în întregimea sa.

- ✓ *Sfântul Grigorie Palama, arhiepiscopul Tesalonicului,*
- ✓ *Sfântul cuvios Ioan Scărarul, egumenul mănăstirilor din Sinai, şi*
- ✓ *Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca, vieţuitoare în pustia Iordanului, reprezintă pentru noi, creştinii ortodocşi, un model de vieţuire duhovnicească şi de înălţare a existenţei noastre până la Tronul lui Dumnezeu.*

Îndumnezeirea omului prin harul Duhului Sfânt, după o vieţuire în lupta cu patimile trupeşti şi sufleteşti, şi dobândirea celor mai înalte virtuţi, ca urmare a pomenirii neîncetate a numelui Domnului şi Dumnezeului nostru Iisus Hristos, este răspunsul la chemarea iniţială din partea Ziditorului de a creşte şi a ne înmulţi. Creşterea aceasta în duh ne face comesenii Împăratului la Cina Lui cea minunată, care încheie istoria devenirii umanităţii într-o atmosferă de sărbătoare permanentă. Cum se poate face însă această lucrare duhovnicească ne învaţă Biserica prin exemplul viu al celor trei sfinţi pe care îi pomenim în duminicile a doua, a patra şi a cincea ale postului Sfintelor Paşti.

Sfântul Grigorie Palama apără învăţătura despre harul lui Dumnezeu care lucrează în chip nevăzut în inima omului. Acest har, care menţine viaţa, îl poate schimba pe om din făptura cu „haine de piele” sau animalul care s-a dovedit a fi omul după cădere, în făptură cu „haină de lumină”, după menirea ei dintru început. Pentru aceasta însă, omul trebuie să se străduiască în ţinerea minţii treze la chemarea permanentă a lui Dumnezeu.

Cuviosul Ioan Scărarul, autorul lucrării care i-a şi dat supranumele, îi îndeamnă pe oamenii care voiesc desăvârşirea să se lepede de patimi şi să se unească pe cât posibil cu dumnezeirea, prin harul Duhului Sfânt. Felul în care punctează acest cuvios lucrarea minţii şi a sufletului în despătimire şi dobândirea virtuţilor este atât de frumos şi pedagogic, încât părinţii Bisericii au simţit nevoia ca această lucrare şi vieţuirea minunată a egumenului sinait să fie un exemplu demn de urmat pentru creştini în fiecare post al Paştilor.

Mănăstirea Rugului Aprins, aşa cum se numea aşezământul de la poalele Muntelui Sinai înainte de a fi închinat Sfintei Ecaterina, aminteşte permanent de vedenia lui Moise a Fiului lui Dumnezeu Întrupat. De aici şi îndemnul la rugăciunea neîncetată, pentru că rugul, deşi arde, nu se mistuie niciodată.

Sfânta Maria Egipteanca, împlinind cuvintele Mântuitorului, a devenit din păcătoasă mare virtuoasă şi bine plăcută lui Dumnezeu.

Pustia Iordanului, acel loc în care S-a retras Mântuitorul Hristos după scufundarea în apele repejunilor râului din Israel, devine pentru tânăra Maria loc de vieţuire şi luptă permanentă pentru a scăpa de patimi şi a dobândi din ce în ce mai mult harul şi îndumnezeirea.

Părintele Zosima, în vremea retragerii sale din această perioadă a postului Paştilor, după obiceiul frumos al mănăstirii sale, vede un înger în trup, o fiinţă schimbată şi îndumnezeită, care poate zbura şi trece Iordanul. Uimit de aşa ceva, el primeşte învăţătură de la fosta păcătoasă şi ajunge vrednic să o împărtăşească cu Trupul şi Sângele lui Hristos, pe care ea Îl cunoştea în modul cel mai direct şi apropiat cu putinţă, însă până atunci numai în duh. Gustând cu adevărat din Mântuitorul, Dumnezeu cel înviat şi şezător de-a dreapta Tatălui, cuvioasa Maria se grăbeşte să plece în acea Împărăţie, pentru care se pregătise vreme de patru decenii.

Asemenea Sfântului Ioan Scărarul, care petrecuse patruzeci de ani în chilia din peştera pustiului sinait, Maria primeşte să înveţe o lume întreagă prin vieţuirea ei minunată, care se constituie astăzi într-un model demn de urmat de fiecare creştin în parte.

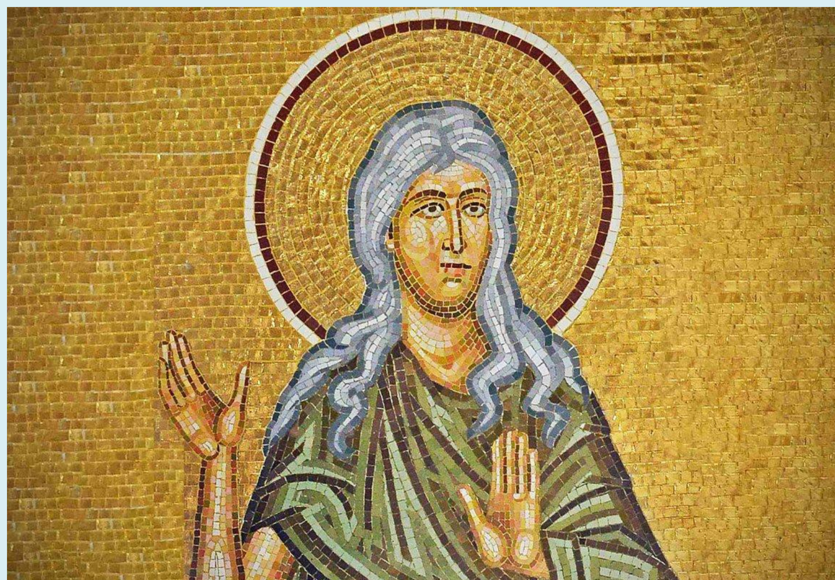
Cum putem urma astfel de modele de desăvârşire, însă fără a fi total descurajaţi, văzând distanţa pe care o avem de parcurs până la acea înălţime duhovnicească? Ce ne poate face să rămânem cu mintea întreagă făcând comparaţie între noi şi aceşti sfinţi care sunt pentru noi pilde în petrecerea vieţii duhovniceşti? În primul rând, să ne gândim că drumul acesta, care încape astăzi în câteva pagini, pentru ei a fost îndelungat.

Patruzeci de ani s-au nevoit cuviosul Ioan şi Maria Egipteanca. Unul începând vieţuirea de monah evlavios, iar alta, aceea de păcătoasă care a ajuns la pocăinţă.

Rugăciunea minţii coborâte în inimă, asupra căreia insista atât de mult Sfântul Grigorie Palama, este exerciţiul necesar păstrării harului dumnezeiesc şi a minţii curate de gânduri şi pofte care ne îndepărtează de chemarea noastră iniţială în a creşte frumos la înălţimea şi starea „bărbatului desăvârşit”.

Rugăciunea, privegherea şi postirea de dragul lui Dumnezeu ne vor desţeleni pământul pentru ca sămânţa aruncată de Semănător să poată încolţi, creşte şi apoi rodi însutit pentru folosul nostru, dar şi al celor care ne înconjoară şi care au nevoie de dragostea şi sprijinul nostru. Postul acesta să-l petrecem cu gândul la pildele vii ce ne sunt puse în faţă, care ne arată că îndumnezeirea este posibilă, numai să dorim şi să ne străduim să ajungem la ea cu tot sufletul nostru.

Pr. Aurel Mihai - Evanghelia de Duminică - Viaţa Mariei Egipteanca, îndemn pentru cercetarea proprie

Duminica a 5-a din Post (a cuvioasei Maria Egipteanca) Marcu 10, 32-45

În cele două pericope evanghelice citite azi la Liturghie identificăm afirmarea unei virtuți comune pe care o vedem atât în atitudinea și învățătura Mântuitorului către ucenici, cât și în lucrarea duhovnicească a femeii păcătoase în casa fariseului Simon, și anume smerenia. Această duminică face pomenire și de viața Sfintei cuvioase Maria Egipteanca. Viața Sfintei Maria Egipteanca a fost așezată în scris de către Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, în secolul al 7-lea și rânduită în Triod începând cu secolul al 11-lea, în Duminica a 5-a din Postul mare, ziua ei de pomenire fiind la 1 aprilie.

Viața Sfintei Maria Egipteanca este citită în Postul mare împreună cu Canonul cel mare al Sfântului Andrei Criteanul. Pentru fiecare dintre credincioși, viața Sfintei cuvioase Maria Egipteanca este un îndemn la pocăință, post și rugăciune.

În momentul convertirii sale vedem lucrarea harului lui Dumnezeu în momentul în care se roagă cu lacrimi Maicii Domnului, schimbându-și viața pe calea mântuirii. De altfel, și nouă ne trimite Dumnezeu momente în viață când conştientizăm starea păcătoasă și luăm hotărârea de a ne ridica din păcat și a lucra duhovnicește la mântuirea noastră. Sfânta Maria Egipteanca începe o nouă viață în credință, rugăciune și post. Vedem în convertirea și apoi în lucrarea duhovnicească a Mariei Egipteanca cât de mult schimbă harul dumnezeiesc pe omul care se ridică din păcat, se pocăiește autentic și profund și apoi se ridică spre Împărăția cerurilor pe care doar sfinții o anticipează din lumea aceasta.

Petrecerea Sfintei cuvioase Maria Egipteanca în pustiul Iordanului timp de 47 de ani în post și rugăciune devine un model de urmat pentru toți creștinii care, deși viețuiesc în aglomerări urbane, își pot găsi pacea și liniștea sufletească în post, rugăciune și împlinirea poruncilor lui Dumnezeu. Așa cum Maria Egipteanca și-a asumat integral viața în slujirea lui Hristos în pustiul Iordanului, fiecare creștin își poate trăi viața duhovnicească în smerenie și pocăință, pregătindu-se de fiecare dată pentru a-L primi pe Hristos cu vrednicie în Sfânta Împărtășanie. Dacă Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca cu smerenie și pocăință s-a pregătit vreme de 47 de ani pentru a se împărtăși, noi avem șansa, prin lucrerea harului lui Dumnezeu și strădania noastră, să-L primim pe Hristos euharistic devenind „hristofori" permanent în viața noastră.

Se cuvine așadar ca pomenirea Sfintei Maria Egipteanca să fie pentru fiecare dintre noi un prilej de întărire spirituală, iar pilda vieții ei de pocăință să constituie o nădejde și o certitudine pentru toți oamenii care doresc să lucreze la mântuirea lor prin conlucrarea cu harul dumnezeiesc spre sfințirea vieților lor, indiferent de cât de păcătoși ar fi.

Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca devine astfel un model de urmat pentru fiecare dintre creștini.

În Triod întâlnim următoarele cuvinte: *„Întins-ai mâinile tale către înduratul Dumnezeu, Marie, afundată întru adâncul răutăților, și ți-a întins mână de ajutor cu milostivire, ca și lui Petru, căutând cu adevărat întoarcerea ta"* (tropar către Sfânta Maria Egipteanca din Canonul cel mare al Sfântului Andrei Criteanul).

Dumnezeu ne așteaptă întotdeauna cu dragoste să ne întoarcem la El chiar dacă de multe ori nu facem fapte vrednice de pocăință și nu arătăm semne de îndreptare în viața noastră. Pocăința este lepădare desăvârșită a tuturor patimilor și gândurilor rele, înseamnă trăire smerită, dragoste desăvârșită, rugăciune neîncetată, muncă cinstită, îmbrăcăminte smerită, vorbire înțeleaptă, cugetare la moarte, spovedanie cu lacrimi, ascultare de Biserică și Evanghelie, lepădarea trăirii vechi și începerea unei vieți noi, creștinești (arhim. Ioanichie Bălan).

De aceea, asemenea Mariei Egipteanca, și noi ar trebui să înțelegem și să răspundem dragostei cu care Dumnezeu cel în Treime ne îmbrățișează. În contextul pregătirii duhovnicești a Postului mare cu exercițiul smereniei, al plecării genunchilor, al postului și rugăciunii, exemplul Sfintei cuvioase Maria Egipteanca se constituie într-o adevărată lecție de pocăință și urmare a lui Hristos. De aceea și efectul asupra credincioșilor prin citirea vieții sale potențează eforturile duhovnicești din această perioadă intensă de pregătire și generoasă în modele, învățături și semnificații creștine. Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca ne

arată peste veacuri actualitatea pocăinței în apropierea de Dumnezeu și nădejdea că bunătatea lui Dumnezeu cuprinde pe orice om care se întoarce la El, lăsând în urmă o viață păcătoasă.

În a 5-a săptămână din Postul mare, când se citește în întregime Canonul Sfântului Andrei Criteanul şi se face pomenire de viața Sfintei cuvioase Maria Egipteanca, fiecare dintre creştini se adapă din îndemnurile și învățăturile slujbelor acestei perioade, înțelegând că viața Mariei Egipteanca este pilda cea mai grăitoare a adevăratei pocăințe, icoana omului păcătos care prin pocăință și fapte bune ajunge să intre în Rai. Biserica a rânduit ca în această săptămână din Postul mare să se citească şi viața cuvioasei Maria Egipteanca împreună cu Canonul cel mare pentru a ne fi nouă îndemn de pocăință adevărată și întărire în nădejdea mântuirii.

Înțelegând că Maria Egipteanca simbolizează pe creştinul păcătos care se pocăiește cu adevărat, pe această cale a Postului mare se cuvine să ne îndreptăm spre Ierusalimul care este Biserica lui Hristos, lăsând în urmă lumea (Egiptul) cu toate plăcerile și cursele ei și astfel ne vom bucura cu vrednicie în lumina învierii lui Hristos.

Pilda Sfintei Maria Egipteanca reprezintă pentru fiecare dintre noi, acum, între hotarele postului, un îndemn pentru cercetarea proprie în vederea pregătirii pentru spovedanie și Sfânta Împărtășanie. Sfânta Maria Egipteanca s-a luptat mulți ani cu păcatul, căci acolo unde nu este lucrare duhovnicească păcatul se întipărește în firea omului și cu greu omul îl poate scoate: *„Lăcrimând și în piept bătându-mă, îmi aduceam aminte de făgăduințele pe care le-am făcut când am ieșit în pustia aceasta și mă duceam cu gândul înaintea icoanei prea curatei Născătoare de Dumnezeu, ajutătoarea mea, și înaintea ei plângeam rugându-o să izgonească de la mine gândurile ce îmi tulburau ticălosul meu suflet. Iar după ce de ajuns plângeam și mă băteam în piept cu osârdie, atunci vedeam o lumină ce mă lumina de pretutindeni și mi se aducea o alinare care mă scotea din întreitele valuri ale ispitelor”* (Viața Sfintei Maria Egipteanca).

Pr. Alexandru Ojică - Evanghelia de Duminică - Drumul spre înviere trece prin pătimire și moarte pe Cruce

Duminica a 5-a din Post (a cuvioasei Maria Egipteanca) Marcu 10, 32-45

Duminica a 5-a din Postul mare ne vorbește, fiind în strânsă legătură cu pericopele evanghelice din duminicile precedente, despre urmarea lui Hristos. Sfânta Cruce scoasă spre închinare în mijlocul bisericii, în Duminica a 3-a, este nu doar semnul Mântuitorului Hristos, ci și însoțitoarea creștinilor în urcușul lor duhovnicesc spre Înviere.

Pericopa evanghelică de astăzi ne vorbește despre urcarea Mântuitorului Hristos la Ierusalim, o ultimă anunțare a Sfintelor Sale Pătimiri, și reacția a doi dintre apostolii Săi. O reacție care ne arată că a fi pe drum cu Mântuitorul Hristos nu înseamnă întotdeauna a fi în aceeași direcție sau gând cu El. Și, cu toate acestea, Hristos Domnul le arată fiilor lui Zevedeu că sunt și vor fi capabili să-L urmeze, dar în direcția care duce spre mântuire, și nu spre slava deșartă. De altfel, apostolii erau încă nedumeriți de faptul că ei nu aveau încă puterea de a scoate demonul din copilul lunatic („Pentru ce noi n-am putut să-l izgonim?” - Marcu 9, 28). Post și rugăciune le-a cerut Mântuitorul Hristos apostolilor Săi, iar acum vine să adauge că cel „care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru; şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie slugă tuturor” (Marcu 10, 43-44), chiar dacă vor fi capabili să bea paharul pe care-l va bea și El și vor primi botezul pe care îl va primi și El.

Paharul comuniunii

La ce se referă Hristos Domnul când le vorbește fiilor lui Zevedeu de un pahar și de botez? Era cu putință să meargă pentru ultima dată la Ierusalim fără a asuma acel pahar și botezul? Era cu putință, dar nu s-ar fi realizat mântuirea neamului omenesc. Prin pahar și botez, Mântuitorul Hristos face trimitere la Sfintele Sale Pătimiri, căci El mergea să se înalțe pe Cruce, pentru ca noi, oamenii, să putem duce, cu ajutorul Lui, crucea vieții noastre de zi cu zi și să ne putem mântui.

Interesantă este trimiterea din Vechiul Testament, din Psalmi, la cuvântul pahar: ***„Paharul este în mâna Domnului, plin cu vin curat bine mirositor, şi îl trece de la unul la altul, dar drojdia lui nu s-a vărsat; din ea vor bea toţi păcătoşii pământului" (Psalmi 74, 8).*** Un pahar ce se află în mâna Domnului, adică soarta oamenilor și care îndeamnă la comuniunea cu el: „Iar pe noi pe toți, care ne împărtășim dintr-o pâine și dintr-un potir, să ne unești pe unul cu altul prin împărtășirea aceluiași Duh" (Anaforaua din Liturghia Sfântului Vasile cel mare).

În schimb, apostolii erau cu gândul la un alt fel de suiș, un alt fel de înălțare, în duhul lumii și societății fără Dumnezeu, după cum a reținut Sfântul evanghelist Luca: ***„Ei credeau că Împărăția lui Dumnezeu se va arăta îndată" (Luca 19, 11).***

Sfântul Ioan Gură de Aur precizează un lucru foarte important legat de modul de a gândi și îndeosebi despre timpul de atunci, dar și de acum: „Ai văzut cum i-a abătut de la gândul lor, vorbindu-le de lucruri cu totul contrare? «Voi, le-a spus Hristos, Îmi vorbiți de onoruri și cununi; Eu însă vă vorbesc de lupte și sudori. Timpul de acuma nu-i timpul răsplăților și nici nu se arată acum slava aceea a Mea. Vremea de față este vreme de ucideri, de lupte, de primejdii!». Ai văzut cum i-a sfătuit și cum i-a abătut de la gândul lor prin felul cum i-a întrebat?" (Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia la Evanghelia după Matei).

Duhul lumii și Duhul lui Dumnezeu

Ce ne învață pericopa evanghelică de astăzi?

- *În primul rând că suntem capabili să bem paharul și să primim botezul necesare pentru a dobândi Împărăția lui Dumnezeu, adică să ne ostenim prin mărturisirea credinței noastre în El, o „credință lucrătoare prin iubire" (Galateni 5, 6), adică prin fapte bune.*
- *În al doilea rând, Hristos Domnul ne distrage atenția de la slava și logica acestei lumi și ne arată că a căuta mântuirea înseamnă să avem o justă poziționare din punct de vedere duhovnicesc. Nu putem sluji acestei lumi,*

căutând pozițiile privilegiate ale stăpânirii lumești, și lui Dumnezeu în același timp. Duhul slavei personale, al egoismului, al locului pe care-l caut, dar pe care, poate, nu-l merit este prezent și în perioada postului.

A sta de-a dreapta și de-a stânga Mântuitorului Hristos, în slava Lui, se va da celor pentru care s-a pregătit înseamnă că se va da celor care se ostenesc și lucrează din această viață la mântuirea lor.

Tot Sfântul Ioan Gură de Aur vine să puncteze: „Așadar, după cum nu putem spune despre arbitru că nu dă cununa pentru că nu are putere, ci pentru că nu vrea să calce legea luptelor atletice, nici să strice ordinea dreptății, tot așa pot spune și eu despre Hristos. Pentru aceasta Hristos îi îndeamnă în toate chipurile pe ucenicii Săi să aibă nădejdea mântuirii lor și a izbânzii lor întâi în harul lui Dumnezeu, apoi în faptele lor bune".

Cuvioasa Maria Egipteanca, model de pocăinţă şi înălţare duhovnicească

În completarea pericopei evanghelice, în Triod avem ca model de pocăință și de înălțare duhovnicească pe Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca. Pe tot parcursul săptămânii a cincea din Postul mare, alături de Canonul Sfântului Andrei Criteanul, vedem portretizat botezul celor mai aspre osteneli pe care le-au cunoscut vreodată pustiile pământului, duse cu cea mai necruțătoare stăruință, de către cuvioasa Maică Maria Egipteanca.

Spune Condacul Utreniei acestei duminici din Triod foarte frumos: „Ceea ce mai înainte erai plină de tot felul de întinări, te-ai arătat aleasă lui Hristos, prin pocăință urmând vieții îngerești, iar cu arma Crucii calci în picioare pe diavoli. Pentru aceasta, te-ai arătat mireasă a Împărăției cerului, Marie prea lăudată".

A fi întinat și a fi în abisul păcatului nu înseamnă că ești condamnat să rămâi în acea stare și că nu ai nici o șansă la mântuire. Din mocirla păcatului, Sfânta Maria Egipteanca a ajuns, spune imnograful, aidoma îngerilor, pentru că „Oștile îngerești, văzând întru tine, prea cuvioasă, viață întocmai cu a lor și strigă: Slavă fie Domnului" (Canonul Utreniei, cântarea a 6-a).

Viața marii ascete așa cum a fost reținută ea de Sfântul Sofronie al Ierusalimului și citită în cadrul Utreniei din această duminică ne arată puterea harului lui Dumnezeu în viața noastră, dacă-l primim și prin „botezul pocăinței" adică prin Taina Sfintei Mărturisiri și, mai deplin, în această lume, prin Sfânta Euharistie și cu ajutorul Domnului în ziua cea neînserată a Împărăției Sale.

Pr. Florin Boțîrcă - Evanghelia de Duminică - Pocăința, scara care ne urcă acolo de unde am căzut

Duminica a 5-a din Postul mare (Pocăința femeii păcătoase) Luca 7, 36-50

La începutul postului Sfintelor Paști, Biserica ne învață că mărturisirea dreptei credințe este importantă pentru întâlnirea cu Hristos Domnul cel Răstignit și Înviat.

În prima și a doua duminică din Postul mare mărturisim dreapta credință. Cel Răstignit și Înviat este Fiul lui Dumnezeu care S-a făcut Om și prin natura Sa umană a revărsat harul Său peste creație. De aceea, în prima duminică mărturisim, prin icoană, înomenirea Fiului lui Dumnezeu, iar în a doua duminică din post, a Sfântului Grigorie Palama, ne împărtășim de harul dumnezeiesc, prin care Hristos lucrează în Biserică, tainic, mântuirea noastră.

În duminica a treia poposim duhovnicește la umbra Sfintei Cruci, ca la pomul vieții, și împreună cu Hristos ne purtăm crucea având ca modele pe Sfântul Ioan Scărarul, care ne învață că la Dumnezeu ajungem parcurgând scara virtuților și pe Sfânta Maria Egipteanca, model de ridicare din iadul păcatului prin lacrimile de pocăință, asemenea femeii păcătoase din Evanghelia de astăzi.

Fără iubire nu e iertare

Astăzi, la al cincilea popas duhovnicesc din acest post, în cadrul Sfintei Liturghii se citesc două pericope evanghelice emblematice, anume: Prevestirea Pătimirilor și Cererea fiilor lui Zevedeu (Marcu 10, 32-45), respectiv Pocăința femeii păcătoase (Luca 7, 36-50).

Pe de o parte, ne sunt relatate evenimente petrecute pe ultimul drum din Galileea spre Ierusalim parcurs de Domnul Iisus Hristos împreună cu ucenicii Săi, iar pe de altă parte ne este prezentată iertarea femeii păcătoase - exemplu de statornicie și smerenie continuă în fața Mântuitorului Hristos.

Întâmplarea prezentată în cadrul celui de-al doilea episod evanghelic suscită interes din partea credincioșilor fiindcă aici vedem cum iertarea păcatelor e condiționată de iubirea pentru Dumnezeu. Pentru simplul fapt că a iubit, și nu puțin, femeia păcătoasă din pericopa lucană a primit de la Hristos iertarea păcatelor. Această femeie a câștigat iertarea de la Domnul Iisus Hristos pentru simplul fapt că-L iubea pe Dumnezeu. Pocăința sinceră și profundă a fost singura care a născut în inima ei iubirea pe care Iisus o remarcă.

Putem observa la oameni că adesea iubirile pot fi infidele, incapacitatea de a stabili o relație de iubire deplină cu o persoană ducând la eșecul respectivei iubiri. Dar prin dragostea față de Dumnezeu iubirile devin sinonime cu fidelitatea, având izvorul în Însuși Hristos. Pocăința, care străbate ca un fir roșu întreaga viață duhovnicească a omului, capătă astăzi o importanță definitorie.

Nu întâmplător Biserica ne-a rânduit în primele două duminici mărturisirea dreptei credințe, adică aspectul didactic, teoretic al creștinismului, iar în următoarele duminici forma ascezei creștine sau a filosofiei practice.

Duminica aceasta, a cincea din Postul mare, încheie o săptămână de „foc duhovnicesc”. Miercuri seară, în slujba Deniei am cântat refrenul de pocăință: „Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă”. Tot acum s-a citit și viața Sfintei Maria Egipteanca, model de pocăință, credință și perseverență. Astfel, ne-am pregătit pentru duminica a cincea, numită și „Duminica Sfintei Maria Egipteanca”.

Înnoirea vieții și întoarcerea la Dumnezeu sunt posibile fiecărui om oricât de căzut ar fi el la un moment dat. În chipul femeii păcătoase din Evanghelia de astăzi regăsim chipul Sfintei Maria Egipteanca, iar întâlnirea cu Hristos aduce restaurarea chipului căzut.

Cele două femei păcătoase se întâlnesc cu același Hristos, dar în moduri diferite, una prin întâlnirea față către față, iar cealaltă la capătul rugăciunii și al nevoinței. Restaurarea este răspunsul iubirii nemărginite a lui Dumnezeu la pocăința sinceră a celor două, li se iartă mult pentru că mult iubesc.

Sfânta Maria Egipteanca a reușit ca din lacrimile pocăinței să facă mir

Femeia păcătoasă din Evanghelie ne învață că mirul cumpărat nu reprezintă o risipă, pentru că este expresie a jertfei și a iubirii ei. Pocăința înțeleasă ca

întoarcere la Dumnezeu este cheia semnificației duminicii a cincea din post. În viața duhovnicească, totul stă sau cade cu un singur moment: pocăința, care aduce convertirea. În vechime aceasta era condiția esențială pentru intrarea în biserică. Fiecare om trebuie să aibă în viața lui un moment de pocăință așa cum a avut Sfânta Maria Egipteanca, acel moment de întoarcere de la ceea ce nu trebuie să fim către ceea ce ar trebui să fim. ***„Pocăința este scara care ne urcă de unde am căzut", ne spune Sfântul Efrem Sirul.***

Renunțarea la păcat devine poartă deschisă prin care în noi viază Dumnezeirea, iar Crucea este cheia Împărăției. În definitiv, Împărăția lui Dumnezeu înseamnă să fim conduși de Dumnezeu în orice moment al vieții noastre. Lupta cu patimile egoiste, plecând de la gânduri, o facem pentru simplul fapt că patimile sunt ontologic exterioare firii omenești create după chipul lui Dumnezeu.

Pocăința prin spovedanie

Sfânta Taină a Spovedaniei este eliberarea sufletului din starea păcatului, iar pocăința o însoțește mereu deoarece fără starea pregătitoare de pocăință și de conștientizare a păcatului nu putem primi dezlegare de păcate. Dacă în situația spovedaniei vorbim de taină, cu siguranță în cazul pocăinței vorbim de „o școală pedagogică", un întreg proces duhovnicesc, psihologic.

Prin pocăință ne detașăm de starea păcatului în care am persistat înainte de a ne spovedi. Păcatul, oricum ar fi el, nu aduce pace și liniște, ci aduce totdeauna tulburare, chiar dacă pe moment ne amăgește că ar aduce fericire. Această părută fericire este însă trecătoare și tulburătoare. De aceea, lupta cu păcatul este o luptă pentru eliberarea noastră, pentru tămăduirea naturii noastre căzute, în vederea unei comuniuni libere în iubire cu Dumnezeu cel veșnic.

Ne îndreptăm către Sfintele Pătimiri ale Domnului nostru Iisus Hristos, către Răstignire. Fără pocăință, fără întoarcerea către Dumnezeu, Crucea nu poate fi înțeleasă. În creștinism totul gravitează în jurul jertfei Mântuitorului, a crucii care trimite la înviere.

Dar cum vom putea să avem acces la acest mare dar? Avem în fața noastră unul dintre cele mai concludente exemple, Sfânta Maria Egipteanca, model de pocăință, cea care a dobândit „arvuna Învierii", a aflat „strălucirea frumuseții cea plină de luciri", după cum citim în Canonul închinat acesteia. Lacrimi prefăcute în mir, prin pocăință profundă și sinceră, ungând, spre alinare și vindecare, sufletul întors, prin smerenie și jertfelnicie, la piciorul Crucii, purtătoare de Înviere!

Aflându-ne în duminica în care ni se prezintă pocăința ca sigură cale spre Împărăția lui Dumnezeu, trebuie să medităm asupra finalului vieții noastre, ca să fim mereu în stare de trezvie, deoarece nu știm „nici ziua și nici ceasul când ni se va cere sufletul”.

Ziua de astăzi este marele dar al lui Dumnezeu față de noi, oamenii, dar mâine mai merităm noi acest dar din partea Lui? Știm că singura certitudine în viața unui om este moartea, dar moartea a fost biruită de Hristos prin Înviere. De aceea înțelegerea, dobândirea, primirea și urmarea lui Hristos nu se pot face decât prin asumarea Crucii. Să privim tainic spre cele care vor urma, întrucât ceea ce vom trăi peste două săptămâni este marea lucrare a lui Dumnezeu cu lumea. Această mare taină își va arăta total înțelesul în momentul Învierii, atunci când viața va birui moartea.

Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă!

Pocăinţa

de Zorica Laţcu [monahia Teodosia]

Nevrednică sunt, Doamne, milostivirii Tale
Și Ți-aș cerşi iertare, dar nu ştiu cum să cer;
Ci Tu pricepi cuvântul din mute osanale
Și tâlcul rugăciunii de lacrimi și tăceri.

Îmi știu fărădelegea: greșită sunt, Stăpâne,
Prea mult am stat cu ochii plecați, cătând în lut,
Prea multe griji avut-am de zilele de mâne
Și n-am iertat, când rana în suflet m-a durut.

Ți-am prea iubit făptura, de Te-am uitat pre Tine,
Și cântecul țărânei l-am ascultat prea mult,
Am irosit comoara de armonii divine
Și glasul cel de taină eu n-am vrut să-l ascult.

Mi-am împletit cântare din grele flori de tină,
Am îndrăgit mirosul de verde și de crud,
Am prea iubit amurgul, cu zarea-i de lumină
Și turma de căprițe, cu botul mic și ud.

Mi-am împletit cântarea din floare de mătasă,
Am îndrăgit mirosul de miere și de tei,
Am prea iubit podoaba și haina de mireasă,
În zâmbetul câmpiei, mijind sub pașii mei.

Nevrednică sunt, Doamne, milostivirii Tale,
Căci n-am sporit talantul, pe care mi l-ai dat,
Ci ca un rob ce-am irosit în cale
Mulțimea milei Tale și darul Tău bogat.

Acum, cutremurată de taina Cinei sfinte,
Stau, Doamne, înainte-Ți, în goliciunea mea,
M-apasă greu pe umeri aducerile-aminte
De patimile firii, de toata pofta rea.

Din gând smerit primește, Iisuse, rugăciunea,
Hrănește-mă pe mine cu har îmbelșugat,
Adapă-mă cu mila, îmbracă-mi goliciunea
Cu raza de sfințenie din chipul Tău curat.

Să nu mă lași, Preabune, să plec nemângâiată,
Căci îmi cunosc păcatul și taina Ta o știu
Strig către Tine, Doamne, din inimă plecată,
Să nu mă lepezi astăzi, ci lasă-mă să viu.

Sfințește-mă, Iisuse, și taina mi-o arată,
Pogoară-n minte harul prin ungerea cu mir,
Și fă să nu mă ardă văpaie-nfricoșată,
Când buza mea de tină sorbi-va din Potir.

***

Protoiereu Grigorie Diacenko, “Cercetează-te pe tine însuţi înaintea Spovedaniei şi a Sfintei Împărtăşanii“:

Mă căiesc eu pentru păcatele ce le-am săvârşit?

Cercetează-ţi viaţa - şi vei vedea cât de mult va trebui să-I ceri lui Dumnezeu să te miluiască.

După naşterea din carne şi din sânge a urmat cealaltă naştere a mea, mai bună şi mai importantă - naşterea din Duh. În pofida necurăţiei şi a nesimţirii mele, îndată după naştere Sfânta Biserică m-a luat în braţele sale, a spălat întinăciunea firii mele în cristelniţa Botezului, m-a sfinţit cu harul Duhului, m-a pecetluit cu semnul Crucii, m-a îmbrăcat în haina albă a neprihănirii. Din fiu al mâniei am devenit fiu al harului.

Dar unde este acum veşmântul meu împărătesc? Unde sunt darurile cele revărsate asupra mea? Vai, şi eu, asemenea miresei din cântarea lui Solomon, trebuie

să spun: trimisu-m-au să le păzesc viile, dar via mea nu mi-am păzit-o! (Cânt. cânt. 1, 5). Nu am păzit harul Botezului, nu am rămas credincios Celui căruia m-am logodit! Am întinat haina cea albă a neprihănirii! Am pierdut şi harul Duhului! Pe una mi-a luat-o lumea, pe alta mi-au răpit-o patimile, pe alta am pierdut-o din neglijenţă şi nepăsare; cu totul mă asemăn omului celui prădat de tâlhari şi sunt rănit din cap până în picioare. La cine să strig după ajutor, dacă nu la Tine, Atobunule Ziditor şi Atotputernicul meu Proniator? Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă! Rătăcit-am ca o oaie pierdută; caută pe robul Tău (Ps. 118, 176). Scoate din temniţă sufletul meu, ca să laude numele Tău (Ps. 141, 7). Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele (Ps. 50,11).

După anii pruncieі mele celei fără de minte, despre care nici chiar cel mai mare înţelept nu poate să nu spună către Domnul o dată cu David: ca un dobitoc eram înaintea Ta (Ps. 72, 22), au venit anii adolescenţei şi ai tinereţii. Perioada cea mai preţioasă. În acest timp şi eu, ca şi protopărinţii mei, mă aflam în raiul neprihănirii şi înaintea mea se aflau pomul vieţii cu făgăduinţa şi pomul morţii cu porunca. Puteam să nu întind mâna către rodul cel oprit, aveam puterea să rămân pe calea dreptăţii şi a neprihănirii. Toţi mă sprijineau: şi harul Botezului, şi glasul conştiinţei, şi părinţii, şi învăţătorii - dar, vai, nimic nu m-a reţinut! Şi şarpele cel ispititor mi s-a părut mai vrednic de crezare decât Ziditorul şi Binefăcătorul meu şi pomul morţii mi se părea bun de mâncat şi plăcut ochilor la vedere şi vrednic de dorit, pentru că dă ştiinţă (Fac. 3,6) şi eu - de o sută de ori mai nesăbuit decât protopărinţii mei, căci aveam înaintea ochilor experienţa lor - şi eu, nenorocitul, am gustat cu îndrăzneală mâncarea cea amară, am păcătuit şi am pierdut Raiul.

Ah, fratele meu, cine nu şi-ar dori să se întoarcă zilele tinereţii lui, acele zile preţioase, în care de noi depindea să pornim pe calea Domnului sau să ne abatem la răspântia păcatului şi a deşertăciunilor lumeşti! Dar aceste zile nu se mai întorc şi fiecăruia dintre noi, aducându-şi aminte de ele, îi rămâne doar să strige din adâncul sufletului: miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă! Păcatele tinereţilor mele şi ale neştiinţei mele nu le pomeni. După mila Ta pomeneşte-mă Tu, pentru bunătatea, numai pentru bunătatea Ta (Ps. 24,7-8).

Au venit vremea bărbăţiei şi anii maturităţii: am legat felurite legături - de familie, de prietenie şi altele; am pornit pe calea slujirii sociale, ne-am luat felurite îndatoriri; mulţi dintre noi au făgăduit cu jurământ că vor fi credincioşi adevărului, că vor fi păzitori fermi ai dreptăţii pentru ei şi pentru ceilalţi. Ce ar fi trebuit să se aştepte din partea noastră după aceea? Ar fi trebuit să se aştepte împlinirea fermă şi temeinică a îndatoririlor noastre, lupta bărbătoasă cu păcatul sub toate formele lui, întrebuinţarea cu înţelepciune a darurilor fericirii de către cei cărora le-au fost trimise şi răbdarea cu blândeţe a darurilor nefericirii de

către cei care au fost loviţi de ele; ar fi trebuit să se aştepte ca noi să fim totdeauna gata spre toată fapta bună, să fim departe de toată nedreptatea şi minciuna, să fim înfrânaţi şi aspri cu noi înşine, mărinimoşi şi milostivi cu aproapele nostru, blânzi, sinceri şi plini de dragoste cu toţi şi cu fiecare şi nepomenitori de rău cu vrăjmaşii noştri.

Însă, fratele meu, spune tu: oare mulţi se pot lăuda cu toate acestea? Cine, aruncând o privire de suprafaţă peste îndatoririle sale, nu va spune: „Ah, nu le-am împlinit şi nu le împlinesc aşa cum trebuie! Cât timp am pierdut şi pierd în zadar! Câţi dintre talanţii dăruiţi mie de Dumnezeu s-au pierdut şi se pierd în deşert! De multe ori m-am hotărât la bine - şi până acum am făcut numai rău. Văd că nu pe calea aceea merg, şi merg neîncetat. Şi când se va sfârşi în mine această luptă crâncenă a conştiinţei cu patimile mele? Unde este capătul robiei mele sufleteşti? Ziditorule Atotputernic, către Tine înalţ rugăciunea mea! Miluieşte sărmana Ta făptură! Dă-i putere să sfărâme lanţurile obiceiurilor păcătoase şi ale patimilor! Întoarce ochii mei ca să nu vadă deşertăciunea (Ps. 118, 37). Atinge-Te de inima mea cea iubitoare de păcat, să înceteze a mai bate pentru praf şi cenuşă! Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă! Şi mă izbăveşte de mine însumi!”

Vor veni şi anii bătrâneţii: trupul meu va slăbi, simţurile mele unul după altul se vor toci şi lumea, ce acum mă ademeneşte, va începe să fugă de mine. Dar, oare, toate acestea mă vor întoarce către Dumnezeu şi veşnicie? Voi întrebuinţa, oare, măcar această jalnică rămăşiţă a vieţii întru fapte bune? Nu o vor împărţi între ele aceleaşi pofte şi aceleaşi patimi? Ah, câţi asemenea bătrâni sunt, care odată cu anii întineresc în chip văzut în răutate şi în dragostea de lume?! Câţi sunt cei ce stau la uşa mormântului şi se uită înapoi?! Nu voi fi şi eu asemenea lor? Nu vor trece şi cei din urmă ani ai mei în deşertăciune şi orbire, aşa cum trec la mulţi alţii? Milostive Doamne, nu îngădui să cad într-o asemenea orbire! Izbăveşte-mă de această nesimţire cumplită! Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă!

În urma neputinţelor va veni la sfârşit boala cea dinainte de moarte şi voi zăcea în patul din care nu mă voi mai ridica. Doctorul se va depărta, preotul se va apropia, rudele şi apropiaţii vor înconjura patul meu şi îmi vor aştepta sfârşitul. În acest ceas cumplit, în cel din urmă chin al trupului şi al duhului, în marea frământare a gândurilor şi a simţămintelor ce strigăt ai mai dori, fratele meu, să se desprindă de pe buzele tale? Nu aş dori altul decât: miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă! Miluieşte un păcătos, a cărui viaţă s-a isprăvit în păcate şi deşertăciuni! Arată-mi cel din urmă semn al milostivirii şi dăruieşte-mi să ies din temniţa trupului meu cu simţământul tâlharului, care s-a pocăit pe cruce.

În cele din urmă va veni ceasul judecăţii universale şi va trebui să ies din sânul pământului, să mă îmbrac în trup nou şi nestricăcios şi împreună cu faptele mele să mă înfăţişez la Înfricoşătoarea Judecată spre a auzi sentinţa ce îmi va fi dată pentru veşnicie. Atunci între Cer şi iad, între îngeri şi duhurile lepădate ce vei simţi, sărmanul meu suflet? Nu vei striga pentru ultima oară: miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă!?

Da, fratele meu, la Înfricoşătoarea şi Dumnezeiasca Judecată de obşte, nu înainte, va fi sfârşitul acestei rugăciuni de pocăinţă; ea va înceta atunci când în faţa lumii întregi se va hotărî pentru totdeauna soarta fiecăruia dintre noi. După aceea nu va mai fi loc pentru rugăciune. În Rai drepţii vor avea parte numai de bucurie şi veşnică slăvire a numelui lui Dumnezeu. Iar în iad păcătoşilor le va rămâne numai strigătul de deznădejde şi scrâşnirea dinţilor.

Ce ne va aştepta pe noi? Numai Domnul ştie. De vom rămâne însă aşa cum suntem şi vom muri în păcatele noastre, este limpede care va fi răsplata noastră. Să strigăm, dar, către Domnul Dumnezeu din adâncul sufletului toţi şi fiecare în parte: miluieşte-ne! Dă-ne tuturor pocăinţă mai înainte de sfârşit! Amin.

Mă îngrijesc eu de sufletul meu să nu îl pierd, cum şi-a pierdut drahma femeia pomenită în pilda Domnului? ÎI caut eu cu aceeaşi sârguinţă, ca ea? Drahma cea pierdută (Lc. 15,8-9) - adică sufletul înrobit de patima cea pierzătoare a beţiei sau a hoţiei, a trândăviei, a nemilostivirii, a necredinţei, a necuviinţei - în ochii oamenilor pare mică şi neînsemnată, însă ea are mare valoare în ochii Tatălui nostru Ceresc, fără voia Căruia nici o pasăre nu cade pe pământ (Mt. 10, 29).

Cât de puţin regretă omul după drahma cea pierdută a sufletului tău sau al meu! Cât de puţin se îngrijeşte omul de ea! Însă Domnul Dumnezeu, în persoana Fiului Său Iisus Hristos, o caută cu grijă până o găseşte.

Este înfricoşător să ne gândim că oamenii pot cuceri tot pământul şi, în acelaşi timp, îşi pot pierde sufletul! Că adună şi risipesc, câştigă zeci de mii de monede netrebnice de aur şi argint, de care se pot bucura doar în decursul câtorva ani nefericiţi şi, în acelaşi timp, aruncă şi lasă în noroi singura monedă, ce va rămâne în veci aşa cum o fac ei. Iar dacă omul a aruncat această părticică veşnică a fiinţei sale, dacă a devenit un trup neînsufleţit şi s-a prefăcut cu totul în foame, sete, ardoare, poftă, pâlnie pentru băuturi, dacă a încetat să semene cu omul şi a devenit întruchiparea iubirii de plăceri, dacă a încetat să fie creştin - atunci, prin câte căutări, osteneli şi frământări va trebui să treacă? Ce luptă şi ce chinuri va trebui să rabde? Cum va putea el atunci să aprindă făclia stinsă a conştiinţei sale? Cum va trebui să scotocească prin cele mai întunecate colţuri ale casei vieţii lui până când, în cele din urmă, cu ajutorul Sfântului Duh îşi va

găsi drahma cea pierdută? Iar, dacă ea s-a pierdut pentru totdeauna, atunci totul este pierdut.

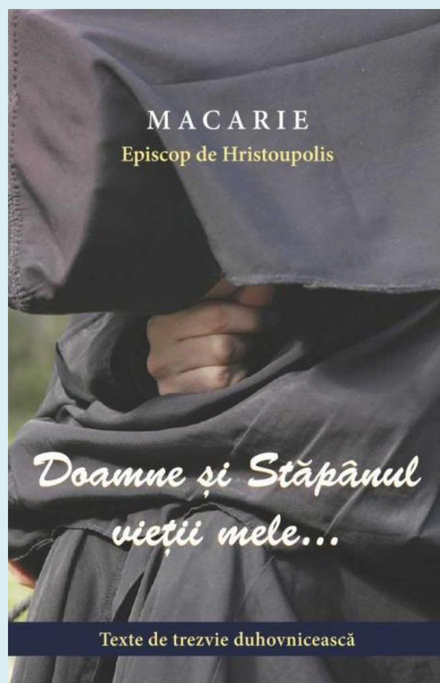
Să-şi aprindă fiecare dintre noi făclia conştiinţei sale, să-şi lumineze cele mai întunecate şi mai tainice colţişoare ale inimii sale, să izgonească demonul din templul cel întinat al sufletului său, să-şi facă mai degrabă curat în casa cea murdară şi prăfuită a sufletului său şi nici unul dintre noi să nu înceteze căutările până ce nu va găsi drahma cea pierdută - pe sine însuşi. Iar pentru aceasta să încetăm a sluji diavolului; să curăţim această drahmă găsită, adică pe noi înşine, să luăm de pe ea praful şi murdăria păcatului şi a minciunii, să-i înapoiem strălucirea dinainte spre a străluci din nou pe ea chipul Împăratului - chipul Celui ce ne-a zidit, căci ai Lui suntem. Drahma este preţioasă pentru El, căci un singur suflet pierdut ştirbeşte frumuseţea podoabei de nuntă a Bisericii Lui. Toate sufletele sunt ale Lui. Mila Lui le cuprinde pe toate, deoarece El poate face totul şi aşteaptă doar ca oamenii să se căiască.

Dar Tu de toţi ai milă, pentru că toţi suntem ai Tăi, iubitorule de suflet Doamne!

Şi vor fi aceştia pentru Mine, zice Domnul Savaot, în ziua în care voi face judecată, ca o avere a Mea şi voi avea îndurare de ei, precum are un om faţă de fiul său care îi slujeşte (Mal. 3,17).

(din: Protoiereu Grigorie Diacenko, "Cercetează-te pe tine însuţi înaintea Spovedaniei şi a Sfintei Împărtăşanii", Editura Egumeniţa, 2012)

Iubirea de stăpânire, de întâietate şi de cinstiri. “Mesajul lui Dumnezeu este primit de cel ce s-a smerit şi a suferit şi nu de cel puternic…”

“Mesajul lui Dumnezeu este primit de cel deznădăjduit, căci doar acela poate înţelege limbajul Său. Cel ce s-a smerit şi a suferit şi nu cel puternic şi desăvârşit. Biserica aparţine celor smeriţi ai acestei lumi, şi nu celor ce trăiesc în belşugul puterii şi stăpânirii. Celor cu probleme existenţiale, celor cu inima sfâşiată, celor care s-au zbătut în bălţile singurătăţii şi durerii şi s-au simţit cu sufletul dezgolit. Atunci, în acest punct în care crezi că toate s-au pierdut, vine harul lui Dumnezeu…”

***

Doamne şi Stăpânul vieții mele…

† Nicolae, mitropolit de Mesoghéia şi Lavreótica:

(fragment)

Iubirea de stăpânire

Cea de a treia patimă este iubirea de stăpânire, adică iubirea de întâietate. Vom auzi despre ea în Evanghelia care se va citi duminica viitoare [Este vorba despre Duminica a V-a din Postul mare, în care este cinstită Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca şi se citeşte atât Evanghelia cuvioasei (Luca 7: 36-50), cât şi Evanghelia Duminicii respective (Marcu 10: 32-45), la care se referă şi autorul

cărţii, (n. trad.)]. Reprezintă o boală comună, toţi o avem în interiorul nostru. Dorim să fim primii. Vrem să fim noi destinatarii nu doar ai unor simple cinstiri, ci ai celor mai bune cinstiri, în cazul unei comparaţii, noi să fim din al doilea mai în faţă şi, fireşte, într-un mod evident, întâlnim această problemă şi în cadrul Bisericii. Atât de des ne certăm cine să fie primul.

Dar ce importanţă are acest lucru? Se poate să fii preot şi să doreşti ca tu să citeşti prima Evanghelie din Joia cea mare şi nu conslujitorul tău. Se poate să fii cântăreţ şi să doreşti ca tu să cânţi cele mai frumoase părţi ale slujbei şi nu celălalt, care poate să aibă o voce şi mai bună sau mai multe cunoştinţe de muzică psaltică. Iată cum ne stăpâneşte diavolul cu lucruri prosteşti!

Şi pe ucenici îi vedem că în timp ce Domnul îi anunţă despre pătimirea Sa, în acelaşi moment, doi dintre ei, Ioan şi Iacov, încep să-I ceară locuri de întâietate întru Împărăţia Sa [Şi ei i-au zis: Dă-ne nouă să şedem unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stânga Ta, întru slava Ta (Marcu 10: 37). (n. trad.).]

Să luaţi aminte la acest fapt duminica următoare, la Evanghelie. Iar lucrul uimitor care este? Este că nu au rămas singurii aceştia doi ca să ceară întâietate, ci şi ceilalţi au fost stânjeniţi şi s-au întors împotriva lor [Vezi Marcu 10: 41. (n. trad.)]. Este clar că şi ei doreau în interiorul lor să fie primii. Aceşti eroi ai credinţei, ei care au fost prigoniţi şi apoi au primit martiriul, ei înşişi au negat, ei înşişi au abandonat, ei înşişi s-au certat cu puţin timp înainte de pătimirea lui Hristos cine să fie primul. Însă Domnul le dă lecţia în noaptea Cinei celei de Taină, spunând că primul se cuvine să fie cel ce alege, cu libertate şi uşurinţă interioară, locul celui din urmă [Autorul se referă la fapta Mântuitorului de a fi spălat picioarele ucenicilor Săi, la Cina cea de Taină (vezi Ioan 13: 4-17), dându-le, astfel, o lecţie privind discuţia despre întâietate amintită în Evanghelia Duminicii a V-a din Postul mare. (n. trad.)].

Ce lucru minunat! Să intri într-un spaţiu care va deveni o reprezentaţie teatrală extraordinară, unde, din interiorul tău, să simţi dorinţa de a vedea şi de a auzi. Şi acolo să-ţi propună ei să alegi orice loc îţi doreşti, chiar şi pe cel mai bun. Iar tu să-l alegi, fără a sta pe gânduri, pe ultimul. Cu alte cuvine, să te afli înăuntru, dar ascuns într-o margine. Şi acest lucru pentru ca să intre ceilalţi înaintea ta, adică să se desfete ei mai mult decât tine. Altfel spus, să fie mai mare bucuria ta [văzându-i pe ceilalţi înaintea ta] decât bucuria [provenită prin] delectarea reprezentaţiei respective.

În cinste, unii altora daţi-vă întâietate (Romani 12:10), spune Sfântul apostol Pavel. [Aşadar, nu se cuvine să se cultive] iubirea de întâietate, [nu se cuvine să se caute] primul loc. [Să spun] nu acestui fel de gândire şi vieţuire iubitor de putere, adică de a fi primul, şi să doresc să-l cinstesc pe celălalt, să doresc să fie

cinstit celălalt, să-i recunosc drepturile, să fiu cel ce slujeşte, să fiu cel fericit de pe urmă, binecuvântatul din ultimul loc, plin de desfătare în locul meu, la sfârşitul rândului. [Să fiu], însă, cel ce va fi în sânul[Aluzie la sânul lui Avraam (Luca 16: 22-23), din Pilda bogatului nemilostiv şi a săracului Lazăr, însemnând starea de mântuire, (n. trad.)] în care toţi ceilalţi vor fi mai buni decât mine.

Ce lucru minunat! Să mă bucur pentru binecuvântarea darurilor lui Dumnezeu şi a virtuţilor fraţilor. Prin urmare, Doamne, nu-mi da duhul iubirii de stăpânire, adică să doresc eu să fiu superior altora, şi al iubirii de întâietate!

(din: † Nicolae, mitropolit de Mesoghéia şi Lavreótica, De la lumea vieții cotidiene la adevărul veșniciei, Editura Egumeniţa, 2016)

***

Nu trebuie să uităm că nici o formă de egoism nu este atât de nesuferită, precum cea a creştinului în relaţie cu sufletul său şi cu Dumnezeu. Cei cărora le este sete de putere sunt bolnavi sufleteşte. Suferă de complexul de inferioritate. Au în ei o rană, pe care nu vor s-o vadă. Pe de o parte aspiră la putere, pentru a se convinge pe ei că sunt cineva şi că nu au eşuat în viaţă, însă pe de altă parte fugăresc puterea, pentru a-i convinge pe cei din jurul lor că nu trebuie să-i vadă ca pe nişte oameni simpli, ci ca pe nişte oameni deosebiţi şi excepţionali.

Duhul iubirii de stăpânire… nu mi-l da mie

Cineva care se părăseşte pe sine şi se preocupă de lucruri străine este un exemplu clar de egoism şi mândrie. Din acest motiv, următoarea patimă de care-L rugăm pe „Domnul şi Stăpânul vieţii noastre” să ne scape este iubirea de stăpânire. „Doamne şi Stăpânul vieţii mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire nu mi-l da mie”.

Iubirea de stăpânire este trufie, mândrie, sete de putere, aspiraţia de a domina, iubirea pentru orice lucru care dă putere. E vorba de o patimă care-l cuprinde pe om atunci când acesta îşi pierde autocunoaşterea şi autocontrolul. Iubirea de stăpânire este rezultatul celor două patimi anterioare: a trândăviei şi a grijii de multe, întrucât oamenii trândavi şi iscoditori doresc să-şi ascundă lipsurile şi golurile interioare prin puterea pe care o dobândesc aflându-se într-o poziţie înaltă.

Trândăvia, grija de multe şi iubirea de stăpânire clatină relaţia noastră cu Dumnezeu şi cu aproapele. Iar când această relaţie se deformează, atunci obligatoriu suntem îndemnaţi să căutăm echilibru într-o atitudine total greşită faţă ce ceilalţi şi faţă de Dumnezeu. Viaţa noastră fără Dumnezeu sau fără

bunătăţile Lui îmbelşugate va deveni inevitabil egoistă şi egocentrică, lucru ce înseamnă că toţi ceilalţi trebuie să devină mijloacele pentru satisfacerea şi slava noastră deşartă. Dacă Dumnezeu nu este „Domnul şi Stăpânul vieţii noastre”, atunci ego-ul nostru este cel ce-l va lua locul, ego-ul nostru va fi centrul absolut al lumii noastre, măsura judecăţii noastre în toate lucrurile. Astfel, iubirea de stăpânire devine păcatul nostru principal în relaţiile cu ceilalţi, de vreme ce de obicei prin intermediul ei căutăm să-i facem pe aceia sa ni se supună. O dorinţă care poate, desigur, să nu se exprime doar ca o nevoie intensă de a le porunci şi de a-i controla pe ceilalţi, ci şi ca indiferenţă, ignorare, lipsă de interes, de grijă şi respect faţă de aproapele.

Atunci când mă iubesc doar pe mine, nu-l pot include pe aproapele în viaţa mea. De multe ori uităm că în lumea aceasta nu suntem singuri. Iar când uităm, inima ni se goleşte. Căci omul nu este făcut să trăiască în sungurătate, aici nefiind vorba de un loc anume, cât mai ales de ce simte inima; adică starea lăuntrică a omului. De aceea mulţi sunt oamenii care vorbesc cu mulţi şi comunică zilnic cu şi mai mulţi, dar de fapt sunt singuri. Trebuie, deci, să ne umplem inima cu ceilalţi. Iubitorul de stăpânire îşi umple inima cu patima puterii şi escaladării ei şi, de obicei, îi distruge pe ceilalţi. Însă nimeni nu este atât de gol, cât cel care este plin de sine. Şi cu cât mai mult te iubeşti pe tine, cu atât mai mult devii cel mai mare duşman al tău.

Dumnezeu este pretutindeni, dar prezenţa Lui o simţim cel mai mult în oameni. De aceea îl slujim pe om, îl ajutăm pe aproapele şi îl iubim pe semenul nostru ca şi când ar fi Însuşi Dumnezeu. Hristos ne îndeamnă spre un mod de viaţă care este complet diferit de cel prezentat ca model de viaţă în societatea de astăzi. Hristos nu-ţi spune „calcă pe cadavre, pentru a ieşi în evidenţă şi a dobândi putere”, nici nu intră în logica expresiei „te mănânc ca să pot trăi“. Hristos spune: Luaţi, mâncaţi, acesta este Trupul Meu. Se jertfeşte, nu pretinde ceva. Se împuţinează pe Sine, Se micşorează pe Sine, Se răstigneşte pe Sine.

Problema principală în viaţă nu este dacă-ţi vei găsi sinele tău, ci dacă-i vei îngădui să piară şi să dispară. Acest mare salt trebuie să-l facem cu toţii: să încetăm să ne preocupăm de sinele nostru.

Chiar şi oamenii Bisericii, chiar şi cei care vor să se numească oameni duhovniceşti, nu vor reuşi să scape de iubirea de stăpânire atâta timp cât vor continua să se îngrijească doar de sinele lor. Se ştie că de multe ori religia devine refugiul iubirii patologice a sinelui nostru şi locul confortabil pentru conştiinţa noastră. Şi, din păcate, cei ce văd Biserica ca pe una din multele religii ale lumii, se refugiază în ea pentru a-şi înfrumuseţa patimile şi a-şi justifica bolile. Însă omul lui Dumnezeu nu vrea îndreptăţire, nu caută ca ceilalţi să-l considere vrednic, nu se luptă să dobândească lucruri sau ranguri pentru a

deveni puternic. El năzuieşte spre mântuire, care nu este un simplu fapt superficial, ci o reînnoire existenţială totală a omului.

Nu trebuie să uităm că nici o formă de egoism nu este atât de nesuferită, precum cea a creştinului în relaţie cu sufletul său şi cu Dumnezeu. Cei cărora le este sete de putere sunt bolnavi sufleteşte. Suferă de complexul de inferioritate. Au în ei o rană, pe care nu vor s-o vadă. Pe de o parte aspiră la putere, pentru a se convinge pe ei că sunt cineva şi că nu au eşuat în viaţă, însă pe de altă parte fugăresc puterea, pentru a-i convinge pe cei din jurul lor că nu trebuie să-i vadă ca pe nişte oameni simpli, ci ca pe nişte oameni deosebiţi şi excepţionali.

În acest cadru se mişcă şi toţi cei care au impresia că vor salva lumea. Megalomania pe care o are cineva în mintea lui, crezând că va salva lumea sau că va aduce schimbări mari şi radicale, sau că va contribui în mod unic şi irepetabil la binele omenirii, este aproape mereu o mască ce ascunde patima iubirii de putere şi stăpânire. O patimă pe care o cultivăm, de vreme ce între modelele promovate în vremea noastră este şi cel al omului care deţine poziţii mari şi însemnate. Neplăcut este faptul că, pe când noi, ca creştini, dorim şi căutăm puterea şi stăpânirea, sfinţenia foarte puţin este astăzi invidiată. Invidiem doar lucrurile lumeşti care ne fac în cele din urmă mici şi neînsemnaţi. Şi cu cât este cineva mai mic, cu atât mai mult este atras de slava deşartă şi iubirea de stăpânire. Foarte corect a zis cineva: iubirea de slavă deşartă cuprinde mai uşor sufletele mici decât pe cele mari, ca focul care arde paiele mai uşor decât bârnele.

În punctul acesta trebuie să menţionăm că stăpânirea este o harismă ce provine din crearea omului „după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu". Iubirea de stăpânire are un sens total diferit decât cel al stăpânirii. Iubirea de stăpânire este forma bolnăvicioasă şi pervertită a oricărei stăpâniri şi puteri. Căci una este stăpânirea şi alta iubirea de stăpânire. După Teologia ortodoxă, faptul de a stăpâni este slujire, este jertfă, prinos şi binecuvântare.

Cel ce stăpâneşte se bucură de roadele durerii şi jertfei şi nu de slava rangului său, şi caută să se îngrijească de toţi ceilalţi, nesocotind desfătarea, confortul şi odihna lui. De aceea Sfântul Petru Damaschinul spune foarte înţelept: „Căci răul nu este stăpânirea, ci iubirea de stăpânire, şi nici slava, ci iubirea de slavă deşartă".

Trebuie să mai ştim că aspiraţia spre cinstire îl dezechilibrează pe om. Dumnezeu nu-l pedepseşte pe om pentru că năzuieşte spre cinstiri şi slavă din partea celorlalţi, însă îl răsplăteşte pe cel care tace pentru a nu se arăta dreptatea lui. Pe un astfel de om Dumnezeu îl va îndreptăţi şi în viaţa aceasta, şi în cea viitoare. Cei mai frumoşi oameni sunt cei care în viaţa lor au cunoscut înfrân-

gerea, care au fost nedreptăţiţi, au pierdut ranguri, au trăit pierderi, au căzut şi fost loviţi de prieteni şi fraţi, au simţit respingerea părintească, dar în cele din urmă au aflat calea să iasă din prăpastie şi să stea în faţa lui Dumnezeu fără întristare şi deznădejde.

În cele din urmă, cele mai frumoase biruinţe sunt cele împotriva sinelui nostru. Oamenii care-şi înving sinele au nobleţe şi sensibilitate. Nu aleargă după dobândirea puterii. Au cunoscut viaţa şi sunt plini de îndurare, tandreţe, interes şi dragoste profundă pentru toţi ceilalţi. Văd diferit lucrurile vieţii, mai adânc şi mai frumos.

E timpul acum, în Postul mare, să înţelegem că în Biserică se mântuieşte cel lipsit şi aflat în nevoi. Mesajul lui Dumnezeu este primit de cel deznădăjduit, căci doar acela poate înţelege limbajul Său. Cel ce s-a smerit şi a suferit şi nu cel puternic şi desăvârşit.

“Biserica aparţine celor smeriţi ai acestei lumi, şi nu celor ce trăiesc în belşugul puterii şi stăpânirii. Celor cu probleme existenţiale, celor cu inima sfâşiată, celor care s-au zbătut în bălţile singurătăţii şi durerii şi s-au simţit cu sufletul dezgolit”. [Părintele Haralambos Papadopoulos]

Atunci, în acest punct în care crezi că toate s-au pierdut, vine harul lui Dumnezeu. Vine nu când îl programăm noi, ci când vrea El. Iubirea de stăpânire este o cale de urcare lumească, o carieră pământească. Însă în viaţa Bisericii cariera este sfinţenia, iar progresul este considerat nu atunci când trăieşti pentru tine, ci când mori pentru aproapele tău.

De altfel, pentru ortodocşi biruinţa împotriva morţii constituie principalul scop al vieţii, întrucât fiecare din noi şi-a început viaţa bisericească prin botezul întru moarte: Toţi câţi în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat.

(din: Macarie epicop de Hristoupolis, Doamne și Stapânul vieții mele… Texte de trezvie duhovnicească, Editura Egumenița, 2017)

Mitropolitul Antonie de Suroj - Predica la Sfânta Maria Egipteanca

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Săptămână de săptămână simţim că ne apropiem din ce în ce mai mult de Învierea lui Hristos. Şi ni se pare că ne mişcăm rapid, de la o Duminică la alta, către ziua în care toate spaimele şi toată groaza vor dispărea.

Şi totuşi, ***atât de uşor uităm că, înainte de a ajunge Ziua Învierii, noi trebuie, împreună cu Hristos, împreună cu Apostolii Săi, să parcurgem Drumul Crucii.*** Aşa că ne urcăm la Ierusalim şi Fiul Omului va fi predat în mâinile oamenilor şi ei Îl vor răstigni şi a treia zi El va învia. Tot ce observăm este că El va învia. ***Dar ne gândim vreodată la felul în care ucenicii Săi au mers la Ierusalim, ştiind că se apropie Răstignirea ?*** Mergeau plini de frică. Nu erau încă destul de maturi ca să-şi dea de bună voie viaţa pentru a răspândi mesajul evanghelic. Mergeau cu frică.

Când Hristos le-a spus că urmau să meargă la Ierusalim, să se întoarcă în oraşul care Îl renegase pe Hristos, să-şi pună viaţa în pericol, ei i-au spus : « ***Să nu mergem !*** » şi numai un ucenic, Toma, a zis : « ***Nu. Să mergem cu El şi să murim cu El.*** » Acesta este ucenicul pe care noi, în mod nătâng, îl numim Necredinciosul: cel care nu era pregătit să îi acorde încrederea sa lui Hristos, să-I încredinţeze viaţa sa, sângele său, fără o adeverire. Dar inima lui era dată fără rezerve lui Hristos. Ce minunat să fii un astfel de om! Dar ceilalţi ucenici nu l-ar fi părăsit pe Hristos. Ei au pornit spre Ierusalim.

Şi avem azi un alt exemplu de persoană care a trecut printr-o tragedie înainte de a-L întâlni pe Hristos. Este Sfânta Maria Egipteanca. Ea fusese o păcătoasă. Ea fusese o desfrânată. ***Îi fusese necredincioasă lui Dumnezeu în trupul şi în sufletul ei. Şi apoi se confruntase cu tragica realitate că nu era loc pentru ea***

în biserica lui Dumnezeu dacă nu înlătura răul şi nu alegea curăţia, pocăinţa, înnoirea vieţii.

Să medităm asupra ucenicului care aproape L-a implorat pe Hristos să nu se întoarcă la Ierusalim, pentru că Ierusalimul era oraşul în care toţi profeţii muriseră şi nu voiau ca Hristos să moară şi se temeau. Apoi să ne întrebăm pe noi înşine cât semănăm cu ucenicii. ***Şi să ne mai întrebăm azi dacă semănăm sau nu Sfintei Maria Egipteanca - Maria care şi-a trăit viaţa potrivit dorinţelor ei, a urmat toate tentaţiile trupului şi sufletului ei şi într-o zi şi-a dat seama că, aşa cum este, nu poate intra în casa lui Dumnezeu.***

Aşa de uşor intrăm în sfânta biserică, uitând aşa uşor că biserica în care venim este o mică parte a unei lumi care a ales să fie străină de Dumnezeu , care L-a respins pe Dumnezeu, şi-a pierdut interesul faţă de El şi că puţinii credincioşi au creat pentru Dumnezeu un loc de refugiu – da, biserica este plinătatea Cerurilor şi în acelaşi timp, un tragic loc de refugiu, singurul loc în care Dumnezeu are dreptul să fie pentru că este dorit. Şi când venim aici, intrăm în împărăţia divină. Ar trebui să venim în ea cu un sentiment de uimire, să nu intrăm ca într-un spaţiu oarecare, ci ca într-un spaţiu care este deja Împărăţia Cerurilor.

Dacă am fi în starea în care ar trebui să fim, când venim la uşile bisericii, am fi ca Sfânta Maria Egipteanca, deşi în mică măsură. Ne-am opri şi am spune : « ***Cum pot intra eu în biserică ?*** » ***Şi dacă am face asta cu toată inima noastră, cu inima înfrântă, cu un sentiment înfricoşat că suntem atât de departe de Dumnezeu, atât de străini, aşa de necredincioşi Lui, atunci uşile s-ar deschide şi am vedea că nu ne aflăm pur şi simplu într-un spaţiu înconjurat de ziduri, ci într-un loc care este Împărăţia lui Dumnezeu coborâtă pe pământ.***

Să învăţăm, deci, din această experienţă, ce înseamnă să mergi pas cu pas spre Înviere, deoarece pentru a ajunge ceasul Învierii trebuie să trecem prin Calvar, trebuie să trecem prin tragedia întregii Săptămâni Sfinte şi să ne-o facem propria tragedie, împărţind cu Hristos şi cu ucenicii Săi şi cu mulţimile din jurul lor oroarea şi teroarea şi s-o experimentăm ca pe un foc teribil care va arde în noi toţi cei nevrednici de Hristos şi ne va curăţa. Şi poate într-o zi, când focul va fi ars tot ce nu este vrednic de Dumnezeu, fiecare dintre noi va deveni o icoană a rugului arzând, aprins cu foc sacru şi nemistuit, deoarece numai acela care poate supravieţui focului dumnezeiesc va rămâne aşa. Amin.

(16 aprilie 2000)

http://www.cuvantul-ortodox.ro/bucuria-pocaintei-mitropolitul-antonie-suroj/

IPS Antonie Plămădeală - Predică la Duminica Sfintei Maria Egipteanca - Două convorbiri de taină

Tradiţia Bisericii ne îndeamnă să ne amintim astăzi de Sfânta Maria Egipteanca. Aşa cum duminica trecută ne-a pus în faţă chipul unui mare Sfânt şi ascet, Ioan Scărarul şi aşa cum mai înainte ne pusese înainte chipul Sfântului Grigorie Palama, acum ne aduce în faţă un chip de sfântă femeie nevoitoare, ascetă, care a petrecut mulţi ani în pustie şi s-a învrednicit de darul facerii de minuni.

Nu este prima femeie intrată în calendarul Bisericii noastre. De altfel, femeile au avut un rol important în istoria creştină, în istoria vestirii creştine, în istoria mântuirii. Dacă n-ar fi decât să pomenim de Maica Domnului şi apoi să ne amintim de Sfintele Mironosiţe, care, înaintea altora, au aflat despre învierea Domnului şi au fost cele dintâi care au vestit-o şi încă ar fi foarte mult.

Cea dintâi predică creştină, după Înviere, a fost rostită de mironosiţe. Acest lucru nu se scoate întotdeauna în evidenţă, nu se observă. Se lasă în umbră. E drept că a fost o predică foarte scurtă, dar a fost predică, vestire: "Hristos a înviat!" Când, ducându-se la mormânt, dimineaţa, au găsit mormântul gol şi au vorbit cu îngerii şi chiar cu Iisus, s-au întors la ceilalţi cu grăbire şi spaimă, cu bucurie şi cu nerăbdare, să le spună că "Hristos a înviat".

Biserica ne întâlneşte astăzi cu chipul Sfânta Maria Egipteanca, în această perioadă a anului - Postul cel Mare - tocmai pentru ca împreună cu amintirea celorlalţi mari nevoitori pe care i-am amintit mai sus, să ne fie tuturor, femeilor mai ales, exemplu de asceză, de smerenie, exemplu de râvnă spre mântuire. În acelaşi timp, Evanghelia zilei de astăzi, cu două săptămâni înainte, începe să ne pregătească pentru "Săptămâna patimilor" şi pentru "Ziua învierii". Dacă ar fi să-i dau un nume textului citit astăzi, l-aş numi: Două convorbiri de taină ale Mântuitorului cu ucenicii Săi. Şi veţi vedea îndată de ce.

Duminica trecută, când am vorbit despre Farisei (Matei 5, 7; Mc. 3, 13; Luca 6, 20 şi urm.), ne aflam la începutul misiunii Mântuitorului. Textul Evangheliei de astăzi ne duce către sfârşitul misiunii Sale. Între textul de duminica trecută şi cel de astăzi, trecuseră trei ani.

Mântuitorul era în drum spre Ierusalim, pe ultimul Său drum spre Ierusalim. Spre acel Ierusalim care la început îl va primi cu "Osana", şi-i va da titlul de rege şi îndată după aceea, doar la câteva zile, Îl va supune patimilor şi morţii.

Dar, deocamdată, e în drum spre Ierusalim. Numai El ştia ce urma să i se întâmple. Înainte de a porni la drum, la Capernaum stătuse de vorbă cu ucenicii, şi cu toţi ceilalţi care-L mai urmau şi nu erau puţini şi vorbise despre puritate, despre curăţenia sufletească, dându-le drept exemplu pe copii: ***"Cine primeşte pe unul din aceşti prunci în numele Meu, pe Mine mă primeşte şi cine Mă primeşte pe Mine, nu Mă primeşte pe Mine, ci pe Cel care M-a trimis pe Mine"*** (Marcu 9, 37).

Îi plăcea să vorbească de copii şi să-i dea exemplu de nevinovăţie şi de puritate. Coborând spre Ierusalim, în Iudeea, de cealaltă parte de Iordan (Marcu 10, 1), a reluat discuţia, având probabil în faţă şi mai mulţi ascultători şi foarte mulţi copii, ca şi cum aceştia ar fi ştiut ce spusese în Capernaum despre dânşii. Veneau să se atingă de El. Ucenicii îi dojeneau, dar El a rostit atunci cuvintele memorabile: ***"Lăsaţi copiii să vină la Mine şi nu-i opriţi, că a unora ca aceştia este împărăţia lui Dumnezeu"***, celor maturi adăugându-le: ***"Cine nu va primi împărăţia lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra într-însa"*** (Marcu 10, 14-15).

Tot cu acest prilej le vorbise despre greutatea de a intra în Împărăţia Cerurilor a bogaţilor, care nu se leapădă de bogăţia lor, care nu ştiu să-şi pregătească comoara în ceruri (Marcu 10, 23), şi avusese o scurtă convorbire cu Petru (Marcu-10, 28-31). Eroii Evangheliei de astăzi sunt doi dintre apostoli: Iacob şi Ioan, deşi de faţă erau toţi cei doisprezece (Marcu 10, 32). De altfel, aceştia şi Petru, cu care tocmai încheiase o convorbire în doi, sunt cei trei apostoli care au fost cei mai apropiaţi de Mântuitorul. Amintiţi-vă: pe ei îi lua înăuntru când făcea vreo minune deosebită, o înviere din morţi; pe ei i-a luat cu Sine pe muntele Taborului la Schimbarea la Faţă.

Dar să ne oprim mai întâi la convorbirea, care nu este încă o convorbire de taină, cu Petru. Mântuitorul tocmai terminase convorbirea cu tânărul bogat şi spusese că foarte cu anevoie vor intra bogaţii în Împărăţia Cerurilor. ***"Mai lesne este să treacă o cămilă prin urechile acului, decât bogatului să intre în împărăţia lui Dumnezeu".*** Evanghelistul Marcu notează reacţia ascultătorilor: ***"Iară ei s-au îngrozit şi mai mult şi grăiau între dânşii: Cine poate să se***

mântuiască?" Mântuitorul a răspuns: ***"Aceasta e cu neputinţă la oameni, dar nu la Dumnezeu, căci la Dumnezeu toate sunt cu putinţă"*** (Marcu, 10, 26).

Precum vedem, Mântuitorul a apelat şi de data aceasta, ca şi altă dată, la un răspuns care se potriveşte tuturor întrebărilor "grele". Acest răspuns e "cheie universală". Dacă ai această perspectivă, dacă te plasezi pe această convingere, toate întrebările au răspuns, chiar dacă răspunsul e foarte general. Generalul acoperă aici şi în cazuri similare, particularul.

Ceilalţi vor fi înţeles sau nu, nu ştim, dar Petru a dorit explicaţii suplimentare şi chiar legate de el şi de ceilalţi ucenici. Nu că ar fi avut bogăţii, dar se va fi gândit la soarta tuturor celor care aveau câte ceva. Petru L-a întrebat: ***"Iată, noi am lăsat toate şi Ţi-am urmat Ţie"***, ca şi cum ar fi vrut să întrebe: Cu noi ce se va întâmpla! E adevărat însă că spusele lui Petru nu au forma unei întrebări. Sunt mai degrabă o nedumerire, poate chiar o profundă curiozitate.

Mântuitorul l-a asigurat atunci să nu aibă nici o grijă, că toţi cei care şi-au lăsat case, părinţi, ţarină, pentru El şi pentru Evanghelie, vor fi răsplătiţi însutit şi în viaţa aceasta şi în viaţa veşnică, dar a încheiat cu o sentinţă enigmatic şi această sentinţă face de fapt legătura între convorbirea lui Petru şi convorbirea cu ceilalţi doi, Iacob şi Ioan, care fac subiectul propriu-zis al Evangheliei care s-a citit astăzi.

Iată această sentinţă: ***"Mulţi însă din cei dântâi vor fi pe urmă şi cei de pe urmă vor fi întâi".*** Sentinţa e evident paradoxală, logic chiar de aparenţă absurdă. Ar fi avut nevoie de o lungă tâlcuire, mai ales pentru ascultătorii simpli din auditoriul lui Iisus. Rezultatul a fost că într-adevăr ***"i-a înspăimântat şi i-a înfricoşat"*** (Marcu 10, 32). Dar Mântuitorul prevăzuse şi pregătise prin acestea o a doua convorbire. Profetic. Căci sentinţa aceasta de aparenţă paradoxală şi enigmatic se va explica foarte bine prin ceea ce va urma.

Fiind în drum spre Ierusalim, Mântuitorul i-a luat de-o parte pe ucenicii Săi, i-a desprins din mulţime şi a avut cu ei prima convorbire de taină. Le-a spus: Fiţi atenţi! Ne suim spre Ierusalim. Acolo se vor întâmpla lucruri cumplite. ***"Fiul Omului va fi dat căpeteniilor, preoţilor şi cărturarilor şi-L vor osândi la moarte, şi-L vor da păgânilor, şi-L vor batjocori, şi-L vor bate, şi-L vor scuipa, şi-L vor omorî, dar a treia zi va învia".***

E foarte greu de ştiut - şi aceasta e una din enigmele întâmplării - cum anume vor fi reacţionat apostolii la această anunţare a patimilor. În ordine cronologică este cea de-a treia prevestire, în decursul propovăduirii Mântuitorului. Cum vor fi reacţionat ei? ***Din textul Evangheliei şi din toate celelalte Evanghelii care povestesc momentul, se pare că apostolii n-au prea fost sensibili nici la***

această a treia anunţare a patimilor. N-au înţeles prea bine despre ce putea fi vorba. Aceasta ne obligă să gândim că chiar apostolii, chiar cei care L-au urmat trei ani, şi L-au ascultat, şi au văzut minunile pe care Le-a făcut, nici ei nu înţelegeau prea bine misiunea Mântuitorului.

Nu descifrau tot sensul întrupării Lui şi rostul tuturor faptelor şi învăţăturilor Lui. Aşteptau poate ceva, ca o încheiere spectaculoasă, ceea ce nu era o intuiţie inexactă, dar că aceasta ar fi putut fi patimă, scuipare, condamnare la moarte, până la aceasta nu mergeau. Ei aşteptau surpriza unei glorii, cum o vor şi proclama cei care îl vor primi chiar în drumul acesta, spre Ierusalim, proclamându-L rege. Şi apostolii nu vor fi printre cei cărora nu le va surâde epilogul.

De aceea nu au părut a înţelege vestirea patimilor. Evangheliştii redau exact această incapacitate, această opacitate a lor. ***E foarte interesant că autorii Evangheliilor nu fac din apostoli nişte eroi, cum ar face scriitorii de biografii care, îndată ce-şi aleg un erou, îl arată plin de calităţi, de la început până la urmă. Ei bine, evangheliştii nu fac acest lucru. Ei îi prezintă pe apostoli aşa cum erau: cu slăbiciuni, cu incapacităţi, cu opacităţi, cu neputinţe intelectuale. Erau de altfel nişte oameni aleşi dintre pescari, oameni simpli.***

Am putea spune, în lumina Fericirilor, că erau nişte "săraci cu duhul". Vor deveni "bogaţi cu duhul" abia mai târziu, în momentul în care va coborî asupra lor Sfântul Duh şi atunci se vor transforma dintr-o dată. Din oameni obişnuiţi vor deveni înţelepţi, vor putea vorbi limbi diferite, vor deveni dintr-o dată filosofi şi teologi. Din gura şi din pana lor vor ieşi cuvinte care, altă dată, cu puţin înainte, nimeni nu s-ar fi gândit că pot să iasă.

Că erau acum aşa, neajutoraţi şi simpli la minte, o dovedeşte tocmai ceea ce s-a întâmplat cu ei în acest moment al vestirii patimilor. Au rămas opaci, ca nişte ferestre de scândură. N-au reţinut mare lucru din ceea ce Le-a spus Mântuitorul: că va pătimi, că va fi dat în mâinile cărturarilor, ale demnitarilor, ale autorităţilor, ale păgânilor, adică ale romanilor, că va fi scuipat, că va fi batjocorit. N-au priceput nimic. Poate că auzind că va învia, îşi vor fi închipuit că totul se va termina cu bine, dar nici măcar la înviere nu s-au gândit cum trebuie. Le-a fost de ajuns că totul se va sfârşi în chip fericit. Nici nu se putea altfel. Doar Îl văzuseră făcând minuni. ÎI văzuseră înviind oameni din morţi. ÎI văzuseră dând vedere unuia care n-o avusese niciodată. Făcuse în faţa lor minuni pe care nimeni nu le-ar fi putut face! Şi cum adică? Nu va fi în stare să se apere pe Sine? Va fi. De altfel chiar El spusese că totul se va termina cu bine.

Patimile, învierea, nu vor fi fost decât moduri metaforice ale unor întâmplări, poate supărătoare dar scurte, urmate de un triumf. Nu şi le puteau imagina altfel. Nu şi le puteau imagina aşa cum urmau să fie.

Nu trebuie să le facem o vină din aceasta. ***Ei credeau în Iisus, îl credeau în stare de orice. Şi, în afară de toate, ei aşteptau cu nerăbdare o victorie pământească a Mântuitorului. Nu trebuie, aşadar, să ne mirăm prea mult că apostolii n-au înţeles întreaga teologie a prezenţei Mântuitorului, ca Fiu al lui Dumnezeu, pe pământ.*** N-au fost în stare s-o înţeleagă alţii, mai deştepţi, mai educaţi, doctori în Lege, mai bine pregătiţi teoretic decât ei! N-au fost în stare să înţeleagă prezenţa şi misiunea Lui marii rabini, marii interpreţi, marii exegeţi ai Scripturii Vechiului Testament, aceia cărora nu le scapă sensul nici unei virgule, nici valoarea unui singur cuvânt, a unui singur rând din Scriptură! N-au fost în stare să înţeleagă cei care se ocupaseră toată viaţa numai cu aceasta! N-au înţeles că El era Mesia. De aceea Mântuitorul precizează că va fi dat şi în mâinile cărturarilor.

El va pronunţa astfel o judecată aspră asupra lor, anume aceea că n-au fost în stare, ei care trebuiau să fie în stare, să înţeleagă şi să tâlcuiască bine semnele venirii lui Mesia. Trebuiau să ştie cum urma să arate El, sub ce chip va veni şi ce urma să I se întâmple pe pământ. Ei ar fi trebuit să-L recunoască, Îl aveau descris în profeţi, în toate amănuntele, cu toate detaliile privind neamul, locul naşterii, minunile etc.

Cărturarii vor fi crezut, probabil, că va veni sub chipul unui mare biruitor, sub chipul unui mare împărat, sub chipul unui mare eliberator de sub jugul romanilor. L-au aşteptat ca pe un eliberator politic, foarte omenesc. Exegeza lor era politizantă şi îngust naţionalistă, egoistă, provincială. Departe de universalismul în care îl văzuseră profeţii, ca pe un eliberator spiritual pentru întreaga Oikumene, nu doar pentru Israel.

Israel era instrumentul şi urma să devină simbolul întregului popor al lui Dumnezeu. Cum a şi devenit. Toţi creştinii folosesc, fără reţinere, cuvântul "Israel" din toate textele sfinte, pentru că nimeni n-are nici o îndoială că el înseamnă Oikumene, poporul lui Dumnezeu de pretutindeni, toată lumea. Toţi zicem: "slavă poporului Tău Israel", dar cine se gândeşte la Israelul limitat la un singur popor? Noi toţi suntem Israelul lui Dumnezeu. Iisus a reînnoit Legământul cel vechi făcut cu Israel ca popor. L-a reînnoit cu noul Israel, cu tot poporul lui Dumnezeu. "Israel" în gândirea creştină e o metaforă pentru "lume".

Cărturarii vremii aceleia, însă, n-au ştiut să-şi tâlcuiască Scripturile mesianice aşa cum trebuia. Dacă ar fi ştiut să le tâlcuiască, ar fi trebuit să vadă în Iisus pe Mesia cel promis.

Mai de neexplicat e faptul că nu L-au recunoscut nici după Patimi. ***Am să-mi îngădui să vă citesc câteva versete din profetul Isaia, care a trăit cu cinci sute de ani înaintea Mântuitorului, dar care, în chip profetic, i-a făcut portretul.*** Şi se ştie precis că textul există cu cinci sute de ani înaintea Naşterii Domnului. O ştiu toţi evreii. Să vedeţi ce portret extraordinar, pe care cărturarii iudei îl ştiau pe de rost, dar nu s-au priceput să-l aplice la Iisus:

"Cine va crede ceea ce noi am auzit şi braţul Domnului cui se va descoperi? Crescut-a înaintea Lui ca o odraslă şi ca o rădăcină în pământ uscat. Nu avea nici chip, nici frumuseţe, ca să ne uităm la El şi nici înfăţişare, ca să ne fie drag. Dispreţuit, era cei din urmă dintre oameni; om al durerilor şi cunoscător al suferinţei, unul înaintea căruia să-ţi acoperi faţa; dispreţuit şi nebăgat în seamă. Dar el a luat asupra-Şi durerile noastre. S-a împovărat. Şi noi îl socoteam pedepsit, bătut şi chinuit de Dumnezeu. Dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre şi zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră şi prin rănile Lui noi toţi ne-am vindecat. Toţi umblăm rătăciţi ca nişte oi, fiecare pe calea noastră şi Domnul a făcut să cadă asupra Lui fărădelegile noastre ale tuturor.

Chinuit a fost, dar S-a supus şi nu Şi-a deschis gura Sa. Ca un miel spre junghiere. S-a adus şi ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund, aşa nu şi-a deschis gura Sa. Întru smerenia Lui judecată Lui s-a ridicat şi neamul Lui cine-L va spune? Că s-a luat de pe pământ viaţa Lui. Pentru fărădelegile poporului Meu a fost adus spre moarte. Mormântul lui a fost pus lângă cei fărădelege şi cu cei făcători de rele, cu toate că nu săvârşise nici o nedreptate şi nici o înşelăciune nu fusese în gura Lui. Dar a fost voia Domnului să-L zdrobească prin suferinţă. Şi fiindcă şi-a dat viaţa ca jertfă pentru păcat, va vedea pe urmaşii Săi, îşi va lungi viaţa şi lucrul Domnului în mâna Lui va propăşi" (Isaia 53, 1-10).

Iată o descriere ca şi cum L-am vedea. Ca şi cum Isaia L-a văzut. Şi L-a văzut, cu ochii săi profetici. Este o foarte exactă descriere a Săptămânii patimilor, a răstignirii cu cei fărădelege, între tâlhari, şi în acelaşi timp, explicaţia sensului jertfei Lui de bunăvoie pentru păcatele oamenilor. Aici este temeiul teologiei mântuirii prin jertfa lui Hristos şi întreaga teologie a întrupării e redusă aici !a esenţa ei. Fără aceasta, teologia creştină n-ar fi ştiut să pătrundă sensul adânc al întrupării care este departe, cu totul departe de "teologia" politică a cărturarilor din vremea aceea. Nu e de mirare că şi unii dintre apostolic şi mulţi din cei care îl urmau şi îl credeau pe Iisus Mesia, îl vedeau adesea în lumina tâlcuirii cărturarilor. Cărturarii înşişi au înţeles însă repede că nu este El omul lor! Nu era Mesia cel aşteptat de ei. Au fost siguri că Iisus nu putea fi "eliberatorul politic". L-au simţit bine, în privinţa aceasta.

Aşadar, dacă nici cei mai învăţaţi cărturari ai vremii n-au înţeles cum trebuia să fie Mesia şi ce urma El să facă, nu e de mirare că nici Apostolii n-au reuşit să înţeleagă totul de la început. Nici chiar Petru. Şi El se va lepăda de Iisus, tocmai când ar fi avut motivele cele mai puternice să-L recunoască, după descrierea lui Isaia! N-a înţeles nici proorocirea Învierii. De altfel Învierea va fi un fapt atât de extraordinar, încât ei nici n-au putut-o gândi.

Şi-acum să urmărim întâmplările de pe drumul Ierusalimului. Aşadar, Iisus le vestise Patimile. Ce credeţi că s-a putut întâmpla atunci? Nu Patimile le-au reţinut atenţia: l-au încălzit cuvintele despre înviere, pe care au interpretat-o metaforic ca pe o biruinţă finală, care urma să-L facă împărat. Fiindcă le era imposibil să gândească învierea ca înviere reală, în cazul acesta au fost în stare să o gândească metaforic, deşi altfel erau impenetrabili la metafore.
În sfârşit! După această convorbire de taină despre suferinţa care îl aştepta, doi dintre apostoli, Iacob şi Ioan, dintre cei mai apropiaţi, dintre cei mai iubiţi, s-au apropiat de El şi ca nişte copii, i-au zis: "***Doamne, poţi să ne făgăduieşti că ne vei da ce-Ţi vom cere?"*** Copilăreşte. Aşa cum cer copiii: "Tată, îmi dai ce-ţi cer? Spune da". Tot aşa au făcut ei cu Mântuitorul. Mântuitorul i-a întrebat: ***"Ce voiţi să vă fac?" - "Dă-ne ca să şedem unul de-a dreapta Ta şi altul de-a stânga Ta, în slava Ta".***

Imaginaţi-vă: ce nepotrivire între ceea ce le spusese Mântuitorul, că va pătimi, că va fi dat în mâinile mai marilor, scuipat, batjocorit, omorât, iar ei s-au gândit tocmai atunci să-i ceară demnităţi. Ar veni cam aşa: unul să fie prim-ministru, altul viceprim-ministru! Vor fi fost între ei presupuneri că Mântuitorul, intrând acum în Ierusalim, se va proclama rege şi va avea nevoie de demnitari în jurul Său. Au vrut să li se rezerve cu anticipaţie să fie unul de-a dreapta şi altul de-a stânga. Conveneau chiar să nu se bată pentru primul loc, cel de-a dreapta. Acceptau fiecare pe oricare din cele două!

Mântuitorul le-a replicat: ***"Nu ştiţi ce cereţi".*** Ca şi cum le-ar fi spus: "Vai de capul vostru! Sunteţi ca nişte copii. Eu vă spun una şi voi îmi spuneţi cu totul şi cu totul altceva. N-aţi priceput absolut nimic". Şi le-a mai zis: ***"Puteţi oare să beţi paharul care-L beau Eu şi să vă botezaţi cu botezul cu care mă botez Eu?"*** Era vorba de paharul Patimilor şi botezul morţii. Se vor fi gândit bine cei doi când au răspuns: ***"Putem"***? În orice caz, aşa au răspuns şi răspunsul lor a fost frumos. De ce? Fiindcă dincolo de marea lor naivitate, într-o clipă s-au declarat de acord să participe la orice I s-ar întâmpla lui Iisus. Dincolo de ambiţiile lor omeneşti, totuşi erau gata să pătimească şi ei, ceea ce urma să pătimească Iisus. Că era doar o declaraţie în necunoştinţă de cauză, un entuziasm asemănător cu cel al lui Petru, care promisese că nu se va lepăda în veac de Iisus şi se lepădase de trei ori, în faţa unui slujitor al puterii care nu era nici măcar o căpetenie, se poate. Dar Mântuitorul a fost plăcut impresionat de

răspunsul lor. Şi le-a făcut atunci o profeţie: ***"Paharul pe care îl beau Eu, îl veţi bea şi cu botezul cu care mă voi boteza Eu, vă veţi boteza. Dar a şedea de-a dreapta Mea sau de-a stânga Mea, nu este al Meu a da, ci acelora pentru care s-a gătit"*** (Marcu 10, 38-40).

N-a putut să se întindă cu ei la vorbă, să le spună: "Oameni buni, eu nu urmăresc o împărăţie pământească, nu urmăresc să devin rege al lui Israel. Nu vă amăgiţi unul pe altul. Eu nu urmăresc aşa ceva. Nu voi aşeza dintre voi demnitari în vreun regat pământesc. Nu voi întemeia aşa ceva. Locurile voastre se vor rândui în altă parte, "dincolo". Le va spune altă dată: "Veţi sta pe 12 scaune şi veţi judeca cele 12 seminţii ale lui Israel". Acum însă, Mântuitorul n-a socotit să le spună mai mult şi le-a dat doar a înţelege că despre aceasta vor fi învăţaţi mai târziu.
Trebuie să remarcăm această opoziţie teribilă între ceea ce le spusese Mântuitorul despre Sine şi între ceea ce gândeau ei. Gândeau foarte, foarte omeneşte. Cine ştie? Poate că fiecare dintre noi am fi fost tentaţi, gândindu-ne la victoria Mântuitorului, să cerem ca şi cei doi, demnităţi, pentru că unul din instinctele primordiale ale omului, cu care are de luptat, este duhul stăpânirii, de care se vorbeşte aşa de frumos în rugăciunile Bisericii. Să ne amintim de rugăciunea Sfântului Efrem Sirul. Toţi avem tendinţa de a ajunge mari, de a stăpâni, de a fi mai mari peste alţii, de a conduce, de a comanda. Ne bântuie duhul stăpânirii, duhul stăpânirii de oameni! Să-i stăpânim pe ceilalţi, pe fraţii noştri, în loc să fim fraţi cu ei! Mântuitorul a sesizat acest "duh rău" care se strecurase în cei doi. A prins prilejul deci ca să-i cheme la a doua convorbire de taină. I-a chemat pe Apostoli mai aproape de Sine şi s-a adresat tuturor, nu numai celor doi solicitanţi de mărire. E adevărat că cu cei doi fusese blând şi nu generalizase, nu trecuse la concluzii care să-i mâhnească. Ba chiar s-a prefăcut că n-a înţeles bine ce vor.

S-a prefăcut a crede că ei au cerut cele două locuri "în slavă Sa", adică dincolo, de aceea le-a spus că acolo Tatăl rânduieşte locurile. Dar fiindcă toţi au asistat la convorbire, şi chiar "s-au mâniat pe Iacov şi pe Ioan" (v. 41) că se înghesuiau în faţă, s-a hotărât să le dea celor doi şi tuturor celorlalţi o lecţie, rostind în încheiere încă una din acele sentinţe ce vor constitui pilonii învăţăturii sale şi moştenirea Sa cea mai preţioasă.

Le va fi zis: "Voi sunteţi cam înflăcăraţi. Sunteţi cam nestăpâniţi". De altfel aşa şi erau, mai ales cei doi, Iacov şi Ioan, fiii lui Zevedei, numiţi Voanerghes, fiii tunetului, pentru impetuozitatea lor (Marcu 3, 17). Iată, nu cu mult înainte trecuseră printr-un sat. Ceruseră ospitalitate. Satul era însă de samarineni şi samarinenii nu se aveau bine cu iudeii. Se respingeau. Nu mâncau din acelaşi vas, nu dormeau unii cu alţii. Samarinenii nu L-au primit pe Mântuitorul şi nici pe ucenici, şi atunci aceştia doi, Iacov şi Ioan, au spus: ***"Doamne, voieşti să***

zicem să se pogoare foc din cer şi să-i mistuie, cum a făcut şi Ilie?" De fapt îl îmbiau pe Mântuitorul la această răzbunare, căci la chemarea lor, ştiau ei, nu s-ar fi coborât nici un foc din cer! Mântuitorul "i-a certat", spunându-le un cuvânt greu: ***"Nu ştiţi ai cărui Duh sunteţi! Căci Fiul Omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor, ci ca să le mântuiască"*** (Luca 9, 54-56). Hotărârea Sa a fost mai simplă: s-a dus în alt sat! Cei doi încă nu aveau căldură, echilibrul, bunătatea sufletească către care îi va învăţa, îi va educa Sfântul Duh care se va pogorî peste ei şi-i va transforma radical.

Aşadar, după ce i-a lămurit pe cei doi cu privire la cererea lor - cine ştie cât vor fi înţeles! - Mântuitorul i-a adunat din nou pe toţi apostolii şi le-a spus: ***"Ştiţi că cei ce se socotesc părinţi ai popoarelor, domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc, între voi însă, să nu fie aşa, ci cel care voieşte să fie mai mare între voi, să fie slugă".*** Şi continuă: ***"Căci şi Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-şi dea viaţa răscumpărare pentru mulţi"*** (Marcu 10,42-45).

O răsturnare radicală faţă de ceea ce ceruseră cei doi. Ei ceruseră să stăpânească, El le cerea să slujească. O lecţie grea, care întorcea totul pe dos.

Recunoaştem în cuvintele lui Iisus, mai întâi, ecoul cuvintelor lui Isaia: ***"Pentru fărădelegile poporului Meu a fost dus spre moarte"***, spusese Domnul prin gura lui Isaia. Iar Iisus spunea acum: ***"Fiul Omului a venit să-şi dea viaţa răscumpărare pentru mulţi".*** Legătura e vizibilă. Corespondenţa e perfectă. Iată doctrina răscumpărării confirmată personal de Mântuitorul.

El le-a oferit ucenicilor şi prin ei şi nouă, exemplul Său. A proclamat slujirea ca lege fundamentală creştină, ca semn al creştinismului adevărat, ca legitimă coborâre din El. Nu stăpânirea oamenilor, ci slujirea lor. Aceasta a adus Iisus din tezaurul de principii al Sfintei Treimi. De dincolo. Nu stăpânirea omului de către om aduce pace şi înţelegere. Nu poate fi pace şi înţelegere în lume, decât dacă oamenii se slujesc unii pe alţii, ca fraţii. Acela e mai mare, care slujeşte cel mai mult. Cel care se pune în slujba celorlalţi: cu cuvântul, cu învăţătura, cu fapta, cu orice.

O parabolă spune că în Împărăţia Cerurilor nici nu se intră singur. Se zice că un tânăr urcase o scară lungă de la pământ la cer şi când a ajuns acolo a bătut la uşa Raiului. "

Cine e acolo?", a întrebat o voce dulce de dincolo.

"Eu", răspunse tânărul cu voce tare, încrezător în sine şi în performanţa sa.

"Cu cine eşti?", l-a întrebat din nou vocea dinlăuntru.

"Cu nimeni. Sunt singur. Deschideţi-mi, vă rog".

"Îmi pare foarte rău", răspunse îngerul care păzea uşa, căci el era interlocutorul dinlăuntru.

"Nu-ţi pot deschide, pentru că avem poruncă să nu deschidem celor ce vin aici singuri, fără să aducă pe cineva cu ei, cărora le-au salvat sufletele". Şi tânărul a trebuit să coboare din nou pe pământ. Acum ştia ce are de făcut.

Parabola are bune temeiuri biblice. Se scrie în Epistola Sfântului Iacov: ***"Fraţilor, de se va rătăci cineva din voi de la adevăr, şi-I va întoarce cineva, să ştie acela, că cel ce a întors pe păcătos de la calea lui greşită, a mântuit suflet de la moarte şi a acoperit mulţime de păcate"*** (Iacov, 5, 19-20).

Evident, întoarcerea de la "calea greşită" nu e aceea înţeleasă de unii sectanţi care o interpretează ca schimbare a religiei, a confesiunii, trecere la secta lor. E şi aceasta o interpretare răstălmăcită. Adevărata întoarcere e cea de la păcat la virtute, din cadrul Bisericii cea "una, sfântă, sobornicească şi apostolească".

O altă parabolă care ilustrează ideea slujirii e aceea a Mâinilor Frumoase. Tinerele fete ar trebui s-o asculte mai cu atenţie. Singura preocupare a trei fete la vârsta adolescenţei era cum să aibă mâini frumoase. Foloseau cele mai scumpe creme şi loţiuni şi-şi pierdeau vreme şi bani cu îngrijirea mâinilor. Într-o zi, când cele trei fete ieşiseră la plimbare şi se odihneau într-un parc, de unde pornea un drum în urcuş, li s-a alăturat o altă fată, cam la vârsta măritişului. Aceasta asculta conversaţia lor despre marea preocupare ce o aveau de a-şi păstra mâinile cât mai frumoase şi instinctiv, şi-a privit propriile mâini. Erau cam butucănoase, cu bătături din cauza muncii, cu unghiile nu tocmai îngrijite, şi nu vopsite şi lungi precum erau ale celor trei adolescente. S-au uitat şi acestea la mâinile ei şi au râs.

În momentul acela a apărut în faţa lor o bătrânică, nu prea elegant îmbrăcată, obosită. Le-a rugat pe fete s-o ajute să urce dealul, mai ales că avea şi o sacoşă destul de grea în mână. Cele trei graţii au strâmbat din nas, s-au uitat la mâinile lor şi nici nu s-au gândit să se mişte din loc. Cealaltă s-a repezit de îndată, i-a luat sacoşa şi a ajutat-o să urce dealul. Când au ajuns sus, fata cu mâinile urâte şi bătrânica s-au oprit şi dintr-odată, prefăcută în înger, bătrânica a luat mâinile fetei într-ale sale, şi i-a spus: Fata mea, cele mai frumoase mâini sunt cele care ajută pe alţii!

Şi cine n-ar fi de acord cu aceasta? Inutilitatea mâinilor frumoase le fac adesea să fie urâte. Mâinile care nu ştiu sau nu vor să gătească, să spele, să coase, să măture, să lucreze cu sârg pentru a-şi câştiga pâinea zilnică, nu prea sunt mâini iubite, nici în familii, nici în societate. Se pot uneori bucura de admiraţia unor ocazionali, dar o astfel de admiraţie e în fond, discret şi o insultă. Evident, avem în vedere excesul şi nu îngrijirea corectă care stă bine oricăror mâini, căci îngrijirea corectă nu le scoate din categoria mâinilor slujitoare, a mâinilor gata de sacrificiu şi dăruire.

Cineva zicea: atâta vreme cât am două mâini, nu mă tem de nimic şi nu mă sperie viaţa! Iată adevăratul rost al mâinilor! Intram odată în Bucureşti şi la o răscruce foarte aglomerată, pe o stradă foarte largă, se opriseră tot felul de maşini, mici şi mari, camioane şi buldozere, deşi semnalul era pe verde. Şi nimeni nu claxona nervos, cum se întâmplă de obicei în astfel de împrejurări. Ce se întâmplase? Un ofiţer de aviaţie conducea încet o bătrânică, ţinând-o de braţ, ca s-o treacă strada. Nu era o doamnă de vreo casă mare. Se vedea după îmbrăcăminte. După ce a trecut-o, bătrânica a rămas pe loc, s-a întors spre el şi l-a binecuvântat şi a făcut mereu aşa, până când ofiţerul a trecut strada înapoi, aşteptat cu respect de toate maşinile. Sunt sigur că toţi cei care au văzut scena, au trăit, cu emoţie, un mare moment de smerenie şi admiraţie! Câţi facem aşa?

Dacă pe oameni îi emoţionează astfel de comportări, cum să nu-L emoţioneze pe Dumnezeu? Şi dacă ne aducem acum aminte de cel care a fost refuzat în Rai pentru că se prezentase singur, iată în aceste două povestiri din urmă exemple de prezentare cu însoţitori. Căci nu numai întoarcerea unui păcătos la credinţa adevărată ne asigură însoţitori, ci şi slujirea aproapelui care ne aduce binecuvântări. Cel singur a fost refuzat şi pentru că deşi nu va fi fost rău, dacă a ajuns până acolo, va fi fost egoist şi indiferent faţă de alţii.

Numai peste câteva zile de la întâmplarea povestită de Evanghelia de azi, Iisus însuşi va da apostolilor un exemplu extraordinar, printr-o faptă neaşteptată, care aplică principiul pe care îl proclamase. La Cina cea de Taină, se va scula de la masă, se va încinge cu un şervet şi va trece pe la fiecare apostol şi le va spăla picioarele. Petru, un alt impulsiv ca şi fiii tunetului, a încercat să reziste. Dascălul lor făcea gesturi din ce în ce mai ciudate, din ce în ce mai greu de înţeles de minţile lor simple.

Încă o dată se dovedea cât de greu înţelegeau principiile şi sentinţele învăţătorului. Le vorbise de slujire. Şi repetase învăţătura şi la Cina cea de Taină (Luca 22, 25-27). Acum trecea chiar la o probă practică. Petru n-a înţeles. S-a ales cu o mustrare de care nu va fi fost prea bucuros: ***"Ceea ce fac Eu, tu nu ştii acum, dar după aceasta vei pricepe".*** Şi i-a mai spus, speriindu-l: ***"De nu te voi spăla, n-ai parte de Mine"*** (Ioan 13, 7-8). E de presupus că nici ceilalţi n-au

înţeles, dar Petru s-a repezit înaintea tuturor cu protestul. I-a scutit pe ceilalţi de o ameninţare asemănătoare!

Iisus a vrut să spună prin faptă, lor şi nouă, că toţi cei care se prevalează de numele Său, care vin în numele Său, trebuie să facă precum a făcut El. Petru a înţeles şi a spus: ***"Doamne, dacă e vorba de aşa, atunci (spală-mi) şi mâinile şi picioarele şi capul".*** Nu va fi înţeles sensul spălării, dar a înţeles că trebuia să se supună. Că aşa se cădea. Aşa s-a proclamat în locul duhului stăpânirii, duhul smereniei, duhul frăţiei, pentru că numai aşa se poate instaura în sufletele oamenilor, în relaţiile dintre oameni, linişte, frăţietate.

Acestea sunt cele două convorbiri de taină. Le-am numit de taină, nu pentru că ar fi fost secrete, ci pentru că au dezvăluit tainele propovăduirii şi misiunii lui Iisus în lume: jertfa Sa pentru răscumpărarea lumii. Au fost de faţă apostolii şi în jur, toată mulţimea care-L urma pe Iisus spre Ierusalim.

A pornit spre Ierusalim cu sufletul întristat. Întristat pentru cele ce aveau să se întâmple. Pentru că era Dumnezeu, dar şi om. Trăia ca om toate suferinţele, aşa cum va trăi realmente toate durerile, toate împunsăturile, toate loviturile, răstignirea şi moartea. A plecat spre Ierusalim trist şi într-un fel, a plecat spre Ierusalim singur. Cei care Îl înconjurau, chiar apostolii de lângă El, erau şi nu erau cu El, fiindcă nu-L înţelegeau. Tot aşa cum nu-L vor înţelege nici în duminica viitoare, când îl vor primi în Ierusalim şi vor striga: "Osana, Fiul lui David", primindu-L ca pe un rege pământesc. Fiindcă dacă El i-a învăţat pe alţii să se lepede de "duhul stăpânirii", El cel dintâi a dat exemplu, venind nu ca un stăpân, ci ca un slujitor.

Aceasta este marea taină a lui Dumnezeu. A venit să pătimească răstignire şi moarte pentru păcatele noastre. Este marea taină a lui Dumnezeu cu lumea. Această mare taină îşi va găsi dezlegarea în momentul învierii, atunci când viaţa va birui moartea. Iisus va da, în cele din urmă, sens limpede venirii Lui din lumea de dincolo, printre oameni, va da sens şi întregului proces al vieţii şi al activităţii Sale în cei trei ani şi jumătate cât a petrecut pe pământ.

Evangheliştii, scriind despre acestea, ne fac şi pe noi părtaşi la aceste două convorbiri de taină, invitându-ne, în primul rând prin cea dintâi, să fim deschişi pentru ceea ce urmează până în momentul învierii, să urmărim altfel decât contemporanii Lui evenimentele, ca unii care ştim şi ca unii care înţelegem ceea ce se petrece şi în al doilea rând, să ne socotim părtaşi la cea de-a doua convorbire de taină cu privire la "duhul stăpânirii", din care să reţinem acest cuvânt extraordinar al Mântuitorului: ***"Între voi să nu fie aşa; ci cel ce voieşte să fie mai mare între voi, să fie slujitorul vostru, iar cel ce voieşte să fie întâiul între voi, să fie rob tuturor".*** Precum a fost El!

IPS Irineu Pop-Bistriţeanul - Predică la Duminica a V-a din Post (a cuvioasei Maria Egipteanca)

Dreptmăritori creştini, făcând cea din urmă călătorie la Ierusalim, înainte de răstignirea Sa, Mântuitorul Hristos le spune celor doisprezece ucenici că El va pătimi şi va fi omorât, „dar după trei zile va învia" (Mc. 10, 35). Prin aceasta, voia să-i pregătească pentru acel timp înfricoşător al durerii, al patimilor, al răstignirii şi al morţii Sale.

Când Domnul le vorbea despre suferinţă şi moarte, ucenicii se certau pentru mărire, râvneau să ajungă în slujbă înaltă. Vrând să le arate că mărirea nu constă în forţă, în bogăţie şi în dorinţa de dominaţie asupra altora, Iisus îi atenţionează, zicând: „Cel ce va vrea să fie întâiul între voi, să le fie tuturor slugă" (Mc. 10, 44).

Iubiţi credincioşi, din clipa căderii protopărinţilor noştri în grădina Raiului, oamenii au fost stăpâniţi de dorinţa de mărire, de pofta după putere. De atunci şi până în vremea de acum, oamenii sunt egoişti şi iubitori de sine, aşteptând ca ei să fie serviţi şi lăudaţi. Însă, venind pe pământ, Fiul lui Dumnezeu a arătat că misiunea Sa era una de slujire.

Aflându-Se în sinagoga din Nazaret, a citit acest text din profetul Isaia: „Duhul Domnului este peste Mine, pentru că M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să vindec pe cei zdrobiţi cu inima, să propovăduiesc robilor dezrobirea şi orbilor vederea, să-i eliberez pe cei asupriţi" (Lc. 4, 18). „Milă Mi-e de popor" (Mt. 15, 32), exclama Fiul Omului şi neobosit, El alina durerile celor umiliţi şi

obidiţi, vindeca bolnavii, ierta pe păcătoşii pocăiţi, mângâia pe cei zdrobiţi cu inima.

Iisus a spălat picioarele celor doisprezece ucenici şi le-a şters cu prosopul. Iar măsura supremă de slujire a arătat-o prin moartea Sa de pe cruce, când S-a făcut jertfă de ispăşire a păcatelor fraţilor Săi, a lumii întregi.

Sfântul apostol Petru, voind parcă să rezume într-o singură frază viaţa pământească a Învăţătorului divin, a afirmat: „Iisus din Nazaret a umblat făcând bine” (Fapte 10, 38). Mântuitorul, Care a făcut din viaţa Sa pământească o revărsare necontenită de dragoste şi de îndurare, ne cheamă şi pe noi să slujim altora şi să fim izvor de bucurie pentru alţii.

A fi creştin înseamnă a urma pilda dăruirii de sine pe care ne-a lăsat-o Domnul nostru Iisus Hristos, Care ne spune: „Întru aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea dragoste unii faţă de alţii” (In. 13, 35). Iată actul nostru de identitate, „buletinul” nostru religios: iubirea, mila, compasiunea, binefacerea, ajutorarea, purtarea reciprocă a sarcinilor celor de o fire cu noi.

Mulţi se consideră creştini buni dacă îşi îndeplinesc obligaţiile faţă de Dumnezeul Cel ceresc, săvârşind unele acte de cult cum ar fi: rugăciunea, postul, frecventarea slujbelor bisericeşti, ţinerea zilelor de sărbătoare. Toate acestea sunt bune, dar inima creştinismului este iubirea concretizată prin slujirea semenilor noştri, precum şi Sfântul Iacob învaţă: „Cucernicia curată şi neîntinată înaintea lui Dumnezeu şi Tatăl este aceasta: să-i cercetezi pe orfani şi pe văduve în necazul lor” (Ic. 1, 27). Adică să hrănim pe cel flămând, să dăm de băut celui însetat, să îmbrăcăm pe cel gol, să primim în casă pe cel străin, să căutăm pe cel bolnav, să cercetăm pe cel robit, să îngropăm pe cel răposat.

Să nu uităm că rănile nu sunt numai trupeşti, ci şi sufleteşti. Unii se zbat în cumplite chinuri sufleteşti, din cauza păcatului care-i stăpâneşte; alţii sunt deznădăjduiţi şi au nevoie de îmbărbătare. Deci, există fapte ale milei sufleteşti: a îndrepta pe cel păcătos, a învăţa pe cel neştiutor dreapta credinţă, a da sfat celui în strâmtorare, a ne ruga pentru aproapele, a mângâia pe cel întristat, a răbda pe cel ce ne pricinuieşte necazuri, a ierta celui ce ne greşeşte. ***Aceste fapte ale îndurării sufleteşti au o mare valoare, căci zice Sfântul Grigorie Dialogul: „Măcar inima să-l doară şi tot va avea plată, căci nu dă mai puţin cel pe care îl doare inima decât cel ce împarte bunurile sale. Unul dă bani, celălalt dă sufletul său”.***

Hristos, Modelul perfect al milosteniei (Mt. 11, 28; 15, 32), ne-a arătat că de felul cum vom săvârşi faptele îndurării faţă de semeni, atârnă soarta noastră

veşnică, Raiul sau iadul. Toate actele noastre de bunătate şi slujire, oricât de mici şi neînsemnate ar fi, sunt primite de Dumnezeu ca milostiviri, ca danii făcute Persoanei Lui. Lângă mâna care ţi se întinde după ajutor, stă, nevăzut, mâna lui Hristos. În persoana fiecărui om miluit, stă ascuns Hristos, Care zice: „Adevărat zic vouă, întrucât aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi ai Mei, prea mici, Mie Mi-aţi făcut” (Mt. 25, 40).

Într-un spital, o asistentă medicală era preţuită pentru dragostea şi marele ei devotament în îngrijirea bolnavilor. La orice ceas din zi şi din noapte ar fi fost chemată la paturile celor în suferinţă, sora alerga cu bucurie, lega rănile, făcea injecţii, curăţa pe cei infirmi. Într-o zi, o prietenă o găsi într-un salon unde pansa rănile rău mirositoare ale unei bătrâne plină de cangrene pe tot trupul. „Munca asta eu n-aş face-o nici pentru milioane de lei pe lună”, spuse prietena când ieşi din salon. „Nici eu”, răspunse asistenta medicală. „Dar, din iubire pentru Domnul, slujesc cu bucurie, fără nici o plată. Fiindcă în fiecare bolnav văd chipul Mântuitorului Hristos”.

În lumina învăţăturii Evangheliei, Domnul nostru nu sălăşluieşte doar în ceruri sau pe masa Sfintelor Altare în Taina Euharistiei, ci poate fi descoperit în persoana fiecărui om aflat în nevoie. Aşadar, Hristos aşteaptă iubirea noastră la un colţ de stradă, pe un pat de spital, într-un azil de bătrâni, în casa unor vecini care plâng şi n-are cine să-i ajute.

Slujirea noastră este bună şi bine plăcută cerului dacă este făcută în numele Domnului, nu din interes, pentru vreun folos personal sau pentru recunoştinţă de la oameni (Lc. 14, 12-14). Facerea de bine, dărnicia şi faptele bune ne ajută să dobândim, în veacul viitor, viaţa veşnică (cf. I Tim. 6, 18-19).

Iubiţii mei, creştinii veacurilor primare au alungat întunericul urii prin iubire de oameni, încât cei din jurul lor exclamau cu uimire: „Priviţi-i cum se iubesc!”. Urmându-le exemplul, avem datoria să vibrăm pentru nevoile şi suferinţele aproapelui, nu limitându-ne la o simplă compătimire a lui, ci dăruind din vistieria inimii noastre pentru binele lui, pentru lecuirea rănilor, ştergerea lacrimilor şi uşurarea poverilor aproapelui.

La uşa casei noastre bat mulţi năpăstuiţi şi în drumurile noastre întâlnim mulţi nenorociţi care au nevoie de ajutorul nostru. Pe toţi aceştia trebuie să-i slujim cu generozitate şi cu convingerea că, în chipul tuturor celor ce au nevoie de ajutorul nostru, Se află Hristos. ***De aceea, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Omule, de nu-i dai astăzi nimic lui Hristos, dincolo El nu va avea trebuinţă de tine. Aici flămânzeşte El, aici însetează. Iisus însetează după mântuirea ta. De aceea, El vine ca un cerşetor, de aceea, El umblă gol. Prin aceasta, Dumnezeu vrea să-ţi dăruiască Împărăţia. Nu-L trece cu vederea!”.***

Binele făcut semenului nostru se urcă la cer unde este primit ca şi când ar fi fost făcut lui Dumnezeu. „Cel ce pe sărac ajută, pe Dumnezeu împrumută”, răsună un dicton vechi. Într-adevăr, pentru binele făcut vom dobândi, în ziua Judecăţii, bucuria Raiului. Atunci vom înţelege deplin sensul cuvintelor Mântuitorului nostru: „Cel ce va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru. Şi cel ce va vrea să fie întâiul între voi, să le fie tuturor slugă” (Mc. 10, 43-44). Amin.

PS Sebastian - Predică la Duminica cuvioasei Maria Egipteanca - Invitaţie la încredere în dragostea lui Dumnezeu şi la pocăinţă

"Dreptmăritori creştini, fiecare duminică din Postul cel mare are o consacrare anume. Astfel,

- *dacă prima duminică - numită a Ortodoxiei - a fost închinată credinţei,*
- *cea de-a doua, a Sfântului Grigorie Palama, a fost închinată rugăciunii, pentru că acest Sfânt ne-a învăţat cea mai înaltă rugăciune - rugăciunea minţii, a inimii sau rugăciunea lui Iisus.*
- *Cea de-a treia duminică - a Sfintei Cruci - a fost închinată jertfei, pentru că ce altceva reprezintă Crucea pentru noi, dacă nu jertfă şi luptă duhovnicească.*
- *Cea de-a patra duminică, numită a Sfântului Ioan Scărarul, a fost închinată ascezei, pentru că treptele „scării" acestui Sfânt scriitor închipuie tot atâtea virtuţi pe care suntem chemaţi cu toţii să ni le agonisim prin asceză şi luptă spirituală, îndeosebi prin „post şi rugăciune",*
- *iar duminică aceasta, a cincea, este închinată pocăinţei.*

Prin urmare, credinţa, rugăciunea, jertfa, asceza şi pocăinţa se constituie în tot atâtea trepte spre desăvârşire şi înviere, fiecare cu importanţa şi frumuseţea sa spirituală.

De ce spun că duminica aceasta este închinată pocăinţei? Din două motive:

- *întâi, pentru pericopa evanghelică ce s-a citit şi care ne prezintă pocăinţa femeii celei păcătoase, şi,*
- *în al doilea rând, pentru Sfânta Maria Egipteanca, pe care Biserica o prăznuieşte totdeauna în duminica a cincea a Postului Mare - o altă femeie păcătoasă, care s-a pocăit într-un chip exemplar şi pilduitor pentru noi toţi.*

Aşadar, două femei desfrânate, cărora duminica de astăzi ne pofteşte să le urmăm exemplul de pocăinţă.

Prima femeie este cea despre care aţi auzit în Evanghelie că, intrând Iisus într-o zi în casa lui Simon Leprosul a venit şi aceasta şi, luând un vas de alabastru cu mir de mult preţ, pe când stătea la masă, s-a aşezat lângă El şi a început să-i spele picioarele cu lacrimi şi să i le şteargă cu părul capului. Şi îi sărută picioarele şi i le ungea cu mir. Şi văzând aceasta, fariseul Simon privea nedumerit la Iisus şi gândea întru sine: ***„Acesta de-ar fi prooroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă”*** (Lc. 7,39). Şi, cunoscând Domnul gândul lui ascuns, i-a spus:

„Simone, am să-ţi spun ceva. Învăţătorule, spune, zise el. Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci. Dar, neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Deci, care dintre ei îl va iubi mai mult? Şi a răspuns Simon: socotesc că acela căruia i s-a iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai judecat. Şi întorcându-Se către femeie, a zis lui Simon: Vezi pe femeia aceasta? Am venit în casa ta şi apă pe picioare nu Mi-ai dat” - era obicei la evrei, pentru că se călătorea mult în sandale prin praf, ca oaspetelui, în semn de cinstire, gazda să-i ofere lighean şi ştergar ca să-şi spele picioarele, sau chiar să i le spele ea însăşi. Apoi a continuat Iisus: Femeia aceasta însă, ***„cu lacrimi Mi-a udat picioarele şi le-a şters cu părul ei. Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă de când am intrat, n-a contenit să-Mi sărute picioarele. Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir Mi-a uns picioarele. Drept aceea îţi spun: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puţin, puţin iubeşte. Şi a zis ei: iertate îţi sunt păcatele! (….) Credinţa ta te-a mântuit, mergi în pace!”***

Şi au rămas cu toţii uimiţi, întrebându-se: ***„Cine este Acesta Care iartă şi păcatele?”*** (Lc. 7, 40-50) Aceasta este pocăinţa femeii din pericopa evanghelică de astăzi.

Cealaltă femeie desfrânată căreia i se face pomenire astăzi, Sfânta Maria Egipteanca, pe când era de numai 12 ani a plecat de acasă şi a petrecut vreme de 17 ani în desfrânare, corupând pe mulţi bărbaţi şi întinându-şi trupul în fel şi chip până când, ajunsă la Locurile Sfinte, la Ierusalim, a trăit o mare revelaţie, în urma căreia S-a schimbat cu totul. S-a întâmplat că, fiind în cetatea sfântă cu prilejul sărbătorii înălţării Sfintei Cruci, a mers şi ea împreună cu toată mulţimea care se îndrepta către Mormântul Domnului, ca să sărute Lemnul Sfânt pe care a fost răstignit Hristos. Şi, când să intre în biserica Sfântului Mormânt, o putere nevăzută a împins-o înapoi. S-a gândit că poate din cauza mulţimii care se îmbulzea nu poate intra şi a încercat din nou, dar, acelaşi „refuz”. Toţi intrau, numai dânsa era respinsă în chip miraculos să nu poată

pătrunde în biserică. Şi gândindu-se atunci că pentru urâciunea faptelor ei a fost socotită nevrednică de a intra şi a săruta cu buzele ei spurcate lemnul preacinstit al Sfintei Cruci, a început să plângă, să se roage şi să se jure că dacă Dumnezeu o va primi şi pe ea să intre şi să se închine lemnului Sfintei Cruci, o va rupe pentru totdeauna cu păcatul şi va face ceea ce El va rândui şi pentru ea. Şi rugându-se în felul acesta şi făcând promisiune sfântă, a treia oară, când a încercat să intre, a reuşit, pentru că „forţa aceea misterioasă" nu a mai oprit-o.

A intrat în biserică, s-a închinat lemnului Sfintei Cruci şi odată ieşită, a simţit o chemare de neoprit către sihăstrie. A mers în pustia Iordanului şi a petrecut 47 de ani în singurătate, în rugăciune, în post, în meditaţie sfântă, plângându-şi păcatele. Şi după această penitenţă, a vrut Dumnezeu să o descopere pustnicului Zosima, care i-a şi ascultat viaţa şi petrecerea ei şi s-a minunat constatând cum dintr-o desfrânată, prin post, rugăciune şi meditaţie sfântă, a ajuns această femeie ca, atunci când se ruga, să se ridice până şi cu trupul în văzduh, atât de mult i se induhovnicise trupul! Trupul, purificat şi spiritualizat de atâta petrecere sfântă, caută parcă să urmeze şi el sufletului ce se înălţa în rugăciune dumnezeiască şi foc din cer se arată unindu-se cu ea.

Iubiţi credincioşi, aceste două modele de femei de moravuri uşoare, cea din Evanghelie şi Sfânta Maria Egipteanca, ne încredinţează pe noi astăzi că nu există păcat care să biruiască puterea lui Dumnezeu; nu există fărădelege care să-L poată „răpi" pe Dumnezeu de la noi. Este, dacă vreţi, o „lecţie" pentru toţi aceia care gândesc - şi am auzit persoane spunând aşa: „Păi, la câte păcate am făcut eu, nu mă mai iartă pe mine Dumnezeu!" Blestemată resemnarea [din] această gândire, pentru că este un mod de a-şi semna singure sentinţa la iad.

Cele două modele de astăzi ne arată tuturor că orice blestemăţie am săvârşi pe pământ, dacă vom înţelege să ne pocăim, să plângem, să venim la Iisus aşa cum a venit femeia din evanghelie în casa lui Simon, Hristos nu „ne va scoate afară" (În. 6, 37). Nu a contat pentru ea că risca foarte mult intrând în casa unui om atât de important, pentru a-L întâlni pe Domnul. Nu s-a dat înapoi, cu toate că ştia că este o spurcată. A luat vasul de alabastru cu mir şi a mers să-şi prezinte „simbolic" jertfa sa, pe care Domnul nu numai că a primit-o, dar a şi lăudat-o fariseului bănuitor şi lipsit de ospitalitate.

Înţelegem în duminica aceasta că orice am săvârşi pe pământ, orice păcat, orice răutate - există, totuşi, pocăinţă. Şi să ştiţi că nu întâmplător abia ultima duminică a postului a fost consacrată pocăinţei, după ce mai întâi am fost invitaţi la credinţa dreaptă, la rugăciune, la jertfă şi la asceză. Aceasta pentru că, s-ar putea, credincioşi fiind şi lucrând virtuţile în „ogorul" acesta al Bisericii, să cădem şi noi uneori. Şi, trebuie să fim încredinţaţi că nici o cădere a noastră

nu poate alunga definitiv harul şi bunăvoinţa lui Dumnezeu de la noi. Ridicarea femeilor desfrânate de astăzi, până la a fi pictate pe pereţii bisericilor, ne arată că până şi cel mai nenorocit om poate ajunge în rândul sfinţilor, dacă va arăta pocăinţă şi dorinţă de îndreptare a acelora.

Ce au făcut aceste femei de au putut ajunge din desfrânate, iată, pe paginile Sfintei Scripturi şi pe pereţii bisericilor? În primul rând, au venit la Iisus; au venit la Dumnezeu. Femeia din Evanghelie a venit la Iisus pe când era în casa lui Simon Leprosul, iar cealaltă a venit la Mormântul Lui, ca să se închine Sfintei Cruci. Au venit. E foarte important să venim la El, pentru că cei mai mulţi dintre cei care trăiesc departe de Dumnezeu refuză să vină, să se apropie de El, să intre în biserică, să se închine Lui, să ia legătura cu El, să creadă că mai au totuşi o şansă…

Ce au mai făcut aceste femei? Au plâns. Femeia din Evanghelie a udat picioarele lui Iisus cu lacrimile ei, iar Sfânta Maria Egipteanca „a lucrat pustiul cel neroditor cu curgerile lacrimilor" ei vreme de 47 de ani. Au plâns cu amar şi una şi cealaltă.

Ce au mai făcut ele? Cea din Evanghelie a uns picioarele Lui cu mir, iar mirul închipuie jertfă. A adus un vas de alabastru cu mir de mare preţ lui Iisus ca jertfă, iar cealaltă, Maria Egipteanca, i-a adus jertfă lui Dumnezeu 47 de ani petrecuţi în rugăciune, în post şi în meditaţie sfântă. Aşa se face că şi una şi cealaltă au fost preaslăvite de Dumnezeu.

Cea din Evanghelie a fost dată ca exemplu fariseului Simon, care se aştepta să fie lăudat el de Iisus pentru că L-a primit în casa sa, cealaltă a fost descoperită pustnicului Zosima care se rugase lui Dumnezeu să-i scoată în cale o astfel de persoană cu viaţă sfântă. Dându-i-o exemplu pe acea desfrânată lui Simon, Iisus Hristos i-a arătat aceluia ce fel de „primire" aştepta de la dânsul!… I-a dat-o exemplu pe acea femeie care s-a reabilitat - ***„Iertate sunt păcatele ei cele multe, pentru că mult a iubit"*** (Lc. 7,47) - ca să-i arate lui şi nouă adevăratul model de „găzduire" a Lui.

Cealaltă, Maria Egipteanca, a ajuns să fie pictată pe pereţii bisericilor, iar noi să ne închinăm ei, ***ca să înţelegem cu toţii că în Împărăţia lui Dumnezeu vor ajunge toţi oamenii, indiferent ce au făcut, dacă la un moment dat, într-o clipă importantă a vieţii lor înţeleg să termine cu păcatul, să se schimbe, să se transforme, să devină sfinţi prin post, prin rugăciune şi jertfă, prin asceză - în scurte cuvinte, prin viaţă aleasă.*** Repet, nu există păcat care să ne poată despărţi de Dumnezeu, dacă vom crede în El în loc să ne lăsăm pradă deznădejdii ori împietririi inimii! Orice am fi săvârşit, trebuie să punem punct, să mergem la preot pentru a ne spovedi, să ne plângem păcatul şi să punem

început bun. Căci dacă desfrânata Maria Egipteanca a reuşit să „urce" pe pereţii bisericilor, zugrăvită ca sfântă, nu vom putea noi să ne dobândim măcar iertarea? Orice blestemăţie am săvârşi în viaţă, să-L convingem pe Dumnezeu să „nu ne lase în iad deşerţi", ci să ne mântuiască după mare mila Sa şi să ne sălăşluiască şi pe noi în Împărăţia Cerurilor.

Dragii mei, Duminica aceasta este, aşadar, invitaţie la pocăinţă, la încredere în bunăvoinţa şi milostivirea lui Dumnezeu, chiar şi atunci când valurile deznădejdii se abat asupra noastră atât de năprasnic, încât ne ispiteşte „vrăjmaşul" să gândim ca cei despre care am spus mai sus că greşesc, rostind blasfemii de genul: „am făcut prea multe păcate, nu ne mai poate ierta pe noi Dumnezeu!".

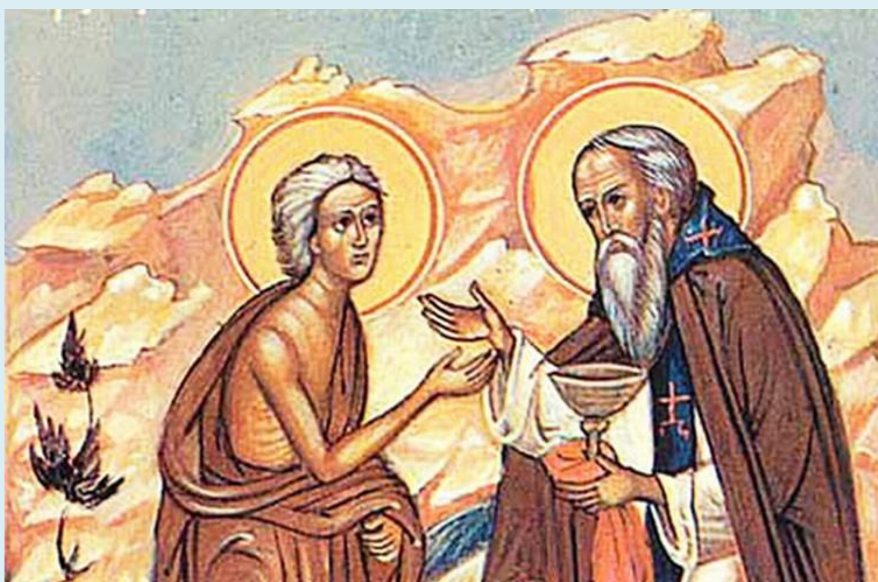
Cele două femei evocate astăzi ne încredinţează că putem ajunge la Dumnezeu până şi din groapa prostituţiei, a uciderii, sau mai ştiu eu ce alte orori am putea ajunge să săvârşim la un moment dat în viaţă. Avem sfinţi şi dintre tâlhari ucigaşi: Sfântul Varvar Tâlharul şi Sfântul Moise Arapul, căpetenii ale tâlharilor care au ucis şi au jefuit, dar care, realizând adâncimea „prăpastiei" în care au căzut, schimbându-şi viaţa, pocăindu-se şi plângându-şi păcatele, au ajuns până la urmă să fie înscrişi în calendar.

Ce exemple mai concludente aşteptaţi, aşadar, cei care gândiţi, poate într-un moment de rătăcire a minţii: „nu mă mai poate ierta pe mine Dumnezeu"? Aţi întrecut-o cumva pe Maria Egipteanca sau pe femeia desfrânată din pericopa evanghelică de astăzi? Aţi comis crimele tâlharilor Varvar şi Moise Arapul? Ei bine, acestea şi mai mari decât acestea de am fi săvârşit, Dumnezeu este gata să ne arate şi nouă cel puţin tot atâta bunăvoinţă câtă le-a arătat acelora, iertându-ne şi pe noi, numai să arătăm pocăinţă, lacrimile, dorinţa de îndreptare şi determinarea pe care le-au avut ei.

Să ne rugăm aşadar lui Dumnezeu ca oricând în viaţă, de se va întâmpla să cădem într-un fel sau altul, să ne dăruiască şi nouă puterea şi determinarea pe care le-a dăruit-o acestor două femei date exemplu în duminica de astăzi. Să ne dăruiască şi nouă pocăinţa ca să putem să ne plângem păcatele, să ne îndreptăm şi să rămânem în comuniune cu Dumnezeu, ca să petrecem împreună cu El şi aici pe pământ, dar mai cu seamă în Împărăţia Sa cea cerească intru vecii vecilor,

Amin!"

Ips Timotei - Nu știți ce cereți. Prioritățile, acum, altădată…

† Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Bucureştilor

Evanghelia Duminicii a 5-a din Postul mare ne vorbeşte despre ultimul drum pe care Domnul l-a făcut în timpul activităţii Sale, împreună cu ucenicii, către Cetatea Sfântă.

Pentru a treia oară anunța apropiatele pătimiri pe care avea să le sufere pentru noi şi le-a spus ucenicilor că Fiul Omului va fi dat în mâinile arhiereilor, cărturarilor și bătrânilor, care Îl vor omorî.

Prima dată i-a anunţat pe ucenicii Săi după mărturisirea lui Petru la Cezareea, iar a doua oară, atunci când a coborât de pe Muntele Taborului şi mergea către Capernaum.

Deşi ucenicii au auzit cuvinte pe care nimeni nu le-a auzit vreodată şi au văzut minuni de care nimeni nu s-a învrednicit, totuşi nu au înţeles deplin mesajul Mântuitorului.

De aceea, când Mântuitorul le vorbea de pătimirile și moartea prin care avea să treacă, doi dintre ucenici au cerut să stea de-a dreapta şi de-a stânga în Împărăţia Lui, neînțelegând că Mântuitorul nu era un împărat trecător, Împărăţia Lui fiind fără de sfârşit. Ucenicii au cerut ranguri și cinste, dar Mântuitorul le-a spus că între ei nu trebuie să fie o întâietate trecătoare. Cel care dorea să fie mai mare trebuia să fie slujitorul tuturor şi cel care dorea să fie în frunte, să-i slujească pe

ceilalţi, pentru că El nu venise ca să I se slujească, ci ca să-Şi pună sufletul preţ de răscumpărare pentru mulți.

Cuvintele Evangheliei sunt de mare folos în lumea de azi, când noi, oamenii, de multe ori nu ştim ce cerem. Cuvintele Mântuitorului: „Nu ştiţi ce cereţi”, se adresează nouă, tuturor. De multe ori, cerem lucruri mărunte, trecătoare, care nu au importanţă nici pentru viaţa de aici şi nici, mai ales, pentru cea de dincolo. Suntem preocupaţi de ranguri sociale, de lucruri care ne risipesc și ne gândim foarte puţin sau deloc la lucrurile veşnice.

Demnităţile nu se oferă celor care cer, ci celor care merită, care arată prin trăirea, lucrarea și iubirea lor că dobândirea acestor ranguri i-ar onora. Observăm de foarte multe ori oameni aflaţi în demnităţi înalte, care nu le preţuiesc şi nu le îndeplinesc cum se cuvine. Cinstea şi respectul vin din priceperea și hărnicia pe care le manifești în slujire, nu din funcţii şi titluri care trec.

Chiar dacă noi nu am avut privilegiul de a-L însoţi în drumul către Cetatea Ierusalimului, ori de câte ori ascultăm cuvintele Mântuitorului Îl însoţim în drumul şi nădejdile noastre de a fi mereu împreună cu El în Ierusalimul Ceresc. Trebuie să ne gândim la lucrurile importante pentru ca nu cumva Mântuitorul să ne spună şi nouă cum le-a spus ucenicilor: „Nu ştiţi ce cereţi”.

De multe ori venim la biserică sau ne rugăm în grabă acasă, cerând lucruri mărunte, care ne privesc doar pe noi, şi rămânem atât de subiectivi, încât uneori ar trebui să ne ruşinăm de cererile pe care le adresăm Domnului. Este important ca, atunci când venim la biserică, să dorim cu stăruinţă să fim aproape de El, să cerem iertarea păcatelor şi dobândirea Împărăţiei Lui.

Duminica ce urmează ne învaţă că fiecare dintre noi are posibilitatea întoarcerii la Dumnezeu. Avem şansa unui nou început prin calea pocăinţei şi schimbării vieţii.

La acest popas duhovnicesc este amintită exemplara şi tulburătoarea pocăinţă a unei femei care și-a trăit tinerețea în Alexandria, risipindu-şi viaţa în plăceri și păcate, departe de Dumnezeu. Cetatea unde s-au întâlnit oameni învăţaţi şi simpli, virtuoşi şi păcătoşi, care avea şcoli renumite şi mari dascăli ai Teologiei, a primit-o pentru un număr de ani pe Maria, numită mai târziu Egipteanca. Drumul ei de la păcat la virtute este pilduitor pentru întreaga istorie a Bisericii.

S-au păstrat multe exemple de întoarcere, mulţi oameni care au cunoscut lumea păcatului şi apoi s-au întors la Dumnezeu, dar nu s-a mai întâlnit asemenea pocăinţă ca a Mariei Egipteanca, care s-a nevoit 47 de ani în adâncul pustiului.

Sfântului Sofronie, patriarhul Ierusalimului, care a păstorit către jumătatea secolului al VII-lea (1634-1638), îi datorăm istorisirea şi consemnarea vieţii acestei femei din Alexandria, care a călătorit cu o corabie către Ierusalim şi nu a putut intra în Biserica Sfântului Mormânt pentru a se închina lemnului cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a Domnului. A făgăduit că îşi va schimba viaţa, simţind că păcatele o împiedică să se apropie de Altarul în care Mântuitorul S-a jertfit. Încercase de mai multe ori să intre în biserică, dar o putere nevăzută o oprea. În acel moment a făgăduit că viața ei se va întoarce către lumină, părăsind întunericul faptelor de până atunci.

De multe ori, şi noi făgăduim că ne vom întoarce la Dumnezeu, dar făgăduința rămâne fără consistenţă, nu o mai aplicăm în viaţa noastră și nu împlinim gândurile şi dorinţele de a ne întoarce către Dumnezeu.

Maria Egipteanca a plecat către Valea Iordanului, unde erau mulţi călugări care doreau o viaţă înaltă.

Sfântul Sofronie ne spune că în timpul Postului mare, după prima săptămână, călugării plecau în pustie cu puține finice, cu câteva pâini, pentru hrană, dorind să se roage mult, călătorind către adâncul pustiei pentru a avea timp de meditaţie şi liniște. Acolo unde ajungeau când se lăsa noaptea, se odihneau puţin pe pământ, iar în rest se rugau mult, gândindu-se la Dumnezeu făcut om, care a fost şi El pelerin în lume.

După mulţi ani, un călugăr pe nume Zosima, care dorea o viață îmbunătățită duhovniceşte, a cerut semn de la Dumnezeu să întâlnească un om care l-ar putea impresiona prin lucrarea duhovnicească a vieţii lui. S-a dus la o mănăstire de pe Valea Iordanului şi a urmat aceeaşi nevoinţă ca a părinţilor din acea obște. A plecat după prima săptămână a marelui Post în pustie şi a întâlnit, după multe zile de călătorie, o umbră de om care avea părul ca lâna, pielea înnegrită de arşiţa soarelui, pentru că nu mai purta haine de multă vreme și nu se mai întâlnise cu nici un om şi nici cu vreo vietate. Deşi l-a întâlnit prima dată pe Zosima, aceasta i-a spus pe nume şi l-a rugat să-i arunce o haină pentru că era goală şi se ruşina. I-a povestit tinereţea ei, cu păcate, dar şi şederea în pustie, cum 17 ani gândurile necuvioase au asaltat-o, luptându-se cu ea pentru cei 17 ani petrecuţi în depărtare de Dumnezeu şi apoi cum nu mai avea nevoie de hrană. Însuşi părintele Zosima a văzut-o cum se ridica de la pământ atunci când se ruga şi cum a trecut râul Iordanului ca pe uscat, înţelegând că viaţa unei femei care fusese păcătoasă s-a schimbat prin harul lui Dumnezeu şi prin lucrarea Lui, astfel încât aceasta a ajuns un adevărat dascăl al pocăinţei.

După un an, cuviosul Zosima s-a întors şi a găsit-o moartă, aşezată pe pământ, cu o însemnare pe nisip, în care scria numele şi data în care se mutase la Dom-

nul, chiar în ziua Sfintelor Pătimiri ale Mântuitorului Hristos. Acesta a îngropat trupul ei în pustie, cu ajutorul unui leu, întrucât el nu avea putere şi nici unelte cu ce să facă groapa în adâncul pustiului. „Dă ţărânii ţărâna şi pomeneşte-o pe roaba lui Dumnezeu, Maria, care s-a mutat în luna lui Farnuti, adică aprilie, chiar în ziua Sfintelor Pătimiri ale Domnului".

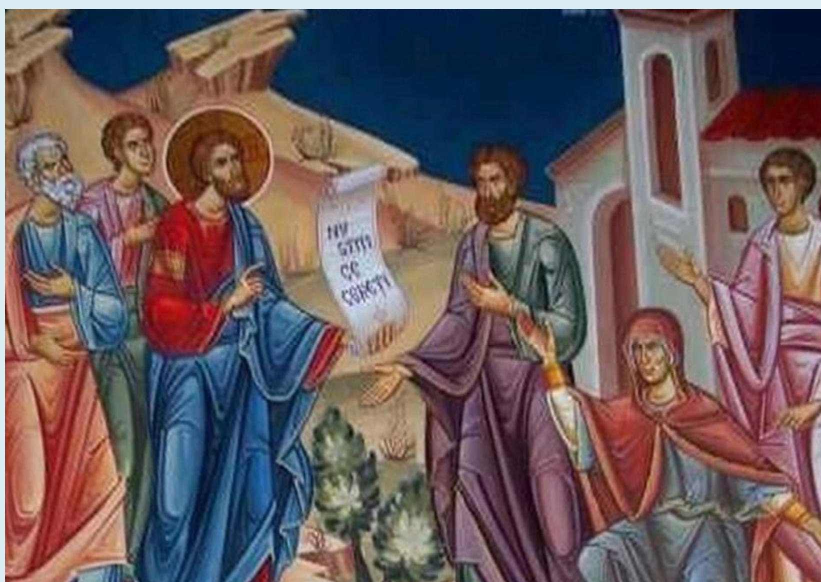
Care dintre noi are astfel de răbdare a pocăinței îndelungate și necunoscute de oameni, nemaiîntâlnind pe nimeni aproape 50 de ani? Cât de greu ne este acum să redescoperim retragerea sinelui în adâncul chiliei noastre. Nu avem duh de rugăciune, tăcere, smerenie, arătând astfel puțina noastră iubire faţă de Dumnezeu şi puţina noastră dorinţă de a ne pocăi, întorcându-ne către El.

Adevărata pocăinţă nu se face cu zgomot mult şi nici în văzul lumii. Noi nu postim ca să spunem vecinilor sau dacă facem milostenie, nu trâmbiţăm ca să ştie. Faptele pocăinţei sunt fapte care trebuie să fie cunoscute numai de Dumnezeu. De aceea, Mântuitorul a şi spus: „Adevărat vă spun că îşi iau plata lor", adică răsplată de la oameni pentru că doreau să fie lăudaţi de oameni.

Învăţăm din viaţa cuvioasei Maria Egipteanca că adevărata pocăinţă se face în tăcere multă şi smerenie, raportându-ne la Dumnezeu şi niciodată la oameni. Maria Egipteanca se putea pocăi pe treptele unei biserici din Alexandria sau ale vreunei instituții din vestita cetate, dar a înţeles că pentru a fi aproape de Dumnezeu nu trebuie să fii văzut și răsplătit de oameni. Exemplara ei pocăinţă este o lecţie pentru noi toţi şi ne ajută ca măcar în aceste ultime zile ale Sfântului şi marelui Post să luăm aminte, chiar dacă am cunoscut căderi și plăceri care îi amăgesc pe mulți.

Întoarcerea ei a uimit și firea îngerilor, după cum afirmă Sfântul Andrei Criteanul, în Canonul de pocăință care ne însoțește în acest răstimp. Așadar, să fim atenți la priorități. Altădată, acum, cât mai avem răgaz…

Ips Timotei - Smerenia și iubirea, îndemnuri care aduc Viața veșnică

Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor

Apropierea de momentul sărbătorii Învierii Domnului ar trebui să reprezinte certitudinea că am mai urcat câte o treaptă duhovnicească și am biruit câte un gând rău. Faptele, postul, lacrimile și, în general, virtuțile înalte creștinești sunt importante pentru noi toți, împreună cu aducerea aminte a adevărului Pătimirilor Domnului.

În drumul Său spre Pătimirea cea de bunăvoie, Domnul a fost umilit, arătând că mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să-şi pună pentru prietenii săi (Ioan 15, 13). Mântuitorul i-a numit pe toți ucenici, prieteni: nu vă mai zic slugi, căci sluga nu ştie ce face stăpânul său, ci v-am numit pe voi prieteni, pentru că toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute (Ioan 15, 15). Nu a făcut ierarhizări între ei, nu a căutat să arate unuia atenție în defavoarea celorlalți.

Petru, care a fost nelipsit de Mântuitorul și s-a bucurat de atenția și prietenia Lui, în sensul înalt al cuvântului, avea să se lepede de El mai înainte de a cânta cocoșul de trei ori, spunând că nu Îl cunoaște (cf. Marcu 14, 30), iar Iuda l-a vândut pe 30 de arginți, preţul celui preţuit, pe care l-au preţuit fiii lui Israel (Matei 27, 9). Cum să primești o mână de arginți pentru Cel care cuprinde întreaga Creație, Universul, Lumea, pe Cel a cărui iubire de oameni nu poate fi tâlcuită în cuvinte?

Ne aducem aminte mereu de cuvintele Mântuitorului rostite înainte de sfintele Lui Pătimiri, care erau foarte aproape. Domnul mergea în ultima Sa călătorie către Cetatea Ierusalimului.

Primul lucru pe care ni-l descoperă Evanghelia Duminicii a 5-a a Sfântului și marelui Post este râvna Mântuitorului, oferită ca model tuturor. Era sârguinţa celor care veneau de departe pentru a fi prezenți la sărbătorile mari în Templul de la Ierusalim, unde Dumnezeu îi binecuvânta, pentru că El își zidise acolo casă (cf. Pilde 9, 1), și privea cu bunăvoință spre Templul din Ierusalim, iar rugăciunile făcute acolo erau ascultate ziua și noaptea (cf. 2 Paralipomena 6, 20).

Așadar, călătoria către Ierusalim, la sărbătoarea Paştilor iudaice, este de fapt permanenta noastră călătorie către Domnul, care a zidit Biserica Lui (cf. Matei 16, 18), căreia îi poartă de grijă (cf. 1 Petru 5, 7), făgăduind că va rămâne cu toți cei adunați în numele Lui, doi sau trei, cu ucenicii veniţi din iubire față de El (cf. Matei 18, 20).

Călătorind către Ierusalim, Mântuitorul le-a spus ucenicilor ce avea să I se întâmple. De ce le spune ucenicilor acestea? Pentru a-i pregăti. La fel s-a îtâmplat și pe Muntele Taborului, când celor trei ucenici apropiați le-a descoperit slava Lui, ca atunci când Îl vor vedea batjocorit, nedreptățit, scuipat și umilit, să înțeleagă că din iubire făcea acestea și că iubire mai mare ca a Lui niciodată nu a fost întâlnită. Știind dinainte, ar fi putut să renunțe la paharul amar al morții, dar, mergând de bunăvoie, a arătat că Se oferă pe Sine jertfă în ascultare desăvârșită.

Și au venit la El Iacov şi Ioan, fiii lui Zevedeu, zicându-I: Învăţătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine. Iar El le-a zis: Ce voiţi să vă fac? Iar ei I-au zis: Dă-ne nouă să şedem unul de-a dreapta Ta, şi altul de-a stânga Ta, întru slava Ta. Dar Iisus le-a răspuns: Nu ştiţi ce cereţi! Puteţi să beţi paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezaţi cu botezul cu care Mă botez Eu? Iar ei I-au zis: Putem (Marcu 10, 35-39).

Sfântul evanghelist Matei ne spune că maica celor doi a venit la Iisus, se poate însă ca apostolii să o fi pus mijlocitoare pe cea care era în grupul femeilor mironosițe, și purtau grijă de apostoli. Au venit la El încercând să-I spună în particular, nu de față cu ceilalți. Apostolii însă nu înțelegeau cuvintele pe care Mântuitorul le-a subliniat de mai multe ori. Erau prea grele, iar peste ei nu se pogorâse Duhul Sfânt, nu aveau încă deplina cunoaștere și înțelegere. Credeau că El va împărăți, mergând la Ierusalim, pentru că de multe ori au dorit mulțimile să-L rânduiască Împărat. Mântuitorul a și spus: Mă căutaţi nu pentru că aţi văzut minuni, ci pentru că aţi mâncat din pâini şi v-aţi săturat (Ioan 6, 26), cu

alte cuvinte, nu din iubire și nu pentru a dori binele, ci doar pentru că au văzut minuni și au primit hrana necesară trupului.

Fiii lui Zevedeu au cerut să stea de-a dreapta și de-a stânga Lui în a Sa Împărăție. Nu știți ce cereți, credeți că Împărăția Mea este vremelnică, de aceea și vremelnică dregătorie doriți!

Sfântul Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, ne spune: crucea o numește pahar. Era un pahar greu de băut, cu băutură amară. Știm că atunci când I s-a oferit oțet amestecat cu fiere, Mântuitorul a refuzat. Paharul morții era de fapt crucea.

Rânduielile ritualice ale bătrânilor respectate cu strictețe nu îngăduiau ca cineva să mănânce fără să se spele pe mâini. De aceea, ucenicii au fost și certați de farisei în mijlocul unui lan de grâu că mâncau fără să-și spele mâinile. Despre un astfel de botez au înțeles unii dintre ucenici, și anume despre o spălare ritualică.

A ședea de-a dreapta Mea sau de-a stânga Mea nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregătit. Oare stăpânul nu putea să ofere această ședere? Nu este vorba despre o ședere, ci despre o cinste prea mare. Nu este al Meu a da, are un înțeles aparte, spune Sfântul Teofilact al Bulgariei. Nu este al Dreptului Judecător a oferi în dar cinstea aceasta, pentru că nu ar fi drept, ci doar celor care s-au nevoit și pentru care s-a gătit cinstea. Precum un împărat drept mergând la oricare luptă, apoi ar fi venit la el un oarecare prieten de-al lui și i-ar fi zis dă-ne nouă cununile, Împăratul le-ar fi răspuns: nu este al Meu a da, ci de se va nevoi cineva a birui, aceluia i s-a gătit cununa. Cel care a mers la luptă primește, cel care a stat de-o parte sau care a rămas acasă nu poate fi încununat doar pentru că Îl cunoaște pe Împărat.

Ne aducem aminte de apostolul Iacob, întâiul episcop al Ierusalimului, căruia i-a fost tăiat capul în Ierusalim în anul 45 d. Hr. pentru Domnul. Și Sfântul apostol Ioan a mucenicit, a fost umilit, chinuit, lovit și apoi exilat în Insula Patmos, dar vorbea celor care îi cereau cuvânt despre iubire. Nu mai putea spune nimic, ajunsese la o vârstă venerabilă. Întrebat despre ce le spunea Domnul când era împreună cu El, Ioan le vorbea doar despre iubire. Nimic mai mult decât iubire, nimic mai presus.

Ucenicii ceilalți s-au mâniat asupra celor doi. Nu de la început! Fiii lui Zevedeu au avut cu adevărat daruri și virtuți, dar pentru ei înșiși au cerut cinste, ceilalți nu se mai bucurau și nici nu-i mai cinsteau cu bună cuviință ca până atunci. Însă Mântuitorul i-a chemat la Sine și le-a spus: Ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru. Şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă. Că şi Fiul Omului n-a

venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-Şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi (Marcu 10, 42-45).

Tema slujirii este dominantă în această Sfântă Evanghelie. Ucenicii au înțeles ce le-a spus Domnul. Atunci în parte, iar după Înviere și mai ales după Pogorârea Duhului Sfânt în Cetatea Ierusalimului au dobândit o altfel de vedere a lucrurilor. S-au străduit să fie slujitori, cum le-a poruncit Domnul. Bucuria care le-o făcuse Învățătorul când a luat vasul cu apă și le-a spălat picioarele, la început, înfricoșându-se și unii chiar refuzând, a fost cea mai înaltă pildă de slujire pe care Domnul Slavei, cel prea mărit de îngeri, după ce S-a făcut Om, a arătat-o model celorlalți. Slujirea a devenit preocuparea de căpătâi a apostolilor, care au mers până la marginile lumii. Au slujit înaintea celor mulți, arătând prin cuvinte și fapte, prin minuni (uneori și umbra care trecea peste cei bolnavi îi vindeca), după trecerea timpului au înțeles cuvintele Mântuitorului.

Slujirea nu a celor mai mari decât tine, ci a celor smeriți, atenția arătată lor, grija pentru cel pe care nu-l mai slujește nimeni. Dacă oamenii nu-L vor sluji, Domnul Însuși va veni să-i slujească.

Ne aducem aminte de tainica slujire a Mântuitorului față de un om care de 38 de ani aştepta tulburarea apei la Vitezda. Nu avusese privilegiul să fie vindecat, pentru că altul intra în scăldătoare înaintea lui. Însă Domnul a venit la el și i-a slujit, făcându-l sănătos, arătând că atunci când oamenii nu sunt în preajmă, Dumnezeu Însuși coboară la omul aflat în suferință.

Evanghelia Duminicii a 5-a din marele Post este deosebit de grăitoare. Ne îndeamnă la o luptă continuă pentru dobândirea Împărăției lui Dumnezeu. Nu avem nevoie de zavistia oamenilor, care oricum nu apreciază talanţii primiţi de la Dumnezeu. De obicei ne întâlnim cu atitudini fățarnice, neprincipiale. Domnul însă va pune de-a dreapta și de-a stânga pe cei buni la inimă și sinceri, amintind că în Împărăția Lui nu au primit întâietate fiii lui Zevedeu, deși erau apropiați Mântuitorului, ci mai degrabă un tâlhar, care a avut puterea să recunoască că Cel răstignit lângă el era Împărat și a dorit să fie și el pomenit întru Împărăția Lui.

Așadar, fiii lui Zevedeu au fost refuzați, iar tâlharul a dobândit cel dintâi Raiul. Astăzi vei fi cu mine în Rai (Luca 23, 43). Un tâlhar aşezat de-a dreapta Răstignirii Mântuitorului a primit ceea ce alții au cerut, grăbindu-se și arătând neputinţele firii omeneşti.

Evanghelia ne îndeamnă stăruitor la smerenie, luarea ștergarului și slujirea aproapelui. Domnul a arătat prin gesturile Lui iubirea și slujirea, care sunt de fapt îndemnurile acestui moment din Sfântul și marele post al Paştilor.

Ips Timotei - Un model de pocăință, răscolitor peste veacuri, actual și dătător de nădejde

Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor

Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, ne-a oferit o istorisire plină de învățături profunde pe care, după cum mărturisea, a aflat-o de la un sfințit bărbat, deprins din copilărie să spună și să împlinească cele dumnezeiești.

Într-una dintre mănăstirile Palestinei se afla un monah plin de nevoințe și fapte virtuoase, cu numele Zosima. Despre el viitorul patriarh al Ierusalimului a spus că avea râvnă pentru orice fel de rânduială pustnicească, nu doar că păzea rânduiala celor care se nevoiseră mai înainte, ci el însuși izvodise alte nevoințe, prin care se străduia să-și supună trupul Duhului.

Mulți dintre monahii mănăstirilor învecinate veneau la el pentru a fi povățuiți întru înfrânare și lucrarea faptelor bune. Bătrânul a fost învrednicit de multe descoperiri dumnezeiești. Avea însă un gând ascuns care îl frământa: „Se află oare vreun monah pe pământ care poate să mă învețe un chip pustnicesc pe care să nu-l cunosc?”

Atunci i s-a arătat cineva, spunându-i: „Te-ai nevoit cât era cu putință unui om, întrucât nu este nimeni dintre oameni care să fie desăvârșit, dar lupta ce urmează este mai mare decât cea dusă până acum. De aceea du-te la o mănăstire care se află lângă râul Iordanului...”

Bătând la poarta mănăstirii, i-a ieșit în întâmpinare un monah care l-a dus la stareț, iar Zosima a făcut metania obișnuită: „De unde vii frate și pentru care pricină te afli la noi, niște călugări sărmani?”

El a răspuns: „Să-ți spun de unde am venit nu mi-e de folos, dar pentru folosință am venit”.

Starețul i-a spus: „Frate, Dumnezeu este singurul care vindecă neputința omenească, și pe tine, și pe noi ne va învăța voia Lui și ne va îndruma să facem cele ce se cuvin”.

A rămas acolo Zosima, în mănăstire, văzând pe călugări strălucind în fapte și contemplație. Cântarea lor era necontenită, privegherea tot timpul nopții, iar în mâini aveau neîntrerupt lucrul, rostind psalmi și rugându-se neîncetat. Cuvânt deșert nu era printre ei, nu era preocupare pentru grijile lumești, se străduiau ca fiecare să fie mort cu trupul, după cum au și murit o dată și nu mai trăiesc pentru lume.

Zosima s-a întărit sufletește și, după ce au trecut multe zile, s-a apropiat timpul pregătirii pentru Sfântul și marele Post, când monahii se nevoiau pentru dumnezeiasca Pătimire și pentru cinstirea Învierii lui Hristos. Porțile mănăstirii nu erau deschise niciodată, pentru a nu crea monahilor tulburare.

Locul era pustiu, iar unor monahi din vecinătate le era anevoie să ajungă acolo, din cauza drumului necunoscut și greu de străbătut.

În mănăstire era un obicei: după întâia săptămână a Postului mare, duminica, se săvârșea Sfânta Liturghie și toți se împărtășeau cu Preacuratele și de viață Făcătoarele Taine, apoi se strângeau în biserică și, îmbrățișându-se unii pe alții, cereau binecuvântare și se deschideau porțile mănăstirii, iar monahii se retrăgeau în adâncul pustiului să petreacă perioada Sfântului și marelui Post în isihie, unde cântau: „Domnul este luminarea mea și Mântuitorul meu, de cine mă voi teme?” Lua fiecare cele de trebuință: smochine, curmale, legume uscate, pâine, iar unii plecau doar cu rasa și se hrăneau cu ierburile și rădăcinile pustiului.

După ce treceau Iordanul, se despărțeau unii de alții. Pustiul, fiind mare, nu se întâlneau și petreceau până în zilele dinaintea sărbătorii Învierii Mântuitorului.

Sfântul Sofronie menționează faptul că fiecare se întorcea cu ce agonisea, având rod al ostenelilor conștiința, care arăta cum a lucrat și ce nevoințe a adunat, pentru a plăcea lui Dumnezeu, nu oamenilor.

Într-o astfel de atmosferă, Zosima a trecut Iordanul, rugându-se și făcându-și canonul, iar noaptea dormea întins pe pământ.

A mers cale de vreo 20 de zile. Într-o zi, pe când privea la cer, a văzut, ca o umbră, trupul unui om. Mai întâi s-a speriat, dar apoi a observat aievea o femeie cu trupul gol, neagră la trup, părul capului fiind alb ca lâna.

Zosima a alergat către acea făptură, pentru a vedea cine este, dar aceasta a fugit, îndreptându-se spre adâncul pustiei. Cu lacrimi și cuvinte din inimă îi spunea: „Pentru ce fugi de mine, un bătrân păcătos?" Oprindu-se departe de Zosima, într-un loc de unde putea totuși să fie văzută, femeia i-a spus câteva cuvinte, rostindu-i numele, deși nu-l întâlnise niciodată: „Iartă-mă, dar nu pot să mă întorc, nu mai am haine. De aceea, aruncă-mi rasa cu care ești îmbrăcat și apoi am să mă întorc să primesc binecuvântarea ta". Atunci, Zosima a rămas cutremurat și cuprins de uimire. Ce a urmat a fost un lucru minunat: fiecare cerea binecuvântare celuilalt, iar femeia spunea: „Ție ți se cuvine să binecuvântezi".

Zosima a fost martorul unei experiențe ne mai întâlnite: în timp ce se ruga, femeia se înălțase la un cot (44,5 cm) de la pământ, stând în văzduh. Bătrânul se întreba dacă nu cumva este un duh necurat. Cunoscându-i gândul, i-a spus: „Pentru ce te tulbură gândurile și te smintești cu privire la mine, că sunt duh și că mă prefac că mă rog? Fii deplin încredințat, omule, că femeie păcătoasă sunt și am fost întărită cu Sfântul Botez. Nu sunt duh, ci pământ și țărână și, într-un cuvânt, trup care n-a gândit nimic duhovnicesc".

A urmat o tulburătoarea mărturisire a femeii care petrecuse în pustie aproape jumătate de veac. Dar i-a zis dintru început: „Mă rușinez să-ți spun necuviința faptelor mele. Iartă-mă, pentru Domnul. Dar de vreme ce ai văzut trupul meu gol, atunci să-ți dezgolesc și faptele mele, ca să cunoști de câtă nerușinare este plin sufletul meu. Nu din pricina de a nu mă lăuda, după cum socoteai, n-am voit să-ți istorisesc faptele mele, căci cu ce am a mă lăuda eu, care am fost vas ales diavolului? Știu însă că, dacă voi începe să-mi povestesc viața, vei fugi de mine, cum fuge cineva de șarpe, și nu vei suferi să auzi faptele nebune săvârșite de mine. Ți le spun, fără să las ceva deoparte. Dar mai întâi, te jur, să nu încetezi de a te ruga pentru mine, ca să găsesc milă în ziua judecății".

Sfânta Maria Egipteanca, născută în Egipt (445), a părăsit la 12 ani casa părintească și a trăit 17 ani în desfrânări. Împinsă de patimi, a plecat la Ierusalim, la vârsta de 29 de ani, cu o corabie, împreună cu mulți bărbați care mergeau la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci. Nu avea bani de drum, nici hrană, dar se hotărâse să-și ofere trupul, chiar pe corabia care mergea spre Ierusalim, în locul costurilor necesare călătoriei.

I-a mărturisit bătrânului Zosima că nu exista chip de păcat din cele ce se pot spune pe care să nu-l fi făcut. Și se minuna: „Cum de nu a înghițit marea nelegiuirea ei?”

Când au ajuns la Ierusalim, de sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, toți alergau să intre în biserică. La fel a făcut și ea, dar o putere dumnezeiască a împiedicat-o. Cu greu a înțeles că păcatele ei multe sunt cele care i-au împiedicat intrarea. A început să plângă, să se tânguiască, din adâncul inimii, și să se roage cu lacrimi Maicii Domnului.

A mărturisit în fața icoanei pururea Fecioarei nevrednicia ei, cerând să-i deschidă ușa spre a se închina Sfintei Cruci, făgăduind că se va lepăda de lume și de păcat și va începe o viață nouă. După această rugăciune, nimeni nu a mai împiedicat-o să ajungă în biserică. Fiind învrednicită să vadă Făcătoarea de viață Cruce, s-a aruncat la pământ, închinându-se în acel loc cu lacrimi și rugăciuni fierbinți.

A cerut să fie îndrumată și a auzit din depărtare un glas: „Dacă vei trece Iordanul, bună odihnă vei găsi”. S-a rugat Maicii Domnului spunându-i: „Stăpână, Stăpână, nu mă părăsi!”. A primit de la cineva milostenie trei monede și a întrebat care este calea ce duce către Iordan, călătorind într-acolo. A trecut Iordanul, la biserica Sfântului Ioan Botezătorul, unde s-a împărtășit cu Sfintele Taine, retrăgându-se apoi în pustie pentru 47 de ani, așteptând pe Dumnezeu, care dorește „ca tot omul să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină” (1 Timotei 2, 4).

Timp de 17 ani, în pustiu s-a luptat cu poftele nebunești, ca și cu niște fiare sălbatice. Dorea băutură de vin, dar nici apă nu găsea, gânduri necuviincioase o urmăreau, iar ea se arunca cu fața la pământ și plângea, udând pământul cu lacrimi, cerând ajutor de la Maica Domnului și luptându-se din toată inima. Mărturisea că Maica Domnului a fost lângă ea, călăuză pe drumul pocăinței. Îmbrăcămintea pe care o avea când a venit în pustiu s-a rupt. De aceea a suferit din pricina frigului, dar și a căldurii, arzând ori înghețând, tremurând de multe ori, căzând la pământ și rămânând nemișcată, aproape fără suflare. Vorbea din Scriptură, din cărțile lui Moise, din Iov și Cartea Psalmilor, toate acestea ca dar al lui Dumnezeu, neîntâlnind fiare sălbatice, nici oameni, în răstimpul petrecerii prin pustiu.

Zosima s-a minunat când a auzit acele cuvinte. La rugămintea Mariei de a veni și în anul următor, aducând cu el Sfintele Taine, pentru a o împărtăși, Zosima și-a plecat genunchii și a făgăduit că revine, binecuvântând pe Dumnezeu. Apoi s-a întors în mănăstire. Când s-a apropiat timpul întâlnirii, a luat într-un potir Preacuratul Trup și Cinstitul Sânge al Domnului, iar într-un paner a așezat smo-

chine, curmale și linte muiată în apă, mergând pe malul Iordanului, în locul prestabilit.

Femeia a venit însemnând cu semnul Sfintei Cruci apa Iordanului și a pășit pe deasupra apelor. Bătrânul, după ce s-a rugat împreună cu ea, a împărtășit-o cu Sfintele Taine și i-a făgăduit să se reîntâlnească în același loc.

După trecerea unui an, Zosima s-a dus din nou în pustie, căutând locul în care se despărțise de cuvioasa nevoitoare. Neobservând nimic, cu multe lacrimi s-a rugat spunând: „Arată-mi, Doamne, comoara pe care ai ascuns-o în pustie, arată-mi pe îngerul în trup de care nu este vrednică lumea". În apropiere, într-un loc care părea a fi albia unui râu, a descoperit trupul mort al cuvioasei, așezat cu fața spre răsărit.

Istorisirea ne spune că Zosima a spălat cu lacrimi picioarele ei, iar apoi s-a întrebat: „Se cuvine oare să îngrop trupul cuvioasei?" și tocmai atunci a găsit o însemnare scrisă pe pământ: „Îngroapă în acest loc trupul smeritei Maria. Dă țărâna țărânei și te roagă Domnului pentru mine, ceea ce am răposat în luna lui Farmutie, după egipteni, în grecește Aprilie întâi, în chiar noaptea Mântuitoarelor Pătimiri ale lui Hristos".

Cu minunată lucrare și cu ajutorul unui lemn, a săpat o groapă, fiind însoțit chiar de un leu care se afla în apropiere. După ce i-a îngropat trupul cuvioasei, cu multe lacrimi, s-a întors la chinovie și a povestit monahilor, fără să ascundă nimic din cele văzute și auzite, încât toți se minunau de mărețiile lui Dumnezeu.

Istorisirea ne spune că Zosima s-a săvârșit în acea mănăstire, la vârsta de 100 de ani.

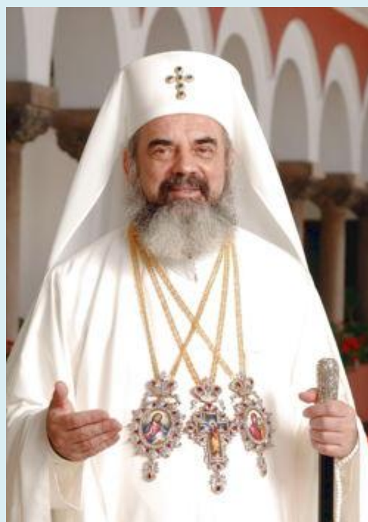
La final, patriarhul Sofronie mărturisește: „Eu ceea ce am auzit prin viu grai fac cunoscut prin istorisirea scrisă. Se poate întâmpla ca și alții să fi scris viața cuvioasei, negreșit mai strălucit decât mine. Am scris-o după puterea mea. N-am voit să prefer altceva decât adevărul..."

Istorisirea vieții cuvioasei Maria Egipteanca este cutremurătoare și arată drumul de la păcat la virtute, de la fapte ale întunericului la faptele luminii. Este mai mult decât evidentă lucrarea lui Dumnezeu în viața oamenilor, a celor de demult și a celor mai aproape de noi, care au căutat milostivirea Lui și au regăsit drumul de întoarcere către Dumnezeu, oricât de departe ar fi fost plecați în lumea păcatului.

În Postul Sfintelor Paști, exemplul de pocăință al cuvioasei Maria Egipteanca se adresează și celor a căror viață a fost asemenea ei, sau au rămas în întunericul indiferenței și al săracelor trăiri.

Viața cuvioasei Maria Egipteanca scrisă de Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, se citește în întregime la Denia Canonului mare, din săptămâna a 5-a a Postului Păresimilor, iar amintirea pocăinței ei se prăznuiește în Biserica Ortodoxă la 1 aprilie și în Duminica a 5-a a Sfântului și marelui Post.

Preafericitul părinte patriarh Daniel - Predică la Duminica a V-a din Postul mare - De la păcatul ucigător la sfinţenia dătătoare de viaţă

Duminica a V-a din Sfântul şi marele post al Paştilor este numită şi ***Duminica Sfintei cuvioase Maria Egipteanca***, pentru că această sfântă cuvioasă, deşi este pomenită în ziua de 1 aprilie, este prăznuită şi în Duminica aceasta, ea ***fiind o icoană sau o pildă a pocăinţei şi a înnoirii duhovniceşti a omului prin smerenie şi prin post.***

Evanghelia Duminicii a V-a din Postul mare ne arată că Mântuitorul prevesteşte moartea şi Învierea Sa. El iniţiază pe ucenicii Săi în taina sfintelor Sale Patimi sau Pătimiri, pricinuite de păcatele oamenilor. Pe de altă parte, vedem însă că ucenicii Săi, care erau oameni simpli, pescari, nu puteau înţelege de la început taina Patimilor, Morţii şi Învierii Mântuitorului, ci în mod treptat. ***Vedem în comportamentul ucenicilor Lui firea noastră omenească, cu slăbiciunile ei şi cu ispitele care vin asupra ei. Dar, în acelaşi timp, vedem cum harul Domnului nostru Iisus Hristos lucrează pentru ridicarea şi vindecarea firii omeneşti păcătoase, cum o luminează, încetul cu încetul, pentru a cunoaşte tainele lui Dumnezeu şi a intra în comuniunea de viaţă dătătoare cu El.***

Pofta de slavă deşartă se vindecă prin smerenie

Mântuitorul Iisus Hristos a prevestit faptul că Fiul Omului, adică El Însuşi, va merge la Ierusalim, iar acolo mai-marii cărturarilor şi ai fariseilor Îl vor osândi la moarte şi Îl vor da în mâna autorităţilor romane ale trupelor de ocupaţie din Ţara Sfântă, care Îl vor batjocori, Îl vor scuipa, Îl vor biciui şi-L vor omorî. Apoi, Hristos Domnul adaugă: ***'dar după trei zile El va învia'***. Deci Mântuitorul nu desparte suferinţele Sale şi Moartea Sa de taina Învierii Sale. Cu alte cuvinte, ***El ne arată că Taina Crucii este îndreptată spre Înviere, iar puterea Învierii se află ascunsă în Cruce.***

Pe când însă vorbea El despre faptul că va merge în Ierusalim, ca să îndure suferinţe multe, doi dintre ucenicii Săi, Iacov şi Ioan, fiii lui Zevedeu, aveau impresia că Iisus vorbeşte despre o împărăţie lumească în locul celei romane. Mântuitorul îi lasă pe cei doi ucenici să spună ceea ce doresc ei, iar apoi îi mustră şi îi îndreaptă pe ei şi pe ceilalţi ucenici. De fapt, Iacov şi Ioan, fiii lui Zevedeu, au cerut Mântuitorului ceva pământesc, o slavă trecătoare sau o onoare deşartă din lumea aceasta, şi anume să stea de-a dreapta şi de-a stânga Sa în slavă. Iar Mântuitorul le spune: ***'Nu ştiţi ce cereţi'***. Prin aceasta vedem că El îi corectează, deoarece ei se gândeau la o împărăţie politică, o stăpânire lumească. **Apoi, *Iisus îi întreabă: 'Puteţi să beţi paharul pe care-l beau Eu sau să vă botezaţi cu botezul cu care Mă botez Eu?' Iar ei au răspuns: 'Putem'.***

Dar ce este paharul despre care vorbeşte Mântuitorul în Evanghelia de astăzi şi ce este botezul despre care vorbeşte El? **Sfinţii Părinţi ai Bisericii** au tâlcuit cuvintele acestea astfel: ***botezul despre care vorbeşte Iisus este botezul suferinţei şi sângelui din timpul Patimilor Sale, culminând cu răstignirea Sa pe Cruce; iar paharul pe care Mântuitorul urmează să-l bea este însăşi moartea Lui*****,** după cum se vede în rugăciunea Sa din grădina Ghetsimani, când zice: ***'Părinte, dacă se poate să treacă paharul acesta de la Mine, dar nu precum voiesc Eu, ci precum voieşti Tu'***. Iisus Se referea la propria Sa moarte.

Cei doi ucenici, Iacov şi Ioan, poate neştiind ce spun, au răspuns: ***'Da, putem'***. Atunci Mântuitorul a profeţit: ***'Paharul pe care-L voi bea Eu îl veţi bea şi voi şi botezul cu care Mă voi boteza Eu vă veţi boteza şi voi'***. Într-adevăr, aşa s-a întâmplat mai târziu. Sfântul Iacov, ruda Domnului, a gustat paharul morţii când a primit moarte mucenicească, fiind ucis cu sabia de către regele Irod, iar de botezul suferinţelor s-a împărtăşit Sfântul Ioan Evanghelistul, pentru că a fost exilat în insula Patmos de către împăratul Domeţian în timpul persecuţiilor romane împotriva creştinilor, la sfârşitul secolului I.

În continuare, Mântuitorul le-a spus celor doi ucenici ai Săi că onoarea de a sta cineva de-a dreapta şi de-a stânga Sa nu se obţine la cerere, nu este un drept al cuiva care se consideră el însuşi vrednic de această onoare, ci este un dar al lui Dumnezeu pentru cei pe care El îi consideră vrednici. Deci ***nu simpla întâlnire personală cu Iisus aduce cuiva slava, ci smerenia şi vrednicia faptelor bune. Mântuitorul nu dăruieşte cuiva slava cerească doar pentru că acela L-a cunoscut personal sau făcând parte dintre rudele Sale se consideră vrednic de onoare, ci slava cerească se dăruieşte celor pe care Dumnezeu îi consideră vrednici întrucât au credinţă multă şi smerenie adâncă. Dumnezeu nu face favoruri celor ambiţioşi şi mândri, ci dăruieşte har celor smeriţi şi împlinitori ai voii Lui.***

Evanghelia ne mai arată că ceilalţi ucenici s-au mâniat văzând că fraţii Iacov şi Ioan caută onoruri pentru a fi deasupra celorlalţi. ***Mânia celorlalţi ucenici este o mânie amestecată cu invidie. Ei s-au mâniat, pentru că au devenit invidioşi. Vedem aici cum unii, în căutare de slavă deşartă, produc altora invidie şi mânie.*** ***Însă Mântuitorul, fiind duhovnic desăvârşit, cunoscător de suflete şi vindecător de patimi, i-a chemat la El pe toţi ucenicii şi le-a spus că în gândirea lumească întâietatea este înţeleasă ca stăpânire sau dominaţie peste alţii, dar*** **ucenicii lui Hristos trebuie să înţeleagă întâietatea sau conducerea altora ca fiind slujire în folosul tuturor.** ***Prin aceasta, Mântuitorul arată că adevărata onoare plăcută lui Dumnezeu nu se dobândeşte prin poftă de stăpânire şi prin slavă deşartă, ci prin smerita iubire faţă de Dumnezeu şi faţă de semeni.*** Cu cât iubim mai mult pe Dumnezeu prin rugăciune smerită şi pe semenii noştri prin fapte bune izvorâte din iubire milostivă, ajutându-i, cu atât suntem mai plăcuţi lui Dumnezeu.

Logica puterii şi logica slujirii

Evanghelia se încheie astfel: ***'Căci şi Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească şi să-şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi'*** (Marcu 10, 45). Aici tâlcuitorii Sfintelor Evanghelii remarcă faptul că Mântuitorul nu a zis pentru toţi oamenii, deşi, desigur, El a murit pentru întreaga umanitate, ci a zis doar pentru mulţi, deoarece mulţi, însă nu toţi, vor crede în numele Lui, vor împlini poruncile Lui şi se vor mântui. ***Scopul slujirii oamenilor este mântuirea lor. Noi contribuim la mântuirea oamenilor dacă îi ajutăm să iubească pe Dumnezeu şi pe semenii lor.***

Din Evanghelia de astăzi, învăţăm că şi noi, ca odinioară ucenicii Domnului, suntem adesea confruntaţi cu ispita slavei deşarte, cu dorinţa de întâietate, de a fi mai apreciaţi decât ceilalţi oameni. Iar această dorinţă pătimaşă trezeşte în alţii alte patimi, şi anume invidie şi mânie. Astfel, slăbeşte comuniunea de iubire dintre oameni şi se deteriorează relaţiile adevărate de frăţietate dintre ei. *Însă Mântuitorul arată că iubirea smerită faţă de semeni şi ajutorarea sau slujirea lor constituie calea care duce la mântuire, la unirea omului cu Dumnezeu şi la bucuria armoniei din comunitatea umană. Prin urmare, orice onoare adevărată provine din calitatea cuiva de slujitor smerit sau ajutător milostiv al semenilor săi, indiferent de mărimea rangului pe care-l are în comunitate sau în societate.*

Evanghelia ne cheamă să respingem ispita slavei deşarte prin smerenie, prin pocăinţă şi post, prin mărturisirea păcatelor şi prin împăcare cu cei pe care i-am supărat, prin milostenie şi fapte de slujire a celor neglijaţi şi neajutoraţi de cei din jurul lor.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu ca, înţelegând folosul duhovnicesc al Evangheliei Mântuitorului Iisus Hristos, să înaintăm în urcuşul nostru duhovnicesc interior spre bucuria Învierii.

Pocăinţa, postul şi rugăciunea ajută pe cei păcătoşi să devină sfinţi

În această zi numită şi *Duminica Sfintei cuvioase Maicii noastre Maria Egipteanca* facem pomenirea ei, pentru că ea este un model de pocăinţă pentru toţi oamenii. A trăit în a doua jumătate a secolului al IV-lea şi începutul secolului al V-lea. A trecut la Domnul în anul 431, în timpul împăratului Teodosie cel Tânăr. A fost o fată frumoasă, însă frumuseţea ei i-a adus multe ispite, încât a căzut în multe păcate trupeşti, chiar şi în timpul călătoriei sale spre Ţara Sfântă. Dar când a voit ea să intre în biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim, o mână nevăzută a oprit-o să intre în sfântul lăcaş. Atunci a înţeles că viaţa ei era prea păcătoasă ca să poată intra în biserică şi a hotărât să meargă în pustia Iordanului pentru a se pocăi de păcate. ***Acolo a petrecut 47 de ani în post şi rugăciune, în pocăinţă şi în multe nevoinţe duhovniceşti. Astfel, a ajuns la o mare sfinţenie, iar când se ruga se umplea de lumină şi se ridica de la pământ, pentru că devenise mai mult duh decât ţărână.***

Însă, cu un an înainte de moartea sa, taina vieţii ei a fost descoperită unui părinte duhovnicesc, şi anume cuviosului Părinte Zosima, care, prin lucrarea lui Dumnezeu, a găsit-o în pustie, a spovedit-o, a aflat istoria vieţii ei, a împărtăşit-o, iar apoi cuvioasa Maria Egipteanca l-a rugat pe cuviosul Zosima ca în anul următor, la aceeaşi vreme, să vină din nou, pentru că ea va muri atunci. *Aşadar, ea şi-a prevăzut şi prevestit ziua morţii.* Într-adevăr, Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca a trecut la Domnul în anul următor, după cum prevestise. Acelaşi Cuvios Părinte Zosima a îngropat-o şi a povestit multora viaţa ei. Iar mai târziu, în secolul al VII-lea, Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, a scris *Viaţa cuvioasei Maria Egipteanca*, pe care Biserica a inclus-o în cartea *Triodul*.

Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca (pomenită la 1 aprilie) arată cât de minunat poate lucra harul lui Dumnezeu în omul care se pocăieşte. Pomenirea ei se face în Duminica a V-a din marele Post începând cu secolul al XI-lea, iar cultul ei este atestat deja înainte de publicarea *Vieţii* ei, scrisă de Patriarhul Sofronie al Ierusalimului. ***Atât de mult schimbă harul lui Dumnezeu pe omul păcătos care se pocăieşte profund, încât îl poate ridica spre lumina Împărăţiei Cerurilor pe care o pregustă sfinţii încă din lumea aceasta. Cu alte cuvinte, pilda vieţii de pocăinţă şi sfinţenie a Sfintei Maria Egipteanca este o întărire spirituală şi o speranţă pentru toţi credincioşii şi pentru toţi oamenii care doresc să se mântuiască, să-şi sfinţească viaţa, oricât de păcătoşi ar fi ei.***

În cântările *Triodului* din Duminica a V-a a Postului mare, ***Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca, ca urmare a convertirii ei duhovniceşti prin pocăinţă, este numită* **‘înger în trup’**, *deoarece şi-a răstignit patimile trupeşti şi a ajuns la învierea sufletului din moartea păcatului, sfinţindu-şi sufletul şi trupul cu ajutorul dumnezeiescului har: ‘Neştiind dumnezeieştile porunci, ai întinat chipul cel dumnezeiesc; dar prin dumnezeiască purtare de grijă, iarăşi l-ai curăţit îndumnezeindu-te, cuvioasă, prin faptele tale cele de sfinţire’.***

Ca şi *Duminica Sfântului Ioan Scărarul, Duminica* cuvioasei *Maria Egipteanca* ne pregăteşte să înaintăm duhovniceşte spre *Sâmbăta lui Lazăr, Duminica Floriilor şi Săptămâna Sfintelor Patimi ale Domnului,* pentru a intra apoi în lumina Sfintelor Paşti, spre slava lui Dumnezeu şi bucuria tuturor.

Amin!

(Text publicat în volumul “Foame şi sete după Dumnezeu”, Editura BASILICA, Bucureşti, 2010, revizuit de autor în anul 2011.)

„Să transformăm starea de izolare într-o lucrare folositoare, spirituală”

Arhid. Ştefan Sfarghie

În Duminica a 5-a din Postul mare (a Sfintei cuvioase Maria Egipteanca), Preafericitul părinte patriarh Daniel a rostit un cuvânt de învăţătură în Paraclisul istoric „Sfântul mare mucenic Gheorghe” din Reşedinţa Patriarhală, în care a vorbit atât despre înţelesurile duhovniceşti desprinse din pasajul evanghelic (Marcu 10, 32-45) citit în cadrul Sfintei Liturghii (a treia vestire a Pătimirilor, fiii lui Zevedeu), cât şi despre viaţa Sfintei cuvioase Maria Egipteanca – îndreptar de pocăinţă sinceră pentru toţi oamenii. De asemenea, patriarhul României a rostit la finalul Sfintei Liturghii rugăciunea specială pentru încetarea pandemiei actuale produse de noul coronavirus.

Preafericitul părinte patriarh Daniel a precizat că Duminica a 5-a din Postul Sfintelor Paşti ne arată trei mari învăţături duhovniceşti.

- *„În primul rând, în Evanghelia de astăzi, Domnul Iisus Hristos prevesteşte ucenicilor Săi Pătimirile, moartea şi Învierea Sa, arătând astfel că suferinţa Crucii Sale pregăteşte slava Învierii Sale.*
- *În al doilea rând, tot în Evanghelia de astăzi, Domnul Iisus Hristos luminează sufletele ucenicilor Săi Iacov şi Ioan, ispitiţi de mândrie, de dorinţa de întâietate, şi sufletele celor 10 ucenici ai Săi ispitiţi de mânie şi invidie, arătând că adevărata onoare nu se obţine prin stăpânire asupra oamenilor, ci prin slujirea tuturor.*
- *În al treilea rând, viaţa Sfintei cuvioase Maria Egipteanca ne arată că prin rugăciune şi prin pocăinţă îndelungată omul pătimaş se poate elibera de păcat şi poate dobândi sfinţenia dătătoare de viaţă.”*

Preafericirea sa a subliniat că, atât din Evanghelia citită în cadrul Sfintei Liturghii, cât şi din viaţa Sfintei cuvioase Maria Egipteanca, noi învăţăm că suntem chemaţi la rugăciune, la smerenie şi la pocăinţă. *„Sfântul ierarh Sofronie, patriarhul Ierusalimului, a scris viaţa Sfintei cuvioase Maria Egipteanca, această viaţă a ei plină de post, de nevoinţe, de încercări, dar şi de dobândirea sfinţeniei, pentru că era luminată la faţă şi la trup când se ruga, ceea ce înseamnă că a dobândit o mare sfinţenie. Viaţa ei a fost introdusă în cartea de cult numită Triod, iar începând cu secolul al 11-lea, Sfânta Maria Egipteanca este pomenită în Duminica a 5-a din postul Sfintelor Paşti. Viaţa ei este un îndreptar de pocăinţă şi un îndemn tuturor credincioşilor ca prin pocăinţă să se elibereze de păcat şi să dobândească sfinţenia.*

Ce învăţăm noi din Evanghelia de astăzi şi din viaţa Sfintei cuvioase Maria Egipteanca? Învăţăm că suntem chemaţi la rugăciune, la smerenie şi la pocăinţă pentru a ne transforma, pentru a ne schimba modul de a gândi, de a vorbi şi de a fi, modul de a făptui, de a trăi şi de a lucra. De asemenea, vedem că în mod neaşteptat, nu este nevoie acum să mergem în pustie (ca Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca - n.a.), pentru că aproape toate oraşele au devenit pustii prin faptul că în ele nu mai circulă atât de mulţi oameni, pe străzile oraşelor nu mai este forfotă, nu mai este mulţime de oameni, pentru că oamenii s-au izolat în case. Putem spune la fel ca prorocul Ieremia în Plângerile sale: cât de pustie este cetatea cea cu mult popor altădată (Plângerile lui Ieremia 1, 1). Acolo era din cauza ducerii în robie a evreilor, dar aici este din cauza unei alte robii, şi anume teama de boală, de răspândirea acestui nou virus care produce multă spaimă, dar desigur şi multă suferinţă şi chiar multe decese”, a spus patriarhul României.

Totodată, întâistătătorul Bisericii noastre a evidenţiat că oraşele aproape pustii seamănă cu pustia în care s-a retras cândva Maria Egipteanca. *„Bisericile aproape goale, pentru că nu mai participă iubiţii noştri credincioşi la slujbe, ne îndeamnă la smerenie şi să transformăm starea de izolare într-o lucrare folositoare, spirituală, să transformăm suferinţa bolii în speranţa eliberării de boală şi de toate neajunsurile pe care această pandemie le creează. Toate acestea le putem face înmulţind rugăciunea, umplând sufletele noastre de lumina rugăciunii smerite şi de lumina faptelor şi cuvintelor bune, de într-ajutorare a semenilor, cu ajutorul lui Hristos cel răstignit şi înviat, spre slava Preasfintei Treimi şi spre bucuria Învierii pe care o aşteptăm cu credinţă şi cu multă dorinţă”,* a subliniat părintele patriarh Daniel.

„De la păcatul ucigător la sfinţenia dătătoare de viaţă”

Arhid. Ştefan Sfarghie
18 apr, 2021

„Duminica a 5-a din Postul mare, numită şi Duminica Sfintei cuvioase Maria Egipteanca, ne arată în esenţă cum, de la păcatul ucigător se poate ajunge la sfinţenia dătătoare de viaţă”, a reliefat Preafericitul părinte Daniel, patriarhul României, în cuvântul de învăţătură rostit duminică, 18 aprilie 2021, în Paraclisul istoric „Sfântul mare mucenic Gheorghe” din Reşedinţa Patriarhală. Preafericitul părinte patriarh Daniel a vorbit atât despre învăţăturile duhovniceşti ce se desprind din pasajul evanghelic al Duminicii a 5-a din postul Sfintelor Paşti, referitor la prevestirea Pătimirilor Domnului şi cererea fiilor lui Zevedeu (Marcu 10, 32-45), cât şi despre viaţa, pocăinţa şi virtuţile Sfintei cuvioase Maria Egipteanca.

Preafericitul părinte patriarh Daniel a subliniat că Duminica a 5-a din Postul mare ne prezintă trei învăţături duhovniceşti:
„În primul rând, Domnul nostru Iisus Hristos prevesteşte ucenicilor Săi suferinţele sau pătimirile Sale, moartea Sa, dar şi Învierea Sa, ceea ce înseamnă că suferinţele Crucii Sale sunt îndreptate spre Înviere. Cu alte cuvinte, Crucea este îndreptată spre Înviere, iar Învierea este ascunsă în smerenia Crucii. În al doilea rând, vedem că întâietatea sau onoarea în viaţă nu vine din stăpânirea asupra altora, ci din slujirea smerită şi ajutorarea milostivă faţă de semeni. În al treilea rând, duminica de astăzi ne învaţă că viaţa Sfintei cuvioase Maria Egipteanca a devenit o icoană a pocăinţei, a schimbării şi înnoirii vieţii omului, astfel încât se poate trece de la păcatul ucigător la sfinţenia de viaţă dătătoare

prin pocăinţă, prin post, prin rugăciune şi prin multă smerenie”, a spus Preafericirea Sa.

Întâistătătorul Bisericii noastre a precizat că Mântuitorul Iisus Hristos a răsturnat logica gândirii lumeşti, arătând că onoarea sau cinstea în Biserică nu decurge din ambiţie personală, ci din slujire smerită şi milostivă. *„Mântuitorul Iisus Hristos, cu înţelepciunea Lui dumnezeiască, i-a luminat pe ucenici şi i-a îndreptat pe cei doi fraţi dornici de onoare lumească, spunând că a sta cineva de-a dreapta sau de-a stânga Lui nu poate fi hotărât de El, ci de Dumnezeu, pentru aceia pentru care se pregătesc aceste locuri. A sta de-a dreapta şi de-a stânga Mântuitorului, întru slavă, nu este un drept, ci este un dar al lui Dumnezeu, nu este un drept al celor care se consideră vrednici, ci este un dar al lui Dumnezeu pentru cei pe care El îi consideră vrednici să primească acest dar. Celorlalţi 10 ucenici le spune că cei care conduc popoarele sau cârmuitorii neamurilor le stăpânesc şi domnesc asupra lor, dar între ei, adică între ucenici nu trebuie să fie aceeaşi gândire: «ci care va vrea să fie mare între voi să fie slujitor al vostru. Şi care va vrea să fie întâi între voi să fie tuturor slugă» (Marcu 10, 43-44). Astfel, Mântuitorul Iisus Hristos răstoarnă logica gândirii lumeşti, egoiste, posesive şi arată că onoarea sau cinstea în Biserică decurge nu din ambiţie personală, nu din luptă şi competiţie pentru onoare, pentru a fi deasupra celorlalţi, ci din slujire smerită şi milostivă (...). Învăţăm din Evanghelia de astăzi că Mântuitorul îi vindecă pe cei doi fraţi de dorinţă de slavă deşartă, de dorinţă de întâietate, şi îi vindecă pe ceilalţi ucenici de mânie şi de invidie, îndemnându-i pe toţi la smerenie, la iubire smerită şi milostivă faţă de semeni”,* a explicat Preafericirea sa.

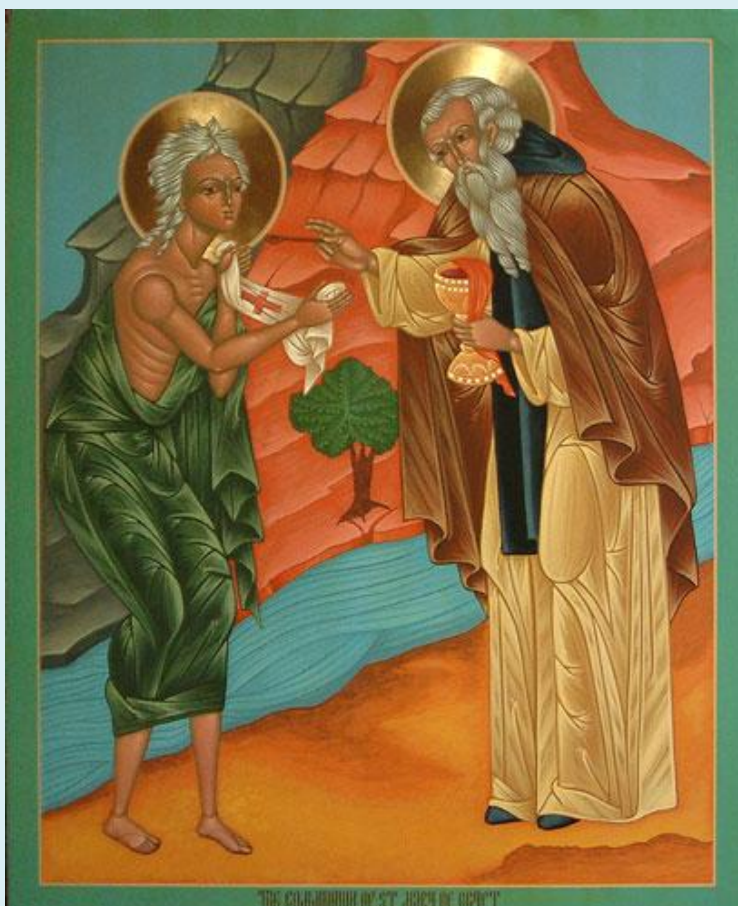
În continuare, Preafericitul părinte patriarh Daniel a vorbit despre viaţa Sfintei cuvioase Maria Egipteanca. *„Această femeie a fost atrasă la început de multe păcate. Ea a trăit în a doua parte a secolului al 5-lea şi prima parte a secolului al 6-lea. S-a născut în Egipt şi a fost foarte frumoasă, dar frumuseţea ei i-a adus şi multe ispite şi a căzut în multe păcate trupeşti, încât şi atunci când a dorit să meargă împreună cu alţi pelerini în Ţara Sfântă să se închine lemnului Sfintei Cruci la Ierusalim, în corabie călătorind, ea nu a încetat să ademenească bărbaţi şi să păcătuiască împreună cu ei. Când a ajuns la Biserica Sfântului Mormânt la Ierusalim şi a vrut să intre în ea, o mână nevăzută a oprit-o. Atunci, şi-a dat seama că viaţa ei păcătoasă o împiedică să intre în biserică. Şi văzând la intrare icoana Maicii Domnului s-a rugat ei cu lacrimi zicând să o lase să intre în biserică pentru a săruta lemnul Sfintei Cruci, căci îşi va schimba viaţa şi va face după cum o va povăţui Maica Domnului. Cu ajutorul Fecioarei Maria a intrat în biserică, a sărutat lemnul Sfintei Cruci şi după aceea a mers în pustia Iordanului şi a vieţuit acolo în pocăinţă, în post, în rugăciune şi nevoinţă timp de 47 de ani”,* a spus patriarhul României.

„Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca, model de pocăinţă şi de încurajare”

De asemenea, Preafericirea sa a subliniat că Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca a ajuns la o înaltă stare de sfinţenie, încât atunci când se ruga, se ridica de la pământ ca la un cot (adică o jumătate de metru), întrucât sufletul ei era mai mult unit cu Dumnezeu decât legat de lucrurile pământeşti. *„Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca a început să fie cinstită înainte de scrierea vieţii ei de către Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, din evlavia populară. Însă, viaţa ei scrisă de patriarhul Sofronie al Ierusalimului a intrat în cartea numită Triod ce este folosită în Postul Sfintelor Paşti.*

Viaţa Sfintei cuvioase Maria Egipteanca este citită începând cu secolul al 11-lea la denia de miercuri seara în săptămâna a 5-a din Postul mare, după ce se citeşte Canonul de pocăinţă al Sfântului Andrei Criteanul. Sfânta cuvioasă Maria Egipteanca a devenit model de pocăinţă şi de încurajare pentru toţi cei care au fost robiţi de patimi, dar care prin pocăinţă şi-au refăcut viaţa şi au trecut de la păcat la virtute, de la patimi la sfinţenie. Ea este numită în cântările din această duminică înger în trup şi este chemată în rugăciune. Ea este ocrotitoare, ajutătoare şi luminătoare a celor care se pocăiesc mult şi doresc să-şi schimbe viaţa”, a precizat părintele patriarh Daniel.

Poezie - Maria Egipteanca

Într-o mănăstire, în lumea mare
Călugării făceau ascultare;
În fiecare an în Postul mare
Plecau din mănăstire în depărtare

Să postească fiecare
Cu multă râvnă şi răbdare,
Până Paştele o veni
Şi-n mănăstire se vor întâlni.

Zosima, călugăr desăvârşit,
Făcuse metanie până la pământ,
Iertare de la fraţii şi-a luat
Şi-n pustie a plecat.

Râul Iordan el l-a trecut
Cu rugăciunea mereu în gând,
Mânca puţin pentru nevoia trupească,
Dorea şi mai mult să se desăvârşească.

Dormea puţin pe pământ,
Mereu în suflet nădăjduind
Că va întâlni un pustnic să-l povăţuiască
În lucrarea duhovnicească.

Şi cum stătea şi se ruga,
Văzu o umbră de-a dreapta sa
Cu trupul gol prin arşiţă mergea
Şi tremurând el cruce îşi făcea.

Dorind el a o întâlni,
Spre dânsa repede fugi
Şi ea fugea şi se-ndepărta
Şi Zosima n-o ajungea.

Atunci el cu lacrimi îi striga:
Stai şi dă-mi binecuvântarea ta!
Lângă un pârâu uscat,
Unul pe un mal şi unul pe celălalt.

Ceea ce-n faţă i-a fugit,
Avei Zosima i-a rostit:
Te rog, Zosima, să mă ierţi
Că sunt goală precum mă vezi

Şi nu pot spre tine a mă-nturna
Să-mi vezi goliciunea mea,
Te rog să-mi dai rasa ta
Să mă-nfășor pe trup cu ea.

De ea îndată a ascultat
Şi de haină s-a dezbrăcat,
Se întoarse cu spatele la ea
Şi-i aruncă haina sa.

Şi cad cu faţa la pământ,
Unul pe altul rugând,
Să-i dea binecuvântarea sa
Să-l pomenească în rugăciune pururea.

Începând ei a se ruga,
Maria de la pământ se înălţa
Şi Domnului cu drag se ruga,

Un cutremur pe Zosima îl apuca

Cuprins de frică, nu-ndrăznea
Pe dânsa a o întreba
De era duh sau om în trup
Ce vieţuieşte pe pământ.

Maria gândul i l-a ştiut,
Cruce pe chip ea şi-a făcut
Şi l-a ridicat de la pământ
Către dânsul vorbind:

De ce părinte te îndoieşti
Când pe mine mă privești,
Crezând că sunt o nălucire
Şi te duc în ispitire?

Atunci Zosima auzind,
Căzuse iar la pământ
Şi pe dânsa o implora
Să-i povestească viața sa.
Cu lacrimi ea a povestit
Cum a plecat din Egipt
Şi în Alexandria a fugit
Când doisprezece ani a împlinit

Acolo fecioria mi-am întinat,
Dându-mă la păcat,
Mai mult de şaptesprezece ani
Şi n-o făceam pentru bani.

Să nu crezi că eram bogată,
Trăiam ca orice fată săracă;
De multe ori flămânzeam
În timp ce din furcă torceam.

Toate acestea le-am vieţuit
Până într-o zi la seceriş,
Când am văzut oameni mergând
Spre un vapor ce sta la mal plutind.

Am întrebat un om de lângă mine:
Unde se duc aceşti bărbaţi, creştine?

La Ierusalim, el mi-a răspuns,
La înălţarea Sfintei Cruci.

Pe loc un gând îmi veni,
Să plec cu ei la Ierusalim,
Mă vor hrăni ei şi pe mine
Le voi da trupul meu chirie.

Eu furca am lepădat
Şi spre vapor m-am îndreptat,
Spunându-le cu neruşinare
Că mă voi culca cu orişicare,

Doar de mă vor lua,
Să-mi potolesc şi patima mea;
Mă întreb cum marea a suportat
Al meu desfrâu, al meu păcat.

În ziua de prăznuit,
La biserică am venit
Şi vrut-am eu a intra,
O putere mă ţinea

Şi la cruce nu mă lăsa
Pentru păcatele din viaţa mea
Şi atunci în fire mi-am venit
Şi m-am apucat de plâns

Şi cum stăteam şi plângeam,
Ochii la cer îi ridicam
Şi văd icoana Preasfintei Fecioare
Şi merg la ea să-i cer iertare.

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu,
Ajută-mă să pot intra şi eu
La lemnul Sfintei Cruci
Şi din păcat să mă ridici!

Binecuvântare mi-am luat
Şi în biserică am intrat,
În genunchi căzând la pământ,
M-am închinat lemnului sfânt.
Cu frică l-am sărutat,

Căindu-mă pentru orice păcat
Ce în lume l-am făcut
Până acolo am ajuns.

Merg iar la Preasfânta Născătoare,
O rog să-mi fie povăţuitoare
Şi-aud un glas din depărtare:
“Iordanul de-l vei trecea, odihnă vei afla.”

Mulţumind m-am ridicat
Şi spre Iordan m-am îndreptat,
O bucăţică de pâine am mâncat
Şi pe pământ m-am culcat.

În căldură şi mult frig,
În pustiu m-am nevoit;
Patruzeci şi şapte de ani
Cu putere pieptul mi-l băteam

Până Domnul a mijlocit
Şi sfinţia ta ai venit,
În căldură ardeam
De frigul iernii tremuram.

După ce viața și-a povestit,
Lui Zosima i-a poruncit:
Să nu spui la nimeni nimic
Din cele ce ai auzit.

Şi la anul când vei veni,
Pe mine mă vei împărtăşi
Cu Preacinstitele Taine
Şi de viaţă făcătoare.

Aceste cuvinte i le-a rostit
Şi îndată s-au despărţit,
Maria în pustiu a fugit
Şi Zosima la mănăstire a venit.

Fiecare zi cu greu trecea,
Zosima se întrista şi se mâhnea
Căci anul greu mai trecea
Să vină iar la Sfânta Maria.

Cu voia Domnului anul a trecut,
Din nou ei s-au revăzut;
Zosima aşa cum i-a fost cerut,
A adus potirul sfânt
Şi pe Maria a împărtăşit.

Această faptă împlinind,
Cei doi iar s-au despărţit,
Maria Iordanul trecând,
Mergea pe apă ca pe pământ.

Aceeaşi rugăminte i-a făcut,
Asemenea cu cea de anul trecut,
Să vină iar s-o împărtăşească
Cu Sfânta Taină Dumnezeiască.

Încet anul a trecut
Şi Zosima a revenit
Pe Maria moartă o a găsit
Cu mâinile la piept pe pământ.

În dreptul ei era scris:
Îngroapă, părinte Zosima,
În acest loc
Trupul smeritei Maria.

Şi cum stătea şi se frământa
Cum să-i sape groapa sa,
Din senin un leu a venit
Şi groapă cu ghiarele i-a făcut

O slujbă i-a săvârşit
Şi la mănăstire a venit,
Cu durere a povestit
Tot ceea ce el a trăit.

Sursa: **http://www.stelique.ro/maria-egipteanca/**

Sfinţii părinţi - Mărgăritare duhovniceşti despre pocăinţă şi smerenie

Sfântul Ioan Gură de Aur - Ruşinează-te când păcătuieşti, nu te ruşina când te pocăieşti!

"Păcatul şi pocăinţa sunt două lucruri diferite.

- Păcatul este rană, pocăinţa, leac.
- Păcatul aduce ruşine, pocăinţa, îndrăznire.
- Păcatul are ruşine, păcatul are ocară şi moştenire – necinstea; pocăinţa are îndrăznire, pocăinţa are post, pocăinţa are dreptate.

Satana, ştiind că păcatul e însoţit de ruşine, care e în stare să îndepărteze pe păcătos de păcat, iar pocăinţa este însoţită de îndrăznire, care e în stare să atragă pe cel care se pocăieşte, a schimbat rânduiala şi a dat pocăinţei ruşinea, iar păcatului, îndrăznirea."

Sfântul Marcu Ascetul - Nimeni nu-i mai bun şi mai milostiv ca Dumnezeu

„Nimeni nu-i mai bun şi mai milostiv ca Dumnezeu… însă, El nu va ierta pe nimeni fără pocăinţă…Toate poruncile se reduc la una singură, cea a pocăinţei…***căci nu vom fi pedepsiţi*** pentru mulţimea păcatelor săvârşite, ci pentru cele de care nu ne-am pocăit… Pentru toată lumea, pocăinţa se termină odată cu moartea."

Smerenia

Nu lua aminte cine e cu tine sau împotriva ta ci să ai grijă mare ca Dumnezeu să fie cu tine în tot lucrul ce-l faci. Să ai conştiinţa bună şi Dumnezeu te va apăra. Căci ce poate răutatea omului împotriva aceluia pe care Dumnezeu va voi

să-l ajute? Dacă ştii a tăcea şi a pătimi, Dumnezeu nu te va lăsa. El ştie cum şi când să te scape. De aceea, smereşte-te sub mâna Lui cea tare. De la Dumnezeu vine ajutorul şi El ne scapă din tot necazul.

Când omul se smereşte pentru greşelile sale, împacă lesne şi pe alţii şi linişteşte fără greutate pe cei întărâtaţi asupra lui. Dumnezeu acoperă şi scapă pe smerit; iubeşte şi mângâie pe smerit; Se pleacă către smerit; dă dar celui smerit şi din umilinţă îl înalţă la mărire. Smeritului îi descoperă tainele Sale; îl cheamă şi-l atrage cu blândeţe către Sine. Smeritul rămâne în pace în mijlocul înfruntărilor, căci el se reazemă pe Dumnezeu iar nu pe lume.

Deci nu te socoti că ai sporit ceva în calea binelui până nu vei şti a te smeri tuturora. Ştiţi, a zis Hristos fiilor lui Zevedei care cereau înălţarea, ***ştiţi că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele şi cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi nu trebuie să fie aşa, ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru. Şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă.*** (Marcu 10, 42-44)

Gândeşte-te bine asupra cuvântului acestuia, fiule! Ce-ţi folosesc cuvântările şi cugetările oamenilor? Nu ei vor fi care te vor judeca. Dacă te învinovăţesc pe nedrept, Cel ce vede adâncul conştiinţelor ţi-a dat de mult dreptate. Dacă însă îţi impută greşeli pe care nu le ai, de ce nu eşti mulţumit că eşti înştiinţat, de ce nu eşti fericit că suferi o umilire mântuitoare? Ceea ce tulbură e mândria, care nu poate suferi să fie mustrată. Omul umilit nu se întărâtă, nu se tulbură, chiar atunci când patima îl condamnă pe nedrept.

Vroieşti ca nimic să nu-ţi schimbe liniştea sufletului? Încrede-te lui Dumnezeu în toate.

Amin.

(din cartea "Urmarea lui Hristos")

Istorioară din Pateric - Prezenţa gândurilor rele

Un frate a venit la avva Pimen şi a spus: "Avva, am multe gânduri rele şi mă pun în primejdie".

Bătrânul l-a scos afară din chilie şi i-a spus: "Umflă-ţi pieptul şi opreşte vântul!".

Fratele a răspuns: "Nu pot să fac asta".

Atunci bătrânul i-a zis: "Cum nu poţi să faci asta, nu poţi împiedica nici gândurile rele să năvălească peste tine. Dar măcar ţine-le piept!".

Icoane

Perioada Triodului

Postul Sfintelor Paști

- 8 martie — Duminica Ortodoxiei
- 15 martie — Duminica Sf. Grigorie Palama
- 22 martie — Duminica Sfintei Cruci
- 25 martie — Buna Vestire
- 29 martie — Duminica Sfântului Ioan Scărarul
- **5 aprilie**
- 12 aprilie — Duminica Floriilor

Duminica Sfintei Maria Egipteanca

Înger pământesc ai fost, Preacuvioasă Maică, iar acum ești om ceresc, bucurându-te negrăit de Lumina Dumnezeirii, în care pururea te veselești, iar noi, cei ce ne minunăm de frumusețea harului tău, te lăudăm așa: Bucură-te, Precuvioasă Maică Maria, mult folositoare!

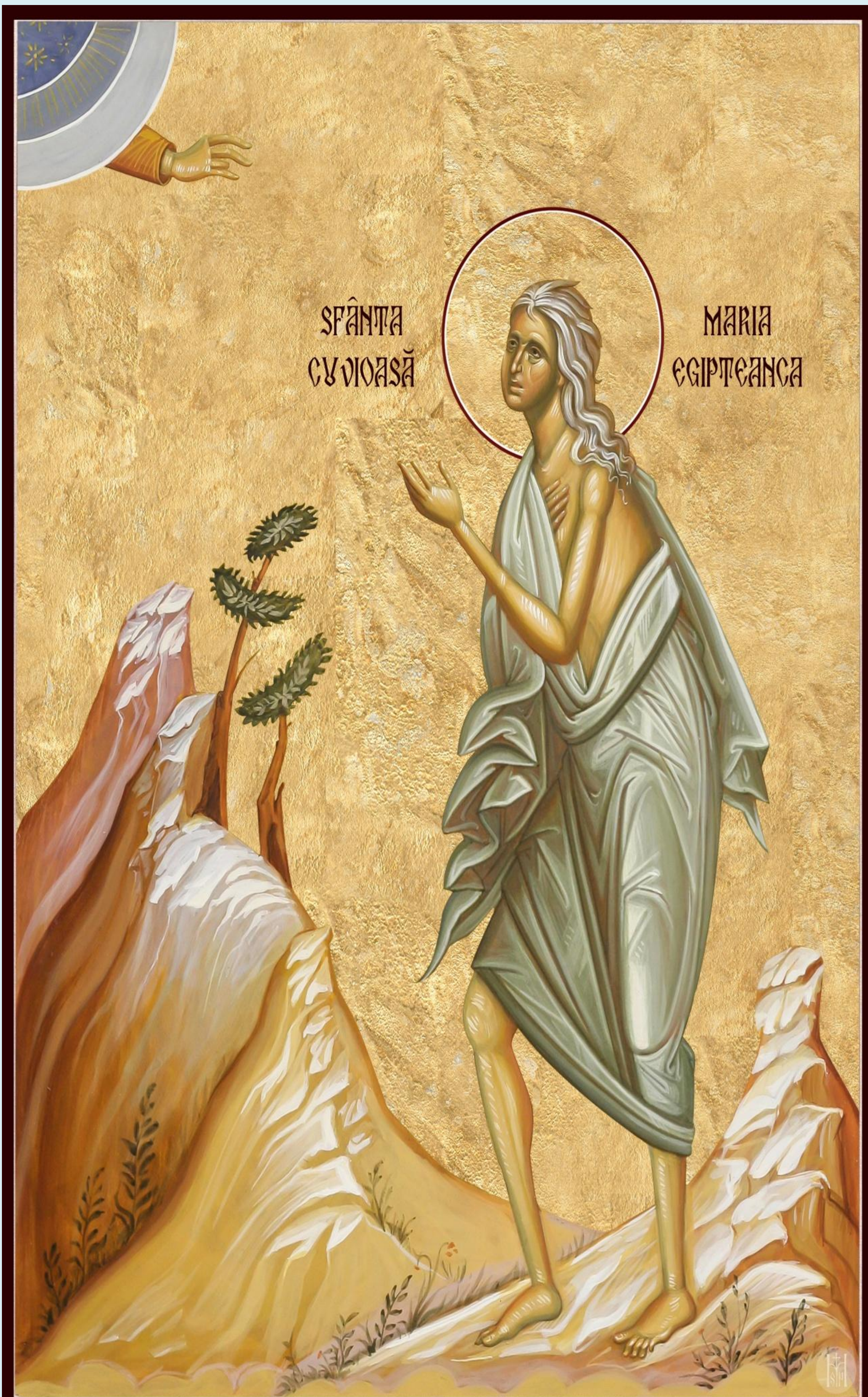
Acatistul Sfintei Maria Egipteanca

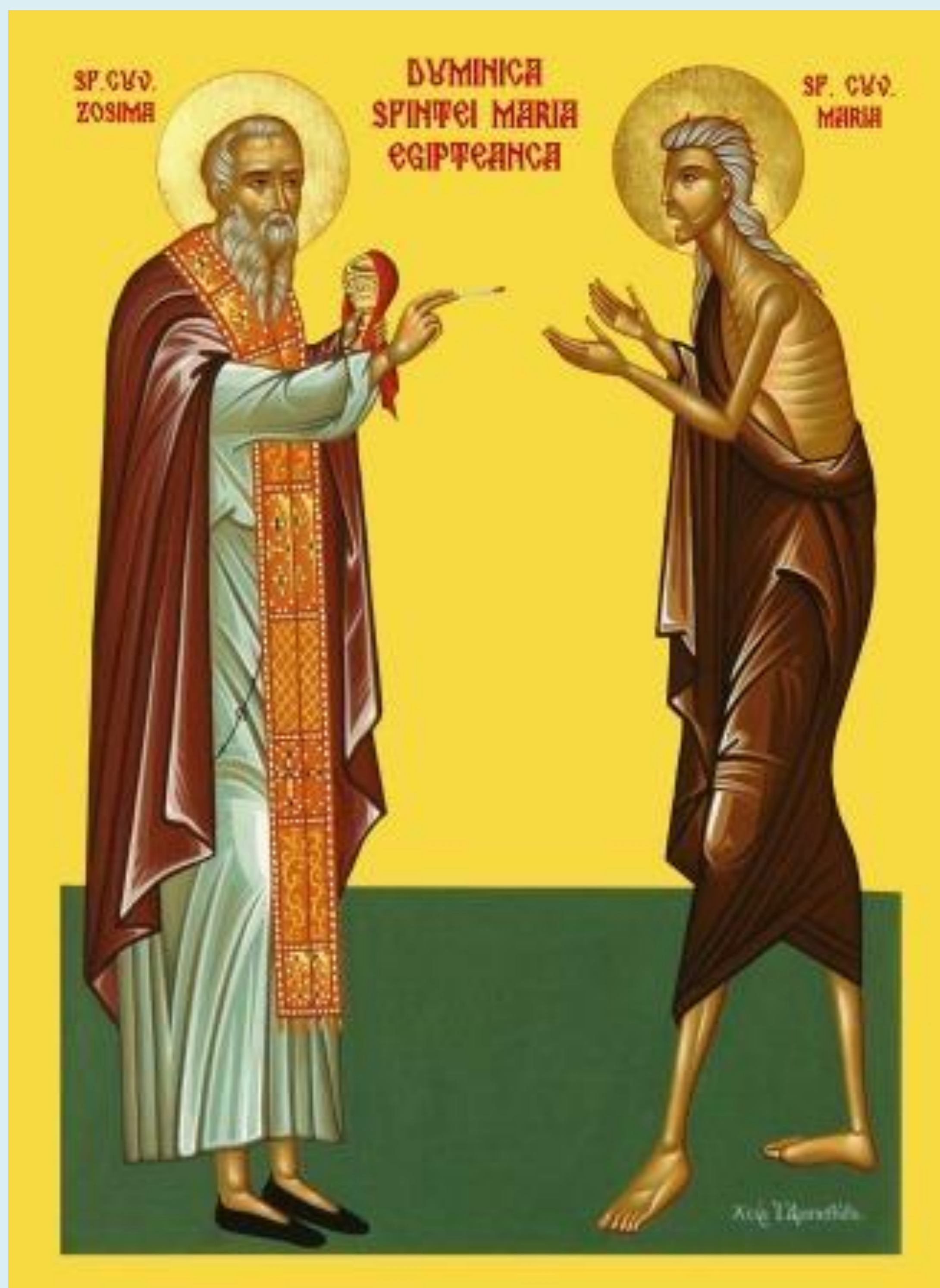
Troparul Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca

1 Aprilie

Întru tine maică cu osârdie s-a mântuit cel după chip; că luând crucea ai urmat lui Hristos; si lucrând ai învătat să nu se uite la trup, că este trecător; ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta si cu îngerii împreună se bucură, cuvioasă Marie, duhul tău.

SFÂNTA CUVIOASĂ
MARIA EGIPTEANCA
1 aprilie

SF. CUV.
ZOSIMA
DUMINICA
SFINTEI MARIA
EGIPTEANCA
SF. CUV.
MARIA

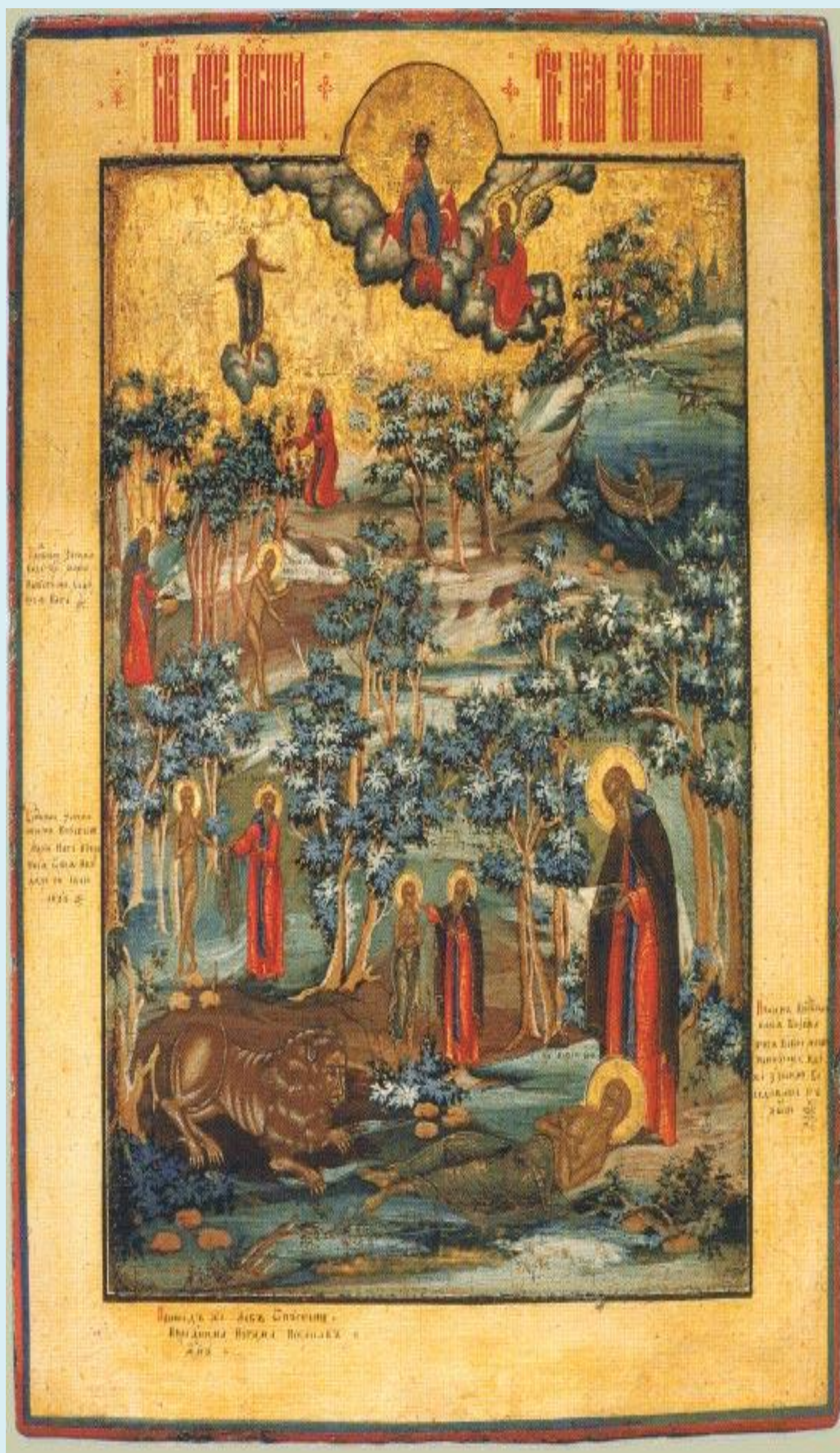

Ὁ ἍΓΙΟΣ ΖΩΣΙΜΑΣ
Ἡ ὉΣΙΑ ΜΑΡΙΑ Ἡ ΑἸΓΥΠΤΙΑ.

Ο ΑΓΙΟΣ
ΖΩΣΙΜΑΣ
Η ΑΓΙΑ
ΜΑΡΙΑ
Η ΑΙΓΥΠΤΙΑ

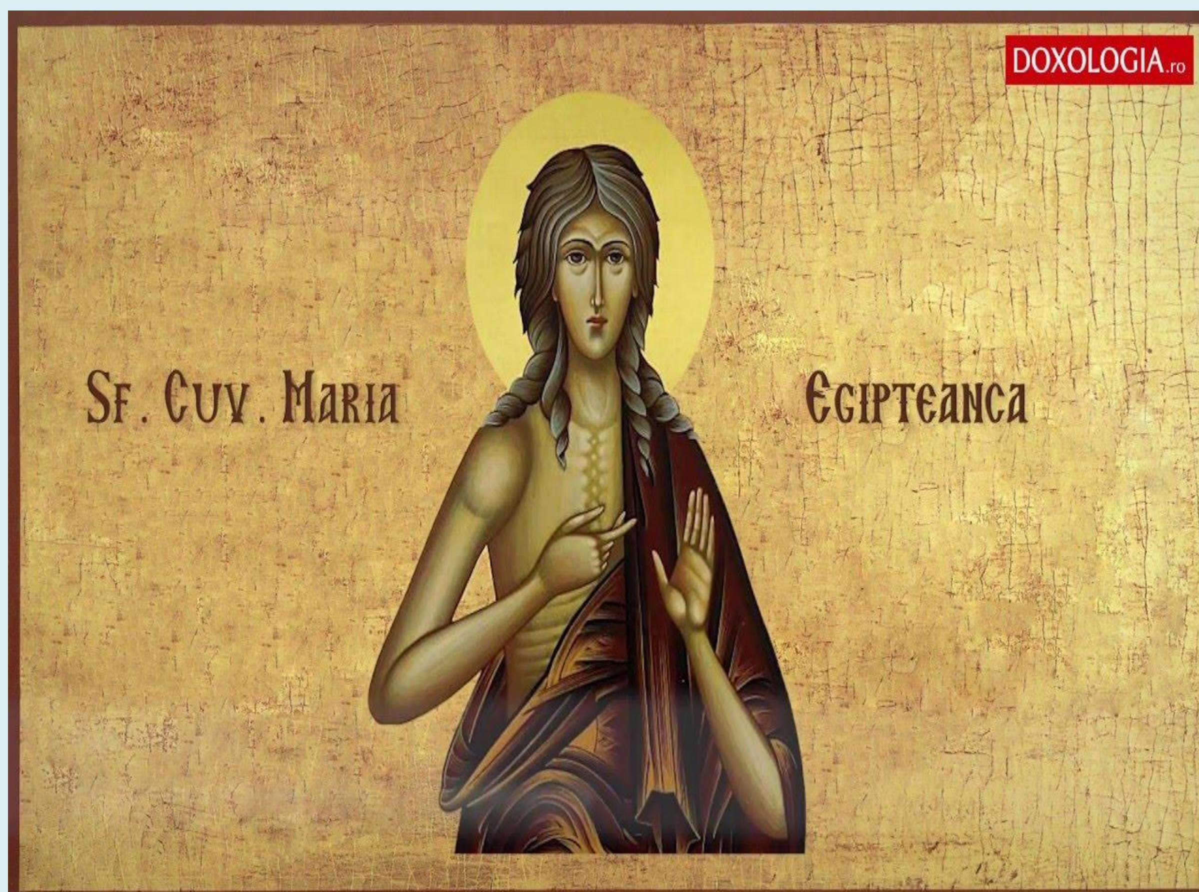

ST. ZOSSIMA
ST. MARY of
EGYPT

SAINT ZOSIMA
SAINT MARY

ЗОСИМА
ПАЛЕСТН
ПРП
ЕГІПЕТСК

SF. CUV.
MARIA
EGIPTEANCA

DOXOLOGIA.ro
SF. CUV. MARIA
EGIPTEANCA

DUMINICA
SF. CUV. MARIA
EGIPTEANCA
Sfânta Cuvioasă Maria Egipteanca
arată cât de minunat poate lucra
harul lui Dumnezeu în omul
care se pocăiește.
Pilda vieții ei de pocăință și sfințenie
este o întărire spirituală
și o speranță pentru toți oamenii
care doresc să se mântuiască,
să-și schimbe și să-și sfințească
viața, oricât de păcătoși ar fi ei
la un moment dat.
PATRIARHUL DANIEL
BASILICA.RO

CEREREA FIILOR LUI ZEVEDEU

„Adevărata onoare sau demnitate provine din calitatea cuiva de slujitor smerit sau ajutător milostiv al semenilor săi".

† **PATRIARHUL DANIEL**

BASILICA.RO

GÂNDURI LA
EVANGHELIA DUMINICII

Duminicile Postului Mare

Duminica
Ortodoxiei

Duminica Sf. Ier.
Grigorie Palama

Duminica
Sf. Cruci

Duminica Sf. Cuv.
Ioan Scărarul

Duminica Sf. Cuv.
Maria Egipteanca

Duminica
Floriilor

BASILICA.RO

